

Α ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ
**ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ
ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ**

Οἱ Ἐμποροὶ τῶν ἔθνῶν (1882)

Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης
(1851-1911)

Ἐν τινι παρεκκλησίῳ τῆς ἐν... Μονῆς ὑπῆρχε κιβώτιόν τι παλαιὸν καὶ σεσαθρωμένον, πλήρες ἐφθαθμένων βιβλίων. Οὐδεὶς τῶν σοφῶν περιηγητῶν τῶν ἐπισκεφθέντων κατὰ καιροὺς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Μονῆς ἤξιωσε νὰ ρίψῃ ἐκ περιεργείας βλέμμα καὶ πρὸς τὸ λησμονημένον κιβώτιον. Ἀλλ' ὁ φίλος μου κ. Β., ὅστις διέπρεπε διὰ τὴν πρὸς τὰ περιφρονούμενα πράγματα στοργὴν του, ἂν καὶ μόνον χάριν τοῦ ἐμπορίου τῶν σπόγγων εἶχεν ἐπισκεφθῆ τὰ μέρη ἐκεῖνα, οὐχ ἦττον ἠρεύνησε τὰ ἐν τῷ κιβωτίῳ, καὶ εὔρε, μεταξύ πολλῶν βιβλίων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας, τὰ ἐσκορπισμένα φύλλα παλαιοῦ χειρογράφου ἐπὶ μεμβράνης. Συναρμόσας δὲ καὶ ταξινομήσας αὐτὰ ἐπιμελῶς, κατώρθωσε νὰ ἀναγνώσῃ ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν βιογραφίαν ἀναχωρητοῦ τινος τῆς ΙΓ' ἑκατονταετηρίδος διαγαγόντος πολυκύμαντον βίον πρὸ τῆς εἰς τὸ μοναστήριον εἰσόδου του. Ἡ βιογραφία δὲ αὕτη ἐσχετίζετο μετὰ τῆς ἱστορίας τῶν Κυκλάδων. Ὅλιγα τινὰ φύλλα ἔλειπον ἐκ τοῦ βιβλίου, ὧν τὸ περιεχόμενον ἠδύνατο εὐχερῶς νὰ ἀναπληρωθῆ ἔξ ἄλλων πηγῶν.

Ὁ φίλος μου ἐνόμισε καλὸν ν' ἀντιγράψῃ τὸ σύνολον χωρὶς νὰ προσθέσῃ λέξιν. Μόνον τὸ λεκτικὸν μετέβαλεν ὀλίγον, καὶ οὕτω παρέδωκε τὸ βιβλίον πρὸς τὸν ἐκδότην, ὅστις τὸ δημοσιεύει πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν ἀναγνωστῶν.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

ΕΚΔΡΟΜΗ

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1199 οὐδεὶς καθ' ὅλον τὸ Αἰγαῖον πέλαγος εἶχεν ὠραιότεραν σύζυγον τῆς τοῦ Ἰωάννου Μούχρα, πλουσίου εὐπατρίδου κατοικοῦντος ἐν Νάξῳ. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐκώλυεν αὐτὸν τοῦ νὰ ἐκτελῆ παραβόλους ἐκδρομὰς κατὰ τῶν Γενουαίων πειρατῶν, τῶν ἐνοχλούντων ἀδιαλείπτως τοὺς Βενετοὺς ἐπιδρομεῖς καὶ τοὺς φιλησύχους νησιώτας.

Ὁ Ἰωάννης Μούχρας κατῶκει κατὰ τὴν ἄκρην τοῦ Νεοχωρίου ἐπὶ τινος λόφου παρὰ τὴν θάλασσαν. Ἡ οἰκία του, μεγάλη καὶ εὐπρεπής, ἦτο ὠχυρωμένη μὲ τρεῖς πύργους καὶ ὑψηλὸν τεῖχος. Ἐνομίζετο δὲ ὡς ἄσυλον ἐν τῷ τόπῳ. Ὁ Ἰωάννης Μούχρας εἶχε λάβει ἐκ προγόνων προνόμια παρὰ τῶν Βενετῶν, ἅτινα ἐφύλαττε καὶ διεξεδίκει ἐπιμόνως. Αὐτοὶ οἱ Γενουαῖοι πειραταὶ ἐσέβοντο παραδόξως τὴν οἰκίαν του. Ἀλλ' ἐκεῖνος, μὴ εὐρίσκων αὐτοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ των ἵνα τοὺς σεβασθῆ, ἐξεστράτεψε κατ' αὐτῶν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τολμηροτάτων ἐκ τῶν νησιωτῶν.

Ἄλλως δέ, ἦτο φιλόξενος καὶ εὐπροσήγορος πρὸς πάντας. Ἡ σύζυγός του, ὠραία καὶ ἀθῶα ὡς περισσότερά, ἦτο τὸ σέμνωμα τῆς οἰκίας. Ἀρχουσα δωδεκάδος θεραπαινίδων διεύθυνε φρονίμως τὰ τοῦ οἴκου. Οὐδαμοῦ ἠκούσθη ποτὲ ὅτι ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Ἰωάννου Μούχρα ἀπεπέμφθη πτωχὸς μὲ κενὰς τὰς χεῖρας ἢ ἀπεβλήθη ξένος ζητῶν φιλοξενίαν. Πάντες οἱ ὑπηρέται ἐμμοῦντο τοὺς κυρίους των καὶ ἦσαν λίαν φιλόφρονες πρὸς τοὺς ξένους. Αἱ ἀποθήκαι τῆς οἰκίας ἔγεμον σίτου καὶ ἐδωδίμων, οἱ σταῦλοι χόρτου καὶ κριθῆς. Ὁ Θεὸς ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν ἀνοικτὴν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ οἴκου τούτου, ὃ δὲ ἰδιοκτῆτης ἐδέχετο τὴν εὐλογίαν ταύτην μὲ ἀσκεπῆ τὴν κεφαλὴν. Ἦτο ὡς

βιβλικός πατριάρχης ἔχων ἐκτεταμένους τοὺς κόλπους πρὸς τὰς ἀνθρωπίνας ψυχὰς τὰς κειμένας παρὰ τοὺς πόδας του.

Μία μόνη σκιά ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς εἰκόνης ταύτης· ἐστερεῖτο τέκνων καὶ τοῦτο ἔφερεν αὐτὸν εἰς ἀπόγνωσιν.

Ἄπαξ τῆς ἐβδομάδος ὁ Ἰωάννης Μούχρας ἀπῆρχετο νύκτωρ ἐκ τῆς οἰκίας του καὶ ἐπανήρχετο μετὰ εἰκοσιτέσσαρας ἢ τριάκοντα ἕξ ὥρας ἄυπνος καὶ κεκμηκώς. Ἡ οἰκοδέσποινα συνήθισε νὰ τὸν προπέμπη ἀταράχως ἀφ' ἐσπέρας καὶ νὰ τὸν περιμένῃ τὴν πρωίαν ἡσυχος. Ἀπέμαθε δὲ τὸ νὰ γογγύζη ἢ νὰ μεμφιοιρῇ κατ' αὐτοῦ, καθὼς ἔπραττε τοὺς πρώτους μετὰ τὸν γάμον μῆνας.

Ποῦ μετέβαινε;

Τὰ περίξ νησύδρια ἦσαν πολλάκις, καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ τρικυμίας, καταφύγιον τῶν πειρατῶν. Ὁ Μούχρας ἐπέβαινεν ἐπὶ τῆς γαλέρας του καὶ τοὺς κατεδίωκεν. Ἦτο δὲ ἡ γαλέρα αὕτη μεγάλη καὶ ὀχυρά. Τὴν εἶχεν ἀγοράσει ἀντὶ τοῦ ἡμίσεος τῆς τιμῆς της παρ' Ἐνετοῦ τινος τυχοδιώκτου δυστυχήσαντος, ὅστις ἅμα καθελκύσας αὐτὴν ἐχρεοκόπησε τὸν δεύτερον ἀπὸ τῆς ἀποδημίας του μῆνα. Οἱ ναῦται τοῦ ἐστασίασαν κατ' αὐτοῦ, διότι ἦσαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἄσιτοι. Ὁ Βενετὸς τοὺς προέτρεπε νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν Γενουαίων καὶ τῶν νησιωτῶν καὶ νὰ λάβωσι παρ' αὐτῶν τροφάς. Ἄλλ' ἄνθρωποι ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν μὴ ἀριστήσαντες δὲν εἶχον ὄρεξιν νὰ ἐπιτεθῶσι κατ' ἄλλων ἀφθόνως δειπνησάντων, καὶ τὸ μόνον ὅπερ ἠδυνήθησαν νὰ πράξωσιν, ἦτο νὰ ρίψωσι τὸν Βενετὸν εἰς τὴν θάλασσαν. Οὗτος ἐσώθη κολυμβῶν καὶ μεταβάς εἰς τὸν πρῶτον λιμένα, ὅπου ἤξευρεν ὅτι ἡ γαλέρα ἔμελλε νὰ προσορμισθῇ, τὴν ἐπώλησεν εἰς τινὰ ἀνταποκριτὴν τοῦ Μούχρα, ὅστις εἶχε λάβει ἀπὸ πολλοῦ ἐντολὴν ν' ἀγοράσῃ δι' αὐτὸν ἓν πλοῖον.

Τίς ἠδύνατο νὰ προῖδῃ πρὸ ἔνδεκα μηνῶν, ὅτε ἐναυπηγήθη ἐν τοῖς ναυστάθμοις τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ὅτι τὸ ὠραῖον τοῦτο σκάφος ἔμελλε νὰ περιέλθῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ προεστοῦ τῆς Νάξου;

Καὶ ὅμως ὁ Ἰωάννης ἠδύνατο νὰ καυχηθῇ ὅτι ἡ σχέσις αὕτη δὲν ἦτο ἡ μόνη, ἣν πρὸς τὴν Βενετίαν ποτὲ συνέδεσε. Πολλοὶ ἀνδρεῖοι καὶ τολμηροὶ τῆς Πολιτείας ἱππῶται εἶχον λάβει παρ' αὐτοῦ ξενίαν, καὶ ἦσαν πρόθυμοι νὰ τῷ τὴν ἀποδώσωσι ποτε, ἂν παρεπέμπετο νὰ δικασθῇ ἐνώπιον τοῦ κραταιοτάτου συμβουλίου τῶν Δέκα.

Ἐν τούτοις ἡ ὠραία Αὐγούστα, ἡ σύζυγος τοῦ Μούχρα, ἂν καὶ ἐγεννήθη ἐν Νάξῳ, ἦτο κατὰ τὸ ἥμισυ Βενετὴ τὴν καταγωγὴν. Ἠγάπα τὸν σύζυγόν της καὶ ἔτρεφε βαθεῖαν στοργὴν πρὸς τὴν ὠραίαν νῆσον, ἐν ἧ' εἶδε τὸ φῶς. Ἦτο οὐ μόνον πρὸς τοὺς ξένους εὐπροσήγορος καὶ εὐεργετικὴ πρὸς τοὺς πτωχοὺς, ἀλλ' εὐσεβὴς περὶ τὰ θεῖα, καὶ ἡ μήτηρ Φηλικίτη, ἡ ἡγουμένη τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, μετὰ τῶν πατέρων Μάρθωνος καὶ Βικεντίου, διενέμοντο πρὸς ἀλλήλους τὰ προϊόντα τῆς εὐσεβείας της.

Τὸ αἶτιον δι' ὃ ὁ Μούχρας κατεδίωκεν ἐπιμόνως τοὺς πειρατὰς ἦτο ὅτι εἶχε λάβει παρὰ τῆς Βενετίας εἰδικὸν προνόμιον. Ὁ δὲ σκοπὸς του ἦτο νὰ τύχῃ, ὡς τῷ εἶχον ὑποσχεθῇ, διπλώματος ναυάρχου καὶ εὐπατρίδου τῆς Βενετίας.

Ἐσπέραν τινὰ περὶ τὰ μέσα Μαρτίου ἔσπευσε κατὰ τὸ σῦνηθες νὰ ἐπιβῆ τῆς γαλέρας. Τὸ πλήρωμα γινῶσκον τὴν συνήθη ὥραν ἦτο ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐργηγορός. Ἡ δὲ λέμβος μετὰ δύο ἐρετῶν τὸν περιέμενε παρὰ τὴν προκυμαίαν.

—Ἐδῶ εἶσαι, Μηνᾶ; ἔκραξεν ὁ Ἰωάννης Μούχρας πλησιάζων.

—Ἐδῶ εἴμεθα, ἀρχηγέ· ἀπήντησεν ὁ ἕτερος τῶν ἐρετῶν.

Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν λέμβον ὁ Μούχρας. Οἱ ἐρέται ἐκάθισαν ἐπὶ τῶν ζυγῶν καὶ ἐκωπηλάτου.

— Δὲν μᾶς δείχνουν μέτωπον, ἀρχηγέ, αὐτοὶ οἱ ἀνδρεῖοι, εἶπεν ὁ Μηνᾶς, ὅστις ἐλάμβανε θάρρος ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν εὐνοίας τοῦ κυρίου του. Εἶναι τώρα πέντε μῆνες ὅπου κάμνομεν κάθε ἐβδομάδα τὸν συνήθη γῦρόν μας. Ἄλλ' οὔτε Γενοβέζος ἐφάνη οὔτε Βαρβαρέζος.

—Ἀπόψε κάτι μοὶ λέγει ὅτι θὰ ἔχωμεν ἐργασίαν, εἶπεν ὁ δεύτερος ἐρέτης.

— Πόθεν συμπεραίνεις τοῦτο, γέρον Πειράχτη; ἠρώτησεν ὁ ἀρχηγός.

— Τὸ μάτι μου τὸ ἀριστερὸν πηδᾶ, ἀρχηγέ· καὶ τὸ χέρι μου τὸ δεξιὸν μὲ τρώγει.

— Τί θὰ κάμωμεν! Ὅ,τι τοῦ τύχη τοῦ ἀνθρώπου, τὸ τραβᾶ, εἶπεν ὁ Μηνᾶς, ὅστις ἦτο εἰκοσαετής, καὶ ἐφιλοσόφει προώρως.

—Ἐπεθύμουν νὰ ἀκούσω ἄλλο τι ἀπὸ τὸ στόμα σου, Μηνᾶ, εἶπεν ὁ Μούχρας. Τώρα σὺ ὠμίλησες ὡς γέρων.

—Ἀρχηγέ, μὴ ἀμφιβάλλης διὰ τὸ θάρρος μου. Εἰς τὸ ἔργον θὰ τὸ δείξω. Ὅσοι λέγουν λόγους, εἰς τὰ πράγματα εἶναι ψόφιοι· καὶ οἱ λόγοι των εἶναι στρογγυλοί, ὡς μηδενικόν.

Ἐν τούτοις ἔφθασαν ἤδη εἰς τὴν γαλέραν. Ὁ Μούχρας μὲ ἐλαφρότητα νεανικὴν ἐπήδησεν εἰς τὸ κατάστρωμα. Ἡ λέμβος ἀνεϊκκύσθη ἐπὶ τῆς πλευρᾶς. Ἀνέσπασαν τὴν ἄγκυραν καὶ ἀπέπλευσαν.

Προσῆγγιζε τὸ μεσονύκτιον καὶ τὸ ἀπόγειον ἤρχισε νὰ πνέη ἐκ τῆς ξηρᾶς. Ὁ δόλων ἐξωγκώθη μετρίως καὶ τὸ πλοῖον ἐκινεῖτο ἐπαισθητῶς. Μετὰ δύο ὥρῶν πλοῦν ἔφθασαν εἰς τὰ νησίδρια Μάκαρας.

Ἡ σελήνη εἶχεν ἀνατείλει καὶ ἔφεγγεν ὠχρῶς τὴν θάλασσαν καὶ τοὺς γυμνοὺς βράχους. Ὅτε ἔκαμψαν τὸ πρῶτον νησίδριον, ὁ Μηνᾶς παρηγγέλθη παρὰ τοῦ πρωρέως νὰ ἐξυπνίσῃ τὸν ἀρχηγόν, ὅστις μόλις εἶχεν ἀποκοιμηθῆ.

— Τί τρέχει, Μηνᾶ; εἶπεν οὗτος.

—Ἀρχηγέ, φαίνεται ἔν πλοῖον ἀραγμένον εἰς τὸν Μέγαν Μάκαρα.

Οὕτως ὠνομάζετο ἡ μεγίστη τῶν νησίδων.

Ὁ Μούχρας ἀνεπήδησεν εὐθύς.

— Ποῦ εἶναι, Μηνᾶ; ἠρώτησεν ἀνοίγων τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἴδου αὐτό, ἀρχηγέ.

Καὶ ἔδειξε τὴν πρύμνην σκάφους προσωρμισμένου παρὰ τὴν ἀκτὴν.

Ὁ Μούχρας ἐστάθη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς παρατηρῶν προσεκτικῶς.

— Κάμετε τὸ σημεῖον, εἶπε στραφεὶς πρὸς τὸν πρωρέα.

Ἦκούσθη τι, ὡς λυγμός, συρίζον διὰ τοῦ ἀέρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

ΣΥΜΠΛΟΚΗ

Ἦτο τὸ τόξον τοῦ Μηνᾶ, ὅπερ οὗτος εἶχε τείνει καὶ ἐσκόπευσε κατὰ τοῦ φαινομένου πλοίου. Ἀπεῖχε δὲ τοῦτο ἕως ἔν τέταρτον μιλίου. Τὸ βέλος δὲν ἔφθασεν, ἀλλ' ἐβυθίσθη εἰς τὰ κύματα. Ὁ Μηνᾶς ἐτόξευσε δεύτερον καὶ τρίτον.

Ἐν τούτοις ἐπὶ τοῦ ξένου πλοίου παρετηρήθη κίνησίς της. Ἀκάτιόν τι ἀπεσπάσθη ἐκ τοῦ σκάφους, προσήγγισεν εἰς τὴν ἀκτὴν καὶ εὐθύς ἐπανῆλθε πάλιν. Μετὰ ταῦτα τὸ σκάφος ἐφάνη κινούμενον. Ὡς φαίνεται, τὸ πλοῖον, εὐρισκόμενον μεταξὺ δύο νησιδρίων ἐντὸς πορθμοῦ, δὲν ἦτο προσωρμισμένον δι' ἀγκύρας, ἀλλ' εἶχε δεδεμένους τοὺς κάλους ἀπὸ τῆς ἀκτῆς. Ἦδη δὲ ἐκινήθη ἐπαισθητῶς. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἦτο ἐχθρικόν.

Οἱ ἐπὶ τῆς γαλέρας ἠσθάνθησαν τότε τὴν εὐλογον συγκίνησιν, ἣτις προηγεῖται πάσης σοβαρᾶς πράξεως. Αἱ ἀρτηριαὶ τοῦ γέροντος Πειράχτη ἐκτύπησαν, ὡς ἐν καιρῷ τῆς νεότητός του, ὁ δὲ Μηνᾶς ἠσθάνθη τὸ αἶμά του σφύζον.

— Τί διατάττει ὁ ἀρχηγός; ἠρώτησεν ὁ ναύκληρος.

— Εἰς θέσιν ἀμύνης, εἶπεν ὁ Μούχρας. Ὅλοι μὲ τὰς σαγίττας σας καὶ μὲ τοὺς πελέκεις σας.

Ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν τὸ ξένον πλοῖον προσήγγισεν.

Ἡ γαλέρα εἶχε στρέψει τὴν πρύμνην πρὸς τὸν Μέγαν Μάκαραν, ὡς πολεμιστῆς ἐν ἀμύνη ἐξασφαλίζων τὰ νῶτα ἐπὶ τοῦ τοίχου. Τὸ δὲ πειρατικὸν σκάφος ἐφαίνετο τούναντίον ζητοῦν τὴν ἐλευθέραν διέξοδον. Ἀλλ' ὁ Μούχρας εἶχεν ἤδη ἀποκλείσει αὐτήν. Διότι δὲν ὑπῆρχε διάστημα ἱκανὸν μεταξὺ τῶν τριῶν νησιδρίων. Ἦξευρε δὲ ὁ Μούχρας ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀντιθέτου μέρους, ἐν μέσῳ ρηγῶν καὶ ὑφάλων, δυσκολωτάτη ἦτο τὴν νύκτα ἡ ἔξοδος.

— Τίνες εἴσθε; ἔκραξε μεγαλοφώνως ὁ Μούχρας.

— Πολεμισταί! ἀπήντησε τραχεῖα φωνή ἀπὸ τοῦ πειρατικοῦ.

Καὶ συγχρόνως ἠκούσθησαν βέλη συρίζοντα διὰ τῶν ἰστῶν καὶ τῶν ἐξαρτίων. Οἱ ἐπὶ τῆς γαλέρας ἀπήντησαν δις καὶ τρίς πρὸς τὰς βολὰς τοῦ ἐχθροῦ.

Ἐπί τινα χρόνον, ἐν μέσῳ συγχύσεως καὶ θορύβου, ἀνηλλάσσοντο ἀδιακόπως τοξεύματα. Ὁ Μηνᾶς ἐπληγώθη εἰς τὸν βραχίονα, ὁ δὲ ἀρχηγὸς εἶχε δεχθῆ δύο βέλη ἐπὶ τῆς παρεϊᾶς καὶ τοῦ στήθους. Ἄλλ' ἡ ὀδύνη τὸν ἐξῆπτε, καὶ ἐκέλευεν ἀπαύστως μάχην.

Δύσκολον ἦτο νὰ διακρίνη τις τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐχθρικοῦ πληρώματος. Τὸ δὲ τοῦ Μούχρα συνέκειτο ἐξ εἰκοσιπέντε ἀνδρῶν.

— Ἄ, ἰδοὺ διατὶ μ' ἔτρωγε τὸ χέρι μου, εἶπεν ὁ Πειράχτης.

— Τί ἔπαθες, γέρον Πειράχτη; ἠρώτησεν ὁ ναύκληρος.

— Ἐν τσίμπημα εἰς τὴν παλάμην μου τὴν δεξιάν· ὦ, πρὸ πολλοῦ δὲν μὲ εἶχε τσιμπήσει τόσο δυνατὰ ἡ γυναῖκα μου.

— Ἐπληγώθης, γέρον Πειράχτη; εἶπεν ὁ ἀρχηγός.

— Τσίμπημα, σᾶς λέγω, τσίμπημα.

Καὶ ἡ μάχη ἐξηκολούθει καὶ δὲν ἐκρίνετο ταχέως. Δυσχεράνας ὁ Μούχρας ἐκάλεσε τὸν πρωρέα καὶ τὸν διέταξε νὰ σημάνη ὑποχώρησιν. Ἀλλὰ συγχρόνως εἶπεν εἰς τὸ οὔς τοῦ ναυκλήρου ὅτι, ἀντὶ ὑποχωρήσεως, ὦφειλον νὰ ἐτοιμασθῶσι δι' ἔφοδον.

Ἦκούσθη τρίς ἡ φωνὴ τῆς σάλπιγγος κρουούσης βαρύν τινα καὶ ἀπηυδηκότα ἦχον. Ἐν ἀκαρεῖ δὲ ὁ ναύκληρος, ὁ Μηνᾶς καὶ τρίτος τις ναύτης ἔλαβον τοὺς μακροὺς κοντοὺς μὲ τὰς ἀρπάγας καὶ προσεπάθουν νὰ συλλάβωσιν ἀπὸ τῆς κωπαστῆς τὸ πειρατικὸν πλοῖον. Ἀλλὰ δὲν ἔφθανον. Τέλος δὲ ὁ πρωρεὺς ἔλαβε τὴν μὲ σχοινίον μακρὰν ἀρπάγην του καὶ τὴν ἔρριψεν εἰς τὰ ἐξάρτια. Κατῶρθωσε δὲ νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ ἐλκύσῃ τὸ πλοῖον, καὶ τότε ὁ Μηνᾶς καὶ ὁ ναύκληρος, μὲ τοὺς κοντοὺς αὐτῶν, ἐπέραναν τὰ λοιπά. Τὸ πειρατικὸν εἰλκύσθη σφοδρῶς πρὸς τὴν γαλέραν, πρὶν ἢ οἱ Γενουαῖοι προλάβωσι νὰ ματαιώσωσι πᾶσαν ἀπόπειραν.

— Ἐμπρός, παιδιά! ἔκραξεν ὁ ἀρχηγός. Σήμερον εἶναι ἡμέρα ἀριθμῆσεως.

Καὶ ἀνερριχήθη πρῶτος εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ πειρατικοῦ. Κατόπιν αὐτοῦ ὤρμησαν οἱ ἄλλοι. Δεινὸν πελέκεως κτύπημα παρέλυσεν τὴν ἀριστερὰν χεῖρα τοῦ Μούχρα, ἅμα θέσαντος αὐτὴν ἐπὶ τῆς κωπαστῆς τοῦ ἐχθρικοῦ. Ἄλλ' ὁ Μηνᾶς καὶ δύο ἄλλοι νέοι προλαβόντες ὄπισθεν ἀπήντησαν διὰ σφοδρῶν κτυπημάτων κατὰ τῶν ἀμυνομένων. Ὁ ἀρχηγὸς παρ' ὀλίγον ἤθελε πέσει μὲ τὴν μίαν πλευρὰν εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ἔσφιξε μὲ τὴν ὑγιᾶ χεῖρα τὴν κωπαστὴν καὶ οἱ ἄλλοι τὸν ὑπεστήριξαν ὄπισθεν. Ἐν σεπτῇ δὲ στιγμῇ ἀποφάσεως καὶ καρτερίας, ἐδέσποσε τῆς ὀδύνης, ὤρμησε καὶ ἐπάτησεν εἰς τὸ ἐχθρικὸν κατάστρωμα. Οἱ λοιποὶ τὸν ἠκολούθησαν.

Ἐπί τινος στιγμᾶς φύρδην μίγδην σφοδροὶ κτύποι πελέκεων, κωπῶν καὶ ξιφῶν, ἀναμειγμένοι μὲ φρικώδεις κατάρας καὶ ὕβρεις, ἠκούοντο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Δύο ἢ τρεῖς κεφαλαὶ ἔπασαν· χεῖρες, βραχίονες καὶ κνήμαι συνετρίβησαν. Ἀπερίγραπτος ἦτο ἡ λύσσα ἐκατέρωθεν. Δὲν ἠδύνατό τις νὰ διακρίνη τίς ἐκτύπα καὶ τίς ἔπιπτε, τίς ἐξέπεμπε κραυγὴν ὀδύνης καὶ τίς ὀλολυγμὸν ὀργῆς.

Ἄν ἔλειπε τὸ ἔνστικτον, τὸ μαντικὸν ἐκεῖνο καὶ ὑπερφυές, ὅπερ καὶ ἐν μέσῳ τῆς ταραχῆς καὶ τοῦ σκότους, καὶ ἐν μέσῳ τῆς παντελοῦς κωφώσεως καὶ τυφλότητος, ἐπιζῆ κατὰ τὰς ὑπερτάτας στιγμᾶς, δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ γνωρίζωσιν ἀλλήλους ἐχθροὶ καὶ φίλοι.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν πειρατῶν ἦτο ὑπέρτερος τοῦ τῶν ἐπιδρομέων. Τοῦτο δὲ μόνος ὁ Μούχρας, ἂν καὶ μεγίστην ὀδύνην ἠσθάνετο ἐκ τῆς συντριβείσης παλάμης του, ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσῃ. Καὶ ὁμως τὸ θάρρος του διετέλει ἔτι ἀκμαῖον.

Καὶ ἐφαίνετο ἐπὶ τέλους εἰμαρμένον νὰ ὑποκύψωσιν οἱ νησιῶται εἰς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ πλήθους. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἡ πρώτη ψῆξις τῆς ἀποθαρρύνσεως εἰσέδου εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Μούχρα, ἠκούσθη ἀπροσδόκητος καὶ ἀλλόκοτός τις κρότος ὑπὸ τὸ κατάστρωμα. Αἱ ἐλπίδες τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἐπιδρομέων ἀνεπτερῶθησαν, καὶ ἐστράφη πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος.

— Ἀνοίξατε, μὲ πᾶσαν θυσίαν, τὰς στομοθύρας* ταύτας! ἔκραζε μὲ λαμπρὰν φωνὴν ἔχουσαν προφητικὸν τι.

Καὶ ἐδείκνυε πρὸς τοὺς συντρόφους του τὸ ὄπαῖον* τοῦ κύτους.

Ἄλλ' ἐκεῖνοι, πρὸς οὓς ἀπετεινετο ἡ παρακέλευσις αὕτη, δὲν προέλαβον οὔτε νὰ ἐννοήσωσιν, οὔτε νὰ ἐκτελέσωσιν αὐτήν. Διότι ἀπὸ τοῦ θαλάμου τοῦ πλοιάρχου ἐφάνησαν ἐν ἀκαρεῖ πέντε ἢ ἕξι ἄνδρες ἀναβαίνοντες, ὠπλισμένοι μέχρι τῶν ὀδόντων καὶ ἀπειλητικοί.

— Κατάρρα! κεραυνός! κόλασις! ἠκούσθη ὠρυόμενος ὁ ἀρχιπειρατής.

— Ἰδικοὶ σας εἴμεθα, Γραικοί! ἔκραξεν ὁ πρῶτος τῶν νεωστὶ ἐλθόντων πρὸς τὸν Μούχραν. Ἦλθαμεν νὰ ρίψωμεν τούτους τοὺς σκύλους εἰς τὴν θάλασσαν!

Ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ καὶ ἐν μέσῳ τρομερᾶς πάλης τῶν μὴ ἀπολεσάντων τὸ θάρρος πειρατῶν, ὁ πρῶτος τῶν ἀνδρῶν τούτων, ὑψηλὸς καὶ μεγαλοπρεπῆς νέος, ἐρρίφθη εἰς τὴν πάλην μὲ φοβερὰν δύναμιν.

— Ἐφθασεν ἡ τελευταία σου ὥρα, σκύλε! ἔκραξε πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῶν πειρατῶν. Ἔλα νὰ μετρηθῶμεν οἱ δύο μας.

Οὗτος δέ, ὡσεὶ περιέμενε τὴν πρόκλησιν ταύτην, προέταξε τὸ στήθος καὶ ἤρχισε πρῶτος διὰ τοῦ ξίφους τὴν πάλην. Ὁ δὲ ἄγνωστος ἔφερε μέγα καὶ βαρὺ γιαταγάνι, ὅπερ ἔπαλλεν ὡς ἄθυρμα, καὶ τὸν ἀντέκρουσεν. Ἡ προσοχὴ τῶν ἀπαυδησάντων ἀνδρῶν συνεκεντρώθη ἐκατέρωθεν ἐπὶ τῶν δύο τούτων μαχητῶν. Μετ' ὀλίγον ἡ μονομαχία ἐκρίθη. Ὅσον θάρρος καὶ ἂν εἶχεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν πειρατῶν, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνταγωνισθῇ πρὸς τὴν ὀργὴν καὶ τὴν μανίαν τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὅστις ἐφαίνετο ἐξεληθὼν ἐκ τῶν ἐγκάτων τοῦ πλοίου, ὡς δαίμων ἐκ τοῦ Ἄδου, ἵνα ἀρπάσῃ τὴν ψυχὴν

τοῦ ἀρχιπειρατοῦ, μετὰ τὴν λήξιν τῆς προθεσμίας τοῦ αἵματογράφου συναλλάγματος. Διὰ τελευταίου τινὸς κτύπου διεπέρασε τὸν λαϊμόν του, καὶ ἀποκόψας τὴν κεφαλὴν, ἔρριψεν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν.

Καὶ ἔκραξε πρὸς τὸ πειρατικὸν πλήρωμα.

— Παραδοθῆτε! Δὲν ὑπάρχει ἄλλη σωτηρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΟΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐπὶ τοῦ πειρατικοῦ πλοίου εἶχε γίνεи ἡ ἔφοδος, εἷς μόνος ἐκ τοῦ πληρώματος δὲν εἶχε παρατηρηθῆ ὡς ἀπὼν ἐκ τοῦ καταστρώματος. Οὗτος ἦτο νέος καὶ ἐβενόχρους Αἰθίοψ, ὀνόματι Μιρχάν. Εἶχε τὸ χρῶμα καὶ τὸν τύπον τῆς καθαρωτάτης ἀφρικανικῆς φυλῆς· οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ οἱ ὀδόντες του ἔστιλβον φωτίζοντες τὸ σκότος. Μετὰ προφυλάξεως καὶ κυκλικῶν βλεμμάτων, κωφαίνων τὸν κρότον τῶν βημάτων του, βωβαίνων τὸν ἦχον τῆς ἀναπνοῆς του, κατέβη εἰς τὸν παρὰ τὴν πρύμνην θάλαμον τοῦ ἀρχιπειρατοῦ, ἀνῆψε κηρίον, ἀνέωξε κιβώτιόν τι, ἔλαβε μεγίστην κλεῖδα καὶ προσήρμοσεν αὐτὴν εἰς κρυφίαν θύραν. Ἀνοίξας δὲ αὐτὴν κατέβη διὰ κλίμακος εἰς τὸ κύτος καὶ ἐφώτισε τὰ πρόσωπα ὀκτῶ ἀνδρῶν κατακεκλιμένων ἐπὶ ψαθῶν καὶ φερόντων δεσμὰ εἰς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.

— Ἦλθες, Μιρχάν! εἶπεν εἷς τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀνακαθίσας μετὰ κόπου. Τί συμβαίνει λοιπὸν ἐπάνω εἰς τὸ κατάστρωμα;

— Σιγὰ, παρακαλῶ, αὐθέντα! εἶπεν ὁ Μιρχάν. Μοὶ φαίνεται ὅτι κακὰ θὰ περάσουν ἀπόψε οἱ φίλοι.

— Τί συμβαίνει; Εἰπέ μοι.

— Ἐν πλοῖον ἦλθεν ἐναντίον μας, καὶ πολεμεῖ καλά, δὲν χωρατεύει. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔγινεν ἔφοδος. Καὶ ὁ διάβολος ἤξεύρει πῶς θὰ ξεμπερδεύσουν.

— Καὶ ἡμεῖς! ἔκραξεν ὁ ἄνθρωπος κοιτάζων μὲ αἰμοβαφὲς βλέμμα τὰ δεσμὰ του.

— Μοὶ φαίνεται ὅτι ἠμπορῶ νὰ σᾶς λύσω τὰ δεσμὰ, αὐθέντα.

Καὶ ἔλαβε κλειδίον τι ἐκ τοῦ θυλακίου του, δι' οὗ ἀνέωξε τὰ κλεῖθρα τῶν δεσμῶν.

— Εὔγε, Μιρχάν! εἶπεν ὁ αὐτὸς ἀνὴρ, ὅστις ἐφαίνετο ὡς ἀρχηγὸς τῶν ἄλλων. Ὅλιγα ὀμιλεῖς, ἀλλὰ πολλὰ πράττεις. Σοὶ δίδω τὸν λόγον μου ὅτι, ἂν ὑπάγω εἰς τὴν Βενετίαν ἐλεύθερος, θὰ σὲ ἀναγορεύσω Βέην τῆς Βαρβαρίας.

— Τί καλὸν πρᾶγμα νὰ εἶναι τις πιστὸς τοῦ ἀρχηγοῦ, αὐθέντα! εἶπεν ὁ Μαῦρος. Ἄν ἐγὼ δὲν ἀπέκτων τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτοῦ τοῦ Διαβόλου, κανὲν καλὸν δὲν ἠθελε γίνεи.

— Ἦσύχασε, φίλε μου· τὸν Διάβολον αὐτὸν θὰ τὸν διορθώσω καλὰ ἐγώ.

— Τώρα θὰ σᾶς δώσω τὰ ὄπλα σας. Περάσατε ἀπὸ τὸν θάλαμον τοῦ πλοιάρχου.

Ἦνοιξεν ὄπλοθήκην τινὰ κειμένην ὑπὸ τὴν κλίμακα. Τοῖς ἔδωκε ξίφη, πελέκεις, γιαταγάνια, καὶ ὀπλισθέντες ἀνέβησαν δρομαῖοι.

Καὶ ἰδοὺ πῶς οἱ ἄγνωστοι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν μάχην καὶ πῶς αὕτη ἀπέβη κατὰ τῶν πειρατῶν.

Μετὰ τὸν φόνον τοῦ ἀρχηγοῦ των, παρέδωκαν οὗτοι τὰ ὄπλα.

Οἱ ὀπλῖται τοῦ Μούχρα ἐδέσμευσαν αὐτούς καὶ μεταγαγόντες ἐπὶ τῆς γαλέρας τοὺς καθεῖρξαν ὑπὸ τὸ κατάστρωμα.

Ὁ πλοίαρχος διέταξε τὸν ἀνάπλου. Ἦτο δὲ ἤδη περὶ τὰ χαράγματα. Ἔδεσαν τὸ πειρατικὸν ὄπισθεν τῆς πρύμνης, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἄνεμος ἦτο ἀδύνατος, διὰ δύο λέμβων κωπηλατοῦντες οἱ ναῦται ἔμπροσθεν τῆς γαλέρας, ἐρρυμούλκησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα.

Ἐπὶ τῆς γαλέρας εἶχον μείνει οἱ πρῶην δέσμοιοι τῶν πειρατῶν καὶ ὁ Μούχρας, ὅστις προσκαλέσας τὸν ἀρχηγὸν τῷ ἔσφιγξε τὴν χεῖρα.

— Δὲν σᾶς ἐρωτῶ τίς εἴσθε καὶ πῶς εὐρέθητε ἐδῶ, ξένε μου. Ἀρκεῖ ὅτι ἦλθετε πρὸς ἡμᾶς ὡς ἄγγελος βοηθείας.

— Ὀνομάζομαι Μᾶρκος Σανοῦτος, ἀρχηγέ, καὶ εἶμαι ἐκ τῆς Βενετίας. Ἡ μᾶλλον εἶμαι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, διότι ἐκεῖ ἐγεννήθην.

— Μᾶρκος Σανοῦτος; Εἴσθε, νομίζω, συγγενῆς τοῦ Ἑρρίκου Δανδόλου.

— Βεβαίως. Εἶμαι ἀνεψιός του.

— Ἦκουσα πολλάκις νὰ ὀμιλῶσι περὶ ὑμῶν, ὡς περὶ ἀνδρείου καὶ εὐγενοῦς πολεμιστοῦ.

— Σᾶς εὐγνωμονῶ, ἀρχηγέ. Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ δὲν ὑπωπτεύσατε, ὅτε πρὸ ὀλίγου μὲ ὠνομάσατε ξένον σας, εἶναι ὅτι μοὶ προσφέρετε σήμερον τὴν φιλοξενίαν σας ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ πλοίου μου, θέλω νὰ εἶπω, τὸ ὅποιον πρό τινος χρόνου ἀνῆκεν εἰς ἐμέ.

— Θὰ σᾶς προσφέρω φιλοξενίαν εἰς τὴν οἰκίαν μου, κύριε, δι' ὅσον χρόνον εὐαρεστεῖσθε νὰ τὴν δεχθῆτε. Ἀλλὰ πῶς; Ἡ γαλέρα αὕτη ἀνῆκεν εἰς ὑμᾶς, εἶπατε;

— Ναί, ἀρχηγέ.

— Εἴσθε λοιπὸν ὁ ἱππότης, ὅστις τὴν ἐπώλησεν εἰς τὸν ἄνθρωπόν μου;

— Ἐγὼ αὐτός. Καὶ ἀνεγνώρισα εὐθύς τὸ πλοῖον τοῦτο, ὡς τὸ εἶδον. Τὴν ἐπώλησα εἰς ἔμπορόν τινα ἔχοντα παραγγελίαν ἀνδρείου πολεμιστοῦ. Εἶναι ὠραῖον πλοῖον, ἀρχηγέ.

— Ἄλλ' ἀφοῦ σᾶς ἀρέσκει, σᾶς ἀνήκει, ἱππότα. Λάβετέ το· ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης εἶναι πάλιν ἰδικόν σας.

— Εὐγνωμονῶ, ἀρχηγέ. Ἀλλὰ πῶς τόση μεγαλοδωρία! Δύναμαι νὰ σᾶς τὸ πληρώσω.

— Μοὶ τὸ ἐπληρώσατε. Ἄρκεϊ ὅτι σᾶς ἀρέσκει.

— Εὐχαριστῶ.

Καὶ ἀμφότεροι ἐσίγησαν ἐπὶ τινὰς στιγμάς. Ὁ Σανοῦτος ἐνόησεν ὅτι ὤφειλε νὰ διηγηθῆ τὰ καθ' αὐτόν, πρὶν ἢ ὁ ἀρχηγὸς τῷ ὑπομνήσῃ τοῦτο.

— Μοὶ μένει νὰ σᾶς εἶπω πῶς εὐρέθην μεταξὺ τῶν πειρατῶν. Θὰ σᾶς τὸ διηγηθῶ συντόμως.

— Ἀλλὰ δὲν εἴσθε κουρασμένος; Δὲν ἔχετε ἀνάγκην ἀναπαύσεως, ἱππότα;

— Τοῦναντίον ἔχω ἀνάγκην ἐνασχολήσεως. Κατόπιν τῆς εἰρκτῆς ἐκείνης, ἦν ὑπέφερα, θέλω ἀέρα, κίνησιν καὶ ἐργασίαν, ἀρχηγέ. Μοὶ φαίνεται ὅτι δύναμαι νὰ μείνω ἐπὶ ἓνα αἰῶνα ἄυπνος, διὰ νὰ ἀναπληρώσω τὸν ἐξ ἀνάγκης ἐκεῖνον θανάσιμον ὕπνον.

— Ὅπως ἐπιθυμεῖτε.

— Πρὸ δύο μηνῶν, ἤρχισεν ὁ Σανοῦτος, εἶχον λάβει παρὰ τοῦ θεοῦ μου Δανδόλου διαταγὴν νὰ ἐκστρατεύσω κατὰ τῶν πειρατῶν εἰς τὸν Ἀδρίαν. Ἦμην στόλαρχος ἄγων τέσσαρας γαλέρας καὶ πλήρωμα ἀνδρῶν διακοσίων.

Μίαν νύκτα κατῶρθωσα νὰ ζώσω τοὺς πειρατάς. Εἶχον τρία πλοῖα καὶ ἦσαν προσωρμισμένα εἰς τὸν πορθμὸν τῶν Στροφάδων. Τοὺς ἔδωκα βρόντον. Οἱ ἄνδρες μου ἦσαν πλήρεις τόλμης καὶ αἱ γαλέραι μου ἰσχυρῶς ὠπλισμένα. Καὶ ὅμως, τίς θὰ τὸ ἐπίστευεν;

Οὐδέποτε εἶχον ἰσχυρότερον στόλον καὶ ἀνδρειότερον πλήρωμα. Ἀλλὰ καὶ οὐδέποτε ἠττήθην ὑπὸ τῶν Γενουαίων, ὅπως κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην.

Ἐκεῖνο ὅπερ δὲν ὑπώπτευσά, ἐξηκολούθησεν ὁ Σανοῦτος μὲ τρέμουσαν φωνήν, καὶ πρὸς ζημίαν μου ἔμαθον ἐκείνην τὴν ἐσπέραν, εἶναι ὅτι οἱ Γενουαῖοι εἶχον συμμαχίας λάθρα μὲ τοὺς Ἀλγερίνους καὶ Βαρβαρέζους. Οἱ Γενουαῖοι ἦσαν ἀραγμένοι ὑπερθεν τοῦ ἀνέμου, οἱ Ἀλγερίνοι ἦσαν ὑπήνεμοι. Ἄμα ὡς ἤρχισεν ἡ μάχη, προσεκάλεσαν διὰ πυρσῶν τοὺς συμμάχους των καὶ μετ' ὀλίγον ἐζώσθη ἓν μέσω δύο φοβερῶν ἐχθρῶν. Αἱ γαλέραι μου ἐβυθίσθησαν, οἱ ἄνδρες μου ἐσφάγησαν ἢ ἐξηνδραποδίσθησαν καὶ ἐγὼ συνελήφθην αἰχμάλωτος καὶ παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Γενουαίου, τοῦ Καρέτσιο. Ἄ, καλῶς τοῦ ἐβύθισα τὴν σπάθην εἰς τὸν λαϊμὸν πρὸ ὀλίγου! ὦ, εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς μάχης, καθ' ἣν ἐφόνευσά τὸν ἀρχιπειρατὴν πρὸ μιᾶς ὥρας, μοὶ φαίνεται ὅτι τὸ αἷμά του ἀναβαίνει ὡς οἶνος εἰς τὴν κεφαλὴν μου καὶ μὲ μεθύσκει, ἀρχηγέ!

— Λοιπὸν αὐτός, ὃν ἐφονεύσατε, ἦτο ὁ Καρέτσιο; ἠρώτησεν ὁ Μούχρας.

— Αὐτὸς οὗτος, ὁ προδότης! εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

Ὁ Μούχρας ἠσθάνθη ἀκούσιον ἀποστροφὴν.

—Ὁ ἀνόσιος, ἐξηκολούθησεν ὁ Σανοῦτος, μὲ εἶχε δεσμεύσει μὲ τοὺς ἑπτὰ συντρόφους μου καὶ μὲ ἔρριψεν ὡς σκύλον εἰς τὸν μυχὸν τοῦ σκάφους του. Ἄλλ' ἄς ἔχη δόξαν ὁ Μαῦρος Μιρχάν, τὸν ὁποῖον σᾶς συνιστῶ, ἀρχηγέ, ἠλευθερώθην ἐκ τῶν δεσμῶν καὶ ἦλθον νὰ σᾶς βοηθήσω.

— Σᾶς εὐγνωμονῶ, ἰππότα.

Ὁ Σανοῦτος ἔκραξε:

— Μιρχάν! Μιρχάν! εἶσαι ἐδῶ;

Ὁ Μαῦρος ἀκούσας τὸ ὄνομά του ἔδραμεν εἰς τὴν πρύμνην μὲ σκιρτήματα.

—Ἔλα ἐδῶ, τῷ εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

—Ἐδῶ εἶμαι, αὐθέντα.

— Προσκύνησε τὸν ἀρχηγόν, Μιρχάν.

Ὁ Μαῦρος ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ Μούχρα καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν κεφαλὴν του.

— Διηγῆσου, Μιρχάν, εἰς τὸν ἀρχηγόν, πῶς ἔπεσες εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Καρέτσιο, διατί τὸν ἐμίσεις καὶ πῶς ἐκέρδησες τὴν ἐμπιστοσύνην του.

—Ὦ, ἐκεῖνος, ὁ Καρέτσιο, εἶπεν ὁ Μαῦρος μὲ κωμικοτραγικὸν τόνον, αὐτὸς ἐψόφησε τώρα καὶ τὸν ἔφαγε τὸ μεγάλο σκυλόψαρον. Ἐγὼ ἠθέλα νὰ ἔζη ἀκόμη μίαν φοράν, καὶ ἐγὼ νὰ τὸν σφάξω. Ἀλλὰ καλὰ τὸν ἔκαμεν ὁ αὐθέντης καὶ δὲν ἠμπορεῖ πλέον νὰ σηκωθῆ.

— Σοῦ εἶχε κάμει κακόν; ἠρώτησεν ὁ Μούχρας.

— Τί κακὸν νὰ κάμη εἰς ἐμέ! Αὐτὸς ὁ Καρέτσιο ἔσχισε τὴν κοιλίαν τῆς μητρός μου καὶ ἔκοψεν εἰς τέσσαρα τὸ βρέφος, ὅπου εἶχε μέσα.

— Διατί;

— Αὐτὸς ὁ Καρέτσιο εἶχε σκλάβαν τὴν μητέρα μου, καὶ αὐτὴ εἶχε γεννήσει ἐμέ μὲ ἄλλον πατέρα Μαῦρον. Καὶ τὸν πατέρα μου εἶχε σφάξει ὁ Καρέτσιο. Καὶ αὐτὸς ὁ Καρέτσιο ἔσχισε τὴν κοιλίαν τῆς μητρός μου, διότι ἔλεγεν ὅτι ἦτο μὲ ἄλλον πατέρα τὸ παιδίον εἰς τὴν κοιλίαν της.

— Καὶ διατί αὐτὸς εἶχεν ἐμπιστοσύνην εἰς σέ;

— Αὐτὸς ἐνόμιζεν ὅτι ἐγὼ ἐμίσουν τὴν μητέρα μου καὶ τὴν ἐζήλευα, διότι εἶχε κάμει παιδίον με αὐτόν, καὶ ἐκοιμῶντο μαζί τὴν νύκτα, καὶ ὁ πατήρ μου ἀπέθανε. Καὶ ἐνόμιζε πῶς ἐγὼ εὐχαριστήθη ὅπου ἔσχισε τὴν κοιλίαν της.

— Πῶς γίνεται αὐτό; Ἀπίστευτον μοὶ φαίνεται, εἶπεν ὁ Μούχρας.

— Διότι ἐγὼ ἐχόρευα, ὅταν ἀπέθανεν ἡ μήτηρ μου. Καὶ τοῦ εἶπα, καλὰ τὴν ἔκαμες, αὐθέντα. Καὶ ἔκαμνα πῶς ἐτραγωδοῦσα καὶ ἐχόρευα. Καὶ τοῦτο τὸ ἔκαμνα διὰ νὰ μὴ σφάξῃ καὶ ἐμέ.

— Ἀλλὰ σ' ἐπίστευσεν ὁ Καρέτσιο;

— Αὐτὸς μυαλὸν δὲν εἶχε μέσα εἰς τὴν κεφαλὴν του. Ἕνας Μαῦρος ἤμπορεῖ νὰ ἔχη πλειότερον μυαλὸν ἀπὸ τὸν Ἄσπρον, ὅταν αὐτὸς εἶναι ἀνόητος καὶ πίνῃ πολὺ.

— Ἦτο λοιπὸν μέθυσος;

— Ἐπινε διὰ πέντε διαβόλους, διὰ δέκα διαβόλους. Ἔως τώρα εἶναι μεθυσμένος, καὶ ὅταν τὸν ἔρριψεν ὁ αὐθέντης ἐκεῖ κάτω, θὰ ἐπίστευσεν ὅτι ἡ θάλασσα εἶναι ρακί.

Ἐν τούτοις ὁ Σανοῦτος, μεταξύ λέγοντος τοῦ Μαύρου, εἶχεν ἐγερθῆ καὶ περιεπάτει δι' εὐρέων βημάτων ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

Ὁ Μούχρας ἀπέπεμψε τὸν Μαῦρον καὶ ἀπῆλθεν νὰ κοιμηθῆ.

Ἔνεκα τῆς ἀντιπνοίας τῶν ἀνέμων ἡ γαλέρα ἐβράδυνεν εἰς τὸν πλοῦν, καὶ ἔπλεε καθ' ἅπασαν τὴν ἡμέραν. Κατέπλευσε δὲ εἰς τὸν ὄρμον περὶ τὴν δευτέραν τῆς νυκτός. Ὁ Μούχρας μετὰ τοῦ ξένου του ἀπεβιβάσθησαν, καὶ κρούσαντες τὰς πύλας τῆς ἐπαύλεως ἐξύπνισαν τὸν θυρωρόν, ἀναγνώρισαντα τὴν φωνὴν τοῦ κυρίου του, καὶ εἰσῆλθον. Ἐπειδὴ ἄκρα σιγὴ ἐπεκράτει καὶ ἐφαίνετο ὅτι πάντες ἐκοιμῶντο ἤδη ἐν τῇ ἐπαύλει, ὁ οἰκοδεσπότης ἔδειξε πρὸς τὸν Σανοῦτον κοιτῶνά τινα, τῷ εὐχήθη καλὴν νύκτα καὶ ἀπῆλθε νὰ κατακλιθῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ

Ἡ ἔπαυλις τοῦ Μούχρα ἔκειτο ἐπὶ μεγαλοπρεποῦς καὶ γραφικῆς παραλίας. Ἦτο ὠκοδομημένη πρὸ αἰῶνος καὶ ἐλέγετο ὅτι ὁ κόμης Πραγότης, ὅστις τὴν ἵδρυσεν, εἶχε ποτίσει τὰ θεμέλια με αἷματα. Ἡ ὑψηλοτάτη αὐτῆς ἔπαυλις ἦτο ἐκτισμένη ἐπὶ βραχώδους ἀπορρῶγος ἀκτῆς. Ἐντεῦθεν ἐσχηματίζετο φοβερὸς κρημνός, εἰς οὗ τὴν καταμέτρησιν ἀπέκαμνε τὸ βλέμμα καὶ ἰλιγγία ἢ κεφαλή.

Ἡ ἔπαυλις αὕτη ὠνομάζετο μέχρι τοῦ χρόνου τοῦ παρόντος διηγήματος «Πύργος τοῦ Πραγότης». Ἡ Αὐγούστα, ἡ σύζυγος τοῦ Μούχρα, ἐφοβεῖτο νὰ ἀναβαινῆ ἐπ' αὐτῆς, καὶ ὅμως συχνάκις ἀνέβαινε.

Διηγοῦντο ὅτι ὁ κόμης Πραγότης εἶχε κρημνίσαι νύκτα τινὰ ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτῆς τὴν σύζυγόν του μετὰ τοῦ τέκνου της, διότι τὴν ὑπόπτειυσεν ὡς ἄπιστον. Μετὰ δὲ τὸ ἐγκλημα τοῦτο μελαγχολήσας μέχρι μανίας καὶ ἔχων ἀνάγκην ὀργίων, ὅπως διέρχεται ἄνευ φασμάτων τὰς νύκτας του, ὠδήγει ἐνταῦθα τὰς γυναῖκας καὶ κόρας, ἃς ἤρπαζε παρὰ τῶν νησιωτῶν. Καὶ ὅτι μετὰ μίαν νύκτα ἐφιάλτου

καὶ ἡδονῆς τὰς ἐκρήμιζεν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ὕψους, ὡς θύματα ἰλαστήρια εἰς τὴν σκιὰν τῆς συζύγου του.

Διηγούντο πρὸς τούτοις, ἀλλὰ ταῦτα ἴσως ἦσαν μυθεύματα τῶν εὐπίστων χωρικῶν καὶ ἀλιέων, ὅτι καὶ μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ κόμητος, ἦτοι καθ' ὃν χρόνον συμβαίνουσι τὰ ἐν τῇ παρούσῃ ἱστορίᾳ, ἐνεφανίζοντο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς ἐπάλξεως ταύτης περὶ τὸ μεσονύκτιον δύο σκιαὶ συγκρουόμεναι καὶ γογγύζουσαι ἀπαισίως, καὶ ὅτι μετὰ τινὰς στιγμὰς ἠκούετο κρότος σώματος πίπτοντος εἰς τὴν θάλασσαν. Ἦσαν ὁ κόμης Πραγότσης καὶ ἡ σύζυγός του ἐπανερχόμενοι εἰμαρμένως εἰς τὴν σκηνὴν πρὸς ἀναπαράστασιν τοῦ φρικώδους δράματος.

Ταῦτα ὑπῆρχον ἄνθρωποι βεβαιοῦντες ὅτι τὰ εἶδον μετὰ πολλῶν ὄρκων· καὶ ἰδίως ὁ γέρων Ματθαῖος ὁ σπογογοθήρας ἠδύνατο ἐν ἐκτάσει νὰ διηγηθῇ τὴν ὅλην ἱστορίαν πρὸς πάντα περιέργων.

Ἄλλ' ὑπῆρχον καὶ οἱ δυσπιστοῦντες πρὸς τὰς διαδόσεις ταύτας· καὶ οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι σύμπασα ἡ παράδοσις αὕτη ἦτο μωρῶν καὶ δεισιδαιμόνων ἀνθρώπων κατασκευάσμα· οἱ δὲ ἐφρόνουν ὅτι τὸ θαυμάσιον μόνον μέρος τῆς ἱστορίας ἦτο ἀληθές, καὶ ὄντως ἐνταῦθα ἐπεφαίνοντο φαντάσματα· ἀλλ' ὅσον διὰ τὸν κόμητα Πραγότσην, οὐδὲ ὅτι ὑπῆρξέ ποτε ἐπίστευον.

Αἱ ἀναμνήσεις αὗται κατετρόμαζον τὸ πνεῦμα τῆς Αὐγούστης τὴν νύκτα, ἥς τὰ συμβάντα ἄτινα προηγήθησαν διηγήθημεν. Ἦτο μεσονύκτιον καὶ δὲν εἶχεν ὕπνον, ἠγνόμενος δὲ καὶ τὴν ἐπάνοδον τοῦ συζύγου της. Καὶ εἶχε μὲν παραγγεῖλει εἰς τὴν θυρωρὸν νὰ ἔλθῃ νὰ τῇ ἀναγγεῖλῃ οἰανδήποτε ὥραν καὶ ἂν ἐπανερχετο ὁ σύζυγός της. Ἄλλ' αὕτη, ἐπειδὴ ἦτο γηραιὰ καὶ σεβασμία γυνὴ καὶ ἐνύσταζε δεινῶς ἐκείνην τὴν ἐσπέραν, ὡς καὶ πάντοτε, διενόηθη ὅτι ἠθελεν εἶναι σκληρότης νὰ ἐνοχλήσῃ τὸν ὕπνον τῆς δεσποίνης της τοιαύτην ὥραν. Καὶ προτοῦ νὰ συμπληρώσῃ τὴν σκέψιν ταύτην, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπεκοιμήθη, ἡ μακαρίτις!

Συνήθιζε δὲ νὰ προγεύηται τοῦ ὕπνου καθήμενη παρὰ τὸν παραστάτην τῆς ἐστίας καὶ κρατοῦσα τὴν ἡλακάτην* εἰς τὰς χεῖρας· συγχρόνως δὲ καὶ παρὰ τὴν ἐτέραν γωνίαν, μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ πῦρ, ὁ γέρων Μάνος ὁ σύζυγός της ἔρρεγχεν ἐξηπλωμένος μὲ δύναμιν πέντε ἀνδρῶν, καὶ ὠνειρεύετο ὅτι ἡ καλὴ του ἐνυκτέρευεν.

Ἄλλ' ἡ γραῖα Μανῶ εἶχε τῷ ὄντι τὴν συνείδησιν ἡσυχον, καὶ ἂν ἐκοιμᾶτο, ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ἀξία τούτου. Δὲν προσέδραμεν εἰς τὴν πρώτην κροῦσιν τοῦ ρόπτρου; Δὲν ἠνοιξε τὴν ὀρσοθύραν εἰς τὸν κύριόν της καὶ εἰς τὸν ξένον του; Δὲν ἐπανεκλείσεν αὐτὴν ἐπιμελῶς; Τί ἐσήμαινεν ἂν δὲν ἐνθυμήθη νὰ εἴπῃ εἰς τὸν κύριόν της ὅτι ἡ σύζυγός του θὰ τὸν περιμένη ἐν τῷ θαλάμῳ της; Οὐδὲ παρετήρησε κἂν ὅτι οὗτος εἶχε κρεμαμένην τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους, ὡς νὰ ἦτο τετραυματισμένη αὕτη.

Ἐν τούτοις ἡ Αὐγούστα εἶχεν ἐγερθῆ, ὡς εἴπομεν. Ἐκάθισε παρὰ τὴν λυχνίαν καὶ ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρός. Εἶχε συμμέτρους τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου, μέλανας μεγάλους ὀφθαλμούς καὶ λίαν συμπαθῆ τὴν ἔκφρασιν. Ἐφόρει λευκὴν ἐσθῆτα κομβωμένην ἀυστηρῶς μέχρι τοῦ τραχήλου. Ἄλλ' ὅσον ἐφαίνετο ἐκ τοῦ λαιμοῦ της, ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ ἀσφαλῶς τὰ κρίνα καὶ τὸ γάλα καὶ πάσας τὰς ἐκδεδομένας παρομοιώσεις.

Ἦνοιξε βιβλίον τι καὶ προσεπάθησε νὰ ἀναγνώσῃ. Ἄλλ' εἰς μάνην· τὸ βλέμμα ἔπιπτεν ἐπὶ τῶν σελίδων, ἀλλὰ δὲν ἔβλεπε τὰ γράμματα.

Ἐκάλεσε τὴν θαλαμηπόλον της.

— Σεντίνα, κοιμᾶσαι;

— Δὲν δύναμαι νὰ κοιμῶμαι, ἀφοῦ ἡ κυρία ἀγρυπνεῖ. Τί ἀγαπᾶτε;

Ἡ Σεντίνα ἦτο ὑψηλὴ καὶ ὀστεώδης κόρη τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν, πελιδνὴ καὶ ἀντιπαθητικὴ. Ἄλλ' εἶχεν ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν κυρίαν της. Ἦτο σιωπηλὴ καὶ ἐπέβλεπε πᾶν κίνημα καὶ πᾶσαν λέξιν αὐτῆς. Ἡ δύνατο ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἐκτελέσῃ χρέη κατασκόπου. Ἄλλὰ μὴ συμπαθοῦσα σπουδαίως πρὸς τὸν Μούχραν, δὲν εἶχε πρὸς τὴν νὰ τὴν προδώσῃ.

Διότι, ἵνα φέρῃ δύο ἀνθρώπους εἰς διάστασιν, ὧφειλον οὔτοι, κατὰ τὴν Σεντίναν, νὰ εἶναι φίλοι της, οὓς νὰ ἀγαπᾶ τρυφερῶς.

— Θέλεις νὰ ἀναβῶμεν ἐπάνω, Σεντίνα;

— Ποῦ ἐπάνω, κυρία;

— Ἐπάνω, εἰς... τοῦ Πραγότση.

— Ἡ κυρία εἶναι παραπολὺ τολμηρά.

— Φοβεῖσαι, Σεντίνα;

— Ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι ποσῶς. Ἄλλὰ συμβουλεύω τὴν κυρίαν νὰ εἶναι μετριωτέρα εἰς τὰς παραξενάδας της.

— Ὁ κύριός σου λείπει καὶ θὰ κοιτάξωμεν εἰς τὸ πέλαγος, μήπως ἐπανέρχεται.

— Ἐγὼ θὰ ἀκολουθήσω προθύμως τὴν κυρίαν, ὅπως εἶναι τὸ χρέος μου. Λέγω μόνον ὅτι ἡ κυρία ἔχει ἀλλοκότους ἐπιθυμίας.

— Ἄλλὰ δὲν ἔχομεν καταλληλότερον μέρος διὰ νὰ παραμονεύσωμεν τὴν ἐπάνοδον τοῦ συζύγου μου.

Ἡ Σεντίνα ἀνῆψε φανόν. Διήλθον σκοτεινοὺς διαδρόμους, ἀνέβησαν κλίμακας καὶ ἔφθασαν εἰς τὸν Πύργον τοῦ Πραγότση.

Ἐκάθισαν ἐνταῦθα καὶ ἀνέπνεον τὴν θαλασσίαν αὔραν.

Ἡ ἀνατέλλουσα σελήνη ἐπηργύρου τὰ φωσφορίζοντα κύματα καὶ τοὺς ἀπειλητικοὺς βράχους. Ἡκούετο ὁ πάταγος τῶν κυμάτων θραυομένων κατὰ τῆς ἀποκρήνου ἀκτῆς. Ὁ γογγυσμὸς τῶν νυκτικοράκων ἀντήχει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μελαγχολικὸς καὶ μονότονος ἀπὸ τοῦ ἐγγύς δάσους.

Ἡ Αὐγούστα περιέφερον εὐρὺ καὶ ἱπτάμενον βλέμμα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὡς νὰ ἐπεθύμει νὰ ἐγγράψῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς τὴν ὠραίαν καὶ μυστηριώδη ταύτην εἰκόνα.

Ἄλλ' αἴφνης καθήλωσε τὰ ὄμματα ἐφ' ἐνὸς σημείου.

- Βλέπεις, Σεντίνα, τὰ κατάρτια ἐκεῖνα τοῦ πλοίου εἰς τὸν ὄρμον;
- Βλέπω, κυρία.
- Μήπως εἶναι τὸ πλοῖόν μας καὶ ἐπανῆλθε;

Τῷ ὄντι, ἐκεῖθεν τῆς ἀντικρὺ ἀκτῆς, ἔνθα ἐσχηματίζετο ὄρμος, ἐφαίνοντο ἱστοὶ πλοίου ὑψηλότεροι ὄντες τοῦ χθαμαλοῦ μέρους τοῦ ἰσθμοῦ. Ἄλλ' ἦτο δυσδιάκριτον, ἂν ἦσαν δύο ἢ τρεῖς ἢ τέσσαρες, διότι ἡ ἀνεπαρκὴς λάμψις τῆς μηνουειδοῦς σελήνης δὲν ἠδύνατο νὰ φωτίσῃ καλῶς. Ἄλλ' ἦτο ὡς εἰρωνεία τις τοῦ σκοτούς. Ἡ σελήνη εἶναι τὸ μείδιμα τῆς νυκτός, μείδιμα σαρκαστικὸν καὶ πολλακίς ἀπαίσιον.

- Δὲν ἤξεύρω, κυρία, ἀπήντησεν ἡ Σεντίνα.
- Δὲν δύναμαι, τί κρῖμα! νὰ γνωρίσω τὴν γαλέραν μας.
- Ποῖος δύναται νὰ γνωρίσῃ τώρα τὴν νύκτα!
- Ἄλλ' ἐγὼ ἐλησμόνησα, Σεντίνα, ὅτι εἶσαι μύωψ. Βεβαίως οὐδὲ διακρίνεις ἐκεῖνο ὅπου σοῦ δείχνω.
- Τί νὰ διακρίνω; Τὸ πλοῖον; Τὸ βλέπω καλά.

Ἡ Σεντίνα ἐψεύδετο. Ἄλλ' ἦτο φίλαυτος.

- Βλέπεις τὰ ἐξάρτια ἐκεῖ;
- Τὰ βλέπω, ἐπέμεινεν ἡ Σεντίνα.

Ἡ Αὐγούστα ἐσιώπησε. Δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ μεταπίσῃ τὴν θεραπείαν αὐτῆς, ἀφοῦ ἐπέμεινεν ὅτι βλέπει.

Ἡ δὲ Σεντίνα προσεποιήθη ὅτι ἐρρέμβαζε καὶ ὅτι ἦτο αἰσθηματικὴ.

- Εὐμορφα εἶναι, εἶπεν· ἀλλὰ σὲ πιάνει φόβος νὰ κάθῃσαι ἐδῶ.
- Ψῦχος κάμνει, Σεντίνα. Δὲν ἐπῆρα μαζί μου ἕνα ἐπανωφόρι· ἕκαμα ἄσχημα.

— Ἡξευρα ὅτι δὲν θὰ μείνωμεν ἐδῶ πολὺ, ἂν ἀγαπᾷ ἡ κυρία. Διὰ τοῦτο δὲν τῆς ἐνθύμισα τῆς κυρίας νὰ πάρῃ τὸ ἐπανωφόρι τῆς.

— Έμένα μέ ἀρέσει ἐδῶ. Ἄν μοι ἔκαμνες τήν χάριν, Σεντίνα, νά μοι φέρης τὸ ἐπανωφόρι μου.

— Ἀλλά δέν φοβεῖται ἡ κυρία νά μείνη μόνη της ἐδῶ;

— Ποσῶς δέν φοβοῦμαι, Σεντίνα. Σὺ δέν θά ἀργήσης. Τί ἔχω νά φοβηθῶ;

— Ἐδῶ συμβαίνουν παράδοξα, καθὼς λέγουν.

— Μὴ πιστεύης, φίλη μου, τὰς μωρὰς ἱστορίας, τὰς ὁποίας διηγοῦνται.

— Ἐγὼ ποτὲ δέν τὰς πιστεύω. Ἀλλά τὸ χρέος μου εἶναι νά συμβουλεύω τήν κυρίαν.

— Ὑπαγε λοιπὸν νά μοι φέρης τὸ ἐπανωφόρι μου.

Εἰς τὸν ἐπιτακτικὸν τόνον τῆς τελευταίας ταύτης παρακελεύσεως δέν ἴσχυσε ν' ἀντισταθῆ ἡ Σεντίνα. Ἠγέρθη καὶ λαβοῦσα τὸ φῶς κατέβη.

Ἡ Αὐγούστα ἔμεινε μόνη ἐπὶ τοῦ ἀνδῆρου καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Ἡκούσθη τὸ τελευταῖον βῆμα τῆς Σεντίνης ἀπομακρυνομένης καὶ ἔκτοτε σιγῇ ἐπεκράτησεν.

Ἐν τούτοις ἡ Αὐγούστα μείνασα μόνη ἐπὶ τοῦ πύργου μετενόησε διὰ τὴν τόλμην της καὶ ἤρχισε ν' ἀνησυχῆ. Τὸ μυστηριῶδες αἶσθημα τοῦ ὑπερφυσικοῦ κόσμου, ὅπερ παρὰ πᾶσαν ἐπιστήμην καὶ πάντα θετικὸν συλλογισμόν, ἐπιδρᾷ πάντοτε ἐπὶ τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἰδίως τοῦ ἀσθενοῦς φύλου, ἦτο παρὰ τοῖς προγόνους ἡμῶν, ὡς γνωστόν, λίαν ἰσχυρόν· εἶχε δὲ ὁ φόβος οὗτος καὶ θέλητρόν τι, διὰ τὴν συμπαθῆ ψυχὴν τῆς γυναικὸς ταύτης.

Ἡ Αὐγούστα ἀνεπόλει ἄκουσα καὶ ἐπανελάμβανε πρὸς ἑαυτήν, ὡς μάθημα παιδαγωγοῦ, τὰς ἀλλοκότους διηγήσεις ἃς ἤκουε παρὰ τῶν γυναικῶν της περὶ τοῦ πύργου τούτου. Ἀνεζωγράφει τὴν μορφήν τῆς ἀτυχοῦς ἐκείνης γυναικὸς, τῆς κομῆσης, ἥτις, ἂν ἡ ἱστορία ἦτο ἀληθής, εἶχε κατακρημνισθῆ πρῶϊαν τινὰ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν ἐπάλξεων τούτων καὶ εὔρε μετὰ τοῦ τέκνου της τὸν θάνατον ἐντὸς τῶν κυμάτων, ἅτινα ἦσαν τὸ τελευταῖον λίκνον αὐτοῦ.

Ἀνέπλαττε τὴν φοβερὰν προτομήν τοῦ φρικώδους ἐκείνου κόμητος, ὅστις, μετὰ τὸ ἐγκλημα τοῦτο, ἐξηκολούθησεν, ὡς ἔλεγεν ἡ παράδοσις, νά ἐπισωρεύη καὶ ἄλλα ἐγκλήματα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ρίπτων καθ' ἐκάστην τὰ θύματά του ἀπὸ τοῦ πύργου τούτου, ὡς νά ἐπεθύμει νά μολώσῃ* τὴν θάλασσαν μὲ πτώματα.

Ἀνεπόλει ταῦτα καὶ ἠσθάνετο ρῖγος.

Πλὴν δὲ τούτου καὶ ἄλλος τις φόβος κατεῖχε τὴν ψυχὴν της· ὁ φόβος μὴ παρατηρηθῆ καὶ σχολιασθῆ ὑπὸ τινος ἀδιακρίτου θεραπαινίδος ἢ ἄνοδος της εἰς τὸν πύργον καὶ ἡ κάθοδος τῆς Σεντίνης ἄνευ αὐτῆς. Ἡξευρε τί ἐσήμαινε τὸ νά δώσῃ ἀφορμὴν κακολογίας εἰς τὰς θεραπαίνας, ἀφοῦ αὐτὰι καθ' ἐκάστην τὴν ἐκακολόγουν ἄνευ ἀφορμῆς.

Παρήλθον στιγμαί τινες καὶ ἠκούσθησαν βήματα ἀναβαίνοντος.

— Πολὺ ταχέως ἐπανήλθεν ἡ Σεντίνα, ἐψιθύρισεν ἡ Αὐγούστα. Ἄς ἔλθῃ, δόξα σοι, ὁ Θεός.

Ἐν τούτοις τὰ βήματα προσήγγιζον καὶ καθίσταντο βαρέα.

— Παράδοξον, δὲν ὁμοιάζει μὲ τὸ βῆμα τῆς Σεντίνης. Ποῖος νὰ εἶναι; εἶπεν ἡ Αὐγούστα.

Τῇ αὐτῇ στιγμῇ ἐνεφανίσθη, ὡς φάσμα, ἐνώπιόν της ἄνθρωπος τις ἄγνωστος· ὃν τι, ὅπερ οὐδέποτε εἶχεν ἰδεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

Ἡ Αὐγούστα ἀνεπήδησεν ἀπὸ τῆς πλακός, ἐφ’ ἧς ἐκάθητο, ὡς αὐτόματόν τι. Ἐξέπεμψε κραυγὴν καὶ ἤρχισαν νὰ τρέμωσι τὰ μέλη τοῦ σώματος αὐτῆς.

Ὁ ἄγνωστος ἅμα ἰδὼν αὐτὴν ὠπισθοδρόμησεν, ἀλλὰ δὲν ἐφάνη ὅτι ἐπτοήθη.

— Ποία εἴσθε, κυρία; εἶπεν.

Ἡ Αὐγούστα δὲν ἀπήντησεν. Ἡ γλῶσσά της εἶχε παραλυθῆ.

Ὁ ἄγνωστος παρατηρήσας τὸν τρόμον, ὃν ἐνεποίησεν εἰς τὴν γυναῖκα ταύτην, ἀνέλαβε τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματός του.

— Σᾶς ζητῶ συγγνώμην γονυπετῶς, κυρία, εἶπε.

Καὶ ἔκλινε τὸ γόνυ ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου ἐδάφους.

— Σᾶς ζητῶ ταπεινῶς συγγνώμην, κυρία, ἐπανελάβε, διότι σᾶς ἐπροξένησα τρόμον ἀκουσίως, καὶ ἡ ἀπερισκεψία μου εἶναι ἀξία πάσης μομφῆς καὶ κατακρίσεως. Θὰ εἴσθε βεβαίως ἡ σύζυγος τοῦ εὐγενοῦς ἰδιοκτῆτου τῆς ἐπαύλεως ταύτης.

Ἡ Αὐγούστα ἀνέλαβε μικρὸν θάρρος, ἀλλὰ δὲν ἀπήντησε.

— Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι εἴσθε ἡ κυρία τοῦ οἴκου τούτου, ἐπανελάβεν ὁ ἄγνωστος. Καὶ ἐγώ, κυρία, εἶμαι ξένος σας. Τὴν νύκτα ταύτην ὁ σύζυγός σας μοὶ παρέσχε φιλοξενίαν.

— Ὁ σύζυγός μου; εἶπεν ἡ Αὐγούστα;

— Ναί, κυρία.

— Ἐπανήλθε;

— Ἐπανήλθομεν ὁμοῦ.

— Πότε;

— Πρὸ τριῶν ὥρῶν.

— Ποῦ εἶναι;

— Νομίζω ὅτι κοιμᾶται.

— Καὶ οἱ ἄνθρωποί του;

— Ἔμειναν εἰς τὸ πλοῖον.

— Εἶναι αὐτὸς ὑγιής;

— Ὑγιής.

— Ἡ ἐκδρομή του δὲν εἶχε δυσάρεστον;

— Ὅχι, εὐτυχῶς.

— Καὶ διατί δὲν μοι ἀνήγγειλεν ὅτι ἦλθε;

— Ἐπίστευσεν ὅτι ἐκοιμᾶσθε, κυρία.

— Καὶ σεῖς;

Ἡ ἐρώτησις αὕτη ἐπανάφερε τὸν ξένον εἰς τὴν θέσιν του.

— Θέλετε νὰ εἴπητε πῶς ἀνέβην ἐδῶ ἀπρεπῶς καὶ παραώρως. Ἔχετε δίκαιον, κυρία, εἶμαι ἔνοχος. Κατεχράσθην τῆς φιλοξενίας τοῦ εὐγενοῦς συζύγου σας. Ἀλλὰ δὲν εἶχον ὕπνον καὶ ὑπέφερα πολὺ. Ἐπεθύμησα νὰ εὕρω ὑπαιθρόν τι διὰ νὰ ἀναπνεύσω ἀέρα. Σᾶς παρακαλῶ ταπεινῶς νὰ μὲ συγχωρήσητε.

Ἡ Αὐγούστα δὲν ἀπήντησε.

— Βεβαιωθῆτε ὅμως ὅτι αὕτη ἦτο ἡ μόνη αἰτία καὶ οὐδένα ἄλλον σκοπὸν εἶχον. Ἐπιμένω καὶ σᾶς ἱκετεύω καὶ ἀπαιτῶ ὄχι μόνον νὰ μὲ συγχωρήσητε σεῖς, ἀλλὰ καὶ νὰ μὲ δικαιολογήσητε εἰς πάντα ἄλλον.

— Ἐγὼ νὰ σᾶς δικαιολογήσω! εἶπεν ἡ Αὐγούστα. Ἀλλ' ἐμὲ τίς θὰ μὲ δικαιολογήσῃ, κύριε;

— Νομίζω, κυρία, ὅτι δὲν ἔχετε ἀνάγκην δικαιολογήσεως, ἀφοῦ εἴσθε εἰς τὴν οἰκίαν σας.

— Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν θὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἡ θαλαμηπόλος μου, κύριε. Τί θὰ εἶπω πρὸς αὐτήν, τί θὰ τῆς εἶπητε, ἀφοῦ δὲν σᾶς γνωρίζει, ἀφοῦ δὲν σᾶς γνωρίζω, ἀφοῦ δὲν μὲ γνωρίζετε;

— ὦ, μὴ ἀνησυχεῖτε, κυρία. Δὲν ὑπάρχει ἐδῶ κάπου μέρος τι διὰ νὰ γίνω ἀόρατος πρὸς αὐτήν;

Ἡ Αὐγούστα ἔκρινεν ἀythάδη τὴν τελευταίαν πρότασιν τοῦ ἀγνώστου. Τῇ ἐφάνη ὅτι ὁ θρασὺς οὗτος ἀναβάτης τῶν ἐπάλξεων καὶ νυκτερινὸς ἐπισκέπτης τῶν στεγῶν, τῇ προέβαλλε νὰ διανεμηθῇ μετ' αὐτοῦ ἔγκλημα καὶ συννεοχὴν, καίπερ ἀθῶα οὔσα. Κατελήφθη ὑπ' ὀργῆς καὶ τὸ αἷμα ἀνέβη εἰς τὴν κεφαλὴν της.

— Δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέρος ἐκτὸς τοῦ κρημοῦ τούτου, ἔκραξε, δεικνύουσα τὸν θριγκὸν τῆς ἐπάλξεως.

Καὶ ἠσθάνετο τῷ ὄντι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν δύναμιν ἀρκοῦσαν ὅπως ἴδῃ τὸν ἀγνωστον πίπτοντα ἐκεῖθεν, ἢ καὶ ὅπως αὐτὴ αὕτη τὸν καταρρίψῃ ἐκεῖ.

Οὗτος δὲ ἐμειδίασε κρυφίως, ἀνωρθώθη, ἐξέπεμψεν ἐκ τῶν ὀμμάτων ἀστραπὴν, καὶ ἐσχημάτισε τὸ παράσημα καὶ τὴν φωνὴν του ἐπὶ τὸ τραγικώτερον.

— ὦ, ναί, καὶ εἰς τὸν κρημνὸν τοῦτον δύναμαι νὰ ριφθῶ, ἀνέκραξεν, ἀρκεῖ νὰ εἶπητε ὅτι μὲ συγχωρεῖτε.

Καὶ ἀπὸ τῆς ἀντιθέτου γωνίας τοῦ ἀνδῆρου, ὅπου ἴστατο, ὠρμησε μὲ σταθερὸν βῆμα, ὡς ἵνα ριφθῇ κατὰ τοῦ κρημοῦ.

Ἡ Αὐγούστα ἐπτοήθη, ἐξεπλάγη καὶ ἔσπευσε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

— Τί κάμνεις, κύριε! ἔκραξε λαβοῦσα αὐτὸν ἀπὸ τοῦ βραχίονος· ἐτρελάθης λοιπόν;

Ἡ χεὶρ καὶ ἡ φωνὴ της ἔτρεμον. Ἡσθάνθη δὲ ὅτι μετέδωκε διὰ τῆς ἐπαφῆς τὸν τρόμον καὶ εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ἀγνώστου.

Οὗτος ἐστάθη ἐπὶ μίαν στιγμὴν παρατηρῶν αὐτήν μὲ βαθὺ καὶ θαυμαστικὸν βλέμμα. Ἐνδεδυμένη λευκά, ὡς ἦτο, καὶ ὠχραينوμένη ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης, εἶχέ τι τὸ χαριέντως φανταστικόν.

Τὰ βλέμματά των συνητηθήσαν καὶ ἐταπείνωσεν αὕτη τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἀφῆκε τὸν βραχίονά του.

— Μείνατε ἐδῶ, κύριε, εἶπε, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ θὰ καταβῶ διὰ νὰ προλάβω τὴν ὑπηρέτριάν μου.

— Ἀλλὰ δὲν μοὶ εἶπατε ὅτι μὲ συγχωρεῖτε, κυρία.

— Σᾶς συγχωρῶ. Μείνατε.

Καὶ ἔγινεν ἄφαντος διὰ τῆς ὑψηλῆς κλίμακος. Ἐσκέπτετο δὲ ἐπὶ μακρὸν περὶ τοῦ παραδόξου τούτου νυκτερινοῦ συμβάντος. Ἄλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς εἰς τὸν κοιτῶνά της ἀγούσης ὁδοῦ συνήντησε τὴν Σεντίαν, ἣτις ἠπόρησε διατί ἡ κυρία της ἀπεφάσισε νὰ κατέλθῃ ἐκ τοῦ πύργου, προτοῦ νὰ τῆς φέρῃ τὸ ἐπανωφόρι της. Ἡ Αὐγούστα τῆς ἀπηγόρευσε νὰ συζητήσῃ περὶ τούτου καὶ τὴν ἔπεμψε νὰ κοιμηθῇ.

Ὁ Μᾶρκος Σανοῦτος (διότι αὐτὸς ἦτο) κατὰ πάντα εἶχεν ἀληθεύσει· ἐψεύδετο μόνον εἰς τὸ ὅτι τυχαίως ἀνέβῃ εἰς τὸ ὑπαιθρον τοῦτο δῶμα, ὅπως ἀναπνεύσῃ. Τὸ ἀληθές ἦτο ὅτι ὁ Σανοῦτος κατακλιθεὶς καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ κλείσῃ ὄμμα μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἡ Αὐγούστα μετὰ τῆς θεραπεινίδος ἀνέβαινον εἰς τὸν πύργον, εὕρισκετο ἐν κοιτῶνι, οὗ τὰ παράθυρα ἔβλεπον πρὸς τὸν διάδρομον, δι' οὗ διήλθον αὗται. Εἶδε διὰ τῶν ὑάλων ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ φανοῦ, ὃν ἐκράτει ἡ Σεντίνα, τὰς δύο γυναῖκας διερχομένας, ἐξεπλάγη ἐκ τῆς ὀπτασίας τοῦ κάλλους τῆς Αὐγούστης, καὶ ἐφαντάσθη νὰ ἀκολουθήσῃ κατόπιν αὐτῶν ἐκ πολυπραγμοσύνης καὶ εὐεξηγήτου γοήτρου. Ἠγέρθη καὶ στιγμιαίως ἐνδυσθεὶς ἐξήλθε πατῶν μὲ τὰς ἄκρας τῶν ποδῶν, καὶ ὀδηγούμενος ὑπὸ τῆς ἀντιλάμπειας τοῦ φανοῦ τὰς ἠκολούθησεν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον εἶχον στραφῆ διὰ τινος κλίμακος πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ ὁ τολμηρὸς εὐρέθη ἐν τῷ σκότει.

Περιέμενε λοιπὸν ἐλπίζων νὰ ἴδῃ πάλιν φῶς ἐκ τινος νέας στροφῆς τῶν δύο νυκτοβατίδων, ἀλλ' εἰς μάτην. Τότε εὐρέθη ἐν ἀμηχανίᾳ καὶ προσεπάθει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνά του βαδίζων ψηλαφίνδα. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τὸ φῶς τοῦ φανοῦ ἐφάνη πόρρωθεν ἀντανακλῶμενον πάλιν ὀπισθῆν του, καὶ ἤκουσε βήματα πλησιάζοντα. Ἐκρύβη κολληθεὶς εἰς τινὰ γωνίαν καὶ εἶδε τὴν Σεντίαν διερχομένην ἔμπροσθέν του, ἀλλ' αὕτη δὲν τὸν παρετήρησεν. Ἠκολούθησε δὲ τὴν ὁδὸν της πρὸς τοὺς θαλάμους τῆς δεσποίνης αὐτῆς. Ὁ δὲ Σανοῦτος ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὴν προτέραν διεύθυνσιν, καὶ ἐπειδὴ ὁ διάδρομος, ὃν διήρχετο ἡ Σεντίνα βραδέως βαδίζουσα, ἦτο εὐθύς (ἂν μάλιστα προσεῖχε τὸν νοῦν ὁ Σανοῦτος, ἡδύνατο ν' ἀκούσῃ τὸν ἐξῆς μονόλογον μασώμενον ἐν μέσῳ τῶν ὁδόντων της· «Τὸ ἐπανωφόρι σου! ἄμμη δέ... περίμενε μισὴν ὥραν νὰ πλευριτώσῃς») ἦτο, λέγω, εὐθύς καὶ λίαν μακρὸς, ἐτάχυνεν οὗτος τὸ βῆμα καὶ ἠδυνήθη, ὀδηγούμενος ἐκ τῆς ἀπωτάτης ἀντανακλάσεως τοῦ φεύγοντος φωτὸς καὶ ὑπὸ τινος ἀκτίνος τῆς σελήνης καταβιβαζομένης διὰ τῶν φεγγιτῶν, νὰ εὔρῃ τὴν πρὸς τὰ δεξιὰ κλίμακα, δι' ἣς ἀνέβῃ εἰς τὸν πύργον. Τὰ λοιπὰ εἶναι ἡμῖν γνωστά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

ΜΟΝΑΧΗ

Τῇ ἐπιούσῃ ὁ Μούχρας, χωρὶς μηδὲν νὰ ὑποπτεύσῃ ἐκ τῆς νυκτερινῆς σκηνῆς, ἐπαρουσίασε τὸν ξένον εἰς τὴν σύζυγόν του.

Ὁ Μᾶρκος Σανοῦτος, πλήρης φιλοφρονημάτων καὶ ὑποκλίσεων, προσηνέχθη ὡς τέλειος ἱππότης καὶ ἐξέφρασε πρὸς τὴν κυρίαν πανηγυρικῶς τὰς προσρήσεις του. Ἡ Αὐγούστα ἀπήντησε μετριῶς καὶ σοβαρῶς. Νέφος δέ τι εἶχεν ἐπὶ τῆς μορφῆς της. Ἴσως ἀνησύχει περὶ τῆς πληγῆς, ἣν ὁ σύζυγός της εἶχε λάβει εἰς τὴν χεῖρα· ἀλλ' αὕτη ἄλλως δὲν ἦτο σπουδαία, καὶ ἡδύνατο διὰ τοῦ ξαντοῦ* νὰ θεραπευθῇ.

Μετὰ τὸ πρόγευμα ὁ σύζυγος παρεκάλεσε τὸν ξένον νὰ διηγηθῇ τὰ τῆς μάχης τῆς προπαρελθούσης νυκτός· ἀλλ' ἐκείνη ἠκροάσθη μὲν, ἀλλ' ἐδείχθη φειδωλὴ μειδιαμάτων πρὸς τὸν ἀφηγητὴν.

Παρητήρει μόνον ἐκ διαλειμμάτων περιπαθῶς τὸν σύζυγόν της, ἀναλογιζομένη τοὺς κινδύνους, οὓς ὑπέμεινεν.

“Ὅτε ἔμειναν μόνοι, τῷ εἶπε:

— Διατί δὲν μοι διηγείσο σύ τὴν μάχην, ἀλλ’ ἀνέθεσες εἰς τὸν ξένον νὰ μοι τὴν διηγηθῆ;

— Διότι ἦτο καὶ ὁ ξένος παρὼν σιμὰ εἰς τοὺς δύο μας, φίλη μου.

— Δὲν μοι κάμνει καλὴν ἐντύπωσιν αὐτός, εἶπεν ἐκείνη.

— Ἄλλ’ ὅμως, φίλη μου, αὐτὸς ἐφάνη ὠφέλιμος εἰς ἐμέ, καθὼς καὶ ὁ Μαῦρος ὁ προστατευόμενός του. Ἄν δὲν ἦσαν αὐτοί, δὲν ἠθέλομεν κερδήσει τὴν μάχην. Καὶ ἴσως δὲν θὰ ἐπανηρχόμην.

— Διὰ τοῦτο σὲ λέγω καὶ ἐγώ, εἶπεν ἐκείνη μετὰ θυμοῦ καὶ δακρύων, ὅτι δὲν θέλω ἄλλοτε νὰ ὑπάγῃς πρὸς καταδίωξιν τῶν πειρατῶν. Δὲν παραδέχομαι ἐγὼ νὰ ὀφείλω τὴν ζωὴν σου εἰς ἄνθρωπον, ἀλλ’ εἰς τὸν Θεὸν εἰς ὃν ὀφείλομεν τὰ πάντα. Δὲν ἔμεινεν εἰς σέ, ἐπὶ τέλους, αὐτὸ τὸ ἔργον, ἢ καταδίωξις τῶν πειρατῶν. Ἄς τοὺς καταδιώξῃ ἡ ἐξουσία.

— Ἀλλὰ δὲν ἔχομεν ἐξουσίαν, φιλτάτη μου. Εἰς τὸν καιρὸν αὐτὸν δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὀριστικῶς ἂν ἀνήκωμεν εἰς τὸ κράτος τῶν Ρωμαίων, εἰς τὴν αὐθεντίαν τῶν Φράγκων ἢ εἰς τὴν πολιτείαν τῶν Βενετῶν.

— Εἰς τίνα ἀνήκομεν λοιπόν;

— Εἰς οὐδένα. Καὶ χρεωστοῦμεν νὰ ὑπερασπίσωμεν μόνοι τὴν τιμὴν, τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν μας.

Μεθ’ ὅλας τὰς ἐξηγήσεις ταύτας ἡ Αὐγούστα ἔμεινε σύννους καὶ σκυθρωπὴ μέχρι τῆς ἐσπέρας· ἀπεποιήθη δὲ νὰ συνοδεύσῃ τὸν σύζυγόν της καὶ τὸν ξένον εἰς τινὰ ἀγροτικὴν ἐκδρομὴν, προφασισθεῖσα ὅτι ἔπασχεν ἐκ κεφαλαλγίας. Ἄμα μείνασα μόνη ἔπεμψεν ἓνα τῶν ὑπηρετῶν της εἰς τὴν σταδίους τινὰς ἀπέχουσαν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ, ὅπως παρακαλέσῃ τὴν Ἡγουμένην νὰ ἔλθῃ παρ’ αὐτῆ. Ἡ μήτηρ Φηλικίτη ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ πάραυτα.

Εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν κρατοῦσα τὸ κομβοσχοίνιον καὶ φέρουσα τὸ πολυσταύριον ἐπὶ τοῦ στήθους.

Ἡ Αὐγούστα ἔκλεισε διὰ μοχλοῦ τὴν θύραν τοῦ θαλάμου καὶ ἐκάθισαν ἀμφότεραι ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου. Θὰ ἦσαν δὲ ἐντελῶς μόνοι, ἂν ἡ Σεντίνα, ἣτις περιῦπτατο πάντοτε περὶ τὸν προθάλαμον, καὶ εἶχε παρατηρήσει τὴν καθ’ ὅλην τὴν ἡμέραν σκυθρωπότητα τῆς δεσποίνης της, δὲν προσήρμοζε τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὸ οὖς εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ κλείθρου.

— Καὶ πῶς ἔχεις λοιπόν, μῆτερ φιλτάτη; εἶπεν ἡ Αὐγούστα· μοὶ φαίνεται ὅτι πρὸ πολλοῦ ἐντελῶς μᾶς ἔλησμόνησες.

— Σὺ μὲ ἐλησμόνησες μᾶλλον, κόρη μου, ἀπήντησεν ἡ μοναχή. Διατί δὲν ἔρχεσαι πλέον εἰς τὸ μοναστήριον;

— Ἡξεύρεις, αἱ οἰκιακαὶ φροντίδες, μητέρα μου, δὲν μὲ ἀφήνουν.

— Ἀλλὰ τί ἔχεις; Μοὶ φαίνεται ὅτι ἔχεις κλαύσει, εἶπεν ἡ μοναχή, παρατηροῦσα μὲ ἡμίκλειστον ὄμμα ἀτενῶς τὴν μορφὴν τῆς Αὐγούστης.

Αὕτη δὲ ἐταπείνωσε τὴν φωνὴν καὶ προσῆλθεν ἐγγύτερον πρὸς τὴν μοναχήν.

Εἰς μάτην ἡ Σεντίνα ἔτεινε τὰ ὦτα. Οὐδὲν πλέον ἤκουεν.

— Ἐχω ἔν βάρος εἰς τὴν συνείδησίν μου σήμερον, μητέρα. Σὲ προσεκάλεσα ἐπίτηδες ἵνα σοὶ διηγηθῶ τοῦτο. Διότι δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω πλειότερον· πνίγομαι.

— Τί συνέβη λοιπόν; Λέγε, κόρη μου.

— Χθὲς τὴν νύκτα ἐκινδύνευσα νὰ ἀποθάνω ἐκ τρόμου.

— Διατί;

— Ἦτο μεσάνυκτα καὶ εἶχον ἀναβῆ εἰς τὸν πύργον τοῦ Πραγότση.

— Μόνη;

— Μὲ τὴν Σεντίναν.

— Πρὸς ποῖον σκοπόν;

— Ὁ σύζυγός μου ἔλειπε μὲ τὴν γαλέραν. Καὶ ἐπειδὴ ἐβράδυνε νὰ ἐπανέλθῃ, ἤμην ἀνήσυχος.

Ἡ μοναχή ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Δὲν εἶναι αὐτὸ ἀποχρῶσα αἰτία, φίλτατον τέκνον μου, εἶπε· ἔχεις πεποιθήσιν ὅτι ὑπῆγες ἐκεῖ ἐπάνω διὰ τὸν σύζυγόν σου, καὶ μόνον δι' αὐτόν; Αὐτὰ εἶναι ἐρεθισμοί, νυκτεριναὶ φαντασίαι, προκλήσεις πρὸς τὸν πειρασμόν, σκιρτήματα τῆς σαρκός. Ἀπόφευγε τὰ τοιαῦτα, ὡς ὑπανδρευμένη ὅπου εἶσαι.

Ἡ Αὐγούστα ἐταπείνωσε τὸ βλέμμα.

— Δὲν θέλω νὰ σὲ προσβάλω, εἶπεν ἡ μοναχή, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἴμεθα εἰλικρινεῖς εἰς τὴν ἐξομολόγησιν. Ἐξακολούθει, τέκνον μου· ἔπειτα τί συνέβη;

— Ἐκαμνε ψῦχος καὶ ἔστειλα τὴν Σεντίνα νὰ μοὶ φέρῃ τὸ σάλι μου.

Καὶ διηγήθη τὴν ἐπὶ τοῦ πύργου ἐμφάνισιν τοῦ ξένου καὶ τὴν λοιπὴν σκηνήν.

- Καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὠραῖος; ἠρώτησεν ἡ μοναχή.
- Μοὶ φαίνεται ἀρκετὰ ὠραῖος, μητέρα μου. Ἄλλ' ἄς ἀφήσωμεν τοῦτο· εἰπέ μοι, δὲν ἔχω δίκαιον ν' ἀνησυχῶ; Διότι κάτι μοι λέγει ὅτι αὐτὸς δὲν ἀνέβη ἐκεῖ τυχαίως.
- Καὶ ἐγὼ οὕτω φρονῶ. Ἀλλὰ νομίζεις ὅτι θὰ ἔπιπτεν εἰς τὸν κρημνὸν σπουδαίως;
- Δὲν ἤξεύρω, μητέρα μου.
- Μοὶ φαίνεται κωμωδὸς ἐπιτήδειος.
- Θέλω νὰ λάβω τὴν γνώμην σου, ἂν πρέπη νὰ τὸ εἶπω εἰς τὸν σύζυγόν μου, εἶπεν ἡ Αὐγούστα.

Ἡ μοναχὴ ἐσκέφθη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς καὶ εἶπεν ὄχι.

- Νὰ μὴ εἶπω λοιπὸν τίποτε;
- Δὲν συμφέρει νὰ εἶπης. Ἀλλὰ νὰ τὸν πείσης μὲ ἄλλας προφάσεις νὰ μὴ φιλοξενήσῃ τὸν Βενετὸν πολὺν καιρὸν.
- Διατί; Ὑπάρχει κίνδυνος;
- Τίς ἤξεύρει; Ἐγὼ θὰ προσευχηθῶ ὑπὲρ σοῦ. Τοῦτο ὀφείλω νὰ πράξω.
- Εὐχαριστῶ, μητέρα μου.
- Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ ξένος ἔβαλε διαβολικὸν ἔρωτα διὰ σέ, κόρη μου. Ἀλλὰ φοβοῦμαι προσέτι μήπως καὶ σὺ εἰσέλθῃς εἰς πειρασμὸν καὶ σχηματίσῃς συνδυασμὸν ἁμαρτίας.
- Τί λέγεις, μητέρα μου!
- Ὁ ὄσιος Ἐφραὶμ ὁ Σύρος μᾶς παρακινεῖ νὰ φυλάττωμεν τὰς αἰσθήσεις μας κατὰ τοῦ πονηροῦ. Εἶναι καλόν, ἐνῶ περιπατοῦμεν, νὰ προσέχωμεν μὴ πέσωμεν. Ἐξ ὅλων τῶν παθῶν ὁ σαρκικὸς ἔρωσ εἶναι τὸ τυραννικώτατον. Διότι ἔχει παγίδα, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς κρατεῖ, τὸ ἴδιον σῶμά μας.
- Μητέρα μου, μητερ!
- Καὶ ἐξ ὅλων τῶν καρπῶν ὁ μόνος, ὅστις δὲν χρήζει οὔτε καιροῦ οὔτε ὥρας διὰ νὰ ὠριμάσῃ, εἶναι ὁ σατανικὸς ἔρωσ, τέκνον μου. Οἱ ἄλλοι καρποὶ ὠριμάζουσι ἐν ὥρᾳ καὶ χρόνῳ. Καὶ εἶναι ὡσαύτως ὁ μόνος καρπός, ὅστις δὲν ἔχει ἀνάγκην οὐδὲ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου, ἀλλ' ἀναπτύσσει θερμότητα ἀφ' ἑαυτοῦ. Καὶ ὑπὸ τὴν δρόσον καὶ ἐν τῷ σκότει, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνδῆρου καὶ ἐπὶ τῆς στέγης, πάντοτε ὠριμάζει εἰς μίαν στιγμὴν. Ὅστις δὲν προσέχει, παραπατεῖ, ὅστις ὑπερηφανεύεται, προσκρούει. Οἱ καιροὶ εἶναι χαλεποί. Τὸ ἀνωφερὲς ἔχει κατάβασιν, καὶ ἡ πτῆσις ἔχει πτώσιν. Εἶπα.

—“Ω, Θεέ μου, λυπήσου με!

Ἡ μοναχή ἠγέρθη καὶ εἶχεν ὑψώσει τὸ μέτωπον· ἐφαίνετο σεμνυνομένη ὅτι εἶπέ τι. Ἀλλὰ πάραυτα καταστέλλουσα τὸ αἶσθημα τοῦτο τῆς ὑπερηφανείας, ἔσφιγξε τὴν χεῖρα τῆς Αὐγουστής καὶ τὴν ἠσπάσθη εἰς τὸ μέτωπον.

— Ἴσως σὲ ἔκρινα αὐστηρῶς, τέκνον μου. Ἀλλ’ οἱ φίλοι ἔχουν τὴν γλῶσσαν τραχεῖαν. Ἔσο προσεκτική.

— Εὐγνωμονῶ, μητέρα μου. Θὰ φυλαχθῶ μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις μου κατὰ τοῦ πειρασμοῦ.

— Ναί, καλῶς θὰ πράξης.

Ἐν τούτοις ἡ Σεντίνα, ἀφοῦ ἔτεινε τὸ οὖς ἐπὶ μακρὸν χρόνον καὶ οὐδὲν κατώρθου ν’ ἀκούσῃ, ὠργίσθη, καὶ ἐν ἐλλείψει ἀληθοῦς ἱστορίας ἔπλασεν ἀφ’ ἑαυτῆς τοιαύτην τινά, ὅλως ἀνόητον, ἣν καὶ ἔσπευσε νὰ διηγηθῆ πρὸς τὴν μάγειρον.

— Ἡξεύρεις τίποτε, θεία Ραλού; τῆ εἶπε.

— Τί νὰ ἠξεύρω;

— Ἡ κυρία ἔχει κάτι, δὲν εἶναι καλά.

— Τί ἔχει;

— Αὐτὸ τὸ ἠξεύρει ἡ Ἡγουμένη, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐξομολογεῖται αὐτὴν τὴν στιγμὴν.

— Τότε τί μοὶ τὸ λέγεις;

— Ἄν σοὶ εἶπω τίποτε, δὲν θὰ μὲ προδώσῃς;

— Ὅχι. Τί μὲ μέλει ἐμέ!

— Ἄκουσε λοιπόν. Ἡ κυρία ἀπηλπίσθη καὶ δὲν ἐλπίζει πλέον νὰ τεκνοποιήσῃ.

— Λοιπόν;

— Μὲ τὸν ἄνδρα τῆς δηλαδῆ.

— Ἐπειτα;

— Ἐπειτα αὐτὸ τῆς κοστίζει.

— Λοιπόν;

- Λοιπὸν φροντίζει νὰ εὕρη τρόπον νὰ φωτισθῆ.
- Νὰ φωτισθῆ τί;
- Νὰ φωτισθῆ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκτήσῃ τέκνα.
- Μὲ φάρμακα δηλαδή;
- Μὲ φάρμακα ὄχι. Ὅσα ὑπῆρχον εἰς τὸν κόσμον ἡ κυρία τὰ ἐξήντησε.
- Τότε, πῶς θὰ ἀποκτήσῃ τέκνα;
- Ἀθῶα, ὅπως εἶσαι σύ, Ραλού!
- Τί μὲ λέγεις; Δὲν ἐννοῶ.
- Βέβαια δὲν ἐννοεῖς.
- Πῶς λοιπὸν;
- Χωρὶς φάρμακα.
- Πῶς γίνεται;
- Καθὼς ὅλαι αἱ γυναῖκες,
- Ἀλλὰ μ' ἐζάλισες. Δὲν ἐννοῶ τίποτε.
- Στάσου. Ἄς φέρωμεν ἓν παράδειγμα.
- Ἄς φέρωμεν.
- Ὅταν ἔζη ὁ θεῖος Ράλιος, ὁ Θεὸς συγχωρῆσεν τον, εἶπεν ἡ Σεντίνα, ἂν δὲν ἔκαμνες τέκνα, θειὰ Ραλού, καὶ ἤξευρες ὅτι σὺ δὲν ἔπταιες, ἀλλὰ τὸ πταῖσμα ἦτον ἰδικόν του, τί ἤθελες κάμει;
- Τί ἤθελον κάμει;
- Ἄν ἐπεθύμεις νὰ παιδοποιήσῃς.
- Τίποτε.
- Πῶς τίποτε;
- Τίποτε, σὲ λέγω.

- Καὶ μάλιστα ἂν εἶχες καὶ μεγάλην περιουσίαν, καθὼς ἡ κυρία.
- Τίποτε.
- Τούναντίον· ἤθελες προσκαλέσει τὴν Ἡγουμένην, εἰς τὴν ὁποίαν ἤθελες ἐξομολογεῖσθαι, διὰ τὴν τῆς εἵπης τὸν λογισμὸν σου.
- Ποῖον λογισμὸν μου;
- Τὴν ἐπιθυμίαν σου ν' ἀποκτήσης κληρονόμος.
- Ἔ, καὶ ὕστερα;
- Ἦθελες τὴν ἐρωτήσῃ, ἂν εἶναι ἀμάρτημα...
- Ποῖον νὰ εἶναι ἀμάρτημα!
- Τὸ νὰ γεννήσῃ τις τέκνα...
- Τέκνα;
- Ναί, τέκνα.
- Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀμάρτημα.
- Μὲ ἄνδρα ἄλλον ἀπὸ τὸν ἐδικόν σου!
- Μὲ ἄλλον ἄνδρα! ἔκραξεν ἡ Ραλού· πῶ πῶ πῶ! Τί λέγεις, Σεντίνα!

Ἡ Σεντίνα ἐκάγχασε, καὶ ἐξῆλθε καταλιποῦσα ἔκπληκτον τὴν πτωχὴν γυναῖκα.

Ὅτε ἐπανῆλθε πρὸς τοὺς θαλάμους τῆς δεσποίνης της, ἡ Φηλικίτη ἐξήρχετο. Ἐφερε δὲ ἐπὶ τῆς σοβαρᾶς αὐτῆς μορφῆς προσωπεῖον ἐκ πάγου, καὶ ἐκ τῆς ψυχρότητος ἣτις διέπνεεν ἐξ ὄλου τοῦ ἀτόμου της οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ὑποπτεύσῃ τί ἐλέχθη πρό τινων στιγμῶν ὀπισθεν ἐκείνης τῆς θύρας.

Ἡ μήτηρ Φηλικίτη ἦτο πενήκοντα καὶ τεσσάρων ἐτῶν, ἀλλ' ἐφαίνετο εἰσέτι ἀκμαία. Ὅτε ἦτο νέα εἶχε μνηστευθῆ ὠραῖόν τινα Βενετόν, ὃν ἠγάπα. Οὗτος ἐφονεύθη κατὰ τινα πρὸς τοὺς Φράγκους συμπλοκὴν παρὰ τὴν Μονεμβασίαν, καὶ ἡ Φηλικίτη ἐνυμφεύθη τότε σωφρόνως πρὸς παραμυθίαν τῆς σαρκὸς μεσήλικά τινα ἰδιοκτήτην, μεθ' οὗ ἔζησεν ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τινας μῆνας. Ἀλλ' οὗτος τὴν διεζεύχθη προφασιζόμενος ὅτι ἦτο ὑπερμέτρως εὐλαβὴς καὶ διήρχετο ὥρας ὀλοκλήρους καθ' ἐκάστην ἐν τοῖς ναοῖς ὀλιγωροῦσα τῶν τοῦ οἴκου. Τότε ἠναγκάσθη νὰ μετέλθῃ ἐπὶ τινα χρόνον τὸ ἐπάγγελμα τῆς μαίας· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπετύγχανε μόνον εἰς τὰς ἐκτρώσεις καὶ ἐμβρυοκτονίας, ἐνομίσθη ἀδόκιμος εἰς τὸ νὰ παραστατῆ εἰς ὠρίμους τοκετούς. Ὅθεν ἤλλαξε τέχνην καὶ κατέστη προξενήτρια γάμων καὶ σαβανώτρια νεκρῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ δύο ταῦτα ἐπαγγέλματα ἀντέφασκον

πρὸς ἄλληλα, ἔχασε μετ' ὀλίγον τὴν πελατεῖαν τῆς καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν ἐγγὺς τοῦ χωρίου τῆς γυναικεῖαν Μονὴν. Κατορθώσασα δὲ νὰ ἀπολαύσῃ τῆς εὐνοίας τῶν παροδικῶν δεσποτῶν τῆς νήσου, ἔνεκα τῶν ἐκδουλεύσεων ἃς ὑπέσχετο ὅτι ἔμελλε νὰ προσφέρῃ, προήχθη εἰς Ἡγουμένην. Καὶ ἦτο μὲν ἐνάρετος μοναχὴ, ὡς ἡ φήμη ἔλεγεν, ἀλλ' ἠνάγκαζε τὸν ἐν τῇ Μονῇ ἐφημέριον νὰ μνημονεύῃ ἐν ταῖς τελεταῖς ὅτε μὲν τὸν Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅτε δὲ τὸν Πάπαν τῆς Ρώμης. Τοῦτο ἐνόμιζεν ἔργον ἐντέχνου πολιτικῆς.

“Ὅτε ἀπῆλθεν ἐκ τῆς ἐπαύλεως ἡ μήτηρ Φηλικίτη, ἡ Αὐγούστα ἐκλείσθη εἰς τὸν θάλαμόν τῆς καὶ ἔκλαυσεν ἵνα ἀνακουφισθῇ. “Υστερον, ὡς νὰ τῇ ἐπῆλθεν ἰδέα τις, ἠγέρθη καὶ ἐξῆλθεν. “Ἐλαβε τὴν αὐτὴν ὁδόν, ἣν εἶχε βαδίσει κατὰ τὴν παρελθοῦσαν νύκτα, καὶ ἀνέβη εἰς τὴν αὐτὴν ἔπαλξιν τοῦ κόμητος Πραγότση. “Ἐμεινεν ἐνταῦθα παρατηροῦσα τὸ ἔδαφος τοῦ ἀνδῆρου, ὡς νὰ ἀπῆτει ἐξήγησίν τινα παρὰ τῶν ψυχρῶν λίθων, ἔπειτα ἔκυψεν ἐπὶ τοῦ θριγκοῦ καὶ ἐβύθισε τὸ βλέμμα εἰς τὸ κατωφερὲς τοῦ κρημοῦ. Τί ἐσκέπτετο; Τί ἐμελέτα; Περιεπάτησεν ἐπὶ μακρὸν ἐπὶ τοῦ δώματος. Εἶχε τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τὸ βλέμμα τεταπεινωμένον πρὸς τὸ ἔδαφος. Οὐδ' ὕψωσεν ἐπὶ στιγμὴν τὰ ὄμματα ὅπως θεωρήσῃ τὸ πέλαγος ἢ τὸν οὐρανόν.

Μεγαλοπρεπὴς ἦτο ἡ θεὰ ἀπὸ τοῦ ὕψους τούτου. Τὸ ὕψος τοῦ κατηρεφοῦς κρημοῦ, ἡ κυανὴ θάλασσα μειδιῶσα καὶ παίζουσα ἐνίστε ἐπὶ τῶν βράχων παρὰ τὸν αἰγιαλόν, μυστηριώδης, βαθεῖα καὶ ἀκαταμέτρητος ἐν τῷ πελάγει. Ἡ ἀπορρώξ καὶ τραχεῖα ἀκτὴ ἐξαπλουμένη παρὰ τὴν βᾶσιν τοῦ πύργου, κατάφυτοι καὶ χλοάζοντες λόφοι πέριξ καὶ ἀντικρὺ. Ἐντεῦθεν τὸ δάσος, ἐκεῖθεν τὰ ὄρη, ἐκατέρωθεν ἡ θάλασσα, ἄνωθεν ὁ οὐρανός, πανταχόθεν τὸ ἄπειρον! ἦτο τὸ ὑψηλὸν μεμειγμένον ἐν συμπλέγματι μετὰ τοῦ χαρίεντος καὶ τοῦ ἀγρίου.

Καὶ ὅμως ἡ Αὐγούστα δὲν εἶχε πλέον βλέμματα ἵνα ἴδῃ ταῦτα.

ἦτο προφανὲς ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τοῦ πνεύματός τῆς ἡ ἐντύπωσις τῆς προλαβούσης νυκτός.

Κατέβη βραδέως τὴν κλίμακα καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸν θάλαμόν τῆς.

Προσεκάλεσε τὴν Σεντίναν καὶ τὴν ἔπεμψε νὰ καλέσῃ τὴν θυρωρὸν παρ' αὐτῆς.

Ἡ γραῖα Μανὼ ἦλθε χωλαίνουσα καὶ γογγύζουσα. “Ἐλαβε δὲ πρώτη τὸν λόγον καὶ εἶπε πρὸς τὴν Αὐγούσταν.

— Τί μὲ θέλει ἡ κυρία μου; Ἡμπορῶ ἐγὼ γιὰ γυναῖκα νὰ ἀναβαίνω τὴν σκάλαν τῆς κυρίας τῆς;

— Γραῖα Μανώ, τῆ εἶπεν ἡ Αὐγούστα λίαν προσηνῶς, χθὲς τὴν ἐσπέραν δὲ σοὶ εἶπα, νομίζω, ὅτι ἐπεθύμουν νὰ μοὶ ἀναγγείλῃς τὴν ἐπάνοδον τοῦ κυρίου σου, εἰς ὅποιανδήποτε ὥραν καὶ ἂν ἤθελε φθάσει;

— “Ἡξευρα ἐγὼ τί ὥραν ἤθελε νὰ ἴθῃ ὁ κύριός μου; εἶπεν ἡ γραῖα Μανώ. Καὶ πῶς ἠμποροῦσα ἐγὼ νὰ τὸ εἶπω τῆς κυρίας, ἀφοῦ δὲν ἦξευρα. Καὶ πῶς μὲ ἐνοχλοῦν ἐμέ, γραῖαν γυναῖκα, καὶ δὲν ἔχω μίαν ὥραν ἡσυχίαν, καὶ ὅλα εἰς τὸ κεφάλι μου ξεθυμαίνουν, καὶ ἔχω καὶ τὸν πλευρίτην* τὸν γερο-

Μάνον, όπου ἐγήρασε, καὶ δὲν εἶναι διὰ τίποτε, καὶ μὲ κατεδίκασε ἡ Μοῦρα μου νὰ ἔχω τέτοιον πλευρίτην...

— Τί λέγεις, γραῖα Μανώ; ἔκραξεν ἀνυπομονοῦσα ἡ Αὐγούστα· ἤξεύρεις τί λέγεις; Τὴν εἶχες προσχεδιασμένην αὐτὴν τὴν φλυαρίαν;

— Δὲν ἤξεύρω ἐγὼ τίποτε, εἶπεν ἡ γραῖα. Καὶ ἄς μὲ ἀφήνουν ἡσυχην, μὲ φθάνουν αἱ ἀμαρτίαι μου, καὶ ἄλλα ἡ ράχη μου δὲν σηκώνει.

— Τί σὲ λέγω ἐγώ, καὶ τί μὲ λέγεις σύ! ἔκραξεν ἡ Αὐγούστα. Ἐγὼ σοὶ εἶπα ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔλθῃς νὰ μ' εἴπῃς εἴδησιν, ὅταν ἔφθασεν ὁ σύζυγός μου, καθὼς σοὶ εἶχα παραγγεῖλει, ἀλλὰ δὲν ἦλθες.

— Ἦμποροῦσα, ἐγώ, γραῖα γυναῖκα, νὰ φέρω τὴν εἴδησιν τῆς κυρίας; Καὶ ποῦ ἤξευρα ἐγὼ πότε ἦθελε φθάσει τὸ πλοῖον! Καὶ ἔχω τόσην ζάλην, τόσην σκοτούραν εἰς τὴν κεφαλὴν μου, καὶ ἡμέραν νύκτα ἡσυχίαν δὲν ἔχω...

— Ἄλλα πάλιν! Ἐτρελάθης, γραῖα Μανώ! Κάμνεις πῶς δὲν ἐννοεῖς!

— Δὲν ἐννοῶ ἐγώ! Καὶ μὲ φθάνουν οἱ πειρασμοὶ όπου συντυχαίνω, καὶ τὰ βάσανα όπου τραβῶ.

— Δὲν ἠμποροῦσες τούλάχιστον νὰ εἴπῃς εἰς τὸν σύζυγόν μου νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος εἰς τὸν κοιτῶνά μου; Σοὶ εἶχον εἰπεῖ ρητῶς ὅτι οἰανδήποτε ὥραν καὶ ἂν ἐπανήρχετο, εἶτε ἔξυπνος ἤμην εἶτε ἐκοιμώμην, ἐπεθύμουν νὰ μάθω εὐθύς τὴν ἄφιξίν του.

— Δὲν ἤξεύρω ἐγὼ τίποτε· καὶ ἔχω μεγάλην ταραχὴν καὶ φουρτούναν εἰς τὸ κεφάλι μου, καὶ ὁ Θεὸς νὰ μὲ λυπηθῇ, διότι εἶμαι γραῖα γυναῖκα. Ἐχω καὶ τὸν πλευρίτην τὸν ἄνδρα μου, όπου δὲν ἀξίζει οὔτε δι' ἓνα πράσον, καὶ τρώγει ἔτοιμα, καὶ ποτέ του δὲν σειέται ἀπὸ τὸν τόπον του. Χρειάζεται μοχλὸς διὰ νὰ τὸν σηκώσῃ ἀπὸ τὸν τόπον του.

Ἡ Αὐγούστα ἐνόησεν ὅτι ματαίως ἐπέμενε νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῆς γυναικὸς ταύτης. Ὅθεν τὴν ἀπέπεμψε καὶ ἀπηλλάχθη αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

ΣΥΝΩΜΟΤΑΙ

Τὴν ἐπομένην νύκτα ἡ Αὐγούστα κατήχησε τὸν σύζυγόν της, οὗτος δὲ ἀπεφάσισε νὰ ἀποπέμψῃ τὴν ἐπιούσαν τὸν ξένον, μετὰ τῆς γαλέρας ἦν τῷ ἐδώρησεν.

Ὁ Σανοῦτος ὡσφράνθη τὸν ἀέρα πρὶν ἢ τῷ εἴπωσί τι καὶ μετέβη πρὸς συνάντησιν τοῦ Μαύρου ἐπὶ τοῦ πλοίου.

— Ἐνόησες, Μιρχάν, ἐν πρᾶγμα; τῷ εἶπε.

— Τί, αὐθέντα;

— Ὅτι ὁ κόσμος δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ παιδιὰ τῶν κύβων, καὶ ὅστις ἐκέρδησεν, ἔχει καλῶς κερδήσει.

—“ὦ, αὐθέντα· τοῦτο τὸ ἐνόησα πρὸ πολλοῦ.

— Καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει οὔτε δικαιοσύνη, οὔτε προφήτης, οὔτε Ἄλλάχ.

— Ποτέ μου δὲν ἐπίστευσα τὰς βλακειίας ταύτας, εἶπεν ὁ Μιρχάν.

— Τὰς ὁποίας ἔπλασαν οἱ πονηροὶ διὰ νὰ φενακίζωσι τοὺς μωρούς.

— Ἴσα ἴσα.

— Καὶ ὅτι ὅστις δύναται νὰ κατορθώσῃ τι πρὸς τὸ συμφέρον του, ὀφείλει νὰ τὸ ἐπιχειρήσῃ.

〈— * * *〉

— Χαίρω ὅτι συμφωνοῦμεν. Ἀλλὰ δύο φίλοι πρέπει νὰ ὑπηρετῶνται ἀμοιβαίως.

— Εἶναι ἀληθές.

— Ἀλλὰ μὲ ἀμοιβήν, καὶ ποτέ δωρεάν.

— Ἐνοεῖται.

— Λοιπόν, ἐγὼ ὀφείλω τὴν ζωὴν μου καὶ τὴν ἐλευθερίαν μου εἰς σέ. Καὶ ἕως τώρα δὲν σοὶ ἀπέδωκα τίποτε.

— Θὰ μοὶ ἀποδώσῃτε κατόπιν, αὐθέντα.

— Καὶ τῷ ὄντι, δὲν ἦτο μικρὸν πρᾶγμα τὸ νὰ μοὶ δώσῃς τὴν εὐκαιρίαν νὰ σουβλίσω τὸν ἄψαλτον ἐκεῖνον καὶ ἀμνημόνευτον Καρέτσιο. Εἶδες, Μιρχάν, πῶς τοῦ ἐτρύπησα τὸν λαιμὸν μὲ τέχνην.

— Ὡραῖον σουβλισμα, αὐθέντα.

— Ἀλλὰ δὲν τὸ ἔκαμες καὶ χωρὶς συμφέρον. Ἐπεθύμεις νὰ ἀπαλλαχθῆς καὶ σὺ ἀπὸ τὸν μακαρίτην ἐκεῖνον.

— Εἶναι ἀληθές.

— Οὐχ ἦττον ὁμολογῶ ὅτι εἶμαι χρεώστης σου. Καὶ ἂν θέλῃς σοῦ ὑπογράψω τὴν στιγμὴν αὐτὴν συνάλλαγμα χιλίων φλωρίων, Μιρχάν.

— Ὅπως ἀγαπᾷ ὁ αὐθέντης.

— Χωρὶς νὰ λογαριάσωμεν, ὅτι θὰ σὲ διορίσω Χάνην τῆς Ἀφρικῆς, ὅταν γίνω Δόγης τῆς Βενετίας.

— Ἄμποτε.

— Ἀλλὰ τὰ μὲν συναλλάγματα εἶναι διὰ τοὺς ἀδυνάτους, ὅσοι δὲν ἔχουσιν ὄνουχας νὰ τὰ σχίσωσι, Μιρχάν. Αἱ δὲ προφορικαὶ ὑποσχέσεις εἶναι διὰ τοὺς πονηροὺς καὶ τοὺς κόλακας.

— Βεβαίως.

— Ἐγὼ ὅμως δὲν εἶμαι οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο, καὶ διὰ τοῦτο οὔτε σοῦ ὑπογράφω τι οὔτε σοῦ ὑπόσχομαι. Σοὶ λέγω μόνον ὅτι ἡ καλύτερα ἐγγύησις διὰ σὲ εἶναι ὅτι θὰ ἔχω τὴν ἀνάγκην σου ἐπὶ πολὺν χρόνον. Πιστεύω ὅτι μὲ ἐνόησες μὲ τὸ πονηρὸν ἐνστικτὸν σου, Μαῦρε. Ἔχω πολλοὺς σκοποὺς, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐντίμους, καὶ ἐπειδὴ θὰ σὲ μεταχειρισθῶ ὡς βοηθόν, εἶμαι καὶ ὑποχρεωμένος νὰ σὲ ἀνταμείψω πλουσίως, καθὼς ἀνταμείβει ὁ Σατὰν τοὺς διαβόλους του. Καὶ ἀμέσως σήμερον ἔχω ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς σου.

— Εἰς τί πράγμα, ἀυθέντα;

Ὁ Σανοῦτος παρετήρησε πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ ἐλθὼν ἐγγύτερον τοῦ Μαύρου ἐταπείνωσε τὴν φωνήν.

— Ἄκουσε, Μιρχάν. Τὸ πλοῖον τοῦτο μοὶ τὸ ἔδωκεν ὁ Μούχρας.

— Σὰς τὸ ἔδωκε;

— Ναί· ἦτο ἰδικόν μου.

Ὁ Μαῦρος ἔσεισε τοὺς ὦμους.

— Μὲ αὐτὸ θὰ ἀποπλεύσωμεν αὔριον, Μιρχάν.

— Καὶ διὰ ποῦ;

— Διὰ παντοῦ. Θὰ ἰδῶμεν.

— Λοιπόν;

— Τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους θὰ στρατολογήσωμεν σήμερον διὰ πλήρωμα, σοὶ τοὺς συσταίνω, Μιρχάν.

— Μείνατε ἡσυχος, ἀυθέντα.

— Νὰ τοὺς περιποιηθῆς, ὅσον πρέπει.

— Εὐχαρίστως.

— Καὶ ὅταν θὰ σοὶ ἀναγγεῖλω ὅτι πλησιάζει ἡ ὥρα νὰ ἀποπλεύσωμεν...

Ὁ Σανοῦτος διεκόπη.

— Εἶσαι πιστὸς φίλος, Μιρχάν;

— Ἀμφιβάλλει ὁ αὐθέντης περὶ ἐμοῦ;

— Ἄκουσε, Μιρχάν. Τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς θὰ σοὶ κάμω λόγον, ἠδυνάμην νὰ τὴν ἐμπιστευθῶ εἰς ἓνα ἐκ τῶν συντρόφων μου, μὲ τοὺς ὁποίους εἶχον αἰχμαλωτισθῆ. Ἀλλὰ δυσπιστῶ εἰς αὐτούς, διότι τοὺς γνωρίζω ἀπὸ πολλοῦ καὶ θὰ τοὺς ἀφήσω ἐνταῦθα. Δύο μόνον θὰ λάβω συντ *α ξ ι δ ι ὠ τ α ς* μου. Ἀλλὰ καὶ τούτων σὲ προτιμῶ, καὶ διὰ τοῦτο ἀποτείνομαι πρὸς σέ. Δύναμαι νὰ εἶμαι ἀσφαλῆς, Μιρχάν;

— Κύριε, εἶπεν ὁ Μαῦρος, σᾶς εἶπα, νομίζω, ὅτι ἐνόσω ἔχομεν κοινὰ συμφέροντα, δύνασθε νὰ ἔχητε ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμέ.

— Λοιπὸν ἄκουσε.

Κ *α ἰ* ὁ Σανοῦτος περιέβλεψεν αὐθις κύκλω, ἐκ φόβου μὴ τις ὠτακουστῆ. Ἦσαν δὲ ἐπὶ τοῦ πλοίου οἱ ἑπτὰ πρῶην συναιχμάλωτοί του, ἀλλὰ πάντες ἐκοιμῶντο, πλην τοῦ σκοποῦ, ὅστις ἴστατο παρὰ τὴν πρῶραν καὶ ἦτον ἐν ἰκανῇ ἀποστάσει ἀπὸ τοῦ Σανούτου καὶ τοῦ Μιρχάν, ὥστ *ε* δὲν ἠδύνατο ν' ἀκούσῃ τὴν σιγανὴν αὐτῶν συνδιάλεξιν, (ἥτις ἄλλως ἐγένετο ἐν Μαυριτανικῇ γλώσσῃ).

— Τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους θὰ παραλάβω ὡς πλήρωμα, δύνασαι αὔριον νὰ μοῦ τοὺς μεθύσης, Μιρχάν;

— Διατί, αὐθέντα;

— Θέλω, καθ' ἣν ὥραν θὰ σηκώσωμεν τὴν ἄγκυραν, νὰ εἶναι ὅλοι μεθυσμένοι, εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

— Ἀρκεῖ νᾶ ἔχω οἶνον ἄφθονον, αὐθέντα.

— Θὰ σὲ στείλω εἶδησιν δύο ὥρας πρὶν νὰ ἀναχωρήσωμεν. Οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ ἤξεύρουν πότε ἀναχωροῦμεν.

— Πολὺ καλά, αὐθέντα.

— Μιρχάν, ἂν μὲ ὑπηρετήσης, θὰ σὲ ὑπηρετήσω.

— Ἐχε πεποίθησιν εἰς ἐμέ.

— Ὅταν θὰ σοὶ στείλω εἶδησιν, νὰ ἤξεύρης νὰ εἶσαι ἔτοιμος.

— Ἡσύχασε, αὐθέντα· εἶναι τίποτε ἄλλο;

— Τίποτε, αὐτὸ μόνον.

— Θὰ τοὺς κάμω στουππί, εἶπεν ὁ Μαῦρος. Θέλεις νὰ ρίψω καὶ κανένα ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν;

—“Ὅχι· δὲν σοὶ λέγω αὐτό, Μιρχάν!

— Διὰ νὰ δοκιμάσω ἂν εἶναι καλὰ μεθυσμένοι. Ἄλλ’ ἀφοῦ δὲν θέλεις, δὲν θὰ τὸ κάμω.

— Μεταχειρίσου ὅποιον τρόπον ἠξεύρεις, Μιρχάν· ἀρκεῖ νὰ μεθύσουν ἐντελῶς.

—Ἔσο ἡσυχος, αὐθέντα.

—Ἴδού, λάβε τοῦτο.

Κ α ἰ ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ θυλακίου τὴν σφραγιδα του, φέρουσαν σήματα κομητείας μετὰ τοῦ ὀνόματός του. Ἐξέστρεψε τὴν λαβὴν αὐτῆς καὶ διαιρεθείσης εἰς δύο τεμάχια, ἐξήγαγεν ἕκ τινος κρυπτῆς θήκης σχηματιζούσης τὴν βᾶσιν κιτρινόχρουν τινὰ κόνιν. Ἐλαβε μέρος τῆς κόνι εως ταύτης καὶ τὸ ἐτύλιξεν εἰς τεμάχιον χαρτίου.

— Τί εἶναι τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Μαῦρος.

— Εἶναι κόνις ἐντομοφθόρος, Μιρχάν.

— Πῶς κόνις ἐντομοφθόρος;

— Ρίψε τοῦτο εἰς τὸν οἶνόν των· καὶ ὅταν τὴν πῖωσι, θὰ κοιμηθῶσι τόσον καλῶς, ὥστε δὲν ἔχουσι νὰ φοβηθῶσι πλέον οὔτε κώνωπας, οὔτε κορέους.

—“Ἄ, ἄ!

— Ἡ ποσότης αὕτη ἢ μικρά, τὴν ὁποίαν σοὶ ἔδωκα, ἀρκεῖ διὰ νὰ ἀποναρκωθῶσι δέκα ἢ δώδεκα ἄνδρες. Εἶναι σφοδρὸν ναρκωτικὸν Μιρχάν.

— Καλά, αὐθέντα.

—“Ἄν ὅμως κατὰ λάθος ρίψης ὄλην τὴν κόνιν εἰς τὸ ποτήριον τοῦ ἐνός, θὰ τὸν στείλῃς ἀναυλα εἰς τὸν ἄλλον κόσμον.

—Ἀλήθεια;

— Μὴ θελήσης νὰ δοκιμάσης, πανοῦργε· πρόσεξε, δὲν εἶναι καιρὸς νὰ παίξωμεν.

— Ὅχι, αὐθέντα. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι θὰ ἔλθῃ καὶ ὁ καιρὸς οὗτος.

— Πιστεύω ὅτι ταχέως θὰ ἔλθῃ, Μιρχάν.

Κ α ἰ ἀντήλλαξαν φοβερὸν μειδίαμα.

— Καθ' ἣν ὥραν σοὶ παραγγείλω ὅτι μέλλω νὰ ἐπιβιβασθῶ, αἱ ἄγκυραι νὰ εἶναι σηκωμένοι, πλὴν μιᾶς, τῆς μικροτέρας, οἱ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς κάλοι λελυμένοι. Μετὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην, νὰ τοῖς δώσης νὰ πίωσιν εἰς τὴν ὑγείαν μου.

— Ἐχει καλῶς.

— Καὶ νὰ τοὺς ρίψῃς εἰς τὰ ποτήρια τὴν εὐεργετικὴν ταύτην κόνιν.

— Ἐχει καλῶς.

— Ἐγὼ θὰ ἐπιβιβασθῶ εἰς τὴν γαλέραν μετὰ δύο ἢ τριῶν φίλων. Εἰς πᾶν ἐνδεχόμενον νὰ μὴ ἐκπλαγῆς, ἀλλὰ νὰ εἶσαι ἔτοιμος νὰ ὑπακούσης εἰς τὸ νεῦμά μου.

— Καλῶς αὐθέντα.

Ὁ Σανοῦτος μετὰ τὴν συνωμοσίαν ταύτην ἀπεχαιρέτησε τὸν Μαῦρον.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Η'

Δ Ω Ρ Ο Ν, ΔΑΝΕΙΟΝ ΚΑΙ ΑΡΠΑΓΗ

Ἀποβιβασθεὶς εἰς τὴν ξηρὰν ὁ Σανοῦτος μετέβη κατ' εὐθεΐαν παρὰ τῷ Μούχρα καὶ τῷ ἀνήγγειλεν ὅτι προτίθετο νὰ ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπαύριον. Ἐδανείσθη παρ' αὐτοῦ ἑκατοντάδα φλωρίων, ἐμίσθωσε ναύτας καὶ παρεσκευάσθη πρὸς ἀπόπλουν.

Ἄλλ' ἐκεῖνο ὅπερ δὲν ἐσκέφθη φαίνεται ἐξ ἀρχῆς, ἀλλ' ἐφαντάσθη ὕστερον νὰ τῷ προτείνῃ, εἶναι ὅτι ἐπεθύμει κατὰ τὴν προσεχῆ νύκτα νὰ ἐορτάσῃ ἐπὶ τοῦ πλοίου τὸν ἀπόπλουν του καὶ προσεκάλει τὸν ξενιστὴν του μετὰ τῆς κυρίας νὰ συνεορτάσωσι μετ' αὐτοῦ.

Ὁ Ἰωάννης Μούχρας ἐξέφρασεν ἐνδοιασμὸν περὶ τοῦ ἂν ἡ σύζυγός του ἠδύνατο νὰ ἀποδεχθῆ τὴν πρόσκλησιν ταύτην διότι, τῷ ἐφαίνετο, εἶπε, πολὺ ἀσθενής. Ἄλλ' ὅσον τὸ κατ' αὐτόν, προθύμως ἤθελε τὴν δεχθῆ.

— Θὰ λυπηθῶ πολὺ, ἂν ἡ ἀξιότιμος σύζυγός σας δὲν μὲ τιμήσῃ, εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, ξένε μου.

Ἄλλα παρὰ πάσας τὰς προκαταλήψεις τοῦ Μούχρα, ὅτε ἡ Αὐγούστα εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ὁ ξένος τῇ ἀπέτεινε τὴν πρόσκλησίν του, αὕτη τὴν ἐδέχθη προθύμως.

— Διατί ὄχι, κύριε; Ἄφοῦ ἀναχωρεῖτε τόσον ταχέως.

— Ἀναχωρῶ, κυρία.

— Ἀσυγκαταβάτως, κύριε, αὔριον;

— Ναί, ἀνυπερθέτως, κυρία μου.

— Τότε θὰ εὐχαριστηθῶμεν νὰ διέλθωμεν μίαν ὥραν ὁμοῦ ἐπὶ τοῦ πλοίου σας καὶ νὰ σᾶς εὐχηθῶμεν τὸ κατευόδιον.

— Εὐχαριστῶ, κυρία.

Ὁ Σανοῦτος κατέπιεν ὡς σίελον τὸν θρίαμβόν του καὶ τὴν μνησικακίαν του διὰ τὰς νυκτικὰς ταύτας λέξεις. Ἦτο ἀνὴρ δυνάμενος νὰ μεταβάλλῃ προσωπεῖα ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν. Καὶ τῷ ἤρμοζον πάντα, οἰουδήποτε σχήματος καὶ χρώματος ἂν ἦσαν.

Ἦτο εἷς τῶν εὐπατριδῶν ἐκείνων τυχοδιωκτῶν, οὓς μόνη ἡ Βενετία ἐν τῷ παρελθόντι παρήγαγε, καὶ ἐνώπιον τῆς δεξιότητος αὐτῶν ὡς οὐδὲν ἦτο ὁ ἄξιστος καὶ σκαιὸς ἵπποτισμὸς τῶν τέκνων τῆς Φραγκίας. Ἡδύνατο νὰ ὑποστῇ τὰς ἐσχάτας συμφορὰς καὶ καταδιώξεις, καὶ νὰ μὴ καταβληθῇ. Ἡδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ὠμοτάτας ἀπανθρωπίας καὶ νὰ μὴ ἀποκάμῃ. Τὰ παθήματά του ἦσαν ἐφάμιλλα πρὸς τὰς σκληρότητάς του· τὰ ὄργιά του κατ' οὐδὲν ἦσαν ἥττονα τῆς τόλμης του καὶ τῆς θρασύτητος.

Ἦτο ἀνὴρ τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν. Μέχρι τῆς ἡλικίας ταύτης εἶχε περιέλθει δεκάκις τὴν Ἀνατολήν, εἶχεν ἐκστρατεύσει ἐνδεκάκις, εἶχε πολεμήσει εἰκοσάκις, εἶχε τραυματισθῇ τρίς ἐπικινδύνως καὶ ὀκτάκις ἐλαφρῶς, εἶχεν αἰχμαλωτισθῇ δίς. Ὁ βίος του ἦτον ἀδιάλειπτος πάλη. Δὲν ἦτο μοχθηρὸς, ἀλλ' ἦτο μέχρι λύσεως φιλήδονος καὶ μέχρι μανίας φιλόδοξος. Ἐκ τῶν δύο τούτων ἐσχατιῶν προήρχοντο πᾶσαι τῶν πράξεών του αἱ ὑπερβασίαι.

Ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς τελευταίας αἰχμαλωσίας του, ἣν εἶχε διηγηθῇ πρὸς τὸν Μούχραν, πάντα ἦσαν ἀληθῆ, πλὴν ὅτι ὁ Σανοῦτος εἶχε κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην στόλον ἢ στρατὸν ἢ ἀποστολὴν τινα. Τὸ ἀληθὲς ἦτο ὅτι εἶχεν ἐκστρατεύσει οἰκοθεν ἐπὶ τῆς γαλέρας του, καὶ πολιορκηθεὶς στενωῶς ὑπὸ τῶν πειρατῶν ἠττήθη καὶ ἐζωγρήθη.

Ἐπὶ δὲ τοῦ παρόντος ὁ Σανοῦτος εἶχεν εὖρει ἐν θυμῷ καὶ ἐν ὄνειροπόλῳ, καὶ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τοῦ πνεύματός του ἦσαν εἰς τὴν θήραν αὐτοῦ ἔκδοτοι καὶ ἀφωσιωμένοι. Ἐφαντάζετο δὲ ὅτι τὰ πάντα ὠφείλον νὰ συνδράμωσιν εἰς τὸ πάθος αὐτοῦ τοῦτο. Δυστυχία εἰς ἐκεῖν οὐ ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ ἀντιδράσῃ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του!

Ὅτε ἔγινε νύξ ὁ Σανοῦτος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Μούχρα καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ κατῆλθεν εἰς τὴν παραλίαν. Ὁ Μαῦρος Μιρχάν περιέμενε τὴν ἄφιξιν τῆς λέμβου παρὰ τὴν προκουμαίαν.

— Εἶναι ὅλα ἔτοιμα, Μιρχάν; ἠρώτησεν ὁ Σανοῦτος.

— Ὅλα εἶναι ἔτοιμα, ἀθύρνετα.

— Καὶ αἱ ἄγκυραι;

— Ἐσηκώθησαν, κύριε.

— Καὶ τὸ πλήρωμα;

— Κοιμᾶται καὶ περιμένει τὴν διαταγὴν τῆς ἀθύρνετίας σας νὰ ἐξυπνήσῃ, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

Ἐἰσήλθον εἰς τὴν λέμβον. Ὁ Μιρχάν καὶ ὁ σύντροφός του, ὅστις ἦτο εἷς τῶν αἰχμαλώτων τοῦ Σανούτου, ἤλασαν τὰς κώπας καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ πλοῖον.

— Ἀναβῆτε, κυρία, εἶπεν ὁ Σανοῦτος, προσφέρων πρὸς τὴν γυναῖκα τὴν χειρὰ του.

Ὁ Μούχρας δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποπτεύσῃ ὅτι ἔμελλεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον νὰ ἐνθυμῆται τὸν τόνον, μεθ' οὗ ἀπηγγέλησαν αἱ δύο αὗται ἀπλαῖ λέξεις· «Ἀναβῆτε κυρία!»

Ἡ γυνὴ ἐπάτησε τὸν μικρὸν τῆς πόδα ἐπὶ τῆς κλίμακος καὶ ἀνῆλθεν ἐλαφρῶς εἰς τὸ κατάστρωμα.

Ἐν τῷ θαλάμῳ τοῦ πλοιοάρχου ὑπῆρχον ἀνημμένα φῶτα καὶ τράπεζα παρέκειτο. Ὁ Μούχρας καὶ ἡ σύζυγός του μετέβησαν ἐκεῖσε.

Ὁ Σανοῦτος κατῆλθε ταχέως εἰς τοὺς κοιτῶνας τῶν ναυτῶν καὶ ἐπεθεώρησεν αὐτοὺς κρατῶν φῶς. Ἦκροάσθη τὴν ἀναπνοὴν των, ἔψαυσε τὴν καρδίαν των, ἔσεισε τοὺς ὠμούς των ἰσχυρῶς. Οἱ ἀθῶοι οὗτοι ἄνθρωποι ἐκοιμῶντο πυκνὸν καὶ βαρύσκιον ὕπνον. Ἡ δραστηρία κόνις, ἣν εἶχε δώσει τὴν προτεραιάν εἰς τὸν Μαῦρον ὁ Σανοῦτος, εἶχεν ἀποκαρῶσει αὐτοὺς ἐντελῶς.

Ὁ Σανοῦτος, καταλιπὼν αὐτοὺς ἐπανῆλθεν εἰς τὸν πρυμναῖον θάλαμον.

Ὁ Μούχρας καὶ ἡ σύζυγός του εἶχον καθίσει ἐπὶ ἐδωλίων περὶ τὴν τράπεζαν.

— Δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ σᾶς περιποιηθῶ, ὅσον ὀφείλω καὶ ὅσον ἐπιθυμῶ, ἀρχηγέ μου, εἶπεν ὁ Σανοῦτος. Ἄλλ' ἐνθυμηθῆτε τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, καθ' ἣν μὲ ἐδέχθητε ἐπὶ τοῦ πλοίου τούτου, ἀφοῦ διὰ τῆς ἀγαθῆς συγκυρίας τῆς κατὰ τῶν πειρατῶν ἐφόδου σας ἐσώθην ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας. Σᾶς εἶπον τότε ὅτι μὲ ἐφιλοξενεῖτε ἐπὶ πλοίου, ὅπερ ἦτο ποτὲ ἰδικόν μου. Καὶ σεῖς τώρα δικαιουῖσθε νὰ μοὶ εἴπητε, ἀρχηγέ, ὅτι σᾶς φιλοξενῶ ἐπὶ πλοίου, ὅπερ καὶ νῦν εἰσέτι εἶναι ἰδικόν σας.

— Σᾶς εὐγνωμονῶ, ξένε μου, εἶπεν ὁ Μούχρας.

Ὁ Μαῦρος κατέβη καὶ παρέθηκεν ὄψα τινά.

— Φέρε τὸν καλὸν οἶνον, Μιρχάν, εἶπεν ὁ Σανοῦτος. Ἡ κυρία καὶ ὁ κύριος οὗτος μὲ τιμῶσι διττῶς τὴν ἐσπέραν ταύτην καὶ ὡς εὐεργέται καὶ ὡς φίλοι.

Ὁ Μαῦρος ἀνέβη καὶ κατέβη ἕτι δις ἢ τρίς φέρων ποτὰ καὶ ἐδέσματα.

Ὁ Μούχρας ἔφαγε μετ' ὀρέξεως ἐκ τῶν ὄψων.

Ἡ Αὐγούστα μόλις ἤγγισεν εἰς αὐτά.

— Πίετε ἐκ τοῦ οἴνου τούτου, ἀρχηγέ, εἶπεν ὁ Βενετός, κερνῶν οἶνον εἰς τὰ ποτήρια. Τίς ἤξεύρει ἂν θὰ ἐνταμωθῶμέν πάλιν; Εἶναι πεπρωμένον οἱ δύο ἐξ ἡμῶν νὰ χωρισθῶσι τὴν νύκτα ταύτην ἀπὸ τοῦ ἐνός.

Ὁ Μούχρας πολὺ ἀπεῖχε τοῦ νὰ ὑποπτέυσῃ τὴν τρομερὰν καὶ διφορομένην ὡς δίκοπον μάχαιραν δι' αὐτὸν ἔννοιαν τῶν λέξεων τούτων. Ἐπιὸν οἶνον καὶ τῷ ἐφάνη ἐξαίρετος.

— Πίετε εἰς τὸ κατευόδιόν μας, ἀρχηγέ, εἶπεν ὁ Βενετός, κερνῶν ἐκ νέου· τίς ἤξεύρει πόσον μακρὰν θὰ ὑπάγωμεν.

— Πίνω εἰς τὸ κατευόδιόν σας, ξένε μου, ἔκραξεν ὁ Μούχρας· ἐνόει δὲ βεβαίως διὰ τοῦ πληθυντικοῦ τὸν Σανοῦτον καὶ τοὺς ναύτας του.

Ὁ οἶνος ἦτο τῷ ὄντι γενναῖος. Ὁ Μούχρας μετὰ πέντε ἢ ἕξ ποτήρια ἀνυπόπτως, ὅπως ἔπινεν, ἠδύνατο νὰ ζαλισθῇ. Ἄλλ' ἐπρόκειτο περὶ τῆς γυναικός, ἣτις μόλις ἔβρεχε τὰ χεῖλη· καὶ ὁ Σανοῦτος ἐστράφη πρὸς αὐτὴν παραπονούμενος. Αὕτη ἐκ τῆς ἐπιδεικτικῆς προθυμίας τοῦ Σανούτου, πρὸς ὃν ἠσθάνετο φόβον, καὶ ἐκ τῆς ἐλευθέρας εὐθυμίας τοῦ συζύγου της, εἶχε διατεθῆ δυσαρέστως πωσ. Ἡσθάνετο ἀόριστόν τινα ἀπειλὴν βομβοῦσαν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν της. Ἐπεθύμει νὰ εἶπῃ πρὸς τὸν σύζυγόν της νὰ ἀποβιβασθῶσιν ἤδη εἰς τὴν γῆν ἀποχαιρετίζοντες τὸν Βενετόν, καὶ δὲν ἐτόλμα. Εἶχεν οὕτως εἰπεῖν σκιερὸν τι καὶ λυκαυγὲς προαίσθημα ἐν τῇ καρδίᾳ· ἠσθάνετό τι ἐπὶ τοῦ στήθους της ὡς διάφραγμα ἀποδιῶκον τὸ φῶς καὶ ταμεῦον τὸ σκότος καὶ τὸν φόβον ἐντὸς τῆς ψυχῆς της. Δις ἢ τρίς ἐψιθύρισε καθ' ἑαυτήν· «Φηλικίτη, Φηλικίτη!» ἀλλὰ τόσοσιν σιγανῶς, ὥστε οὔτε λέξεις ἠρθρώθησαν οὔτε ὁ ἦχος ἠκούσθη· ἀλλ' ἐτάφη ἐν τῷ στήθει της, ὡς ἐν βαράθρῳ. Δις εἶπε πρὸς τὸν σύζυγόν της διὰ τῆς χειρὸς καὶ διὰ τοῦ ἀγκῶνός της, ὡς καὶ διὰ τοῦ νεύματος, ὅτι ἐπεθύμει νὰ μὴν τὸν βλέπῃ πίνοντα οἶνον. Ἄλλ' οὗτος δὲν ὑπήκουσεν εἰς αὐτήν. Ἀλλὰ τὸ καθ' αὐτήν, εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ πῖῃ καὶ δὲν ἔπιε.

— Δὲν πίνετε, κυρία, εἶπεν ὁ Σανοῦτος· ἀλλ' ἔχετε δίκαιον, αὐτὸς ὁ οἶνος δυνατὸν νὰ σᾶς εἶναι ὀλίγον τραχύς.

— Ἐπια, ὅσον ἠδυνάμην, κύριε, εἶπεν ἡ Αὐγούστα δυσχεραίνουσα.

— Αὐτὸς ὁ ἀναίσθητος, ὁ Μιρχάν, δὲν φέρει οἶνον τῆς Κύπρου. Εἶναι ὁ μόνος οἶνος, ὅστις δύναται νὰ σᾶς ἀρμόζη.

Κ α ἰ ὁ Βενετὸς ἐκρότησε τὰς χεῖρας.

Ὁ Μαῦρος ἐνεφανίσθη πάραυτα.

— Διατί δὲν φέρεις οἶνον τῆς Κύπρου, ώραῖε Μαῦρε; εἶπεν ὁ Σανοῦτος προσποιούμενος ὀργήν.

— Ἀλλὰ δὲν ἔχω οἶνον τῆς Κύπρου, αὐθέντα, εἶπεν ὁ Μαῦρος ἐκπληκτος.

— Δὲν ἔχεις οἶνον τῆς Κύπρου, κύκνε μου! Ἀλλὰ δὲν σοὶ ἔδωκα ἐγὼ τοιοῦτον χθές;

— Ὁ κύριος ἀπατάται, ἐψιθύρισεν ὁ Μαῦρος· δὲν μοὶ ἔδωκεν οἶνον τῆς Κύπρου.

— Εἰς ποῖον λοιπὸν τὸν ἔδωκα;

— Δὲν ἤξεύρω.

Ὁ Σανοῦτος ὑπεκρίθη ὅτι ἀνεζήτει ἐν τῇ μνήμῃ ἐπὶ τινὰς στιγμάς.

— Ἐχεις δίκαιον, λευκοῖέραξ, εἶπε. Τὸν οἶνον τῆς Κύπρου τὸν ἔθεσα ἐγὼ αὐτὸς κατὰ μέρος. Ἐφοβήθην μὴ μοὶ τὸν πίης, πανοῦργε.

Κ α ἰ ἐγερθεὶς διέταξε διὰ τοῦ βλέμματος τὸν Μαῦρον νὰ μείνῃ ἐκεῖ, ὡς ἵνα ἐπιτηρῇ τὸν Μούχραν καὶ τὴν σύζυγόν του.

Δ ι α ρ κ ο ὕ σ η ς τῆς ἀπουσίας του, ὁ ἐπόμενος διάλογος ἔγινε μεταξύ τῶν δύο συζύγων ταπεινῇ τῇ φωνῇ. Ὁ Μαῦρος μὲ τὰς κόρας μὲν τῶν ὀφθαλμῶν ἔβλεπεν ἀλλαχόσε, μὲ τοὺς κανθοὺς δὲ κατεσκόπευε τοὺς δύο συνδιαλεγομένους.

— Μὴ πίνης, δὲν θέλω νὰ πίνης, εἶπεν ἡ Αὐγούστα.

— Διατί;

— Φοβοῦμαι.

— Τί φοβεῖσαι;

— Δὲν ἤξεύρω, ἀλλὰ φοβοῦμαι.

— Ἐλα, μὴν εἶσαι παράξενη. Ἥξεύρεις ὅτι φέρεσαι πάντοτε προσβλητικῶς πρὸς τὸν ἄνθρωπον αὐτόν; Διατί τότε δὲν μοὶ ἔλεγες νὰ μείνωμεν εἰς τὴν οἰκίαν μας; Ἦτο προτιμότερον, παρὰ νὰ

φέρησαι οὕτω. Βλέπεις, ὅτι ἐπίτηδες διὰ σέ ἐπρομηθεύθη οἶνον τῆς Κύπρου. Θὰ τὸν περιφρονήσης ἂν δὲν πίης ἥμισυ ποτήριον.

— Φοβοῦμαι νὰ πῖω.

— Φόβος παράλογος.

Ὁ Σανοῦτος ἐπανῆλθε κομίζων φιάλην τινά. Ἐκέρασεν εἰς τρία ποτήρια, τὸ τοῦ Μούχρα, τὸ τῆς γυναικὸς καὶ τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ.

— Ἀπαιτῶ, κυρία, νὰ πῖητε τὸ ποτήριον τοῦτο εἰς τὸ κατευόδιόν μου. Διότι ἕως τώρα δὲν κατεδέχθητε νὰ βρέξητε τὰ χεῖλη σας.

Κ α ἰ συνέκρουσαν τὰ ποτήρια...

Ὁ Βενετὸς προσεποιήθη ὅτι ἔπιεν, ἡ γυνὴ ἔπιεν ὀλίγον τι ἐκβιασθεῖσα καὶ ὁ Μούχρας ἀπλήστως...

Μ ε τ ' ὀλίγας στιγμὰς, τράπεζα, ποτήρια, φιάλαι, φῶτα καὶ ἄνθρωποι, τὰ πάντα περιστρέφοντο εἰς στρόβιλον περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Μούχρα.

— Τί ἔχω φίλη μου; εἶπεν οὗτος· μοὶ φαίνεται ὅτι ζαλίζομαι.

Ἡ γυνὴ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἤσθάνετο ὅτι ἐνύσταζε καὶ ἐκρατεῖτο...

— Ἰωάννη, Ἰωάννη! σῶσέ με. Πάσχω, ἐχάθην. Ἄ, Φηλικίτη, Φηλικίτη!

Ἐκυψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν ἀνύψωσε πάλιν τὴν κεφαλὴν παλαίουςα διὰ τῶν χειρῶν.

— ὦ Θεέ μου, Θεέ μου!

Κ α ἰ ἀνεζήτει διὰ τῶν χειρῶν τὸν σύζυγόν της.

— Νυστάζω, ἐψιθύρισεν ὁ Μούχρας.

Κ α ἰ ἐβυθίσθη εἰς λήθαργον.

— Θὰ σὰς στείλω νὰ κοιμηθῆτε ἡσυχος εἰς τὴν οἰκίαν σας, ἀρχηγέ, εἶπεν ὁ Σανοῦτος μὲ ἀλλόκοτον μείδιμα.

Ἡ Αὐγούστα κατέβαλε τελευταῖον ἀγῶνα, ἀνέστη ἐπὶ τῶν ποδῶν της, ἔκαμε δύο ἢ τρία βήματα καὶ ἔπεσεν ἀσπαίρουσα ἐπὶ τινος ἔδρας. Ὁ Σανοῦτος τὴν ὑπεστήριξεν.

—Ὡ προδόται, προδόται, εἶπε φέρουσα τὴν χεῖρα εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἔχουσα κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμούς. Σῶσέ με, Θεέ μου, σῶσέ με.

Καὶ συνέστειλε τὸ σῶμα σπειροειδῶς, σταυρώσασα σφιγκτῶς τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους της, ὡς ἵνα ὀχυρωθῇ κατὰ πάσης ἐπιβουλῆς.

Ὁ Μᾶρκος Σανοῦτος καθ' ὄλην ταύτην τὴν σκηνὴν ἴστατο ἀκίνητος, ἄφωνος, ἀτενής, βλέπων τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ναρκωτικοῦ του. Εἶχε διατάξει τὸν Μαῦρον νὰ ἀναβῇ φρουρὸς ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ θαλάμου.

Ἀλλὰ παραδόξως ἅμα εἶδε τὴν γυναῖκα ταύτην κλίνουσαν ὡς ἀθῶον σφάγιον τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους, ἅμα εἶδε τὸν ἄνδρα τοῦτον τὸν τοσοῦτον εὐθὺν καὶ γενναῖον, παραδοθέντα ἄνευ ὑποψίας εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ ἡ ἀντίδρασις ἤρχισε νὰ ὑποβοᾷ ἐν τῇ σκοτεινῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἡσθάνετο ὅτι μετενόει διὰ τὴν πρᾶξιν του.

Ἦτο μόνος καὶ ἴστατο ἀναποφάσιτος ἐν μέσῳ δύο ὄγκων ἀδρανῶν, σχεδὸν πτωμάτων.

Ἐκτύπησε τὴν κεφαλὴν μὲ τὴν χεῖρα.

— Τί ἔχω; ἔλεγε· τί πάσχω; Τί ἔπαθες Σανοῦτε; Μήπως μετανοεῖς; Ποῦ εἶναι ἡ σταθερὰ ἀπόφασις; Τί ἔγινεν ἡ φλογερὰ ἐπιθυμία; Μήπως εἶσαι γυνή, καὶ διστάζεις; Καὶ τώρα τί νὰ πράξω; Νὰ ἀποβιβάσω τοὺς δύο τούτους ἀνθρώπους εἰς τὴν ξηρὰν καὶ νὰ ἀποπλεύσω μετὰ τὸ ὕψιχός μου καὶ τῆς μὴ ἱκανοποιηθείσης φιλοδοξίας μου; Ἀλλὰ τί θὰ εἶπῃ ὁ κόσμος; Ὅτι τοὺς ἐμέθυσα διὰ νὰ τοὺς ληστεύσω, διὰ νὰ τοὺς ἀρπάσω τὸ πλοῖον τοῦτο καὶ τὰ χρήματά των ἴσως. Νὰ τοὺς ἀφήσω ἐνταῦθα νὰ κοιμηθῶσιν εἰρηνικῶς μέχρι τῆς πρωίας καὶ νὰ μὴ ἀποπλεύσω, ἀλλὰ νὰ μείνω φρουρὸς τοῦ ὕπνου των ἀγρυπνῶν; Ἀλλὰ τί θὰ πιστεύσωσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι; Ὅτι ἠθέλησα νὰ τοὺς δηλητηριάσω καὶ ἀπέτυχον. Νὰ κρατήσω καὶ τοὺς δύο ἐντὸς τοῦ πλοίου καὶ ν' ἀποπλεύσω; Ἀλλ' αὔριο πρέπει νὰ μονομαχήσω μὲ τὸν Μούχραν, νὰ τὸν φ ο ν ε ὑ σ ω καὶ τὸν ρίψω εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς τὰ ὄμματα τῆς συζύγου του, ἐντὸς τοῦ πλοίου του καὶ ἐντὸς τοῦ πλοίου μου. Καὶ δὲν εἶναι τοῦτο ἐκβιασμός, ἀνοσιότης, τερατωδία;! Ποτέ, ποτέ! Νὰ ἀποβιβάσω τὸν ἄνδρα καὶ νὰ ἀναχωρήσω μετὰ τῆς γυναικός, ὅπως εἶχον σκο π ὸ ν καὶ ἀπόφασιν; Ἀλλ' ἡ καρδιά μου ραγίζεται, ὅταν βλέπω τὸν ἀθῶον τοῦτον ἄνθρωπον, ὅστις μ' εὐεργέτησεν. Ὡ, δύναταί τις εὐκόλως νὰ μελετᾷ ἀνόσια σχέδια, ἀλλὰ πῶς τὰ ἐκτελεῖ! Δὲν ἐπίστευον ποτὲ ὅτι ἠδυνάμην νὰ ἔχω τύψεις συνειδότος. Μήπως παρεφρόνησα; Μήπ ω ς δὲν εἶμαι πλέον ἄνθρωπος; Μήπως μετεμορφώθην εἰς θηρίον; Ὅχι, ὄχι! Δὲν εἶναι δυνατόν. Θὰ τοὺς ἀποβιβάσω εἰς τὴν ξηρὰν. Θὰ τοὺς συνοδεύσω μέχρι τῆς οἰκίας των. Καὶ ἂς εἴπωσιν, ὅ,τι θέλουσιν. Ἀρκεῖ νὰ μὴ πράξω τὸ κακόν. Ἀλλὰ τί θὰ εἶπῃ ὁ Μαῦρος! Εἰς μάτην λοιπὸν τὸν ἐνεπιστεύθην, εἰς μάτην τῷ ὠμίλησα τόσον μυστηριωδῶς, πρὸς ἀστεῖσμον τῷ ἔδωκα τὴν ναρκωτικὴν ἐκείνην κόνιν, διὰ νὰ μεθύσῃ τοὺς ναύτας. Τὴν κόνιν ἐκείνην τὴν τόσον ἐντέχνως κατασκευαζομένην ἐξ ὀπίου καὶ ἄλλων ὑλῶν τὴν ὁποίαν ὀλίγοι πρὸ ἐμοῦ ἐγνώ ρ ι ζ ο ν . Βεβαίως ὅστις τὸ μάθη, θὰ μὲ νομίση τρελὸν ἢ γελοῖον. Βεβαίως ὁ Μαῦρος θὰ μὲ περιφρονήσῃ. Νὰ μὲ περιφρονήσῃ εἷς Μαῦρος! Δὲν εἶναι προτιμότερα ἢ ἀγχόνῃ; Ἀγχόνῃ εἰς ὅλους τοὺς Βενετούς, ἀγχόνῃ εἰς ὅλους τοὺς εὐπατρίδας, ἂν ἀκουσθῇ ὅτι εὐπατρίδης καὶ Β ε ν ε τ ὸ ς ἀπεφάσισε καὶ μετεμελήθη καὶ ὅτι εἷς Μαῦρος τὸν περιεφρόνησε. Δὲν εἶναι καιρὸς σκέψεως. Ἐμπρός, ἔμπρός! Δὲν πρέπει νὰ λάβω καιρὸν νὰ μετανοήσω!

Κ α ἰ ἐκρότησεν ἀνυπομόνως τὰς χεῖρας.

— Μαῦρε! Μαῦρε!

Ὁ Μιρχάν ἐνεφανίσθη.

— Λάβε τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, καταβίβασέ τον εἰς τὴν λέμβον καὶ φέρε τον εἰς τὴν ξηράν. Ἐγὼ θὰ φροντίσω διὰ τὴν κυρίαν.

Ὁ Μαῦρος ὑπήκουσε κατὰ γράμμα. Πῆρε τὸν Μούχραν μὲ τοὺς εὐρώστους αὐτοῦ βραχίονας, τὸν ἔφερεν ὡς βρέφος μέχρι τῆς λέμβου καὶ ἤλασε πρὸς τὴν παραλίαν.

Ὁ δὲ Σανοῦτος ἔλαβε τὴν Αὐγούσταν, κοιμωμένην, μὲ φόβον τινὰ καὶ μὲ τρεμούσας χεῖρας, καὶ τὴν κατέκλινεν ἐπὶ τῆς κλίνης, ἣν εἶχε στρώσει ὁ Μαῦρος, κλίνης ἐφ' ἧς ἄλλοτε ἐπὶ πολλὰς νύκτας ἐκοιμήθη ὁ ἀτυχῆς Μούχρας, ὅτε ἐξετέλει ἐκδρομὰς ἐπὶ τοῦ πλοίου τούτου.

Κ α ἰ ὡς ἀντίδοτον κατὰ τοῦ ἠθικοῦ καμάτου, ὑφ' οὗ εἶχε καταληφθῆ, μεταχειριζόμενος ὁ Βενετὸς τὸν φυσικὸν κόπον, μετέβη εἰς τὴν πρῶραν καὶ μὲ νευρικὴν δραστηριότητα καὶ δύναμιν τριῶν ἀνδρῶν ἤρχισε νὰ ἀνεγκύη τὴν ἄγκυραν, τὴν μόνην ἐφ' ἧς ὤρμα ἢ γαλέρα. Οὔτε ἠθέλησε νὰ προσκαλέσῃ εἰς συνεργασίαν τοὺς δύο πρῶν συναιχμαλώτους του, οἵτινες μόνοι ἐκοιμῶντο φυσικὸν ὕπνον, χωρὶς νὰ ἔχωσι ποτισθῆ ναρκωτικόν.

Ὁ Μαῦρος ἐπανῆλθε.

— Τὸν κατέκλινα εἰς τὴν ἄμμον, κύριε, εἶπε πρὸς τὸν Σανοῦτον.

— Καὶ εἶναι ἀσφαλῆς, Μαῦρε;

— Δὲν φοβεῖται τίποτε, κύριε.

— Πρόσεχε· ἡ κεφαλὴ σου κινδυνεύει, Μαῦρε· δὲν θέλω νὰ πάθῃ κακόν.

— Σᾶς ἐγγυῶμαι ὅτι θὰ ἐξυπνήσῃ τὸ πρῶν ἐλαφρὸς ὡς στρουθίον.

— Καλά!

— Ἄλλ' ἀπὸ τῆς σήμερον εἶσθε ὀφειλέτης μου, κύριε, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

Ὁ Σανοῦτος ἐστέναξε καὶ δὲν ἀπεκρίθη.

Ἦσαν τὴν ἄγκυραν· ἐξύπνισαν τοὺς δύο ναύτας, ἀνεπέτασαν τὰ ἱστία καὶ ἡ γαλέρα ἀνήχθη εἰς τὸ πέλαγος.

Ἀπόγειος νυκτερινή αὐρα εἶχεν ἀρχίσει νὰ πνέη, ἦν ὁ Βενετὸς ἐπίστευσε πεμπομένην ὑπὸ τῆς ἀγαθῆς καὶ προστάτιδος του Μοίρας.

Ἄλλ' ὡς φωνὴ ἐγγαστριμύθου ἀντήχει εἰς τοῦ Σανούτου τὰ ὦτα ἢ φωνὴ τοῦ Ἰωάννου Μούχρα ψελλίζουσα:

— Θὰ ἐνταμωθῶμεν πάλιν.

Μ Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο Ν

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α΄

Η Π Ρ Ο Κ Η Ρ Υ Ξ Ι Σ

Τῷ 1207, πρωίαν τινὰ μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ἀνὴρ μέλαιναν στολὴν ἐνδεδυμένος καὶ κρατῶν μάστιγα ἔχουσαν ὀξεῖαν χαλυβδίνην ἀκωκὴν, ἐξῆλθεν ἐκ τῆς μεγάλης πύλης τοῦ παλατίου τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ ἀνέγνω μεγαλοφώνως, ἀλλ' ἄνευ ἀκροατῶν, τὸ ἐπόμενον διάταγμα:

«Ἐγὼ ὁ Πέτρος Ζιάννης, ἐλέω Θεοῦ ἀνώτατος ἄρχων καὶ Δόγης τῆς κραταιοτάτης καὶ ἐκλαμπροτάτης Πολιτείας τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τῆς Βενετίας, τοῦ Ἄδρια, τῶν νήσων κτλ. κτλ. προσκαλῶ, δηλῶ καὶ ἐπιτρέπω εἰς πάντας τοὺς εὐπατρίδας τῆς Πολιτείας ταύτης τοὺς ἔχοντας πλοῖα ἴδια καὶ ἄνδρας ὑφ' ἑαυτοῦς, ἵνα καταλάβωσι δι' ἰδίων ἀναλωμάτων καὶ στρατῶν τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ ἄρχωσιν αὐτῶν ὡς εὐμενεῖς φίλοι τῆς κραταιοτάτης Πολιτείας. Ὑπέγραψα ἐγὼ ὁ Πέτρος Ζιάννης τῇ συναινέσει τοῦ σεπτοτάτου Συμβουλίου τῶν Δέκα. Ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τῇ 21 Μαρτίου 1207.»

Οὐδεὶς ἦτο παρῶν ἵνα ἀκροασθῇ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ σπουδαίου τούτου ἐγγράφου. Ἄλλ' ὁ ὑπάλληλος, ἀφοῦ τὸ ἀνέγνω, τὸ ἀνήρτησεν ἐπὶ πίνακος κρεμαμένου ἐπὶ τοῦ τοίχου, καὶ ἐπειδὴ ἐκρύωνεν, εἰσῆλθε νὰ προγευματίσῃ.

Οὐδὲ ψυχὴ ἐνεφανίζετο εἰς τὰς μακρὰς καὶ ὑφάλους διόδους τῆς πόλεως κατ' ἐκείνην τὴν πρωίαν. Ἡ Βενετία ἐφαίνετο ἔρημος. Ἄλλως δὲ ἦτο μετὰ τὰς ἡμέρας τῆς Ἀπόκρεω, καὶ οὐδὲν εἶναι τόσον βαρὺ καὶ αὐχμηρὸν ὅσον ὁ ὕπνος μετὰ τὰ ὄργια. Μόλις περὶ τὴν μεσημβρίαν ἤρχισαν νὰ ἀναφαίνωνται γόνδολαί τινες, ἐφ' ὧν ἤρεσσον ραθύμως νωθοὶ πορθμεῖς. Περὶ τὴν δείλην ἐκρούσθη ὁ μέγας κώδων τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ οἱ μοναχοὶ ἔψαλαν τὸν ἐσπερινόν. Κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας ἀνὴρ τις ἐνδεδυμένος μακρὸν μανδύαν ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ ἀκολουθούμενος ὑπὸ Μαύρου φοροῦντος ἐρυθρὰν στολὴν.

— Οὐδὲν μὲ τέρπει πλέον, Μαῦρε, εἶπεν ὁ ἀνὴρ οὗτος. Ἀφοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ ἀκούσω τὸν ἐσπερινόν, θὰ εἶπῃ ὅτι εἶναι ἀπελπισία.

— Πάσχει πολὺ ἢ αὐθεντία σας; εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Βασανίζομαι, ὡς ὁ διάβολος. Δὲν δύναμαι πλέον νὰ εἶμαι χρήσιμος εἰς τίποτε.

— Λυποῦμαι πολὺ, κύριε, εἶπεν ὁ Μαῦρος· καὶ ἐπὶ τῆς ἄκρας τῶν χειλέων ἔδειξεν ὕπουλον μείδιμα.

— Δέν μοι μένει πλέον ἢ νὰ ἀποφασίσω νὰ σέ κρεμάσω ἡμέραν τινά, διὰ νὰ διασκεδάσω μίαν στιγμὴν. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν θὰ εἶναι ἀρκοῦσα διασκέδασις.

— Ὅπως ἀγαπᾷ ἡ αὐθεντία σας, εἶπεν ὁ Μαῦρος μορφάζων.

— Φαντάσου, Μαῦρε, ἂν δύνασαι νὰ φαντασθῆς μὲ τὴν ἀφρικανικὴν κεφαλὴν σου, νὰ εἶναι τις Βενετός, πολίτης τῆς κραταιοτάτης Πολιτείας, νὰ εἶναι πλούσιος, εὐγενής, ἰσχυρός, ἀνδρεῖος, ἐπιφανής· νὰ ἔχη γυρίσει χιλιάκις τὸν κόσμον, νὰ εἶναι φοβερὸς καὶ ἐπίφθονος! ἀκούεις, Μαῦρε; Καὶ ὕστερον νὰ μὴ εὕρισκῃ τόπον εὐτυχίας εἰς τὸν οἶκόν του μηδὲ στιγμὴν ἀναπαύσεως εἰς τὴν συνείδησίν του. Δὲν εἶναι τοῦτο κατάρα;

— Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ εὐτυχῆ ὁ αὐθέντης, ἀφοῦ τὴ εὐτυχίαν τὴν ἀπεδίωξεν ἀφ' ἑαυτοῦ, εἶπε τολμήσας ὁ Μαῦρος.

— Ἀπεδίωξα τὴν εὐτυχίαν! Ἐγώ;

— Ναί, αὐθέντα· καὶ ὄχι μόνον τὴν ἀπεδίωξατε, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἀναζητεῖτε πλέον, ἐνῶ αὕτη ἡδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ.

— Τί ἐννοεῖς;

— Ἐννοῶ τὴν γυναῖκα ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ αὐθέντης ἐπέτρεψε νὰ τὸν ἐγκαταλίπῃ.

— Ἀλλὰ μήπως νομίζεις ὅτι τὴν ἠγάπων, φαῦλε;

— Ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ αὐθέντης ἐχωρίσθη ἀπ' ἐκείνης τῆς γυναικὸς, ἤρχισεν ἡ μελαγχολία του.

— Καὶ πῶς ἠδυνάμην νὰ τὴν κρατῶ πλησίον μου διὰ τῆς βίας;

— Ὁ αὐθέντης ἡδύνατο, ἂν ἤθελε, νὰ ἀγαπηθῆ παρὰ τῆς γυναικὸς ἐκείνης· καὶ πιστεύω ὅτι ἠγαπήθη σχεδὸν παρ' αὐτῆς.

— Πῶς τὸ ἤξεύρεις τοῦτο, τέρας;

— ἤξεύρω ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη εἶχε πολὺ τρυφερὰν καρδίαν, καὶ ἂν ὁ αὐθέντης ἐφέρετο προφυλακτικῶς πρὸς αὐτὴν καὶ δὲν ἐκέντα τὴν ζηλοτυπίαν της, ἐκείνη θὰ τῷ ἀνῆκε μέχρι τῆς σήμερον.

— Ἐχεις ὀφθαλμοὺς λοιπόν, Μαῦρε;

— Ἄς μοι ἐπιτρέψῃ ὁ αὐθέντης νὰ τῷ ὁμιλήσω ἐλευθέρως, διότι ἔμαθον ἤδη νὰ ὁμιλῶ τὴν ἰταλικήν, εἶπεν ὁ Μαῦρος. Ὁ αὐθέντης ἔπρεπε νὰ τῆς ἀποκρύπτῃ τὰ ἐλαττώματά του, τοῦτο μόνον, καὶ ἐκείνη θὰ ἦτο διὰ βίου δούλη του.

— Ἄλλ' ἐνθυμεῖτο τὸν σύζυγόν της, ἀνόητε.

— Γνωρίζω τὰ αἰσθήματα τῶν μαύρων καὶ λευκῶν γυναικῶν. Ποτὲ καμμία γυνὴ δὲν ἐνθυμεῖται διὰ πολὺν καιρὸν τὸν σύζυγόν της.

Ὁ Βενετὸς συνέσπασε τὰς ὀφρῦς. Ἄλλ' ὁ Μαῦρος δὲν ἐπτοήθη καὶ ἐξηκολούθησε.

— Στοιχηματίζω ὅτι καὶ προτοῦ νὰ τὴν ἀρπάσῃ ὁ κύριός μου, ἡ γυνὴ ἐκείνη εἶχε λησμονημένον ἐντελῶς τὸν σύζυγόν της. Ἄλλ' ὁ κύριός μου τὸ ἠξεύρει καλύτερα. Καμμία ἐξ αὐτῶν δὲν ἐνθυμεῖται διὰ πολὺν καιρὸν, ἐκτὸς ἂν δὲν ἔχη ἄλλο μέσον διασκεδάσεως.

— Φλυαρεῖς, κοῦφε.

— Πιστεύσατέ με, κύριέ μου, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σᾶς ἔχω προτείνει πρὸ πολλοῦ, δὲν θὰ ἦτο ἄσχημον νὰ τὸ βάλωμεν εἰς πρᾶξιν. Νὰ ἐκστρατεύσητε εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ νὰ ἐρευνήσητε εἰς ὅλα τὰ γυναικεῖα μοναστήρια. Δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι θὰ τὴν ἐπανεύρητε.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ὠραῖος εὐπατρίδης ἐπλησίασε μειδιῶν καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν φέροντα τὸν μανδύαν.

— Μᾶρκε!

— Ἰερεμία!

Κ α ἰ ἠσπᾶσθησαν ἀλλήλους.

— Πρὸ πολλοῦ δὲν εἶδομεν ἀλλήλους, εἶπεν ὁ νεωστὶ ἐλθών.

— Ἐπανέρχεσαι ἐκ τῆς Ἀνατολῆς βεβαίως, Ἰερεμία.

— Ναί· καὶ ἀπέρχομαι πάλιν εἰς αὐτήν.

— Πάλιν;

— Ναί.

— Διατί;

— Ἄλλὰ δὲν ἠξεύρεις λοιπόν;

- Τί πράγμα;
- Τὴν σημερινὴν προκήρυξιν τοῦ Δόγη.
- Ποίαν προκήρυξιν;
- Προκήρυξιν πρὸς τοὺς εὐπατρίδας τῆς Βενετίας.
- Περὶ τίνος;
- Διὰ τῆς ὁποίας τοὺς προσκαλεῖ νὰ ἐκστρατεύσωσιν εἰς τὴν Ἀνατολήν.
- Πρὸς ποῖον σκοπὸν;
- Πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνονται αἱ ἐκστρατεῖαι;
- Πρὸς διαφόρους σκοπούς.
- Τέλος, ἡμεῖς δὲν ἐννοοῦμεν ἄλλως τὰς ἐκστρατείας εἰμὴ πρὸς ἓνα σκοπὸν· τὴν κατάκτησιν.
- Συμφωνῶ. Καὶ τί θὰ κατακτήσωσιν;
- Ἄλλ' εἶσαι ἀφηρημένος λοιπὸν. Τί κατακτῶσι; Χώρας.
- Ποίας χώρας;
- Τοὺς προσκαλεῖ νὰ κατακτήσωσι τὰς Κυκλάδας νήσους.
- Τοὺς εὐπατρίδας ἐν γένει;
- Ναί.
- Ἄλλ' ὑπὸ τίνα ἀρχηγόν;
- Ἄνευ ἀρχηγοῦ.
- Αὐτὸ εἶναι ἀνήκουστον.
- Ἄλλ' εἶναι κατορθωτόν.
- Πῶς;
- Ἐκαστος διὰ λογαριασμόν του.

— Δηλαδή;

— Δι' ἐξόδων του.

— Ἄ!

— Καὶ σὺ δὲν θὰ ἔλθῃς;

— Ἐγώ; Ὅχι.

— Σὺ, ὅστις ἔχεις πλοῖα καὶ χρήματα; Ἐντροπή!

Ὁ Μᾶρκος ἐσκυθρώπασεν.

— Ἀλλὰ δὲν ἔχω οὔτε πλοῖα οὔτε χρήματα, εἶπεν.

— Ἀστεῖζεσαι.

— Οὐδὲν ἔχει τις, ὅταν δὲν εἶναι εὐτυχής.

— Καὶ τί ἔπαθες;

— Πάσχω ὑπὸ κτηνώδους νόσου, φίλε μου.

— Κτηνώδους νόσου!

— Ναί!

— Καὶ πῶς ὀνομάζεται αὕτη;

— Δὲν ἤξεύρω· ἀνία, ἀκηδία, νάρκη, ἀπομώρανσις· καθόλου, βλακεία.

— Ἄ, εἶναι λυπηρόν.

— Τί νὰ γίνῃ!

— Ἀλλ' ἴσα ἴσα διὰ τοῦτο πρέπει νὰ λάβῃς μέρος, φίλε μου Μᾶρκε· καὶ μόνη ἡ ἐνέργεια θὰ σὲ σώσῃ ἀπὸ τῆς κτηνώδους ταύτης νόσου.

— Ἄν δὲν ἦτο ἀθεράπευτος.

— Φρονῶ ὅτι οὐδεμία νόσος εἶναι ἀθεράπευτος.

— Διὰ σὲ μάλιστα· εἶσαι νέος, εἶσαι ἰσχυρός.

— Καὶ σὺ δὲν εἶσαι;

— Ἐγώ; Ἐγήρασα προώρως, φίλε Ἱερεμία.

Κ α ἰ ἐστέναξεν.

— Ἀλλὰ μοὶ φαίνεσαι ἀστεῖος, εἶπεν ὁ Ἱερεμίας. Τί ἔχεις λοιπόν;

— Σοὶ εὐχομαι καλὸν κατευόδιον καὶ καλὰ κέρδη ἐκ τῆς ἐκστρατείας σου, εἶπεν ἀποτόμως ὁ Μᾶρκος.

Κ α ἰ ἀπῆλθεν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Μαύρου.

Ὁ Ἱερεμίας ἔμεινεν ἔκθαμβος καὶ ἐστάθη ἐπὶ μακρὸν παρατηρῶν αὐτὸν ἀποχωροῦντα.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Β´

Α Ι ΑΚΡΟΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ

Ὁ Μᾶρκος μετέβη εἰς τὴν κατοικίαν του, κειμένην ἐπὶ τῆς αὐτῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ οὔσαν ἔν τῶν πλουσιωτάτων μεγάρων τῆς Βενετίας.

Ἐἰσελθὼν εἰς τὸν θάλαμόν του εὔρεν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐπιστολὴν ἐπιγραφομένην πρὸς αὐτόν. Ἀποσφραγίσας δὲ αὐτὴν ἀνέγνω τὰ ἐξῆς.

« Φί λ τ α τ εῖ μοι καὶ ἔντιμε κόμη Σανοῦτε,

Σ ᾶς παρακαλῶ νὰ παρουσιασθῆτε σήμερον εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Ἁγίου Μάρκου περὶ τὴν τρίτην ὥραν τῆς νυκτός. Ἡ Α. Ε. ὁ Δόγης ἐπιθυμεῖ νὰ σᾶς ἀνακοινώσῃ τι.

Μ α ρ ῖνος Δορζίνης

Γ ρ α μ μ α τ ε ὑς τῆς Α. Ε.»

— Τί θέλουσιν ἀπὸ ἐμέ; εἶπεν ὁ Σανοῦτος, ἀφοῦ ἀνέγνω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην. Δὲν εἶμαι διὰ τίποτε.

Κ α ἰ ἐξηπλώθη στενάζων ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου. Περιεστράφη ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν, ἔχασμήθη ἐπὶ πολὺ καὶ τέλος ἐγερθεὶς ἐκρότησε τὰς χεῖρας.

Θ ε ρ ᾶ π ω ν τις εἰσῆλθε.

— Δὲν ἦλθεν ὁ ἰατρός μου, Λαυρέντιε; εἶπεν ὁ Μᾶρκος.

— Ἀπὸ πολλοῦ περιμένει εἰς τὸν προθάλαμον, αὐθέντα.

— Εἰπέ τῷ νὰ εἰσέλθῃ.

— Εἶναι καὶ μία κυρία σκεπασμένη μὲ πέπλον, ἣτις ζητεῖ ἀκρόασιν παρὰ τῆς Υ. Ε.

— Τότε ἄς εἰσέλθῃ πρώτη ἡ κυρία.

— Εἶναι καὶ νέος τις ναυτικός, ὅστις ἔχει ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Υ. Ε., ἀλλὰ θέλει νὰ τὴν δώσῃ μὲ τὰς χεῖράς του.

— Ἄς εἰσέλθῃ πρώτη ἡ κυρία καὶ ἄς περιμένη οὗτος καὶ ὁ ἰατρός.

— Ὅρισμός σας, ἐξοχώτατε.

Κ α ἰ ὁ θεράπων ἐξῆλθε.

Μ ε τ ' ὀλίγας στιγμὰς εἰσῆρχετο ἡ κεκαλυμμένη τὴν μορφήν κυρία. Ἦτο ὑψηλή, ἰσχνή, ξανθὴ καὶ μελανεῖμων. Ἄμα εἰσελθοῦσα ἀνύψωσε τὸν πέπλον τῆς.

— Σὺ εἶσαι λοιπόν, Ὀλυμπία; εἶπεν ὁ Σανοῦτος. Καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐμβαίνῃς σκεπασμένη εἰς τὴν οἰκίαν μου;

— Οἱ ὑπηρετὰι εἶναι περίεργοι, κύριε κόμη, καὶ τοῦτο δὲν μοὶ ἀρέσκει.

— Καὶ τί νέα μοὶ φέρεις;

— Ἔλαβον σήμερον ἐπιστολὴν παρὰ τῆς ἀδελφῆς μου.

Κ α ἰ ἐνεχείρισε φάκελόν τινα εἰς τὸν Σανοῦτον. Τὸν ἀνέπτυξεν οὗτος καὶ ἀνέγνω.

« Φ ι λ τ ά τ η μοι ἀδελφή,

⋯ Εἶπατε εἰς τὸν κόμητα ὅτι εἰς ὅσας νήσους μετέβην μετὰ τοῦ συζύγου, ὃν εὐηρεστήθη νὰ μοὶ χάριση, ἐπεσκέφθην πάντα τὰ γυναικεῖα μοναστήρια. Ἄλλ' οὐδαμοῦ κατώρθωσα νὰ λάβω πληροφορίας περὶ τοῦ ἀτόμου, ὑπὲρ οὗ ὁ κόμης φαίνεται τοσοῦτον ἐνδιαφερόμενος. Δὲν ἀ π ε λ π ἰ σ θ η ν καὶ θέλω ἐξακολουθήσει τὰς ἐρεῦνας μου. Ἄν δὲ ἀνακαλύψω τι, θέλω τὸν πληροφορήσει ἄνευ ἀναβολῆς.

Ἄλλ' εἶναι ἄξιον καὶ πρέπον, ὅταν εἶναι τις κόμης Σανοῦτος, νὰ ἀναζητῇ τοσοῦτον ἐπιμόνως καὶ πεισματωδῶς μίαν καλογραῖαν;

Ἡ ἀδελφή σου Καικιλία».

— Σὲ εὐχαριστῶ, Ὀλυμπία, εἶπεν ὁ κόμης συμπτύξας τὴν ἐπιστολήν. Γράψε πρὸς τὴν ἀδελφήν σου τὰς τρυφερὰς εὐγνωμοσύνας μου.

— Ἡ καλωσύνη σας, κύριε κόμη.

— Εἴσελθε εἰς τὸν κοιτῶνά μου νὰ ἀναπαυθῆς, καὶ μετὰ τὰς ἀκροάσεις μου θὰ ἔλθω νὰ σ' ἐπισκεφθῶ, ἂν μοὶ τὸ ἐπιτρέπῃς.

Ἡ Ὀλυμπία ἠνέωξε κρυφίαν τινὰ θύραν, ἣν ἐφαίνετο καλῶς γνωρίζουσα, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα.

Ὁ δὲ κόμης ἐκάλεσε τὸν θεράποντα καὶ τὸν διέταξε νὰ εἰσαγάγῃ τὸν νέον τὸν κομίζοντα ἐπιστολήν.

Ἐἰσῆλθε τότε νέος φορῶν ναυτικὸν πῖλον καὶ ἐνδύματα, ἠλιοκαῆς καὶ θρασοῦς τὴν ὄψιν.

— Κάπου σὲ εἶδα, τῷ εἶπεν ὁ κόμης. Τίς εἶσαι;

— Εἶμαι ὁ Καρτάτης, εἶπεν ὁ νέος, καὶ πρὸ ὀκτῶ ἐτῶν ὑπηρετήσα ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ κυρίου κόμητος, ἔλαβον μάλιστα ἀφορμὴν νὰ εὐχαριστηθῶ μαζὶ του.

— Εἰς ποίαν περίστασιν;

— Ὅταν, ἀφοῦ τὴν ἐγλυτώσαμεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Γενουαίων, ὁ κύριος κόμης μᾶς ἐγκατέλιπεν εἰς τὴν νῆσον Νάξον, ἐμὲ καὶ τοὺς συντρόφους μου.

— Καὶ τί μοὶ τὸ λέγεις αὐτό, κτῆνος; Δὲν σοὶ ἤρκει ὅτι ἐγλύτωσης ἀπὸ τοὺς πειρατάς; Μοὶ ὀφείλεις τὰ λύτρα, τὰ ὅποια ποτὲ δὲν θὰ κατάρθωνες νὰ πληρώσης.

— Δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ παροργίσω τὸν κύριον κόμητα.

— Τότε λοιπὸν εἶσαι πολὺ ἀνόητος.

— Ζητῶ συγγνώμην.

— Εἶσαι φλύαρος. Δός μοι τὴν ἐπιστολήν τὴν ὁποίαν μοὶ φέρεις, καὶ φύγε ἀπ' ἐδῶ.

— Δὲν ἔχω ἐπιστολήν διὰ τὸν κύριον κόμητα.

— Τί λοιπὸν εἶπες εἰς τὸν ὑπηρετήν μου;

— Εἶπα ἔν ψεῦδος εἰς τὸν ὑπηρετήν σας, διότι ἄνευ τούτου δὲν θὰ μὲ εἰσῆγεν ἐδῶ, οὐδὲ σεῖς θὰ τῷ τὸ ἐπετρέπετε ἴσως.

— Λοιπὸν ἠπάτησες ἐμέ, ἀυθάδη;

— Δὲν σᾶς ἠπάτησα· ὑποθέσατε ὅτι εἶμαι ἐγὼ αὐτὸς ἐπιστολή. Ἡδυνάμην ἐπὶ τέλους νὰ πλάσω μίαν ἐπιστολὴν καὶ εὐκόλως θὰ ἐδανειζόμεν δύο ἢ τρία ἄσπρα νὰ πληρώσω ἓνα γραφέα διὰ νὰ μοῦ τὴν συντάξῃ. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἔκαμα, διότι ἤθελα νὰ σᾶς εἴπω τὴν ἀλήθειαν. Δὲν ἔχω ἐπιστολὴν, ἀλλ' ἔχω σπουδαίας πληροφορίας νὰ σᾶς δώσω.

— Ποίας πληροφορίας;

— Ὁ κύριος κόμης θὰ μοὶ πληρώσῃ τὸν ναῦλόν μου καὶ τὴν τροφήν μου ἀπὸ Νάξον μέχρι Βενετίας, τὰ χασομέριά μου καὶ τοὺς τόκους τῶν ἑξ ἐτῶν. Καὶ θὰ τῷ δώσω τὰς πληροφορίας ταύτας.

— Προτιμᾶς τὸ κάτεργον ἢ τὴν ἀγχόνην; εἶπεν ὁ κόμης ρίψας βλοσυρὸν βλέμμα πρὸς τὸν ἀπαιτητὴν τοῦτον.

— Τὸ ἤξευρα πολὺ καλὰ ὅτι δύνασθε νὰ τὸ κάμητε. Ἀλλὰ δὲν ἤξεύρετε ὅμως τί θὰ εἰπῇ ἀπελπισία. Βεβαιωθῆτε ὅτι θὰ μὲ εὐεργετήσητε μὲ τὸ κάτεργον καὶ θὰ μὲ σώσητε μὲ τὴν ἀγχόνην.

— Εἶσαι ἀστεῖος πονηρός, εἶπεν ὁ Σανοῦτος. Σὲ ἐνθυμοῦμαι τώρα. Σὺ εἶχες κάμει καὶ τοὺς ἄλλους νὰ ἀποστατήσουν ἐναντίον μου.

— Διότι εἶχα πάντοτε ἐν παράπονον εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, τὸ ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι μου δὲν ἐξετιμήθησαν· διὰ τοῦτο θέλω νὰ τὰς ἐκτιμήσῃ πρώτην φορὰν ὁ κύριος κόμης.

— Καὶ πόσον θέλεις νὰ τὰς ἐκτιμήσω;

— Εἴκοσι φλωρία ἀρκοῦσι.

— Θὰ σοῦ δώσω τὰ εἴκοσι φλωρία· ἀλλ' ἂν ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον θὰ μοὶ εἴπηρς, δὲν εἶναι ἄξιον λόγου, θὰ σὲ κρεμάσω.

— Δέχομαι, εἶπεν ὁ ναύτης.

Ὁ κόμης καθίσας παρὰ τὴν τράπεζαν ἔγραψε πρὸς τὸν ταμίαν τοῦ γραμματίου εἴκοσι φλωρίων διὰ τὸν κομιστὴν, καὶ τὸ ἔδωκε πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

— Λοιπὸν τελείωνε τώρα, λέγε.

— Κύριε κόμη, ὁ Μούχρας εἶναι εἰς τὴν Βενετίαν.

Ὁ κόμης ὠχρίασε.

— Ποῖος Μούχρας;

— Ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ὁ κύριος κόμης ἤρπασε τὴν γυναῖκα πρὸ ὀκτῶ ἐτῶν.

— Τίς σοὶ τὸ εἶπε;

— Τὸν εἶδα.

— Καὶ τί κάμνει ἐδῶ;

— Δὲν ἤξεύρω. Ἀλλὰ θὰ μάθω, ἂν μ' ἐπιφορτίζη ὁ κύριος κόμης.

— Δὲν ἐνδιαφέρομαι ποσῶς δι' αὐτό. Ἀλλ' ἂν μάθης τι, εἰπέ μοί το.

— Καλῶς.

— Καὶ εἶναι ἀπὸ πολλοῦ ἐνταῦθα;

— Ἀπὸ ὀλίγων ἡμερῶν.

— Τίς εἶναι ὁ σκοπός του;

— Κάτι μοὶ λέγει ὅτι ὁ σκοπός του εἶναι διὰ τὴν αὐθεντίαν σας. Ἀλλὰ κρύπτεται ἐπιμελῶς.

— Ποῦ κατοικεῖ;

— Οὐδαμοῦ φαίνεται νὰ κατοικῆ. Ἀλλ' ἂν ἔχη φωλεάν τινα, θὰ τὴν ἀνακαλύψω.

— Ὑπαγε καὶ φρόντισε, εἶπεν ὁ κόμης, συνοδεύσας τὰς λέξεις διὰ κινήματος τῆς χειρός.

Ὁ ναύτης προσεκύνησε βαθέως καὶ ἐξῆλθε θλίβων εἰς τὸν κόλπον του τὸ πιττάκιον* τῶν εἴκοσι φλωρίων.

— Λαυρέντιε, εἶπεν ὁ Σανοῦτος, μὴ εἰσάγῃς ἀκόμη τὸν ἰατρόν. Φέρε μοὶ ἐνταῦθα τὸν φίλον μου Αὔγουστον νὰ τὸν ἰδῶ, διὰ νὰ διασκεδάσω ὀλίγον.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἠνέωξε τὴν κρυπτὴν θύραν καὶ εἰσῆλθε διὰ τινὰς στιγμὰς παρὰ τῆ Ὀλυμπία, ἣτις ἐκάθητο νωχελῶς ἐπὶ τινος ἔδρας παρὰ τὴν κλίνην του.

Τῆ ἠπέτεινε φιλικὰ μειδιάματα, τῆ ἐδώρησε θωπείας τινὰς καὶ τῆ εἶπε:

— Μήπως στενοχωρεῖσαι μόνη σου; Θὰ σοὶ φέρω εὐθύς τὸν φίλον μου Αὔγουστον σύντροφον, διὰ νὰ σὲ διασκεδάσῃ.

Καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ σπουδαστήριόν του, ὅπου εὔρε τὸν φίλον του Αὔγουστον.

Ἦτο δὲ οὗτος ὑπερμεγέθης κύων μέλας καὶ οὐλόθριξ καὶ ἐκβάλλων κοκκίνας ἀστραπὰς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν. Ἄμα ὡς εἶδε τὸν κόμητα, ἔγρυξεν ὑποκώφως, ἔδειξε τοὺς ὀδόντας καὶ ἤρχισε νὰ σείη τὴν οὐράν.

Ὁ κόμης τὸν ἐθώπευσε, τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ ὠτός καὶ τὸν ἔφερε πρὸς τὴν Ὀλυμπίαν.

— Διασκεδάσατε ἐδῶ καὶ οἱ δύο, εἶπε.

Κ α ἰ ἔκλεισε τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος.

— Λαυρέντιε, ἔκραξε πρὸς τὸν θεράποντα, ἔμβασε τώρα τὸν ἱατρόν.

Κ α ἰ εὐθύς εἰσῆλθεν ἀνὴρ κυρτός, μεσηλιξ, χαιρετίζων ὑποκλινῶς κατὰ πᾶσαν στιγμὴν. Ὁ κόμης τῷ ἔκαμε νεῦμα νὰ καθίσῃ.

— Πῶς ἔχετε, κύριε κόμη; εἶπεν ὁ ἱατρός· ἐπήρατε τὰ φάρμακα, τὰ ὁποῖα σᾶς προέγραψα;

— Δὲν ἐπῆρα τίποτε, εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

— Παραμελεῖτε τὴν ὑγείαν σας. Ἐν τούτοις ἡ νευρική κατάστασις, ἐν ἣ διατελεῖτε, δύναται νὰ ἔχη κακὰ ἀποτελέσματα.

Ὁ κόμης δὲν ἀπήντησεν. Ἐπεκράτησεν ἐπὶ τινὰ χρόνον σιγή, καθ' ἣν ὁ ἱατρός ἐσκέπτετο ὅτι δὲν ἐνόει διατί ἦλθε καὶ ὅτι καλύτερον θὰ ἦτο νὰ περιμένη εἰσέτι ἐν τῷ προθαλάμῳ μᾶλλον, καὶ μετὰ τὸν Αὔγουστον.

— Δὲν μοι λέγεις, ἱατρέ, εἶπε λύσας τὴν σιωπὴν ὁ κόμης· ποίαν δίαιταν νομίζεις ὅτι ἀρμόζει νὰ ἀκολουθῶ σύμφωνον πρὸς τὴν κρᾶσίν μου;

— Τὸ περὶ διαίτης κεφάλαιον, εἶπεν ὁ ἱατρός ἀναλαβὼν στομφῶδες ἦθος, παραδέχεται μὲν ὁ Γαληνὸς καὶ Ἱπποκράτης, ἀλλ' ἡ νέα ἱατρικὴ ἔχει ὄλως διάφορον γνώμην. Αὕτη προτιμᾷ τὰ καταπότια, τὰ κλύσματα καὶ τὰ καθαρτικά ἐν γένει. Διότι ἂν ἦτό τι ἡ δίαιτα, ὄλως π ε ρ ι τ τ ἡ θὰ ἦτο ἡ ἱατρικὴ.

— Λοιπὸν ἡ νέα ἱατρικὴ θέλει νὰ καταστήσῃ ἑαυτὴν ἀναγκαίαν διὰ τῆς βίας; εἶπεν ὁ κόμης.

— Καλῶς εἶπατε, διὰ τῆς βίας εἶναι ἡ κατάλληλος λέξις· διότι πᾶσα κατάκτησις εἴτε πολιτικὴ εἴτε ἐπιστημονικὴ δὲν δύναται ἄνευ βίας νὰ γίνῃ.

— Ἡ ἱατρικὴ λοιπὸν εἶναι κατάκτησις;

— Κατάκτησις ἀκριβῶς· αὕτῃ εἶναι ἡ λέξις, κύριε κόμη.

— Καί τί κατέκτησε μέχρι τοῦδε ἡ ἰατρική; Τά καθάρσια καί τὰ κλύσματα ἴσως, τὰ ὁποῖα ἔλεγες πρό ὀλίγου.

— Μάλιστα, κύριε κόμη· καί πρό πάντων κατέκτησε τήν φύσιν, τόν ἄνθρωπον.

— Τόν ἄνθρωπον;...

— Μάλιστα· διότι καί ἡ φύσις καί ὁ ἄνθρωπος θά ἦσαν ἀτελεῖς ἄνευ τῶν καθαρσίων καί κλυσμάτων.

— Οὕτω λοιπόν διά νά εἶναί τις τέλειος...

— Ὅφείλει νά παίρνη συχνάκις καθάρσια καί κλύσματα· μάλιστα, κύριε κόμη· καί ἐπειδή ὁ ἄνθρωπος ἔχει μίαν εἴσοδον καί μίαν ἔξοδον, ἡ ἰατρική ἐπενόησε τοὺς δύο τούτους ἰσχυροὺς μοχλοὺς διά τὰς δύο ταύτας θύρας.

Ὁ κόμης ἐγερθεὶς περιεπάτει ἐν τῷ θαλάμῳ· εἶχεν ἀρχίσει νά ἀνιᾶται.

— Θά μοι εἴπης ἐπὶ τέλους, ἰατρέ, εἶπεν, ἂν συμφέρη εἰς τήν παροῦσαν κατάστασιν τῆς υἰγείας μου νά ἐπιχειρήσω ταξίδια καί νά ζήσω, ὡς ἄλλοτε, ἐνεργητικὸν βίον;

— Ταξίδια; Εἰς τὴν αὐθεντιάν σας; Ἐνεργητικὸν βίον; Ποτέ! Αὐτὸ ἴσα ἴσα θά σᾶς φονεύσῃ.

— Τότε τί νά πράξω;

— Νά ἐξακολουθῆτε τὰς συνταγὰς μου μόνον, κύριε κόμη. Τοῦτο συνιστῶ εἰς τὴν αὐθεντιάν σας.

— Ὑπάγετε, ἰατρέ, καί ἔχει καλῶς. Μὴ ἐπανέρχεσθε πρὶν σᾶς προσκαλέσω. Θά μοι δώσητε διά σήμερον συνταγὴν τινα;

— Θά τὴν στείλω εἰς τὸν φαρμακοποιόν σας.

Ὁ ἰατρὸς ἐξῆλθεν ὑπόπτως ἔχων. Ὁ δὲ κόμης μετέβη νά εὕρῃ τὴν Ὀλυμπίαν καί τὸν Αὐγουστον.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Γ´

Ο ΔΟΓΗΣ

Τὴν ἑσπέραν περὶ τὴν τρίτην ὥραν, κατὰ τὴν ἐπιστολήν, ἣν εἶχε λάβει, ἐξῆλθεν ὁ Σανουῦτος ἐκ τῆς οἰκίας του καί μετέβη εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Δόγη.

Ἡ σιγὴ καί νέκρωσις ἐπεκράτει τὴν ἡμέραν ἐν τῷ παλατίῳ καί τοῖς πέριξ, τοσοῦτος θόρυβος καί τοσαύτη κίνησις συνέβαινε τὴν νύκτα. Αἱ αἴθουσαι ἦσαν κατάφωτοι, οἱ διάδρομοι πλήρεις ἀνθρώπων. Πανταχοῦ ὄμιλοι, φωναὶ καί συνδιαλέξεις. Ὁ Δόγη ἐφαίνετο ἐορτάζων τὰ μεθέορτα τῆς Ἀπόκρεω.

Μακρὸν θὰ ἦτο νὰ ἐκθέσῃ τις ἐν περιλήψει τοὺς λήρους καὶ τὰ σκώμματα, ἅτινα ἀπέτεινον πρὸς ἀλλήλους οἱ πολλοὶ εὐπατρίδαι. Ἄλλως δὲ τὰ τοιαῦτα ἐν τοῖς μεσαιωνικοῖς χρονικοῖς πολλάκις ἀπεμνημονεύθησαν. Εἶναι γνωστὸν πῶς συνδιελέγοντο κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα οἱ Βενετοί, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς διαδρόμοις τοῦ Δουκικοῦ παλατίου.

Ἐν τινι ὁμίλῳ, φέρ' εἶπεῖν, ἐλέγοντο τὰ ἐξῆς.

— Ὁ λέων τοῦ Ἁγίου Μάρκου βουλιμιᾶ.

— Ἄκονᾶ τοὺς ὀδόντας του.

— Χρυσόν, χρυσόν! Ἡ Βενετία μόνη εὔρε τὴν φιλοσοφικὴν λίθον.

— Τὰ ἔντομα πετῶσι διὰ τὰ στρουθία, τὰ στρουθία διὰ τὸν ἱέρακα.

— Καὶ τὰ ἔθνη διὰ τὴν Βενετίαν.

— Ἀλλὰ τὰ ἔθνη δὲν πετῶσι.

— Διότι ἡ Βενετία ἔκοψε τὰ πτερά των.

— Ἡ Βενετία πωλεῖ τὸν Χριστὸν καὶ ἀγοράζει τὸν Μωάμεθ.

— Θὰ κάμη καλὰ νὰ τοὺς πωλήσῃ καὶ τοὺς δύο.

— Ἀρκεῖ νὰ εὔρη συμφέρουσαν τιμὴν.

— Καὶ νὰ κάμη τὸν Καλίφην νὰ ἀσπασθῇ τὸν Πάπαν.

— Καὶ νὰ μοιρασθῇ μ' αὐτὸν τὸ χαρέμι του.

Οὗτος ἡδύνατο νὰ ὀνομασθῇ πολιτικὸς ὄμιλος· ἐξ ἄλλου δὲ τινος κύκλου ἠκούοντο αἱ ἐξῆς λέξεις.

— Κόμη, τὴν μελαγχροινὴν ἐκείνην τὴν οἰκονομεῖς, νομίζω.

— Δι' αὐτὸ ταξιδεῦει τις εἰς τὴν Ἀνατολήν, διὰ νὰ μὴ στενοχωρῆται.

— Ὑπῆγες ποτὲ εἰς τὸ κυνήγιον τὴν νύκτα;

— Εἰς πόσας θέσεις, κόμη, τὴν ἐπόρθησες;

— Ὁ οἶνος τῆς Κύπρου εἶναι κεφαλοκρούστης.

— Ἀναγκάζεται τις νὰ ἀλλάξῃ κεφαλὴν.

- Καί τί αἰσθάνεσαι ἐκ τοῦ μοναχικοῦ βίου, φίλε μου;
 - Οὕτω λοιπόν· μέσα εἰς τήν γόνδολαν! Καί δέν σᾶς εἶδεν ὁ κωπηλάτης;
 - Ἐβλεπε πρὸς τήν πρῶραν.
 - Πολύ βεβιασμένην διασκέδασιν ἔκαμες. Θὰ ἠναγκάζεσο νὰ κρατῆς τήν ἀναπνοήν σου, ὡς κλέπτῃς, διὰ νὰ μὴ σέ ἀκούσῃ.
 - Μοὶ ἀρέσκουν τὰ ἔκτακτα. Καί ἄλλην μίαν φορὰν καθ' ὁδόν.
 - Πῶς καθ' ὁδόν;
 - Εἰς μίαν γωνίαν μὴ ἀρκούντως φωτιζομένην· ὑπῆρχε πλαγία τις λιθίνη ἀντηρίς, ἣτις ἐχρησίμευσεν ἀντὶ ὀρθίας παστάδος.
 - Ὑπάρχουσι λοιπόν καὶ ὀρθιαὶ παστάδες;
 - Αὐτὰ εἶναι μικρά. Εἴμεθα ὀπίσω. Εἷς φίλος μου Οὐγγρος μοὶ διηγήθη ἀκόμη καλύτερα.
 - Δηλαδή;
 - Αὐτὴ ἦτο ποιμενὶς φυλάττουσα εἰς τήν παραλίαν τὰς ἀμνάδας της. Ἄμα ὡς τὸν εἶδε πλησιάσαντα μὲ τήν λέμβον εἰς τήν ξηράν, διὰ νὰ σωθῆ, διότι ἡ ὠραιότης της καὶ ἡ κακὴ ἰδέα, ἣν εἶχε περὶ τῶν ναυτῶν, τῆ ἐπροξένουν ἀνησυχίαν, κατέφυγεν εἰς ὑψηλόν τι δένδρον, συκὴν νομίζω, ὅπου ἐπίστευεν ὅτι αὐτὸς δέν ἠδύνατο ν' ἀναβῆ.
 - Λοιπόν;
 - Αὐτὸς εἶχε γαμψοὺς ὄνυχας, μὲ τοὺς ὁποίους εὐκόλως ἀνερριχᾶτο. Λοιπὸν τὴν ἔφθασε, καὶ τὰ εἶπαν ἐπάνω εἰς τὸ δένδρον.
 - Ἐπάνω εἰς τὸ δένδρον;
 - Μάλιστα. Μὲ τὴν μίαν χεῖρα ἐκράτει ἓν κλωνίον.
 - Καὶ μὲ τὴν ἄλλην;
- Ὁ Σανοῦτος ἀκολουθούμενος, ὡς συνήθως, ὑπὸ τοῦ Μαύρου διῆλθε διὰ τῶν θορυβωδῶν τούτων ὀμίλων καὶ χωρὶς εἰς μηδένα ν' ἀποτείνῃ τὸν λόγον ἐβάδισε κατ' εὐθειᾶν πρὸς τοὺς δουκικοὺς προθαλάμους.

— Εἶμαι προσκεκλημένος εἰς ἀκρόασιν τὴν ἐσπέραν ταύτην, εἶπε πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς φρουρᾶς ἀξιωματικόν.

— Εἶναι ἔγγραφος ἢ πρόσκλησίς σας, κύριε κόμη;

— Μάλιστα. Ἴδου αὕτη.

Ὁ ἀξιωματικὸς δὲν ἀνέγνω τὴν ἐπιστολὴν καὶ τῷ ἐπέτρεψε νὰ περάσῃ.

— Συνεννοηθῆτε μὲ τὸν θαλαμηπόλον τῆς Α.Υ., κύριε κόμη.

Ὁ θαλαμηπόλος ἐγνώριζε τὸν κόμητα καὶ εἶχε γνῶσιν περὶ τῆς ἀκροάσεως αὐτοῦ.

— Ἡ Α.Υ. εἶναι μέσα καὶ σᾶς περιμένει, τῷ εἶπεν. Ἐμβῆτε, κύριε κόμη.

Ὁ Πέτρος Ζιάννης ἦτο ἀνὴρ πενήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν, ροδόχρους καὶ εὐρωστος. Εἶχεν ἐξυρισμένον τὸν μύστακα καὶ τὸ γένειον. Ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου καὶ παρ' αὐτῷ ὁ γηραιὸς Κάρολος Μαδροζίνης, μέλος τοῦ Συμβουλίου τῶν Δέκα.

— Καλῶς ἦλθες, κόμη Σανοῦτε, εἶπε τείνων τὴ χεῖρα. Ὅμιλοῦμεν περὶ σοῦ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐγὼ καὶ ὁ φίλος μου Μαδροζίνης.

— Ἡ Ὑψηλότης σας μὲ τιμᾶ, εἶπεν ὁ κόμης, ἀφοῦ εὐαρεστεῖται νὰ ἀσχολῆται περὶ ἐμοῦ.

— Καὶ δὲν ἐρωτᾶς τί λέγομεν;

— Ἡξεύρω ἐκ τῆς εὐμενείας τῆς Υ.Υ. ὅτι καλὰ πάντοτε θὰ λέγετε.

— Ἐμάντευσες, κόμη;

— Ἡ Υ.Υ. μὲ κολακεύει ἢ μὲ εἰρωνεύεται;

— Ποσῶς, κόμη· καὶ εὐθὺς θὰ σοὶ τὸ ἀποδείξω.

— Ἡ Α.Υ. σᾶς ὀμιλεῖ σπουδαίως, εἶπεν ὁ γέρον Μαδροζίνης.

— Κόμη, ἔχεις πλοῖα καὶ ναύτας; ἠρώτησεν ὁ Δόγης.

— Ἄν πρόκειται νὰ προσφέρω τι εἰς τὴν Δημοκρατίαν, πάντοτε ἔχω, Ὑψηλότητε.

— Δὲν πρόκειται νὰ προσφέρῃς εἰς τὴν Δημοκρατίαν, ἀλλὰ νὰ ἐκστρατεύσῃς σὺ αὐτός.

— Ἐγὼ, Ὑψηλότητε;

- Ναί, κόμη.
- Καί διὰ ποῦ; Ἄν εὐαρεστῆται ἡ Υ.Υ.
- Εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.
- Μὲ πέμπει ἡ Δημοκρατία;
- Ὅχι, κόμη.
- Ἄλλὰ τότε;
- Ἄλλὰ θὰ ὑπάγῃς οἴκοθεν.
- Δὲν ἐννοῶ, Ὑψηλότατε.
- Δὲν ἔμαθες λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν τῆς Δημοκρατίας;
- Ὅχι, Ὑψηλότατε· ἀπὸ πολλοῦ δὲν ἀναμειγνύομαι εἰς τὴν πολιτικὴν.
- Κρῖμα, κόμη. Εὐπατρίδης, καθὼς σύ!
- Πάσχω, Ὑψηλότατε, κατὰ τὴν ὑγείαν.
- Δὲν εἶναι λόγος αὐτό. Ἡ θέλησις τῆς Δημοκρατίας εἶναι, πάντες οἱ εὐπατρίδαι, ὅσοι δὲν εἶναι ἀπησχολημένοι ἀλλαχοῦ, νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν προκειμένην ἐπιχείρησιν. Διὰ τοῦτο θὰ ὑπάγῃς καὶ σύ, ὑποθέτω.
- Ἄλλ' ἂν ἡ Υ.Υ. μὲ διατάττη.
- Δὲν σὲ διατάττω. Θὰ ὑπάγῃς ἀφ' ἑαυτοῦ σου, κόμη.
- Ἐν ὀνόματι τῆς Δημοκρατίας;
- Ἐν ὀνόματί σου.
- Πῶς ἐν ὀνόματί μου;
- Τὸ σημερινὸν Διάταγμα, τοῦ ὁποίου ἔλαβον γνῶσιν πάντες οἱ εὐπατρίδαι, πλην σοῦ, λέγει αὐτολεξεῖ τὰ ἑξῆς. «Προσκαλῶ τοὺς εὐπατρίδας, νὰ καταλάβωσι δι' ἐξόδων των τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου». Σὺ λοιπὸν, ὅστις ἔχεις πλοῖα, θὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν ἐκστρατεῖαν αὐτήν. Καὶ ἂν δὲν ἔχῃς, θὰ σοὶ δανείσῃ ἡ Δημοκρατία ἰδικὰ τῆς πλοῖα.
- ὦ, δὲν δέχομαι δάνεια.

- Διατί, κόμη; Ἡξεύρεις ὅτι τοῦτο εἶναι πολὺ ὑπεροπτικὸν καὶ ὅτι προσβάλλεις τὴν πατρίδα σου;
- Δέχομαι νὰ μοὶ πωλήσῃ ἡ Δημοκρατία πλοῖα. Διὰ νὰ εἶμαι ἐλεύθερος νὰ τὰ καύσω, ὅταν θελήσω.
- Δύνασαι νὰ πράξῃς τοῦτο, κόμη;
- Εὐκόλως. Διὰ τοῦτο δὲν θέλω δάνεια.
- Λοιπὸν ἐπέισθης;
- Θὰ ἦτο καλὸν νὰ εὐαρεστηθῇ ἡ Υ.Υ. νὰ μοὶ παράσχῃ χρόνον τινά, ὅπως σκεφθῶ.
- Δῶσε τὴν ὑπόσχεσίν σου τώρα, καὶ δύνασαι αὐριον νὰ σκεφθῆς, κόμη.
- Ἄλλ' ὅπως πράττει ἡ Υ.Υ. μοὶ ἤρπασεν ἤδη τὴν ὑπόσχεσίν μου, προτοῦ νὰ ἀποφασίσω νὰ ἐκφράσω αὐτὴν καθαρῶς.
- Νομίζω ὅτι δικαιούμαι νὰ φέρωμαι οὕτω, κόμη, ἐν ὀνόματι τῆς Πολιτείας.
- Τότε καὶ χωρὶς νὰ σᾶς ὑποσχεθῶ, ὀφείλω νὰ ὑπακούσω, Ὑψηλότατε.
- Ἐόρτασε λοιπὸν τὴν τελευταίαν ἑορτὴν σου, κόμη, εἰς τὸ μέγαρόν σου, καὶ ἐτοιμάσου δι' ἐκστρατείαν ὅσον τάχιστα.
- Θὰ προσφέρω πολλὰς ἑορτάς, Ὑψηλότατε.
- Ἄνὰ μίαν δι' ἐκάστην ἐρωμένην σου;

Ὁ γέρων Μαδροζίνης ἐμειδίασεν.

— Ἐνθουμεῖσαι ἐνίστε τὴν νεότητά σου, φίλε μου; τῷ εἶπεν ὁ Δόγης.

Καὶ ἐγερθεὶς μετέβη ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Σανούτου εἰς τὴν παρακειμένην αἴθουσαν, ὅπου ἦτο συναναστροφή ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Δ´
Α Ι Μ Α ΑΝΤΙ ΔΑΚΡΥΩΝ

Ὁ Σανούτος ἐξῆλθε περὶ τὰ μεσάνυκτα ἐκ τοῦ Δουκικοῦ ἀνακτόρου. Ἦτο σκυθρωπός, δὲν ἔλεγε λέξιν, καὶ ὁ Μαῦρος ὅστις τὸν περιέμενεν ἐν τοῖς προθαλάμοις ἐπὶ ὥρας πολλὰς καὶ τὸν ἠκολούθησε, δὲν ἐτόλμα νὰ τῷ ἀποτείνῃ τὸν λόγον.

Ἄμα ὡς κατέβησαν εἰς τὴν πλατεῖαν, ἐστάθη σύννους ἐπὶ ὀλίγας στιγμὰς.

— Εὐρὲ λοιπὸν μίαν γόνδολαν, Μαῦρε, εἶπεν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ μέγαρον.

Ὁ Μαῦρος ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ. Μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἐπανῆλθεν ἐπὶ γονδόλας μετὰ δύο ἐρετῶν.

Ὁ Σανοῦτος ἐπέβη αὐτῆς καὶ ἐκάθισαν παρὰ τὴν πρύμνην.

— Ποῦ διατάττει ὁ αὐθέντης νὰ ὑπάγωμεν; ἠρώτησεν ὁ εἷς τῶν κωπηλατῶν.

— Ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἀπήντησεν ὁ κόμης· καὶ κάμετε γρήγορα.

Ἀκούσας τὴν φωνὴν ταύτην ὁ ἕτερος κωπηλάτης, παρετήρησεν ὑπούλως τὸν Σανοῦτον καὶ κατεβίβασε μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν τὸν πῖλον. Ἐφαίνετο δὲ διανοούμενός τι ὑποπτον καὶ ζοφερόν.

Ἄμα ὡς ἀπεμακρύνθη ἐπ' ὀλίγον ἀπὸ τῆς προκυμαίας ἢ γόνδολα, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ πρὸς τὸν σύντροφόν του ἐν γλώσση τινί, ἣν ὁ Σανοῦτος καλῶς ἐνόει· αὕτη ἦτο ἡ Ἑλληνική.

— Τὴν χάριν, αὐτὴν μόνον τὴν χάριν ζητῶ, σύντροφέ μου, ἔλεγε· νὰ μοὶ τὸν παραδώσῃς, νὰ μοὶ τὸν ἀφήσῃς εἰς τὰς χεῖράς μου. Εἶναι αὐτός! Ἀπὸ πολλοῦ τὸν ἐζήτηουν. Τὸν ἐζήτηουν εἰς τὴν Κόλασιν καὶ τὸν εὐρίσκω ἐδῶ! Ἡ νὰ μὲ φάγῃ ἢ νὰ πῖω ἐγὼ τὸ αἷμά του καὶ ν' ἀποθανῶ.

Ὁ ἕτερος ἐρέτης δὲν ἀπήντησε καὶ ἐφαίνετο, οὐδὲν ἐννοῶν. Ἀκούσας τὴν φωνὴν ταύτην ὁ Σανοῦτος ἐσκίρτησεν, ἐταράχθη, καὶ χωρὶς νὰ δυνηθῆ ν' ἀντιληφθῆ καλῶς τὴν ἔννοιαν τῶν λέξεων ἐκείνων, ἀλλὰ μᾶλλον, ὡς ἐξ ἐνστίκτου, ἠγέρθη καὶ ἔφερεν αὐτομάτως τὴν χεῖρα εἰς τὸ ἐν τῇ ζώνῃ αὐτοῦ ἐγχειρίδιον.

Ὁ δὲ Μαῦρος ἀνεπήδησεν, ἠνοιξε μεγάλους τοὺς ὀφθαλμούς καὶ οἱ ὀδόντες του ἐφάνησαν φαγκρίζοντες* ἐν τῷ σκότει.

Ἐν τούτοις ὁ ἄνθρωπος, ὅστις εἶπε τὰς ἀνωτέρω λέξεις ἑλληνιστί, εἶχεν ἀφήσει τὴν κώπην καὶ ἀρπάσας δι' ἀκαριαίου κινήματος τὸν Σανοῦτον ἀπὸ τοῦ γενείου, τὸν κατέρριψεν ἐγκάρσιον ἐπὶ τῶν ζυγῶν τῆς γονδόλας καὶ ἐπάτει τὸ γόνυ ἐπὶ τοῦ στήθους του.

Συνέβησαν δὲ ταῦτα ἀστραπηδόν. Ὁ Σανοῦτος δὲν προέλαβε ν' ἀντιτάξῃ ἄμυναν.

Ὁ ἕτερος κωπηλάτης ἔμεινεν ἄναυδος θεωρῶν τὴν πάλην. Ὁ δὲ Μαῦρος ἐπετέθη ὀρμητικῶς ἀπὸ τῶν νώτων κατὰ τοῦ ἀντιπάλου τοῦ Σανούτου. Ἦρπασεν αὐτὸν ὀπισθεν ἐκ τοῦ αὐχένος, καὶ ἀνασπᾶσας τὸ γιαταγάνι, ὅπερ ἐφόρει εἰς τὴν ζώνην, τὸν ἐμαχαίρωσεν εἰς τὸν δεξιὸν μηρόν.

Ὁ οὗτος ἠσθάνθη τὴν αἰχμὴν τοῦ σιδήρου, καὶ ἔφερε μὲν τὴν μίαν χεῖρα πρὸς τὸν μηρόν· ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρας ἐκράτει εἰσέτι τὸν κόμητα καρφωμένον ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ μὲ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κωπαστῆς.

— Θάρρος, κύριέ μου, θάρρος, ἔκραζεν ὁ Μαῦρος· τώρα θὰ τὸν ρίψω εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἄλλ' ἤδη ὁ ἕτερος κωπηλάτης ἔκρινεν ἐπικαιρον νὰ ἀναμειχθῆ, [καί] συνέλαβε τὸν Μαῦρον ἀπὸ τῆς μασχάλης < κ α ἰ > τῷ κατήνεγκεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἄφθονα καὶ ταχέα κτυπήματα διὰ τοῦ σκαλμοῦ. Ὁ Μαῦρος ἐζαλίσθη καὶ κατέπεσεν ἐπίστομα παρὰ τὴν πρῶραν.

Ὁ Σανοῦτος παλαίων καὶ ἀμυνόμενος ἀδιακόπως, εἶχε κατορθώσει νὰ ὑπεγερθῆ κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ ἀντιπάλου του, ὅστις ἠ ἐφείδετο αὐτοῦ, διότι δὲν τῷ ἐβύθισεν εἰς τὸ στήθος τὸ ἐγχειρίδιον, ὅπερ ἐκράτει, ἢ δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ πράξῃ τοῦτο, ἔνεκα τοῦ ἐκ μέρους τοῦ Μαύρου ἀντιπερισπασμοῦ καὶ τοῦ τραύματος, ὅπερ παρ' αὐτοῦ εἶχε λάβει.

Τότ' ὁ Σανοῦτος ἐγερθεὶς κατέστη ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἰσόπαλος πρὸς τὸν ἀνταγωνιστὴν του καὶ ἔσυρε τὸ ἐγχειρίδιον. Ἄλλ' οὗτος τὸν ἤρπασε δευτέραν φορὰν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ, τοῦ ἐκράτησε τὴν πάλλουσαν τὸ ἐγχειρίδιον χεῖρα καὶ τὸν ἐστροφολόγησε δις καὶ τρίς μὲ λίαν ρωμὰ λείους βραχίονας.

Ἄλλὰ καὶ δευτέραν φορὰν ὁ Σανοῦτος ἀνέλαβε δυνάμεις. Ἠγέρθη πάλιν καὶ συλλαβὼν λίαν σφοδρῶς τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς κόμης καὶ ἀπὸ τοῦ βραχίονος, ἐπειράθη νὰ τὸν ἀνατρέψῃ. Τότε ὁ ἕτερος κωπηλάτης, θελήσας νὰ βοηθήσῃ τὸν σύντροφόν του, ὠφέλησε μᾶλλον ἐξ ἀδεξιότητος τὸν ἀνταγωνιστὴν, διότι ὅπως ἦσαν ἀμφοτέρωθεν συμπεφυρμένοι καὶ πλαγιασμένοι μὲ τὰς κεφαλὰς ἐπὶ τῆς κωπαστῆς, ἐπιχειρήσας νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν σύντροφόν του ἀπὸ τῶν περιπτύξεων τοῦ Σανούτου καὶ ὠθήσας βιαίως ἐκεῖνον, ἔδωκεν εἰς τοῦτον καιρὸν νὰ παρασκευάσῃ νῆαν ἔφοδον, ἣτις ἦτο καὶ ἡ βιαιότητα πασῶν.

Ἄλλὰ τότε ὁ δεύτερος ἐρέτης, ὠθήσε τόσον ἰσχυρῶς τὸν Σανοῦτον, ὅπως ἦτο ὄρθιος ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ, ὥστε τὸν ἔρριψεν ἄκων εἰς τὴν θάλασσαν.

— Τόσον τὸ καλύτερον, εἶπεν· ὕπαγε εἰς τὸν διάβολον, λυσσασμένη γάτα.

Ἄλλὰ παρὰ πᾶσαν αὐτοῦ ἐλπίδα, ὁ σύντροφός του, μόλις ἰδὼν τὸν Σανοῦτον βυθισθέντα εἰς τὸ κύμα, ἐρρίφθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θάλασσαν κατόπιν ἐκείνου.

— Δὲν ἐννοῶ τίποτε! ἔκραζεν ὁ ἕτερος. Λοιπὸν ἐτρελάθη αὐτὸς ὁ δαιμονισμένος ὁ σύντροφός μου; Ὁ ταλαίπωρος! Κρῖμα, ἦτον καλὸς οἰνοπότης, ποτέ μας δὲν ἐμαλώσαμεν ἐν καιρῷ τῆς μέθης. Ἄλλὰ τί νὰ ἔπαθεν ἀπόψε τάχα; Τὸ εἶδα ἐγώ, ὅτι εἶχε τρελαθῆ. Διὰ τοῦτο μοὶ ὠμίλει Γραικικά! Βέβαιον σημεῖον τρέλας.

Καὶ ἐστάθη παρατηρῶν προσεκτικῶς τὰ κύματα. Μετὰ τινα χρόνον, εἰς μέρος τι τῆς θαλάσσης λίαν ἀφεστηκὸς ἀπὸ τῆς γονδόλας ἐφάνησαν δύο σκιαὶ συγκρουόμεναι καὶ παλαίουσαι, ὡς κήτη. Ἦσαν ὁ Σανοῦτος καὶ ὁ ἀντίπαλός του, ἀρτίως ἀναδύντες ἐκ τοῦ ὕδατος.

— Ἄ, νά τοι! εἶπεν ὁ ἐρέτης· ἐξακολουθοῦν καὶ μετὰ τὸ λουτρὸν τὰ παιγνίδιά των.

Ἐσκέφθη ἐπὶ μίαν στιγμὴν. Εἶδε τὸν ἕνα ἐκ τῶν δύο βυθισθέντα ἐκ νέου.

— Ἀλλὰ τώρα εἶναι καιρὸς ἐγὼ νὰ τὸ στρίβω. Δὲν εἶναι εὐχάριστον πράγμα νὰ ἐπισκεφθῆ τις τὰ ὑπόγεια τῆς Αἰθούσης τῶν Δέκα.

Κ α ἰ ἤρχισε νὰ κωπηλατῆ.

Τ ῆ αὐτῆ στιγμῆ ὁ Μαῦρος, συνερχόμενος ἐκ τῆς λιποθυμίας του, ἐστέναξε καὶ ἐκινήθη ἐλαφρῶς.

— Ἄ, μοὶ ἐνθυμίζεις τὴν παρουσίαν σου, φίλε μου, εἶπεν ὁ πορθμεὺς. Πρέπει νὰ εἶσαι εὐχαριστημένος, διότι δὲν σὲ στέλνω νὰ εὕρης τὸν αὐθέντην σου. Καὶ ἀφήσας τὰς κώπας, ἐπλησίασε πρὸς τὸν Μαῦρον.

— Πῶς τὰ περνᾷς, φίλε μου; τῷ εἶπεν κρούων τὸν ὦμόν του. Μήπως ἔχεις βάρους εἰς τὸν στόμαχον;

Κ α ἰ ἠρεύνησε τὰ θυλάκιά του ζητῶν νὰ εὕρῃ κέρματά τινα.

Μ ε τ ' ὀλίγον ἢ γόνδολα ἔφθασεν εἰς τὴν προκουμαίαν. Ὁ πορθμεὺς ἐσκέπασε τὸν Μαῦρον μετὰ χιόνιον παλαιῦ ἱστίου καὶ ἔγινεν ἄφαντος.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ε'

Π Τ Ω Μ Α ΑΝΤΙ ΠΤΩΜΑΤΟΣ

Τὴν ἐπομένην νύκτα ἄνθρωπος φορῶν μέγα σαρίκιον περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἐνδεδυμένος μακρὸν μανδύαν εἰσῆλθεν εἰς καπηλεῖόν τι κατὰ τινα δύσφημον ὁδὸν τῆς Βενετίας. Ἦτο μέλας τὴν χροιάν μέχρι τῶν ὀνύχων. Ἄμα εἰσελθὼν περιέφερον ἐταστικὸν βλέμμα εἰς τοὺς θαμῶνας καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν κάπηλον.

— Δὲν μοὶ λέγεις, κυρά, τῆς εἶπε· συχνάζει ἐδῶ ὁ περίφημος Σκιάχτης, ὁ ὑδρόβιος;

— Τί τὸν θέλεις; εἶπεν ἡ γυνὴ αὕτη κοιτάζουσα ὑπόπτως τὸν Μαῦρον.

Ἦτο γυνή, ἥς τὸ βλέμμα προτείνετο πάντοτε κοπτερόν πρὸς τοὺς ἀγνώστους, οἵτινες εἰσῆρχοντο τυχαίως εἰς τὸ καπηλεῖόν της, χωρὶς νὰ εἶναι τακτικοὶ θαμῶνες. Ἄλλως δὲ τὸ πλεῖστον τῶν τοιούτων συνέκειτο πάντοτε ἐκ κατασκόπων, λωποδυτῶν καὶ πορθμῶν ὑπόπτου δια γ ω γ ῆς.

Ἡ γραῖα Κοκκινού (οὕτως ὠνομάζετο) ἦτο μεσίτρια μᾶλλον ἢ κάπηλος. Πρὸς αὐτὴν ἀπετείνοντο πάντοτε οἱ εἰσερχόμενοι εἰς τὸ καπηλεῖον ἵνα ζητήσωσιν ὑπηρεσίαν τινὰ μὴ εὐκόλως κυριολεκτουμένην.

— Τὸν θέλω διὰ νὰ τῷ δώσω χρήματα, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Πρόκειται διὰ καμμίαν ἐργασίαν;

— Ἄκριβῶς.

— Εἶπε εἰς ἐμὲ ὅ,τι εἶναι, καὶ τῷ λέγω ἐγώ.

— Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐδῶ ὁ ἴδιος;

— Εἶναι ἐδῶ, ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ ἀφήσῃ τοὺς συντρόφους τῆς μέθης του καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ συνομιλήσῃτε.

— Προσκάλεσέ τον, σὲ παρακαλῶ. Εἶπέ τῷ ὅτι θὰ κερδήσῃ πολλὰ χρήματα.

Ἡ Κοκκινού ἔκραξε.

— Σκιάχτη! ἔλα ἐδῶ.

Ἄνῆρ τις φέρων ναυτικὴν ἐνδυμασίαν, ἔχων ἡρακλείους ὠμούς καὶ ὀγκώδη κεφαλὴν, ἠγέρθη ἐκ τινος τραπέζης.

— Τί μὲ θέλεις Κοκκινού; εἶπεν.

— Ὁ Μαῦρος αὐτὸς θέλει νὰ σὲ ὁμιλήσῃ.

Ὁ Σκιάχτης ἐπλησίασε κοιτάζων ὑπόπτως τὸν Μαῦρον.

— Τί θέλεις νὰ μ' εἴπῃς;

— Ἄς καθίσωμεν εἰς μίαν ἄκρην, ἂν ἀγαπᾷς. Φέρε μας οἶνον, γραῖα Κοκκινού, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

Καὶ ἐκάθισαν παρά τινος τράπεζαν. Ἡ Κοκκινού ἔθηκεν ἐπ' αὐτῆς φιάλην οἴνου καὶ δύο ποτήρια.

— Μ' ἔστειλεν ὁ κύριός μου νὰ σοὶ ἀναθέσω μίαν ὑπηρεσίαν, φίλε μου, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Καὶ τίς εἶναι ὁ κύριός σου;

— Εἶναι ὁ κόμης Σανοῦτος.

— Διατί τόσον εὐκόλα μοὶ τὸν ὁμολογεῖς;

— Διότι δὲν ἐκτίθεται κατ' οὐδέν. Μόνον τῆς ἐπιτηδειότητός σου ἔχομεν ἀνάγκην, καὶ δὲν ζητοῦμεν νὰ πράξῃς ἔγκλημα.

— Οὐδ' ἐγὼ πράττω ἐγκλήματα.

— Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι οὕτως ἔχει.

— Λοιπὸν τί πρέπει νὰ κάμω;

- Χθές τήν νύκτα φίλος τις τοῦ κυρίου μου ξένος ἐρρίφθη εἰς τήν θάλασσαν καί ἐπνίγη.
- Μόνος του;
- Ναί. Ἦτο τρελός.
- Λοιπόν;
- Πρόκειται τήν πρωίαν ταύτην νά ἐρευνήσης ὅλους τοὺς αἰγιαλούς, μήπως τόν ἐξέβρασέ που ἡ θάλασσα. Διότι ὁ κύριός μου ἐπιθυμεῖ νά τόν θάψῃ μετὰ πομπῆς.
- Καί ἂν δέν τόν εὔρω;
- Εἶναι ἀληθές ὅτι εἶσαι πολὺ ἐπιτήδειος δύτης;
- Καθὼς μὲ λέγουν, εἶπεν ὁ Σκιάχτης σεμνυνόμενος.
- Ἄλλ' ἔχεις καί ἄλλον σύντροφον εἰς τήν τέχνην ταύτην;
- Ἐχω πολλούς.
- Ὑπάρχει κανεὶς ἐδῶ τώρα;
- Εἰς τὸ καπηλεῖον;
- Ναί!
- Ὑπάρχει εἷς.
- Κράξε τον.
- Ὁ Σκιάχτης ἔκραξε.
- Μορώζη! Μορώζη! ἔλα ἐδῶ.
- Ἄνῆρ ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα ἠγέρθη ἀπὸ τῆς θέσεως, ἐν ᾗ ἐκάθητο καὶ ἐπλησίασε πρὸς τοὺς δύο συνδιαλεγομένους.
- Τί μὲ θέλετε; εἶπε.
- Σὲ θέλει ὁ Μαῦρος ἐδῶ.
- Κάθισε, Μορώζη.

Ὁ Μορώζης ἐκάθισε.

— Σήμερον τὴν πρωΐαν, εἶπεν ὁ Μαῦρος, θὰ υπάγητε καὶ οἱ δύο μὲ τὴν λέμβον σας νὰ ἐρευνήσητε εἰς ὄλους τοὺς αἰγιαλοὺς τοῦ κόλπου τῆς Βενετίας μήπως εὔρητέ που ἔν πτώμα πνιγμένου. Καὶ ἂν δὲν τὸ εὔρητε, τότε θὰ ἀναζητήσητε εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, μήπως ἔμ ε ι ν ε ν εἰς τὸν πάτον.

— Καὶ διατί θὰ τὸ κάμωμεν αὐτό; εἶπεν ὁ Μορώζης.

— Διὰ νὰ κερδήσητε πενήντα φλωρία, τὰ ὁποῖα θὰ σᾶς δώσῃ ὁ αὐθέντης μου.

Ἀκούσας ὁ Μορώζης τὰ φλωρία οὐδ' ἐσκέφθη νὰ ἐρωτήσῃ τίς ἦτο ὁ αὐθέντης οὗτος, καθὼς ὁ Σκιάχτης εἶχε πράξει.

— Ἄλλ' ἡ ἐπιτυχία τούτου εἶναι δύσκολος, εἶπεν ὁ Σκιάχτης σείων τὴν κεφαλὴν.

— Διατί; εἶπεν ὁ Μορώζης. Δὲν βλέπω δυσκολίαν.

— Ποῦ νὰ εὔρωμεν ἡμεῖς πτώμα ἀνθρώπου εἰς τὸν πάτον; Πρέπει νὰ γυρίσωμεν βουτοῦντες ὄλην τὴν θάλασσαν τῆς Βενετίας. Ὁ διάβολος ἠξεύρει ἂν δὲν τὸ ἔφαγε καμμία φώκη.

— Τέλος θὰ βάλωμεν τὰ δυνατά μας, εἶπεν ὁ Μορώζης.

— Καὶ ἂν δὲν τὸ εὔρωμεν, ἠρώτησεν ὁ Σκιάχτης τὸν Μαῦρον, δὲν θὰ μᾶς δώσῃ ὁ αὐθέντης σου τὰ πενήντα φλωρία;

— Ἐννοεῖται, ὄχι, εἶπεν ὁ Μαῦρος· μόνον τὸν ἀρραβῶνα, ὁποῦ σᾶς δίδω ἐγὼ ἀπόψε.

Κ α ἰ ἐκβαλὼν ἐκ τῆς ζώνης του βαλάντιον ἐτίναξεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ.

— Ἴδου δέκα φλωρία, εἶπεν· τὰ πέντε διὰ σέ, Σκιάχτη, καὶ τὰ πέντε διὰ τὸν Μορώζην. Ἴδου καὶ ἔν φλωρίον περιπλέον διὰ νὰ πίνητε. Ἀλλὰ μὴ πίνετε ἀπόψε παραπολύ· διότι θὰ ἔχετε τὸ πρωὶ ἐργασίαν.

— Δὲν δύναμαι ποτὲ νὰ βουτήξω εἰς τὴν θάλασσαν χωρὶς νὰ ἔχω πίνει πολύ, εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

— Οὐδ' ἐγὼ, εἶπεν ὁ Μορώζης.

— Ὅπως θέλετε· ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἔν φλωρίον σᾶς ἀρκεῖ δι' ἀπόψε.

— Βέβαια μᾶς ἀρκεῖ, εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

Ὁ Μαῦρος ἠγέρθη.

— Λοιπὸν κάμετε ὅπως ἤξεύρετε. Ἄν εὕρητε τὸν πνιγμένον εἶναι καλά. Θὰ κερδήσητε πενήντα φλωρία. Ἄν δὲν τὸν εὕρητε, πάλιν ἱκανοποιημένοι εἶσθε. Σᾶς ὑπόσχομαι καὶ νέον κέρασμα ἐκ μέρους τοῦ αὐθέντου μου.

— Ἀλλὰ τί διάβολον συμφέρον ἠμπορεῖ νὰ ἔχη ὁ αὐθέντης σου ἀπὸ ἓνα πνιγμένον; εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

— Αὐτὸς ἤξεύρει· εἰς ἐμὲ φαίνεται αὐτὸ μανία, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Δὲν μὲ γελάς ἐμέ, εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

— Σὲ βεβαιῶ, δὲν ἤξεύρω τίποτε, ἀπήντησεν ὁ Μαῦρος.

Καὶ ἐξῆλθεν καταλιπὼν τοὺς δύο δύτας. Καὶ ὁ μὲν Σκιάχτης ἐβασάνιζε τὴν φαντασίαν, ὅπως μαντεύση τὸ ἐλατήριον τῆς παραδόξου ταύτης παραγγελίας· ὁ δὲ Μορώζης ἠρίθμει καὶ πάλιν ἠρίθμει τὰ ἑνδεκα φλωρία.

— Φέρε οἶνον, Κοκκινού! ἔκραξεν ὁ Σκιάχτης.

Ἡ Κοκκινού ἔφερον οἶνον.

— Τί σᾶς ἤθελεν αὐτὸς ὁ Μαῦρος; ἠρώτησεν.

— Νὰ μὴ ἐπεμβαίνης, γραῖα Κοκκινού, εἰς τὰς ὑποθέσεις μου, εἶπεν ὁ Σκιάχτης. Ἡ δουλειά σου εἶναι νὰ πωλῆς οἶνον. Φέρε καὶ ἄλλην φιάλην. Ἐλάτε, φίλοι, νὰ σᾶς κεράσωμεν, ἔκραξε πρὸς ὄμιλόν τινα ἐκ τῶν πελατῶν τοῦ καπηλείου.

Δύο ἢ τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἠγέρθησαν ἐκ τῆς θέσεώς των καὶ μετέβησαν πρὸς τοὺς δύο δύτας.

Συ νέ κ ρ ο υ σ α ν τὰ ποτήρια.

Ἐπιὸν γενναίως ἐκείνην τὴν ἐσπέραν. Τὸ ἐνδέκατον φλωρίον τοῦ Μαύρου μόλις ἐξήρκεσε.

Ὅτε εἶχε παρέλθει τὸ μεσονύκτιον καὶ οἱ δύο δύται εἶχον μεθυσθῆ ἑντελῶς, εἶπεν ὁ Σκιάχτης πρὸς τὸν Μορώζην.

— Δὲν ἐπιθυμεῖς ἐν θαλάσσιον λουτρόν;

— Ὅχι, ἀπήντησεν ὁ Μορώζης.

— Ἐγὼ ἤθελα νὰ ἐβουτοῦσα.

— Τοιαύτην ὥραν;

- Μὲ τὸ πυροφάνι, εἶναι ὠραῖον.
- Ἀλλὰ προτιμῶ τὸ κρασολουτρὸν τῆς Κοκκινοῦς.
- Καλὸν εἶναι, ἀλλὰ κοστίζει.
- Ὅχι τόσο ἀκριβά, εἶπεν ὁ Μορώζης.
- Διὰ νὰ γίνῃ καθὼς πρέπει, δὲν ἀρκοῦν τὰ δέκα φλωρία τοῦ Μαύρου.
- Πῶς δηλαδή;
- Νὰ χύσῃ ἡ Κοκκινοῦ δέκα βαρέλας κρασί μέσα εἰς ἓνα κάδον, καὶ νὰ βουτήξωμεν καὶ οἱ δύο ἐκεῖ μέσα.
- Πῶ πῶ πῶ!
- Τὸ κάμωμεν;
- Λυποῦμαι τὰ πέντε φλωρία μου.
- Λοιπὸν, τότε θὰ κάμωμεν τὸ ἄλλο, εἶπεν ὁ Σκιάχτης.
- Ποῖον ἄλλο;
- Νὰ υπάγωμεν νὰ βουτήξωμεν εἰς τὰ μαθημένα μας.
- Ἀλλὰ μὲ τέτοιο μεθύσι!
- Τόσον καλύτερα! Σήκω, εἶπεν ὁ Σκιάχτης, βιάζων τὸν Μορώζην νὰ ἐγερθῇ.
- Εἶσαι παράξενος, ἀλλ' ἄς εἶναι, εἶπεν ὁ Μορώζης.
- Θὰ ἀνάψωμεν τὸ πυροφάνι νὰ κοιτάξωμεν δι' αὐτοῦ τὸν πνιγμένον, εἶπεν ὁ Σκιάχτης. Καὶ ἂν τὸν εὔρωμεν θὰ συνθηκολογήσωμεν.
- Μὲ ποῖον;
- Μὲ τὸν Μαῦρον καὶ μ' ἐκεῖνον ὅπου τὸν ἔστειλε. Νομίζεις ὅτι θὰ τὸν δώσω διὰ πενήντα φλωρία; εἶπεν ὁ Σκιάχτης, θέλων νὰ κεντήσῃ τὴν χορδὴν τῆς φιλαργυρίας παρὰ τῷ Μορώζην.
- Καλὰ λέγεις. Αὐτὴ εἶναι δουλειὰ ποὺ σηκώνει.

Κ α ἰ ἐξήλθον ἐκ τοῦ καπηλείου. Διευθύνθησαν πρὸς μικρόν τινα νεώσοικον κείμενον ἐπὶ τῆς ἐγγύς προκουμαίας. Ὁ Σκιάχτης ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὸ κλειδίον καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν. Ἰσχυρὰ ὀσμή πίσης καὶ ἀσφάλτου προσέβαλε τὴν ὄσφρησίν των. Ὁ Μορώζης ἀνῆψε δ ἰ ἄ πυροβόλου κηρίον τι καὶ ἔλαβεν ἐκ τοῦ ἔνδον τοῦ νεωσοίκου δύο κώπας, ἀρκετὸν δαδίον καὶ μίαν σιδηρᾶν ἐσχάραν κυρτὴν ἔχουσαν μακρὰν καὶ καμπύλην λαβήν, ἣν οἱ ἀλιεῖς ὀνομάζουσι πυροφάνι.

Ἔσυραν λέμβον τινὰ προσωρμισμένην εἰς τὴν προκουμαίαν, ἐπέβησαν ἐπ’ αὐτῆς, ἔθηκαν τὰς κώπας ἐπὶ τῶν σκαλμῶν καὶ ἀπεμακρύνθησαν τῆς προκουμαίας κωπηλατοῦντες.

Ὁ Μορώζης ἦτο πολὺ εὐθυμος, ἂν καὶ ἄκων ἐβιάσθη νὰ μετὰσχη τῆς ἐκδρομῆς ταύτης.

Ὁ δὲ Σκιάχτης ἦτο σκυθρωπὸς καὶ ἐμορμύριζεν ἀδιαλείπτως.

— Πενῆντα φλωρία! ἔλεγεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ Μορώζης.

— Ἐν πτώμα! ἔλεγε μετὰξὺ τῶν ὀδόντων ὁ Σκιάχτης· ποῦ νὰ εὕρω ἔν πτώμα; Δὲν δύναται τις νὰ κλέψῃ ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖον ἔν;

— Τί μουρμουρίζεις φίλε μου; ἠρώτησεν ὁ Μορώζης.

— Τίποτε.

Κ α ἰ μετ’ ὀλίγον ἐπανέλαβε τὸν ἀκατανόητον μονόλογόν του.

— Πενῆντα φλωρία, εἶπε πάλιν ὁ Μορώζης.

— Πενῆντα φλωρία, ἐψέλλιζεν ὁ Σκιάχτης. Δὲν εἶναι ἀνόητον νὰ φονεύσῃ τις τὸν σύντροφόν του, διὰ πενήντα φλωρία; Ἀλλὰ πῶς νὰ ζήσῃ τις; Οὔτε ἀπὸ τὸν διάβολον δὲν δύναται νὰ δανεισθῇ πενήντα φλωρία. Ἐχω τριάντα χρόνους ὅπου ζῶ, ὡς φώκη, ὑποκάτω εἰς τὴν θάλασ σ α ν , καὶ ποτέ μου δὲν ἀπέκτησα πενήντα φλωρία.

— Τί ὀμιλεῖς μόνος σου, Σκιάχτη, σύντροφέ μου; εἶπεν ὁ Μορώζης.

— Τίποτε, φίλε μου, ὁ διάβολος νὰ μᾶς πάρῃ, ἀπήντησεν ὁ Σκιάχτης.

Κ α ἰ ἐξηκολούθουν ἐλαύνοντες τὰς κώπας.

— Ἡ γραῖα Κοκκινουῦ ἔχει δυνατὸν κρασοβάρελον, εἶπεν ὁ Μορώζης. Καὶ κρῖμα, δὲν ἐπήραμεν μαζί μας μίαν φιάλην.

Ὁ Σκιάχτης ἔκυψεν ὑπὸ τὴν πρῶραν τῆς λέμβου καὶ ἐξήγαγεν ξυλίνην βαύκαλιν.

— Πίε, φίλε μου Μορώζη, ἀπὸ τὴν πλόσκαν, εἶπε. Μοῦ ἐπερίσσευσε προχθὲς τοῦτο τὸ κρασί.

Ὁ Μορώζης ἔλαβε τὴν πλόσκαν καὶ ἔπιεν·

— Εὔγε, φίλε μου Σκιάχτη· εἶναι καλύτερον ἀπὸ τῆς Κοκκινουῖς.

— Καλύτερον ἀπὸ τῆς Κοκκινουῖς! ἐπανέλαβε ψιθυρίζων ὁ Σκιάχτης. Ἀλλὰ ποῦ στὸν διάβολον νὰ εὔρη τις τὸν πνιγμένον; Καὶ περισσεύει ἀπὸ τὴν φώκην καὶ ἀπὸ τὸ σκυλόψαρον διὰ νὰ εὔρη καὶ ὁ Σκιάχτης ἓνα πνιγμένον; Ἀλλὰ νὰ γίνῃ τις πάλιν χειρότερος καὶ ἀπὸ τὸ σκυλό ψ α ρ ο ν ! Νὰ φάγη τὸν φίλον του!

— Τί λέγεις πάλιν, καὶ μουρμουρίζεις μόνος σου, Σκιάχτη; εἶπεν ὁ Μορώζης.

— Τίποτε δὲν λέγω, εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

Ὁ Μορώζης ἔπιε δις καὶ τρις οἶνον, καὶ ἤρχισε νὰ τραγωδῆ.

Ἄφοῦ ἀπεμακρύνθησαν ἐκ τῆς προκουμαίας καὶ ἔφθασαν εἰς τινὰ ἀγκάλην, ὁ Σκιάχτης ἔλαβε τὸ δαδίον καὶ ἤναψε τὸ πυροφάνι. Λέμβος, θάλασσα καὶ ἀκτὴ κατεφωτίσθησαν θαμβωτικῶς.

Ὁ Μορώζης ἔτριβε τὰ ὄμματα καὶ ἐκοίταζε μετὰ θαυμασμοῦ τὸν σύντροφόν του.

— Πολὺ φοβερὸν μοὶ φαίνεται τὸ πρόσωπόν σου, Σκιάχτη, τῷ εἶπε· δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ ὄψις σου.

— Ἄς μὴν ἔπινες πολὺ, Μορώζη. Τώρα μετ' ὀλίγον θὰ σοὶ φανῶ ὡς Γοργόνα τῆς θάλασσας.

— Ἄ, Ἄγιε Μάρκε, βοήθα μας, εἶπεν ὁ Μορώζης κάμνων τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ.

— Ἀλλὰ καὶ σὺ θὰ μοῦ φανῆς ὡς βρυκόλακας, σύντροφέ μου.

— Διατί;

— Διότι οἱ πεθαμένοι βρυκολακιάζουν ἐφέτος.

— Καὶ εἶμαι πεθαμένος ἐγώ; εἶπεν ὁ Μορώζης.

— Ἐλησμόνησα· μοὶ ἐφάνη ὅτι ὠμίλουν μὲ τὸν πνιγμένον, τὸν ὁποῖον ζητοῦμεν.

— Παράξενος εἶσαι ἢ ἔτρελάθης;

— Ἐμέθυσσα καὶ δὲν ἤξεύρω τί λέγω, εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

— Ἄλλ' ἀφοῦ θέλεις ὁμιλίαν μὲ τὸν πνιγμένον, ἐκδύσου λοιπὸν καὶ βούτηξε, εἶπεν ὁ Μορώζης.

— Ὅχι, θὰ βουτήξῃς πρῶτος ἐσύ.

— Είναι λοιπὸν ἡ σειρά μου;

— Βέβαια, δι' ἀπόψε.

— Σὺ δὲν θὰ βουτήξεις;

— Ὅταν ἀναβῆς σύ.

— Κάπως ἤρχισα νὰ ζεσταίνωμαι, καὶ θὰ πέσω ἐκεῖ νὰ δροσισθῶ.

Κ α ἰ ὁ Μορώζης ἐξεδύθη ταχέως καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐβυθίσθη καὶ ἔγινεν ἄφαντος ὑπὸ τὴν τρόπιν.

Ὁ Σκιάχτης ἔμεινε κρατῶν τὰς κώπας.

— Ἐνα πνιγμένον ζητοῦν, ἐμονολόγει. Μήπως ἔχεις λάθος, Μαῦρε, καὶ ἤθελες νὰ εἶπης σκοτωμένον; Ποῦ νὰ σοῦ εὔρω ἐγὼ τὸν πνιγμένον; Μὲ μίαν μαχαιριὰν ἤμποροῦσα νὰ σὲ ὑπηρετήσω. Ἀλλὰ πνιγμένον; Ποῦ νὰ τὸν εὔρω;

Κ α ἰ ἔμεινεν ἀλλόφρων. Αἱ κῶπαι ἐξέφυγον ἀπὸ τῶν χειρῶν του.

— Πνιγμένον! ἐπανέλαβε· καὶ δὲν εἶναι λυπηρὸν νὰ ἀναγκασθῇ τις νὰ πνίξῃ μὲ τὰς χεῖρας τὸν καλύτερον φίλον του; Καὶ διὰ πενήντα φλωρία!

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Μορώζης εἶχεν ἐπισκεφθῆ δις τὸν πυθμένα τοῦ ὕδατος καὶ εἶχεν ἀναδύσει δις. Καὶ πάλιν ἐβυθίσθη ἐκ τρίτου.

— Πενήντα φλωρία! ἐπανέλαβεν ὁ Σκιάχτης· μὲ πενήντα φλωρία ἤμποροῦσα νὰ ἀποκτήσω καὶ ἐγὼ μίαν τράταν, νὰ ζήσω ὡς ἄνθρωπος, καὶ νὰ τὴν γλυτώσω ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τῆς κυρᾶς Κοκκινοῦς, ἢ ὅποια καταπίνει εἰς τὸν πάτον τοῦ βαρελιοῦ της ὅλους τοὺς κόπους μου. Ἀλλὰ μὲ εἰκοσιπέντε φλωρία δὲν κάμνω τίποτε, εἰμὴ νὰ εἶμαι μεθυσμένος μίαν ἐβδομάδα. Ἐμπρός, ἀπόφασις!

Ὁ Σκιάχτης ἠγέρθη καὶ ἐγυμνώθη ἐν ἀκαρεῖ. Ἔλαβεν ἀπὸ τινος κρυπτῆς θήκης κειμένης παρὰ τὴν πρύμνην τῆς λέμβου ἓν γιαταγάνιον.

Ἐπειτα μετανοῶν τὸ ἄφησε πάλιν.

— Ἄ, ὄχι! Καλύτερα μὲ τὰς χεῖρας, εἶπε.

Κ α ἰ πάλιν μετεμελήθη καὶ τὸ ἔλαβε.

— Μὲ τὰς χεῖρας; Μὲ τὰς χεῖρας δύναμαι νὰ τελειώσω· ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀρχίσω μὲ τὸ γιαταγάνι.

Ἐκρυψε τοῦτο, κρατῶν ἀπὸ τῆς λαβῆς, ὑπὸ τὸν βραχίονά του καὶ σταθεὶς ἐπὶ τῆς πρῶρας ἐβυθίσθη κατὰ κεφαλῆς εἰς τὸ ὕδωρ.

Ὁ Μορώζης, ὅστις εὐρίσκετο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν εἰς τὸν πυθμένα, τὸν εἶδεν ἄνευ ὑποψίας κατερχόμενον. Ἄλλ' ὁ Σκιάχτης τὸν ἤρπασεν ἀπὸ τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ ἐβύθισε τὸ γιαταγάνιον εἰς τὸ στήθος...

Ἐἶτα τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καὶ τὸν ἐστραγγάλισεν.

Ὁ ἀτυχὴς Μορώζης, μετὰ ματαίαν πάλην καὶ φρικώδεις σπασμούς ἀγωνίας, ἐξέπνευσεν ἀνελθὼν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος.

Ὁ Σκιάχτης ἔλαβε τὸ πτώμα, ἔτι ἀσπαῖρον, καὶ ἀνυψώσας αὐτὸ μέχρι τοῦ χεῖλους τῆς λέμβου, προσέδεσεν εἰς τὸν λαιμὸν του λίθον τινά, χρησιμεύοντα ὡς ἔρμα, καὶ τὸ ἐβύθισεν εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης, ἀφοῦ ἐσημείωσε καλῶς τὸ μέρος, ἵνα ἐνθυμῆται.

Τὴν ἐργασίαν ταύτην ἐξετέλεσεν ὄλως ἀπαθῶς· ἐφαίνετο ὅτι εἶχε μουστῶσει*.

—Ἐ, φίλε μου Μορώζη, ἔλεγεν, ὑπομονή· παθαίνομεν πολλὰ ἀπὸ τοὺς φίλους μας. Ἀλλὰ ποῖος πταίει; Σοὶ ἐφαίνετο εὐκόλος ἐργασία τὸ νὰ εὐρωμεν τὸν πνιγμένον. Ἄλλ' εἶχες δίκαιον· διὰ σὲ ἦτον εὐκόλον. Διότι διὰ νὰ φονευθῆ τις δὲν ἀπαιτεῖται νὰ κάμη κόπον. Τὸ δύσκολον εἶναι νὰ φονεύσῃ τις.

Διένοε ἴτο νὰ σβέσῃ τὸν πυρσὸν καὶ νὰ ἀπέλθῃ. Ὁ πυρσὸς οὗτος εἶχεν ἀπαίσιόν τι φῶς. Ἐφώτιζε τὸν ἄνθρωπον τοῦτον γυμνόν, αἰμοσταγῆ καὶ φρικώδη, κύπτοντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἥτις εἶχε πρὸ μικροῦ καταπίει ἐν πτώμα.

Αἴφνης ὁ Σκιάχτης συνέλαβεν ἰδέαν τινά.

— Καὶ ἂν τὸ φάγωσιν αἱ φῶκαι; εἶπε. Δὲν ἔκαμα τίποτε.

Ἐβυθίσθη ἐκ νέου εἰς τὸ ὕδωρ.

Μετ' ὀλίγον ἀνέδου φέρων καὶ τὸ πτώμα τοῦ Μορώζη. Τὸ ἀνεβίβασεν εἰς τὴν λέμβον.

— Θὰ τὸν ὑπάγω εἰς μέρος ἀσφαλές, εἶπε· ἔχω ἐγὼ τὸ θαλάμι* μου, ὅπου δὲν φοβεῖται τίποτε.

Ἦρχισε νὰ κωπηλατῆ λίαν ἰσχυρῶς.

Ἐφθασεν εἰς ὄρμον τινὰ ἀπόκεντρον.

Ἐρριψε τὸν Μορώζην εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐλθὼν τὸν κατέκλινεν εἰς ρηχόν τι μέρος, ὑπὸ βράχον τινὰ κρεμάμενον ὡς ἀφλαστον νηὸς ὑπὲρ τὸν αἰγιαλόν. Ὑπ' αὐτὸν ἐσχηματίζετο ἀμμῶδες τι καὶ

ἀπόκρυφον ἄντρον, ὡς λίκνον παιδίου κατὰ τὸ σχῆμα. Ἦτο τὸ θαλάμι του, ὡς τὸ ὠνόμαζεν ὁ Σκιάχτης, καὶ ἦτο προωρισμένον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τάφος τοῦ ἀτυχοῦς Μορώζη.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Σ Τ´

Ε Ο Ρ Τ Η

Μ ε τ ἄ μίαν ἐβδομάδα ἀπὸ τῶν γεγονότων, ἅτινα διηγήθημεν, ἄσματα, ὀρχήσεις καὶ μουσικὰ ὄργανα ἠκούοντο καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ κόμητος Σανούτου.

Οἱ διαβάται συναντώμενοι καθ' ὁδὸν ἠρώτων ἀλλήλους καὶ παρήρχοντο.

— Τί τρέχει; Ὁ κόμης ἄφησε τὴν μελαγχολίαν του;

— Ὁ κόμης ἀναχωρεῖ καὶ ἀφήνει ὑγείαν εἰς τοὺς φίλους του.

Π ε ρ ἰ τὴν πρώτην ὥραν τῆς νυκτὸς ὁ κόμης Σανούτος εἶχεν ἐγερθῆ ἀπὸ τῆς κλίνης καὶ ἐκάλεσε τὸν Μαῦρον.

— Ἐλα, θέλω νὰ ἐνδυθῶ, τῷ εἶπε. Δὲν πρέπει ὁ Λαυρέντιος νὰ ἴδῃ τὴν κατάστασίν μου.

— Εὐθηνὰ τὴν ἐγλύττωσα, αὐθέντα, εἶπεν ὁ Μαῦρος. Ὁ σύντροφός του ἐκείνου τοῦ λυσσασμένου μοὶ εἶχε δώσει πέντε μὲ τὴν κώπην, νομίζω, κατακέφαλα. Μὲ ἐπῆρε διὰ ψόφιον καὶ μὲ ἄφησε νὰ ρέγγω, αὐθέντα.

— Ἄλλ' ἀφοῦ ἔρρεγχε, πῶς ἠδύνατο νὰ σὲ πάρῃ διὰ ψόφιον;

— Διότι ἔρρεγchon ἐπίτηδες διὰ νὰ τὸν ἀπατήσω, αὐθέντα.

— Τὸ σωστὸν εἶναι ὅτι θὰ τὰ εἶχες χάσει.

Ὁ κόμης ἔκαμε δύο ἢ τρία βήματα μὲ πόδας αἰμωδιῶντας καὶ ἐχώλαινεν.

Ἐξέβαλε τὸ ὑποκάμισόν του καὶ ἔδειξε τὸ στήθος καὶ τὰς πλευρὰς πλήρεις μωλώπων καὶ τραυμάτων· ἔφερε τρεῖς ἐπιδέσμους περὶ τὰς μασχάλας.

Ἦσθάνθη ὀδύνην· ὠχρίασεν· ἔδακνε τὰ χεῖλη. Ὁ Μαῦρος τὸν ὑπεστήριξεν, ἵνα μὴ πέσῃ.

— Καὶ πῶς θὰ δυνηθῇ ὁ αὐθέντης μου νὰ ὑποδεχθῇ ἀπόψε τοὺς φίλους του; εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Καὶ ὅμως εἶναι ἀνάγκη· οὐδεὶς πρέπει νὰ ὑποπτεύσῃ τὸ ἀτυχὲς ἐκεῖνο συμβάν.

— Ἀλλὰ διατί ἡ αὐθεντία σας νὰ βιασθῇ νὰ δώσῃ τὴν ἐορτὴν εἰς τὴν οἰκίαν του;

— Διότι βιάζομαι νὰ ἐκστρατεύσω. Καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἀναχωρήσω χωρὶς ἐορτὴν. Ἄλλ' ἐκείνη τοῦ διαβόλου ἢ περιστάσις, ἡ τρομερὰ νύξ ἐκείνη, μὲ κατέστρεψε, Μαῦρε!

— Ἄρκεϊ ὅτι ἡ αὐθεντία σας ἐξῆλθε νικητής.

— Κακή νίκη ἦτο αὐτή, φίλε μου Μιρχάν.

— Διατί, αὐθέντα;

— Διότι... νὰ σέ πάρῃ ὁ διάβολος, καὶ μὴ μοι κάμνης πλέον λόγον περὶ τούτου. ὦ πονῶ, πονῶ!

Ὁ Σανοῦτος συνέσφιξε σπασμωδικῶς τοὺς ὀδόντας.

— Θάρρος αὐθέντα!

— Δὲν εἶναι τίποτε. Σὺ ἡξεύρεις ἂν ἔχω θάρρος. Ἄφοῦ μόνοι οἱ δύο μας ἐκάμαμεν τόσας ἡμέρας τὸν ἀσθενῆ, τὸν χειρουργὸν καὶ τὸν νοσοκόμον. Κατηραμένη πληγή! Νὰ πονῆ τις καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ τὸ ὁμολογήσῃ!

— Τί ὠραῖον ὅμως εἶναι, νὰ τὸ λέγῃ κανεὺς ἢ καρδιά! εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Ναί, νὰ ὑποφέρῃ μαρτύριον, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆ στεφάνους.

Ὁ Σανοῦτος ἐνεδύθη καὶ ἠτοιμάσθη νὰ μεταβῆ εἰς τὴν αἴθουσαν.

— Ἐντάμωσες κανένα ἀπ' ἐκείνους τοὺς βουτηχτάς; ἠρώτησε σταθεὶς ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας.

— Σήμερον τὸ πρωὶ ἤρα τὸν ἕνα, ἀπήντησεν ὁ Μαῦρος· ἀλλὰ δὲν ἀνεκάλυψεν ἀκόμη τίποτε, καθὼς μοὶ εἶπε.

— Ἄς φροντίσουν πολὺ, εἶπεν ὁ Σανοῦτος. Διότι ἐνδιαφέρομαι νὰ εὐρεθῇ αὐτὸ τὸ πτῶμα.

— Διατί, κύριε; Μήπως θέλετε νὰ τὸ βαλσαμώσητε; ἐτόλμησε νὰ εἶπῃ ὁ Μαῦρος.

— Θέλω νὰ ἡξεύρω μὲ βεβαιότητα, Μαῦρε, ὅτι ἀπέθανεν.

— Ἄλλ' ἀφοῦ εἶναι πτῶμα!

— Τίς ἡξεύρει ἂν δὲν ἔκαμε πόδας καὶ ἐσώθη εἰς κανένα αἰγιαλόν.

— Ἐκεῖνος; Ἐκτὸς ἂν ἐβρυκολάκισσε.

— Δὲν μὲ συμφέρει νὰ ζῆ.

— Οὐδ' ἐμέ.

— Λοιπὸν ἄς προσέξουν! Εἶναι ἀνάγκη νὰ μοὶ φέρωσιν ἓν πτώμα ἐπὶ τέλους.

Ὁ Μαῦρος ἐπέλλισε καθ' ἑαυτὸν· «Ἄλλ' ἀφοῦ οὕτως ἔχει, ἄς μεταβάλωσιν ἓνα ἄνθρωπον εἰς πτώμα καὶ ἄς τὸν προσφέρουν εἰς τὴν αὐθεντίαν σας».

— Τί μουρμουρίζεις, Μαῦρε! εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

— Σκέπτομαι, κύριέ μου, ὅτι ἐγὼ ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν των, ἤθελα ψαρεύσει μίαν φώκην διὰ νὰ σᾶς τὴν φέρω.

Ὁ Σανοῦτος ἔσεισε τοὺς ὦμους.

— Τὴν νύκτα ταύτην σοὶ ἐπιτρέπω νὰ εὐθυμήσης, Μαῦρε. Πίε ὅσον σηκώνεις.

— Θὰ φιλοτιμηθῶ, κύριέ μου.

— Καὶ νὰ κάμῃς ὅλα τὰ φυσικά σου, ὡς Μαῦρος καὶ ὡς κτῆνος ὅπου εἶσαι.

— Θὰ προσπαθήσω νὰ μὴ ὑπερβῶ τὸν αὐθέντην μου.

Ὁ Σανοῦτος ἐμόρφασε δυσανεστηθεὶς. Ἄλλ' ὁ Μαῦρος τοῦ εἶχεν ἀπὸ πολλοῦ πάρει τὸν ἀέρα.

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ κόμητος, ὅλη καταφώτῳ καὶ ἀπαστραπτούσῃ, εἶχε παρατεθῆ τράπεζα. Περί αὐτὴν ἔνδεκα γυναῖκες καὶ τρεῖς ἢ τέσσαρες ἄνδρες εἶχον καθίσει. Ἦσαν οἱ συνδαιτυμόνες τοῦ κόμητος κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.

Ὁ Σανοῦτος εἰσῆλθε καὶ ἠσπάσθη τὰς γυναῖκας εἰς τὸ μέτωπον, ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τοὺς ἄνδρας καὶ ἐκάθισεν.

Αἱ γυναῖκες αὗται εἶχον ἡμιγύμνους τοὺς ὦμους καὶ τὰ στήθη, ἔφερον τινὲς ἐξ αὐτῶν προσωπίδας μελαίνας, ὡς σκότος ἐπὶ τῆς μορφῆς, ἐφόρουν ποικίλας ἐσθῆτας, ἦσαν ὠραῖαι καὶ εἶχον ὑποκύανον κύκλον περὶ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ διαυγῆ ὠχρότητα περὶ τοὺς κροτάφους. Ἦ τὸ δὲ ἀδύνατον νὰ φαντασθῆ τις εὐθυμοτέραν συναναστροφήν.

Ἐπὶ τῶν νεαρῶν τούτων προσώπων ἐπεφαίνοντο μειδιάματα προκαλοῦντα τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἡδονήν· ἠκούοντο ἐνίστε καγχασμοὶ γαργαλίζοντες ὡς στεναγμοὶ ἡδυπαθείας.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, φίλοι μου, διότι μ' ἐτιμήσατε, εἶπεν ὁ κόμης. Ἄν δὲν ἤρχεσθε, δὲν θὰ ἡδυνάμην μόνος μου νὰ περιποιηθῶ τὰς δεσποίνας ταύτας.

— Λοιπὸν μᾶς ἐπροσκάλεσες χάριν τῶν δεσποινῶν; εἶπεν ἐκ τῶν ἀνδρῶν τις.

— Ἐννοεῖται· ἔχει τοῦτο προσβλητικόν τι, φίλε Ἱερεμία;

Ο ὕτος ἦτο ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν εὐπατρίδην τὸν συναντήσαντα πρὸ τινων ἡμερῶν τὸν Σανοῦτον ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ συνομιλήσαντα ἐπὶ μακρὸν μετ' αὐτοῦ.

— Μὴ ἀκούης τὸν Γίζην, κόμη, εἶπεν ἕτερος τῶν ἀνδρῶν. Ἐγὼ τὸ νομίζω διπλὴν τιμὴν μου ὅτι με προσεκάλεσες χάριν τῶν δεσποινῶν τούτων.

— Σὺ ὅλα τὰ νομίζεις τιμὴν σου, Κουϊρίνη, εἶπεν ὁ Ἱερεμίας. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους αἱ τόσαι τιμαὶ θὰ σοῦ γίνουσι φόρτωμα εἰς τὴν ράχιν.

— Μὴ μαλώνετε, εὐπατρίδαί, εἶπε νεαρά τις ξανθὴ· διότι θὰ μᾶς δώσητε ἐργασίαν διὰ νὰ σᾶς ξεχωρίζωμεν.

— Εὐχαρίστως θὰ ἐμάλωνα, ἂν ἤξευρα ὅτι ἤθελες με ξεχωρίσει, μικρά μου Κλαιλία, εἶπεν ὁ Κουϊρίνης.

— Λοιπὸν μάλωσε καὶ σὲ ξεχωρίζω, εἶπεν ἡ Κλαιλία.

— Προθύμως.

Κ α ἰ ἐγερθεὶς εἶπεν ἀποταθεὶς πρὸς τὸν Ἱερεμίαν.

— Κύριε κόμη Γίζη, εἶπες πρὸ μικροῦ λέξιν ἀπρεπεῖ ἔναντίον μου. Θὰ τὴν ἀνακαλέσης;

— Ὅχι, εἶπεν ὁ Γίζης.

— Λοιπὸν θὰ ξιφουλκήσης;

— Ξιφουλκῶ.

Κ α ἰ ἐν τῷ ἅμα οἱ δύο εὐπατρίδαί ἔσυραν τὰ ξίφη.

— Κύριοι, ἂν εἶναι χάριν ἀστεϊσμοῦ, δὲν σᾶς τὸ συγχωρῶ εἰς τὴν οἰκίαν μου, εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

— Καὶ πότε με εἶδες νὰ ἀστεῖσθῶ, Σανοῦτε; εἶπεν ὁ Γίζης.

— Λοιπὸν θὰ περάσητε εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ θὰ τὰ εὐρῆτε οἱ δύο σας.

— Ὅχι· ἐδῶ, ἐδῶ! ἔκραξαν γυναικεῖαί τινες φωναί.

— Δὲν τὸ ἐπιτρέπω, ἐπέμεινεν ὁ κόμης.

— Ἐδῶ, ἐδῶ, ἐπανελάβον αἱ γυναῖκες.

— Ἄλλὰ δὲν σᾶς προσεκάλεσα ἐδῶ διὰ νὰ μονομαχήσητε.

— Κόμη, εἶσαι παράξενος, εἶπεν ὁ Γίζης. Θὰ μᾶς κάμης τώρα τὸν εὐαίσθητον;

— Λοιπὸν ἐμπρός! Πετσοκοπηθῆτε, κύριοι, ἂν ἀγαπᾶτε, καὶ ὁ διάβολος νὰ σᾶς ἐπάρῃ ὅλους! ἔκραξεν ὁ Σανοῦτος.

Ὁ Κουϊρίνης καὶ ὁ Γίζης ἔστησαν ἔναντι ἀλλήλων. Οἱ παρόντες ἐνέτειναν τὴν προσοχὴν καὶ ἔμειναν ἀκίνητοι.

Πρῶτος ἐπετέθη ὁ Γίζης διὰ τριπλοῦ κτυπήματος. Ὁ Κουϊρίνης τὸν ἀπέκρουσε μεθ' ἐτοιμότητος. Ἄλλ' ὁ Γίζης ἐξήφθη νευρικῶς καὶ κατέφερε γοργὰ καὶ ἀλλεπάλληλα σύνθετα κτυπήματα, εἰς ἃ μόλις ἠδύνατο νὰ τὸν προλάβῃ ὁ ἀνταγωνιστής του. Μετὰ τινος διαξιφισμοῦ ἀκόμῃ ἡ χεὶρ τοῦ ἐτέρου τῶν ἀντιπάλων ἔμελλε προφανῶς ν' ἀποκάμῃ.

Τὴν στιγμὴν ταύτην προεἶδεν ἐπικειμένην ὁ Σανοῦτος, καὶ ἔμενε βλέπων ἀτενῶς, οὐδ' ἐφαντάσθη ν' ἀποτρέψῃ τοὺς δύο μαχομένους.

Ἀλλὰ μία τῶν γυναικῶν ἀνέλαβε νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τοῦ Κουϊρίνη.

— Κόμη Σανοῦτε, εἶπεν· ἐμπόδισέ τους· ὁ Γίζης παραφέρεται.

— Τὸ ἠθέλησαν, εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

Ἄλλὰ συγχρόνως ἡ ξανθὴ Κλαιλία ἐνεθυμήθη τὴν ὑπόσχασίν της καὶ ἔσπευσε νὰ παρέμβῃ. Ἠγέρθη καὶ ἐλθοῦσα ἐγγὺς εἰς τὸ πεδίου τῆς μάχης ἔτεινε πρὸς τὰ δύο ξίφη τὰς δύο χεῖράς της.

Ὁ Γίζης ἐπειράθη νὰ τὴν φοβήσῃ ἐπισειῶν τὴν λεπίδα. Ἀλλὰ τότε αὕτη ὀρμήσασα ἤρπασε μὲ τὴν μίαν χεῖρα τὸν κολεὸν καὶ μὲ τὴν ἐτέραν τὸν βραχίονα τοῦ Γίζη.

— Εἶσαι αἰχμάλωτός μου, τῷ εἶπε. Ἦμην ἡ αἰτία τῆς μάχης καὶ ζητῶ παρ' ἀμφοτέρων συγγνώμην. Ρίψε κάτω τὸ ξίφος, Κουϊρίνη, καὶ ἔλα νὰ μ' ἐναγκαλισθῆς.

Ὁ Κουϊρίνης ὑπήκουσε κατὰ γράμμα.

— Λοιπὸν! Τέλος πάντων, δὲν θὰ δειπνήσωμεν, Σανοῦτε; εἶπεν ἄλλη τις γυνή· ἢ μᾶς ἔφερες ἐδῶ διὰ νὰ νηστεύσωμεν, ὡς ἡ ὀσία Μαρία εἰς τὴν ἔρημον;

— Θεὸς φυλάξῃ νὰ νηστεύσουν ποτὲ οἱ ὠραῖοί σου ὀδόντες, φιλάτη μοι Πρόνοια! εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

— Λοιπὸν τότε πρέπει νὰ νηστεύσῃ ἡ Φορτούνα; εἶπεν ἡ Πρόνοια.

— Ἡ Φορτούνα πρέπει νὰ πίνῃ αἰωνίως εἰς ὑγίαν μου, εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

Αἱ δύο αὖται γυναῖκες αἱ καλούμεναι Φορτούνα καὶ Πρόνοια ἐκάθηντο ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ οἰκοδεσπότη. Ἦσαν δὲ αἱ εὐνοούμεναι κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.

— Τί; Ἡ Πρόνοια πρέπει μόνη νὰ τρώγῃ καὶ ἡ Φορτούνα μόνη νὰ πίνῃ; εἶπεν ἡ Κλαιλία.

— Ἀκριβῶς.

— Καὶ αἱ ἄλλαι ἡμεῖς;

— Νὰ καμαρώνετε.

Π α ρ ε θ η κ α ν τὰ ἐδέσματα. Οἱ θεράποντες εἰσήρχοντο καὶ ἐξήρχοντο κομίζοντες παροψίδας καὶ φιάλας.

Ἡ Κλαιλία, ἡ Ὀλυμπία (ἡ γνωστὴ ἤδη ἡμῖν, ἦτο παροῦσα καὶ αὐτὴ), ἡ Φορτούνα, ἡ Πρόνοια, ἡ Ἑστία, ἡ Προυδεντία καὶ ὄλον ἐκεῖνο τὸ σμῆνος τῶν σφηκῶν ἡμιλλῶντο τίς πρώτη νὰ προπίῃ ὑπὲρ τοῦ οἰκοδεσπότη.

— Πίνω ὑπὲρ τοῦ αἰσίου τῆς ἐκστρατείας σου, φίλτατε κόμη.

— Πίνω ὑπὲρ τῶν ὠραίων σου ὀφθαλμῶν, κόμη.

— Πίνω ὑπὲρ τῆς λοφιάς τοῦ πολεμικοῦ σου κράνους, Μάρκε.

— Πίνω ὑπὲρ τοῦ ἀνδρείου σου μύστακος, φίλε μου!

— Καὶ ἐγὼ πίνω διὰ τὸ λευκὸν μεσοφούστανόν σου, φιλότατη μου.

Ἀδύνατον νὰ μεταγραφῇ ἐνταῦθα πᾶσα ἡ φλυαρία ἐκείνης τῆς νυκτός. Ἀρκεῖ νὰ εἶπω ὅτι τὰ ὄψα ἦσαν ἐκλεκτά, τὰ δὲ καρυκεύματα ἐγαργάλιζον τὸν λάρυγγα, καὶ ὅτι ὁ οἶνος κατέκλυσεν ἐπὶ τέλους πάσας τὰς κεφαλὰς ἐκείνας.

Π ε ρ ἰ τὸ μεσονύκτιον ὁ Μαῦρος ἐνεφανίσθη εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὔριον τοῦ Σανούτου δύο λέξεις.

Οὗτος δὲ ἠγέρθη ἀνατιναχθεὶς.

— Ποῦ εἶναι; εἶπεν.

— Ἔξω.

Κ α ἰ ἀμφότεροι ἐξῆλθον.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ζ´

Τ Ο ΕΠΙΔΟΡΠΙΟΝ

Ἀνὴρ τις φορῶν ναυτικὴν ἔνδυμασίαν καὶ ἔχων τὸν πῖλον καταβιβασμένον μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν εἶχε πρὸ μικροῦ εἰσέλθει εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Σανούτου καὶ ἐζήτησε τὸν Μαῦρον.

Ὁ ὕτος ἰδὼν αὐτὸν ἀνεγνώρισε τὸν Σκιάχτην, τὸν ὑδρόβιον.

— Ἄ, σὺ εἶσαι; τῷ εἶπε· καὶ τί νέα;

— Τὸν ἐψάρευσα, εἶπεν ὁ Σκιάχτης, κοιτάζων τὸν Μαῦρον ἀσκαρδαμυκτί.

— Τὸν ἐψάρευσες; Ποῖον;

— Ἐκεῖνον ποῦ μοῦ ἐζήτησες.

— Πότε τὸν ἐψάρευσες;

— Σήμερον.

— Εἰς ποῖον μέρος;

— Εἰς μέρος πολὺ ἀπομεμακρυσμένον ἐκείνου, ὅπου μοὶ περιέγραψες ἐπάνω κάτω, εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

— Ἐγὼ δὲν σοὶ περιέγραψα τίποτε.

— Δὲν μοὶ τὸ περιέγραψες, ἀλλ' ἐγὼ τὸ ἐνόησα ποῦ εἶχε βυθισθῆ.

— Καὶ λοιπόν;

— Λοιπὸν ἦτο μακρὰν ἀπ' ἐκεῖ. Τὸν εἶχαν σύρει τὰ κύματα. Δι' αὐτὸ ἄργησα νὰ τὸν εὔρω.

— Καὶ ποῦ εἶναι ὁ σύντροφός σου, ὁ ἄλλος;

— Ποῖος; Ὁ Μορώζης;

— Ναί.

— Ἐκρύωσε. Βαριά δουλειά, κύριε Μαῦρε, καὶ ὁ κύριός σου πρέπει νὰ μὲ πληρώσῃ καλά.

— Σὲ μόνον; Ἀλλὰ τὸν Μορώζην;

— Ὁ Μορώζης δὲν ἔχει μερίδιον, εἶπεν ὁ Σκιάχτης μὲ θαρραλέαν φωνὴν καὶ στάσιν.

— Διατί;

— Διότι δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐργασίαν.

— Ἀλλὰ δὲν εἶπες ὅτι ἐκρύωσε;

— Ἐκρύωσεν εἰς τὸ ὑπόγειον τῆς κυρα-Κοκκινοῦς.

— Οὕτω λοιπὸν μόνος σου εἰργάσθης;

— Μόνος μου. Ἔμεινα κάθε ἡμέραν ἐννέα ὥρας εἰς τὸ νερόν. Κατήντησα νὰ γίνω νεροφίδα, τί διάβολον!

— Καὶ ἠῦρες ἐν πτώμα;

— Ἡῦρα.

— Ἐχεις βεβαιότητα ὅτι εἶναι τοῦ ἰδίου ἀνθρώπου, ὅπου ζητοῦμεν;

— Μὲ συγχωρεῖς, δὲν ἔχω καμμίαν βεβαιότητα, εἶπε θρασέως ὁ Σκιάχτης. Ἀλλ' ἡ συμφωνία μας ἦτο νὰ φέρω ἐν πτώμα πνιγμένου.

Ὁ Μαῦρος ἐκοίταξε μὲ φιλύποπτον καὶ βολιδοσκοπικὸν βλέμμα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον· ἀλλ' ἐκεῖνος ὑπέστη τὸ βλέμμα τοῦτο ὡς ἀνδριότατος τραυματίας τὴν ἐγχείρησιν τοῦ χειρουργοῦ.

— Καὶ ποῦ εἶναι τώρα ὁ πνιγμένος; ἠρώτησεν ὁ Μαῦρος. Τὸν ἔχεις βέβαια εἰς τὴν λέμβον σου;

— Ὅχι. Τὸν ἔφερα ἐδῶ.

— Τὸν ἔφερες ἐδῶ!

— Ναί.

— Ποῦ ἐδῶ;

— Ἐξωθεν τῆς οἰκίας ταύτης, ἔμπροσθεν τῆς αὐλείας θύρας τοῦ εὐγενοῦς κόμητος.

— Διατί;

— Δὲν εἶχον ἀσφαλὲς μέρος νὰ τὸν βάλω, καὶ ἐσκέφθην ὅτι ἴσως ὁ κύριος κόμης ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ τὸ ταχύτερον τὸν γνώριμόν του.

— Μὰ τὸν Θεόν... Θέλω νὰ εἶπω μὰ τὸν Διάβολον! Δὲν εἶναι παράξενον, εἶπεν ὁ Μαῦρος, αὐτὸς ὁ κύριός μου ἔχει ἐνίστε τόσον ἀλλοκότους ιδέας. Δυνατὸν νὰ εὐχαριστηθῇ ὅτι τὸν ἔφερες ἐδῶ.

Υπάγω νὰ τοῦ τὸ εἶπω. Πῶς θὰ τοῦ φανῆ ἐπάνω εἰς τὸ μεθύσι του;!... Ἄν τὸ πάρῃ ὅμως ἀνάποδα, τότε μυρίσου το, καὶ πάρε τὸ εὐρημά σου, καὶ φύγε, φύγε!

Ὁ Μαῦρος τότε εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ὡς προελέχθη, καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Σανοῦτον τὰ ἀνωτέρω.

— Λοιπὸν ἠῦρατε τίποτε; ἠρώτησεν ἐξελθὼν ὁ Σανοῦτος τὸν Σκιάχτην.

— Naί, αὐθέντα, σήμερον τὸν ἐψάρευσα, ἀπήντησεν ὁ Σκιάχτης.

— Καὶ εἶναι ὁ ἴδιος αὐτός;

— Ὁ κύριος κόμης θὰ κρίνῃ.

— Ποῦ τὸν ἔχεις βάλει;

— Τὸν ἔφερα μέχρι τῶν προθύρων τοῦ παλατίου τοῦ κυρίου κόμητος, διότι υπέθεσα ὅτι ὁ κύριος κόμης ἐπεθύμει νὰ πληροφορηθῆ μὲ τὰ ἴδιά του ὄμματα.

— Φέρετέ τον! Φέρετέ τον ἐδῶ!

Ὁ Σκιάχτης καὶ ὁ Μαῦρος κατέβησαν διὰ μίαν στιγμὴν καὶ ἐπανῆλθον μετ' ὀλίγον βαστάζοντες πρᾶγμα τι μακρὸν ἕως ἐνὸς καὶ ἡμίσεος μέτρου καὶ σκεπασμένον μὲ ὀθόνην.

Τὸ ἀπέθηκαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τὸ ἀπεκάλυψαν...

Ἦτο πτῶμα ἀνθρώπου δύσμορφον, ἀγνώριστον καὶ σεσηπός...

Ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ προσώπου οἰδημάτων καὶ χασμάδων ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν ἐξαχθῆ ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ εἶχε καταβρωθῆ ἐν μέρει ὑπὸ τῶν ἰχθύων.

Ὁ κόμης ἔκυψε καὶ παρετήρησε προσεκτικῶς...

Ὅσον καὶ ἂν ἐγνώριζέ τις τὸν ἄνθρωπον ζῶντα, ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ πτῶμα τοῦτο· διότι ἦτο ὄλως ἠλλοιωμένον...

— Αὐτὸς εἶναι! Αὐτὸς εἶναι! ἔκραξεν ὁ κόμης. Ἴδου αἱ πληγαί, ὅπου τοῦ ἔδωκα εἰς τὸ στήθος.

Ὁ Μαῦρος ἔσεισε τὴν κεφαλὴν. Παρετήρησεν ὅτι ὁ Σανοῦτος ἐν τῇ μέθῃ του, προέδιδε τὸ μυστικόν του εἰς χυδαῖον ἄνθρωπον, εἰς ὃν αὐτός, ὁ Μαῦρος, οὐδὲν ἠθελεν ἐμπιστευθῆ.

Ὅσον διὰ τὸν Σκιάχτην, ἐξέπεμψε ταχὺ καὶ ἀστραπιαῖον βλέμμα, δι' οὗ ἔδειξεν ὅτι ἐνόησε τί ἔλεγεν ὁ Σανοῦτος.

— Τούλάχιστον ἐγώ, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, γνωρίζω τὴν μαχαιριάν μου καὶ δὲν ἤμπορῶ νὰ γελασθῶ. Ἄλλ' εὐχαριστοῦμαι νὰ σ' ἔχω συνένοχον, κύριε Φλωριοχάφτη, καὶ θὰ ὠφεληθῶ εἰς τὸ μέλλον.

— Φαίνεται ὅτι ὁ αὐθέντης μου τὰ ἔχασε, διενοήθη ὁ Μαῦρος· οὐδ' ὁ διάβολος ἠμπορεῖ νὰ γνωρίσῃ τίνος εἶναι αὐτὸ τὸ πτώμα.

— Εἶναι αὐτός, εἶπεν ὁ κόμης. Καὶ τώρα δύναμαι νὰ κοιμηθῶ ἡσυχος. Θὰ λάβῃς τὸ κέρασμά σου, φίλε μου, εἶπε πρὸς τὸν δῦτην. Διότι μοὶ προσφέρεις μεγίστην ἐκδούλευσιν.

— Ὁ διάβολος ἤξεύρει, διενοήθη αὖθις ὁ Μαῦρος, ἂν αὐτὸς ὁ πανοῦργος δὲν ἔπνιξε κανέναν ἄνθρωπον ἐπίτηδες, διὰ νὰ σοὶ προσφέρῃ αὐτὴν τὴν ἐκδούλευσιν.

Κ α ἰ συλλαβῶν ιδέαν τινὰ ἔκυψε πρὸς τὸ πτώμα, καὶ ἔψαυσε καὶ παρατήρησε προσεκτικῶς τὸν δεξιὸν μηρόν, ὡς νὰ ἀνεζήτηι ἐπ' αὐτοῦ γνώρισμά τι.

— Δὲν εἶναι αὐτός, εἶπεν ἀνεγειρόμενος.

— Τί μουρμουρίζεις, Μαῦρε; ἠρώτησεν ὁ Σανοῦτος.

— Τίποτε, κύριέ μου· ἔλεγα ὅτι αὐτὸ ἐδῶ τὸ ἐξώφλοιο δὲν φαίνεται τί φρούτον ἦτο εἰς τὸν καιρὸν του. Ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι αὐτός, ὅπου νομίζετε.

— Τολμᾶς νὰ ἀμφιβάλλῃς, ἀνόητε;

— Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἦτον ἄνθρωπος προτοῦ νὰ σκοτωθῇ, αὐθέντα.

Τ ἦν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθησαν βήματα ὀπισθεν.

Δ ὅ ο γυναῖκες, ἐκ τῆς ἀγέλης τοῦ Σανούτου, ἐξήλθον ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ ἤρχοντο νὰ ἴδωσι τί ἔπραττεν ὁ κόμης, ὅστις εἶχεν ἐξέλθει μυστηριωδῶς μετὰ τοῦ Μαύρου χωρὶς μηδὲν νὰ εἶπῃ.

— Τί κάμνετε ἐδῶ, κόμη; ἔκραξεν ἡ μία ἐξ αὐτῶν· μήπως δὲν σᾶς φθάνουν αἱ γυναῖκες ὅσαι εἶναι εἰς τὴν αἰθουσάν σας καὶ δέχεσθε καὶ ἄλλας εἰς τοὺς διαδρόμους σας;

— Πάρετέ το! Πάρετε γρήγορα αὐτὸ τὸ πράγμα! εἶπεν ὁ Σανοῦτος πρὸς τὸν Σκιάχτην καὶ πρὸς τὸν Μαῦρον.

— Εὐθύς, αὐθέντα.

Κ α ἰ ἦραν τὸ πτώμα ἐπὶ τῶν βραχιόνων των.

Ἄλλ' αἱ γυναῖκες δὲν ἀπεῖχον πολὺ, καὶ τὸ φῶς ἦτο ἄφθονον ἐν τῷ διαδρόμῳ. Εἶδον τοὺς δύο ἀνθρώπους αἶροντας πράγμα τι.

— Τί εἶναι τοῦτο! ἔκραξεν ἡ μία.

— Τίποτε, φίλη μου Φορτούνα! εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

— Διατί φεύγετε σεῖς; Περιμένετε νὰ ἴδωμεν τί εἶναι.

— Εἶναι ὁ διάβολος, φιλάττη μου, εἶπεν ὁ κόμης, τιθέμενος μεταξύ τῆς θύρας καὶ τῶν δύο γυναικῶν.

— Καὶ τί θέλει ἐδῶ ὁ διάβολος;

— Ὁ διάβολος εἶναι παντοῦ.

Ἡ Φορτούνα ἔσπευσε τὸ βῆμα, παρηγκώνισεν τὸν Σανοῦτον καὶ προλαβοῦσα ἀπεκάλυψε καὶ εἶδε τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο πρᾶγμα.

— Ἄ, φρίκη! ὦ, Θεέ μου, εἶπεν ὠχριῶσα.

— Σοὶ ἔλεγα νὰ μὴ ἴδῃς αὐτό, εἶπεν ὁ κόμης.

— Τί εἶναι; Τί εἶναι; ἔκραξεν ἡ ἑτέρα γυνὴ τρέχουσα ὅπως καὶ αὐτὴ ἴδη.

— Ὅπισω μου, Σατανᾶ! ἔκραξεν ὁ Σανοῦτος.

Καὶ συλλαβὸν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ὤμου τὴν ἐμπόδισεν νὰ προχωρήσῃ.

Οἱ δύο ἄνθρωποι ἐξῆλθον καὶ ὁ Σανοῦτος ἐκλείσεν ὀπισθὲν τῶν τὴν θύραν.

Ἄλλ' αἴφνης ὁ Ἱερεμίας Γίζης, εἷς τῶν δαιτυμόνων, ἐνεφανίσθη εἰς τὴν σκηνὴν. Εἶχε παρατηρήσει τὴν πρὸς τὸν Σανοῦτον μυστικὴν πρόσκλησιν τοῦ Μαύρου, τὴν ἔξοδον τοῦ Σανούτου ἐκ τῆς αἰθούσης, τὴν μετ' αὐτὴν διολίσθησιν τῶν δύο νεαρῶν γυναικῶν, καὶ κεντηθεὶς ὑπὸ τῆς ζηλοτυπίας, ἐφαντάσθη παραθαλάμια φιλήματα καὶ σκευωρίας καὶ ἐνόμισεν ἑαυτὸν προσβαλλόμενον. Ὅθεν ἐξῆλθεν ὅπως ἴδη τί συνέβαινε.

— Τί κάμνετε ἐδῶ, κυρία; εἶπεν οὗτος. Τί τρέχει, φίλε κόμη;

Ὁ Σανοῦτος συνέπλεξε τὰ χεῖλη μὲ τοὺς ὀδόντας καὶ ἐσίγα.

— Τί ἔπαθες, κυρία; ἠρώτησεν ὁ Γίζης, βλέπων τὴν ταραχὴν τῆς Φορτούνας. Τίς ἦτο ἐδῶ πρὸ μικροῦ;

Ἐἶχε προλάβει νὰ ἴδῃ τὴν θύραν κλειομένην καὶ τοὺς δύο ἀνθρώπους τοὺς ἀποκομίζοντας τὸν πνιγμένον, στιγμιαίως, ὡς δίδυμον σκιὰν ἐξαφανισθεῖσαν. Ὁ Γίζης ἔδραμε πρὸς τὴν θύραν, τὴν ἤνοιξε, προτοῦ νὰ προλάβῃ ὁ κόμης νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, καὶ κατῆλθε τὴν κλίμακα.

Ἐΐρε τοὺς δύο ἀνθρώπους ἐν τῷ προθύρῳ, ἀποθέτοντας τὸ νεκρὸν σῶμα ἐπὶ ἀμαξίου.

Ὁ Σανοῦτος συνελθὼν ἐκ τῆς ἀφασίας του κατέβη κατόπιν αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ Μαῦρος τὸν εἶχε προλάβει, καὶ ἰδὼν τὸν Γίζην καταβαίνοντα, μὲ δύο ἢ τρία πηδήματα τὸν ἔφθασεν ἐπὶ τῆς κλίμακος καὶ τὸν ἤρπασεν ἀπὸ τῆς χειρίδος.

— Ἡ ἀύθεντία σας δὲν πρέπει νὰ φύγη ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀυθέντου μου χωρὶς πῖλον καὶ ξίφος, τῷ εἶπε φιλοφρόνως καὶ εἰρηνικῶς.

— Τί λέγει αὐτὸς ὁ ἀνόητος; ἔκραξεν ὁ Γίζης. Προσποιεῖται τὸν τρελόν;

— Τὸ συμπόσιον δὲν ἐτελείωσεν ἀκόμη, ἐπανελάβεν ὁ Μαῦρος.

Ἄλλ' ὁ Γίζης μὲ στιβαρὰν χεῖρα τὸν ὤθησεν ὀρμητικῶς καὶ παρὰ μικρὸν ἤλθε νὰ τὸν ρίψη ἐγκάρσιον ἐπὶ τῶν λιθίνων βαθμίδων.

— Ἄφες τὸν εὐγενῆ κόμητα, Μαῦρε! ἔκραξεν ὁ Σανοῦτος ἐλθὼν κατόπιν. Μὴ συνερίζεσαι αὐτὸν τὸν νυκτοκόρακα, Γίζη. Πρὸς ἐμέ, ὀμίλει, ἂν θέλῃς. Τί ἐπιθυμεῖς; Εἰπέ μοι.

— Ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τί μυστήριον κρύπτεται ἐδῶ, εἶπεν ὁ οἰνοβαρῆς Γίζης.

— Δὲν εἶμαι μεθυσμένος διὰ νὰ φοβοῦμαι τὰ μυστήρια, εἶπεν ὁ Σανοῦτος χωρὶς νὰ ἐννοῇ τί ἔλεγεν. Εὐτυχῶς ἔχω ἀκόμη ὀλίγον λογικόν, καὶ θὰ σᾶς φέρω τὸ δῶρον τοῦτο εἰς τὴν αἴθουσαν, διὰ νὰ τὸ ἴδητε ὅλοι.

Καὶ εἶπεν ἀποταθεὶς πρὸς τὸν Σκιάχτην καὶ πρὸς τὸν Μαῦρον.

— Λάβετε αὐτὸ τὸ κούτσουρον καὶ φέρετέ το γρήγορα εἰς τὴν αἴθουσάν μου, μαστόροι!

— Ποῖον κούτσουρον; εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Τὸ πτώμα, ἀνόητε, καὶ ὄχι σέ· εἶπεν ὁ Σανοῦτος. Δῶσε καὶ σὺ χεῖρα εἰς τὸν σύντροφον νὰ τὸ φέρετε εἰς τὴν αἴθουσαν.

Ὁ Σκιάχτης ἤκουσε κατ' ἀρχὰς ἔκπληκτος τὴν διαταγὴν ταύτην· ἀλλ' ἔμεινεν εὐχαριστημένος ἐξ αὐτῆς καθότι ἠλπισεν ὅτι ἔμελλε ν' ἀπαλλαγῆ τῆς φροντίδος καὶ τοῦ κινδύνου. Ἄλλως δὲ εἶχεν ἐννοήσει πρὸ πολλοῦ ὅτι ὁ Σανοῦτος δὲν ἐζήτηε τὸ πτώμα τοῦτο ἵνα τὸ κηδεύσῃ, ὅπως τῷ εἶχεν εἰπεῖ ὁ Μαῦρος εἰς τὸ καπηλεῖον τῆς Κοκκινουῆς. Ἀλλὰ προσεποιεῖτο εἰσέτι ὅτι ἐπίστευε τὸν μῦθον τοῦτον, καὶ ἐπὶ τῆς προσποιήσεως ταύτης στηριχθεὶς εἶχε τολμήσει νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κόμητος.

Ὁ Σκιάχτης καὶ ὁ Μαῦρος ἀνέλαβον τὸ πτώμα.

— Εὔγε, κόμη! Τώρα σὲ ἀναγνωρίζω· εἶπεν ὁ Γίζης κροτῶν τὰς χεῖρας.

Καὶ διευθύνθησαν εἰς τὴν αἴθουσαν, οἱ μὲν φέροντες τὸν πνιγμένον προπορευόμενοι, ὁ δὲ Σανοῦτος καὶ ὁ Γίζης ἐπόμενοι.

Ἡ δὲ Φορτούνα καὶ ἡ σύντροφός της ἔγιναν ἄφαντοι.

Ἀπερίγραπτος ὑπῆρξεν ἡ κατάπληξις καὶ ὁ τρόμος τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ ἀδουσῶν καὶ κινουσῶν τὰ σκέλη γυναικῶν, ὅτε εἶδον τὸ πτώμα ἐκεῖνο τὸ ἡμίβρωτον καὶ ὀδωδὸς εἰσφερόμενον εἰς τὴν αἴθουσαν. Τὸ πρῶτον κίνημα ἦτο ὡς τὸ τοῦ πατοῦντος ὄφιν σπασμωδικὸν σκίρτημα, τὸ δεύτερον κραυγὴ πεπνιγμένη, τὸ τρίτον ἀπόπειρα πρὸς φυγὴν, τὸ τέταρτον ἀπολίθωσις καὶ καθήλωσις ἐπὶ τῶν ἀνακλίντρων. Τέλος δὲ ἀποτόμως καὶ ὡς ἐκ θαύματος ἀνένηψαν ἀπὸ τῆς μέθης.

Οἱ δὲ ἄνδρες εἶχον ἐγερθῆ καὶ αἱ τρίχες τῆς κόμης των ἀνωρθώθησαν. Ὁ Κουϊρίνης ὠμίλησε πρῶτος.

— Τί τρέχει, κόμη Σανοῦτε; ἔκραξεν. Ἄσχημος ἀστείότης εἶναι αὐτή.

— Δὲν εἶναι ἀστείότης, εἶπεν ὁ Σανοῦτος· ἐρωτήσατε τὸν Γίζην. Οὗτος μὲ ὠνείδισε πρὸ ὀλίγου ὅτι ἔχω ἀθέμιτα μυστικά ἐντὸς τοῦ μεγάρου μου, καὶ ἐπειδὴ ὠφείλον νὰ τῷ ἀποδείξω τὸ ἐναντίον, δὲν εἶχε πλεότερον δικαίωμα αὐτὸς ἢ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι νὰ ἴδῃ τὸ μυστικὸν τοῦτο.

Ἐνῶ ἐλάλει ὁ κόμης, ὁ τρόμος ἠλαττώθη βαθμηδὸν παρὰ ταῖς γυναῖξι. Τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶχον ἐγερθῆ καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὸ νεκρὸν σῶμα. Ἄλλαι δὲ διευθύνθησαν πρὸς τὴν θύραν καὶ ἐζήτουν νὰ φύγωσιν. Ἄλλ' ὁ Μαῦρος, ἄνευ ἄλλου σκοποῦ ἢ μόνον ὅπως παίξῃ μὲ τὸν φόβον τῶν δυστυχῶν τούτων πλασμάτων, εἶχε σταθῆ ἀκίνητος ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ, μὲ < τ ἄς > χεῖρας περὶ τὴν ὀσφύν, καὶ ἀπέφραττε τὴν ἔξοδον.

Δὲν κατῶρθωσεν ὁμως νὰ κλείσῃ καὶ τὴν εἴσοδον εἰς ἐπισκέπτῃν τινὰ ἔχοντα ὀξεῖαν τὴν ὀσφρησιν. Ὁ κύων Αὔγουστος ὀσφρανθεὶς, ὅπου καὶ ἂν ἦτο (εἰς τὸ μαγειρεῖον πιθανῶς) τὴν ὀρεκτικὴν κνίσαν τῆς σεσηπυίας σαρκός, ἔφθασε τρέχων καὶ σκιρτῶν, διέβη ἐν μέσῳ τῶν δύο οσκελῶν τοῦ Μαύρου καὶ ἐλθὼν συνέλαβε τὸ πτώμα ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ...

Εἰς μάτην ὁ Κουϊρίνης ἐζήτη νὰ τὸν ἀποσπάσῃ. Ὁ Αὔγουστος ἔγρυζεν, ἔτριζε τοὺς ὀδόντας, ὑλάκτει, ἠπεῖλει, ἐκτύπα μὲ τοὺς πόδας τὸ ἔδαφος καὶ ὠλόλυζεν· ἀλλὰ δὲν ἠθέλε νὰ ἀπομακρυνθῆ. Εἴλκυσε τὸ σῶμα μὲ τοὺς ὀδόντας καὶ ἐζήτη νὰ λάβῃ αὐτὸ εἰς τὴν ἐξουσίαν τ ο υ .

— Ἄφυσέ τον, Κουϊρίνη, εἶπεν ὁ Σανοῦτος· ὁ Αὔγουστος ἔχει δίκαιον.

— Πλεότερον ἀπὸ ὅλους μας, νομίζω, εἶπεν ὁ Κουϊρίνης.

— Ἄλλ' εἶναι ἐλεεινὸν θέαμα! ἔκραξεν ἡ Πρόνοια.

— Φρικῶδες! εἶπεν ἡ Ἑστία.

— Βλέπω, σιχαίνεσθε, κυρίαί μου, εἶπεν ὁ Σανοῦτος· Αὔγουστε, φίλε μου Αὔγουστε, ἄφησέ το αὐτὸ ἐδῶ καὶ ὑπαγε νὰ παίξης.

Ὁ κύων δὲν ὑπήκουσε.

— Μαῦρε, εἶπεν ὁ Σανοῦτος, δίωξέ τον ἀπ' ἐδῶ.

Ὁ Μαῦρος ἤρπασεν ἀπὸ τοῦ ὠτός τὸν Αὔγουστον καὶ τὸν ἔρριψεν ὀλολύζοντα ἐκτὸς τῆς αἰθούσης. Ἐκλείσθη τὴν θύραν. Ἄλλ' ὁ Αὔγουστος ἠκούετο ἐπὶ πολὺ ξύων μὲ τοὺς ὄνυχας τὰ θυρώματα καὶ ζητῶν νὰ εἰσέλθῃ διὰ ρήξεως. Ὑλάκει δὲ ἀνυπομόνως.

— Ἀλλὰ τέλος, τί εἶναι τὸ πτώμα αὐτό; εἶπεν ὁ Κουϊρίνης. Θὰ μᾶς εἴπηρ, κόμη;

— Θὰ σᾶς εἴπω, Κουϊρίνη. Ἀλλὰ καθίσατε, παρακαλῶ, ἤσυχοι, καὶ μὴ ἀνυπομονεῖτε.

Κ α ἰ ὁ Σανοῦτος ἐκάθισεν ἀναπαυτικῶς ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου.

— Καθίσατε, κυρίαί, εἶπε, καὶ μὴ τρομάζετε. Δὲν εἶναι τίποτε. Θὰ γελάσητε, μὰ τὸν Θεόν, μὲ αὐτὴν τὴν ἱστορίαν.

Κ α ἰ ὡς ἵνα κυρώσῃ τὰς λέξεις ταύτας ἐκάγχασε βεβιασμένον καὶ πένθιμον γέλωτα.

— Δὲν ἀγαπᾶτε, κυρίαί, τὰς ἀντιθέσεις; ἐπανελάβεν· ἰδοῦ, ὅ,τι ἠδυνάμην, σᾶς προσέφερα ταύτην τὴν ἐσπέραν· γεῦμα, οἴνους, ἄσματα, μουσικὴν, παιδιάς, θωπείας, ἓν πτώμα καὶ μίαν ἱστορίαν. Τί ἄλλο ἐπιθυμεῖτε;

— Ἐτρελάθη προφανῶς, εἶπεν ὁ Κουϊρίνης.

— Τούναντίον, σωφρονεῖ, εἶπεν ὁ Γίζης.

— Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ! ἔκραξεν ἡ Ὀλυμπία τολμήσασα νὰ λάβῃ τὸν λόγον· ἂν θέλετε νὰ μᾶς διηγηθῆτε ἱστορίαν, διατάξατε νὰ σηκώσουν ἀπ' ἐδῶ αὐτὸ τὸ φρικῶδες πρᾶγμα.

— Ὅχι, κυρία, εἶπεν ὁ Σανοῦτος· τὸ πτώμα μοὶ ἀρέσκει νὰ εἶναι ἐδῶ.

— Ἄς μεταβῶμεν τότε εἰς ἄλλην αἴθουσαν.

— Διατί ν' ἀφήσωμεν τὴν τράπεζάν μας καὶ τοὺς οἴνους μας;

— Λέγε τέλος, κόμη, εἶπεν ὁ Κουϊρίνης· διηγήσου τὴν ἱστορίαν σου.

— Εἶναι εὐκόλον, φίλε Κουϊρίνη· ἰδοῦ. Πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν, ἂν ἐνθυμοῦμαι, εἶχον ἀπαγάγει τὴν σύζυγον τοῦ πτώματος τούτου.

—“Α, ἄ! ἀνέκραξαν συγχρόνως διάφοροι φωναί.

— Καὶ μήπως ἦτο θαυμαστὸν πρᾶγμα αὐτό, κυρίαί μου; Τί διάβολον! Νὰ μὴ δύναται τις εἰς ὄλον τὸ Αἰγαῖον πέλαγος νὰ ψαρεύσῃ μίαν Ἑλληνίδα.

—“Α, ἦτο Ἑλληνίς;

— Ναί· καὶ τὸ πτώμα τοῦτο, ὁ σύζυγός της, μὲ εἶχε φιλοξενήσει εἰς τὴν οἰκίαν του.

— Φρίκη!

— Δεινόν!

— Ἀνήκουστον!

— Δυνατόν.

— Ἀπίστευτον.

— Λοιπόν, ὡς βλέπετε, ἐπανέλαβεν ἐν τῇ μέθῃ του ὁ Σανοῦτος, χωρὶς νὰ πτοηθῆ ἓκ τῶν ἐπιφωνημάτων τῶν συνδαιτυμόνων του, τῷ ἀποδίδω σήμερον εἰς τὴν οἰκίαν μου τὴν φιλοξενίαν. Αὐτὸ εἶναι ὄλον καὶ ὄλον.

— Ἀλλὰ δὲν ἐνόησαμεν τίποτε.

— Ἀλλ’ ἡ ἱστορία σου εἶναι χωρὶς κεφαλὴν καὶ πόδας.

— Χωρὶς κύρια καὶ γεωγραφικὰ ὀνόματα.

— Ἀπίθανος.

— Ἀναλήθης.

— Φρικώδης.

— Διὰ νὰ ἐννοήσητε, ἔπρεπεν, εὐδοκίᾳ διαβόλου, νὰ ἀνελάμβανε στιγμιαίως πνοὴν καὶ φωνὴν ὁ νεκρὸς οὗτος. Ἦθελε σᾶς διηγηθῆ τὰ ἐπίλοιπα.

Κ α ἰ ὁ Σανοῦτος ἐγάλα ἀπαίσιον γέλωτα. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔπειθε τοὺς ἀκροατὰς νὰ τὸν μιμηθῶσι. Προσεπάθει νὰ μεταδώσῃ τὴν εὐθυμίαν του εἰς πάντας, ἀλλὰ μόνον τὴν κεφαλὴν του ἐτάραττε καὶ τὸ σῶμά του οἰσθηλάτει. Ἦτο δὲ ὅλως ἀπαίσιον καὶ ἀντιπαθὲς θέαμα, ὅπε ρ θὰ ἐπροτίμων νὰ μὴ εἶχον διηγηθῆ εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ διηγήματος τούτου. Δυστυχῶς τὰ χρονικὰ

τὸ ἀναφέρουσιν ὡς ἱστορικόν, καὶ ἐκ τῆς Βενετικῆς πινακοθήκης τοῦ ΙΓ' αἰῶνος ἐπόμενον ἦτο νὰ μὴ ἀπῆ ἡ εἰκὼν αὕτη.

— Δὲν εἶναι, νομίζω, καιρὸς νὰ χορεύσωμεν, κυρίαί μου! ἔκραξεν ἐγερθεῖς ὁ Σανοῦτος. Φιλτάτη μοι Ὀλυμπία, δέχεσθε τὸν βραχίονά μου;

Κ α ἰ προσέφερον εἰς τὴν Ὀλυμπίαν τὴν χεῖρά του. Ἄλλ' αὕτη ἔκαμε κίνημα ἐσχάτης ἀποστροφῆς καὶ τὸν ἀπώθησεν.

— Δὲν μὲ ἀγαπᾷς, φίλη μου;

Ἄλλ' ἡ χεὶρ τῆς Ὀλυμπίας εἶχεν ἐγγίσει τὸ στήθος τοῦ Σανούτου. Ἠσθάνθη οὗτος πόνον, ὠχρίασε, συνέσφιγξε τοὺς ὀδόντας καὶ ἀφῆκεν ὑπόκωφον κραυγὴν. Ἐκλονίσθη, ὠλίσθησε καὶ ἔμελλε νὰ πέση. Ὁ Κουϊρίνης τὸν ὑπεστήριξε.

— Τί ἔχεις; Πάσχεις;

— Δὲν εἶναι τίποτε. Θὰ κατακλιθῶ· πονῶ· εἶναι ἐκ τῆς μέθης· ζαλίζομαι· ὦ πονῶ, πονῶ! εἶπε φέρων ἐπὶ τοῦ στήθους τὴν χεῖρα. Αἰσθάνομαι φλόγα ἐδῶ. Μαῦρε, Μαῦρε, ποῦ εἶσαι; Ἄ κατηραμένε Μαῦρε, διατί νὰ φέρης ἐδῶ τὸ μορμολύκειον τοῦτο; Σὺ πταίεις! Δὲν ἔχεις σ π λ ἄ γ χ ν α· εἶσαι ἄθεος!

Ἀκούσας τὴν διάλεκτον ταύτην ὁ Μαῦρος κατέλιπε τὴν θύραν, παρ' ἣν ἴστατο ὡς φρουρός, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ ἀνάκλιτρον, ἐφ' οὗ εἶχον ἐξαπλώσει τὸν κόμητα. Ἦνοιξε πλατέως τὸ στόμα, ἐκρέμασε τὰ ὦτα καὶ ἤκουε.

— Μαῦρε! εἶσαι ἄθεος! εἶσαι βδελυρός! ἐπανελάβεν ὁ Σανοῦτος συστρεφόμενος ἐπὶ τῆς στρωμνῆς του. Θὰ σὲ κρεμάσω, ἀνόητε! Διότι δὲν μοὶ ἀρέσκει τὸ παλούκωμα.

Ὁ Μαῦρος ἐξέπεμπε κίτρινα καὶ χολώδη βλέμματα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἐζήτει νὰ φάγη τὰ χεῖλη του μὲ τοὺς ὀδόντας. Ἐφαίνετο δὲ ἐτοιμαζόμενος νὰ ἐπιτεθῆ κατὰ τοῦ Σανούτου.

Τ ἦ στιγμῇ ταύτῃ ἀνὴρ τις φέρων ἐπίχρυσον στολὴν καὶ ξίφος ἐνεφανίσθη ἐπὶ τῆς θύρας, εἰσῆλθε καὶ ἐχαιρέτισε τὴν ὁμήγυριν.

— Κόμη Σανοῦτε, εἶπεν, ἔρχομαι ἐκ μέρους τῆς Α.Υ. τοῦ Δόγη, ἵνα σᾶς φέρω τὴν διαταγὴν ταύτην.

Κ α ἰ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης φάκελόν τινα ἐσφραγισμένον μὲ τὸν λέοντα τοῦ Ἁγίου Μάρκου.

Σ τ ρ α φ ε ἰς δὲ παρετήρησε τὸ ἐπὶ τοῦ δαπέδου κείμενον πτώμα. Ἄλλ' οὔτε ἀπορίαν τινὰ ἐξέφρασε μὲ τὸ βλέμμα του, οὔτε εἶπέ τι.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Η'

Η ΝΟΣΟΚΟΜΟΣ

Τὴν αὐτὴν νύκτα ἔν τινι πενιχρῶ οἰκίσκῳ ἐν Βενετία, κατέκειτο ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπος σφοδρῶς πυρέσσων. Γραῖά τις γυνὴ ἐκάθητο ἐπὶ ταπεινοῦ σκαμνίου παρὰ τὴν ἐστίαν, ὅπου ἔκαιεν ἀσθενὲς πῦρ, καὶ νυσταλέος λύχνος ὑπέφεγγε κρεμάμενος ὑπὲρ τὸν κεκρύφαλον αὐτῆς. Ἡ γυνὴ αὕτη ἐφαίνετο μὴ προσέχουσα εἰς τοὺς παραλήρους τοῦ πυρέσσοντος, ἢ διότι ἦτο κωφή, ἢ διότι εἶχεν ἐξοικειωθῆ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας πρὸς τὴν κατάστασιν ταύτην.

— Μίαν μόνην φοράν, μίαν μόνην, ἤθελα νὰ τὸν φονεύσω· παρελήρει ὁ ἀσθενής· ἀλλ' ἐκεῖνος ἐπρόλαβε καὶ με ἐφόνευσε!

Κ α ἰ μετ' ὀλίγον ἐπανέλαβε με βραχνὴν καὶ ἡμίπνικτον φωνήν:

— Μὲ ἐφόνευσε δὶς! Μίαν φοράν εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ ἄλλην μίαν εἰς τὴν Βενετίαν.

— Βεβαίως, ἐπιθύριζε καθ' ἑαυτὴν ἡ γραῖα γυνὴ, ἥτις ἤκουεν, ὡς φαίνεται, τὰς λέξεις ταύτας, ἂν καὶ δὲν προσεῖχε. Βεβαίως, παράλογον φαίνεται ὅ,τι λέγει ὁ ἄρρωστος αὐτός. Ἀλλὰ ποῖος ἤξεύρει ἂν λέγη τὴν ἀλήθειαν; Καὶ ἂν ἡ ἀλήθεια εἶναι πάντοτε παράλογος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὴν λέγουσι ποτὲ οἱ φρόνιμοι καὶ ἡλικιωμένοι ἄνθρωποι, ἀλλὰ τὴν ὁμολογοῦσιν οἱ μεθυσμένοι, οἱ τρελοὶ, οἱ ἄρρωστοι καὶ τὰ μικρὰ παιδιά.

Κ α ἰ συνεδαύλισε τὸ πῦρ.

— Ἦθελα νὰ τοῦ ἐμπήξω τὴν μάχαιράν μου εἰς τὴν καρδίαν του, ἐπανέλαβε καὶ πάλιν ὁ πυρέσσων. Ἀλλ' ἐκεῖνος μοῦ ἐβύθισε τὸ γαταγάνι εἰς τὸ στῆθος, εἰς τὴν κεφαλὴν, εἰς τὸ σῶμα καὶ εἰς τὴν ψυχὴν. Μ' ἐφόνευσεν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ εἰς τὴν Δύσιν, εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν. Μ' ἐφόνευσεν εἰς τὸν νῦν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν μέλλοντα!

Κ α ἰ ἐστέναξεν ἐκ βάθους καρδίας.

— ὦ, ὁ ἄνθρωπος! Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι τέρας ἔχον ὀκτῶ κεφαλὰς καὶ κέρατα δέκα! Ἐπὶ ὀκτῶ ἔτη, ὀκτῶ μακρὰ ἔτη, τὸν ἐζήτουν ἀπὸ τῆς Βενετίας μέχρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸν ἐζήτουν εἰς τὴν φωλεάν του καὶ εἰς τὴν τρώγλην του, εἰς τὴν μάνδραν του καὶ εἰς τὸ σ φ α γ ε ἴον του! Ἀλλὰ δὲν τὸν εὔρον, δὲν τὸν εὔρον διὰ νὰ τὸν φονεύσω. Τὸν εὔρον, ἀλλὰ μ' ἐφόνευσε. Μ' ἐφόνευσε καὶ αἱ πληγαὶ του ἔσχισαν βαθέως τὸ στῆθός μου. Ἄχ, δὲν μοὶ πονεῖ τόσο ἡ μαχαιριά του, ὅσον μοὶ ἐπόνεσε ἡ κατάρατος ἐκείνη προδοσία του. Μοὶ ἤρπασε τὸν θησαυρόν μου, τὴν τιμὴν μου, τὴν εὐτυχίαν μου! Ἐπικατάρατος νὰ εἶναι ἡ νύξ, καθ' ἣν ἐπρόσφερα εἰς τὸν Βενετὸν τὴν φιλοξενίαν μου. Ἐπικατάρατος ἡ στέγη, ἥτις τὸν ἐστέγασεν, ἐπικατάρατος ἡ τράπεζα, εἰς ἣν ἐδείπνησεν, ἐπικατάρατος ἡ ἐστία, εἰς ἣν ἔθερμά ν θ η . Ποῦ θὰ τὸν ἐπανεύρω; Πῶς θὰ τὸν ἐκδικηθῶ; Μὲ φεύγει ὡς σκιά, ὡς ὄνειρον, ὡς φάντασμα. Ἴδου, ἰδοὺ αὐτός. Ἦλθε πάλιν. Ἦλθε καὶ με ἐμπαίζει. Γεῶ με τοὺς ὀδόντας του. Ἴδου, πάλιν φεύγει! Ἀλλὰ θὰ σὲ συλλάβω, Βενετέ!

Καὶ ἀναπηδήσας μὲ βίαιον καὶ σφοδρὸν κίνημα ἐπὶ τῆς στρωμνῆς, ἔθηκε τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ δαπέδου καὶ ἔτεινε τὰς χεῖρας, ἵνα συλλάβῃ σκιάν τινα. Ἡ γραῖα γυνὴ ἐσταυροκοπήθη καὶ συνεστάλη εἰς τὴν γωνίαν τῆς.

— Ἰησοῦ, Μαρία, βοήθησε. Ἅγιε Μάρκε, σῶσε. Πλάγιασε, ἄνθρωπε, εἰς τὴν κλίνην σου, καὶ δὲν εἶναι κανεῖς. Γραπτὸν μοῦ ἦτον καὶ τοῦτο!

Ἠγέρθη καὶ τὸν ὑπεστήριζεν ἵνα κατακλιθῇ. Ὁ παροξυσμὸς τοῦ πυρετοῦ παρήλθε, καὶ ἐκτεθεὶς ὕπτιος ἐπὶ τῆς κλίνης ἀπεναρκώθη ὁ ἀσθενής.

Ἡ γυνὴ ἐπανελθοῦσα ἐκάθισε παρὰ τὴν ἐστίαν. Δὲν ἐφάνη φοβηθεῖσα ἐκ τῆς παραφορᾶς τοῦ ἀσθενοῦς, ἀλλ' ἐγόγγυζε διότι τὴν κατεδίκασεν ἡ τύχη τῆς νὰ εἶναι νοσοκόμος καὶ δὲν τῇ ἐπέτρεψε νὰ ἔχῃ ἄλλο ἐπάγγελμα.

— Ὡς φαίνεται, ἔλεγε, δὲν τῆς ἐπερίσσευσεν ἄλλη τέχνη, διὰ νὰ μοὶ δώσῃ. Διότι ἄλλη ἔγινε μαστροπός, ἄλλη ἠγουμένη, ἄλλη ἐταίρα, ἄλλη ἀρχόντισσα καὶ ἄλλη κλέπτρια· ἐμέ, τί ἄλλο ἠδύνατο νὰ μὲ κάμῃ ἢ νοσοκόμον διὰ τοὺς ἀρρώστους; Ἀλλ' ἄς ἤμουν τούλάχιστον νοσοκόμος διὰ τοὺς ὑγιεῖς! Γραπτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν μου ἦτο καὶ τοῦτο!

Ἐξεφυτίλισε τὸν λύχνον καὶ ἤρχισε νὰ παρασκευάζῃ ξαντὸν διὰ τὸν ἀσθενῆ.

— Διὰ σὲ τὸ κάμνω τοῦτο, γυιέ μου, ἔλεγεν ὡς ἀποτεينوμένη πρὸς τὸν νοσοῦντα, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν ἀκούσῃ. Ἡσύχασε καὶ βάστα καλὰ τὴν καρδιά σου. Δὲν ἤμπορῶ νὰ βλέπω ἄρρωστον νὰ παλαίῃ καὶ νὰ φωνάζῃ κατὰ κοράκων, ὅπως σὺ κάμνεις.

Ἡ γυνὴ αὕτη ἐκαλεῖτο, πρὸς μυκτηρισμὸν ἴσως, ὑπὸ τῶν γειτόνων γραῖα Φορκίνα καὶ ἦτο ἐβδομηκοντοῦτις· ἐπρέσβευε δὲ ὡς δόγμα ἐξ ἀποκαλύψεως ὅτι ἦτο ἄτρωτος κατὰ πάσης νόσου. Εἶχεν ἀντιμετωπίσει εἰκοσάκις, κατὰ τὸ μακρὸν κομποσχοίνιον τῶν ἐτῶν τῆς ἡλικίας τῆς, τὴν λώβην, τὴν πανώλη καὶ τὴν εὐλογιάν, εἶχε νοσηλεύσει τυφικούς, χολερικούς καὶ ὄστρακιῶντας. Κατὰ τὴν νεότητά τῆς ἦτο κλειδόμαντις προλέγουσα τὴν τύχην εἰς τοὺς διαβάτας καὶ μετῆρχετο ἐνίοτε τὴν μαγειάν. Εἶχε περιέλθει τὴν Ἰταλίαν πωλοῦσα τὸ ἐμπόρευμα τοῦτο, ἐωσότου ἡμέραν τινὰ ὁ Ἄρμοσθης τῆς πόλεως τοῦ Παταυῖου διέταξε νὰ τὴν συλλάβωσι καὶ τὴν ρίψωσιν εἰς τὴν φυλακὴν. Διήλθεν ἐν αὐτῇ ἀκριβῶς τὰ ἔτη ἐκεῖνα τῆς νεότητος, καθ' ἃ ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ ὅτι θὰ ἐτελειοποιεῖ τὸ ἐπάγγελμά τῆς. Ἀλλ' ἤδη τοῦτο κατεδικάσθη εἰς νέκρωσιν καὶ ἐτάφη ἐν τῇ κόνει τῆς εἰρκτῆς. Ἐξελθοῦσα ἐκ τοῦ σωφρονιστηρίου ἐκείνου ἠναγκάσθη νὰ ἀλλάξῃ ἐπάγγελμα καὶ ἔγινε νοσοκόμος. Δὲν ἦτο εὐχαριστημένη ἐκ τούτου, ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον καιρὸς νὰ ἐκλέξῃ ἄλλο.

Ἡ γραῖα Φορκίνα, (ἣτις ἐπεκαλεῖτο ἐνίοτε καὶ θειὰ Γραφτώ, ἔνεκα τῆς φράσεως ἣν συνήθιζε· γραπτὸ ἦτον καὶ τοῦτο!), ἔτρεφεν ἀποστροφὴν κατὰ παντὸς ὑγιοῦς ἀνθρώπου, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τὰς ροδόχρους παρειάς, καὶ ἐπεθύμει ἵνα πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης, ἂν ἦτο δυνατὸν, πέσῃ κλινήρης καὶ νοσοῦσα ἐπὶ μιᾶς κλίνης, ἵνα νοσηλευθῇ παρ' αὐτῆς. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτο προφανῶς λῆρος πυρέσσοντος, οἷον οὐδέποτε εἶχε νοσηλεύσει.

Ἐν τούτοις ὁ ἀσθενὴς ἐφαίνετο ἀποκοιμηθεὶς. Ἡ νύξ ἐπροχώρει καὶ ἡ θειὰ Γραφτὼ ἐνύσταξεν ἐπίσης καὶ ἤρχισε νὰ κινῆ ἄνω καὶ κάτω τὴν κεφαλὴν, ὡς πλοῖον ἐν σάλῳ κυμάτων, ἅμα καθημένη ἐπὶ τοῦ σκαμνίου της καὶ ἔχουσα τὸ ξαντὸν εἰς τὰς χεῖρας.

Ὦνειρεύθη δὲ ὅτι εὐρέθη ἐν ἀπειρομεγέθει θαλάμῳ νοσοκομείου ἔχοντι χιλίας κλίνας καὶ χιλίους ἀσθενεῖς ἐκ διαφόρων νοσημάτων, οἵτινες ἅμα ἰδόντες αὐτὴν τῇ ἔτεινον ἐκ τῶν κλινῶν τῶν τὰς παλάμας ζητοῦντες νὰ τοῖς εἴπῃ τὴν τύχην των. Ἡ θειὰ Γραφτὼ εὐχαριστήθη ἐκ τούτου, καὶ ἠτοιμάζετο νὰ ἰκανοποιήσῃ τὴν εὐλογον ἐπιθυμίαν των, ἀλλὰ παραδόξως εὐρέθη ἐκεῖ παρῶν ὁ ἀμείλικτος Ἀρμοστής ἢ Ποδέστας τοῦ Παταυῖου, καὶ ἀπηγόρευσεν ἀποτόμως εἰς τὴν θειὰν Γραφτὼ νὰ ἐξασκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο. Τὴν ἠπέιλησε δὲ ὅτι ἂν φωραθῇ *λαθραῖως* λέγουσα τὴν τύχην εἰς τινα, θὰ τὴν στείλῃ κατ' εὐθεΐαν εἰς τὸν δῆμιον, τὸν ἀνασκολοπιστὴν, διότι τὸ Κράτος δὲν εἶχε πλέον προσόδους ὅπως τὴν τρέφῃ εἰς τὸ δεσμωτήριον.

Ἡ θειὰ Γραφτὼ ἐξύπνησε κατατρομαγμένη.

Τὴν αὐτὴν στιγμήν ἐκρούσθη ἡ θύρα τοῦ οἰκίσκου.

Ἡ γραῖα Φορκίνα ἠγέρθη καὶ ἐζήτηε ποῦ νὰ κρυβῆ νομίζουσα ὅτι ὁ κρούων ἦτο ὁ Ἀρμοστής ἢ καὶ ὁ δῆμιος τοῦ Παταυῖου. Ἐφαντάσθη ὅτι θὰ ἦτο καλὸν νὰ χωθῆ ὑπὸ τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς.

Ἡ θύρα ἐκρούσθη πάλιν ἐπανειλημμένως.

Ἡ Φορκίνα ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπροσπάθει ν' ἀποσεῖσῃ τὴν σκιάν, ἣν κατέλιπεν εἰς τὴν φαντασίαν της τὸ ὄνειρον.

— Ἢμπορεῖ νὰ μὴ εἶναι καὶ ὁ δῆμιος, ἔλεγεν. Ἀλλὰ τί θέλει ἐδῶ ὁ δῆμιος; Ποῖος ἢμπορεῖ νὰ βλάψῃ μίαν τιμίαν γυναῖκα; Ἀλλὰ ποῖος νὰ εἶναι;

Ἐπλησίασεν εἰς τὴν θύραν, πατοῦσα ἐπ' ἄκρων τῶν ὀνύχων, καὶ ἠκροάσθη. Ἐθεσε τὸν ὀφθαλμὸν εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ κλείθρου, ἀλλ' οὐδὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ ἐν τῷ σκότει.

— Ἄνοιξε, γραῖα Φορκίνα, ἔκραξαν ἔξωθεν.

— Ποῖος εἶναι;

— Ἐγὼ εἶμαι.

— Ποῖος σύ;

— Ἐγώ, ὁ Μηνᾶς.

— Ποῖος Μηνᾶς;

— Ὁ Μηνᾶς, ὁ σύντροφος τοῦ Ἰωάννου Βενδίκη.

— Τίνος Ἰωάννου Βενδίκη;

— Τοῦ Ἰωάννου Βενδίκη, ὅστις εἶναι ἀσθενής εἰς τὴν οἰκίαν σου.

Ἡ γραῖα ἐσκέφθη ἐπὶ στιγμὴν. Συνήρμωσε τὰς ἀναμνήσεις της καὶ εἶπε.

— Δυνατὸν νὰ ἔχη δίκαιον. Τῷ ὄντι αὐτὸς ὁ πληγωμένος ἐδῶ πρέπει νὰ ὀνομάζεται Ἰωάννης Βενδίκης. Τὸν γνωρίζω ἀπὸ πολλοῦ καὶ οὕτω πρέπει νὰ ὀνομάζεται. Καὶ ἐκεῖνος, ὅπου φωνάζει ἀπ' ἔξω, θὰ ὀνομάζεται βέβαια Μηνᾶς. Γνωρίζω τὴν φωνὴν του. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὀνομάζεταί Μηνᾶς, ὅταν τὸν ἐγνώριζα οὕτως ὀνομάζετο. Λοιπὸν θὰ εἶπῃ ὅτι ὁ Μηνᾶς ζητεῖ τὸν Ἰωάννην Βενδίκην.

— Λοιπὸν θ' ἀνοίξης; ἀνέκραξεν ἡ φωνὴ ἔξωθεν.

— Ἄλλ' εἶσαι λοιπὸν ὁ Μηνᾶς; ἀπήντησεν ἡ γραῖα.

— Σοὶ εἶπα ὅτι εἶμαι ὁ Μηνᾶς.

— Καὶ ζητεῖς τὸν Ἰωάννην Βενδίκην;

— Ναί, αὐτὸν ζητῶ.

— Ἄλλὰ ποῖος σοὶ εἶπεν ὅτι ὁ Ἰωάννης Βενδίκης εἶναι ἐδῶ;

— Μοὶ τὸ εἶπεν ἓνας φίλος.

— Ποῖος φίλος;

— Ὁ Καρτάσης.

— Ποῖος Καρτάσης;

— Ὁ Καρτάσης, ὅστις ἐσύχναζεν εἰς τὸ γειτονικὸν καπηλεῖον ἐδῶ.

— Ποῖον καπηλεῖον;

— Τὸ καπηλεῖον τῆς Κοκκινουῆς.

— Ἄ, ἄ, καλὴ γνωριμία!

— Τέλος πάντων, ἄνοιξε· ἔχω ἀνάγκην νὰ ἴδω τὸν Ἰωάννην Βενδίκην.

— Ἄλλὰ τί τὸν θέλεις;

- Εἰς αὐτόν μόνον θὰ τὸ εἶπω.
- Εἶναι ἄρρωστος.
- Καὶ ἀποθαμένος ἂν εἶναι, πρέπει νὰ τὸν ἴδω.
- Ἔχει καιρὸν ὅπου δὲν τὸν εἶδες;
- Πολὺν καιρὸν.
- Πόθεν ἔρχεσαι;
- Ἀπὸ μακρινὸν ταξίδιον.
- Ἀπὸ ποῖον μέρος;
- Ἀπὸ τὸν Λεβάντην.

Ἡ θεῖα Φορκίνα ἐψέλλισε· «Γραπτὸν ἦτον καὶ τοῦτο, νὰ ξεσπάσῃ εἰς τὴν κεφαλὴν μου»· ἔκαμεν τρεῖς σταυρούς, ἐπεκαλέσθη τὸν ἅγιον Μᾶρκον, τὸν ἅγιον Λαυρέντιον καὶ τὴν ἁγίαν Περπέτουαν καὶ τέλος ἀπεφάσισε ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν.

Ἐἰσῆλθε νέος τριακονταετῆς περίπου ἔχων τραχὺ ναυτικὸν καὶ ἀγαθὸν ἦθος. Διηυθύνθη ἡρέμα πρὸς τὴν κλίνην, ἐφ' ἧς κατέκειτο ὁ νοσῶν.

Ἐκυψεν ἐπὶ τῆς στρωμνῆς του καὶ τὸν παρετήρησε προσεκτικῶς.

- Κοιμᾶται; εἶπε.
- Κοιμᾶται; ἀπήνησεν ἡ γραῖα Φορκίνα. Δὲν μ' ἐρωτᾷς ἂν ἐκοιμήθη ποτὲ ὀκτῶ ἡμέρας τώρα; Φωνάζει, παλαίει, κτυπᾷ, σκοτώνεται καὶ ἔπειτα λιποθυμεῖ.
- Εἶναι πληγωμένος; ἠρώτησεν ὁ Μηνᾶς.
- Ὅλον τὸ στήθος καὶ τὸ σῶμά του μία πληγὴ εἶναι. Δὲν ἔχει μέρος ἀπλήγωτον.
- Καὶ τὸν περιποιεῖσαι καλά;
- Κατὰ διαβόλου! Αὐτὸς ἂν γλυτώσῃ, θὰ εἶναι θαῦμα.
- Ποῖος τὸν ἔφευγεν ἐδῶ;
- Μία γειτόνισσά μου μὲ παρεκάλεσε νὰ κάμω τὸ ψυχικόν.

Ὁ Μηνᾶς ἐστέναξε.

— Δυστυχῆ καὶ ἀγαθὲ μου κύριε, εἶπε. Πολλὰ ἔμελλες νὰ ὑποφέρης ἀδίκως εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον.

— Γραπτὸν μοῦ ἦτο καὶ τοῦτο, ἀπήντησεν ἡ γραῖα Φορκίνα.

— Δὲν ὀμιλεῖ ποτέ; ἠρώτησεν ὁ Μηνᾶς.

— Ὅμιλεῖ μόνος του. Λέγει ἱστορίας, ὅπου δὲν ἤξεύρω ἂν συνέβησαν ποτέ.

— Αὐτὰ εἶναι τοῦ πυρετοῦ.

— Τίνος θέλεις νὰ εἶναι; Ἔχω σαράντα χρόνους νοσοκόμος καὶ γνωρίζω ἐκ τοῦ πλησίον τὸν τύφον, τὴν μηνιγγίτιν, τὴν ὀστρακίαν, τὴν πανώλη καὶ ὅλας αὐτὰς τὰς καλὰς μου φιλενάδας.

— Πρὸς σὲ δὲν ὀμιλεῖ ποτέ ὁ ἀσθενής;

— Πρὸς ἐμέ ὄχι.

— Καὶ δὲν σὲ ἐννοεῖ ἂν τῷ εἴπῃς τίποτε;

— Ποῖος ἤξεύρει ἂν ἐννοῇ;

— Δὲν εἶναι, τέλος πάντων, εἰς τὰς φρένας του;

— Εἰς τὰς φρένας του; Ἀλλὰ πῶς θέλεις νὰ εἶναι; Ἐγνώρισα, σοὶ εἶπα, τὸν τύφον, τὴν πανώλη, τὴν χολέραν, τὴν λοιμικὴν...

— Ἀλλὰ τί ἔχουν νὰ κάμουν αὐτὰ μ' ἓνα πληγωμένον;

— Αὐτὸς τὰ ἔχει ὅλα ὁμοῦ.

— Μήπως εἶσαι τρελὴ, καλὴ μου γραῖα;

— Ἐγὼ τρελὴ; Δάγκασε τὴν γλῶσσάν σου. Ὅπισω μου, Σατανᾶ! Γραπτὸν μοῦ ἦτο καὶ αὐτό. Πταίω ἐγώ, ὅπου σοῦ ἤνοιξα τὴν θύραν.

— Συγχώρησέ με, γραῖα, δὲν ἠθελα νὰ σὲ προσβάλω. Ἄλλ' ὁ δυστυχῆς κύριός μου πρέπει νὰ σωθῇ. Βάλε τὰ δυνατὰ σου, καλὴ μου θειά Φορκίνα. Καὶ θὰ πληρωθῆς ἀκριβὰ διὰ τὸν κόπον σου. Ἐφερες κανένα ἰατρὸν ἐδῶ;

— Ἰατροὺς ἔφερα, ἀλλὰ μὴ τοὺς πιστεύῃς. Αὐτοὶ εἶναι ὅλοι ἀγύρται, παιδί μου.

— Καὶ ἰατροὺς νὰ προσκαλέσης γραῖα, καὶ ὅ,τι δύνασαι νὰ πράξης. Θὰ πληρωθῆς. Εἵμεθα πλούσιοι. Αὐριον τὸ πρωὶ θὰ σοὶ δώσω πολλὰ χρήματα. Ὡ, δυστυχῆ μου κύριε, καὶ νὰ ἤξευρες πόσον ἐπεθύμουν νὰ σοὶ ὁμιλήσω! Νὰ ἤξευρες πόθεν ἔρχομαι καὶ ποῖαν ἀνεκάλυψα.

Ὁ ἀσθενὴς ἐκινήθη τὴν στιγμὴν ταύτην. Παραδόξως ἡ τελευταία τοῦ Μηνᾶ φράσις τῷ ἀπέδωκε τὴν ἐγρήγορσιν καὶ τὸ λογικόν.

— Ποῖαν ἀνεκάλυψες; εἶπε μὲ πεπνιγμένην φωνήν. Δὲν εἶναι ὁ Μηνᾶς, ὅστις ὁμιλεῖ ἐδῶ;

— Ἐγὼ εἶμαι, κύριέ μου! ἔκραξεν ὁ Μηνᾶς περιχαρῆς, καὶ προσῆλθε εἰς τὴν κλίνην.

— Τί ἔλεγες πρὸ ὀλίγου; ἠρώτησεν ὁ ἀσθενὴς.

Ὁ Μηνᾶς κύψας εἰς τὴν κλίνην τοῦ ἠσπάσθη τὴν χεῖρα καὶ τῷ εἶπέ τι εἰς τὸ οὖς.

Ὁ ἀσθενὴς ἀνεσκίρτησεν.

— Ἀληθῶς; Τὴν εὔρες; εἶπεν· εἶναι ὑγιής; Μηνᾶ, Μηνᾶ! τὴν εἶδες; Δὲν ἠπατήθης; Ἀληθῶς ζῆ; Ὡ Μηνᾶ, σὲ εὐχαριστῶ.

Κ α ἰ ἀνεκάθισεν ἐπὶ τῆς κλίνης.

— Ὡ ναί, ναί, κύριέ μου, εἶπεν ὁ Μηνᾶς κλαίων, τὴν εἶδα καὶ ζῆ.

— Τῆ ὠμίλησες; Τί σοὶ εἶπε;

— Δὲν ἠθέλησα νὰ τῆ δώσω γνωριμίαν.

— Διατί;

— Διότι ἐφοβήθην μὴ ἐπιμένει νὰ μείνῃ εἰς τὸ μοναστήριον καὶ γίνῃ ἄφαντος πάλιν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας.

— Ἄς εἶναι. Λυπηρόν! Ἄλλ' ἀρκεῖ νὰ ζῆ.

— Ζῆ, κύριέ μου.

— Ὡ, πῶς ἀνεγεννήθην. Ἐλα, ἔλα, γραῖα, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν Φορκίαν, ἔλα νὰ μοῦ ἀλλάξης τὰς πληγὰς, διότι θὰ ἀναχωρήσω αὐριον.

— Δὲν εἶναι καιρός, κύριέ μου· πάσχεις ἀκόμη καὶ εἶναι καλὸν νὰ φυλαχθῆς, εἶπεν ὁ Μηνᾶς.

— Ὅχι, θὰ ἀναχωρήσωμεν, Μηνᾶ. Δὲν φοβοῦμαι πλέον τίποτε. Ἀρκεῖ νὰ ζῆ αὕτη.

—“Ὅπως θέλεις.

—“Ἄς τὴν ἴδω, Μηνᾶ, καὶ ἄς ἀποθάνω.

—Ἀναχωροῦμεν, κύριέ μου.

Ἡ γραῖα Φορκίνα τὰ ἔχασεν. Ἐζήτει τὸ ξαντὸν καὶ τοὺς ἐπιδέσμους, ὅπως ἀλλάξη τὰς πληγὰς τοῦ ἀσθενοῦς της, καὶ οὐδὲν εὔρισκεν. “Ἐμεινεν ἔκθαμβος ἐκ τῆς ἀποτόμου μεταβολῆς τῆς νόσου. Ἡρώτα ἐαυτὴν μὴ ὁ τραυματίας παρεφρόνησεν ὀριστικῶς. Τὸ γεγονός, ὅπερ ἔβλεπε ν, ἀνέτρεπε πάσας τὰς περὶ κλινικῆς καὶ νοσηλείας ιδέας καὶ πάντα τὰ συμπεράσματά της.

—“Ἐλα, κάμε γρήγορα, καλή μου γραῖα, ἐπανέλαβεν ὁ ἀσθενής· φέρε νὰ μοῦ ἀλλάξης τὰς πληγὰς καὶ ἐτοίμασε ζωμόν τινα νὰ προγευματίσωμεν.

— Καλή ιδέα, κύριέ μου, εἶπεν ὁ Μηνᾶς τρίβων τὰς χεῖρας. Ἀλλὰ νὰ εἶχεν ἡ καλή αὕτη γραῖα φιάλην τινὰ οἴνου! Πόσον διψῶ!

—“Ἐχεις οἶνον, γραῖα;

—“Ὅχι, παιδί μου, ποῦ νὰ τὸν εὔρω.

— Δὲν σημαίνει, εἶπεν ὁ Μηνᾶς. Θὰ ἐξυπνίσωμεν τὴν γειτόνισσάν σου τὴν Κοκκινού νὰ μᾶς δώσῃ.

— Οἶνον! Οἶνον! Φέρε οἶνον, γραῖα, εἶπεν ὁ τραυματίας.

Κ α ἰ ἐγερθεὶς ἐκάθισε παρὰ τὴν ἐστίαν, ἐπὶ τοῦ πενιχροῦ ἐδωλίου, ἐφ’ οὔ ἐκάθητο πρὸ μικροῦ ἢ Φορκίνα.

Μ Ε Ρ Ο Σ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α´

Ο Ι ΕΞΟΡΚΙΣΜΟΙ

Κ υ ρ ι α κ ῆ ν τινα Ἀπριλίου, καθ’ ἣν ὥραν ὁ ὑψούμενος ἥλιος ἀπερρόφα τὴν δρόσον ἐκ τῶν φύλλων τῶν δένδρων καὶ αἱ χελιδόνες ἐπέτων ἀπὸ στέγης εἰς στέγην κομίζουσαι τροφήν εἰς τοὺς ψελλίζοντας νεοσσοὺς των, οἵτινες ἰστάμενοι ἐν ταῖς παρυφαῖς τῶν φωλεῶν ἤνοιγον τὰ στόματα καὶ ἐδείκνυον τὰς ἐρυθρὰς κλειτορίδας τῶν φαρυγγῶν των, οἱ μοναχοί, φέροντες τὰ κουκούλια μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν καταβιβασμένα ἐξήρχοντο βραδέως ἐκ τοῦ μεγάλου ναοῦ τῆς ἐν Πάτμῳ ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Τ ε λ ε υ τ α ῖ ος δὲ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ γηραιὸς καὶ κυρτὸς μοναχός, στηριζόμενος ἐπὶ βακτηρίας, καὶ διευθύνθη πρὸς τὸ κελλίον του. “Ἐπὶ θερμόν τι ποτόν, ὅπερ τῷ παρεσκεύασεν ὁ ὑποτακτικὸς του, καὶ κατακλιθεὶς ἐπὶ τῆς πενιχρᾶς στρωμνῆς του ἀνεπαύετο.

Μ ὁ λ ι ς παρῆλθον στιγμαὶ τινες, καθ’ ἃς ὁ γέρων δὲν εἶχεν ἀποκοιμηθῆ, καὶ ἕτερος μοναχὸς ἐνεφανίσθη εἰς τὸν πρὸ τοῦ κελλίου διάδρομον καὶ ἔκρουσε τὴν ἐτέραν τῶν δύο διδύμων θυρῶν.

— Ἀδελφὲ Σίμων! ἔκραξε.

— Εὐλόγησον, εἶπεν ἡ φωνὴ τοῦ ὑποτακτικοῦ.

— Κοιμᾶται ὁ γέροντάς σου;

— Ἄν δὲν προσεύχεται, εἶπεν ὁ ὑποτακτικὸς ἀνοίγων τὴν θύραν.

— Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξομολογήσῃ μίαν ἀδελφήν.

— Ποίαν ἀδελφήν;

— Τὴν ἀδελφὴν Ἀγάπην.

Ὁ γέρον μοναχός, ἀκούσας ἔσωθεν τὴν συνδιάλεξιν, ἠγέρθη, ἦλθεν εἰς τὴν θύραν καὶ ἀνέωξε.

— Ἡ ἀδελφὴ Ἀγάπη κινδυνεύει, ἀδελφὲ Νεεμία; ἠρώτησε.

— Δὲν ἤξεύρω, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ ἐξομολογηθῇ ἄνευ ἀναβολῆς.

— Ἔρχομαι εὐθύς.

Κ α ἰ ρίψας ἐπὶ τῶν ὤμων τὸ ράσον του ἐξῆλθε καὶ ἠκολούθησε τὸν ἀδελφὸν Νεεμίαν.

Ἐπερέβησαν τὸν οὐδὸν τῆς πύλης τοῦ Μοναστηρίου. Διήλθον παρὰ τὸ σπήλαιον τὸ σχιστὸν ἐν σχήματι Σταυροῦ, ἔνθα, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς συνέγραψεν ἐξ ἐμπνεύσεως τὸ «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος» καὶ γενομένου σεισμοῦ ἐσχίσθη τὸ σπήλαιον. Ἀνέβησαν διὰ βραχώδους καὶ στενῆς ἀτραποῦ εἰς τὸ ὄρος, ὁ μὲν Νεεμίας ἀσθμαίνων μὲ τοὺς ἰσχυροὺς του πνεύμονας, ὁ δὲ Ἀμμοῦν κύπτων ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ ὕβου του καὶ κρατῶν τὰ γόνατα μὲ τὴν μίαν χεῖρα, μὲ τὴν ἑτέραν δὲ τὴν ράβδον του. Ἐφθασαν εἰς ἄν τ ρ ο ν τι ἔχον κτιστὴν εἴσοδον βλέπουσαν πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ πρὸς τὸ ἐν τῇ ὑπωρεῖα κείμενον μοναστήριον.

Ὁ Νεεμίας ἀνέωξε τὴν θύραν καὶ εἰσελθόντος τοῦ Ἀμμοῦν ἔκλεισεν αὐτὴν ὀπισθὲν του μείνας αὐτὸς ἔξω.

Π ε ν ι χ ρ ὸς θάλαμος ἔχων τὸ χῶμα ὡς δάπεδον καὶ τὸν βράχον ὡς τοῖχον ἦτο τὸ ἐντὸς τοῦ οἰκήματος τούτου. Κλίνη τις ἦτο κατὰ τὴν μίαν γωνίαν, ἐφ' ἧς κατέκειτο γυνή τις. Ὁ Ἀμμοῦν ἔλαβε τὸ μόνον скаμνίον, ὅπερ ὑπῆρχε, καὶ ἐκάθισε παρὰ τὴν κλίνην.

— Τί ἔχεις, τέκνον Ἀγάπη; ἠρώτησεν ὁ γηραιὸς μοναχός.

Ἡ πάσχουσα γυνὴ ἀνέωξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸν παρετήρησε μὲ συμπαθὲς βλέμμα. Εἶχε κατάμαυρον τὸν χιτῶνα καὶ τὰ σκεπάσματα τῆς κλίνης. Ἄλλ' ἐν μέσῳ τοῦ πενθίμου τούτου χρώματος ἠκτινοβόλει πρόσωπον, ὅπερ πεισματωδῶς ἐπέμενε νὰ εἶναι ὠραῖον.

Ἦτο γυνὴ ἕως τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν. Ἡδύνατο νὰ εἶναι μόνον τριάκοντα. Ἡ καλλονὴ τῆς εἶχεν ὠχρὸν τι καὶ ἀσθενικόν, ὅπερ διηγεῖτο βασάνους καὶ μαρτύρια. Τὸ μέτωπόν τῆς ἦτο, ὡς στεφάνη ἀγίου, ὠχρὸν καὶ κυανόφλεβον περὶ τοὺς κροτάφους. Τὸ ὄμμα τῆς ἀντέλαμπε μυστικὰς ἀκτῖνας καὶ αὐγὰς ὄπτου* (visionnaire). Δυσκόλως ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ τις ἂν τὸ σχῆμα τοῦτο καὶ τὸ ἦθος προήρχοντο ἐκ βασάνων βιοτικῶν ἢ ἐκ τύψεων συνειδήσεως. Ἡ μέλαινα μανδήλα, ἣν ἐφόρει περὶ τὴν κόμην, δὲν ἠδύνατο ἐντελῶς νὰ ἀποκρύψῃ τὰ χρυσόξα *ν θ ἄ* τῆς μαλλία.

Ἐπάρχουσι γυναῖκες καταφεύγουσαι εἰς τὰ μοναστήρια ἐκ κόρου καὶ ὑπάρχουσιν ἄλλαι ἐγκολπούμεναι τὸν μοναχικὸν βίον ἐκ λιμοῦ; Ἴσως. Ἄλλ' εἰς ποτέραν τάξιν ἀνῆκεν αὕτη;

— Θέλω νὰ ἐξαγορευθῶ, πάτερ μου, εἶπεν ἡ γυνή.

— Πάσχεις;

— Τίς ἠξεύρει ἂν θὰ ζήσω; Ἐπιθυμῶ νὰ μὴ ἔχω μυστικὰ εἰς τὸν τάφον.

— Θὰ πράξῃς καλῶς, τέκνον μου. Τὰ μυστικά, ἅτινα κρύπτουσιν οἱ ἁμαρτωλοὶ κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν, τοὺς τρώγουσι ζῶντας, καθὼς οἱ σκώληκες θὰ μᾶς φάγωσι νεκρούς.

Ἡ μοναχὴ ἀνεκάθισεν ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ διὰ τοῦ κινήματος τούτου ἔδειξε γυμνάς τὰς ὠλένας τῆς, περικαλλεῖς ὡς πρὸς μοναχήν.

Ἐξέπεμψε βραχύν τινα καὶ δυσδιάκριτον στεναγμόν, ἐστήριξεν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τὴν κεφαλὴν καὶ ἤρχισεν ὡς ἐξῆς μὲ ἡρεμαίαν φωνήν.

— Πολλάκις σοὶ διηγήθην τὸν βίον μου πάτερ. Ἄλλ' ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις τῶν συμβάντων δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν τῆς ψυχῆς, καὶ ὅστις διηγεῖται τὸν βίον του καὶ κάμνει μακρὸν λόγον περὶ τῶν παθημάτων αὐτοῦ ἢ καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν του, ψεύδε *τ α ι*, διότι περιαυτολογεῖ ἐξ ἀνάγκης. Ἐκεῖνο ὅπερ πρὸς τύψιν μου δὲν ἐτόλμησα ποτὲ νὰ σοὶ εἶπω καὶ πρὸς αἴσχος μου θὰ σοὶ ὁμολογήσω τώρα διὰ πρώτην φοράν εἶναι τοῦτο· ἂν καὶ διὰ τῆς βίας καὶ τοῦ δόλου μὲ ἀπήγαγεν ὁ Βενετὸς εὐπατρίδης ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ συζύγ *ο υ* μου, οὐχ ἦττον ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας εὐτύχημα ἐνόμισα τὸ νὰ συζῶ μὲ τὸν Βενετὸν καὶ νὰ εἶμαι ἐρωμένη του. Διότι εἶχέ τι λίαν ἐπιβάλλον καὶ ἐωσφορικόν, ὅπερ μὲ καθυπέταξε καὶ ἀνέτρεψεν ἐντελῶς τὴν συνείδησίν μου. Οὐδέποτε εἶχον ἀγαπήσει μὲ νεανικὸν πάθος τὸν σύζυγόν μου. Μοὶ ἐφαίνετο βαρὺς καὶ ὀχληρὸς, ἂν καὶ αὐτὸς μὲ ἠγάπα. Καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μᾶλλον ἐνοχὸς εἶμαι ἐγώ, ἥτις ἠκολούθησα τὸν Βενετόν, ἢ οὗτος, ὅστις μὲ ἀπήγαγε. Διότι αὐτὸς μὲ ἤρπασεν ἐνδοὺς εἰς μέθην παροδικήν, εἰς πάθος βίαιον καὶ τυραννικὸ *ν*. Ἐνῶ ἐγώ, οἴμοι! ἠπάτων ἐμαυτὴν καὶ τοὺς πάντας. Διότι ὑπεκρινόμενην θλιψίαν βαθεῖαν καὶ ἡ καρδίᾳ μου ἐν παραβύστω ἔχαιρε καὶ ἐμεθύσκετο ἐξ ἀγαλλιάσεως ἐρωτικῆς.

— Σφάλμα βεβαίως εἶναι τοῦτο, κόρη μου, εἶπεν ὁ πνευματικὸς κοιτάζων αὐτὴν μετ' ἀπορίας, ἀλλ' ἀρκεῖ ὅτι μετενόησες πρὸ πολλοῦ.

— Οὐδέποτε μετενόησα εἰλικρινῶς, ἀπήντησεν ἡ μοναχὴ στενάζουσα. Ἄν ἐγκατέλιπον τὸν κόμητα, ἔπραξα τοῦτο ἐξ ἐρωτικοῦ πείσματος καὶ μανιώδους ζηλοτυπίας καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ σώσω τὴν ψυχὴν μου.

— Δὲν πειράζει, τέκνον μου· ἂν δὲν μετενόησες ἤδη πρὸ πολλοῦ, μετανοεῖς τώρα βεβαίως.

— Δὲν ὑπάρχει μετάνοια, πάτερ.

— Τί λέγεις; Βλασφημεῖς, ὦ γύναι.

— Δὲν πιστεύω ὅτι ὑπάρχει μετάνοια ἀληθῆς, πάτερ, ἐκτὸς ἂν ὀνομάζεται οὕτω ἡ ἐπιτήδευσις τῆς μετανοίας καὶ ἡ ὑποκρισία.

Ὁ πατὴρ Ἀμμοῦν ἐσηκώθη σπασμωδικῶς ἐκ τοῦ σκαμνίου του, ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ περιῆλθεν εἰς ἀμηχανίαν.

— Τότε διατί μ' ἐπροσκάλεσες ἐδῶ; εἶπεν. Εἰς τί χρησιμεύει ὁ ἰατρὸς εἰς νόσον ἀθεράπευτον;

— Διὰ νὰ ἐξομολογηθῶ, πάτερ μου.

— Νὰ ἐξομολογηθῆς ἄνευ μετανοίας;

— Καὶ νὰ σᾶς ζητήσω νὰ μὲ διδάξητε τὴν μετάνοιαν, ἂν εἶναι δυνατόν.

— Ἄλλ' αὕτη δὲν εἶναι διδακτὴ, εἶναι ἀυθόρμητος, κόρη μου.

— Λοιπὸν σᾶς λέγω ὅτι εἶναι ἀδύνατος.

— Ἔχεις τὸ πονηρὸν πνεῦμα τῆς βλασφημίας ἐντὸς τοῦ σώματός σου.

— Ἄκουσέ μου, πνευματικέ μου, προσεκτικῶς, καὶ συγχώρησον μίαν ἀσθενῆ γυναῖκα. Νόμιζέ με ὡς μεθύουσαν καὶ παραληροῦσαν. Παραδέχομαι ὅτι ἔρχεται ἐνίοτε στιγμή τις, καθ' ἣν ἡ ψυχὴ καταλύσεται καὶ κλαίει σιγανὰ ἢ καὶ θρηνεῖ ραγδαίως ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅστις εἶναι ἡ ὑπερτάτη σκέψις πάσης διανοίας. Ἄλλ' ἡ στιγμή αὕτη παρέρχεται, ὡς παρέρχονται πᾶσαι αἱ στιγμαί, καὶ μετ' αὐτὴν ἐπανίσταται ἡ σὰρξ καὶ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς. Λυπηθῆτέ με, πάτερ μου, καὶ μὴ μὲ καταδικάζετε. Ὑποφέρω ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς ταύτης τοῦ Ἰησοῦ τὰ βασανιστήρια. Ἡ καρδία μου εἶναι αἰμοσταγῆς, ἡ κεφαλὴ μου ἐσκοτισμένη. Συχνάκις καταβαίνει εἰς τὰ χεῖλη μου ἀσεβῆς λογισμὸς καὶ ἀναβαίνει ἐναγῆς ἐπιθυμία. Οἱ στεναγμοί μου τὰ δύο ταῦτα μεταφράζουσιν εἰς τὴν πυρίνην γλῶσσαν τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἀπελπισίας. Ἡ βλασφημία εἶναι φυσικὸν προῖδον τῆς δυστυχίας καὶ οὐχὶ τῆς ἀπιστίας. Δὲν πιστεύω ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον γυνὴ μᾶλλον κολασμένη ἐμοῦ. Ὡς κατάδικος δεμένος εἰς τὸν σκόλοπα, δι' οὗ μέλλει νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ποινὴ του,

εἶναι καὶ ἡ ψυχὴ μου δεμένη εἰς τὸν ἔρωτα τοῦτον, ὅστις εἶναι ἡ ποινή μου εἰς τὸν νῦν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν μέλλοντα. Ἀγαπῶ ἐκεῖνον, ὅστις κατέστρεψε τὴν οἰκιακὴν μου εὐδαιμονίαν καὶ κατεσπάρραξε τὴν καρδίαν τοῦ συζύγου μου, τὸν ἀγαπῶ τοσοῦτον διαπύρως καὶ τοσοῦτον ἐμμανῶς, ὥστε ὁ ἔρωσ οὗτος εἶναι δαιμόνιον κατοικοῦν εἰς τὴν σάρκα μου, εἶναι λεγεὼν ὅλη δαιμόνων ἐξηπλωμένη, ὡς πολὺπους μὲ τοὺς πλοκάμους του, εἰς τὰς φλέβας μου, ἐκμυζῶσα τὸ αἷμά μου καὶ ἀπορροφῶσα τὴν πνοὴν μου. Οὐδέποτε μετενόησα διὰ τὸ ἐγκλημά μου τοῦτο, πάτερ, οὐδὲ πιστεύω ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ μετανοήσω. Ἀπορῶ, πάτερ μου, πῶς ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει νὰ ὑπάρχη ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ δημιουργηθείσῃ φύσει αἴσθημα ἰσχυρότερον τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως καὶ Θεὸς ἀνώτερος πάσης θείας παντοδυναμίας. Εἰς μάτην, πάτερ μου, ἐκτελῶ παρατεταμένας νηστείας, εἰς μάτην κάμνω καθ' ἐκάστην χιλίας γονυκλισίας. Ἡ σὰρξ δὲν δύναται νὰ καταβληθῇ, ὁ ἔρωσ δὲν δύναται νὰ ὑποχωρήσῃ. Τὰ μὲν χεῖλη μου ψιθυρίζουσι μηχανικῶς τὰς τυπικὰς προσευχάς, ἅς παιδιόθεν ἀπεστήθισα, ἡ δὲ καρδία μου ἀντηχεῖ τὸ ὄνομα ἐκείνου...

Ὁ πατὴρ Ἀμμοῦν ἤκουε τὴν ὁμιλίαν ταύτην ὡς νὰ διετέλει ἐν ἐκστάσει καὶ νὰ εἶχε μετατεθῆ εἰς ἄλλον κόσμον ὅλως ἀκατάληπτον. Τῷ ἐφαίνετο ὅτι αἱ ἔρημοι τῆς Θηβαΐδος, ἅς εἶχε κατὰ τὴν νεότητά του χάριν προσκυνήσεως ἐπίσκεφθῆ, ἤνοιγον τὰ μελαγχολικὰ ἄντρα των καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν ἐξήρχοντο μυρμηκίαι δαιμόνων ριπτόμεναι κατ' αὐτοῦ, ὅπως κατατρυπήσωσι τὰς σάρκας του. Ἡ διάλεκτος αὕτη ἦτο ἄγνωστος εἰς αὐτόν. Ποικίλοι συγκεχυμένοι καὶ λαβυρινθῶδεις λογισμοὶ διεκλαδοῦντο ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ. Ἐν πρώτοις, ἦτο τοῦτο ἐξομολόγησις; Ἄλλ' ἂν ἦτο, κατ' οὐδὲν ὡμοίαζε πρὸς τὰς συνήθεις ἐξομολογήσεις, ὅσας εἶχεν ἀκούσει καθ' ἅπασαν τὴν μακρὰν τεσσαρακοστὴν τοῦ ἐπαγγέλματός του. Ἡ λοιπὸν ἡ τῆς γυναικὸς ταύτης δὲν ἦτο ἐξομολόγησις ἢ αἱ τῶν ἄλλων γυναικῶν δὲν ἦσαν τοιαῦται.

—Ἦκουσα τὰς ἐξαγορεύσεις πολλῶν γυναικῶν εἰς τὴν ζωὴν μου, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ πατὴρ Ἀμμοῦν. Ἀλλὰ τί ὁμολογοῦσιν αὗται; Τὴν κακολογίαν, τὸ ψεῦδος, τὰς πρὸς τοὺς συζύγους των λογομαχίας, ἐνίοτε τὸν φθόνον, οὐδέποτε τὴν κλοπὴν· συχνότατα ἐξιστοροῦσι μετὰ στόμφοῦ τὰς ἀρετάς των ἢ κακολογοῦσι τὴν γειτόνισαν καὶ τὴν φίλην, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἐξομολογοῦνται δῆθεν· οὐδέποτε ὁμολογοῦσι τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς τῆς μοιχείας καὶ τὴν πρᾶξιν αὐτήν· ἀναφέρουσιν ὅτι ἔπιον ὕδωρ πρὸ τοῦ ἀντιδώρου, ὅτι συνωμίλησαν ἐν τῇ ἐκκλήσει, ὅτι εἶχον τὰ συνήθια των, καὶ τὰ λοιπά. Ταῦτα τὰ ὁμολογοῦσιν. Ἀλλὰ τίς ἐξ αὐτῶν ἔκαμὲ ποτε τὰς φοβερὰς καὶ ἀπιστεύτους ὁμολογίας τῆς γυναικὸς ταύτης;

Ὁ πατὴρ Ἀμμοῦν προέβη οὕτω εἰς τὰς σκέψεις του, καὶ διηπόρει ἂν καὶ οἱ ἄνδρες ἔχουσι πολλῶν πλείονα εἰλικρινείαν τῆς τῶν γυναικῶν ἐν τῇ ἐξομολογήσει. Ἐπειτα ἠρώτα ἑαυτὸν ἂν καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀββᾶς Ἀμμοῦν ἐξομολογήθῃ ποτὲ εἰλικρινῶς, ἀλλὰ μετ' ἀληθοῦς καὶ ἀνοκρίτου εἰλικρινείας πρὸς τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ πατέρα. Τέλος δὲ κατέληξεν εἰς τὸ ἐν εἶδει ἐρωτήσεως συμπέρασμα· εἰς τί χρησιμεύει ἡ ἐξομολόγησις καὶ διατί οὗτος ὁ θεσμός;

Ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ μεγαλοφώνως ταῦτα πρὸς τὴν πνευματικὴν του κόρην, διότι διὰ τούτου ἤθελε καταστήσει νὰ ἀνταλλάξῃ θέσιν καὶ νὰ γίνῃ αὐτὸς ὁ ἐξομολογούμενος πρὸς αὐτήν.

Ὅθεν μὴ ἔχων ἄλλο προχειρότερον μέσον, ἵνα σίξῃ διὰ τελείας τὴν πνικτικὴν ταύτην περίοδον τοῦ λόγου, κατέφυγεν εἰς ἐκεῖνο, οὗ ἐφείδετο ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἐκήρυξεν ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἠλαύνετο προφανῶς καὶ αὐτοφώρως, ὡς καὶ αὐτὴ ὡμολόγησεν, ὑπὸ τοῦ πονηροῦ δαίμονος.

— Δαιμόνιον, δαιμόνιον ἔχεις, δυστυχής, τῆ εἶπε. Καλὰ τὸ εἶπες καὶ μόνη σου· ἢ μᾶλλον τὸ δαιμόνιον εἶπεν ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ὄνομά του.

Κ α ἰ ἐγερθεὶς ἐξήγαγε τὸ εὐχολόγιον ἐκ τοῦ κόλπου του καὶ ἤρχισε νὰ ἀναγινώσκη ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς τοὺς ἐξορκισμοὺς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. «Ἐπιτιμᾶ σοι Κύριος, διάβολε, τοῦ ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ πλάσματος τούτου... Ναί, Κύριε, ἀπέλασον ἀπ' αὐτῆς πᾶν πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐμφωλεῦσον αὐτῆς τῆ καρδίᾳ· πνεῦμα πλάνης, πνεῦμα ὑπερηφανίας, ἀπιστίας, ἀκηδίας, εἰδωλολατρίας, πνεῦμα πορνείας, μοιχείας, λαγνείας, ἀσωτίας, ἀσελγείας καὶ πάσης ἀκαθαρσίας»...

Τ ἂ ἐπιβλητικὰ καὶ μυστηριώδη ταῦτα λόγια ἐβόμβουν ὡς ἤχος προσβάλλον τὰ ὦτα πυρέσσοντος εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς Ἀγάπης. Ἦσθάνετο τὸ «πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον πνεῦμα» ἀσπαῖρον καὶ φρυάττον ἐντὸς τῆς. Ἐπεθύμει νὰ διαμαρτυρηθῆ καὶ δὲν ἠδύνατο. Ἄλλοτε μὲν ἐπεθύμει νὰ ἀ σ π α σ θ ῆ τὴν χεῖρα τοῦ γηραιοῦ μοναχοῦ, ἄλλοτε δὲ τῆς ἤρχετο νὰ τὸν ἀρπάσῃ ἐκ τοῦ γενείου καὶ νὰ τὸν ἀποβάλλῃ ἐκ τοῦ κελλίου τῆς. Ἦσθάνετο δύο δυνάμεις ἐλκούσας καὶ ἀνθελκούσας αὐτὴν εἰς τὸ κενόν, ὑπεράνω χασκούσης ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς ἀβύσσου. Ὅτε μὲν ἔκλινε π ρ ὸς τὴν ἄβυσσον, ὅτε δὲ ἐλάμβανε πτῆσιν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν αἰθέρα. Τότε θρησκεία, βίος, ἔρωσ, ἀπάτη, ἀμαρτήματα, θλίψεις, ὄνειρα, τὰ πάντα παρίσταντο εἰς τὴν φαντασίαν τῆς, ὡς συγκεχυμένα καὶ παμμιγῆς εἰκῶν. Ἔτεινε τὰς χεῖρας ἵνα συλλάβῃ τὴν ὄπτασίαν, ἀ λ λ ' αὐτὴ ἔφευγεν ὡς σκιά καὶ ἐξηφανίζετο ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

Ὁ ἱερεὺς ἐν τούτοις ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐξορκισμῶν. «Καὶ ποιήσον αὐτὴν ἀποτάξασθαι τῷ Σατανᾷ καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ... καὶ μὴ ὑποκρυβῆτω ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς δαιμόνιον σκοτεινὸν μηδὲ κυριευσά τ ω αὐτῆς»...

Ἡ Ἀγάπη διερράγη εἰς κλαυθμούς. Ἦρχισε νὰ χύνη σφοδροὺς καταρράκτας δακρύων. Ὁ ἱερεὺς τὴν ὤκτειρε καὶ ἔπαυσε τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐξορκισμῶν.

— Ἐξακολούθει, πάτερ μου, εἶπεν ἡ Ἀγάπη, ἀπομάσσουσα τὰ δάκρυά τῆς.

Ὁ Ἀμμοῦν ἐπανελάβεν. «Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ καταλιπεῖν εὐκαιρον τῷ Κυρίῳ τὸ πλάσμα τοῦτο... πνεῦμα σκότους, πνεῦμα ὀργῆς καὶ φθόνου καὶ φόνου, πνεῦμα ἐπιθυμίας, πνεῦμα ἀντιλογίας... ἐξελθέτω ἐκ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ ταύτης»...

Τ ῆ αὐτῇ στιγμῇ ἐκρούσθη δειλῶς καὶ μετὰ δισταγμοῦ ἡ θυρίς τοῦ κελλίου.

— Τίς εἶναι; εἶπεν ὁ ἱερεὺς.

— Ἐγὼ εἶμαι, ἅγιε πάτερ, ἀπήντησεν ἡ φωνὴ τοῦ ἀδελφοῦ Νεεμίου.

— Τί θέλεις;

- Ζητοῦσι τὴν ἀδελφὴν Ἀγάπη.
- Ποῖος;
- Δύο ξένοι, ἀνὴρ καὶ γυνή, φθάσαντες τὴν στιγμὴν ταύτην.
- Δὲν ἤξεύρεις ὅτι ἐκτελῶ ἀγίαν ὑπηρεσίαν τὴν στιγμὴν αὐτήν; Εἶναι τρόπος νὰ διακόπτῃς τὴν ἐξομολόγησιν;
- Τὸ ἤξευρα, πάτερ μου, καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσῃ ἡ πανοσιότης σας.
- Τότε διατί κτυπᾷς τὸ παράθυρον;
- Ἐπιμένουσιν οἱ ξένοι πολὺ νὰ εἰσέλθωσιν.
- Ἄς περιμείνωσι.
- Ἔστενοχωρήθησαν νὰ περιμείνωσι τόσην ὥραν.
- Εἶσαι ἀσεβής, ἀδελφὲ Νεεμία.
- Ἄς μὲ συγχωρήσῃ ἡ πανοσιότης σας.

Ἐν τούτοις ἀκούσασα ἡ Ἀγάπη ὅτι τὴν ζητοῦσιν, ἀφυπνίσθη ὡς ἐξ ἐφιάλτου τινὸς καὶ ἠσθάνθη ἐλπίδας καὶ συγκινήσεις. Ἡ καρδία της ἤρχισε νὰ πάλλεται τὸν ἀρμονικὸν ἐκεῖνον παλμόν, τὸν ἔνθερον καὶ προξενοῦντα γλυκεῖαν ταραχήν, ὃν πρὸ πολλοῦ εἶχε λησμονήσει. Ὅθ ε ν ἐνόμισε καλὸν νὰ ἐπέμβῃ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, πάτερ μου, εἶπε πρὸς τὸν Ἀββᾶν Ἀμμοῦν. Θὰ ἐπανέλθητε πάλιν τὸ ταχύτερον νὰ μοὶ ἀναγνώσητε ἐκ νέου τοὺς ἐξορκισμοὺς τούτους. Ἀλλὰ τίς ἤξεύρει, ἀφοῦ μὲ ζητοῦν, δυνατὸν νὰ εἶναι συγγενεῖς μου ἢ φίλοι μου, καὶ ἀνυπομονοῦσιν, ἀνησυχοῦντες, ὡς φ α ἰ ν ε τ α ι , περὶ τῆς ὑγείας μου. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ δεχθῶ τοὺς ξένους τούτους.

— Δὲν ἀντιλέγω, κόρη μου, εἶπεν ὁ Ἀββᾶς, θέτων τὸ εὐχολόγιον εἰς τὸν κόλπον του καὶ κάμνων ἀπόλουςιν τῶν ἐξορκισμῶν.

Κ α ἰ ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ κελλίου.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Β´

Η ΚΑΤΟΠΤΕΥΤΡΙΑ

Ἐἰσῆλθε νεαρά τις γυνή, ἀρκούντως ὡραία, ἀκολουθουμένη ὑπ' ἀνδρὸς ὑψηλοῦ, δυσμόρφου, ἀντιπαθοῦς καὶ ἀδεξίου. Ἐφαίνετο οὗτος τοσοῦτον ἄγροικος, ὥστε δὲν εἶχε βεβαιότητα οὔτε περὶ τοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ ἐπάτει, οὔτε περὶ τῆς στέγης ὑφ' ἣν ἴστατο, ἀλλ' ἐκοίταζεν ἄνω καὶ κάτω, μὲ ὄμματα ὑπερμέτρως ἀνοικτά, καὶ εἶχε τὴν ρῖνα προεξέχουσαν καὶ ὀρθίαν ἐν εἴδει θαυμαστικοῦ. Ἐκ

πρώτης άφετηρίας ένόει τις άμα βλέπων τὸ ζευγος τοῦτο ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη, ἡ ἔχουσα ὠραίαν μορφὴν καὶ νοήμονα, περιεφρόνει ἐκ βάθους τῆς καρδίας τὸν ἄνδρα τοῦτον, ἂν ἦτο σύζυγός της.

Ἡ νέα γυνὴ ἔρριψε στιγμιαῖον βλέμμα πρὸς τὸν Ἀββᾶν Ἀμμοῦν, καὶ τὸ μετέφερεν εὐθύς ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τόσον ἀκαριαίως, ὥστε ὡς ἔγγιστα ἐξέφραζε τοῦτο τὴν ἐξῆς έννοιαν. «Ἄ, εἶναι καλόγηρος, τί μὲ μέλει;» Τὸ βλέμμα της δὲ ἔπεσε βαθύ, ἐρευνητικὸν καὶ διαμπερές ἐπὶ τῆς μοναχῆς τῆς κληνῆρους. Τὴν ἐκοίταξεν ὡς νὰ ἐπεθύμει οὐχὶ μόνον νὰ φωτογραφῆσῃ τὴν εἰκόνα της, ἀλλὰ νὰ καταμετρήσῃ τὴν συνείδησίν της καὶ νὰ ἀναγνώσῃ τὸν βίον της γεγραμμενον ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ ἐκείνου μετώπου.

Ἡ Ἀγάπη ἑταράχθη καὶ ἠπόρησεν ἐκ τοῦ ἀρπακτικοῦ ἐκείνου βλέμματος, δὲν ἐνεθυμεῖτο δὲ ἂν εἶχεν ἰδεῖ ποτε τὴν γυναῖκα ταύτην.

— Τί μὲ θέλει; ἔλεγε καθ' ἑαυτήν· διατί μὲ κοιτάζει οὕτω; Ποία εἶναι;

— Νὰ εἶναι αὕτη; ἔλεγε πάλιν ἡ ἑτέρα γυνὴ· εἶναι ὠραία καὶ ἔχει ὑποφέρει πολλά. Τὸ βλέμμα της διηγεῖται μυστήρια. Πάθη κρύπτει ἐντὸς της. Εἶναι αὕτη! Μοὶ φαίνεται ὅτι βλέπω τὰ ἴχνη τῶν φιλημάτων τοῦ κόμητος ἐπὶ τῶν χειλέων της. Ἄ, ἡξεύρει νὰ ἐκλέγῃ ἐκεῖνος τὰ θύματά του.

Ἐν τούτοις ἡ ξένη ἐσχημάτισεν ἀπαθῶς τὸ πρόσωπόν της, κατεβίβασεν αἰδημόνως τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀπέτεινε πρώτη τὸν λόγον πρὸς τὴν μοναχὴν.

— Ζητῶ νὰ μᾶς συγχωρήσητε, κυρία, εἶπε, διὰ τὴν τόλμην μας. Εἴμεθα ὁδοιπόροι, ἐρχόμεθα μακρόθεν, ἀφήσαμεν δύο ὑποζύγια μὲ τὴν ἀποσκευὴν μας ἐκεῖ κάτω, καὶ ἐπειδὴ ἐδίψων καὶ νερόν δὲν εὔρισκα, ἐτόλμησα νὰ ζητήσω διὰ μίαν στιγμὴν τὴν φιλοξενίαν τῆς στέγης σας. Παρακαλῶ ταπεινῶς νὰ μὲ συγχωρήσητε.

— Εἶσθε συγχωρημένη, κυρία, εἶπεν ἡ μοναχὴ, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν δύναμαι νὰ σᾶς περιποιηθῶ, ὅσον ἐπιθυμῶ εἰς τὴν πενιχρὰν καλύβην μου. Καθίσατε, καὶ ὁ ἀδελφὸς Νεεμίας ἄς σᾶς προσφέρῃ νερόν, καὶ ἀναπαυθῆτε.

Ὁ ἀδελφὸς Νεεμίας εἶχεν ἤδη προσφέρει ὕδωρ εἰς τοὺς ξένους, ἐνῶ ἡ Ἀγάπη ἔλεγε ταῦτα. Ὁ δὲ ἀββᾶς Ἀμμοῦν εἶχε γίνεαι ἄφαντος.

Ἡ ξένη ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ скаμνίου, ὁ δὲ συνοδεύων αὐτὴν ἀνὴρ ἐπὶ λίθου, καὶ ἐπανελήφθη ἡ συνδιάλεξις.

— Ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶναι σύζυγός μου κυρία, εἶπεν ἡ ξένη. Ὀνομάζομαι Καικιλία Βιαμίνη καὶ εἶμαι ἐκ Βενετίας.

— Δὲν σᾶς ἠρώτησα, κυρία· εἶσθε ξένη, πάντοτε σεβαστὴ δι' ἐμέ, εἴτε μετὰ τοῦ ὀνόματός σας, εἴτε ἀνώνυμος.

— Δέν μέ ήρωτήσατε έξ εϋγενείας, ὦφειλον νά σᾶς τὸ εἶπω ἐκ προθυμίας. Ὁ σύζυγός μου περιέρχεται τὰς νήσους ὡς ὑπάλληλος τῆς Βενετίας, κυρία. Ἔχομεν σχεδὸν ἐπισκεφθῆ δις καὶ τρίς ὅλας τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου. Ἐχω ἰδεῖ πολὺν κόσμον.

— Καλῶς, κυρία.

— Μοὶ ἀρέσκουν πολὺ τὰ ταξίδια· εἶναι ὁ καλύτερος βίος, ὄν δύναται τις νὰ ζήσει, φρονῶ, ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἡ μοναχὴ ἀπήντησε διὰ νεύματός τινος τῆς κεφαλῆς.

— Δέν δύναμαι ποτὲ νὰ ὑποφέρω τὸν περιορισμόν. Ἀγαπῶ νὰ γνωρίζω κόσμον.

— Καλὰ κάμνετε, κυρία.

— Δέν λέγω τοῦτο διὰ νὰ σᾶς λυπήσω, ἐπανέλαβεν ἡ ξένη. Διότι τὰ ἰδιαιτέρα τοῦ ἄλλου κανεὶς δὲν τὰ ἤξεύρει. Δέν ἀγαπῶ νὰ ἐπεμβαίνω εἰς τὰ ἀλλότρια. Ἐπειτα ποῦ ἤξεύρω ἐγὼ ἂν σεῖς δὲν εἶδετε πλείοτερον κόσμον ἐμοῦ καὶ ἂν δὲν ὑπῆρξατε ἡμέραν τινὰ πολὺ εὐτυχῆς καὶ ἂν σήμερον εἴσθε εὐχαριστημένα.

Ἡ μοναχὴ ἐμειδίασε βεβιασμένως.

— Δέν μέ λυπεῖτε κυρία, εἶπε.

— Τότε θὰ σᾶς εἶπω εἰλικρινῶς, ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ἐδεχόμην νὰ γίνω μοναχὴ, εἶπεν ἡ Καικιλία. Μὲ τόσην καλλονὴν καὶ νεότητα, ὡς τὴν ἰδικὴν σας, καὶ νὰ ὑπάγη νὰ ταφῆ τις! Νὰ γίνῃ ἀσκήτρια, ἐρημίτις, νυκτερίς, κουκουβάγια! Νὰ μὴ βλέπῃ κόσμον, νὰ μὴ ἀκούῃ ζωὴν! Νὰ καταδικάσῃ αὐτὴ ἑαυτὴν εἰς ἰσόβιον ἀγωνίαν, εἰς βραδὺ ψυχορράγημα, εἰς ὑστερικὸν θάνατον; ὦ Θεέ μου! Καὶ ποῖος ὁ λόγος; Σᾶς βεβαιῶ, καλύτερον νὰ ἔχη τις τὸν ἴκτερον, καλύτερον νὰ πάσχη ἐκ νευρικοῦ παροξυσμοῦ ἢ νὰ σβήνεται ἀνεπαισθήτως μὲ τὴν φθίσιν!

Ἡ Ἀγάπη, οὐδεμίαν ἀλλοίωσιν ἔδειξεν ἐπὶ τοῦ προσώπου, ἀκούουσα ταῦτα· ἔβλεπεν ἡμέρως τὴν ξένην, περιμένουσα νὰ τελειώσῃ. Τότε δὲ τῇ εἶπε.

— Ταῦτα τὰ λέγετε διαβατικῶς, κυρία, ὡς φαίνεται, καὶ σᾶς ζητῶ συγγνώμην.

— Τί θὰ εἰπῆ διαβατικῶς; ἠρώτησεν ἡ ξένη.

— Θὰ εἰπῆ ὅτι εἴσθε διαβάτις, καὶ δὲν ἔχετε καιρὸν νὰ σκεφθῆτε τί λέγετε. Καθὼς ὠμολογήσατε πρὸ ὀλίγου, ὅτι ἀγαπᾶτε τὰ ταξίδια. Τὰ λόγια σας λοιπὸν εἶναι λόγια ταξιδιώτου, καὶ συγχωρήσατέ με.

Ἡ ξένη ἔδακε τὰ χεῖλη.

— Ἐγὼ ὀφείλω νὰ σᾶς ζητήσω συγγνώμην, εἶπεν.

— Εἴσθε συγχωρημένη, κυρία.

— Δὲν ἤλθον βεβαίως ὡς πειρασμὸς εἰς τὸ κελλίον σας, κυρία· βεβαιωθῆτε ὅτι σᾶς σέβομαι πλείότερον παντὸς ἄλλου ἐν τῷ κόσμῳ.

— Εὐχαριστῶ.

— Ἐχω ὁμῶς ἐσηματισμένην γνώμην περὶ παντὸς ὅ,τι λέγω, καὶ δὲν ὀμιλῶ ὡς διαβάτις.

— Λοιπὸν ἐφαρμόζετε γενικὰς παρατηρήσεις ἐπ' ἐμοῦ;

— Ἴσως.

Ἡ μοναχὴ ἐκίνησε τοὺς ὤμους.

— Θέλετε νὰ εἴπητε, ἐπέφερεν ἡ ξένη, ὅτι δὲν εἴσθε σεῖς ἐκείνη, ἐφ' ἧς δύναμαι νὰ τὰς ἐφαρμόσω.

— Ἡξεύρω κ' ἐγώ;

— Βλέπω ὅτι ἀπεπλανήθημεν, κυρία. Δὲν εἶχον, πιστεύσατέ με, σκοπὸν οὔτε νὰ σᾶς προσβάλω, οὔτε νὰ ἐπέμβω εἰς τὰ ἰδιαιτέρὰ σας.

— Σᾶς πιστεύω, κυρία.

— Λοιπὸν συγχωρήσατέ με.

— Τίποτε, κυρία.

Ἡ ξένη ἠγέρθη. Ἦλθε μέχρι τῆς θύρας τοῦ κελλίου καὶ ἐστάθη ἐπὶ στιγμὰς τινὰς θεωροῦσα τὴν ἀγρίαν ἐκείνην τοποθεσίαν, τὴν περιβαλλομένην πανταχόθεν ὑπὸ φαράγγων, δρυμῶν καὶ ἀπορρώγων βράχων, καὶ τελευτῶσαν εἰς τὸ αἰωνίως κυανοῦν καὶ ἄπειρον τοῦ πελάγους. Πέ ρ α ν δὲ καὶ εἰς βάθος ἀμέτρου ἀποστάσεως ἐφαίνοντο νῆσοι τινες νεφελοειδεῖς καὶ ἀτμιζόμεναι εἰς τὸ βλέμμα, καὶ τέλος τὰ ὑψιτενῆ ὄρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπέφραττον τὴν περαιτέρω θέαν.

Ὁ δὲ σύζυγος τῆς Καικιλίας μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ τὴν ἠκολούθει διὰ τοῦ βλέμματος, μὴ ἐννοῶν τί ἔπραττεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

— Τί κάμνεις; Δὲν θὰ πηγαίνωμεν, Καικιλία; τῆ εἶπε· θὰ νυκτώσωμεν ἐδῶ, καὶ ποῦ νὰ εὐρεθῆ μέρος διὰ νὰ καταλύσωμεν;

— Ἡσύχασε, δὲν εἶναι δουλειά σου· ἀπήντησεν ἡ Καικιλία χωρὶς νὰ στραφῆ πρὸς αὐτόν.

Ἄν ἤδη ἡ μοναχὴ ἐπεθύμει ν' ἀποδώσῃ τὰ ἴσα, ἡ δύνατο ἀναμφιβόλως νὰ εἶπῃ πρὸς τὴν ξένην: — Ἄ, αὐτὸ λοιπὸν εἶναι ὁ ἔγγαμος βίος;!

Ἀλλὰ φεῦ! δὲν ἐπεθύμει νὰ ἐκδικηθῆ· οὐδὲ διενόηθη μάλιστα τοῦτο. Μετὰ τινος ἔτι στιγμᾶς ἡ Καικιλία ἐπανῆλθε καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ скаμνίου τῆς.

— Μένετε ἐδῶ, κυρία, τῆ εἶπεν ἡ Ἀγάπη, ἂν δὲν ἔχετε μέρος νὰ ὑπάγετε. Ἀπὸ τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τὸ ὁποῖον βλέπετε ἐκεῖ κάτω, ἤμποροῦν οἱ πατέρες νὰ μᾶς στείλουν σκεπάσματα.

— ὦ, δὲν εἶν' ἀνάγκη, κυρία, ἡμεῖς ἔχομεν τὴν ἀποσκευὴν μας. Σᾶς ἔχω εἰπεῖ ὅτι οἱ ἡμίονοι μᾶς περιμένουν ἐκεῖ παρακάτω.

— Ὅπως ἐπιθυμεῖτε.

— Εἶναι φόβος ἐδῶ, νὰ κοιμηθῆ τις εἰς τὸ ὑπαιθρον;

— Διατί εἰς τὸ ὑπαιθρον, κυρία; Δύνασθε νὰ κοιμηθῆτε ἐντὸς τούτου τοῦ κελλίου. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὑπαιθρον δὲν εἶναι ἄλλος φόβος, ἐκτὸς ὅτι θὰ κρυώσῃτε.

— Ἄ! ἐλησμόνησα, εἶπεν εἰρωνικῶς ἡ ξένη· ἐδῶ εἶναι ἡ ἀγία δημοκρατία τῶν καλογήρων. Δὲν ὑπάρχουσιν ἐδῶ κλέπται ἄρά γε;

— Δὲν πιστεύω.

— Καὶ πῶς διοικεῖται, παρακαλῶ, ἡ νῆσος αὐτή; Αὐτὸ εἶναι ἀληθῶς περιεργείας ἄξιον.

— Δὲν εἶμαι ἀρκετὰ ἐνήμερος εἰς τοῦτο. Δὲν ἤξεύρω ἂν εἶναι ἐδῶ ὁ ἀδελφὸς Νεεμίας, διὰ νὰ σᾶς πληροφορήσῃ.

— ὦ, δὲν δύναμαι νὰ ὀμιλήσω μὲ καλογήρους! εἶπεν ἡ ξένη μετ' ἐπιτετηδευμένης ἀποστροφῆς.

— Λυπηρόν. Ἀλλὰ δὲν ἤξεύρω ἐγὼ νὰ σᾶς δώσω πληροφορίας.

— Λοιπὸν οἱ καλόγηροι εἶναι ἐδῶ αὐτόνομοι;

— Ναί.

— Καὶ ἄρχουσιν οἱ ἴδιοι πολιτικῶς τῆς νήσου.

— Φαίνεται.

— Οἱ καλόγηροι ἄρα ἐξασκοῦσιν ἐνταῦθα πάσας τὰς πολιτικὰς λειτουργίας; Τοῦτέστιν εἶναι αὐθένται, δοῦκες, ἀρμοσταί, σύμβουλοι, στρατηγοί, δημογέροντες καὶ δήμιοι ἀκόμη;

— Εἰς τὴν Δύσιν, κυρία, εἶπε πικρανθεΐσα ἡ Ἀγάπη, δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσι καλόγηροι δῆμιοι. Ἐδῶ ποτὲ δὲν ἠκούσθη τοιοῦτόν τι.

— Μὴ θυμῶνεντε. Δὲν θέλω νὰ εἶπω κατὰ γράμμα ὅτι ἐκτελοῦσιν ἔργα δημίου.

— Τί θέλετε λοιπὸν νὰ εἴπητε;

— Ἡξεύρετε ὅτι, ἂν ὁ δῆμιος εἶναι ἄξιος περιφρονήσεως, ὁ δικαστὴς ὅστις κρύπτεται ὀπισθεν αὐτοῦ, εἶναι συνένοχός του, αἴτιος τῆς ἐνοχῆς τοῦ δημίου μάλιστα, καὶ εἶναι ἄξιος πολλαπλασίας περιφρονήσεως.

— Λοιπὸν;

— Λοιπὸν δὲν ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα καλόγηροι δικασταί;

— Ὑπάρχουσι.

— Δὲν ἐκδίδουσι θανατικὰς ἀποφάσεις;

Ἡ Ἀγάπη ἔκαμε νεῦμα ἀμφίβολον.

— Οἱ καλόγηροι ἄρα εἶναι δῆμιοι, εἶπεν ἡ Καικιλία ἐρμηνεύουσα ὡς κατάφασιν τὸ νεῦμα τοῦτο.

— Ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω μὲ βεβαιότητα ὅτι ἐκδίδουσι θανατικὰς ἀποφάσεις, ἀντεῖπεν ἡ Ἀγάπη.

— Τότε λοιπὸν τί κάμνουν; Εἰς τί χρησιμεύουν οἱ δικασταί;

— Οἱ δικασταὶ λοιπὸν χρησιμεύουν παντοῦ εἰς τὸ νὰ καταδικάζουν τοὺς ἀνθρώπους εἰς θάνατον;

— Βεβαίως.

— Ἐγὼ ἐνόμιζον ὅτι ἔργον τῶν δικαστῶν εἶναι ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης.

— Καὶ δύναται νὰ ὑπάρξῃ δικαιοσύνη ἄνευ τῆς ἐσχάτης ποινῆς;

— Οὕτω φρονεῖτε;

— Ναί.

— Διατί;

— Διότι ὅταν τὰ ἐλάχιστα πταίσματα τιμωρῶνται μὲ τὴν ἀνάλογον ποινήν, ἀνάγκη καὶ τὰ μέγιστα ἐγκλήματα νὰ τιμωρῶνται μὲ τὴν μεγίστην.

— Δὲν ἤξεύρω, κυρία, εἶπεν ἡ Ἀγάπη· δὲν εἶμαι τόσον σοφή, ὥστε νὰ λύσω τοιαῦτα ζητήματα. Μοὶ φαίνεται ὅτι φλυαροῦμεν ἀμφότεροι καὶ δὲν ἤξεύρομεν τί συζητοῦμεν.

— Δὲν ἀνεγνώσατε ποτὲ τὰς Νεαρὰς τῶν βασιλέων σας; εἶπεν ἡ Βενετὴ μετ' ἑλαφρᾶς εἰρωνείας.

— Δὲν τὰς ἀνέγνωσα, ἀπήντησεν ἡ Ἀγάπη.

— Τότε ἐννοῶ διατί ἐγίνατε μοναχὴ. Ἐγεννήθητε ἐκ κοιλίας μητρός σας προωρισμένη δι' αὐτὸν τὸν βίον.

Ἡ Ἀγάπη ἐσιώπησε καὶ ἤρχισε νὰ δυσαρεστῆται σπουδαίως. Δὲν ἠδύνατο νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ξένη εἰς τὰς ἀσκόπους ταύτας, κατὰ τὸ φαινόμενον, στροφάς, καὶ ἐμάντευεν ἀορίστως ὅτι ἐζήτηε τι αὕτη. Ἀλλὰ ποῦ ἐσκόπει νὰ καταλήξῃ; Ἡ δύστηνος μοναχὴ συνέλαβεν αὐθις ἀμ α ρ τ ω λ ἄς ἐλπίδας καὶ ἐβυθίσθη εἰς τὴν συνήθη ὄνειροπόλησιν, εἰς ἣν καθ' ἐκάστην πεισμόνως, καὶ οὕτως εἶπεῖν, κατὰ κεφαλῆς ἐνέπιπτε. Ἦτο δὲ αὕτη ἡ μόνη αὐτῆς τρυφή καὶ τὸ μέγιστον συνάμα βασανιστήριον τῆς ψυχῆς της. Ἦτο ὡς σταθμός τις εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Κολά σ ε ω ς, ἐφ' οὗ ἴστατο στιγμιαίως ἵνα ἀναπολήσῃ διὰ τελευταίαν φορὰν τὸν ἡδονικὸν ἐκεῖνον καρπὸν τῆς γνώσεως, οὗ ὁ χυμὸς εἶχε μείνει εἰς τὸν φάρυγγα αὐτῆς — ὄασις μαγευτικὴ ἐν μέσῳ τῆς ἀπείρου καὶ πνιγηρᾶς ἐρήμου τῆς αἰωνιότητος.

Ἐν τούτοις ἡ Καικιλία, συλλαβοῦσα τέλος αὐτὴν ἐν τῷ ρεμβασμῷ της, ὡς πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμει, ἐπετέθη ραγδαίως κατ' αὐτῆς.

— Θὰ ἐγνώρισάτε βεβαίως, κυρία, πολλὰς συναδέλφους εἰς τὸν καιρὸν σας, ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ. Διότι εἰς τὸ στάδιον τὸ ὁποῖον ἐξελέξατε, δὲν εἶχετε ἄλλας γνωριμίας εἰμὴ μοναχοὺς καὶ μοναχάς.

— Ὅχι τόσον πολλάς, ἐψέλλισεν ἡ Ἀγάπη.

— Καὶ καθεμία ἐξ αὐτῶν θὰ εἶχε βεβαίως τοὺς καημούς της, τοὺς πόνους της, δὲν ἔχει οὕτω; Καθὼς ἔχετε καὶ σεῖς τοὺς ἰδικούς σας.

— Δὲν ἤξεύρω, κυρία, τί θέλεις νὰ εἴπῃς.

— Ἐγνώρισάτε νέας καλογραίας, καθὼς σεῖς;

— Δὲν ἐνθυμοῦμαι.

— Καὶ ποῖος ἤξεύρει; Νέας καὶ ὠραίας ἴσως. Φαντασθῆτε νεαράν τινα κόρην ἢ γυναῖκα μελαγχροινὴν ἢ ξανθὴν, φιλόκοσμον, φιλόδοξον, ἐρωτομανῆ... ἥτις ἀναγκάζεται, κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ, νὰ φορέσῃ τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ἔ, κυρία;

Ἡ Ἀγάπη ἐσιώπα.

— Νὰ εἶναι νέα, ὠραία, τρυφερά, πλήρης θελγήτρων, νὰ εἶναι ὄλη χαρὰ καὶ δρόσος, ὄλη δρόσος καὶ ἐλπίς. Καὶ νὰ γίνη θῦμα ἔρωτος!

Ἡ Ἀγάπη ἔταπείνου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐστενοχωρεῖτο. Οἱ λόγοι οὕτοι τὴν κατεβασάνιζον.

Ἡ δὲ Βενετὴ προσήλου ὑπούλως τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ προσώπου της καὶ ἐφαίνετο εὐχαριστημένη ἐκ τῶν ἀνακαλύψεων, ἃς ἐξετέλει διὰ τῆς τακτικῆς ταύτης.

— Θῦμα ἔρωτος! Καὶ νὰ ἀναγκασθῆ νὰ γίνη μοναχή! Πόσαι ἄρα θὰ ὑπάρχουν τοιαῦται! Καὶ πόσα βάσανα ἐνδόμυχα καὶ πάθη καὶ πόσας ἐπιθυμίας καὶ μαρτύρια θὰ σκεπάζουν τὰ ράσα! Ὁ διάβολος μόνος δύναται νὰ ἡξεύρη τί ἡμπορεῖ νὰ ὑπάρχη εἰς τὴν συνείδησιν μιᾶς κόρης ἢ γυναικός. Καὶ μάλιστα γυναικός. Ἡ κόρη δύναται νὰ σφάλῃ ἀπὸ ἐλαφρότητα καὶ ν' ἀποφασίσῃ νὰ γίνη καλογραῖα! Ἀλλ' ἡ γυνή; Γυνὴ ὑπανδρευμένη; Ποῖος ἡξεύρει ποῖον μέγα πάθος τὴν ἀπεπλάνησε, καὶ ποῖα σκληρὰ ἀνάγκη τὴν ὠδήγησεν εἰς τὸ μοναστήριον;

— Πρὸς τί μοὶ τὰ λέγετε αὐτά, κυρία; εἶπεν ἀδημονοῦσα ἡ Ἀγάπη.

— Ναί· ἐπανελάβεν ἡ Καικιλία μὴ ἀπαντῶσα εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτῆς. Ὑπάρχουσι πολλὰ τοιαῦτα μυστήρια. Πόσον ἐπεθύμουν νὰ εἶχον τὸ πνεῦμα τοῦ Πύθωνος, περὶ οὗ λέγει ἡ Ἁγία Γραφή, διὰ νὰ δύναμαι ν' ἀναγινώσκω εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Ἐξ ὄλων τῶν ἐπαγγελμάτων, ἄλλο δὲν ἐζήλευσα, εἰμὴ τὸ τῆς ἐξομολογητρίας. Ἀλλὰ δυστυχῶς παρεγνωρίσθη, καὶ δὲν ἀπεφάσισεν ἡ Ἐκκλησία νὰ τὸ δεχθῆ ὡς δόγμα. Τότε εὐχαρίστως ἠδυνάμην νὰ γίνω μοναχή. Τί ἄλλο καλύτερον δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ τις, εἰμὴ τὸ νὰ ἀναγινώσκῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων; Καὶ μάλιστα μὲ τὸ μέσον τοῦτο δύναται νὰ κάμῃ τις ὅπαδούς ὄλους τοὺς εὐλαβεῖς. Καὶ θὰ κηρυχθῆ ἁγία, ζῶσα. Σᾶς ἐξωμολογήθη ποτὲ καμμία νεαρὰ μοναχή, κυρία;

— Ὅχι, κυρία.

— Τί κρῖμα! Εἶναι ὠραία διασκέδασις. Καὶ μάλιστα ἂν ἡ ἐξομολογουμένη εἶναι ἀφελῆς καὶ ὁμολογεῖ ὅλα τὰ σφάλματά της, ἢ ὅσα φαντάζεται ὡς τοιαῦτα. Ὑπάρχουν γυναῖκες, αἰτινες ἔχουν τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν εἰς τὴν ἄκραν τῆς γλώσσης. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι παραπολὺ σπάνιον. Ἐν γένει αἱ γυναῖκες ἔχουν τὴν γλῶσσαν μόνον διὰ νὰ κτυπῶσι τὸν ἀέρα διὰ τῆς φλυαρίας των, ὅπως αἱ ἐκκλησῖαι ἔχουν τοὺς κώδωνας. Οὐδέποτε ὅμως ἐκφράζουσι τί διανοοῦνται. Ἀλλ' ἡ ἐπιτηδεῖα γυνὴ κρίνει ἐξ ἑαυτῆς καὶ μαντεύει τί φρονοῦσιν αἱ ἄλλαι. Ἐνῶ ἡ εὐπιστος πλανᾶται καὶ νομίζει ὅτι τὰ πάντα πέριξ της ἀποπνέουσιν ἀγιότητα.

Ἡ Ἀγάπη ἠσθάνετο πνιγμὸν ἐκ τῆς πλημμύρας ταύτης τῶν λόγων. Συνιδοῦσα τοῦτο ἡ Βενετὴ ἀπεφάσισεν εὐσπλάγχχνως νὰ συντάμῃ τὸ μαρτύριόν της καὶ νὰ δώσῃ πρὸς αὐτὴν τὸν τελευταῖον κτύπον.

— Μὴ ἔτυχε νὰ γνωρίσητε, τῆ εἶπε, μεταξὺ τῶν καλογραϊῶν νέαν τινα καὶ ὠραίαν γυναῖκα, ὀνόματι Αὐγούσταν;

Τα ὕτα δὲ λέγουσα εἶχεν ἀτενῶς προσηλωμένον τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Ἀγάπης. Αὕτη δέ, ἡ δύστηνος, ἀκούσασα τὸ ὄνομα ἐκεῖνο, ἤσθάνθη ἠλεκτρικὸν τιναγμὸν, ἠρυθρίασεν, ὠχρίασε καὶ μικροῦ δεῖν θὰ ἐλιποθύμει.

—“Ὅχι... εἶπε μὲ πεπνιγμένην φωνήν. Πῶς μὲ ἐρωτᾶτε περὶ αὐτῆς;

— Δὲν τὴν ἐγνωρίσατε; ἐπέμεινεν ἡ Καικιλία.

—“Ὅχι... δὲν ἤξεύρω... δὲν ἐνθυμοῦμαι.

Ἡ Καικιλία ἔλεγε καθ’ ἑαυτήν· «Τὸ ἤξεύρω. Σὺ εἶσαι! Δὲν δύνασαι νὰ μοῦ φύγῃς, σὲ κρατῶ. Ἄλλ’ ἐξαρτᾶται ἀπ’ ἐμὲ νὰ σὲ κρατήσω, ἂν μοὶ χρησιμεύῃς εἰς τι». Καὶ ταῦτα διαλογιζομένη ἐμειδία, οὕτω, εἶπεῖν, ἐσωτερικῶς καὶ ἐφώτιζε διὰ τοῦ μειδιάματος σ κ ὅ τ η τῆς συνειδήσεώς της.

“Ὅσον διὰ τὴν Ἀγάπην, ὠμοίαζε μὲ τὸν ἰχθὺν τὸν ἀσπαίροντα, ὃν ἐπιτήδειος ἀλιεὺς ἔχει συλλάβει διὰ τοῦ ἀγκίστρου του. Ἐνέβλεπε μετ’ ἀπορίας καὶ φόβου εἰς τὴν γυναῖκα, ἥτις ἴστατο πρὸ αὐτῆς, καὶ ἠρώτα ἂν ἄγγελος ἢ δαίμων εἶχε μεταμφιεσθῆ εἰς τὴν ὡραίαν ἐκείνην καὶ εὐκίνητον πλαγγόνα· καὶ ἂν ἦλθεν ἔχουσα εἰδικὴν ἀποστολήν ἵνα τὴν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης καὶ τὴν μεταφέρῃ εἰς τὴν χώραν τῶν ὀνείρων διὰ τῶν πτερωτῶν καὶ κουφοπλήκτων λόγων της.

— Λοιπὸν δὲν τὴν ἐγνωρίσατε; ἐπανέλαβεν ἡ Καικιλία.

— Ἀλλὰ διατί μ’ ἐρωτᾶτε; εἶπεν ἡ μοναχή.

— Τίποτε. Σᾶς ἐρωτῶ μήπως τὴν ἀπηντήσατε τυχαίως· ἐνδιαφέρεται τις περὶ αὐτῆς.

— Ἐνδιαφέρεται τις;

— Ναί. Ἀλλὰ δὲν μᾶς μέλει. Περιττὸν νὰ ὀμιλῶμεν περὶ τούτου, ἀφοῦ δὲν τὴν γνωρίζετε, εἶπε πανούργως ἡ Καικιλία.

— Ἀλλά... δὲν ἤξεύρω... δὲν ἔχω προχείρους τὰς ἀναμνήσεις μου... δυνατὸν νὰ τὴν ἐγνώρισα καὶ νὰ μὴ ἐνθυμῶμαι καλῶς.

— Ἴσως. Προσπαθήσατε νὰ ἐνθυμηθῆτε.

— Ἀλλὰ τίς εἶναι ὁ ἐνδιαφερόμενος περὶ αὐτῆς; ἠρώτησεν ἀπ’ εὐθείας ἡ μοναχή.

— Εἷς φίλος μου.

— Φίλος σας;

— Μάλιστα· εἷς πλούσιος εὐπατρίδης Βενετός.

- Πλούσιος εύπατρίδης Βενετός; εἶπεν ἐρυθριῶσα ἡ Ἀγάπη.
- Ναί.
- Καί ποίαν σχέσιν δύναται νά ἔχη πρὸς αὐτὴν εἷς Βενετός εύπατρίδης;
- Τὴν ἐνθυμήθητε τώρα αὐτὴν τὴν Αὐγούσταν; εἶπε μὲ ἄκραν ἀφέλειαν ἡ Καικιλία.
- Νομίζω. Ἄν εἶναι αὐτή, ὅπου ἐγνώρισα.
- Καί τί γυνὴ ἦτον αὐτή;
- ἦτον μοναχή.
- Μοναχή, τὸ ἡξεύρω. Ἀλλὰ πῶς σᾶς ἐφάνη ὡς γυνή;
- Κολασμένη ψυχὴ μοὶ ἐφάνη, εἶπεν ἡ Ἀγάπη. Ἀλλ' ἄς μὴ κατακρίνωμεν. Δὲν ἡξεύρω ἂν ζῆ ἀκόμη ἢ ἔχει ἀποθάνει.
- Τί; ἦτον ἀσθενής;
- Ὁ ἄνθρωπος εἶναι πάντοτε ἀσθενής.
- Καί ἐφαίνετο αὐτὴ ἡ Αὐγούστα ὅτι εἶχε πάθη καὶ θλίψεις;
- Πάθη καὶ θλίψεις ἀπείρους, εἶπε στενάζουσα ἡ Ἀγάπη.
- Καί πόθεν νά προήρχοντο αἱ θλίψεις της;
- Δὲν ἡξεύρω... ἴσως ἐκ τῶν παθῶν της.
- Ἀστεῖον εἶναι αὐτὸ ὅπου λέγετε, εἶπεν ἡ ξένη. Συλλογισμὸς καλογηρικός.
- Ἀλλὰ δὲν μοὶ εἶπατε τέλος, εἶπε τολμήσασα ἡ Ἀγάπη, τίς εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ἐνδιαφέρεται περὶ αὐτῆς.
- Σεῖς.
- Ἐγώ;
- Ναί.
- Διατί;

— Διότι ἐρωτᾶτε ἐπανειλημμένως.

— Ἄλλ' ὑποθέσατε ὅτι εἶμαι τρίτος ἐνδιαφερόμενος, εἶπεν ἡ Ἀγάπη, ἀποφασίσασα νὰ λάβῃ ὀριστικῶς θάρρος, διότι δὲν ἦτο πλέον καιρὸς ὑποχωρήσεως· ὅμως ὑπάρχει καὶ ἄλλος, περὶ οὗ ἐρωτῶ, ὁ φίλος σας.

— Σᾶς εἶπον, εἷς Βενετὸς εὐπατρίδης, φίλος μου.

— Καὶ πῶς ὀνομάζεται;

— Τί νὰ τὸ κάμητε τὸ ὄνομά του; Ἐπειτα πρὸς τί νὰ ὀμιλῶμεν περὶ νεκροῦ;

— Περὶ νεκροῦ; εἶπε τρέμουσα ἡ Ἀγάπη. Λοιπὸν ὁ φίλος σας;...

— Ὅχι, ὁ φίλος μου εἶναι ὑγιής, πιστεύω, ἀπήνητησεν ἡ Καικιλία, ἀλλ' ἡ φίλη σας ἡ Αὐγούστα, εἶπετε ὅτι εἶναι νεκρά.

— Νεκρά βεβαίως, ἡ δυστυχής.

— Καὶ δὲν φαίνεται, ὅτι ταραττομεν, πῶς τὸ λέγουν, τὴν κόνιν τῶν νεκρῶν, ὅταν ὀμιλῶμεν περὶ αὐτῆς καὶ τοῦ φίλου μου; Δὲν σᾶς φαίνεται ὅτι σηκώνονται τὰ ὀστά καὶ ἀναλαμβάνουσι κινήσιν καὶ περιπατοῦσιν, εἰς τὸν πένθιμον τοῦτον τόπον, ὅπου κατοικεῖτε;

— Εἶσθε εὐσεβής, κυρία.

— Βεβαίως. Ἄφοῦ ἦλθον ἐδῶ, εἰς τὸ Κράτος τῶν καλογήρων, ἄς ἀγοράσω καὶ ἐγὼ ὀλίγην εὐσέβειαν, διὰ νὰ τὴν πωλήσω κατόπιν, ὅταν ἐπανέλθω εἰς τὸν κόσμον.

— Ἀλλὰ διατί δὲν θέλετε νὰ ὀμιλήτε περὶ τῆς νεκρᾶς καὶ τοῦ φίλου σας ὁμοῦ;

— Διότι ὁ φίλος μου ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν ἀδίκημα νὰ ἐπανορθώσῃ, καὶ διὰ τοῦτο ἠρώτα περὶ αὐτῆς. Προυτίθετο μάλιστα νὰ τελέσῃ μνημόσυνα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς της.

— Ἄ, αὐτὸ εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον του! εἶπεν ἡ Ἀγάπη μὲ φωνὴν ἐκφράζουσαν βαθὺ παράπονον καὶ πᾶσαν τὴν πικρίαν τῆς ἀπογνώσεως, ὥστε ἡ Καικιλία παρ' ὀλίγον θὰ συνεκινεῖτο. Φαίνεται ὅτι ὁ φίλος σας σκυθρωπάζει καὶ ἀγαπᾷ τὰς νεκρωσίμους τελετάς.

— Ἐκεῖνος; ὦ, τούναντίον, εἶναι πολὺ φαιδρός, εἶπε μετὰ σκληρότητος ἡ Βενετή.

— Ἄ, εἶναι φαιδρός. Χαίρω.

— Πῶς λαμβάνετε τὸν κόπον νὰ χαίρετε; Τί σᾶς μέλει;

- Εὐχομαι ὅλοι οἱ φίλοι σας νὰ εἶναι φαιδροὶ καὶ νὰ εὐτυχῶσι.
 - Τοῦτο εἶναι χρέος ὑμῶν, ὡς μοναχῆς, νὰ δέησθε ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ κόσμου.
 - Βεβαίως. Καὶ εἶναι ἔγγαμος ὁ φίλος σας;
 - Ἐγγαμος;... Ὅχι... δὲν εὐκαιρεῖ.
 - Δὲν εὐκαιρεῖ εἰς τί πρᾶγμα;
 - Δὲν εὐκαιρεῖ νὰ νυμφευθῆ.
 - Διατί;
 - Ἐχει πολλάς... ἀσχολίας.
 - Μένει πάντοτε εἰς τὴν Βενετίαν, ὁ φίλος σας;
 - Ἦδη πιστεύω νὰ ἔχη φθάσει εἰς τὸ Αἰγαῖον.
 - Εἰς τὸ Αἰγαῖον;
 - Ναί. Ἐμαθον ὅτι ἠτοιμάζετο δι' ἐκστρατείαν.
 - Ἐκστρατείαν;
 - Βεβαίως. Οὐδέποτε ὁ φίλος μου ἔπαυσε νὰ ἐκστρατεύῃ.
 - Καὶ κατὰ τίνων θὰ ἐκστρατεύσῃ αὐτὴ τὴν φορὰν;
 - Κατὰ τῶν Γραικορρωμαίων βεβαίως.
- Ἡ Αὐγούστα ἐσιώπησε.
- Οὕτω λοιπόν, ἂν συναντήσω προσεχῶς τὸν φίλον μου τί νὰ τῷ εἶπω περὶ τῆς Αὐγούστης; Ὅτι ἀπέθανε;
 - Εἶπατέ τω ὅ,τι θέλετε.
 - Ἀλλὰ ζῆ λοιπόν;
 - Τίς ἠξεύρει;
 - Τέλος, τί προτιμᾶτε; Νὰ ζῆ ἢ νὰ ἔχη ἀποθάνει;

— Είπατέ τω ὅτι ἀπέθανε.

— Μήπως ἡ Αὐγούστα σᾶς ἔχει ἐμπιστευθῆ παραγγελίαν τινά, οἰανδήποτε;

— Ὅχι, κυρία.

Ἡ Καικιλία ἠγέρθη, περιῆλθε δις ἢ τρίς περὶ τὴν κλίνην τῆς μοναχῆς μέχρι τῶν τεσσάρων τοίχων καὶ τῆς θύρας, καὶ ἀνακαθίσασα πάλιν ἐπὶ τοῦ σκίμποδος ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κόλπου της χαρτίον καὶ γραφίδα καὶ ἤρχισε νὰ γράφῃ ἐπὶ τοῦ γόνατος.

— Τί γράφετε, κυρία; τὴν ἠρώτησεν ἡ Ἀγάπη ἀνυπομονήσασα.

— Γράφω πρὸς τὸν φίλον μου, ἀπήντησεν ἡ Καικιλία.

— Καὶ τί τῷ γράφετε;

— Θὰ σᾶς ἀναγνώσω τὴν ἐπιστολὴν μου, ὅταν τὴν τελειώσω. Ὑπομονή.

Κ α ἰ ἐξηκολούθησεν ἐπ' ὀλίγον ἔτι νὰ γράφῃ.

— Θέλετε τώρα νὰ σᾶς ἀναγνώσω τί ἔγραψα; ἠρώτησε τὴν μοναχὴν.

— Εἶμαι βεβαίως πολὺ ἀδιάκριτος, κυρία· ἀλλ' ὡς φαίνεται, ἔχουν περιέργειαν καὶ αἱ μοναχαί.

— Ἀκούσατε λοιπόν.

Κ α ἰ ἀνέγνω τὰ ἐξῆς.

« Φί λ τ α τ ἔ μοι κόμη,

Ἀνεκάλυψα σήμερον ἐν Πάτμῳ τὴν ἀδελφὴν Ἀγάπην, ἣτις ὑπῆρξε φίλη τῆς ζητουμένης παρ' ὑμῶν. Μ' ἐπληροφόρησε δὲ αὕτη ὅτι ἡ φίλη της ζῆ ἢ ἀπέθανε, ἢ τὸ μέσον μεταξύ, ἂν ὑπάρχη, ὅτι δὲν ἄφησε καμμίαν παραγγελίαν δι' ὑμᾶς, καὶ δὲν ἀπαιτεῖ οὔτε μνημόσυνα, κτλ. Τοῦτο εἶναι τὸ τελικὸν ἐξαγόμενον πασῶν τῶν ἐρευνῶν καὶ προσπαθειῶν μου.

Ὡστε τοῦ λοιποῦ, φίλτατέ μοι κόμη, δύνασθε νὰ νυμφευθῆτε, ἂν δὲν βαρύνεσθε, κτλ.

Σ ᾶς ἀσπάζομαι

Ἡ φίλη σας

Κ Α Ι Κ Ι Λ Ι Α ».

Ἡ Ἀγάπη ἤκουσεν ἀπλήστως τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης.

— Πῶς σᾶς φαίνεται; τῆ εἶπεν ἡ Καικιλία.

— Ὠραῖα γράφετε, ἀπήντησεν ἡ μοναχή.

— Τὸ πιστεύω. Θέλετε νὰ προσθέσω τοὺς ἀσπασμούς σας πρὸς τὸν κόμητα;

— Πρὸς τί; Δὲν τὸν γνωρίζω.

— Λέγω, μήπως θέλετε τυχὸν νὰ τὸν γνωρίσητε.

— Καὶ τί ἔχω ἐγώ, μοναχή, μὲ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου;

Ἡ Καικιλία ἔκλεισε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἔθεσεν εἰς τὸν κόλπον τῆς.

— Θὰ τὴν στείλω ἐκτάκτως μὲ τοὺς ἀνθρώπους μου, εἶπεν· ἔχω εἰς τὸν λιμένα δύο πλοῖα, τὰ ὁποῖα μὲ περιμένουν.

— Πλοῖα ἰδικά σας;

— Τῆς Βενετίας, ἀλλ' εἶναι ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου. Μήπως ἐπιθυμεῖτε τυχὸν νὰ κάμητε ταξίδιον; Δύναμαι νὰ σᾶς παραχωρήσω τὸ ἓν πλοῖον, τὸ ἴδιον τὸ ὁποῖον θὰ φέρῃ αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν.

Τὴν φορὰν ταύτην ἐσκίρτησεν ἡ καρδιά τῆς νέας μοναχῆς, καὶ ἂν καὶ ἡ Καικιλία παιγνιωδῶς μᾶλλον ἐφαίνετο λέγουσα τ' ἀνωτέρω, ἐπεθύμει διακαῶς νὰ εἶπῃ ναί. Ἄλλ' ἡ αἰδῶς καὶ ἡ αἴσθησις τοῦ πρέποντος ἐπέσχον αὐτὴν, καὶ εἶπεν ὄχι.

Φ ε ὤ, δὲν προεἶδεν ὅτι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας καὶ νύκτας ἔμελλε νὰ καίηται καὶ νὰ ἀγωνιᾷ μετανοοῦσα πικρῶς, διότι δὲν ἐδέχθη τὴν πρότασιν ταύτην τῆς ξένης.

Ἐν τούτοις ἡ Βενετὴ, ὡς νὰ ἐπεθύμει νὰ καταλίπη βομβοῦσαν εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς μοναχῆς τὴν τελευταίαν φράσιν τῆς, «δύναμαι νὰ σᾶς παραχωρήσω ἓν πλοῖον», ἀπεχαιρέτισεν ἀποτόμως τὴν Ἀγάπην καὶ νεύσασα πρὸς τὸν σύζυγόν τῆς νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ ἐξῆλθεν ὅπως ἀναχωρήσῃ.

Ἡ Ἀγάπη ἠγέρθη καὶ ἤλθε μέχρι τῆς θύρας.

— Μείνατε ἐδῶ τὴν νύκτα, ἔκραξε· ποῦ θὰ ὑπάγετε;

Ἡ Βενετὴ ἀπεκρίθη δι' ἀνανεύσεως καὶ διὰ κινήματος τῆς χειρὸς σημαίνοντος «θὰ ὑπάγωμεν μακρὰν, πολὺ μακρὰν».

— Μείνατε, ἐπέμεινεν ἡ Ἀγάπη, αἰσθανομένη συγχρόνως μετὰ τῆς ξένης ἀφιπταμένας τὰς ἐλπίδας τῆς.

Ἄλλ' ἡ ξένη ἔμεινεν ἄκαμπτος καὶ ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ συζύγου τῆς.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Γ'
Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ

Π ρ ω τ ῶ ν τινὰ ἕκ τινος πλοιαρίου προσορμισθέντος εἰς Πάτμον ἀπεβιβάζοντο δύο ξένοι, οἵτινες ἐφαίνοντο ἐρχόμενοι μακρόθεν. Ὁ εἷς αὐτῶν ἦτο νεώτατος τὴν ἡλικίαν, ὁ δ' ἕτερος ἐφαίνετο γηράσας προώρως.

— Ἦλθομεν τέλος, Μηνᾶ, εἶπεν οὗτος· μὲ πόσῃ συγκίνησιν πατῶ τὸ χῶμα τοῦτο!

— Καὶ μὲ πόσῃ ἐλπίδα, κύριέ μου! εἶπεν ὁ Μηνᾶς.

— Καὶ ὅμως ἔχω ἄσχημα προαισθήματα, φίλε μου. Μοὶ φαίνεται ὅτι τὸ χῶμα τοῦτο εἶναι τάφος καὶ οὐδὲν πλέον.

— Ἐχετε ἐλπίδα, κύριέ μου· αἱ προαισθήσεις μᾶς ἀπατῶσιν, ἀντεῖπεν ὁ Μηνᾶς, ὅστις ἐκ τοῦ τρόπου, μεθ' οὗ ὠμίλει, ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν ἀπαυδήσει ἐπαναλαμβάνων καθ' ἐκάστην τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο.

Ὁ πρεσβύτερος τῶν δύο ἀνδρῶν περιεπάτει μὲ βαρὺ καὶ βραδὺ βῆμα καὶ ἔσυρεν, οὕτως εἰπεῖν, τοὺς πόδας του. Ἀνῆλθε μέχρι βράχου τινός, οὗ αἱ ρίζαι ἔφθانون μέχρι τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ Μηνᾶς τὸν ἐμιμήθη.

— Μόλις ἐπατήσαμεν εἰς τὴν ξηράν, κύριέ μου, εἶπεν οὗτος, καὶ ἐκαθίσαμεν ἤδη, ὡς νὰ εἴμεθα κουρασμένοι ἐκ μακρᾶς πεζοπορίας.

— Μηνᾶ, εἶπεν ἐκεῖνος, μὴ ἀπαντῶν ἀμέσως εἰς τὴν παρατήρησιν αὐτοῦ, ἔχεις βεβαιότητα ὅτι εἶναι ἐδῶ, εἰς τὴν Πάτμον;

— Ἐχω βεβαιότητα, κύριέ μου, ἀπήντησεν ὁ Μηνᾶς· τὴν εἶδα μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου.

— Μοὶ φαίνεται, Μηνᾶ, ὅτι δὲν θ' ἀξιωθῶ νὰ τὴν ἴδω, ἢ ὅτι θὰ τῆ συμβῆ δυστύχημα ἐξ αἰτίας μου. Ἐπεθύμουν νὰ μὴ ἠρχόμην ἐδῶ. Τί ἐλπίζω ἐκ τοῦ ταξιδίου τούτου; Ἡ θέσις μου εἶναι ἐκεῖ, ὅπου εἶναι ἡ ἐκδίκησίς μου. Ἡ ἐκδίκησις εἶναι τὸ τελευταῖον ἄσυλον, ὅπερ μ ε ν ε ι εἰς ἄνθρωπον προδοθέντα, ἐγκαταλειφθέντα καὶ γηράσαντα. Δύναμαι ἄρα νὰ ἐλπίσω ὅτι θὰ ἐπανεέλθῃ δι' ἐμὲ ἡ νεότης, ὁ ἔρως καὶ ἡ οἰκιακὴ εἰρήνη; Ταῦτα εἶναι ἀδύνατα. Καὶ ἂν ζῆ ἐκείνη, δύναται νὰ ἐπανεέλθῃ πρὸς ἐμὲ ἀγνή, ὡς ἄλλοτε; Τίς ἠξεύρει ἂν δὲν ἠγάπη σ ε τὸν Βενετὸν καὶ ἂν δὲν τὸν ἀγαπᾷ ἀκόμη; Ἐκεῖνος εἶναι γόης. Εἶναι φαρμακεὺς καὶ δαιμονολάτρης. Πῶς θὰ ἐπανεέλθῃ αὕτη πρὸς ἐμέ; Δύναται γυνὴ γευθεῖσα τῶν ἀκολάστων ἡδονῶν τοῦ ἀσώτου βίου νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν ἐστίαν τοῦ συζύγου της; Μὴ τὸ πιστεύσης. Ὅσον ἐν ἄ ρ ε τ ο ς καὶ ἂν ἦτο ἡ δυστυχὴς ἐκείνη, δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ διαστραφῆ ἢ θέλησίς της, καὶ νὰ πωρωθῆ ἢ καρδία της ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Βενετοῦ ἐπαφῆς. Τίς ἠξεύρει ποῖα ὄργια τῆς ἐδίδαξεν ἐκεῖνος! Τὴν ἐπότισε τὸ ποτήριον τῆς πόρνῆς, ὡς λέγει ἡ Ἀποκάλυψις. Δὲν δύναται νὰ εἶναι πλέον ἐκείνη εἰς τὰ λογικά της, καὶ ἂν διετήρησε κόκκον τινὰ λογικοῦ, θὰ ἐπιθυμῆ ν' ἀφιερῶσιν εἰς τὸν Θεὸν τὸν βίον της. Φοβοῦμαι μὴ εὕρω τὴν δύστηνον ταύτην γυναῖκα παραπαίουσαν καὶ ληροῦσαν τοὺς λήρους τῆς ἀσελγείας. Ὡ, ἃς ἦτο τὸυλάχιστον

ϊκανή ν' ἀφιερωθῆ εἰς τὸν Θεόν! Τίς δύναται νὰ ζηλοτυπήσῃ τοιοῦτον ἀντίζηλον; Ἀλλὰ τρέμων μήπως ἀκούσω ἡμέραν τινὰ ὅτι ὁ Βενετός τὴν ἐπανεῦρεν, ἢ, Θεέ μου οἴκτειρον, ὅτι μετέβη αὐτὴ πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Βενετοῦ! Ταῦτα μοὶ προεῖπε νύκτα τινὰ ἡ Γραφτώ, ἡ μάγισσα, εἶθ' ἔτ' ὁ στόμα της νὰ ἐκλείετο διαπαντός, προτοῦ νὰ μὲ εἶπῃ ταῦτα. Οὐδέποτε εἶχον συλλάβει, οὐδ' ἠδυνάμην νὰ συλλάβω ποτέ, ὑποψίαν κατὰ τῆς γυναικός μου. Ἐνόμιζον ὅτι αὐτὴ δὲν ἠγάπησε τὸν Βενετόν, ἀλλ' ἔγινε θυμὰ αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ δυσειδὴς ἐκείνη γραῖα, ἡ Φορκίνα, μοὶ εἶπε τὰ ἐναντία. Καὶ τότε μὲν δὲν τὴν ἐπίστευσα, οὐδὲ ἠκροάσθην τοὺς λόγους της. Σήμερον ὅμως μοὶ ἐπανερχονται διὰ πρώτην φορὰν οἱ λόγοι οὗτοι· μοὶ φαίνεται ὅτι λαμβάνουσιν ὅσῳ καὶ σάρκα, γίνονται μορμολύκεια καὶ μὲ φοβίζουσι. Καὶ φαντάσθητι, φίλε μου, ἡξεύρεις τί θὰ εἶπῃ τοῦτο; Νὰ εἶσαι ἀνὴρ τίμιος, ἀγαθός, ἄμεμπτος, νὰ ἀγαπᾷς περιπαθῶς γυναικὰ τινὰ, ἣτις νὰ εἶναι σύζυγός σου, νὰ τὴν νομίζῃς εὐτυχίαν σου, κόσμημά σου, θησαυρόν σου, καταφυγὴν σου, ἐλπίδα σου εἰς τοῦτον τὸν κόσμον! Καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν σου ξένος τις, ὃν νὰ φιλοξενήσῃς μετὰ προθυμίας, καὶ νὰ σοῦ ἀρπάσῃ τὴν γυναῖκα ταύτην καὶ νὰ φύγῃ μετ' αὐτῆς! ὦ, κόλασις! Ν' ἀφουπνισθῆς πρῶϊαν τινὰ ἐγκαταλελειμμένος, προδεδομένος, κατησχυμμένος, κατάρατος! Καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐπίστευον ὁ ἄφρων, ὁ νήπιος, ὅτι αὕτη ὑπῆρξε θυμὰ καὶ τὸν ἠκολούθησεν ἀκουσίως. Ἀλλὰ σήμερον, ὅταν τὸ συλλογίζωμαι, πείθομαι ὅτι αὕτη τὸν ἠγάπα... καὶ ἡ λέξις αὕτη κατασπαράττει τὴν καρδίαν μου, ὡς χίλια ξίφη. Ἄ, ἡ μάγισσα ἐκείνη, ἡ ἀπαισία γραῖα Φορκίνα, εἶχε δίκαιον. Τὸν ἠγάπα βεβαίως! Τὸν ἠγάπα! Ἀλλ' ἐγὼ τί κακὸν ἔπραξα διὰ νὰ βασανίζωμαι τόσο; Ἡ κολάζομαι ζῶν, ἔνεκα τῆς ἄκρας ἀγαθότητός μου;... Ὑπάρχει λοιπὸν Κόλασις πρὸ τῆς Κολάσεως;...

Πρὸς τὸν χεῖμαρρον τοῦτον τῶν λόγων οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιτάξῃ ὁ Μηνᾶς. Ἐκάθητο ἀκούων σιωπηλὸς καὶ μόλις προλαμβάνων ν' ἀκούῃ τὰς λέξεις.

— Διὰ τοῦτο, Μηνᾶ, ἐπανελάβεν ὁ ἕτερος, τώρα ὅτε ἤλθομεν πλέον εἰς τὴν νῆσον ταύτην καὶ τὰ γενόμενα δὲν ἀπογίνονται, εἶναι καιρὸς νὰ σκεφθῶμεν τί πρέπει νὰ πράξωμεν. Ἄκουσε τὸ σχέδιον, ὅπερ ἔχω καταρτίσει. Ἐγὼ μὲν θὰ μείνω εἰς τὸ χωρίον τοῦτο νὰ σὲ περιμένω. Σὺ δὲ θὰ ὑπάγῃς μόνος εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, νὰ πληροφορηθῆς ποῦ κατοικεῖ αὐτὴ ἡ γυνή. Καὶ ὅταν μάθῃς ὀριστικῶς ὅτι εἶναι ζῶσα, Μηνᾶ, καὶ κατοικεῖ κάπου, θὰ ἐπανεέλθῃς πρὸς ἐμέ, καὶ θὰ σκεφθῶμεν ἐκ δευτέρου, ἂν πρέπη νὰ ὑπάγωμεν ὁμοῦ νὰ τὴν ἴδωμεν, ἢ νὰ ὑπάγῃς σὺ μόνος, καὶ ἐγὼ νὰ σὲ περιμένω, ὅπερ μοὶ φαίνεται καὶ προτιμότερον.

— Ὅπως ἐπιθυμεῖτε, κύριέ μου.

— Λοιπὸν σήμερον νὰ ἐτοιμασθῆς δι' ὁδοιπορίαν. Θὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ μοναστήριον ὡς προσκυνητής, καὶ συγχρόνως θέλεις ἀναζητήσῃ τὴν κατοικίαν τῆς δυστυχοῦς ταύτης γυναικός.

— Θὰ ὑπάγω, κύριέ μου.

Τὴν στιγμὴν ταύτην, κάτωθεν τοῦ βράχου, ἐφ' οὗ ἐκάθητο οἱ δύο διαλεγόμενοι, εἶχε προσεγγίσει εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἀκάτιόν τι ἐλαυνόμενον ὑφ' ἑνὸς ἐρέτου. Ἐπὶ δὲ τῆς παραλίας τῆς ὑπὸ τὸν βράχον, ἣτις ἦτο ἡ κυριωτάτη προκουμαία τοῦ ὄρμου ἐκείνου (ἐφαίνοντο δὲ ὡρμισμένα ἐν αὐτῷ ὀκτὼ ἢ δέκα πλοιάρια), ἐφάνη γυνή τις, φέρουσα ἔνδυμα μοναχῆς, καὶ ἀκολουθουμένη ὑπὸ μοναχοῦ βαστάζοντος δισάκκιον. Οὗτος ἀπέθηκε τὸ δισάκκιον ἐπὶ τινος πέτρας, προεχούσης ἐπὶ τῆς ἄμμου, καὶ ἡ μοναχὴ τὸν ἐβοήθησε κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν ταύτην.

— Ὁ Θεὸς νὰ σοὶ ἀποδώσῃ πολλαπλάσιον τὸν μισθόν, Νεεμία, εἶπεν ἡ γυνὴ ἐκείνη. Ὑγίαινε, καὶ παρακάλεσον τὸν πατέρα Ἀμμοῦν νὰ δέηται ὑπὲρ ἐμοῦ.

Τὸν ἤχον τῆς φωνῆς ταύτης ἀκούσας ὁ πρεσβύτερος τῶν δύο ἀνδρῶν τῶν ἐπὶ τοῦ ὕψους τοῦ βράχου καθημένων, ἀνεσκίρτησεν, ἠγέρθη καὶ ἐκινδύνευσεν νὰ καταπέσῃ πρηνῆς εἰς τὸν κρημνόν.

— Μηνᾶ! Μηνᾶ ἤκουσες τὴν φωνὴν ταύτην; Ἴδὲ τὴν καλογραῖαν ἐκείνην· ἰδέ!

— Τί εἶναι, κύριέ μου;

— Τίς εἶναι ἐκείνη ἡ γυνή;

— Δὲν ἠξεύρω.

Ἡ γυνή, περὶ ἧς ὠμίλου, ἔβλεπε πρὸς τὸν αἰγιαλόν, ὅπου προσήγγιζε τὸ ρηθὲν ἀκάτιον, καὶ εἶχεν ἐγκαρσίως ἐστραμμένα τὰ νῶτα πρὸς τοὺς δύο ξένους. Ἄλλ' ὁ ἀναγνώστης ἐνόησεν ὅτι αὕτη ἦτο ἡ μοναχὴ Ἀγάπη. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Βενετῆς ἐπισκεπτρίας, τὸ κελλίον τῆς εἶχε παραδόξως καταστῆ πνιγηρὰ εἰρκτὴ πρὸς αὐτήν. Τῇ ἐφαίνετο ὅτι οἱ τέσσαρες τοῖχοι συνεσφίγγθησαν, συνηντήθησαν καὶ ἀπετέλεσαν ἓνα, ὅτι ἡ στέγη εἶχε ταπεινωθῆ, καταρρεύσει καὶ συναντήσῃ τὸ ἔδαφος καὶ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ σκέπη αὐτήν. Ἡ κλίνη τῆς εἶχε γίνει σιδηρᾶ καὶ πεπυρακτωμένη ἐσχάρα, ὁμοία μ' ἐκείνην, ἐφ' ἧς ὠπτήθη ζῶν ὁ ἅγιος Λαυρέντιος· τὸ προσκεφάλαιον δὲν ἀνέπαυε πλέον τὴν κεφαλὴ τῆς, ἀλλ' ἔκαιεν αὐτὴν ἐκατέρωθεν καὶ καθίστα φλογερὸν καὶ πυρετικὸν τὸ ἔρευθος τῶν παρεῖων τῆς, δὲν παρεῖχε πλέον ὕπνον, ἀλλ' ἐκυφόρει ὄνειρα, ὄνειρα συνεχῆ, ἀλλόκοτα καὶ ληρώδη. Ἡ τελευταία λέξις, ἦν τῇ εἶχεν εἰπεῖ ἡ Βενετὴ, ἔγινεν ἄλυσις περισφίγγουσα διὰ μυρίων κρίκων τὴν καρδίαν τῆς. Ἡσθάνετο τὸ πεπρωμένον ὠθοῦν αὐτὴν ἀκατασχέτως. Δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ πατήσῃ ἀσφαλῶς ἐπὶ τοῦ σειομένου ἐδάφους.

Ἡσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ φύγῃ. Δὲν ἐτόλμα νὰ ὁμολογήσῃ πρὸς ἑαυτὴν ὅτι μετέβαινε πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ «Βενετοῦ εὐπατρίδου». Ἄλλ' ἀπελογεῖτο πρὸς τὴν συνείδησίν τῆς, ὅτι ἀπήρχετο ὅπως εὖρη ἠσυχίαν ἀλλαχοῦ. Καὶ δὲν ἐνθυμεῖτο ὅτι ἔμελλε νὰ φέρῃ πανταχόσε μεθ' ἑαυτῆς τὴν καρδίαν.

Ὁ ὕδεμιαν δυναμένη τοῦ λοιποῦ ν' ἀντιτάξῃ ἄμυναν οὐδὲ ἰσχύουσα νὰ παλαίσῃ πρὸς τὸν ἀπάνθρωπον τοῦτον ἐχθρόν, ὅστις, παρὰ πάντας τοῦ πατρὸς Ἀμμοῦν τοὺς ἐξορκισμούς, ἐξηκολούθει νὰ ἐμφωλεύῃ ἀδιασείστως ἐν τῷ σώματι αὐτῆς, εὐρέθη ἐν παροξυσμῷ πυρετοῦ πρῶϊαν τι νᾶ, καὶ παρακαλέσασα τὸν Νεεμίαν νὰ τὴν συνοδεύσῃ, κατῆλθεν εἰς τὸν λιμένα. Ἀλλὰ τὴν πρῶϊαν ἐκείνην ἀκριβῶς, εἶχον καταπλεύσει οἱ δύο ἐκεῖνοι ξένοι, οἵτινες ἐκάθηοντο συνοκλαδὸν ἐπὶ τοῦ βράχου καὶ συνδιελέγοντο. Τὸ πεπρωμένον ἄρα παρεσκεύασε τὴν συνάντησιν ταύτην ;

Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο δυνατὸν νὰ εἶπω, ἄνευ λυρισμοῦ, τὰς περὶ τούτου σκέψεις μου. Ἀλλὰ τίς κατεδίκασε τὴν δυστυχῆ ἀνθρωπότητα εἰς τὸ νὰ ζῆ τὸν θετικὸν καὶ κτηνώδη τοῦτον βίον; Τίς

κατεδίκασεν αὐτήν ἢ νὰ ἔρπη χαμαιπετῶς κυλινδουμένη ἐν τῷ βορβόρῳ, ἢ νὰ νομίζηται ὅτι παραφρονεῖ ἂν ἐπιχειρήσῃ νὰ ἐντείνῃ στιγμιαίαν τινὰ πτῆσιν μὲ πτερὰ μύρμηκος;

Ποῖα εἴρων τύχη ἠύτοσχεδίασεν ἄρα τὴν παρὰ τὸν βράχον τοῦτον συνάντησιν τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου τοῦ κεκυφότος ὑπὸ τὸ βάρος τῆς θλίψεως καὶ τῆς γυναικὸς ταύτης τῆς οἰστρηλάτου ὑπὸ τοῦ σφοδροῦ πάθους, δύο δυστυχῶν μὴ δυναμένων νὰ ἐνωθῶσιν ὅπως ἀποτελέσωσι μίαν εὐτυχήαν; Δὲν ἦτο καλύτερον νὰ μὴ ἐπανίδωσιν ἀλλήλους ποτέ, δὲν ἦτο αἰρετώτερον νὰ μὴ εἶχον ποτέ ἰδεῖ ἀλλήλους; Δὲν ἦτο ἀνεκτότερον νὰ εἶχον ἤδη ἀποθάνει, δὲν ἦτο εὐκτότερον νὰ μὴ εἶχον ποτέ γεννηθῆ; Ὅποια σπαρακτικὴ συνάντησις, ὁποῖος κεραυνοβόλος ἀντικρουσμός, καθ' ὃν ἡ μὲν κεφαλὴ τοῦ ἐνὸς ἐφαίνετο ὅτι ἔμελλε νὰ γίνῃ κεφαλὴ Μεδοῦσης, ὁ δὲ κορμὸς τῆς ἐτέρας στήλη ἄλός!

Τίς δύναται ν' ἀτενίσῃ πρὸς τοιαῦτα θεάματα, χωρὶς νὰ θαμβωθῆ τὰς ὄψεις; Τίς δύναται νὰ προσψαύσῃ τὴν λάβαν ταύτην, χωρὶς νὰ καῖ τὰς χεῖρας; Τοῦ ἀφηγουμένου τοιαύτας σκηναὶς κινδυνεύει νὰ παραλυθῆ ἢ γλῶσσα ἢ νὰ συντριβῆ ὁ κάλαμος. Αἰρετώτερον εἶναι νὰ καλύπτωται καὶ νὰ παρέρχωνται ἐν σιγῇ, ἢ νὰ προλαμβάνωνται καὶ νὰ μὴ εἰσάγωνται ἐπὶ τῆς σκηναῖς τὰ καυστικὰ ταῦτα βλήματα. Ἡ ὕλη αὕτη εἶναι ζῶν πῦρ, σχηματίζεται, σαρκοῦται καὶ ἐμψυχοῦται, κινεῖται καὶ ἐμπνέεται, λαμβάνει φωνὴν καὶ φαίνεται κραυγάζουσα πρὸς τὸν ἀσύνητον τὸν νομίζοντα ὅτι κρατεῖ αὐτήν, καίτοι ἐκφεύγουσαν ἀπὸ τῶν χειρῶν του καὶ ἀφανιζομένην: «Μὴ μου ἄπτου!» Καὶ πρὸς τὸν τολμηρὸν τὸν θεώμενον ἐκ περιεργείας τὴν ἐπὶ τοῦ σαλευομένου ἐκ τῆς ἐκρήξεως ἐδάφους πάλιν τοῦ ἄφρονος· «Λῦσον τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου!»

Ἦ, μὴ νομίσητε ὅτι εἶναι γαλῆ παίζουσα μὲ τὸ θῦμά της, ὡς μὲ μῦν. Τὸ θῦμα κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην γίνεται σφαγεύς, καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν αὐτοῦ σφιδάζει μετ' ἀγωνίας ὁ παράβολος θηρευτής, ὅστις, διότι ἤκουσε τὸ πτερύγισμα τῆς ὀρμητικῆς καὶ ἀνεμιζούσης διαβάσεώς του, ἐφαντάσθη ὅτι τὸ συνέλαβε.

Σκοπὸς ἡμῶν εἶναι νὰ ρίψωμεν τὰς γραμμὰς ταύτας ὡς πέπλον ἐπὶ παντὸς ἐνδεχομένου καὶ φευκτέου, καὶ νὰ ἀντιπαρέλθωμεν. Ἄς ἐπιπροσθῶσιν αὗται πᾶσαι ἀμάρτυρον καὶ ἀνομολόγητον δυστυχίαν, μὴ δυναμένην νὰ περιγραφῆ. Δὲν θέλομεν διηγηθῆ οὐδέν, ὅπερ νὰ μὴ παρέχῃ ἡμῖν ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ὕλην πρὸς περιγραφὴν του. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ ἀπελπισία λαλοῦσι μὲ ἀποσιωπητικά, ὡς εἶπε ποιητής τις, ὅστις διὰ τοῦτο ἴσως καὶ προώρως ἐσιώπησε...

Μὴ κινεῖτε τὰς μυστηριώδεις ταύτας ἴνας, ἃς πάντες αἰσθάνεσθε καὶ τὸν μηχανισμόν αὐτῶν δὲν κατανοεῖτε. Δὲν εἶναι χορδαὶ κιθάρας, ἢ δὲν εὐρέθη ἡ χεὶρ ἣτις θὰ ψαύσῃ αὐτάς, καὶ τὸ πληκτρον ὅπερ θὰ τὰς κρούσῃ. Δὲν εἶναι χορδαὶ κιθάρας, εἶναι αἱ χορδαὶ τῆς καρδίαν σας. Ἡξεύρω ὅτι οὐδεὶς τολμᾷ ποτε ν' ἀτενίσῃ ἐντὸς ἑαυτοῦ, ὡς εἰς βαθὺ καὶ ἀπύθμενον φρέαρ, πρὸς ὃ ἰλιγγιᾷ ἢ ὄρασις. Κατοπτρίζεσθε μᾶλλον ἐν τοῖς σφάλμασι τοῦ πλησίον, καὶ εὐλόγως πράττετε. Συμβουλεύω πρὸς πάντας τὴν ὑποκρισίαν, καὶ ἡ συμβουλή μου εἶναι ἄλλως περιττή, ὅσον καὶ ἂν σᾶς συνεβούλευον τὴν εἰλικρίνειαν, ἣτις εἶναι ὅλως ἀδύνατος ἐν τῷ κόσμῳ. Ἄλλ' ἢ ὑποκρισία ὑμῶν εἶναι τόσοσιν διαφανής, ὥστε οὐδ' ἑαυτὴν δύναται ν' ἀποκρύψῃ οὐδὲ τὴν τοῦ ὁμοιοπαθοῦς ὑμῖν ν' ἀντικατοπτρίσῃ.

Ζητεῖτε ἠθικὰ βιβλία; Ἀλλὰ ποῦ θὰ εὔρητε τὴν ἠθικὴν;... Οὐδὲν ἄλλο εἴμεθα ἢ Ἥχώ. Προτιμᾶτε τοὺς φαρμακεῖς, τοὺς παρασκευάζοντας ὑμῖν πρὸς σιτισμὸν τὰς ἰδίας ὑμῶν κακίας, τὰ ἴδια ὑμῶν πάθη κεκοσμημένα; Προτιμᾶτε τὴν ἐποποιῖαν τῶν κοινωνικῶν βδελυριῶν καὶ αἰσχροτητων ἢ τὸν σατυρισμὸν αὐτῶν; Εἰς μάτην θέλομεν περιμένει τὴν ἀπάντησίν σας περὶ τούτου. Αὕτη δὲν θὰ εἶναι ὀριστικὴ. Διὰ τοῦτο θέλομεν ἐξακολουθήσει τὴν εἰμαρμένην ἡμῶν καὶ κοπιώδη πεζοπορίαν.

Ἄλλ' ἀρκοῦντως ἐπλανήθημεν ἐν τῷ κενῷ· ἄς βαδίσωμεν ἤδη ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου.

Ὁ Ἰωάννης Βενδίκης (τὸ ὄνομα τοῦτο εἶχε δώσει ὁ Μηνᾶς, ὡς ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνώσται, εἰς τὸν τραυματιᾶν τὸν νοσηλευόμενον ὑπὸ τῆς γρᾶϊας Φορκίνας) εἶχε λάβει τὸ ὄνομα τοῦτο, ὅτε ἀπῆλθεν εἰς Βενετίαν πρὸ τινων μηνῶν, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ ἐταίρου Μηνᾶ. Καὶ εἰς ἄλλους μὲν τὸ ὄνομα τοῦτο ἐφαίνετο παραγόμενον ἐκ τοῦ βενέδικο, εὐλογῶ, εἰς ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ βίνδικο, ἐκδικουμαι. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα τὸν εἶχε γνωρίσει καὶ ὁ ναύτης Καρτάτης, αὐτὸς ἐκεῖνος, ὅστις εἶχε λάβει ποσὸν τι φλωρίων παρὰ τοῦ Μάρκου Σανούτου διὰ τὰ χασομέρια του, καὶ διὰ τὴν περὶ τῆς ἐν Βενετία παρουσίας τοῦ Ἰωάννου Μούχρα καταγγελίαν.

Ὁ αὐτὸς Ἰωάννης Βενδίκης εἶχεν εὔρεθῆ ὑπ' εὐσπλάγχνου τινὸς ἀλιέως πρῶϊαν τινὰ τετραυματισμένον καὶ ἡμιθανῆς ἐπὶ τινος ἐρήμου παραλίας οὐχὶ μακρὰν τῆς Βενετίας καὶ εἶχε τύχει περιθάψεως παρ' αὐτοῦ. Ὁ αὐτὸς εἶχε κρούσει νύκτα τινὰ τὴν θύραν τῆς γνωρίμου του, τῆς χειρομάντιδος καὶ νοσοκόμου Φορκίνας, καὶ εἶχε νοσηλευθῆ ὑπ' αὐτῆς ἐπὶ τινὰς ἡμέρας.

Ὁ αὐτὸς Ἰωάννης Βενδίκης ἦτο, φαίνεται, ὁ ἀνὴρ ὅστις ἐπάλαισε κατὰ τινὰ νύκτα μὲ τὸν Μᾶρκον Σανούτον τὴν τρομερὰν ἐκείνην πάλιν, ἐξ ἧς ἀμφοτέροι ἐξῆλθον, ὡς ἐκ θαύματος, ζῶντες εἰσέτι, ἀφοῦ ἔδειξαν ἀντοχὴν καὶ καρτερίαν ἀπίστευτον. Ὡς φαίνεται δέ, ὅτε ὁ Ἰωάννης Βενδίκης ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν κατόπιν τοῦ Μάρκου Σανούτου, τοῦ εἶχεν ὀλισθήσει καὶ ἐκφύγει ἀπὸ τῶν χειρῶν τὸ λίαν ἠκονημένον καὶ αἰχμηρὸν ἐγχειρίδιον, ὅπερ ἐκράτει, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠδυνήθη νὰ φονεύσῃ τὸν ἐχθρὸν του. Ὁ δὲ Μᾶρκος Σανούτος εἶχε χάσει τὸ φονικὸν ὄπλον, ὅπερ εἶχεν ὑπὸ τὰ ἐνδύματά του ἐπ' αὐτῆς τῆς γονδόλας, ὅπερ οὐχὶ ἀπίθανον.

Ὁ αὐτὸς Ἰωάννης Βενδίκης εἶχε πέμψει τὸν ἀκόλουθον αὐτοῦ Μηνᾶν εἰς Πάτμον, πρὸς ἀνεύρεσιν γυναικὸς τινος, ἧς τὰ ἴχνη εἶχεν ἀπολέσει πρὸ πολλοῦ, αὐτὸς δὲ ἔμεινεν ἐν Βενετία κρυπτόμενος καὶ μηδὲν ὠρισμένον ἐπάγγελμα ἔχων, δαπανῶν χρήματα ἀφειδῶς πρὸς φιλοφροσύνῶν τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν κατωτέρων ὀργάνων τῆς ἐξουσίας, καὶ παραμονεύων καρτερικῶς τὸν ἐχθρὸν του. Καὶ ἐνομιζέτο μὲν παρὰ πᾶσι μυστηριῶδες πρόσωπον, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐνοχλήσῃ αὐτόν, ἔνεκα τῆς πολλῆς αὐτοῦ ἐλευθεριότητος. Παρεῖχε δὲ χεῖρα βοήθειας εἰς τοὺς ἀλιεῖς καὶ λεμβούχους τῆς πόλεως, ἀλλ' οὐδένα μισθὸν ἀπῆτει οὐδ' ἐδέχετο. Καὶ ὁμως ὑπῆρχον πλεῖστοι μεταξύ τῶν γνωρίμων του νομίζοντες αὐτόν φρενοβλαβῆ· διότι ἄλλως δὲν ἠδύνατο νὰ ἐρμηνευθῆ ἡ συνεχὴς αὐτοῦ μελαγχολία, τὸ μεμαραμένον πρόσωπον, τὸ ζοφερὸν βλέμμα καὶ τὸ σιωπηλὸν καὶ σχεδὸν βωβὸν τοῦ στόματός του.

Ὁ αὐτὸς Ἰωάννης Βενδίκης εἶναι ὁ ἀνὴρ, ὃν εὐρίσκομεν τὴν πρῶϊαν ταύτην μετὰ τοῦ Μηνᾶ ἀποβιβασθέντα εἰς Πάτμον καὶ πρώτην φορὰν ἐξηγουόμενον διὰ μακρῶν περὶ τῶν αἰσθημάτων του. Διότι ἐφαίνετο περιερχόμενος εἰκῆ τὸν κόσμον καὶ μηδ' αὐτὸς ἠξεύρων τί ἐζήτει...

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Δ'

Η ΒΕΝΕΤΗ

Ἐν τούτοις, διαρκούσης ἔτι τῆς ἐκπλήξεως τοῦ ἐκ τοῦ βράχου θεωμένου τὴν σκηνὴν ἐκείνην Ἰωάννου Βενδίκης, ἡ μοναχὴ Ἀγάπη ἔδωκε τὸ δισάκκιόν της πρὸς τὸν κωπηλάτην, καὶ οὗτος τὸ ἔθεσεν ἐντὸς τῆς λέμβου. Κατόπιν δὲ αὐτοῦ ἐπάτησεν ἐπὶ τῆς λέμβου ἡ Ἀγάπη καὶ ἐκάθισεν παρὰ τὴν πρύμνην, ἐνῶ, ὁ Νεεμίας ἐσταυροκοπεῖτο καὶ τῆ ἡύχετο κατευόδιον.

Ὁ ἐρέτης ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ καὶ ἀνέλαβε τὰς κώπας.

Ἡ μοναχὴ Ἀγάπη ἐφόρει μαύρην μανδήλαν καταβαίνουσαν μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἔκυπτε τὸ πρόσωπον βαθέως πρὸς τὰ κάτω. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς θέσεως, ἐνθα εἶχε καθίσει, τὸ πρόσωπόν της ἦτο ὄλως ἀόρατον εἰς τοὺς δύο ξένους, ὡς ἐχούσης ἐστραμμένα τὰ νῶτα πρὸς αὐτούς. Κατὰ τὴν στροφὴν ὅμως τῆς λέμβου ὁ Μηνᾶς, οὗτινος εἶχε διεγερθῆ ἢ προσοχὴ ἐκ τῆς βραχείας πρὸς αὐτὸν ἀνακοινώσεως τοῦ συντρόφου του, προέφθασε νὰ ἴδῃ στιγμιαίως, σχεδὸν ἀστραπηδόν, τὴν κατατομὴν τοῦ προσώπου ἐκείνου. Καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ κρατηθῆ ἔβαλε πεπνιγμένην κραυγὴν.

— Κυρία Αὐγ...

Ταύτην μόνην τὴν συλλαβὴν προέλαβε νὰ ἀρθρώσῃ. Διότι ὁ Ἰωάννης Βενδίκης, ὅστις εἶχε σκεφθῆ ἄλλως, μὲ ἀκαριαίαν ταχύτητα τοῦ ἔφραξε τὸ στόμα μὲ τὴν χεῖρα καὶ τὸν ἐφίμωσε.

— Σιωπὴ, Μηνᾶ, τῷ εἶπε.

— Διατί;

— Σιωπὴ, σοὶ λέγω.

Ὁ Μηνᾶς δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐπιμείνῃ.

Ἄδηλον ἂν ἡ κραυγὴ τοῦ Μηνᾶ ἠκούσθη ὑπὸ τῆς μοναχῆς, διότι τὸ ὕψος τοῦ βράχου ἦτο ἀρκετὸν καὶ ὁ ἄνεμος ἐφύσα ἀντίπνους. Ἔστρεψε μὲν αὕτη στιγμιαίως τὴν κεφαλὴν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο ἴσως νὰ γνωρίσῃ τοὺς δύο ἐκείνους ἀνθρώπους, διότι ὁ μὲν Μηνᾶς ἐκάθητο μὲ τὴν πλεῦραν ἐγκαρσίως ἐστραμμένην πρὸς τὴν θάλασσαν. Ὁ δὲ Βενδίκης ἐκ παντὸς τρόπου προσεπάθει νὰ μὲνῃ ἄγνωστος καὶ εἶχεν ἀπὸ πολλοῦ τελειοποιήσει τὰ πρὸς τοῦτο μέσα. Πυκνότατον καὶ μέλαν γένειον, ἔχον ποῦ καὶ ποῦ λευκαζούσας τρίχας ἐσκέπαζε τὰς γνάθους του. Τὰ δὲ μαλλία του ἀφθονα καὶ ἄγρια ἐσκίαζον τὸ μέτωπόν του. Πλὴν τούτου, ὅτε ὁ Μηνᾶς ἔβαλε τὴν κραυγὴν ἣν εἶπομεν, ὁ Βενδίκης ἔκυψεν ὀρμεμφύτως πρὸς τὴν γῆν καὶ συγχρόνως ἐστράφη πλαγίως πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος.

Ἡ λέμβος ἀπεμακρύνετο ταχέως καὶ ἔφθασεν εἰς πλοιαρίον τι.

Ὁ Βενδίκης, ὅστις ἐκράτει τὴν ἀναπνοήν, τὴν ὄρασιν καὶ τὴν ζωὴν συγκεντρωμένην πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς λέμβου, εἶδε τὸν ἐρέτην μεταφέροντα ἐπὶ τοῦ πλοιαρίου τὴν ἀποσκευὴν τῆς μοναχῆς, εἶδεν αὐτὴν ταύτην ἀναβαίνουσαν εἰς τὸ κατάστρωμα, εἶδε τοὺς ναύτας ἐτοιμαζομένους

νοὺς πρὸς ἀνέλκυσιν τῆς ἀγκύρας καὶ ἀναπέτασιν τῶν ιστίων. Ὁ Μηνᾶς μετέφερεν ἀμοιβαδὸν τὸ βλέμμα ἀπὸ τοῦ πλοιαρίου ἐκείνου εἰς τὸν Βενδίκην, καὶ ἀπὸ τοῦ Βενδίκη πάλιν εἰς τὸ πλοiάριον.

— Μηνᾶ, Μηνᾶ, εἶπε τέλος ὁ Βενδίκης· καὶ αἱ λέξεις αὗται εἶχον γογγυσμοῦ ἦχον, οὐδ' ὠμοιάζον μὲ ἕναρθρον φωνὴν ἀνθρώπου.

— Λέγε, κύριέ μου, εἶπεν ὁ Μηνᾶς.

— Μηνᾶ, ὕπαγε, τί κάθησαι;

— Ποῦ θέλεις νὰ ὑπάγω, κύριέ μου; Περιμένω νὰ μὲ διατάξῃς.

— Ὑπαγε, Μηνᾶ, εἰς τὸ πλοῖον.

— Εἰς ποῖον πλοῖον, κύριέ μου; Μήπως εἰς ἐκεῖνο; εἶπεν ὁ Μηνᾶς, δεικνύων διὰ τοῦ νεύματος καὶ μὴ τολμῶν νὰ ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα.

— Εἰς τὸ ἰδικόν μας πλοῖον, Μηνᾶ.

— Αὐτὸ μὲ τὸ ὁποῖον ἐταξιδεύσαμεν;

— Ναί.

— Ὑπάγω εὐθύς, κύριέ μου. Ἀλλὰ τί θὰ πράξω;

— Νὰ εἴπηρς εἰς τὸν πλοiάρχον, Μηνᾶ...

Καὶ διεκόπη. Ἐξέβαλλε μετὰ κόπου τὰς λέξεις, καὶ οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ἐκφράσῃ τέλειον. Τὸ βλέμμα του δὲν εἶχεν ἀποσπασθῆ ἀπὸ τοῦ πλοιαρίου, ἐφ' οὗ ἐπεβιβάσθη ἡ μοναχὴ.

— Λέγε, κύριέ μου, εἶπεν ὁ Μηνᾶς· ἔχε θάρρος καὶ μὴ μὲ κάμνης νὰ κλαίω ὡς παιδίον.

Τῷ ὄντι ὁ ἀτυχὴς Μηνᾶς ἔκλαιεν. Εἰς οὐδὲν τῷ ἐχρησίμευεν ἡ φιλοσοφία, ἣν εἶχε πρεσβεύσει ἐκ παιδός, ἐνώπιον τῆς ἀφώνου καὶ σπαρακτικῆς ταύτης συγκινήσεως, ἥς ἦτο μάρτυς.

— Ὑπαγε, Μηνᾶ, νὰ εὐρῆρς ἕνα λεμβοῦχον!

— Λεμβοῦχον;

— Ναί.

— Καὶ τί νὰ τὸν κάμω;

— Νὰ τὸν στείλῃς εἰς αὐτὸ τὸ πλοῖον.

— Εἰς τὸ πλοῖον ἐκεῖνο; ἠρώτησεν ὁ Μηνᾶς, δεικνύων αὐθις διὰ τοῦ βλέμματος τὸ πλοῖον, ἐφ’ οὗ εἶχεν ἐπιβιβασθῆ ἡ μοναχὴ.

— Ναί.

— Καὶ τί νὰ κάμη;

— Νὰ εἶπη...

Ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ αἱ λέξεις ἐφαίνοντο πνιγόμεναι ἐντός του, ὑπὸ τοῦ κύματος τῆς ψυχικῆς ταραχῆς.

— Νὰ εἶπη, κύριέ μου, εἰς τὴν... μοναχὴν ὅτι εἴμεθα ἐδῶ; Αὐτὸ δὲν θέλετε νὰ εἰπῆτε;

— Ὅχι, Μηνᾶ.

— Ἀλλὰ τί, κύριέ μου.

— Νὰ ἐρωτήσῃ τὸν κυβερνήτην ποῦ...

— Νὰ τὸν ἐρωτήσῃ διὰ ποῦ πηγαίνει;

— Ναί.

— Καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ;

— Ναί.

— Ὑπάγω εὐθύς, κύριέ μου.

Ὁ Μηνᾶς, ὅστις εἶχεν ἐγερθῆ ἀπὸ πολλοῦ, κατέβη μὲ πηδημάτα τὴν κλιτὺν τοῦ βραχώδους λόφου καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν προκουμαίαν. Κατ’ ἀρχὰς τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ λύσῃ τὴν πρώτην λέμβον, ἣν εὔρε προσδεδεμένην εἰς τὴν ἀποβάθραν, ἀλλ’ ἐκρατήθη, ἀναλογισθεὶς ὅτι δὲν ἐξ ε τ ε ἰ ν ο ν τ ο μέχρι τούτου αἱ παραγγελίαι, ἃς εἶχε λάβει, καὶ τέλος εὔρε λεμβοῦχόν τινα ἔν τινι καπηλείῳ καὶ τῷ ἀνέθηκε τὴν ρηθεῖσαν ἐντολήν, δούς αὐτῷ ἀργυροῦν νόμισμα.

Ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὅστις εἶχεν ἀκριβῶς ἀνάγκην τοῦ ἀργυρίου τούτου, ἵνα πῖη καθ’ ὅλην τὴν ἑσπέραν, ἔλυσε τὴν λέμβον του, μετέβη ἀντωθῶν τὸν ἀβαθῆ τῆς θαλάσσης πυθμένα διὰ κονταρίου μέχρι τοῦ ὑποδειχθέντος πλοίου, καὶ ἐπανελθὼν μετ’ ὀλίγας στιγμᾶς ἐπ λ η ρ ο φ ὅ ρ η σ ε τὸν Μηνᾶν ὅτι τὸ πλοιᾶριον τοῦτο ἔμελλε νὰ πλεύσῃ, σὺν Θεῷ καὶ αὐθέντῃ, εἰς Μύκονον, Πάρον καὶ Νάξον καὶ ἴσως καὶ εἰς ἄλλας τῶν Κυκλάδων. Ὁ Μηνᾶς τῷ ἔδωκε καὶ δεῦτερον νόμισμα.

— Έχει επιβάτας μέσα; ήρώτησεν ὁ Μηνᾶς, ὑπερβάς κατὰ τοῦτο τὴν ἐντολήν, ἣν εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Βενδίκου.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, δὲν εἶδα ἄλλον ἐπιβάτην, εἰμὴ μίαν καλογραῖαν, ἀπήντησεν ὁ ἄνθρωπος, συγκινηθεὶς ἐκ τῆς ἐλευθεριότητος τοῦ Μηνᾶ. Καὶ ὅποια καλογραῖα! Ὁραῖον πρόσωπον, σᾶς ὀρκίζομαι, αὐθέντα. Δὲν εἶναι ἀμαρτία, ὅλα τὰ ὠραῖα φροῦτα νὰ πέφτουν εἰς τὸ στόμα αὐτῶν τῶν μαύρων τῶν καλογέρων! Αὐτοὶ ἔχουν τὰς λειτουργίας, αὐτοὶ τὰ ψυχικά, αὐτοὶ τὰ γλυκὰ κρασιά, αὐτοὶ καὶ τὰς ὠραίας γυναῖκας! Τί κακὰ γράμματα εἶχεν αὐτὸς ὁ τόπος ἐδῶ εἰς τὸ κεφάλι του, διὰ νὰ ἔχη αὐτοὺς τοὺς μαυροκόρακας νὰ τὸν καταμαυρίζουν. Ἡμάρτονον, Κύριέ μου! Καὶ ἓνας πτωχὸς ἄνθρωπος, ἀφοῦ δουλεύσῃ ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἔλθῃ ἡ ψυχὴ του εἰς τὰ δόντια, νὰ μὴν ἔχη τὸ βράδυ μισὴν ὅκαν κρασί νὰ βρέξῃ τὰ χεῖλή του! Καὶ νὰ μὴν ἔχῃς γυναῖκα εἰς τὴν ὑποταγὴν σου, νὰ σοῦ λέγῃ ἡ ἴδια ἡ γυναῖκα σου ὅτι θὰ κολασθῆς, ἂν πλαγιάσῃς μαζί της, καὶ νὰ τρέχῃ εἰς τὸν καλόγηρον νὰ τοῦ κουβαλᾷ κάθε ἡμέραν προσφοράς καὶ εὐλογούδια* καὶ κόλλυβα! Τοῦτο εἶναι πού με ξεθεώνει!

— Καὶ κανεὶς ἄλλος δὲν τὴν συνώδευε τὴν καλογραῖαν; ήρώτησεν ὁ Μηνᾶς, δράξας τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ πορθμεὺς ἀνέπνευσε.

— Κανεὶς, σᾶς ὀρκίζομαι, μὰ τὴν πίστιν μου. Φαίνεται ὅτι αὐτὴ δὲν εὐχαριστεῖτο εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἠμπόρεσε νὰ δραπετεύσῃ, καὶ ἐπῆρε τὸ φύσημά της δι' ἄλλοῦ, διὰ ν' ἀλλάξῃ τὸν ἀέρα της. Ἄν εἶχεν ἀνάγκην συντρόφου εἰς τὸ ταξιδιὸν της, εὐχαρίστως θὰ ὑπήγαγον ἐγώ, σᾶς λέγω! Ἀλλὰ πόσον βαρεῖα εἶναι ἡ καταδίκη, νὰ κυλίεσαι ἐδῶ, εἰς τοὺς πόδας τῶν καλογέρων, ἐργασίαν νὰ μὴν ἔχῃς πάντοτε, ἄσπρα νὰ μὴν παίρνης ἀρκετά, καὶ νὰ μὴν εὐρίσκεται μηδὲ στάλα κρασί, διὰ νὰ βρέξῃς τὸν λάρυγγά σου τὸ βράδυ, πρὶν πλαγιάσῃς! Καὶ ἡ γυναῖκα σου νὰ τρέχῃ εἰς τοὺς καλογέρους, νὰ κάμνῃ νηστείας, ἀγρυπνίας καὶ προσευχάς, καὶ νὰ ζητᾷ νὰ κάμνῃ θαύματα! Ἴδου μία γυνὴ, ἣτις δὲν ἔμαθε νὰ κάμνῃ θαύματα. Εἶναι αὐτὴ, ὅπου ἀπεφάσισε καὶ φεύγει ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τῶν καλογέρων.

— Ὁ κυβερνήτης αὐτοῦ τοῦ πλοίου, ήρώτησεν αὐθις ὁ Μηνᾶς, τί ἄνθρωπος εἶναι; Τὸν γνωρίζεις;

— Ὁ κυβερνήτης φαίνεται νὰ εἶναι καλὸς ἄνθρωπος, εἶναι ὁ γερο-Γιάκωμος, τὸν γνωρίζω, ἔφαγα τὸ ψωμί του. Εἶναι παλαιὸς ναυτικός. Δεκαπέντε ταξίδια ἐκάμαμεν μαζί. Ἐφορτώναμεν ἄλας ἀπὸ τὰς Φώκιες. Ὁ γερο-Γιάκωμος εἶχε πάντοτε μανίαν νὰ τραβᾷ κατ' εὐθεῖαν ἐναντὶ τοῦ ἀνέμου. Ἡ θάλασσα ἔμβαινε μέσα ἀπὸ τὰς μπουκαπόρτες*, τὸ ἀλάτι ἔλυωνε, ἐγίνετο θάλασσα, καὶ ὁ γέρο-Γιάκωμος δὲν τοῦ ἐκακοφαινέτο διόλου. Τόσον τὸ καλύτερον, ἔλεγεν, ἡ θάλασσα εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ νὰ αὐγατίσῃ, ἢ νὰ λυώσῃ.

— Λοιπὸν εἶναι ριψοκίνδυνος θαλασσινός; εἶπεν ὁ Μηνᾶς.

— Εἶναι κεφάλι ἀγύριστο. Ὅλα γυρίζουν γύρω του. Ὁ ἄνεμος, ἡ θάλασσα, τὸ πλοῖον, ὁ ἐργάτης* μετὴν μανέλαν*, τὰ πανιά, τὰ ἐξάρτια, καὶ αὐτὴ ἡ ξηρὰ φαίνεται νὰ γυρίζῃ, καὶ αὐτὸς ὁ οὐρανός, ὅταν πλῆρς εἰς τὸ πέλαγος. Τὸ τιμόνι γυρίζει, ἢ πλῶρη γυρίζει, ἢ πρῦμνον γυρίζει. Μόνον τὸ κεφάλι τοῦ γερο-Γιάκωμου δὲν γυρίζει. Οὔτε ἡ μανέλα τοῦ ἐργάτη ἠμπορεῖ νὰ τὸ γυρίσῃ οὔτε τὸ τιμόνι τοῦ καραβιοῦ. Πέντε φορὲς τὸ ἔρριξεν ἔξω ἀπὸ πεῖσμα, διὰ νὰ μὴ κάμῃ τὸ θέλημα τῶν ναυτῶν. —

Καπετάν Γιακουμή, φούντα, και χαθήκαμεν. — Έμπρός! στο διάβολο γεμάτα*, άπάν' τον άγέρα! Και τó έβούλιαξε. — Καπετάν Γιακουμή, όρτσα και θα πέσωμεν έξω. — Φούντα, και κατά διαβόλου· τó δικό σας να μή γένη! Και τó έρριξεν έπάνω εις μίαν ξέραν.

— Άλήθεια; ειπεν ό Μηνᾶς καταληφθεις ύπ' άνησυχίας· ει̃ναι τόσον πείσμων αυτός;

— Ε̃ναι κατά διαβόλου. Ήμπορε̃ι να πνίξη κόσμον, και κόσμον, και πάλιν κόσμον. Άν τήν έχη γλυτώσει έως τώρα ό Ίδιος, ή κανένα άγιον θα έχη βοηθό ή κανένα διάβολον. Άλλα τόν διάβολον πιστεύω θα έχη, διότι ποϋ να τόν εύρη ό γερο-Γιάκωμος τόν άγιον;...

Ένω ό πορθμεύς έξηκολούθει έτι να λέγη, ό Μηνᾶς τόν άπεχαιρέτισε δια νεύματος τής κεφαλής και άπεμακρύνθη τρέχων. Ό πορθμεύς τόν έκοίταξε μετ' άπορίας.

— Τί έπαθεν αυτός; ειπε· κάτι θα έπαθεν. Άλλ' ᾗς υπάγω τώρα να βρέξω τήν γλώσσάν μου, διότι δέν μοϋ έμεινε πλέον σάλιο...

Ό δέ Μηνᾶς μετέβη πρós τόν Ίωάννην Βενδίκην και τῷ διηγήθη όσα ήκουσε παρὰ τοϋ πορθμέως.

— Καθώς μοι λέγει αυτός, έπε̃ιπεν, ό κυβερνήτης ει̃ναι παραπολύ πείσμων και ει̃ναι κίνδυνος να συμβῆ δυστύχημα.

Ό Ίωάννης έσεισε τήν κεφαλήν.

— Δέν ει̃ναι ό σκοπός μου να γίνω θεία Πρόνοια, άπήντησε, και ματαίως πᾶς άνθρωπος θα προσεπάθει να προλάβη ό,τι ει̃ναι γραπτόν.

— Πιστεύεις, κύριέ μου τó πεπρωμένο;

— Πιστεύω εις τήν θείαν Πρόνοϊαν, και πάντοτε θα πιστεύω εις αυτήν, φίλε Μηνᾶ. Δια τοϋτο περιφρονῶ πᾶσαν ανθρώπινην προσπάθειαν.

— Λοιπόν πρέπει να αφήνωμεν ήμᾶς αυτούς εις τó ρεύμα τής τύχης;

— Όχι, αλλά να ακολουθῶμεν προσεκτικῶς τὰ γεγονότα και να μή ζητῶμεν να προδράμωμεν αὐτῶν.

— Λοιπόν τώρα τί θα πράξωμεν;

— Αυτό τοϋτο· θα ακολουθήσωμεν.

— Πῶς;

— Ίδού, βλέπεις ότι τó πλοιάριον εκείνο άποπλέει ήδη, φίλτατέ μοι Μηνᾶ.

— Βλέπω, κύριέ μου.

— Λοιπὸν τρέξε νὰ εὕρης ἕνα κυβερνήτην, ὅστις νὰ ἔχη καλήν τινα βρατσέραν, ἐκ τούτων τῶν ἀραγμένων ἐδῶ.

— Καὶ νὰ τὸν συμφωνήσω;...

— Καὶ < ν ἄ > τὸν συμφωνήσης νὰ ἐπιβιβασθῶμεν καὶ νὰ ἀκολουθήσωμεν κατόπιν τούτου τοῦ πλοιαρίου ὅπερ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀποπλέει.

— Ἐνόησα.

— Καὶ παντοῦ ὅπου αὐτὸ ὑπάγει θὰ ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς. Αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ συμφωνία μας. Ὑπαγε.

Ὁ Μηνᾶς ἠγέρθη καὶ ἐβάδισε δρομαίως πρὸς τὴν παραλίαν. Ἐσκέπτετο δὲ καθ' ἑαυτὸν περὶ τῆς παραδόξου ἠρεμίας καὶ γαλήνης, ἐν ἧ εὔρε τὸν Ἰωάννην Βενδίκην, ὅτε ἐπανῆλθε πρὸς αὐτὸν ἐκ τῆς προηγουμένης ἀποστολῆς του. Ἐφαίνετο ὅτι μυστηριώδης τις παραμυθία, ὅτι αὐρα τις θωπευτικὴ καὶ μειλίχιος, εἶχεν ἐπισκεφθῆ αὐτόν. Ἦτο ἄρα ἀληθὴς ἡ ἐπαγγελία, ἧς τὰς λέξεις ἐπέγραφον οἱ ζωγράφοι τῆς Βυζαντιακῆς σχολῆς ἐπὶ τῶν σελίδων ἀνοικτοῦ βιβλίου γραφομένου συνήθως ἐπὶ τινος εἰκόνης; Ἡ ἐπαγγελία ἐκείνου ἡ λέγουσα «Δεῦτε πρὸς μ ε ... κάγω ἀναπαύσω ὑμᾶς. Ἄρατε τὸν ζυγὸν μου... καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν»;...

Φ ε ὦ, τὰς λέξεις ταύτας, τὰς λίαν σεπτὰς τότε, ἐχάραττον οἱ Βυζάντιοι ζωγράφοι ἐπὶ τῶν εἰκόνων μὲ χαρακτῆρας συντετμημένους καὶ συμβολικούς! Καὶ τὰ ρήματα τῆς κατασκευτικῆς ἐκείνης ἀπλότητος καὶ ἀληθείας, εἶναι σήμερον παρὰ πᾶσι καὶ τῶν σφηνοειδῶν δυσαναγνωσ τ ό τ ε ρ α ...

Τ ἰ ἔγινεν ἡ τρικυμιώδης ἐκείνη συγκίνησις, ὑφ' ἧς τὸ κράτος εἶχεν ἀφήσει ὁ Μηνᾶς τὸν Ἰωάννην Βενδίκην, ὅτε ἐπέμφθη παρ' αὐτοῦ ἵνα πληροφορηθῆ περὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ ἀποπλέοντος πλοιαρίου; Διεσκεδάσθη ὡς νέφος, καὶ ἀνέτειλεν εὐδία ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ δυστ υ χ ο ὦς ἐκείνου ἀνδρός.

Ἐν τούτοις ὁ Μηνᾶς ἐξετέλεσε ταχέως τὴν ἀποστολὴν του καὶ ἐπανῆλθε πρὸς τὸν Ἰωάννην Βενδίκην.

— Λοιπὸν, Μηνᾶ;

— Ἐτελείωσε, κύριέ μου.

— Εὔρες πλοῖον;

— Εὔρον.

— Ἐσυμφώνησες;

—Ἐσυμφώνησα.

— Καὶ θ' ἀποπλεύσωμεν;

— Θ' ἀποπλεύσωμεν.

— Πότε;

— Εὐθὺς τώρα.

— Ὑπάγωμεν λοιπόν.

— Ὑπάγωμεν.

Κ α ἰ κατήλθον πρὸς τὸν αἰγιαλόν.

— Τί ἄνθρωπος εἶναι ὁ κυβερνήτης, Μηνᾶ; ἔλεγε καθ' ὁδὸν ὁ Ἰωάννης.

— Πολὺ καλὸς ἄνθρωπος μοὶ ἐφάνη, κύριέ μου· μισοκαιρίτης, ωραία φυσιογνωμία, χαρούμενος, πρέπει νὰ εἶναι καλὸς ναύτης.

— Καὶ τὸ πλοῖόν του τὸ εἶδες;

— Ἰδοὺ· εἶναι ἐκεῖνο.

Κ α ἰ τῷ ἔδειξε μεγάλην βρατσέραν προσωρμισμένην τέσσαρας ἢ πέντε ὀργυῖας ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας.

— Καλὴ βρατσέρα, φαίνεται.

— Δυνατὸν σκάφος· δύο ἐτῶν σκαρί.

Ἔλαβον τὴν ἀποσκευὴν των, ἣν εἶχον ἀφήσει ἐντὸς καπηλείου τινὸς τὴν πρωίαν, ὅτε ἀπεβιβάσθησαν, καὶ τὴν παρέδωκαν εἰς τὸν ναύτην, ὅστις τοὺς περιέμενε μὲ τὴν λέμβον παρὰ τὴν ἀποβάθραν.

— Πῶς; θὰ φύγετε, κύριοί μου, τοῖς εἶπεν ὁ κάπηλος· τόσον γρήγορα; Ἄλλ' ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι ἐμέλλετε νὰ μείνετε ἡμέρας τινὰς εἰς τὴν νῆσόν μας. Δὲν σᾶς ἀρέσει λοιπὸν τὸ πανδοχεῖόν μου, κύριοί μου; Λυποῦμαι, διότι χάνω δύο καλοὺς ξένους, τοὺς ὁποίους εἶχον εὐχ α ρ ἰ σ τ η σ ι ν νὰ ξενίζω ἐπὶ τινὰ καιρόν.

— Δυστυχῶς εἴμεθα ἠναγκασμένοι ν' ἀναχωρήσωμεν, φίλε μου, τῷ εἶπεν ὁ Ἰωάννης Βενδίκης φιλεύων αὐτὸν μὲ τινὰ ἀργυρᾶ νομίσματα. Ἀλλὰ δὲν θὰ γευματίσης, Μηνᾶ;

— Γευματίζω, κύριέ μου, καὶ μάλιστα μὲ πολλὴν ὄρεξιν, εἶπεν ὁ Μηνᾶς. Ἀλλὰ δὲν θὰ μὲ συντροφεύσης;

— Ἐγὼ δὲν ἔχω ὄρεξιν. Θὰ περιπατῶ σιμὰ εἰς τὸν αἰγιαλὸν νὰ σὲ περιμένω.

— Μήπως βιάζεσαι, κύριέ μου; Μὴ φοβεῖσαι, ἔχομεν καιρὸν νὰ προφθάσωμεν τὸ ἄλλο πλοῖον· δὲν θὰ μᾶς φύγη.

— Δὲν βιάζομαι, ὄχι· ἤξεύρω ὅτι προφθάνομεν.

— Ἄν φοβῆσαι μήπως μᾶς φύγη, δὲν γευματίζω οὐδ' ἐγώ, καὶ ἐπιβιβαζόμεθα εὐθύς.

— Ὅχι, φάγε, Μηνᾶ, φάγε.

— Δὲν τρώγω, ἂν δὲν μὲ συντροφεύσης, κύριέ μου.

Ὁ Ἰωάννης ἐνέδωκε καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τινος σκαμνίου παρὰ τινὰ ραιβοσκελῆ τράπεζαν· ὁ δὲ Μηνᾶς παρὰ τὴν ἀντίθετον πλευρὰν τῆς αὐτῆς τραπέζης.

— Δός μας λοιπὸν τίποτε, καὶ κάμε γρήγορα, εἶπεν ὁ Βενδίκης πρὸς τὸν κάπηλον.

Ὁ ὕτος δέ, μετὰ δυσκολίας προσπαθῶν νὰ συστείλῃ καὶ κρύψῃ τὴν χαρὰν τοῦ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν, ἦν ἔμελλε νὰ καρπωθῆ ἐκ τῆς εἰς τὸ γεῦμα συγκαταβάσεως τῶν δύο διαβατικῶν ξένων, ἔσπευσε νὰ παραθέσῃ ἐχίνους, ὄστρεα καὶ ἰχθῦς ὀπτούς, ἔδεσμα λίαν προσφιλές εἰς τὸν Μηνᾶν, φαγόντα μετ' ἀπληστίας μετριαζομένης ἐκ τῆς αἰδοῦς τῆς πρὸς τὸν σύντροφόν του.

Ὅσον διὰ τὸν Βενδίκην μόλις ἤγγισεν ὀλίγον τι καὶ ἠτοιμάζοντο ν' ἀναχωρήσωσι.

Π ε ρ ῖ τινὰ μεγαλυτέραν τράπεζαν κειμένην παρὰ τὴν ἐτέραν τοῦ καπηλείου γωνίαν εἶχον καθίσει πέντε ἢ ἕξι ἀλιεῖς καὶ λεμβοῦχοι, οἵτινες ὠσφραίνοντο καὶ ἐρρόφων ὄστρεα καὶ ἐχίνους καὶ ἔπινον οἶνον. Εἷς ἐξ αὐτῶν ἦτο καὶ ὁ λάλος ἐκεῖνος πορθμεύς, ὃν ὁ Μηνᾶς εἶχε π ε μ φ ε ι εἰς τὸ πλοιάριον, ἐφ' οὗ ἀπέπλευσεν ἡ μοναχὴ Ἀγάπη.

Κ α θ ' ἦν στιγμὴν ὁ Βενδίκης καὶ ὁ Μηνᾶς ἠγείροντο ἵνα ἐξέλθωσιν, ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν τοῦ καπηλείου γυνὴ τις πλουσίως ἐνδεδυμένη καὶ ὠραία τὴν ὄψιν ἀκολουθουμένη ὑπὸ σκαιοῦ καὶ δυσειδοῦς τινος ἀνδρός. Αὕτη ἀπέτεινε τὸν λόγον, μὲ προφορὰν ξενίζουσαν, πρὸς τὸν κάπηλον.

— Κύριέ μου, δὲν μοὶ λέγεις, παρακαλῶ, ἤξεύρεις ἂν σήμερον ἐπέρασεν ἀπ' ἐδῶ νέα τις μοναχὴ καὶ ἂν ἐπεβιβάσθη ἐπὶ τινος πλοίου, ἢ ἂν ἀκόμη εὐρίσκεται ἐδῶ;

— Διατί μ' ἐρωτᾶτε, κυρία; εἶπεν ὁ κάπηλος, ὅστις ἦτο πάντοτε δύσπιστος ἢ κερδοσκόπος. Πιθανὸν δὲ καὶ ὅτι ἠγνῶει ὄλως.

— Βλέπω ὅτι τὸ καπηλεῖόν σας εἶναι τόσον πλησίον τῆς ἀποβάθρας, καὶ ἂν ἐπεβιβάσθη εἰς πλοῖόν τι, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ τὴν εἶδες. Ἀλλ' ὅτι ἦλθε σήμερον ἐδῶ, ἔχω βεβαιότητα.

— Δὲν ἤξεύρω, κυρία, εἶπεν ὁ κάπηλος.

Ἡ νέα γυνὴ προσήλθεν ἐγγύτερον πρὸς τὸν κάπηλον καὶ ἔθηκεν ἀργυροῦν τι νόμισμα ἐπὶ τῶν πλίνθων τοῦ μαγειρείου.

— Εἰπέ μοι, σὲ παρακαλῶ, ἂν ἤξεύρης.

— Δὲν ἤξεύρω, σὰς ὀρκίζομαι, κυρία, εἶπεν ὁ κάπηλος ἀρπάσας τὸ νόμισμα.

Β ε β α ἰ ω ς δὲ τὴν φορὰν ταύτην ὠμίλει εἰλικρινῶς.

— Ἀλλ' ἰδέτε ὅμως, κυρία, προσέθηκε, ταπεινώσας τὴν φωνήν, βλέπετε τοὺς ἀνθρώπους τούτους ἐκεῖ, ὅπου τρῶγουν καὶ πίνουν εἰς αὐτὴν τὴν τράπεζαν, εἶναι ὅλοι θαλασσινοί, ἄνθρωποι τοῦ γυαλοῦ, ἐρωτήσατέ τους, εἶναι ἀλιεῖς καὶ πορθμεῖς, καὶ ἂν ἀνεχώρησε σήμερον π λ ο ῖόν τι καὶ ἂν εἶχεν ἐπιβάτας, καὶ πόσους καὶ ποίους, θὰ τὸ ἤξεύρωσιν.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ αὐτὸς ἐκεῖνος πορθμεύς, ὅστις εἶχε λάβει ἀφορμὴν νὰ μάθῃ τὴν ἀναχώρησιν τῆς μοναχῆς ἐκ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Μηνᾶ, ἤκουσεν ὅτι ἡ ξένη αὕτη ἐζήτει νὰ πληροφορηθῆ περὶ μοναχῆς τινος, ἐνωτίσθη δὲ καὶ τὸν κρότον τοῦ ἀργυροῦ νομίσματος ἐπὶ τῆς πλίνθου, καὶ σηκωθείς ἦλθε πρὸς τὴν ξένην καὶ εἶπε.

— Τί ἀγαπᾶτε κυρία; Ἐγὼ ἤμπορῶ νὰ σὰς πληροφορήσω. Τί ἐπιθυμεῖτε; Δύναμαι νὰ σὰς ὑπηρετήσω εἰς ὅ,τι θέλετε.

— Ἡξεύρεις ἂν ἐπεβιβάσθη σήμερον εἰς πλοῖόν τι νέα τις μοναχὴ καὶ ἂν τὸ πλοῖον ἀπέπλευσε;

— Ἡξεύρω. Ἐπεβιβάσθη. Ἀπέπλευσε. Ἦτον ὠραία μοναχὴ, κυρία. Ἀλλὰ δὲν θὰ εἶναι μακρὰν. Καὶ ἂν ἀγαπᾷ ἡ κυρία ἤμπορῶ μὲ τὴν λέμβον μου καὶ μὲ ἕξ κωπηλάτας νὰ τὴν προφθάσω. Ἐχω ὠραίαν λέμβον, κυρία· καὶ μὲ τέσσαρας κωπηλάτας μόνον ἤμπορῶ νὰ προφθάσω. Καὶ δὲν γυρ ε ὕ ο υ ν ἀκριβὰ. Ὅσον διὰ νὰ πῶσιν. Ἀγαπᾷ ἡ κυρία νὰ ἐτοιμάσω τὴν λέμβον;

— Ὅχι, εὐχαριστῶ, εἶπεν ἡ ξένη, δίδουσα αὐτῷ ἀργυροῦν νόμισμα. Ἐπεθύμουν μόνον νὰ μάθω ποῦ θὰ διευθυνθῆ τὸ πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμβῆκεν ἡ νέα μοναχὴ.

— Νὰ τὸ εἶπω τῆς κυρίας· τὸ ἤξεύρω· εἰς τὰς νήσους θὰ διευθυνθῆ. Εἰς τὴν Νάξον, εἰς τὴν Πάρον, εἰς τὴν Μύκονον· καὶ ἀλλοῦ ἀκόμη. Εἶναι καὶ εὐκόλον εἶναι καὶ δύσκολον ταξίδιον ἐνίοτε. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ γερο-Γιάκωμος εἶναι τζαβέτα* κεφάλι. Δὲν πηγαίνω ἐγὼ ἄλλην φ ο ρ ἂν μαζί του νὰ μὲ πνίξῃ. Νά, τὸ ἔλεγα καὶ εἰς τὸν κύριον ἐκεῖ...

— Εἰς ποῖον; εἶπεν ἡ ξένη.

— Εἰς ἐκεῖνον, εἶπεν ὁ πορθμεὺς δεικνύων μὲ τὴν χεῖρα τὸν Μηνᾶν. Ὁ κύριος μὲ εἶχε στείλει, μόλις εἶναι μισὴ ὥρα, ἢμπορεῖ νὰ εἶναι καὶ μία, ποῖος τὸ ἤξεύρει; Μὲ εἶχε στείλει εἰς τὸ πλοῖον, νὰ πληροφορηθῶ διὰ ποῦ θὰ τραβήξῃ τὸ πλοῖον, ὅπου ἐμβήκεν ἡ μοναχὴ.

Ἡ ξένη κατεμέτρησε τὸν Μηνᾶν καὶ τὸν σύντροφόν του μὲ ἑταστικὸν καὶ φιλύποπτον βλέμμα. Προσεπάθει νὰ μαντεύσῃ τί συμφέρον ἠδύναντο νὰ ἔχωσιν οἱ δύο ἐκεῖνοι ἄγνωστοι πρὸς αὐτὴν ἄνδρες ἵνα ἐξετάζωσι περὶ τῆς διευθύνσεως τῆς νέας μοναχῆς, ἣν καὶ αὐτὴ ἐζήτη.

“Ὅσον διὰ τὸν Βενδίκην καὶ τὸν Μηνᾶν, ἐννοητέον εἶναι ὅτι ἡ περιέργειά των εἶχε κινηθῆ ἅμα ὡς εἰσηλθὲν ἡ ξένη εἰς τὸ καπηλεῖον καὶ ἀπέτεινε τὸ πρῶτον τὸν λόγον πρὸς τὸν κάπηλον. Ὁ Ἰωάννης Βενδίκης ἔβλεπεν ἀπόρως τὴν γυναῖκα ταύτην. Δὲν τὴν ἐγνώριζεν. Οὐδέπο τ ε τὴν εἶχεν ἰδεῖ. Διατί ἠρώτα περὶ τῆς μοναχῆς Ἀγάπης; Τί ἐνδιεφέρετο; Ἦτο ἀπόστολος ἢ ἤρχετο ἀφ’ ἐαυτῆς; Ἀλλὰ πρὸς τί θὰ ἐζήτη ἀφ’ ἐαυτῆς τὴν μοναχὴν ἐκείνην, τὴν ἀπόκληρον τοῦ κόσμου; Μᾶλλον παρ’ ἄλλου ἤρχετο. Ἀλλὰ παρὰ τίνος ἦτο ἀπεσταλμένη; Καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας τοῦ Ἰωάννου ἐψιθυρίζετο ὡς ἐπιτάφιος μορμυρισμὸς ἐν ὄνομα. “Ὡ, πάλιν τὸ ὄνομα τοῦτο; Διατί τὸ ὄνομα τοῦτο αἰωνίως; Διατί νὰ καταδιώκῃ πανταχόσε τὸν Ἰωάννην ὡς φάντασμα; Εὐλογον ὅτι ἄνθρωπός τις δύναται νὰ εἶναι φοβερός ἢ μισητὸς εἰς ἄλλο ν ἄνθρωπον. Ἀλλ’ ὄνομα, ψιθυρισμὸς, λέξις σκιά, ἦχος, κνίσμα ὠτός, κροῦσμα ἀέρος; Διατί, διατί νὰ ἠχῆ πάντοτε τὸ ἐλαφρὸν τοῦτο φύσημα, ὁ κοῦφος οὔτος νυγμὸς εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἰωάννου; Νυγμὸς; Ἀλλ’ ὁ νυγμὸς οὔτος εἶναι σπαραγμὸς διὰ τὴν καρδίαν τοῦ Ἰωάννου. Εἶναι σφαγὴ, εἶναι ἰὸς ἀσπίδος, εἶναι ξίφος βαθύ, αἰχμηρόν, ἀπαίσιον· ἐμπεφυκὸς εἰς τὸ σῶμα, ἀχώριστον ἀπὸ τῆς υπάρξεως, συνέκδημον τοῦ βίου.

“Ἐλεγε ταῦτα καθ’ ἐαυτόν, καὶ παρὰ πᾶσαν τὴν ταραχὴν ἐν ἧ διετέλει, ηὐχαρίσκει οὐδὲν ἦττον τὸν Θεὸν ὅτι δὲν τὰ ἔλεγε μεγαλοφώνως. Διανοεῖτο ταῦτα ὑπούλως, βυθίως, βαραθρωδῶς· ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς του, καὶ διὰ τοῦ στήθους του ἀνέβαιναν ἀφρώδης χολὴ φαρμακεύ ο υ σ α τὸ στόμα του. Ἠρώτα ἐαυτόν διὰ μυριοστὴν φορὰν εἰς τί ἔπταισεν αὐτός, ἵνα τιμωρῆται οὕτω σκληρῶς, καὶ διὰ μυριοστὴν φορὰν ἀπῆντα εἰς ἐαυτόν ὅτι· «Φαίνεται ὅτι τιμωροῦμαι δικαίως, ἀφοῦ τιμωροῦμαι· ἀλλ’ ἀγνοῶ διατί».

Ἐν τούτοις ἡ ξένη δὲν ἐδίστασεν ἐπὶ πλέον, ἀλλὰ προυχώρησε δύο βήματα πρὸς τοὺς δύο ἄνδρας καὶ τοῖς εἶπε.

— Γνωρίζετε λοιπὸν καὶ σεῖς τὴν μοναχὴν Ἀγάπην, τὴν ὁποῖαν ζητῶ;

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ε´
Α Τ Τ Ο Ν Ο Μ Ο Ι

Ὁ Ἰωάννης Βενδίκης οὐδὲν ἀπῆντησε πρὸς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἥτις ἀπηυθύνετο παραδόξως μᾶλλον πρὸς αὐτόν, ἐνῶ ὠφελε νὰ ἀπευθυνθῆ μᾶλλον πρὸς τὸν Μηνᾶν, ὃν εἶχεν ὑποδείξει ὁ πορθμεύς, ὡς ζητήσαντα περὶ τῆς μοναχῆς πληροφορίας.

Ὁ δὲ Μηνᾶς βλέπων τὴν σιωπὴν τοῦ συντρόφου του τὴν ἐμιμήθη, μὴ ἔχων τι καλύτερον νὰ πράξῃ. Ἄλλως δὲ οὔτος διετέλει ἀπλῶς ἐν ἀμηχανίᾳ καὶ ἀπέιχε πολὺ ἀπὸ τῶν παντοδαπῶν καὶ πολυστρόφων αἰσθημάτων, ἐν οἷς ἔπλεεν ὁ Ἰωάννης Βενδίκης.

Ἡ ξένη ἠναγκάσθη νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐρώτησιν αὐτῆς.

— Γνωρίζετε, σᾶς εἶπα, σεῖς οἱ δύο τὴν μοναχὴν Ἀγάπην τὴν ὁποῖαν ζητῶ;

Ἐἶχε δὲ τὴν δευτέραν ταύτην φορὰν ὁ λόγος τῆς ξηρὸν καὶ βαρὺν τόνον, καὶ ἦτο ὡς διαταγή.

Ὁ Ἰωάννης Βενδίκης ἤρχισε νὰ παροξύνηται.

— Διατί ἡ ἐρώτησις αὕτη, κυρία; τῆ εἶπτε.

— Ἐπιθυμῶ νὰ μάθω τί σᾶς συνδέει μὲ τὴν γυναῖκα ταύτην, εἶπεν ἡ ξένη μετριάσασα τὴν τραχύτητα τοῦ λόγου. Καὶ ὅμως καὶ νῦν ἔτι εἶχεν ὁ λόγος αὐτῆς πολὺ τὸ ἐπιτακτικόν.

— Ἀλλὰ μὲ ποῖον δικαίωμα, κυρία; ἐπανέλαβεν ὁ Ἰωάννης Βενδίκης.

— Διότι οὕτω θέλω, εἶπεν ἡ ξένη.

Κ α ἰ ἔστρεψεν ὀπισθὲν τῆς γοργὸν βλέμμα πρὸς τὴν θύραν. Τότε δὲ μόνον ὁ Ἰωάννης Βενδίκης, ἀκολουθήσας τὸ βλέμμα τοῦτο, παρετήρησεν ὅτι ἐφ' ἑκατέρων τῶν παραστάδων τῆς θύρας ἴσαντο ἄνθρωποι ἄγνωστοι, ξενίζοντες τὴν μορφήν, οἵτινες οὐδὲν τὸ νησιωτικὸν εἶχον· ὁμοίαζον δὲ μὲ Βενετούς. Πάντες οὗτοι ἐφόρουσαν μακροὺς μανδύας καὶ ἦσαν περὶ τοὺς δέκα.

Ἄλλ' ἡ ἀνακάλυψις αὕτη οὐδαμῶς ἐπτόησε τὸν Ἰωάννην.

— Ὑπάγωμεν, Μηνᾶ· εἶπε πρὸς τὸν σύντροφόν του.

Κ α ἰ ἐχώρησαν πρὸς τὴν θύραν.

Ἀλλὰ μόλις προέβησαν δύο ἢ τρία βήματα καὶ ἡ γυνή, κροτήσασα μάλιστα τινα, ἦν τέως ἐκράτει συνεσπειρωμένην ἐν τῇ χειρὶ, ἔκραξε πρὸς τοὺς Βενετούς τοὺς ἰσταμένους ἔξω τῆς θύρας.

— Ἐν ὀνόματι τῆς Δημοκρατίας! Συλλάβετε τοὺς ἀνθρώπους τούτους.

— Ποίας Δημοκρατίας; Τῆς Δημοκρατίας τῶν ληστῶν; εἶπεν ὁ Ἰωάννης Βενδίκης, ἀντιληφθεὶς ἀμέσως λίαν φωτεινῶς τὴν θέσιν του.

Κ α ἰ ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὴν ζώνην του, καὶ ἀνέσπασε τὸ ἐγχειρίδιον.

Ὁ Μηνᾶς ἔπραξε τὸ αὐτό.

Οἱ Βενετοὶ ἐξέβαλον τὰς μαχαίρας, ἃς εἶχον κεκρυμμένας ὑπὸ τοὺς μανδύας των, διὰ νὰ ἐκτελέσωσι τὴν διαταγὴν τῆς γυναικὸς ἐκείνης.

Ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Μηνᾶς ἔλαβον θέσιν ἀμύνης καὶ ὑπεχώρησαν βήματά τινα εἰς τὰ ὀπίσω, ὅπως ἀσφαλίσωσι τὰ νῶτα.

Οἱ ἕξ ἢ ἑπτὰ ἀλιεῖς, οἵτινες εἶχον καταφάγει πάντα τὰ ὄστρεα, καὶ πίνει ποτήριά τινα οἴνου, ἠγέρθησαν, ἤνοιξαν τὰ στόματα, ἔτειναν τὰ ὦτα καὶ οὐδὲν ἐνόουν.

Ὁ δὲ κάπηλος ἐτάνυσε τὰς σιαγόνας, ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἔβλεπεν, ἔβλεπεν. Ἦρχισε νὰ φοβῆται πολὺ. Ἐκρέμασε τὰ ὦτα, καὶ ἠγνώνει τί νὰ εἴπη καὶ τί νὰ σκεφθῆ.

Εἰς τὴν θύραν εἶχον συσσωρευθῆ δευκαί τινες κεφαλαὶ νησιωτῶν, διότι θόρυβος ὅπως οὖν εἶχε γίνεαι, καὶ ἐθεώρουν τὰ συμβαίνοντα.

Τὰς λέξεις: «Ἐν ὀνόματι τῆς Δημοκρατίας, συλλάβετέ τους», εἶχεν εἶπει ἡ Βενετὴ ἐν τῇ γλώσσει της.

Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶχεν εἶπει «τῆς Δημοκρατίας τῶν ληστῶν;» ἑλληνιστί. Ὅθεν οἱ μὲν ἄνδρες δὲν ἐνόησαν τὴν λέξιν ταύτην· ἀλλ' ἡ Βενετὴ, ἣτις εἶχεν ἔμφυτον τάσιν εἰς τὸ νὰ θερμαίνηται καὶ νὰ λυσοῦ εὐκόλως πρὸς πᾶσαν ἀντίστασιν, τοῖς μεθηρμήνευσε αὐτήν.

— Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὑβρίζει τὴν πατρίδα μας! ἔκραξε. Συλλάβετέ τους καὶ φέρετέ τους εἰς τὸ πλοῖόν μου.

— Ποῖον πλοῖόν σας; ἐψιθύρισεν ὁ Ἰωάννης. Ἐν τούτοις οἱ Βενετοὶ εἶχον ἐπιτεθῆ μετὰ τὰ ξίφη καὶ μετὰ τὰ ἐγχειρίδια, οἱ δὲ δύο φίλοι ἠμύνοντο ὡς λέοντες.

— Μὴ πόλεμον, μὴ πόλεμον! ἔκραξεν εἰρωνικῶς ἡ Βενετὴ· παραδοθῆτε, ἄνδρεῖοι Γραικοί, παραδοθῆτε.

Οὐδεὶς ἐκ τῶν παρόντων νησιωτῶν ἐτόλμα νὰ ἐπέμβῃ, νὰ προασπίσῃ ἢ νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἀμυνομένους. Ἄλλ' ἐθεώρουν χάσκοντες καὶ ἀποροῦντες τὴν ἄνισον ταύτην πάλην.

Ὁ δὲ κάπηλος ἐβλασφήμει τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἐφαντάσθη ν' ἀποτείνῃ πρὸς τοὺς δύο παροδικούς του ξένους τὰς φιλοφρονήσεις ἐκεῖνας, δι' ὧν ἠνάγκασέ πως αὐτοὺς νὰ φιλοτιμηθῶσιν ὅπως γευματίσωσι παρ' αὐτῶ. Ἐβλεπε τὰς φιάλας, τὰ ποτήρια, τὰ τρυβλία, τὰς χύτρας, τοὺς πίθους, καὶ ἔκλαιε καὶ ἐθρήνει πάντα ταῦτα προκαταβολικῶς.

Ἀκούσαντες οἱ Βενετοὶ ὅτι ὁ ἕτερος τῶν ξένων εἶχεν ὑβρίσει τὴν πατρίδα των, εἶχον ἐνισχύσει τὴν ἔφοδον, καὶ ἦτο ἀπίστευτος ἡ καρτερία μεθ' ἧς ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Μηνᾶς ἀντεῖχον εἰς τὴν ἄμυναν. Αἱ χεῖρές των ἔπαλλον τὰ ἐγχειρίδια μανικῶς, σπασμωδικῶς, ἀκαμάτως. Τὰ πρόσωπα αὐτῶν κάθιδρα, ἐναγωνίως ἀσθμαίνοντες, πλήττοντες, πληττόμενοι, καθημαγμένοι. Ὡμοίαζον μετὰ δαίμονας μᾶλλον ἢ μετὰ ἀνθρώπινα ὄντα. Ὁ μὲν Ἰωάννης ἐσκέπτετο ὅτι ἦτο εὐτυχής, ἂν κατῶρθοι τοῦλάχιστον ν' ἀποθάνῃ ἐντίμως κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην. Ὁ δὲ Μηνᾶς, οὗ τὸ νεανικὸν θάρρος καὶ ἡ ἐλπίς ἦσαν πολλῶ ἀκμαιότερα, ἐπόθει νὰ σώσῃ τὸν σύντροφόν του σωζόμενος καὶ αὐτός, καὶ εἶχε βεβαίως πεποίθησιν ὅτι ἠθελεν ἐπιτύχει τούτου.

Ἄλλ' εἰς τὸν Ἰωάννην ἐπῆλθε τελευταία τις ἰδέα, ἣν ἀπέκρουσε κατ' ἀρχὰς ὡς ἀνεφάρμοστον, ἀλλ' ἠναγκάσθη ν' ἀποδεχθῆ μηδεμίαν ἄλλην βλέπων διέξοδον ἢ τὴν εἰρκτὴν καὶ τὰ δεσμά, τὰ βαρέα καὶ ἐσκωριασμένα δεσμά τῆς Βενετίας. Διότι δὲν εἶχε τοῦλάχιστον τὸν θάνατον βέβαιον, ἀλλ' ἦτο πιθανώτερον ὅτι ἔμελλε νὰ πέσῃ ζῶν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν του.

— Ἀδελφοί, ἔλεγεν ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς νησιώτας διὰ τοῦ λόγου, ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν προσηλωμένοι πρὸς τοὺς ἀντιπάλους αὐτοῦ καὶ ἡ χεὶρ του δὲν ἔπαυε νὰ σείῃ τὴν μάχαιραν, ἀδελφοί, ἠκούσατε τί εἶπεν ἡ γυνὴ αὕτη; Εἶπεν ἐν ὀνόματι τῆς Δημοκρατίας! Καὶ σ ε ἷς εἴσθε αὐτόνομοι.

Οἱ νησιῶται, ἀκούσαντες τὴν ἐπίκλησιν ταύτην, ἤρχισάν πως νὰ συγκινῶνται. Ἄλλως δέ, πρώτην φορὰν ἤκουον ὅτι εἶναι αὐτόνομοι, λέξις ἣς τὴν ἔννοιαν ἠγνόουν μὲν, ἐκολακεύοντο ὅμως ἐξ αὐτῆς, ὑποπτεύοντες ὅτι ἀγαθὸν τι ἐσήμαινεν.

— Εἴσθε αὐτόνομοι! Καὶ ἔρχονται νὰ μᾶς συλλάβωσιν ἐπὶ τοῦ ἐλευθέρου ἐδάφους σας, ἐπανέλαβεν ἡ ἀσθμαίνουσα φωνὴ τοῦ Ἰωάννου, ἡμᾶς, πατριώτας καὶ ὁμοθρήσκους σας, ἔρχονται νὰ μᾶς συλλάβωσιν ἐν ὀνόματι τοῦ Κράτους τῆς Βενετίας! Καὶ σεῖς τὸ ἀνέχεσθε!

Ἐκ τοῦ κύκλου τῶν ἐξεστηκότων ἐκείνων ἀνθρώπων, τῶν φιλησύχων ἀλιέων καὶ ναυτῶν, ἠκούσθη κίνησις τις. Εἷς ἐξ αὐτῶν ἔκραξεν.

— Ἐχει δίκαιον, φίλοι, δὲν πρέπει νὰ τοὺς ἀφήσωμεν. Εἶναι ἐντροπὴ καὶ κρῖμα!

Κ α ἰ ὠρμησεν ὅπως λάβῃ μέρος εἰς τὴν συμπλοκὴν. Οἱ δὲ λοιποὶ δὲν εἶχον καλύτερόν τι νὰ πράξωσιν, ἢ νὰ τὸν μιμηθῶσιν. Ὁ πρῶτος ὁμιλήσας ἔλαβε κώπην τινά, κειμένην ἐπὶ τοῦ ἐδάφους (διότι τὸ καπηλεῖον ἐχρησίμευε καὶ ὡς νεώσοικος, ἔτι δὲ καὶ ὡς ἀποθήκη ναυτικῶν καὶ ἀλιευτικῶν ἐργαλείων), ὁ δεῦτερος ἔλαβε σκέπαρνον τι παλαιὸν καὶ ἐσκωριασμένον, ἄλλος ἀρπάγην τινά, ἄλλος κάμακα, καὶ ἐπετέθησαν ὀπισθεν ἐκ τῶν νώτων κατὰ τῶν Βενετῶν.

— Ἀφήσατε ἐλευθέρους τοὺς ἀνθρώπους τούτους, τοῖς ἔκραζον. Ἀφήσατέ τους.

Κ α ἰ ἐκτύπων. Εὖρον δὲ ἀρκοῦσαν ψυχαγωγίαν εἰς τοῦτο, ἣν οὐδέποτε ἐφαντάζοντο. Καὶ ἄλλοι νησιῶται, ἐκ τῶν ἔξωθεν τῆς θύρας ἱσταμένων, προσεχώρησαν καὶ ἐπενέβησαν ὡσαύτως. Μετ' ὀλίγας στιγμὰς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπικούρων τούτων ὑπερέβη τοὺς εἴκοσι.

Τ ο ἰ α ὕ τ η ν ἐπικουρίαν δὲν εἶχεν ἐλπίσει ὁ Ἰωάννης Βενδίκης.

Ἄλλ' οὐδ' ἡ Βενετὴ ἠλπίζε ποτε ὅτι ἔμελλον νὰ εὐρεθῶσι τοσοῦτοι αὐτοσχέδιοι ἐπίδρομεῖς κατὰ τῶν ἀνθρώπων της. Βλέπουσα τούτους ἐτοίμους νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὸ ὑπέροχον τοῦ πλήθους, ἐτράβα ἐν τῇ λύσῃ της τὰ μαλλία αὐτῆς καὶ ἔκραζε φρυάττουσα.

— Τί ζῶα εἴσθε! Ποτὲ δὲν ἐπίστευα ὅτι ἠθέλετε φοβηθῆ αὐτὰ τὰ κτήνη. Ἄ, δὲν σᾶς ἔφερα ἐδῶ διὰ νὰ μὲ καταισχύνετε. Προδόται, οἵτινες θὰ ἀτιμάσητε τὴν Βενετίαν! Ἄ, νὰ μὴ μέλλετε ποτὲ νὰ πράξητε τοῦτο, διότι κακὴ ἀγχόνη σᾶς περιμένει. Τὴν Βενετίαν, μισοί, τὴ ν πατρίδα σας, ἦτις ποτὲ

δὲν ἠτιμάσθη; Τὴν ὑπερήφανον βασίλισσαν τῆς θαλάσσης· ὦ πατρίς μου, μὴ πάθῃς ποτὲ τοῦτο ἀπὸ τὰ τέκνα σου. Ἄνανδροι, γλυκύτερον καὶ εὐτυχέστερον διὰ σᾶς εἶναι νὰ φονευθῆτε ὅλοι μέχρι τοῦ τελευταίου μὲ τὰ ξίφη εἰς τὰς χεῖρας, καὶ μηδὲ τεμάχιον σαρκὸς νὰ μὴ μείνῃ, διὰ νὰ φάγῃσι τὰ ὄρνεα. Μὲ ποῖον πρόσωπον θὰ παρουσιασθῶ ἐγὼ εἰς τὸν κόμητα; Μὲ ποῖον ὄμμα θ' ἀτενίσω τὴν σημαίαν τοῦ Ἁγίου Μάρκου; Δὲν εἶναι καλύτερον νὰ φονεύσῃτε ἐμὲ μὲ τὰ ξίφη σας; Τρυπήσατέ με, κάμετέ με χίλια κομμάτια. Ἄλλ' ἔλεος, ἔλεος, δι' ἀγάπην Θεοῦ, θάρρος, κτυπᾶτε, κτυπᾶτε, γενναιότης, τέκνα μου, καρδιά, ἀνδρεία, θάρρος, θάρρος!

Κ α ἰ ἔκλαιεν ἐν ἀπογνώσει ἡ Βενετὴ, κτυπῶσα τὴν γῆν μὲ τοὺς πόδας καὶ σχίζουσα τὰς παρεῖας μὲ τοὺς ὄνυχας.

Ἄλλ' αἱ παρακλήσεις αὐτῆς οὐδ' ἠκούοντο ἐν μέσῳ τοῦ τηλικούτου πατάγου, τῆς συγχύσεως καὶ τῆς ταραχῆς. Ξίφη, βραχίονες, κῶπαι, κεφαλαί, κάμακες, στήθη, φιάλαι, τράπεζαι, σκίμποδες, κρότοι, δοῦποι, οἰμωγαί, ἀραί, βλασφημίαι, ἀναθέματα, κραυγαὶ λύσεως καὶ ἀγῶνις, ἐξ ὧν διεκρίνοντο μόνον ἡ λέξις, αὐτόνομοι! καὶ ἡ λέξις κτυπᾶτε! Ἡ θαυματουργὸς λέξις, ἣν εἶχεν εἰκῆ σχεδὸν καὶ ἄνευ ἐλπίδος σπεῖρει ὁ Ἰωάννης Βενδίκης, ἐβλάστησε τὴν ἄλλην ἐκείνην λέξιν, ἣτις εἶναι τὸ μόνον αὐτῆς στήριγμα.

Ἡ συρροὴ τοῦ πλήθους εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην ἦτο, σχετικῶς πρὸς τὸν πληθυσμὸν τοῦ μικροῦ ἐκείνου ἐπινείου, μεγίστη. Πεντήκοντα ἄνδρες εὐρίσκοντο ἐν τῷ καπηλείῳ καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ περὶ τὴν θύραν συνωθούμενοι. Οἱ Βενετοὶ καίπερ ἔνοπλοι ὄντες, συνεῖδον ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιμείνωσιν ἀντιτασσόμενοι κατὰ πάσης ἐκείνης τῆς πληθύος· μόνη ἡ ἀρχηγὸς των δὲν ἀπεθαρρύνετο καὶ δὲν ἐσκόπει νὰ ὑποχωρήσῃ.

— Κτυπᾶτε, ἔκραζε λυσσῶσα· συλλάβετέ τους! τοὺς δύο! μόνον τοὺς δύο. Τοὺς ἄλλους σκορπίσατέ τους.

Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἀκούσῃ αὐτήν. Μόνος ὁ κάπηλος, ὅστις καθ' ὅλην ταύτην τὴν σκηνὴν ἐκράτει συνημμένας τὰς χεῖρας ἐν σχήματι ἐσχάρας, τὴν εἶδε θορυβοῦσαν καὶ τῇ εἶπε.

— Τί ἔχεις, κυρά; Διατί κάμνεις ἔτσι; Νὰ μοῦ πληρώσῃτε τοὺλάχιστον τὰ γυαλικά, ὅπου ἔσπασαν οἱ ἄνθρωποί σας.

Αὕτη οὐδὲν τῷ ἀπήντησε.

Ἐν τούτοις οἱ Βενετοὶ ὑπέκυψαν ἤδη. Ἐρριψαν τὰ ξίφη ἀπὸ τῶν χειρῶν των καὶ ἡ συμπλοκὴ ἔπαυσεν. Οὐχ ἦττον, τινὲς ἐκ τῶν νησιωτῶν, κρατοῦντες κώπας καὶ ἀρπάγας, ἐδείκνυον διάθεσιν νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν παιδιάν.

— Παραδιδόμεθα, εἶπεν εἷς τῶν Βενετῶν πρὸς τὸν Ἰωάννην Βενδίκην.

— Ἦσυχάσατε, παιδιά, μὴ κτυπᾶτε πλέον· εἶπεν οὗτος πρὸς τὸ πλῆθος. Παρεδόθησαν.

Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δὲν ἐνόουν τί ἐσήμαινεν ἡ λέξις παρεδόθησαν, καὶ ἠπόρουν διατί νὰ παύσωσιν, ἀφοῦ ἅπαξ εἶχον ἀρχίσει, ἀλλ' ὅμως ἐσεβάσθησαν τὴν θέλησιν τοῦ Ἰωάννου, πρὸς ὃν εἶχεν ἀναβῆ εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν ἢ συμπάθεια τοῦ πλήθους.

Ἡ δὲ παράδοξος ἐκείνη γυνὴ ἐφρύαττε.

— Τί εἶπατε, ἄνανδροι; ὠρύετο δάκνουσα τὰς χεῖρας καὶ ἐκτοξεύουσα ἄγρια βλέμματα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν. Παρεδόθητε, εἶπατε; Ἄ, προτοῦ νὰ ἐβγῆ ἀπὸ τὸ στόμα σας ἡ λέξις αὕτη, ἔπρεπε νὰ σχίσῃ τὸν λαίμῳ σας, νὰ γίνῃ λεπίς μαχαίρας, νὰ σᾶς σφάξῃ. Παρεδόθητε; Δὲν ἦ ξέεξετε ὅτι ὁ τάφος σας εἶναι σκαμμένος καὶ θὰ σᾶς στείλῃ εἰς τὸ κάτεργον; Δὲν ἤξεύρετε ὅτι θὰ σᾶς κρεμάσω εἰς τὰ ἐξάρτια τῆς γαλέρας μου;

Τὴν φορὰν ταύτην, ὅτε εἶχε παύσει ἡ μάχη, ἡ παραφορὰ τῆς Βενετῆς ἦτο πρὸς πάντας θεατή. Ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος τῶν ἀπλοϊκῶν ἀνθρώπων ἔμειναν ἐπὶ τινα χρόνον θεωροῦντές μετὰ βαθείας περιεργείας τὸ ἀλλόκοτον τοῦτο φαινόμενον θηλείας.

— Νὰ τὴν πιάσωμεν, ἀφέντη, αὐτήν; εἶπεν ἀλιεύς τις πρὸς τὸν Ἰωάννην.

Οὗτος ἐσκέφθη ἐπὶ τινὰς στιγμάς.

Ἀνεζήτη ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ τὰ πιθανὰ αἴτια, δι' ἃ ἡ γυνὴ αὕτη ἐζήτηε τὴν μοναχὴν Ἀγάπην καὶ εἶτα διέταξε τοὺς συντρόφους τῆς νὰ συλλάβωσιν αὐτόν. Εἶπεν ἐν ἑαυτῷ ὅτι ἴσως αὕτη δύναται νὰ τὸν πληροφορήσῃ περὶ τούτων, ἂν ἐκβιασθῆ. Συνήνεσεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἀλλ' εὐθύς μετενόησεν.

— Ὅχι, εἶπε.

Καὶ ὡς ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Μηνᾶν, ὅστις ἐθεώρει αὐτὸν ἀπορηματικῶς, ἐπανέλαβε.

— Δὲν πρέπει νὰ προτρέχωμεν τῆς θείας Προνοίας, ἀλλὰ ν' ἀκολουθῶμεν αὐτήν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Σ Τ'

Ε Π Ι Σ Τ Ο Λ Η

Πρὸς τινὰ τοῦ Μαΐου πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν πρὶν ἢ συμβῶσι τὰ ἐν τῷ προλαβόντι κεφαλαίῳ ἱστορούμενα, Βενετικὸς στόλος συγκείμενος ἐξ εἴκοσι γαλερῶν εἶχε προσορμισθῆ εἰς τὴν νῆσον Θήραν.

Ὁ Μᾶρκος Σανοῦτος ἔχων ἐξ γαλέρας ἰδιοκτῆτους αὐτοῦ, εἶχεν ἀποπλεύσει ἐκ Βενετίας περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἀπριλίου. Τοῦτον ἠκολούθησαν πολλοὶ εὐπατρίδαι μὲ ἴδια πλοῖα ἕκαστος.

Αὕτη ἦτο ἡ περίφημος δι' ἰδιωτικῶν δαπανῶν ἐκστρατεία, ἧς σκοπὸς ἦτο ἡ κατάκτησις τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, αἵτινες εἶχον ὑποταγῆ ἤδη πλὴν δύο ἢ τριῶν, ἅμα ὡς ὁ στόλος ἀπέπλευσεν ἐκ τῆς Βενετίας καὶ πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.

Περὶ τὸ λυκαυγές, ἀκάτιόν τι προσήγγισεν εἰς τὴν ναυαρχίδα τοῦ Σανούτου.

- Ποῖοι εἴσθε; ἠρώτησεν ὁ σκοπός.
 - Εἴμεθα οἱ ἀκταιωροί, ἀπήντησεν ἡ φωνὴ τοῦ πηδαλιούχου.
 - Καὶ τί θέλετε;
 - Ἐδῶ εἶναι ὁ Μαῦρος;
 - Κοιμᾶται.
 - Ἐλάβομεν ἐπιστολὴν διὰ τὸν ἀρχηγόν.
 - Πόθεν;
 - Ἀπὸ πλοῖόν τι τὸ ὁποῖον ἔφθασε σήμερον.
 - Καὶ ἡ ἐπιστολὴ ἀπὸ ποῖον εἶναι;
 - Δὲν ἤξεύρω ἀπὸ ποῖον εἶναι, διότι δὲν τὴν ἤνοιξα νὰ τὴν ἀναγνώσω. Ἀλλὰ φέρει τὴν σφραγίδα τοῦ Ἁγίου Μάρκου.
- Ὁ σκοπὸς ἐσύριξε τρεῖς πρὸς τὸν ναύκληρον, κοιμώμενον ἐν τῷ θαλάμῳ τῆς πρώρας, καὶ τὸν ἀφύπνισε.
- Τί θέλεις; ἠρώτησεν οὗτος τρίβων τοὺς ὀφθαλμούς.
 - Κοιμᾶται ὁ Μαῦρος;
 - Δὲν ἤξεύρω ἂν κοιμᾶται, διότι δὲν τὸν ὠνειρευόμην.
 - Λοιπὸν ἐξύπνισε τὸν Μαῦρον, καὶ ἄφησε ἐμὲ ἡσυχον.
- Ὁ σκοπὸς προέβη πρὸς τὴν πρύμνην, καὶ ἐσύριξε πάλιν, ἀλλὰ μὲ ἄλλον τόνον.
- Τί τρέχει; εἶπε ναυτόπαις τις ἡμίγυμνος καὶ ἀνυπόδητος, καὶ ἀνέδραμε πηδῶν εἰς τὸ κατάστρωμα.
 - Ποῦ εἶναι ὁ αὐθέντης σου;
 - Ποῖος αὐθέντης μου;
 - Ὁ Μαῦρος;

—“Α, ὁ Μαῦρος λοιπὸν εἶναι ὁ αὐθέντης μου; εἶπε μὲ ἀφελῆ θαυμασμὸν ὁ ναυτόπαις.

— Αὐθέντης σου ἢ ὄ,τι διάβολον εἶναι, τί κάμνει; Κοιμᾶται;

—“Ὅχι, εἶναι ζωντανός, εἶπεν ὁ ναυτόπαις.

Κ α ἰ ἔκραξε μέχρις ἐκλαρυγγισμοῦ.

— Μαῦρε! Μαῦρε! σὲ ζητοῦν.

Ὁ Μαῦρος ἀνέβη εἰς τὸ κατάστρωμα. Ἦτο σκυθρωπός, καὶ ἡ σκυθρωπότης του δὲν ἐφαίνετο προερχομένη ἐκ τῆς καρηβαρίας τῆς μετὰ τὴν ἀφύπνισιν.

— Ποῖος μὲ ἔκραξεν; ἠρώτησεν.

Ὁ ναυτόπαις εἶχε χωθῆ ὑπὸ παλαιὸν τι ἰστίον σκεπάζον τὴν στενὴν θυρίδα, δι’ ἧς ἀνεβίβαζον τὰς ἀλύσεις, καὶ ἔγινεν ἄφαντος. Οὐδεὶς ἄλλος ἦτο ὁρατὸς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, εἰμὴ ὁ σκοπός.

— Δὲν σὲ ἔκραξα ἐγὼ, αὐθέντη, εἶπεν οὗτος· ἀλλ’ ἐγὼ σὲ εἶχον ζητήσει.

— Ποῖος λοιπὸν ἐφώνησε τόσοσ δυνατά, ὡς νὰ ἤμην δύο μίλια μακράν; ἔμορμύρισεν ὁ Μαῦρος.

— Ἐκεῖνος ὁ μάγκας, εἶπεν ὁ σκοπός.

— Μοὶ εἶπεν ὅτι εἶσαι αὐθέντης μου, ἠκούσθη λέγουσα ἡ φωνὴ τοῦ παιδός.

— Ποῦ εἰς τὸν διάβολον εἶναι; εἶπεν ὁ Μαῦρος.

Τὸ βλέμμα τοῦ σκοποῦ τῷ ὑπέδειξε τὸν τόπον, ὅπου ἦτο κεκρυμμένος ὁ ναυτόπαις, καὶ ὁ Μαῦρος λαβὼν τὴν ἄκραν πισσωμένου σχοινίου, ἠτοιμάσθη νὰ κτυπήσῃ τὸν παῖδα. Ἄλλ’ οὗτος αἰσθανθεὶς τὸ κίνημα τοῦ Μαύρου καὶ προῖδὼν τὸ ἀποτέλεσμα, ἐρρίφθη μὲ ἔν πῆδημα εἰς τὸ κύτος καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τῆς ἄμμου, ἧτις ἐχρησίμευεν ὡς ἔρμα, χωρὶς νὰ πάθῃ τι. Καὶ ἔκραξε μεγαλοφώνως.

— Μαῦρε! Μαῦρε! σὲ βλέπω.

Ἀδύνατον ἦτο νὰ τὸν φθάσῃ ὁ Μαῦρος, ὅπου εἶχε τρυπώσει. Ὅθεν ἐταμίευσε τὴν ὀργὴν του ἐν ἑαυτῷ καὶ ἐπεφυλάχθη.

— Εἰπέ, τίς μὲ ἐζήτει, εἶπε πρὸς τὸν σκοπὸν.

— Σὲ ζητοῦν ἀπὸ μίαν λέμβον, αὐθέντα. Εἶναι ἐκεῖ εἰς τὴν πρῶραν.

Ὁ Μαῦρος προέβη πρὸς τὴν πρῶραν.

— Τί θέλετε; ήρώτησε τούς ἐν τῇ λέμβῳ.

— Ἐχω ἐπιστολήν διὰ τὸν ἀρχηγόν, αὐθέντα.

— Καὶ τίς εἶσαι σύ;

— Εἶμαι ἀπεσταλμένος εἰς τὴν ἐξοχότητά του.

— Ἀπὸ ποῖον;

— Τὸ λέγει ἡ ἐπιστολή μου.

— Πόθεν ἔρχεσαι;

— Ἀπὸ τὴν Πάτμον.

— Ἐλα ἐδῶ. Τώρα θὰ ἐξυπνήσῃ ὁ ἀρχηγός.

Ἡ λέμβος ἐπλησίασε πρὸς τὴν ἀναβάθραν, καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ὠμίλει πρὸς τὸν Μαῦρον, ἀνέβη εἰς τὸ κατάστρωμα.

Ὁ Μᾶρκος Σανοῦτος εἶχεν ἀφυπνισθῆ πρὸ πολλοῦ, καὶ ἐκ τοῦ θορύβου, ὅστις ἔγινεν ὅπως οἴηται ἐπὶ τοῦ καταστρώματος μέχρις οὗ ἀναβῆ ὁ γραμματοφόρος, ἐνόησεν ὅτι συνέβαινε τι καὶ ἐκάλεσε τὸν Μαῦρον.

— Τί τρέχει, Μαῦρε;

— Ἐφεραν ἐπιστολήν διὰ τὴν αὐθεντίαν σας, εἶπε μετ' ὀλιγωρίας ὁ Μαῦρος.

— Ἄς ἔλθῃ ἐδῶ.

Ὁ Μαῦρος ἔστρεψε τὰ νῶτα καὶ ἀνέβη εἰς τὸ κατάστρωμα. Τὸ βλέμμα του ἐξέφραζε μῖσος μᾶλλον ἢ στοργήν. Δὲν ἠγάπα πλέον τὸν Σανοῦτον. Ἐξέλιπεν ἡ ἔκφρασις ἐκείνη τῆς φαιδρᾶς ὑπουλότητος καὶ τῆς εἰρωνικῆς ἀφροντισίας. Τὸ βλέμμα του εἶχε βαφῆ εἰς χολὴν καὶ εἰς λύθρον. Ἦτο στυγνὸν καὶ ἀπαίσιον. Καὶ ὅμως ὁ Σανοῦτος ἐξηκολούθει ἔτι νὰ τὸν ἐμπιστεύηται. Δὲν ἔπραττε τοῦτο οὔτε ἐκ προαιρέσεως οὔτε ἐκ συνηθείας. Συνησθάνετο καὶ αὐτὸς ὅτι ὁ Μαῦρος τῷ διέφευγεν. Ἄλλ' ἐν τῷ κενῷ ὅπερ ἐσχηματίζετο ὅλον ἐν περὶ ἑαυτὸν, ἠναγκάζετο νὰ ψηλαφᾷ, νὰ ζητῇ ἔρεισμά τι, μοχλὸν ἢ βακτηρίαν τινά. Ἐπραττε τοῦτο εἰμαρμένως. Ὑπῆρχον στιγμαί, καθ' ἃς ἠσθάνετο ἀληθῆ στοργήν πρὸς τὸν Μαῦρον. Τὸν εἶχεν ὑπηρετήσῃ καὶ τὸν ὑπηρετεῖ εἰσέτι. Ὁ Σανοῦτος ἐνόμιζεν ἑαυτὸν εὐγνώμονα. Τὸν ἠγάπα, ὅπως ἀγαπᾷ ὁ τύραννος τὸν δῆμιον, τὸν ὑπηρετὴν καὶ ἐκτελεστήν τῶν διαταγῶν του. Αὗται ἦσαν αἱ στιγμαί τῆς ἡρεμαίας ὀδύνης, τῆς ἀπομονώσεως καὶ τῆς ἐν τῇ συνειδήσει ἐγκλείσεως. Ἄλλ' αἱ στιγμαί αὗται ὑπεχώρουν εἰς τὴν ἀγωνίαν, εἰς τὴν λύσσαν, εἰς τὴν παραφροσύνην. Τότε τὸν ἐμίσει, ὅπως αὐτὸς πάλιν ὁ τύραννος μισεῖ καὶ καταρᾶται τὸν δῆμιον, τὸ ὄργανον τῶν ἀπανθρωπιῶν του.

Εἰς μάτην ἠθέλομεν ἀποπειραθῆναι νὰ ἐρμηνεύσωμεν τὰ αἴτια, δι' ἃ ὁ Μαῦρος προσεκολλήθη ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸν Σανοῦτον. Ἦτο φιλοχρήματος; Ἦτο φιλόδοξος; Οὐδέτερον. Ἦτο φιλόκαινος; Ἦτο ρωμαντικὸς ἀφρικανός; Ἠγάπα τὸν περιπετειώδη καὶ τυχοδιωκτικὸν βίον; Ἴσως. Ὁ Σανοῦτος ἀνεζήτει πρὸ πολλοῦ τοιοῦτόν τι πλάσμα. Εἶχεν ἀνάγκην ἀνθρώπου τινὸς ἔχοντος τὴν ἀφοσίωσιν ἅμα καὶ τὴν ἀναίδειαν τοῦ σκύλου. Ἐπεθύμει νὰ εἶναι ὡς αὐτός, βέρους κάνις ἔτ φάλσους τσύνικους, ἀληθῆς κύων καὶ ψευδῆς κυνικός. Ὅθεν ἡ φύσις εἶχε προλάβει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ταύτην καὶ εἶχε πλάσει τὸν Μαῦρον. Αἱ δύο αὗται φαντασίαι ἀπετέλεσαν συνοικέσιον, καλῶς ἡρμοσμένον. Ἀλλὰ τὰ καλῶς ἡρμοσμένα συνοικέσια εἶναι ἐνίοτε καὶ τὰ ἐγγύτερα πρὸς τὸ διαζύγιον. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ Μαῦρος δὲν εἶχεν ὠφελῆθῆναι ἐκ τοῦ συναλλάγματος τούτου, ἐνῶ ὁ Σανοῦτος εἶχε καρπωθῆναι, κατὰ τὸ φαινόμενον, πάντα τὰ κέρδη. Ἐρωτας, πάθη, ὄργια, ἐκδικήσεις, ὠμότητας, τὰ πάντα εἶχεν ὑπηρετήσῃ ὁ Μαῦρος ὑπὲρ τοῦ Σανούτου. Ἀλλ' ἐκεῖνος, ὁ ταλαίπωρος, τί ἀπέλαυσεν; Ὑπηρέτησέ τι ὁ Σανοῦτος εἰς τὸν Μαῦρον, ἐμεσίτευσεν εἰς ἔρωτά τινα αὐτοῦ; Ἐρωτα; Ἀλλ' ὁ Μαῦρος οὗτος δὲν ἠγάπα τὰς λευκὰς γυναῖκας. Ἠσθάνετο ἀποστροφὴν καὶ ἀντιπάθειαν πρὸς αὐτάς. Εὐτυχῶς ὑπῆρχον ἐν Βενετίᾳ πολλαὶ Αἰθιοπίδες. Εἰ δὲ μή, ὁ Μαῦρος θὰ ἠναγκάζετο νὰ ἀπέχη ἄκων ἀπὸ τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ πονηροῦ καὶ θὰ μετεμορφοῦτο εἰς εὐνοῦχον φυλάττοντα τὸ χαρέμιον τοῦ Σανούτου. Καὶ ὑπὲρ τίνος νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἀγνείαν ταύτην, εἰς τίνα νὰ τὴν ἀφιερῶσῃ; Εἰς τὸν Ἀλλάχ; Ἀλλ' ὁ Ἀλλάχ οὐχὶ μόνον δὲν συνιστᾷ τὴν παρθενίαν εἰς τοὺς πιστοὺς λατρευτάς τ ο υ , ἀλλ' ἐπιτρέπει εὐμενῶς τὴν πολυγαμίαν εἰς αὐτούς. Ἄλλως δέ, οὐδεμίαν σχέσιν εἶχεν ὁ Μαῦρος πρὸς τὸν Ἀλλάχ. Περιέμενεν ἐξ ἑαυτοῦ τὰ πάντα, καὶ οὔτε τοῦ Ἀλλάχ οὔτε τοῦ Σανούτου τὴν σύμπραξιν ἐδέχθη ποτέ. Ὁ Σανοῦτος τῷ εἶχεν ὑποσχεθῆναι ἀμοιβαιότητα ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ λίαν ἐνωρὶς κατενόησεν ὁ Μαῦρος ὅτι ὠφείλε νὰ ἀρκεσθῆναι εἰς μόνην τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην. Διότι αὐτὸς ὁ ὑποσχεθεὶς τὸν προέτρεπε νὰ μὴ πιστεῦῃ καθόλου τὰς ὑποσχέσεις. Καὶ ταῦτα μὲν καλῶς, οὐδ' ἀπήτει ἀμοιβὴν τινα ὁ Μαῦρος.

Ἀλλὰ δυστυχῶς εἶχε πρὸ πολλοῦ ἀνακαλύψει παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ ἄλλου εἴδους ἀμοιβὴν, τὴν ἀχαριστίαν. Καὶ οὐχὶ μόνον ἀπλῶς, τὴν ἀχαριστίαν, ὡς καρπὸν ξηρὸν κρεμάμενον ἐπὶ θάλλοντος δένδρου, φαινόμενον ὠριμον καὶ διαλυόμενον ὡς κόνιν, ἅμα τῇ ἐπαφῇ τοῦ δακτύλου. Ἀλλὰ τὴν ἀχαριστίαν ἐκφραστικὴν, πάνοπλον, πανηγυρικὴν καὶ συνοδευομένην πομπωδῶς ὑπὸ τῶν προπηλακισμῶν καὶ τῶν ὕβρεων. Ἄ, τότε ἡ κακία εἶχεν ἀρχίσει νὰ φύηται, ὡς μύκης, ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Μιρχάν. Ἡ ὑγρότης τῆς ἐκχυθείσης χολῆς παρήγαγε τοῦτον τὸν μύκητα. Δὲν ἦτο ὠριμον τὸ φυτὸν τοῦτο. Δὲν εἶχε σχηματίσει ἀκόμη σχέδιο ἐκδικήσεως. Ἀλλ' ἐνέβλεπεν ἐν αὐτῷ καὶ ἐδικαίου ἑαυτὸν διὰ τὴν μνησικακίαν του. Δὲν ἔχρηζε τῆς παρὰ τῶν ἀλλοτριῶν συνειδήσεων δικαιοσύνης. Οὐδεμίαν ὑπὲρ ἑαυτοῦ συνηγορίαν ἐπεκαλεῖτο. Διότι περὶ ε φ ρ ὀ ν ε ι πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα ἐκ βαθέος ἐνστίκτου.

Ὅσον διὰ τὸν Σανοῦτον, οὗτος ἦτο πολλῶν δυστυχέστερος τοῦ Μαύρου. Ἐκεῖνος μὲν εἶχε παραμυθίαν ἐντός του, εὗρισκεν ἀρμονίαν ἐν ἑαυτῷ, εἶχεν ἑαυτὸν σύμμαχον. Ἀλλ' οὗτος; Οὔτε τὸν Μαῦρον, οὔτε τὸν Σανοῦτον πλέον. Ὁ Μαῦρος δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχη τύψεις συνειδήσεως. Πάντα ὅσα ἔπραξεν, ἔπραξεν ὡς ὄργανον τυφλόν, ἄμοιρον αὐτοβουλίας. Ἐθυσίασε τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Σανούτου· ὑπέταξε τὴν θέλησίν του εἰς τὴν ἐκείνου. Ἐπραξε ταῦτα, ὡς ὁ ὑποτασσόμενος εἰς τὸ ὑπερφυσικόν, ὅπερ δὲν ἐννοεῖ καὶ ἀδυνατεῖ νὰ ἐρευνῆσῃ. Ἐν ἐλλείψει ὑπερφυσικοῦ, ὁ Μαῦρος ὑπετάχθη εἰς τὸν Σανοῦτον, οὐχὶ διότι δὲν τὸν ἐνόει, ἀλλὰ δὲν ἠθελε νὰ τὸν ἐρευνήσῃ. Ἡ ἐκπληκτικὴ καὶ ὑψηλὴ σχεδὸν μανία τοῦ ἀνδρὸς τούτου τῷ εἶχεν ἐμποιήσῃ ἐξ

ἀρχῆς βαθεῖαν ἐντύπωσιν. Ὁ Μαῦρος ἦτο ἔνθερμος φύσις, *περιεφρόνει* τὸ καλὸν καὶ ἐπτοεῖτο πρὸ τοῦ κακοῦ. Εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ ὁ Σανοῦτος εἶχε λάβει κολοσσαίας διαστάσεις, ἦτο φασματῶδες ὄραμα, ὅμοιον μ' ἐκεῖνα, ἅτινα ἐνεφανίζοντο εἰς τοὺς παιδικοὺς ὀφθαλμούς του, ὅτε ἡ μήτηρ του τὸν ἀνέτρεφε μὲ μύθους περὶ μελανῶν *γιγάντων*, ζητούντων νὰ ρίψωσιν ἀπὸ τοῦ θρόνου του τὸν Μιῶαμεθ. Ὅτε ὁ Σανοῦτος τὸν ἐβεβαίωσεν, ὅτι δὲν πιστεύει εἰς θεόν, ὁ Μαῦρος ἐνόμισεν ὅτι ἀνεκάλυψε τὸ ἄγνωστον, ὅτι ἔλυσε τὸ μυστήριον τοῦ ἰδεώδους. Διότι ἀπὸ πολλοῦ ἐπόθει διακαῶς νὰ εὕρῃ ὃν τι ἀνθρώπ *ινον* ἢ ἄλλο, κατοικοῦν ἐπὶ τῆς γῆς ἢ ἀλλαχοῦ, ὅπερ νὰ μὴ πρεσβεύῃ τὰ κοινῶς παραδεδεγμένα, ἀλλὰ νὰ ἀναπληροῖ αὐτὰ δι' ἰδίων σκέψεων. Ἀλλ' ἤδη τὸ ἄγνωστον τοῦτο ἐγνώσθη, τὸ ἰδεῶδες τοῦτο ἠρευνήθη, ἐξητημίσθη καὶ διεσκεδάσθη, ὡς πᾶν ἰδεῶδες. Καὶ τότε ὁ Μαῦρος κατέστη δύσπιστος, ἀδιάλλακτος καὶ πειραματιστής. Ὁμολόγησε δὲ καθ' ἑαυτόν, ὅτι μετὰ τοσοῦτων ἐτῶν σπουδᾶς ἦτο καὶ μέχρι τοῦδε τόσον ἀμαθής, ὅσον καὶ ὅτε ἐξῆλθε τὸ πρῶτον ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἀνέβη ἐπὶ τῆς καμήλου, ἥτις τὸν ἔφερε μακρὰν τῆς πατρίδος του. Ἐξώ *μοσε* πᾶν δόγμα, ἀπεσκοράκισε πᾶσαν πρόληψιν καὶ ἀνεγνώρισε τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀρχίσῃ πάλιν ἐξ ἀρχῆς.

Ἐν τούτοις ὁ ἄνθρωπος, ὅστις εἶχε φέρει τὴν ἐπιστολὴν, κατέβη εἰς τὸν θάλαμον καὶ τὴν ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Σανοῦτον. Οὗτος δὲ τὴν ἤνοιξε καὶ ἀνέγνω:

« Φίλτατέ μοι κόμη,

Σᾶς γράφω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐπὶ τοῦ πλοίου μου. Πλέω ἀντικρὺ τῆς παραλίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὀλίγα μίλια μακρὰν τῆς Πάτμου, ὅθεν ἀνεχώρησα σήμερον.

Εἶχον ἀπέλθει εἰς Πάτμον, ἵνα ἀνακαλύψω τι περὶ τοῦ γνωστοῦ προσώπου. Εἶχον μάθει ὅτι εὕρισκετο ἐν Πάτμῳ.

Ἐπεσκέφθην τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, περίφημον καὶ ἀρχαιότατον ἴδρυμα. Ἐν τούτοις οἱ μοναχοὶ οὔτοι καυχῶνται ὅτι εἶναι αὐτόνομοι, ὅπερ ἄδικον. Θὰ τοῖς ἐπιτρέψητε, φίλτατέ μοι κόμη, νὰ ἀπολαύσωσιν ἐπὶ μακρὸν ἔτι τῆς αὐτονομίας των, ἀφοῦ ἔχετε ἐκστρα *τεύσει* μὲ τοσοῦτον ἰσχυρὸν στόλον, ὡς ἤκουσα; Συγχωρήσατέ μοι τὴν παρέκβασιν ταύτην, καὶ κατωτέρω θέλω ἐπανέλθει εἰς τὸ πρόσωπον περὶ οὗ πρόκειται. Εἶναι δικαιοσύνη νὰ ἄρχωσιν οἱ μοναχοὶ πολιτικῶς μιᾶς νήσου ἐν τῇ Ἀνατολῇ; Εἰς τί χρησιμεύουσιν οἱ στρατοὶ *καὶ οἱ* στόλοι τῆς Βενετίας, ὅτε τὰ παράλια καὶ αἱ νῆσοι τῆς Μεσογείου ἔχουσιν ἄλλη ἄλλον δεσπότην; Πῶς δυνάμεθα νὰ θαλασσοκρατῶμεν, ὅταν δὲν ἄρχωμεν τῶν νήσων καὶ παραλίων; Ὁμιλήσατε περὶ τούτου μὲ τὸν ἀγαθὸν Πέτρον Ζιάννην; Τί σᾶς εἶπεν; Εἶμαι περίεργος νὰ μάθω τοῦτο. Πρὸς τί λοιπὸν ἐξεστρατεύσατε καὶ τὴν φορὰν ταύτην, ὅταν θὰ ἀναγνωρίσητε προνόμια ἐδῶ καὶ ἐκεῖ; Καὶ μάλιστα προνόμια εἰς τοὺς καλογήρους τῆς Γραικικῆς ἐκκλησίας. Μεταφέρατε ἐκ τῶν νήσων τοῦ Ἀδρία ἑκατοντάδας τινὰς Βενεδικτίνων καὶ σπεύρατέ τους εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου. Τοῦτο θὰ ἦτο καλόν. Εἰ δ' ἄλλως ἐπιβάλετε εἰς τοὺς βαθυπύγωνα τούτους τράγους τῆς Ἀνατολῆς νὰ μνημονεύωσι τὸν Πάπαν ἐν ταῖς τελεταῖς αὐτῶν. Ἄν ὅμως δὲν συναινῶσι, καταλύσατε τὴν ἀλλόκοτον ταύτην δημοκρατίαν τῶν ράσων τὴν φυτρώ *σασαν* παραδόξως εἰς τὰ κράσπεδα τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Δὲν μᾶς ἀρκοῦσι τοσαῦτα ἄτοπα καὶ παράδοξα, ὅσα μένουσιν ἔσαει ἀνερμήνευτα παρ' ἡμῖν; Μᾶς ἔλειπε προσέτι καὶ ἡ ἀλλόκοτος αὕτη δημοκρατία τῶν καλογήρων! Ἀλλ' ἀρκούντως ἐξετάθην περὶ τούτου.

Ἐπανερχομένη δὲ εἰς τὸ προκείμενον, σᾶς πληροφορῶ ὅτι δὲν εὔρον τὴν ζητουμένην, ὅπως κατ' ἀρχὰς ἤλπισα. Ἄλλ' ἀντ' αὐτῆς ἐγνώρισα μοναχόν τινα, ὅστις τὴν εἶχε γνωρίσει. Μ' ἐπληροφόρησε δὲ οὗτος ὅτι πρὸ δύο ἐτῶν ἦτο τῷ ὄντι ἐν Πάτμῳ αὕτη καὶ εἶχεν ἐνδυθῆ τὸ σ χ ἦμα τῆς μοναχῆς. Ἄλλ' αἰφνιδίως πρῶϊαν τινα ἐφόρεσε πάλιν τὰ κοσμικὰ ἐνδύματα καὶ ἀνεχώρησεν ἐκ Πάτμου. Ὡς ἔμαθε, μοι εἶπεν ὁ μοναχός, ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, εἰς χωρίον τι, οὗ τὸ ὄνομα δὲν ἠξεύρει, καὶ κατ' ἄλλους μὲν ζῆ αὕτη εἰσέτι, κ α τ ' ἄλλους δέ, καὶ αὕτη εἶναι ἡ πιθανωτάτη γνώμη, ἀπέθανεν. Ὡστε, ἂν τοῦτο ἀληθεύῃ, συγχωρήσατέ την, φίλε μου, καὶ μὴ ἀνησυχεῖτε πλέον περὶ αὐτῆς. Δὲν αἰσθάνομαι οὐδὲ τὴν δύναμιν νὰ σᾶς συλλυπηθῶ. Αἱ φίλαι καὶ αἱ ἐρωμέναι παρέρχονται, φίλε μου, καὶ αἱ ἀναμ ν ἦ σ ε ι ς, ἃς καταλείπουσιν ὀπισθὲν των, συσσωρεύονται ἐν τῇ μνήμῃ, ὅπως τὰ κόκκαλα ἐν τῷ κοιμητηρίῳ, καλύπτουσαι καὶ ἐπιπροσθοῦσαι ἀλλήλας. Ἄγνοῶ ἂν ἐν τῷ ὑμετέρῳ μνημονικῷ ὑπάρχει ἀρκοῦσα τάξις καὶ διευθέτησις, ὥστε νὰ δύνασθε νὰ διακρίνητε ἀνάμνησιν ἀπὸ ἀναμ ν ἦ σ ε ω ς, συνείροντες αὐτὰς εὐκρινῶς. Τὸ κατ' ἐμέ, εὐγνωμονῶ πρὸς τὴν φύσιν ὅτι δὲν μοι ἔδωκεν ἀρκοῦσαν μνήμην. Φρονῶ δὲ ὅτι ἡ καλὴ μνήμη ὀφείλει νὰ εἶναι καλὸν χωνευτήριον, ὡς ὁ στόμαχος, ὅστις δέχεται παντοῖα ἐδέσματα, χωρὶς νὰ ἐνθυμῆται τὰ εἶδη αὐτῶν. Αὗται εἶναι αἱ παραμυθίαι, ἃς εἶχον νὰ σᾶς ἀποτείνω.

Π ε ρ ι μ ε ν ω ἐπιστολὴν σας εἰς Πάτμον, ὅπου θὰ ἐπανεέλθω μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Σκοπῶ νὰ ἀσκήσω προσηλυτισμὸν παρὰ τοῖς κατοικοῖς αὐτῆς. Ἄν κατῶρθουν νὰ πείσω τινὰς αὐτῶν νὰ στασιάσωσι κατὰ τῶν καλογήρων! Μὲ κατέλαβε μανιώδης ἐπιθυμία νὰ κατακτήσω τὴν νῆσον ταύτην. Εἰ δὲ μή, εἰς οὐδὲν ὠφελῶ.

Σ ο ὕ ἀσπάζομαι τοὺς δύο ὠραίους ὀφθαλμούς.

Κ α ι κ ι λ ί α ».

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ἡ γυνὴ ἣτις εἶχε γράψει τὴν ἀνωτέρω ἐπιστολὴν, ὡς πρόσχημα καὶ ὡς δέλεαρ μόνον εἶχεν ἐπιδείξει πρὸς τὴν μοναχὴν Ἀγάπην τὸ ἐπιστόλιον, ὅπερ ἔγραψεν ἐνώπιον αὐτῆς, ἀλλὰ δὲν προτίθετο νὰ τὸ πέμψῃ. Κατεσκεύασε δὲ ἄλλην ἐπιστολὴν, πολὺ μ α κ ρ ο τ ἔ ρ α ν, καὶ τὴν ἔπεμψε πρὸς τὸν Μᾶρκον Σανοῦτον.

Οὗτος δὲ τὴν διήλθε δις ὄλην, μετ' ἄκρας προσοχῆς, καὶ ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ σύννους.

Εἶτα δὲ ὕψωσε τὸ βλέμμα πρὸς τὸν κομιστήν.

— Τίς σοὶ ἔδωκε τὸ γράμμα τοῦτο, φίλε μου; τὸν ἠρώτησεν.

— Ἡ κυρία Καικιλία, ἐξοχώτατε.

— Ἡ ἰδία;

— Ἡ ἰδία.

Ὁ Σανοῦτος ἐσκέφθη πάλιν.

- Καὶ σοὶ παρήγγειλε νὰ μοὶ τὸ φέρης;
- Ναί, ἐξοχώτατε.
- Μὲ τί πλοῖον ἦλθες;
- Μὲ τὴν σαλούπαν τῆς κυρίας Καικιλίας.
- Πόσα πλοῖα ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν της αὐτή;
- Δύο. Τὴν γαλέραν, καὶ τὴν σαλούπαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἦλθα.
- Ἄλλ' ἤξευρες ὅτι εἶμαι εἰς τὴν Σαντορίνην;
- Ἐσυμπέρανα, ὅτι αὐτὸς ἦτον φυσικὰ ὁ δρόμος τῆς ἐξοχότητός σας.
- Καὶ τί διαταγὰς σοὶ ἔδωκεν ἡ Καικιλία;
- Νὰ περιμείνω τὰς διαταγὰς τῆς ἐξοχότητός σας.
- Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Σανοῦτος μετὰ μικρὰν παῦσιν, μεῖνε σήμερον εἰς τὸν λιμένα τοῦτον, καὶ αὔριον ἴσως θὰ σοὶ δώσω διαταγὰς.

Ὁ γραμματοφόρος προσεκύνησε καὶ ἐξῆλθε.

Ὁ δὲ Σανοῦτος ἀνέγνω καὶ ἐκ τρίτου τὴν ἐπιστολήν, καὶ ἐφαίνετο ὅλος ἀπησχολημένος ὑπὸ διαλογισμοῦ τινος. Περιῆλθε τρὶς ἢ τετράκις ἐν τῷ εὐρυχώρῳ θαλάμῳ τῆς γαλέρας του, τῷ ἔχοντι ἔπιπλα μεγαλοπρεπῆ. Τέσσαρα μεγάλα καὶ πολυτελῆ ἀνάκλιτρα ἔκειντο παρὰ τοὺς τοίχους, ἔχοντα κόκκινον σηρικὸν ὕφασμα. Στρογγύλη τράπεζα ἴστατο ἐν τῷ μέσῳ, ἀνέχουσα μέλαιναν στήλην ἐξ ἐβένου στηρίζουσαν τὸν ὄροφον. Ἐξ αὐτῆς ἐκρέμαντο ἀργυραῖ πολύφωτοι λυχνίαι, μιμούμεναι ἢ πρώτη ὄφιν ἐπτακέφαλον, ἢ ἑτέρα τὸν λέοντα τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἢ τρίτη ξίφος κεκυρτωμένον, ἢ δὲ ἄλλη Σειρῆνα μὲ προεξέχοντας μαστούς. Ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔκειντο ἀγαλμάτια τινα. Ἡ Ἀφροδίτη ἐν ἐκστάσει πρὸ τοῦ κατόπτρου, ἢ Ψυχὴ λιπόθυμος εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ἔρωτος, ὁ Ἅγιος Μᾶρκος συγγραφέων τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ὁ Ἑρρῖκος Δάν δολοῖς, ὁ θεῖος τοῦ Σανούτου. Ἡ κλίνη, ἐφ' ἧς ἐκοιμᾶτο ὁ Σανοῦτος, ἔκειτο ὀπισθεν διπλῶν χρυσοῦφῶν παραπετασμάτων, καὶ ἐμμεῖτο σπήλαιον μὲ σταλακτίτας ἀργυροῦς κρεμαμένους ἐκ τῆς ὀροφῆς.

Ὁ Σανοῦτος ἀνέβη εἰς τὸ κατάστρωμα καὶ περιεπάτει, ὅλος ἔκδοτος εἰς τὸν ἀπασχολοῦντα αὐτὸν διαλογισμὸν.

— Ἐλα ἐδῶ, Μιρχάν, εἶπεν αἴφνης, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Μαῦρον.

Ὁ Μαῦρος προσῆλθε μὲ τὸ κατηφές αὐτοῦ βλέμμα.

— Σὺ ἔχεις τὸ χάρισμα νὰ μαντεύης ἐνίστε, τῷ εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

Ἀνάγνωσε αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν καὶ εἶπέ μοι τί φρονεῖς.

Κ α ἰ τῷ ἔτεινε τὴν ἐπιστολὴν τῆς Καικιλίας.

Ὁ Μαῦρος τὴν ἀνέγνω.

— Λοιπὸν πῶς σοὶ φαίνεται; τὸν ἠρώτησεν ὁ Σανοῦτος.

— Αὐτὴ ἡ γυνὴ λέγει ψεύματα, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Πῶς τὸ ἠξεύρεις;

— Νὰ μὴν εἶμαι Μαῦρος, ἂν δὲν τὸ ἠξεύρω.

— Ναί, ἀλλὰ πόθεν συμπεραίνεις ὅτι λέγει ψεύματα;

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ ἐκφράσω, ἀλλὰ δὲν λέγει ἀλήθειαν. Τὰ στρίφει καὶ λέγει πολλά. Δύο σημεῖα τοῦ ψεύδους. Μοὶ φαίνεται ὅτι ἠῦρε τὴν γυναῖκα αὐτὴν τὴν ἰδίαν ζῶσαν, εἰς τὴν Πάτμον, καὶ διὰ νὰ σαῶς κάμη νὰ μὴ τὸ ὑποπτεύσητε ποτὲ ἐφαντάσθη νὰ σαῶς διηγηθῆ ἄλλα ἄ ν τ ἄλλων.

— Καὶ ἐγὼ τοῦτο πιστεύω, εἶπεν ὁ Σανοῦτος. Ἔχει πολλὰ προοίμια καὶ ἐπιλόγους αὐτὴ ἡ ἐπιστολή. Καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ παρέκβασις δὲν εἶναι ἄλλο τίποτε, εἰμὴ στάκτη εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἀναγνώστου ριπτομένη. Ἀλλὰ θὰ ἐρωτήσω περὶ τούτου καὶ τὴν φίλην μου Πρόνοϊαν, ὅτ α ν ἐξυπνήσῃ.

— Ἐρώτησε καὶ τὴν φίλην σου Πρόνοϊαν, ἐψιθύρισεν ὁ Μαῦρος, καὶ ἀπεμακρύνθη ὀλισθήσας βραδέως.

Ὁ Σανοῦτος κατέβη εἰς τὸν θάλαμόν του. Ἀνέωξε θύραν τινὰ καὶ εἰσῆλθεν εἰς κοιτῶνα κρύφιον, ὅπου ἐκοιμᾶτο γυνὴ τις.

— Κοιμᾶσαι, Πρόνοϊα; ἔκραξεν ὁ Σανοῦτος, σείων αὐτήν.

Ἡ γυνὴ ἀφυπνίσθη.

— Τρίψε καλὰ τὰ ὄμματά σου, φίλη μου, καὶ ἀνάγνωσε αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν. Καὶ ὕστερον μοὶ λέγεις τὰς ἐντυπώσεις σου.

— Καλὰ.

Κ α ἰ ὁ Σανοῦτος ἐξῆλθεν. Ἡ δὲ Πρόνοϊα ἔκλεισε πάλιν τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐνόμισεν ὅτι ἡ ἐμφάνισις τοῦ Σανούτου ἦτο ὄνειρον καὶ προσεπάθησε νὰ τὸ συνεχίσῃ ἐν τῷ ὕπνῳ.

Ἡ Πρόνοια εἶχεν ἀκολουθήσει αὐτόκλητος τὸν Σανοῦτον εἰς τὴν ἐκστρατείαν του, οὗτος δὲ δὲν ἐτόλμησε νὰ τὴν ἀποβάλῃ.

Ὅσον διὰ τὴν Φορτούναν, ἥτις εὐρίσκετο καὶ αὐτὴ ἐπὶ τῆς αὐτῆς γαλέρας καὶ ἐκοιμᾶτο ἐν ἄλλῳ κοιτῶνι, αὕτη εἶχε προσκληθῆ παρὰ τοῦ Σανούτου, βαπτίσαντος καὶ τὴν ναυαρχίδα του μὲ τὸ ὄνομα αὐτῆς. Ἡ ἀτυχῆς Πρόνοια ἐνόμιζε μέχρι τινὸς ἑαυτὴν ἀπόρθητον εἰς τὸ πάθος τῆς ζηλοτυπίας· ἀλλ' ἐγνώρισεν ἐκ πείρας ὅτι ἠπατᾶτο. Κατέστη σύμπλους θεατῆς τῆς ἰδίας αὐτῆς ἀποτυχίας καὶ κατεσπαράττετο ὑπὸ τῶν ὀνύχων τῆς ἀντιζήλου της.

Ὅτε ὁ Σανοῦτος ἀνέβη ἐκ νέου εἰς τὸ κατάστρωμα, ἄλλη τις λέμβος εἶχε προσεγγίσει εἰς τὴν γαλέραν. Αὕτη ἤρχετο ἐκ τῆς μοίρας τοῦ συνεκστρατεύσαντος μὲ αὐτὸν Κουϊρίνη, καταπλεύσαντος εἰς Θήραν ὥρας τινὰς μετὰ τὸν Σανοῦτον.

Τί ἐζήτηι ἡ Βενετία πέμπουσα τοὺς στόλους τούτους εἰς τὸ Αἰγαῖον; Ὅ,τι ζητεῖ ὁ σφαγεὺς παρὰ τοῦ θύματος, τὰς σάρκας αὐτοῦ, ἵνα κορέσῃ τὴν πείναν του. Διατί αἱ ἰδιωτικαὶ αὗται καὶ κεκυρωμέναι μὲ τὰ σήματα τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἐπιχειρήσεις; Διατί οἱ τοσοῦτοι ἐργολάβοι τῶν κατακτήσεων, τῶν ὡς διὰ δημοπρασίας ἐκτελουμένων; Ἡ Βενετία προσηγόρευεν ἑαυτὴν Πολιτείαν, καὶ εἶχεν υἱοὺς τυράννου. Τοῖς ἔδιδε τὸ χρῆσμά της καὶ τοὺς ἔπεμπεν ἵνα κατακυριεύσωσι τῆς γῆς. Ἡ γενεαλογία τῆς πολιτικῆς εἶναι συνεχῆς καὶ γνησία κατὰ τοὺς προγόνους. Ἡ ἀργία ἐγέννησε τὴν πείναν. Ἡ πείνα ἔτεκε τὴν πείναν. Ἡ πείνα παρήγαγε τὴν ὄρεξιν. Ἡ ὄρεξις ἐγέννησε τὴν αὐθαιρεσίαν. Ἡ αὐθαιρεσία ἐγέννησε τὴν ληστείαν. Ἡ ληστεία ἐγέννησε τὴν πολιτικὴν. Ἴδου ἡ αὐθεντικὴ καταγωγή τοῦ τέρατος τούτου. Τότε καὶ τώρα, πάντοτε ἡ αὐτή. Τότε διὰ τῆς βίας, τώρα διὰ τοῦ δόλου... καὶ διὰ τῆς βίας. Πάντοτε ἀμετάβλητοι οἱ σχοινοβάται οὗτοι, οἱ Ἀθίγγανοι, οἱ γελωτοποιοὶ οὗτοι πίθηκοι (καλῶ δὲ οὕτω τοὺς λεγομένους πολιτικούς). Μαῦροι χαλκεῖς κατασκευάζοντες δεσμὰ διὰ τοὺς λαοὺς ἐν τῇ βαθυζόφῳ σκοτίᾳ τοῦ αἰωνίου ἐργαστηρίου των...

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ζ'

Ο ΚΑΡΤΑΤΣΗΣ

Ἐκ τῆς λέμβου ἥτις προσήγγισεν εἰς τὴν ναυαρχίδα, ἐξῆλθεν ἀνὴρ τις, ὃν ὁ Σανοῦτος ἀνεγνώρισε, καὶ προσελθὼν αὐτῷ τῷ ἐνεχείρισεν ἔγγραφα ἐκ μέρους τοῦ Κουϊρίνη.

— Σὺ εἶσαι, Καρτάτση; τῷ εἶπε μειδιάσας ὁ Σανοῦτος· τί θέλεις ἐδῶ; Ἡ μήπως δὲν σοῦ ἐπλήρωσα ἀκόμη τὰ χασομέριά σου;

— Ὅχι, ἀρχηγέ, ἀλλ' ἔρχομαι ἐκ μέρους τοῦ κόμητος Κουϊρίνη.

— Λοιπὸν εἶσαι ἄνθρωπός του;

— Ἡναγκάσθην νὰ γίνω, χωρὶς νὰ θέλω.

— Πῶς;

— Μ' έμέθυσαν οί ναυταί του και μ' έπεβίβασαν εις τήν γαλέραν χωρίς νά έχω όρεξιν.

— Άλλά βλέπω ότι έγινες τής έμπιστοσύνης του, άφοϋ μοι φέρεις έγγραφα. Δέν θα τó έκαμες και τοϋτο χωρίς όρεξιν.

— Όχι, άλλ' άφοϋ άπαξ τόν ήκολούθησα, έβαλα τά δυνατά μου δια νά τόν εύχαριστήσω.

Ο Σανοϋτος άνέπτυξε τά έγγραφα και τά άνέγνω.

— Υπαγε, είπε πρòς τόν Καρτάτην. Πρόσφερε πρòς τόν κόμητα τούς άσπασμούς μου, και μετά μεσημβριαν θα τόν έπισκεφθώ εις τās γαλέρας του.

Ο Καρτάτης προέβη δύο ή τρία βήματα και έφάινετο διστάζων.

— Τί στέκεις; τώ είπεν ο Σανοϋτος.

— Άρχηγέ, είπε με σιγανήν φωνήν ο Καρτάτης, έπεθύμουν νά σās είπω κάτι.

— Τί πάλιν; Μήπως θέλεις νά μοϋ πωλήσης τās δουλεύσεις σου;

— Όχι, τήν φοράν αύτήν. Άλλά θα σās είπω κάτι όπου ίσως νά ενδιαφέρη.

Ο Σανοϋτος παρετήρησεν ότι τó βλέμμα τοϋ Καρτάτη έξέφραζε τι, τώ ένευσε νά τόν άκολουθήση παρὰ τήν πρϋμνην και καθίσας επί σκίμποδος τόν ήτένισε.

— Είμαι πολϋς καιρός, είπεν ο Καρτάτης, όπου ήθελον νά σās είπω τοϋτο, αλλά δυστυχώς δέν σās έφθάσαμεν εις τόν δρόμον ποτέ. Σήμερον παρεκάλεσα τόν άρχηγόν μου νά μοι κάμη χάριν και νά με στείλη, αν είχεν έγγραφα νά σās διαβιβάση έκ μέρους τής Πολιτείας.

— Λέγε, Καρτάτη.

— Εις τήν Βενετίαν, προτοϋ νά αναχωρήσωμεν όλίγας ήμέρας, εντάμωσα κάποιον Μηνᾶν, όστις ήτο γνώριμός μου παλαιός.

— Και τί άνθρωπος ήτον αύτός;

— Γραικός.

— Πόθεν τόν έγνώριζες;

— Άπό τήν έποχήν εκείνην, είπεν ο Καρτάτης τονίζων τās λέξεις ταύτας δια τοϋ βλέμματος και τινος μορφασμοϋ.

— Ποίαν εποχήν; εἶπεν ὁ Σανοῦτος, μὴ ἐπιτρέπων τὴν τοιαύτην οἰκειότητα.

— Τὴν εποχήν, καθ' ἣν μᾶς εἶχον πιάσει οἱ Γενοαῖοι, ἐμὲ καὶ τὴν αὐθεντίαν σας.

— Ἐπειτα;

— Αὐτὸς ὁ Μηνᾶς ἦτο πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος φίλος τοῦ Ἰωάννου Μούχρα.

Ὁ Σανοῦτος, ἀκούσας τὸ ὄνομα τοῦτο, ἂν καὶ τὸ ἀνέμενεν, ὡχρίασε καταφανῶς.

— Καὶ τί γίνεται αὐτός; Δὲν μοὶ εἶχες εἰπεῖ ὅτι ἦτο εἰς τὴν Βενετίαν;

— Ναί, καὶ σᾶς ἔλεγα τὴν ἀλήθειαν.

— Ἐκτοτε τί ἔμαθες περὶ αὐτοῦ;

— Τίποτε δὲν ἤξεύρω. Δὲν τὸν ἐπανεῖδα.

— Τώρα ἔλα εἰς τὸν ἄλλον, τὸν Μηνᾶν. Τί ἤθελες νὰ εἴπης περὶ αὐτοῦ;

— Αὐτὸς ὁ Μηνᾶς, ἦτο δευτέρα φορά, ὅπου ἤρχετο εἰς τὴν Βενετίαν. Τὴν πρώτην φοράν, ὅπου ἦλθε, δὲν εἶχον ἰδεῖ τὸν Μούχραν, οὔτε ἤξευρα περὶ αὐτοῦ. Ποτὲ δὲν τοὺς εἶδα ὁμοῦ. Ὄταν εἶδα τυχαίως τὸν Μούχραν, εἶχεν ἀναχωρήσει ὁ Μηνᾶς. Ὄταν τὸν ἐπανεῖδα τὴν τελευτὰ φοράν, τὸν Μηνᾶν, ὁ Μούχρας εἶχε γίνεαι ἀφαντος. Τὴν πρώτην φοράν ὁ Μηνᾶς μοὶ εἶπεν ὅτι εἶχε κάποιον φίλον, ὀνομαζόμενον Βενδίκην, ὅστις ἦτο Βενετός, ὡς φαίνεται. Τὸν Βενδίκην αὐτὸν ἐγὼ δὲν τὸν εἶδον ποτέ. Ἀλλὰ πρὶν ἐπανέλθῃ ὁ Μηνᾶς, ἔμαθα ὅτι κάποιος Βενδίκης εἶναι ἄρρωστος καὶ τὸν περιποιεῖται κάποια Φορκίνα εἰς τὴν οἰκίαν της. Ὄταν λοιπὸν ἐπανῆλθεν ὁ Μηνᾶς, ὁ πρῶτος τὸν ὁποῖον συνήτησεν εἰς τὸ καπηλεῖον τῆς Κοκκινοῦς, ὅπου ἐσύχναζεν ἐνίοτε, ἤμην ἐγώ. Μὲ ἠρώτησεν ἂν ἔμαθα τί γίνεται ὁ Βενδίκης. Τῷ ἀπῆντησα ὅτι ὁ Βενδίκης εἰς ἐμὲ εἶναι ἄγνωστος, ἀλλ' ἔμαθα ὅτι ἀρρώστησε καὶ εὐρίσκεται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Φορκίνας. Καὶ ἅμα τῷ εἶπον αὐτό, ἐπῆρε τὸν ἀνασασμόν του καὶ ἔφυγε χωρὶς νὰ μὲ ἀποχαιρετίσῃ. Τὴν ἐπαύριον τὸν εὐρίσκω πάλιν. Ἐ, ἠῦρες τὸν Βενδίκην σου; τῷ λέγω. Τὸν ἠῦρα, μοὶ λέγει, καὶ ἀναχωροῦμεν μαζὶ. Ἀνέλαβε; Εἶναι πολὺ ὑγιής. Καὶ διὰ ποῦ; Διὰ τὴν Πάτμον. Ὄρα καλή. Αὐτὸ ἦτον ὄλον καὶ ὄλον.

Ὁ Σανοῦτος ἤκουσε μετ' ἐντεταμένης προσοχῆς καὶ ἔπεσεν εἰς σύννοιαν.

Ἀφοῦ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐσκέφθη, ὕψωσε τὸ βλέμμα πρὸς τὸν Καρτάτην καὶ τῷ εἶπε.

— Καὶ τί συμπεραίνεις ἀπὸ ὅλα αὐτά;

— Ἐγώ; Δὲν ἔχω νὰ συμπεράνω τίποτε.

— Τότε, πόθεν ἤξευρες ὅτι ἐγὼ θὰ ἐνδιαφερόμην καὶ μοὶ διηγήθῃς ὅλην αὐτὴν τὴν ἱστορίαν;

— Περιμένω νὰ συμπεράνη ἡ αὐθεντία σας πρῶτον, καὶ τότε θὰ ἴδω ἂν συμφωνοῦμεν.

— Ἐγὼ λέγω ὅτι ὁ Μηνᾶς αὐτὸς δὲν θὰ ἦτο τόσο φίλος τοῦ Μούχρα, ὅσον νομίζεις. Σοὶ ὠμίλησε ποτὲ περὶ αὐτοῦ;

— Μοὶ εἶπεν ὅτι ἦτο φίλος του, ἀλλὰ δὲν ἤξευρε ποῦ εὐρίσκεται καὶ ἂν ζῆ. Τοῦτο μοὶ τὸ εἶπε τὴν πρώτην φορὰν, προτοῦ νὰ ἴδω ἐγὼ τὸν Μούχραν εἰς τὴν Βενετίαν. Διότι τὸν ἠρώτησα· δὲν ἦσο, μοὶ φαίνεται, ἄνθρωπος τοῦ Ἰωάννου Μούχρα, δὲν τὸν συνώδευες ὅταν κατε δ ἰ ω κ ε τοὺς πειρατάς; Ναί, μοὶ εἶπεν, ἀλλ' ἐδυστύχησε, καὶ δὲν ἤξεύρω τί ἀπέγινε. Ὅταν δὲ τὸν ἤῤῥα τὴν δευτέραν φορὰν ἐνθυμήθην νὰ τοῦ εἰπῶ. Τὸν παλαιὸν αὐθέντην σου τὸν εἶδα μίαν ἡμέραν ἐδῶ, εἰς τὴν Βενετίαν. Ποῖον αὐθέντην μου; Τὸν Ἰωάννην Μούχραν. Ἀληθινά; Ἀληθινά. Δὲν ἤξεύρω, ἴσως νὰ ἦτον. Ἀλλ' εἶναι ἀκόμη ἐδῶ; Δὲν ἤξεύρω, τῷ εἶπον.

— Βλέπεις λοιπὸν ὅτι εἶχε κόψει τὰς σχέσεις.

— Δὲν πιστεύω τίποτε, εἶπεν ὁ Καρτάσης.

— Ἐννοεῖται.

— Ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι αὐτὸς ὁ Βενδίκης, τὸν ὁποῖον δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ ἰδῶ, θὰ ἦτον αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Ἰωάννης Μούχρας.

Ὁ Σανοῦτος ὠχρίασεν.

— Ἀδύνατον, εἶπε.

— Διατί ἀδύνατον; εἶπεν ὁ Καρτάσης.

— Ἀδύνατον, σοὶ λέγω.

Ὁ Καρτάσης ἔσεισε τοὺς ὦμους.

— Σᾶς λέγω ὅτι ἔχω πεποίθησιν, ἀρχηγέ μου, καὶ συγχωρήσατέ με ὅτι ἐπιμένω.

— Πεποίθησιν ὅτι εἶναι αὐτός; Καὶ ὅτι ἀνεχώρησαν μετὰ τοῦ Μηνᾶ εἰς τὴν Πάτμον;

— Ναί.

— Ἀναχωροῦσιν οἱ νεκροί;

— Λοιπὸν ἀπέθανε;

— Ναί.

— Τίς; Ὁ Μούχρας;

— Ναί.

— Πῶς τὸ ἤξεύρετε;

— Ἔχω πληροφορίας ὅτι ἀπέθανε.

— Τότε δυνατὸν ν' ἀπατῶμαι, εἶπεν ὁ Καρτάσης κλονισθεῖς.

— Στάσου. Εἶπέ μοι τὰς χρονολογίας. Ἐνθυμεῖσαι πότε εἶδες τελευταίαν φορὰν τὸν Μηνᾶν;

— Τὸ ἐνθυμοῦμαι. Ἦτον κατὰ τὰς εἰκοσιπέντε ἕως τὰς εἰκοσιοκτῶ Μαρτίου.

— Καὶ σοὶ εἶπεν ὅτι ἀναχωροῦσιν ὁμοῦ μὲ τὸν Βενδίκην;

— Ναί.

— Εἰς τὴν Πάτμον;

— Ναί.

— Λοιπὸν, ὁ Μούχρας δὲν ἔζη μετὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Μαρτίου.

— Ἔχετε βεβαιότητα;

— Ναί.

Κ α ἰ ἐν ἀκαρεῖ ὁ Σανοῦτος κατέστη πάλιν σύννους.

— Εἶπες ὅτι αὐτὸς ὁ Βενδίκης ἐνοσηλεύετο;

— Ναί.

— Κατὰ τὰς εἰκοσιπέντε ἕως εἰκοσιοκτῶ τοῦ Μαρτίου;

— Ναί.

— Ἦτον ἀσθενὴς ἢ πληγωμένος;

— Δὲν ἤξεύρω.

Ὁ Σανοῦτος ἔκρουσε τὸ γόνυ μὲ τὴν παλάμην του.

— Τίς ἤξεύρει; Τὸ πεπρωμένον, ἐψιθύρισε.

— Βλέπετε λοιπόν; εἶπεν ὁ Καρτάσης.

— Δὲν ἤξεύρομεν τίποτε βέβαιον, εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

Κ α ἰ ἐξαγαγὼν μικρὸν βαλάντιον ἐκ τοῦ θυλακίου του τὸ ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Καρτάσην.

— Λάβε διὰ νὰ πίνης, καὶ ὕπαγε.

Ἠγέρθη καὶ διέγραψε δύο ἢ τρεῖς κύκλους περιπατῶν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

Ἐκάλεσε τὸν Μαῦρον.

— Διάταξε νὰ ἔλθῃ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις μοὶ ἔφερε τὸ πρῶν τὴν ἐπιστολὴν τῆς Καικιλίας. Καὶ συγχρόνως νὰ διατάξῃ τὸ πλήρωμά του νὰ ἐτοιμασθῇ δι' ἀπόπλουν.

Μ ε τ ᾶ τίνα χρόνον ἦλθεν ὁ κομιστὴς τῆς ἐπιστολῆς καὶ περιέμεινεν. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ τούτῳ ὁ Σανοῦτος ἐκάθισε παρὰ τὸ γραφεῖόν του καὶ ἔγραψε τὰς ἐξῆς.

« Φ ι λ τ ᾶ τ η μοι Καικιλία,

Ἔλαβον τὴν προσφιλεῖ ἐπιστολὴν σου, δι' ἧς μοὶ ἀπευθύνεις τοσαύτας συμπαθεῖς παραμυθίας καὶ πολυτίμους συμβουλὰς.

Ὁ μοναχός, ὅστις σᾶς εἶπε τὰ περὶ τῆς Αὐγούστης, σᾶς ἠπάτησε πολὺ εὐθηνά, ἔχω σπουδαίας ἀφορμὰς νὰ πιστεύω ὅτι αὕτη ζῆ καὶ εὐρίσκεται ἔτι ἐν Πάτμῳ.

Π ρ ὸς τούτοις δὲ ἐπληροφόρηθην ὅτι εἰς Πάτμον μετέβησαν, ἴσως νὰ ἔχῃσι φθάσει ἤδη, δύο ἄνδρες οἵτινες πιθανῶς ἀναζητοῦσιν αὐτὴν ταύτην τὴν γυναῖκα, ὑπὲρ ἧς ἐνδιαφέρομαι. Ἐκ τῶν ἀνδρῶν τούτων ὁ εἷς ὀνομάζεται Μηνᾶς, ὁ νεώτερος τῶν δύο καὶ ἦττον ἐνδιαφέρων με. Ὁ δὲ ἕτερος ὀνομάζεται ἢ Βενδίκης ἢ ἔχει ἄλλο ὄνομα. Ὁ πρῶτος εἶναι Γραικός, ὁ δεύτερος ἐμφανίζεται ὡς Βενετὸς ἴσως ἢ ὡς Γραικός ἢ ὡς Γραικοβενετός. Οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες μοὶ εἶναι ὀχληροί, διότι ἀντιδρῶσι κατὰ τῶν σχεδίων μου.

Δ ι ᾶ τῆς παρουσίας σᾶς δίδω σαφῆ καὶ ρητὴν παραγγελίαν, κεκυρωμένην καὶ διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἵνα συλλάβητε τοὺς δύο εἰρημένους, πανταχοῦ ὅπου ἂν τοὺς εὔρητε.

Ὅσον διὰ τὴν Αὐγούστην πρέπει προσεκτικώτερον καὶ σπουδαιότερον νὰ ἐρευνήσητε ἂν εἶναι ἐπὶ τῆς νήσου. Καὶ ἂν [καὶ] τὴν εὔρητε, διὰ τῆς πειθοῦς ἢ τῆς βίας λάβετε αὐτὴν εἰς τὸ πλοῖόν σας καὶ φέρετέ την πρὸς ἐμέ. Μεταχειρίσθητε πρὸς τοῦτο τὴν ὑφ' ὑμᾶς στρατιω τ ι κ ῆν δύναμιν καὶ μὴ μεριμνᾶτε περὶ τῆς δημοκρατίας τῶν μοναχῶν.

Σοῦ ἀσπάζομαι τοὺς δύο λακκίσκους, τοὺς σημειοῦντας τὸ γλυκὺ σου μειδιάμα, φιλότατη
Καικιλία.

Κόμης Μᾶρκος Σανοῦτος».

Ἄφοῦ ἐπεράτωσε τὴν ἀνωτέρω ἐπιστολὴν ὁ Σανοῦτος συνέλαβε ἐκ νέου ἰδέαν τινὰ καὶ ἔκραξε τὸν
Μαῦρον.

— Μαῦρε! Μιρχάν! ἔλα ἐδῶ.

Ὁ Μαῦρος ἐνεφανίσθη πάραυτα.

— Ὁ Καρτάτης ἔφυγε; τὸν ἠρώτησεν ὁ Σανοῦτος.

— Ποῖος Καρτάτης;

— Ὁ ἄνθρωπος ὅστις μοὶ ἔφερε πρὸ ὀλίγου ἐκ μέρους τοῦ Κουϊρίνη τὰ ἔγγραφα.

— Νὰ ἴδω ἂν ἔφυγε.

Καὶ ὁ Μαῦρος ἔδραμε καὶ ἐπανῆλθεν ἐν τῷ ἅμα.

— Ἐδῶ εἶναι, εἶπε.

Καὶ κατόπιν αὐτοῦ ἐνεφανίσθη ὁ Καρτάτης.

— Ἄ, ἐδῶ εἶσαι, τῷ εἶπεν ὁ Σανοῦτος. Εἶσαι ἀνεκτίμητος ἄνθρωπος. Ἔχεις ἐνστικτον εὐφυοῦς ζώου.
Μυρίζεσαι, ὡς σκύλος, καὶ καταλαμβάνεις τί τρέχει. Θὰ τὸ ζητήσω ὡς χάριν παρὰ τοῦ Κουϊρίνη νὰ
σὲ παραχωρήσῃ εἰς ἐμέ.

Ὁ Καρτάτης ὑπέκλινε καὶ ἔδειξε τοὺς ὀδόντας του διὰ πανούργου μειδιάματος.

— Εἶπέ μου, ἐπανέλαβεν ὁ Σανοῦτος, τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν δύο αὐτῶν ἀνθρώπων.

— Ποίων;

— Τοῦ Μηνᾶ καὶ τοῦ Βενδίκη, πῶς τὸν ἔλεγε;

— Ἀλλὰ σᾶς εἶπα ὅτι τὸν Βενδίκην δὲν τὸν ἔχω ἰδεῖ ποτέ.

— Ἄς εἶναι· τοῦ Μηνᾶ.

— Ὁ Μηνᾶς εἶναι ὑψηλός, ξανθός, μὲ λεπτὸν μύστακα, μικροὺς ὀφθαλμούς, παχέα κόκκινα χεῖλη
καὶ ὁ ἥλιος καὶ ὁ θαλάσσιος ἀῆρ τὸν ἔκαμε κατακόκκινον.

— Καλά.

Κ α ι ὁ Σανοῦτος προσέθηκεν εἰς τὴν ἐπιστολήν, ἣν εἶχε γράψει, τὸ ἐξῆς ὑστερόγραφον.

« Ἵ.Γ. Τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν δύο ἀνδρῶν, οὓς σᾶς παραγγέλλω νὰ συλλάβητε, διὰ τὸ συμφέρον τῆς Πολιτείας τοῦ Ἁγ. Μάρκου, εἶναι ταῦτα: ὁ μὲν Μηνᾶς εἶναι ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, ξανθός, μὲ μικροὺς ὀφθαλμούς, λεπτὸν μύστακα, ἐρυθρὰ παχέα χεῖλη, καὶ ὄλον ἐρυθρὸν τὸ π ρ ὁ σ ω π ο ν ...»

— Τώρα εἶπέ μοι, εἶπεν ὁ Σανοῦτος πρὸς τὸν Καρτάτην, τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Μούχρα τοῦλάχιστον, ἀφοῦ δὲν ἐνθυμεῖσαι τὰ τοῦ Βενδίκη.

— Ὅχι δὲν τὰ ἐνθυμοῦμαι, ἀπήντησεν ὁ Καρτάτης, ἀλλὰ δὲν γνωρίζω τὸν Βενδίκην.

— Ἄς εἶναι· εἶπέ.

— Ἀλλὰ διατί μοι ὁμιλεῖτε οὕτως; εἶπεν ὁ Καρτάτης· μήπως μὲ ὑποπτεύετε ὅτι σᾶς κρύπτω τὴν ἀλήθειαν;

— Ὅχι, καημένε· ἐλησμόνησα. Ἔχω πολλὰ σκοτοῦρες. Ἄλλ' εἶπέ μοι γρήγορα τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ τοῦ Μούχρα.

— Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι ἡ αφεντιά σας τὸν γνωρίζει καλύτερον ἐμοῦ.

— Δὲν τὸν ἐνθυμοῦμαι πλέον. Εἶναι τόσα ἔτη ἀφότου δὲν τὸν εἶδα· εἶπεν ὁ Σανοῦτος μὲ τρέμουσαν φωνήν· ἔπειτα μετὰ τόσα ἔτη θὰ μετεβλήθῃ πολὺ.

Ὁ Καρτάτης ὑπηγόρευσε, καὶ ὁ Σανοῦτος προσέθηκεν εἰς τὸ ὑστερόγραφον τῆς ἐπιστολῆς του τὰ ἐξῆς.

«... Ὁ δὲ ἕτερος, ὁ φέρων τὸ ὄνομα Βενδίκης, εἶναι μέτριος τὸ ἀνάστημα, μελαγχροινός, αἱ τρίχες τῆς κόμης του ἤρχισαν νὰ λευκαίνωνται, καὶ φέρει βαθὺν πώγωνα, ἂν δὲν τὸν ἐξύρισε. Εἶναι ἀφελής, ἄγροικος, σοβαρὸς καὶ ἔχει ἴδιον ἦθος, ὅπερ καθιστᾷ αὐτὸν εὐγνώρι σ τ ο ν καὶ μεταξὺ μυρίων. Ἔχει ἔντονον καὶ βαρὺν τόνον ἀπαγγελίας, ἂν καὶ σπανίως ὁμιλῇ. Εἶναι λίαν ἀτημελῶς ἐνδεδυμένος καὶ φαίνεται ὡς Ἑβραῖος ἀργυραμοιβὸς χρεοκοπήσας, ὅπερ σπάνιον, καὶ διὰ τοῦτο ἐκπληκτικόν, ἢ ὡς βρυκόλαξ ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ τάφου διὰ νὰ εὐ ρ ἦ τὴν σύζυγόν του, ἥς, ὡς φαίνεται, ἀπώλεσε τὰ ἴχνη».

Κ α ι ἐνταῦθα ὁ Σανοῦτος ἐκλείσει τὴν ἐπιστολήν.

— Ὑπαγε τώρα, εἶπεν πρὸς τὸν Καρτάτην.

Ὁ Καρτάτης ἀνεχώρησεν ἤδη λίαν δρομαίως. Διότι διελογίζετο ὅτι εἶχε καὶ ἄλλον κύριον.

— Μαῦρε, εἶπεν ὁ Σανοῦτος, ἂν ἄφθασεν ὁ γραμματοκομιστής τῆς Καικιλίας, εἰπέ τῷ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ.

Ὁ Μαῦρος ὑπήκουσε καὶ ὁ γραμματοκομιστής ἐνεφανίσθη.

Ὁ Σανοῦτος ἐσφράγισε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τῷ τὴν ἐνεχείρισεν.

— Λάβε τοῦτο τὸ γράμμα καὶ νὰ ἀποπλεύσης παρευθὺς, ἄνευ ἀναβολῆς διὰ Πάτμον, θὰ τὸ δώσης εἰς τὴν κυρίαν Καικιλίαν. Ὑπαγε.

Ὁ γραμματοκομιστής ὑπέκλινε καὶ ἐξῆλθεν.

Ἐνεκα τοῦ περιεχομένου τῆς ρηθείσης ἐπιστολῆς, συνέβησαν ἐν τῷ ἐπινείῳ τῆς Πάτμου τὰ προηγουμένως ἱστορηθέντα.

Ὁ Σανοῦτος, ἀφοῦ ἔδωκε τὴν ἐπιστολὴν, μετέβη νὰ εὔρῃ τὴν φίλην του Φορτούναν, ἥτις ἐκοιμᾶτο εἰσέτι. Ὑπὸ τὴν κλίνην τῆς ἐκάθητο ὁ κύων Αὐγουστος, ὅστις ἦτο ἐπιφορτισμένος παρὰ τοῦ Σανούτου νὰ φυλάττῃ τὸν ὕπνον τῆς κυρίας. Τὰ δύο ταῦτα κειμήλια ὧν τὸ ἐν ἐγγυᾶτο περὶ τοῦ ἐτέρου, εἶχε λάβει μεθ' ἑαυτοῦ ὁ Σανοῦτος, ἀποπλέων ἐκ Βενετίας.

Κ α ἰ δὲν ἔμελλε ν' ἀποπλεύσῃ ταχέως. Ἄλλ' ὁ Δόγης Πέτρος Ζιάννης, ὅστις ἐγνώριζε καλῶς τὰ κατὰ τὸν Σανοῦτον, ἅπαξ δεχθεὶς τὴν ὑπόσχεσίν του ἐφρόντισε νὰ τῷ πέμψῃ κατεπείγουσαν διαταγὴν, ὅπως ἐκστρατεύσῃ ὡς τάχιστα, ἥτις ἐνεχειρίσθη αὐτῷ κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν νύκτα, καθ' ἣν εἰσία τοὺς φίλους καὶ τὰς φίλας του, ὡς ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνώσται. Διότι ὁ Δόγης καὶ τὸ Συμβούλιον τῶν Δέκα ἐφοβοῦντο μὴ ὁ Σανοῦτος λησμονήσῃ ἑαυτὸν ἐν τοῖς ὀργίοις καὶ ἀναβάλλῃ ἐπ' ἄπειρον τὴν ἐκστρατείαν του. Ἡ Βενετικὴ ἐξουσία ἐγνώριζε πρὸς τούτοις τὰ τραύματα, ἅπερ εἶχε λάβει ὁ Σανοῦτος νύκτα τινά. Καὶ ἐφρόνει ὅτι ὁ ἀήρ τῆς θαλάσσης καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ὀργίων ἀποχὴ ἦτο τὸ ἄριστον φάρμακον.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Η'

Η ΑΠΟΔΡΑΣΙΣ

Ἐν τινὶ κελλίῳ τῆς ἐν Νάξῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ, νύκτα τινὰ περὶ τὴν πέμπτην ὥραν, γυνὴ τις κατέκειτο ἐπὶ κλίνης πυρέσσουσα· ἐτέρα γυνὴ ἐκάθητο παρ' αὐτὴν καὶ κρατοῦσα βιβλίον τι ἐπὶ τῶν γονάτων ἀνεγίνωσκε ταπεινῇ τῇ φωνῇ. Ὑπὲρ τὴν κλίνην ἦτο ἀνηρτη μ ε ν ο ς ἐπὶ τοῦ τοίχου μέγας μελανὸς σταυρὸς φέρων τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐσταυρωμένον. Τράπεζα ἴστατο παρὰ τὴν κλίνην καὶ ἐπ' αὐτῆς λυχνία. Οὐδὲν ἄλλο ἐπιπλὸν περιεῖχεν ὁ θάλαμος. Τὰ πρόσωπα τῶν δύο γυναικῶν ἐφωτίζοντο ἀμυδρῶς ὑπὸ τοῦ ἀσθενοῦς φωτὸς τοῦ λύχνου. Ἡ ἐπὶ τῆς κλίνης κατακειμένη εἶχε κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐφαίνετο νέα, ἦτο ὠχρὰ τὴν ὄψιν καὶ περὶ τὰ ὄμματα τῆς ἦτο ἐσηματισμένος βαθὺς κύκλος. Ἐκφρασίς τις μελαγχολίας, σῆμά τι λύπης καὶ τύψεως ἐφαίνετο ἐξερχόμενον ἐκ τῶν κλειστῶν ὀφθαλμῶν τῆς, χρῖον, οὕτως εἰπεῖν, τὰ βλέφαρα καὶ τὰς ὀφρῦς· ρυτίς τις ἐγκαρσία ἦτο μεταξὺ τῶν ὀφρύων τῆς, ὡς σφραγίς τις, ὡς συμβολικὴ μονογραφία τοῦ ἄλλου καὶ τῆς θλίψεως. Ἐφαίνετο ὅτι εἶχε παλαίσει κατὰ τοῦ πάθους, καὶ ὅτι εἶχεν ἀγωνισθῆ νὰ εὔρῃ ἡσυχίαν, καὶ οὐδὲν κατώρθω σ ε . Ἡδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐζήτει νὰ μετανοήσῃ καὶ δὲν ἐτόλμα. Τοιοῦτὸν τι μεικτὸν καὶ συγκεχυμένον αἴσθημα ἐξέφραζε τὸ σύνολον τῶν χαρακτῆρων τῆς γυναικὸς

ταύτης. Καίπερ ἔχουσα κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμούς, δὲν ἦτο βέβαιον ἂν ἐκοιμᾶτο ἢ ἐγρηγόρει. Ἐν δὲ ἦτο ἔξυπνος, θὰ ὠνειροπόλοι πιθανῶς.

Ἡ ἐτέρα γυνὴ ἡ καθημένη ἐπὶ σκίμποδος παρὰ τὴν κλίνην καὶ ἀναγινώσκουσα, δὲν ἀνεγίνωσκε βεβαίως δι' ἑαυτὴν· ἀλλ' ἡ φωνὴ τῆς ἦτο τοσοῦτον ψίθυρος καὶ ἔρρινος, ὥστε δὲν ἠδύναντο οἱ φθόγγοι νὰ διακριθῶσι παρὰ τῆς κλινήρους γυναικὸς ἂν αὕτη δὲν ἐκοιμᾶτο. Εἶχε δ' ἡ ἀναγνώστρια αὕτη δυσανάλογον τὴν ἡλικίαν πρὸς τὰ χρέη, ἅτινα τῇ στιγμῇ ταύτῃ ἐξετέλει. Ἡ κόμη τῆς ἦτο λευκὴ ὑπὸ τὸν κεκρύφαλόν τῆς, ἀλλ' εἶχε τὴν λειότητα τῆς μετάξης καὶ ἔστιλβε πρὸς τὸ φῶς. Ἄλλως δέ, εἰς τὸν ἀγνοοῦντα τὸ ἐπάγγελμα τῆς γυναικὸς ταύτης, ἠθέλε φανῆ ὅτι μᾶλλον ἐξ ὑπερόχου καὶ οὐχὶ κοινῆς φιλαρεσκείας δὲν ἠθέλε νὰ βάψῃ τὰς τρίχας τῆς. Διότι ἡ ἐπιδερμὶς τοῦ προσώπου τῆς ἦτο λευκοτάτη, λειοτάτη καὶ ροδόχρους. Ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο ἴσως ἐξηκοντοῦτις. Ἀλλ' ἠδύνατο ἀκόμη νὰ κολάσῃ ἄνθρωπον. Ἐφαίνετο μόλις τεσσαρακονταετής· ἐκάθητο ἐκεῖ, ἀλλ' ἂν τὴν ἔβλεπέ τις περιπατοῦσαν, ἠθέλεν ἐκπλαγῆ πόσον ἀρμονικῶς ἐκίνει τὸ σῶμα τῆς. Τὸ σῶμα τοῦτο ἦτο ὅλως σύμμετρον καὶ στρογγύλον καὶ τὸ ἀνάστημα μεγαλοπρεπές. Ἀλλ' ἂς εἴπωμεν τέλος ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο ἡ ἡγουμένη τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ, καὶ δὲν ἔχρηζε τῶν κοινῶν τόπων τῆς γυναικείας φιλαρεσκείας. Καὶ ὅμως πάντες οἱ τρόποι τῆς ἐνέφαινον ἠδυπάθειαν καὶ ἀπέπνεον ἐπιθυμίαν.

Ἐν τούτοις ἡ κλινήρης γυνὴ ἠνοιξεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν τοὺς ὀφθαλμούς.

— Τί ὥρα εἶναι, μητέρα μου; εἶπε.

— Πλησιάζουν μεσάνυκτα, ἀπήντησεν ἡ ἡγουμένη.

— Καὶ δὲν ἦλθε κανεῖς;

— Κανεῖς, κόρη μου· ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχῃς ὑπομονὴν τοιαύτην ὥραν.

— Μοὶ ὑπεσχέθη ὅτι ἔμελλε νὰ ἔλθῃ.

— Αὔριον θὰ ἔλθῃ βεβαίως.

— Αὔριον; Μετὰ τόσας ἡμέρας;

— Αὔριον, καθὼς καὶ σήμερον, εἶναι τὸ αὐτό. Εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ Κυρίου χίλια ἔτη εἶναι ὡς μία ἡμέρα, ἥτις παρήλθε. Διατί νὰ μὴ ἔχωμεν ὑπομονὴν, ὅταν ὁ βίος εἶναι τόσον βραχύς; Καὶ ἐπὶ τέλους τὸ τέρμα τῆς προσδοκίας μας εἶναι ἐν καὶ μόνον. Δὲν ἔχομεν ἐδῶ μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ ζητοῦμεν τὴν μέλλουσαν. Ἡμῶν τὸ πολίτευμα εἶναι ἐν οὐρανοῖς.

— Αὐτὰ ἔχω ἀναγνώσει πολλάκις, μητέρα μου, εἶπεν ἡ νέα γυνή.

— Τὰ ἀνέγνωσες, ἀλλὰ δὲν τὰ ἔγραψες· ὠφείλες νὰ τὰ σημειώσῃς ἐκεῖ ὅπου δὲν λησμονοῦνται.

— Καὶ διατί νὰ προσδοκῶμεν, μητέρα μου, ὅταν δὲν ἠξεύρομεν τί προσδοκῶμεν;

— Είπέ μᾶλλον, διατί νά προσδοκῶμεν, ἂν ἠξεύρομεν τί προσδοκῶμεν; Τὸ θέλητρον εἶναι τὸ ἄγνωστον αὐτό, τὸ ὁποῖον ἔκαμε τόσας μυριάδας ἀνθρώπων νά θυσιασθῶσι χάριν αὐτοῦ, τὸ ἄγνωστον τὸ ὁποῖον ἔκαμε τόσους μάρτυρας, τόσους ἀγίους, τόσους ἀσκητάς. Τὸ ἄγνωστον τὸ ὁποῖον καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἠξεύρει νά δαμάξῃ καὶ νά ὑποτάσῃ τόσας ἀγέλας ἀνθρώπων.

— Φεῦ, οὔτε τὸ ἄγνωστον δὲν δύναται νά μὲ θέλῃ πλέον, εἶπεν ἡ νέα γυνή.

— Διότι ἐνόμισες μίαν στιγμὴν ὅτι τὸ εὔρες. Διότι ἐκρέμασες τὴν ζωὴν σου εἰς ἓν πάθος, κόρη μου.

— Δὲν ἔχω κανὲν πάθος...

— Βέβαια, εἰς τοῦτο καταντᾷ νά μὴ ἔχῃ τις πάθος, ὅταν ἐξαντλήσῃ ὅλα τὰ μέσα τοῦ πάθους. Τότε τὸ πάθος θραύεται, ἀναλύεται, διαρρέει καὶ μένει κενὸν εἰς τὴν ψυχὴν.

Τῆ στιγμῇ ταύτῃ ἠκούσθη κρότος κώδωνος ἐκ τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν τοῦ μοναστηρίου. Ἐκρούσθη πενθίμως, γλυκέως, μυστηριωδῶς ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτός. Ὅτε δὲ ἔπαυσεν ἀφῆκε σιγανὴν τινα ἠχὼ καταβαίνουσαν ὡς στεναγμὸν ἀνέμου μέχρι τῆς ἀκοῆς τῶν δύο γυναικῶν. Ἡ ἡγουμένη νῆ ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἡ δ' ἑτέρα γυνὴ ἔμεινε σιωπηλὴ ἐπ' ὀλίγον καὶ ἠσθάνθη ρῖγος θρησκευτικοῦ σεβασμοῦ διατρέχον τὰς φλέβας τῆς.

— Εἶναι ἤδη ἡ ὥρα τῆς Ἀκολουθίας; εἶπεν αὕτη.

— Βεβαίως, κόρη μου.

Καὶ ἡ ἡγουμένη ἠγέρθη.

— Θὰ ὑπάγῃς λοιπὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν;

— Κατὰ χρέος. Καὶ σὺ θὰ κοιμηθῆς;

— Δὲν θὰ ἠμπορέσω νά κοιμηθῶ.

— Θὰ ἔκαμες καλὰ νά ἔλθῃς μαζί μου εἰς τὸν Ὄρθρον.

— Κρυώνω.

— Κρυώνεις; Τὸν Ἰούλιον μῆνα;

— Πάσχω.

— Κοιμήσου λοιπόν.

— Ἀργότερα ἴσως ἔλθω εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἂν δὲν κοιμηθῶ.

— Θὰ κάμης καλά. Ἐκεῖ εἶναι ἡ πηγή πάσης παραμυθίας.

Καὶ ἡ ἡγουμένη ἐξήλθε εἰποῦσα: Ἔχε θάρρος, τέκνον μου Αὐγούστα.

Μεῖνᾶσα μόνη ἡ Αὐγούστα ἔκλεισε πάλιν τοὺς ὀφθαλμούς· προσεπάθησε ν' ἀποκοιμηθῆ. Ἄλλ' εἰς μάτην. Τότε ἐβυθίσθη εἰς τὴν ὄνειροπόλησιν καὶ προσεπάθει νὰ ἀνεύρη γωνίαν τινὰ ἐν τῇ συνειδήσει της, ὅπου νὰ ἀπολαύσῃ εἰρήνης τινὸς ἢ γαλήνης. Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἔπασχε πάντοτε, ὡνειροπόλει ζητοῦσα παραμυθίαν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους εὗρισκεν ἀγωνίαν. Τοῦτο συνέβη καὶ τώρα. Πάντοτε ἠπατᾶτο καὶ οὐδέποτε ἐδιδάσκετο. Ἡ ὄνειροπόλησις ἐξῆψε τὴν φαντασίαν της, παρώξυνε τὰ αἰσθήσεις της καὶ ἀνεβίβασε τὸ αἷμα εἰς τὴν κεφαλὴν της. Ἡ Αὐγούστα ἀπέρριψεν ὀργίλως τὴν σινδόνην, ἥτις τὴν ἐσκέπαζεν, ἠγέρθη καὶ ἐνεδύθη. Τί ἐσκόπει; Οὐδ' αὐτὴ ἤξευρεν, ἀλλὰ δὲν ἤθελε μεταβῆ εἰς τὸν ναὸν βεβαίως. Ἐστράφη πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένον καὶ ἔτυψε τὰ στήθη της. Ἠσπᾶσθη τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ.

— Χριστέ, εἶπεν, ὅστις τόσους παρηγορεῖς, ἐμὲ δὲν δύνασαι νὰ μὲ παρηγορήσῃς; Ἀλλὰ τί λέγω; Νὰ μὲ παρηγορήσῃς διατί; Διὰ τὰ δυστυχήματά μου; Ὅχι, διὰ τὰς ἀμαρτίας μου. Ἀλλὰ συγχώρησέ με.

Ἐξήλθεν ἐκ τοῦ κελλίου, καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ φῶς μεθ' ἑαυτῆς προέβη ἐν τῷ σκοτεινῷ διαδρόμῳ καὶ ἐψηλάφει τὸν τοῖχον πατοῦσα μετὰ προφυλάξεως. Ἐφαντάζετο ὅτι λάκκος τις ἢ χάσμα ἦτο ἀνοικτὸν ὑπὸ τοὺς πόδας της, ἂν καὶ ἤξευρε καλῶς ὅτι τὸ δάπεδον ἦτο πλινθόστρωτον καὶ στερεῶς κατεσκευασμένον. Ἐκαμψε τὴν γωνίαν τῆς σειρᾶς τῶν κελλίων, ἔφθασεν εἰς τὴν κλίμακα, καὶ ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἦτο φεγγίτης ἐπὶ τῆς ὀροφῆς, διέκρινεν ἀμυδρῶς τὰ περὶ αὐτὴν καὶ κατέβη βραδέως τὴν κλίμακα. Ἐφθασεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Μονῆς, ἀντικρὺ τοῦ ἱεροῦ Βήματος τοῦ ναοῦ. Ψαλμοὶ ἠκούοντο ἀντηχοῦντες μέχρι τῶν ὠτων της. Ἐδίστασεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς καὶ ἔκρινε καλὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἄλλ' εἰς μάτην. Ἡ βία ἥτις ὑπῆρχεν ἐντὸς της τὴν ὤθει ἀλλαχόσε. Ἐστράφη πρὸς τὴν πύλην τῆς Μονῆς καὶ ἔκρουσε τὴν θύραν τῆς πυλωροῦ.

— Ζηνοβία, ἔκραξεν.

Ἡ μήτηρ Ζηνοβία ἐγρηγόρει καὶ ἴστατο κρατοῦσα τὸ κομβοσχοίνιον καὶ λέγουσα τὸν κανόνα της. Ἀκούσασα τὴν φωνὴν τὴν καλοῦσαν ἦλθε πρὸς τὴν θύραν της.

— Ποῖος εἶναι;

— Δὲν ὑπῆγες εἰς τὸν Ὀρθρον, Ζηνοβία; τῇ εἶπεν ἡ Αὐγούστα.

— Ἐμένα ἡ ἡγουμένη μοῦ ἔχει δώσει εὐλογίαν νὰ κάμνω τὸν κανόνα μου εἰς τὸ κελλίον μου, ἀπήντησεν ἡ μοναχὴ.

— Πολὺ καλὰ ἔκαμεν ἡ ἡγουμένη. Διότι, ἂν ἦσο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, δὲν θὰ σὲ εὗρισκα ἐδῶ.

— Καὶ τί μὲ θέλεις;

Ἡ Αὐγούστα ἐδίστασεν ἐπὶ μακρόν. Συνησθάνθη ἤδη τὸ ἀπρεπὲς τῆς αἰτήσεως, ἣν διανοεῖτο νὰ ὑποβάλη πρὸς τὴν μοναχὴν.

- Εἰπέ, τί μὲ θέλεις; ἐπανέλαβεν αὕτη.
- Θὰ σοῦ ζητήσω μίαν χάριν, Ζηνοβία.
- Ποίαν χάριν;
- Νὰ μοῦ ἀνοίξης τὴν μικρὰν θύραν.
- Τὴν θύραν;
- Ναί!
- Διατί;
- Διὰ νὰ ἐξέλθω.
- Ἐτρελάθης;
- Ὅχι.
- Μόνη σου; Τοιαύτην ὥραν;
- Βεβαίως.
- Καὶ ποῦ θὰ ὑπάγης;
- Τί σὲ μέλει;
- Μὲ φέρεις εἰς ἀπορίαν.
- Θὰ μοῦ ἀνοίξης τὴν θύραν;
- Ὅχι· δὲν ἠμπορῶ.
- Σὲ παρακαλῶ, Ζηνοβία.
- Ἐπῆρες τοῦλάχιστον τὴν εὐλογίαν τῆς ἡγουμένης;
- Ποίαν εὐλογίαν;
- Τὴν ἄδειαν, εἰς τὸ κοσμικόν.

— Τὴν ἐπῆρα, εἶπεν ἡ Αὐγούστα.

— Λέγεις ψεύματα.

— Πῶς τὸ ἠξεύρεις;

— Διότι αὐτὴ θὰ σ' ἐμπόδιζε.

— Ἀλλὰ ποῦ ἠξεύρεις ἂν δὲν μὲ στέλλῃ αὐτὴ;

— Τότε περίμενε μίαν στιγμὴν νὰ ὑπάγω νὰ λάβω τὴν ἄδειαν τῆς ἡγουμένης.

Ἡ Αὐγούστα κατελήφθη ὑπὸ ἀνυπομονησίας.

— Τί ἄδειαν; Ἄνοιξέ μου τὴν θύραν. Ἐπὶ τέλους δὲν εἶμαι αἰχμάλωτος, οὐδ' ἐξαρτῶμαι ἐκ τῆς ἡγουμένης.

— Ὅχι, θὰ ὑπάγω.

— Ἀλλὰ δὲν σ' εἶπεν ἡ ἡγουμένη ν' ἀνοίξης τὴν θύραν ἀπόψε, ὅ,τι ὦραν σοῦ κρούσουν;

— Μ' εἶπε, ναί· ἀλλ' ἐξωθεν ἂν ἔλθῃ τις, τὸν ὁποῖον μ' ὠνόμασεν ἡ ἡγουμένη, καὶ ὄχι ἄλλος.

— Ἔ, εἶναι τὸ ἴδιον.

— Πῶς τὸ ἴδιον;

— Τὸ ἴδιον, ὅταν σοῦ λέγω νὰ μοὶ ἀνοίξης, εἶναι ὡς νὰ σοῦ κρούουν τὴν θύραν ἀπ' ἐξω.

— Δὲν τὸ ἐννοῶ αὐτό, εἶπεν ἡ Ζηνοβία. Ἀλλ' ἂν σοὶ εἶπε νὰ ἐξέλθῃς ἡ ἡγουμένη, τώρα θὰ φανῇ. Ἔχε ὑπομονὴν μίαν στιγμὴν.

Κ α ἰ ἡ Ζηνοβία ἔλαβε τὸ κουκούλιόν της καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ κελλίου, ἵνα ἀπέλθῃ εἰς τὸν ναόν.

Ἡ Αὐγούστα δὲν εἶχε ἄλλην ἰσχύν, ὅπως ἀντισταθῆ. Ἀλλ' ἔβλεπε τὰ σχέδιά της ματαιούμενα. Οὐδεμία πιθανότης ὅτι ἡ ἡγουμένη ἔμελλε νὰ χορηγήσῃ ἄδειαν, ὅπως ἐξέλθῃ. Ἀλλὰ μόλις ἡ Ζηνοβία ἀπεμακρύνθη καὶ τὸ βλέμμα της, τῆδε κάκεῖσε ἀλλοφρόνως πλανώμενον, τυχαίως ἐστράφη ἐπὶ τοῦ εἰκονοστασίου τῆς Ζηνοβίας τοῦ φωτιζομένου ὑπὸ μικρᾶς κανδήλας, καὶ εἶδε τὰς κλεῖδας τῶν πυλῶν κρεμαμένας ἐξ ἡλου ἐπὶ τοῖχου παρὰ τὰς ἀγίας εἰκόνας. Πάντα εἶχε σκεφθῆ ἡ Ζηνοβία, ἀλλὰ δὲν προέβλεψε νὰ λάβῃ καὶ τὰς κλεῖδας μεθ' ἑαυτῆς. Ἡ δὲ Αὐγούστα ἅμα ὡς εἶδε τὰς κλεῖδας, δὲν προέλαβεν οὔτε νὰ σκεφθῆ, οὔτε ν' ἀποφασίσῃ, ἀλλ' ὤρμησε καὶ τὰς ἀπέσπασεν εὐθύς, ὡς νὰ ἐφοβεῖτο μὴ ἐξαφανισθῶσιν ἀκαριαίως, ὡς μαγικὴ ὀπτασία. Ἐλαβε κηρίον τι ἐκ τοῦ εἰκονοστασίου, τὸ ἦναψεν ἐκ τῆς κανδήλας, καὶ σπεύσ α σ α εἰς τὴν πύλην προσήρμωσε τὴν

μικροτέραν κλεῖδα εἰς τὸ κλεῖθρον τῆς ὀρσοθύρας, τὴν ἔστρεψε μὲ δύναμιν, ἀνέσυρε τοὺς βαρεῖς σιδηροῦς μοχλοὺς, ἤνοιξε τὴν ὀρσοθύραν καὶ κύψασα καὶ συσπειρωθεῖσα ἐξῆλθεν. Ἡ δὲ Ζηνοβία κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν μόλις εἶχεν εἰσεῖ λ θ ε ι εἰς τὸ Καθολικὸν καὶ ἐξετέλει τὰς νενομισμένας προσκυνήσεις εἰς τὰς ἀγίας εἰκόνας. Ὅτε δὲ μετὰ τὴν ἀρνητικὴν ἀπάντησιν τῆς ἐκπλαγείσης ἡγουμένης ἐπανῆλθεν εἰς τὸ κελλίον τῆς, δὲν εὔρε πλέον οὔτε τὴν Αὐγούστα οὔτε τὰς κλεῖδας, ἀλλὰ τὸ κελλίον τῆς μόνον καὶ αὐτὸ σκοτεινόν, διότι ἡ Αὐγούστα ἐν τῇ σπουδῇ τῆς, ὅπως προφθάσῃ νὰ λάβῃ τὰ κλεῖδια, πρὶν ἢ ἐπανέλθῃ ἡ Ζηνοβία, καὶ γίνῃ ἄφαντος, εἶχε σβέσει τὴν κανδήλαν, ἅμα ἀνάπτουσα τὸ κηρίον ἐξ αὐτῆς, καὶ οὔτω τὸ κελλίον τῆς ἀδελφῆς θυρωροῦ εἶχε μείνει ἐν ψηλα φ η τ ῶ σκότει, ὁμοίω μὲ ἐκεῖνο, ὅπερ ἡ Ζηνοβία ὑπώπτευσεν ὡς ὑπάρχον εἰς τὴν Κόλασιν, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ τὸ φαντασθῇ.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Θ´

Π Ο Υ Υ Π Α Γ Ε Ι;

Κ α θ´ ἦν ὥραν ἡ Αὐγούστα ἐξῆλθε λάθρα ἐκ τοῦ Μοναστηρίου καὶ ἔλαβε τὴν πρὸς τὴν παραλίαν ἄγουσαν ὁδὸν (ἀπέειχε δὲ ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Κοσμά δισχιλία βήματα ἀπὸ τῆς παραλίας), πλοιάριον τι εἶχε προσορμισθῇ εἰς τὸν αὐτὸν ὄρμον, πρὸς ὃν διευθύνετο ἡ νυκτοβάτις αὐτῆ, καλούμενον μὲ τὸ αὐτὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου Κοσμά. Ἀκάτιόν τι ἀποσπασθὲν ἐκ τοῦ πλοιαρίου προσήγγισεν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἀπεβίβασε δύο ἀνθρώπους. Ἡ παραλία ἦτο ἔρημος. Ὁ βενετικὸς στόλος εἶχε καταπλεύσει πρὸ πολλῶν ἡμερῶν εἰς τὴν νῆσον, < κ α ι > ἦτο προσωρμισμένος κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν λιμένα τοῦ Νεοχωρίου, δύο ἢ τρία στάδια ἀπέχοντα ἀπὸ τοῦ ὄρμου τοῦ Ἁγίου Κοσμά, ἀλλὰ κρυπτόμενον ὀπισθεν μικρᾶς προεξοχῆς γῆς, σχηματιζούσης ἀπορρῶγα ἀκτὴν, εἰς ἣς τὰ ὕψη γλαῦκες καὶ λάραι ἠμιλλῶντο καὶ ἤριζον, τίνες πρῶτοι νὰ στῆ σ ω σ ι τὴν φωλέαν των, ὡς ἐν μεταίχμιῳ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ξηρᾶς. Οἱ χλευαστικοὶ κρότοι τῆς τρικυμίας ἠκούοντο ἐκεῖθεν ἐνούμενοι μὲ τοὺς θρηνώδεις κοασμοὺς τῶν ἀγρίων πτηνῶν καὶ μὲ τὴν μεμακρυσμένην ὑλακὴν τῶν ἀνέμων. Σαρκαστικὴ σιγὴ ἐβασίλευεν, ἐκεῖ, ὡς νὰ προεκάλει τὸ πολυθόρυβον τῆς ἡμέρας ἐν ταῖς πόλεσι καὶ νὰ ἔλεγεν ἐγέρθητι ἂν τολμᾶς! Ἡ νύξ ἐκείνη εἶχε τι ἐξόχως μυστηριώδες καὶ πένθιμον, καὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐνέκλειεν προφητείαν ἢ γρίφον τινα, μέλλοντα νὰ ἐξηγηθῇ ὅσον οὔπω.

Ἡ Αὐγούστα περιετυλίχθη εἰς τὸ σάλι τῆς καὶ κατέβη βαδίζουσα ταχέως πρὸς τὴν παραλίαν. Ἦτοιμάζετο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ μονοπάτιον τὸ φέρον εἰς τὸν μέγαν λιμένα καὶ μακρυνθῇ ἀπὸ τῆς ἀγρίας ἐκείνης τοποθεσίας. Ποῦ διευθύνετο; Ὁ ρύαξ κατὰ τινα ποιητὴν, ἀπαντᾷ πρὸς ὁμοίαν ἐρώτησιν ὡς ἐξῆς. «Ἐχω φαιδροὺς παιδικοὺς λογισμοὺς, τοῦτο μὲ ὠθεῖ πρὸς τὰ ἐμπρός, ἀγνοῶ διὰ ποῦ». Ἄν τοῦτο ἀληθεύῃ περὶ τῶν φαιδρῶν λογισμῶν παιδίων, τί νὰ εἶπῃ τις περὶ τῶν μελαγχολικῶν λογισμῶν τῶν ἀνδρῶν, καὶ μάλιστα τῶν γυναικῶν; Ὁ αὐτὸς προ σ ω π ο π ο ι η μ ἔ ν ο ς ρύαξ ἐπιφέρει ἐφεξῆς παρὰ τῶ αὐτῶ ποιητῆ. «Ὅστις μὲ ἐξεκάλεσεν ἐκ τοῦ βράχου, φρονῶ ὅτι θὰ εἶναι ὁ ὁδηγός μου». Ἀλλὰ τὸν ρύακα τὸν ἐξεκάλεσέ τις ἐκ τοῦ βράχου. Τίς ὅμως ἐξεκάλεσε τὴν γυναῖκα ταύτην ἐκ τοῦ ἡσυχαστηρίου, ἔνθα εἶχε καταφύγει ὅπως εὔρη ἀνάπαυσιν;... Ἄν ὁ ρύαξ ὁμιλῇ οὔτω, τί θὰ εἶπῃ ὁ χεῖμαρρος, ὁ πλήθων ἐν καιρῶ χειμῶνος; Καὶ < τ ἰ θ ᾶ > εἶπῃ ὁ καταρράκτης, ὁ καταφερόμενος μεθ' ὀρμητικοῦ πατάγου ἀπὸ τοῦ ὕψους ἀποκρήμνου βράχου καὶ χυνόμενος εἰς τὴν κοιλάδα, εἰς τὴν γῆν, εἰς τὰ ὑποχθόνια; Ἀμφότεροι θ' ἀπαντήσωσιν εἰς τὴν γλῶσσάν των. Ὁ εἶς διὰ τῆς συνεχοῦς καὶ μονοτόνου ἰαχῆς του, ὁ ἕτερος διὰ τῆς καταπληκτικῆς καὶ ἀνεκφράστου βροντῆς του. Ἀνθρωπίνῃ φωνῇ δὲν δύναται νὰ ἐρμηνεύσῃ διὰ φθόγγων τί θὰ εἴπωσιν.

Ἐν τούτοις ὅτε ἡ Αὐγούστα ἠτοιμάζετο νὰ στραφῆ πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς τὸ Νεοχώριον, ἤκουσε τὸν κρότον τῆς εἰρεσίας τῆς λέμβου ἣτις εἶχε προσεγγίσει εἰς τὴν ξηράν. Ἐστράφη, ἀνεσηκώθη ἐπ' ἄκρων τῶν ποδῶν ὑπεράνω θάμνου κρύπτοντος τὴν παραλίαν καὶ παρετίρησε τὴν λέμβον. Τότε εἶπε καθ' ἑαυτήν.

— Καλὸν εἶναι, ἀφοῦ εἶναι βάρκα ἐδῶ, νὰ τὴν ναυλώσω νὰ με ὑπάγη ἐκεῖ ὅπου θέλω, καὶ νὰ μὴ κάμω τόσον δρόμον.

Καὶ ἔκραξεν.

— Ἐ, ἀπὸ τὴ βάρκα!

Οἱ δύο ἄνδρες, ὡς εἶπομεν, εἶχον ἤδη ἀποβιβασθῆ.

Ἡ λέμβος ἠτοιμάζετο νὰ ἐπανέλθῃ πρὸς τὴν βρατσέραν τῆς.

— Ποῦ ὑπάγομεν τώρα, κύριέ μου, ἠρώτησεν ὁ εἷς τῶν δύο ἀνδρῶν.

— Φαίνεσαι νὰ νυστάζῃς, Μηνᾶ, τῷ ἀπήντησεν ὁ ἕτερος. Βάστα καλά, τώρα θὰ φθάσωμεν εἰς μέρος νὰ κοιμηθῆς.

— Θὰ ἦτο καλύτερον νὰ ἐκοιμώμεθα εἰς τὴν βρατσέραν, κύριέ μου, εἶπεν ὁ Μηνᾶς. Τὸ πρῶτον εἶχαμεν καιρὸν νὰ ἔβγωμεν ἔξω.

— Δὲν ἐβαρύνθης τόσον καιρὸν νὰ κοιμᾶσαι εἰς τὴν βρατσέραν, Μηνᾶ;

— Ἐβαρύνθην, ἀλλ' αὐτὴ θὰ ἦτον ἡ τελευταία φορά.

— Ἐχε ὑπομονήν, καὶ θὰ κοιμηθῆς.

— Καὶ σιμὰ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα, ἐπανέλαβεν ὁ Μηνᾶς, εἶναι ἐπικίνδυνον ὅτι ἐβγήκαμεν ἔξω τοιαύτην ὥραν τῆς νυκτός, εἰς τόπον ὅπου ὑπάρχει πόλεμος μεταξὺ Βενετῶν καὶ Γενουαίων.

— Δὲν μᾶς μέλει, Μηνᾶ, διὰ τοῦτο. Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα οὔτε μισθωτοὶ τῶν Βενετῶν, οὔτε κατάσκοποι τῶν Γενουαίων.

— Τότε διατί νὰ μὴ μείνωμεν εἰς τὸ πλοῖόν μας;

— Παρ' ὀλίγον θὰ ἔλεγες· διατί νὰ ἔλθωμεν;

— Δὲν λέγω αὐτό.

—“Α, Μηνᾶ, Μηνᾶ. Εἰς ἐμέ εἶναι προσφιλές καὶ ἀπαίσιον ὅτι ἔρχομαι εἰς τὸν τόπον τοῦτον μετὰ τόσα ἔτη. Ἐνθυμεῖσαι, Μηνᾶ; Ἐνταῦθα ἦτο ὁ παράδεισος τῆς εὐτυχίας μου· ἀλλοίμονον! ἀλλ’ ὁ παράδεισος μετεβλήθη εἰς νεκροταφεῖον.

— Μὴ πικραίνεσαι, κύριέ μου· αὐτὸς ὁ κόσμος εἶναι μάταιος. Ἀνόητος εἶναι ὅστις περιμένει εὐτυχίαν ἐδῶ.

— Μηνᾶ, μὴ μοὶ τὸ λέγῃς αὐτό. Ἦμπορεῖ νὰ μὴ περιμένῃ εὐτυχίαν. Ἀλλὰ τιμὴν! Εἰς ἐμέ, ἡ τιμὴ μου ἦτο ἡ εὐτυχία μου. Τί ἔγινε; Ἡ εὐτυχία μου ἐτάκη, διέρρευσε καὶ συμπαρέσυρε μεθ’ ἐαυτῆς τὴν τιμὴν μου.

Καὶ ἐν τῷ μέσω τῆς σιγῆς καὶ τῆς ἐρημίας τῆς νυκτὸς ἐκείνης ἠκούσθη βαθύς, θλιβερός καὶ σπαραξικάρδιος λυγμός· ὠμοίαζε μὲ γογγυσμὸν τοῦ ἐρημικοῦ ὀρνέου. Ἦτο ἡ ἐκφραστικωτάτη λαλιά τῆς νυκτὸς ἐκείνης. Ἐφαίνετο ὅτι οἱ διάφοροι μυστηριώδεις κρότοι, ὁ φλοῖστος τῶν κυμάτων, τὸ φύσημα τῆς αὔρας, ὁ θροῦς τῶν φύλλων, ἡ μακρινὴ ἠχώ τῶν κακκαβισμῶν τοῦ νυκτεροβίου πτηνοῦ, συνηντήθησαν, ἠνώθησαν καὶ ἀπετέλεσαν ἓνα ἦχον, μίαν φωνήν, ἐν σύριγμα, ὅπερ μετεφράσθη προχειρῶς διὰ τοῦ ὀξέος καὶ αἰχμηροῦ ἐκείνου λυγμοῦ.

Ὁ ἀτυχὴς Μηνᾶς ἠναγκάσθη καὶ πάλιν ν’ ἀποσπάσῃ τὸν νυσταγμὸν του καὶ νὰ ἐξομώσῃ τὴν φιλοσοφίαν του. Ἐζήτηε λέξιν νὰ εἴπῃ, καὶ δὲν εὔρισκεν. Ἐσιώπησεν.

Ἐν τούτοις οἱ ἐν τῇ λέμβῳ ἐρέται, μετὰ τὴν ἀποβίβασιν τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν, ἠτοιμάζοντο νὰ μακρυνθῶσι τῆς προκυμαίας. Κατ’ ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἶχε παρατηρήσει τὴν παρουσίαν των ἡ Αὐγούστα καὶ ἔκραξε νὰ σταθῶσιν.

Ὁ Μηνᾶς καὶ ὁ σύντροφός του, ὅστις ἦτο ὁ Ἰωάννης Βενδίκης, εἶχον προχωρήσει βήματά τινα πρὸς τὴν ἀντίθετον διεύθυνσιν ἐκείνης, ἐν ᾗ εὐρίσκετο ἡ νέα γυνὴ καὶ εἶχον ἀνταλλάξει τὰς λέξεις, ἅς ἀντεγράψαμεν ἀνωτέρω. Ἡ φωνὴ τῆς Αὐγούστης ὅμως ἠκούσθη ὑπὸ τοῦ Μηνᾶ, εὐθύς μετὰ τὴν στιγμὴν, καθ’ ἣν ὁ Βενδίκης ἐξέπεμψε τὸν λυγμὸν ἐκείνον, τὸν τοσοῦτον θλιβερῶς ἀντηχήσαντα ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτὸς.

—“Ἦκουσε; εἶπεν ὁ Μηνᾶς σείων τὸν βραχίονα τοῦ Βενδίκη.

— Τί εἶναι Μηνᾶ; ἠρώτησεν ἐκεῖνος, ὡς νὰ ἀφυπνίσθη ἀποτόμως.

— Ἡ φωνὴ ἐκείνη, εἶπεν ὁ Μηνᾶς.

— Ποία φωνή;

— Φωνὴ γυναικός.

— Ποίας γυναικός;

— Ἄγνοῶ. Ἴδου αὕτη ἐξέρχεται ἐκ τῶν θάμνων.

Κ α ἰ ἔδειξε τὴν Αὐγούστα, ἥς τὸ χάριεν ἀνάστημα διεγράφετο ἐν τῷ σκότει.

Οἱ ἐν τῇ λέμβῳ ἤκουσαν τὴν φωνὴν τῆς νέας γυναικὸς καὶ ἐσταμάτησαν.

— Ποῖος εἶναι; ἠρώτησεν ὁ ἕτερος τῶν κωπηλατῶν.

Ἡ γυνὴ ἐτάχυνε τὸ βῆμα καὶ ἔφθασε μετ' ὀλίγον εἰς τὸν αἰγιαλόν. Τότε παρατήρησε καὶ τοὺς δύο ἄνδρας οἵτινες εἶχον μακρυνθῆ ἀπὸ τῆς παραλίας, καὶ ἐστάθησαν. Ἐφαίνοντο δὲ ἐστραμμένοι πρὸς αὐτήν. Ἡ Αὐγούστα ἐνόησεν ὅτι εἶχον ἀκούσει τὴν φωνὴν τῆς. Σελήνη δὲν ὑπῆρχεν, ἀλλ' ἦτο τοσοῦτον λαμπρὰ ἀστροφεγγιά, ὥστε ἠδύνατό τις νὰ διακρίνη καλῶς τὰ ἀντικείμενα εἰς ἀπόστασιν βημάτων τινῶν.

Ἡ Αὐγούστα εἶπε μὲ ταπεινὴν φωνὴν πρὸς τοὺς δύο ἐρέτας.

— Ἀπὸ ποῖον πλοῖον εἴσθε;

— Εἴμεθα ἀπὸ ἓν πλοῖον, ἀπήντησαν ἐκεῖνοι.

— Ἀπὸ τὸν Βενετικὸν στόλον;

— Ὅχι.

— Ἀπὸ ἐμπορικὸν πλοῖον;

— Ναί.

— Ἡμπορεῖτε νὰ μοὶ κάμετε μίαν χάριν;

— Ποίαν;

— Νὰ μὲ πάρητε εἰς τὴν λέμβον σας;

— Καὶ διὰ ποῦ;

— Θὰ σᾶς εἶπω.

— Εἰπέ μας το ἀμέσως.

— Νὰ μὲ ὑπάγετε εἰς τὴν ναυαρχίδα.

— Εἰς τὴν ναυαρχίδα;

— Ναί, εἰς τὴν ναυαρχίδα τοῦ Βενετικοῦ στόλου.

Οἱ δύο ἄνδρες παρετήρησαν ἀλλήλους μετ' ἀπορίας καὶ ὁ μὲν εἷς εἶπεν·

— Ἀδύνατον.

Ὁ δ' ἕτερος εἶπε:

— Μὲ ποίους ὄρους;

— Θὰ σᾶς δώσω ὅσα χρήματα ἔχω ἐπάνω μου, δύο δακτυλίδια χρυσᾶ, μίαν χρυσῆν πόρπην, τὰ ἐνώτιά μου, ὅλα μου τὰ κοσμήματα, ἀπήντησεν ἡ γυνὴ μετὰ προθυμίας καὶ ταχύτητος.

Ἀκούσας τὰς προτάσεις ταύτας ὁ δεύτερος τῶν δύο ἐρετῶν δὲν ἐδίστασε καὶ εἶπε.

— Ἐμβα μέσα.

Ὁ δὲ πρῶτος ἀντεῖπε.

— Καλέ, τί λέγεις, Νάσο; Θέλεις νὰ < μ ᾶς > πιάσουν οἱ Βενετοὶ καὶ νὰ μᾶς δώσουν δῶρον εἰς τὸν κόμητα Σανοῦτον; Ἄλλὰ δὲν ἤξεύρεις ὅτι θὰ μᾶς κρεμάσῃ, χωρὶς νὰ εἶπῃ εὐχαριστῶ; Διότι δὲν ἔχει τί ἄλλο νὰ μᾶς κάμῃ.

Τὰς λέξεις ταύτας ἀπήγγειλε μεγαλοφώνως ὁ εἷς τῶν ἐρετῶν, εἰς τρόπον ὥστε πρέπει νὰ ἔφθασαν εἰς τὰ ὦτα τῶν δύο ἀνδρῶν τῶν ἰσταμένων ἀπωτέρω τῆς παραλίας,

Ὁ δ' ἕτερος ἀπήντησε:

— Μὴ φωνάζῃς τόσο, Κράμπη, καὶ μὴν εἶσαι τόσο ἀνόητος. Δὲν πιστεύω νὰ μᾶς κρεμάσῃ τόσο εὐκόλως, ἀφοῦ δὲν θὰ κουβαλήσωμεν ἄλλο φορτίον παρὰ μίαν γυναῖκα.

— Μὴ φοβεῖσθε τίποτε, εἶπεν ἡ νέα γυνή. Ὅσον διὰ τοῦτο, ἐγὼ σᾶς ἐγγυῶμαι ὅτι δὲν θὰ κινδυνεύσῃτε τίποτε.

Ὁ εἷς τῶν δύο ἀνδρῶν, ὅστις εἶχε πεισθῆ ἤρχισε νὰ ἐλαύνη τὴν ἐτέραν τῶν κωπῶν, ὅπως πλησιάσῃ τὸ ἀκάτιον εἰς τὴν προκυμαίαν, ὁ δ' ἕτερος ἔμενεν ἀναποφάσιτος.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Ἰωάννης Βενδίκης εἶχε παρατηρήσει τὸ βάδισμα τῆς γυναικὸς ἐκείνης καὶ τῷ ἐνεποιεῖ ἐντύπωσιν. Εἶχεν ἀκούσει τὴν φωνὴν τοῦ Κράμπη, ἀνθισταμένου εἰς τὸν σύντροφόν του, ἐξ ἧς εἶχε σημειώσει μόνον τὴ λέξιν κόμης Σανοῦτος!

— Σανοῦτος! εἶπεν ὁ Βενδίκης μηχανικῶς. Πάλιν αὐτὸ τὸ ὄνομα! Ἀλλὰ ποία εἶναι ἐκείνη ἡ γυνή;

— Ἐκείνη ἡ γυνή, ἐψιθύρισεν ὁ Μηνᾶς ὡς κενὴ ἠχώ!

— Ποία εἶναι; ἐπανέλαβεν ὁ Ἰωάννης.

— Ποία εἶναι; εἶπε καὶ ὁ Μηνᾶς.

— Τὸ βάδισμα ἐκεῖνο! Μοὶ εἶναι γνωστόν.

— Σοὶ εἶναι γνωστόν;

— Ποῦ ὑπάγει αὐτὴ ἡ γυνή;

— Τοιαύτην ὥραν τῆς νυκτός;

— Θεέ μου! οἴκτειρον.

— Ἦκουσες τὴν φωνὴν τῆς; εἶπεν ὁ Μηνᾶς.

— Ὅχι.

— Ἐγὼ τὴν ἤκουσα.

— Καὶ ποία ἦτο;

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ παραστήσω.

Ἐν τούτοις τὸ ἀκάτιον εἶχε προσεγγίσει εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἡ γυνὴ ἔμελλε νὰ ἐπιβιβασθῆ.

— Ἐμβὰ κυρία, εἶπεν ὁ Νάσος· θὰ μᾶς δώσης τὰ χρυσᾶ κοσμήματα ὅπου μᾶς ἔταξες.

— Θὰ σᾶς τὰ δώσω, ἀπήντησεν ἡ γυνή.

Ὁ Νάσος τῆ ἔτεινε τὴν χεῖρα καὶ ἐπέβη τῆς λέμβου.

— Τραβᾶτε τώρα, εἶπεν ἡ νέα γυνή, διευθύνουσα ἀνήσυχον βλέμμα πρὸς τὸ μέρος τοῦ Μηνᾶ καὶ τοῦ Βενδίκη.

— Εἰς μισὴν ὥραν, κυρία, θὰ φθάσωμεν, εἶπεν ὁ Νάσος.

— Ποῖοι εἶναι ἐκεῖνοι; ἠρώτησε δεικνύουσα τοὺς δύο ἄνδρας.

— Εἶναι καλοὶ ἄνθρωποι, κυρία, εἶπεν ὁ Νάσος· ἔταξίδευσαν μαζί μας καὶ τώρα τοὺς ἀπεβιβάσαμεν εἰς τὴν ξηρὰν.

— Καὶ διατί ἔρχονται πρὸς τὰ ἐδῶ;

— Δὲν ἤξεύρω· φαίνεται ὅτι σᾶς εἶδαν καὶ παρεξενεύθησαν.

— Διατί νὰ παραξενευθοῦν; εἶπεν ἡ Αὐγούστα· ἀλλ' ἔχεις δίκαιον· καὶ σεῖς ἀκόμη θὰ παραξενεύεσθε. Μὲ βλέπετε ὅπου ἦλθα τόσον νύκτα ἐδῶ, ἀλλ' εἶναι σιμὰ ἡ κατοικία μου· ἔχω ἀδελφὸν εἰς τὴν ναυαρχίδα καὶ ἔμαθα ὅτι εἶναι ἀσθενής. Ἦτον ἀνάγκη νὰ ὑπάγω, διότι τὸν ἔχω μόνον.

— Αὐτὸ θὰ εἶναι βεβαίως, κυρία, εἶπεν ὁ Νάσος· ἀλλ' ἡμεῖς δὲν σᾶς ἠρωτήσαμεν.

Ὁ Βενδίκης καὶ ὁ Μηνᾶς εἶχον τῷ ὄντι γυρίσει καὶ ἐπλησίασαν πρὸς τὴν παραλίαν, ἐνῶ ἡ λέμβος ἀπεμακρύνετο.

— Τρέμω, Μηνᾶ, ἔλεγεν ὁ Ἰωάννης.

— Τί ἔχεις, κύριέ μου;

— Κατάρρα!

— Τί εἶναι;

— Εἶναι αὐτή.

— Ποία αὐτή;

— Εἶναι ἐκείνη, Μηνᾶ.

— Πῶς τὸ ἤξεύρεις;

— Ποία ἄλλη θὰ εἶναι;

— Νὰ φωνάξωμεν τὸν Νάσον ὀπίσω, εἶπεν ὁ Μηνᾶς· θέλεις;

— Ὅχι, Μηνᾶ, εἶναι ἀνωφελές.

— Διατί;

— Δὲν πρέπει.

— Ἀλλὰ θὰ τήκεσαι, κύριέ μου, ἀδίκως. Βεβαιώσου τουλάχιστον ἂν εἶναι αὐτή!

— Εἶμαι βεβαιωμένος, Μηνᾶ.

— Καὶ ποῦ ὑπάγει;

— Εἰς τὸν τόπον τῆς δυστυχίας βεβαίως. Ναί, τοῦτο εἶναι ἡ μεγίστη δυστυχία μου. Οὐδέποτε ὑπέφερα τόσον. Καὶ ἐγὼ ἐνόμιζον ὅτι εἶχον κενώσει ὀλόκληρον τὸ ποτήριον. Δὲν ἠδυνάμην νὰ προῖδω τὴν δυστυχίαν ταύτης τῆς νυκτός.

— Τί λέγεις;

— Ναί, τώρα δὲν φοβοῦμαι πλέον· ὅ,τι ἦτο γραπτὸν ἐπληρώθη. Οὐδὲν ἄλλο μένει ἢ ὁ θάνατος.

— Καὶ ὅμως, ἴσως ἐδῶ νὰ ἠδυνάμεθα νὰ προλάβωμεν μίαν δυστυχίαν, εἶπεν ὁ Μηνᾶς. Ἄν ἐπλησιάζομεν αὐτὴν τὴν γυναῖκα! Ἄν ἐγνωρίζομεθα μὲ αὐτήν!

— Ὅχι, ὄχι· ἐνθυμεῖσαι τί σοι εἶπα· νὰ παρακολουθῶμεν καὶ νὰ μὴ προτρέχωμεν. Θ' ἀκολουθήσωμεν λοιπόν! Ἔλα μαζί μου Μηνᾶ.

Τὸ ἀκάτιον ἔπλεε παρὰ τὸν αἰγιαλὸν κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς, ἦν ἐμελλε νὰ κάμψη καὶ οὕτω νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ἕτερον λιμένα, ἐν ᾧ ἦτο ὠρμισμένος ὁ στόλος. Ὁ Βενδίκης καὶ ὁ Μηνᾶς ἠκολούθησαν τὴν παραλίαν ὁδὸν καὶ βαδίζοντες ἐπὶ τῆς ἄμμου ἠκολούθουν τὸν πλοῦν αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἔφθασαν εἰς μέρος, ὅπου ὑπῆρχον βράχοι δύσβατοι καὶ ἡ κλιτὺς καθίστατο ἀπόκρημνος.

— Πῶς θὰ προχωρήσωμεν ἐδῶ, κύριέ μου; εἶπεν ὁ Μηνᾶς.

— Ἔλα ἀπὸ ἐδῶ, Μηνᾶ, εἶπεν ὁ Βενδίκης, γνωρίζω καλῶς ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη. Σὺ βλέπω τὰ ἐλησμόνησες.

Καὶ εἰσῆλθον εἰς πλαγίαν ἀτραπὸν διασχίζουσαν κατὰ πλάτος τὴν ἀκτὴν καὶ ἄγουσαν εἰς τὸν λιμένα.

Ἐν τούτοις ἡ νέα γυνὴ ἔβλεπεν ἀνησύχως τὴν κατασκοπείαν, ἦν οἱ δύο ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἐφαίνοντο ἐξασκοῦντες ἐπ' αὐτῆς.

— Διατί μᾶς ἀκολουθοῦν οἱ δύο οὗτοι; εἶπε πρὸς τοὺς κωπηλάτας.

— Ἐκινήθη ἡ περιέργειά των, κυρία, ἀπήντησεν ὁ Νάσος. Ἄλλ' ἰδοῦ, τώρα ἤλλαξαν δρόμον. Δὲν μᾶς ἀκολουθοῦσι πλέον. Φαίνεται ὅτι ἤϊραν βράχους ἀδιαβάτους ἐνώπιόν των.

Ὅτε ὁ Μηνᾶς καὶ ὁ Βενδίκης ἔφθασαν εἰς τὸν λιμένα καὶ εἶδον ἀντικρὺ των τοὺς ὑψιτενεῖς ἰστοὺς τῶν γαλερῶν τοῦ Βενετικοῦ στόλου διαγραφομένους ἐπὶ τοῦ βαθυκυάνου καὶ κατηστερωμένου στερεώματος, ἡ λέμβος δὲν εἶχεν ἀναφανῆ ἀκόμη. Παρῆλθε χρόνος τις, ὅστις ἐφάνη μακρὸς εἰς ἀμφοτέρους, καὶ δὲν ἀνεφαίνετο. Ἐπρόκειτο νὰ κάμψη τὴν ἄκραν καὶ ἦτο εὐλογος ἡ βραδύτης αὐτῆς. Ἄλλ' ὁ Βενδίκης καὶ ὁ Μηνᾶς ἀνυπομόνουν. Ὁ δεῦτερος μάλιστα ἐξέφρασεν ὑπόνοιάν τινα.

— Καλὰ ἔλεγα ὅτι ἠδυνάμεθα νὰ προλάβωμεν δυστυχίαν. Τίς ἠξεύρει τί συνέβη εἰς τὴν λέμβον, μεταξύ δύο ἀνδρῶν καὶ μιᾶς γυναικός;

—“Οχι, Μηνᾶ, μὴν ἀνησυχῆς περὶ τούτου. Ἄλλως δέ, οὐδὲν εἶναι χειρὸν τῆς πραγματικότητος.

Τὸ οὗτο μεθερμηνευόμενον ἐσήμαινεν· «οὐδεμία δυστυχία εἶναι μεγαλυτέρα ἐκείνης ἣτις με ἐπληξεν ἤδη».

Παροῦ ἦλθεν εἰσέτι χρόνος τις, καὶ ἡ λέμβος ἀνεφάνη. Ἡ Αὐγούστα ἐκάθητο ἐν τῇ πρύμνῃ συνησπυρωμένη, τυλιγμένη εἰς τὸ σάλι τῆς καὶ οἱ δύο ἄνδρες ἐκωπηλάτουν.

Τὸ διεννοεῖτο ἄρα ἡ γυνὴ αὕτη κατ’ ἐκείνην τὴν στιγμὴν; Ὑπόνοιά τις προσέβαλε τὸ πνεῦμά της. Ὁ εἷς τῶν δύο ἐκείνων ἀνδρῶν τῶν παρακολουθούντων τὴν λέμβον ἴσως ἦτο ὁ σύζυγός της. Τῇ ἐφαίνετο ἀπίθανον, ἀλλ’ οὐχὶ ἀδύνατον. Ἡ ἰδέα αὕτη τῇ ἐπῆλθεν, ὡς φάντασμα μὴ περιμενόμενον, ὡς ἀνάμνησις ταφεῖσα πρὸ πολλοῦ. Ὑπῆρχεν ἐν τοῖς ἐρειπίοις τῆς καρδίας ἐκείνης τόπος διὰ τὸν σύζυγόν της; Ὡ ναί, πόσα κρύπτουσι τὰ ἐρείπια! Καὶ ἔπειτα ὑπὸ τὰ συντρίμματα τῆς καρδίας, ὑπῆρχε τὸ σκοτεινὸν ἄντρον τῆς συνειδήσεως. Τὸ ἄντρον ἐκ εἵναι, ἐν ᾧ κατοικεῖ ἡχώ τις. Ἡ ἡχώ αὕτη, ὅσον καὶ ἂν πιεσθῇ, ὅσον καὶ ἂν συμπνιγῇ, λαλεῖ πάντοτε, καὶ σπανίως ἐπιστομίζεται. Τὸ ἄντρον τοῦτο, φεῦ! ὑπῆρχεν ἐν τῷ κοίλῳ τοῦ στήθους τῆς γυναικὸς ταύτης. Ποῦ διευθύνετο ἡ γυνὴ αὕτη καὶ τί ἐσκοπεῖ; Ὑπάρχει βῆμα ὀλισθηρότερον τούτου; Ὑπάρχει κρημνὸς κατωφερέστερος; Ἀλλ’ ἡ Αὐγούστα εἶχεν ἀπὸ πολλοῦ καταμετρήσει τὸν κρημνὸν τοῦτον, καὶ δὲν ἐπτοεῖτο ἐξ αὐτοῦ. Εἶχε μάθει ἤδη νὰ περιφρονῇ ἑαυτὴν καὶ ἔρριπτεν εὐκόλως πέπλον ἐπὶ τῆς διανοίας της.

Εἶχεν ἄρα φυσικὸν τι ὁ ἔρωσ τῆς Αὐγούστης; Ἄγνοῶ. Κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἡδύνατο νὰ νομισθῇ ὡς προερχόμενος ἐξ ἐπιδῶν καὶ ὡς ἔργον βασκανίας καὶ μαγείας, ὡς καὶ ἐνομίσθη. Καὶ θὰ ἦτο εὐτύχημα ἂν ἡ ἐρμηγεία αὕτη ἦτο καὶ εἰς ἡμᾶς δυνατή. Ἀλλὰ προφανῶς διατάρ αἱ εἰς τις ἀνεξήγητος εἶχε συμβῆ ἐν τῇ φαντασίᾳ αὐτῆς. Πρὶν ἢ γνωρίσῃ τὸν Βενετόν, ἔζη εἰρηνικῶς καὶ οὐδ’ ἠρώτα ἑαυτὴν ἂν ἦτο εὐτυχής. Εἶχε μόλις νυμφευθῆ πρὸ δύο ἐτῶν. Ὁ σύζυγός της ἦτο ἀνὴρ κατὰ πάντα λόγον ἄξιος συμπαθείας. ἦτο γενναῖος καὶ ἐνάρετος. ἦτο κατὰ πέντε ἔτη πρεσβύτερος αὐτῆς, δεκαοκταετοῦς οὔσης κατὰ τὸν γάμον. Ὡς ἀνὴρ ἦτο ὠραῖος· εἶχεν οὐχὶ κανονικοὺς τοὺς χαρακτήρας, τὸ βλέμμα ἀστράπτον καὶ τὴν ἐπίδερμίδα μελαγχροινὴν. Ἐδέσποζε τοῦ οἴκου καὶ ἐδεσπόζετο ὑπὸ τῆς γυναικὸς. Τὴν ἠγάπα ὡς ἡδύνατο νὰ τὴν ἀγαπήσῃ, μετ’ εὐσεβοῦς ἔρωτος. Αὕτη δὲ ἦτο τιμία γυνή. ἦτο περιπαθής, τρυφερά, συνετὴ καὶ φιλάνθρωπος. Οὐδέποτε ἡδύνατο νὰ παρεκτραπῇ. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἠθελε τὴν νομίσει τις ὡς τὴν μόνην θυγατέρα τῆς θεᾶς Ἑστίας, συνελθούσης μετ’ εὐτυχοῦς τινος οὐκ ἐπισημοῦ. Τίς ἡδύνατο νὰ τὴν ἀποπλανήσῃ; Νύκτα τινὰ ὁ σύζυγός της εἶχεν εἰσαγάγει ξένον τινὰ εἰς τὴν οἰκίαν. Ὁ ξένος οὗτος τὴν εἶδε διαβαίνουσαν, καὶ χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ μετὰ βεβαιότητος τίς ἦτο, τὴν παρηκολούθησεν. Ἀνέβη κατόπιν αὐτῆς εἰς τὸν ἀρχαῖον ἐκεῖνον πύργον, τὸν ἔχοντα τοσοῦτον φανταστικὴν φήμην. ἦτο περὶ τὰ μεσάνυκτα, ἦτο ἡ ὥρα τῶν φασμάτων καὶ τῶν ἐρώτων· τὴν εἶδε· τῇ ἐπροξένησε τρόμον, τῇ ἐνεποίησε συμπάθειαν. Ἠράσθη αὐτῆς. Συνέλαβε τὸ σχέδιον τοῦ νὰ τὴν ἀπαγάγῃ. Ἐξετέλεσε τὸ σχέδιον τοῦτο. Τὴν ἀπῆγαγε χωρὶς νὰ ἔχη βεβαιότητα ὅτι ἠγαπᾶτο. Ἠξευρε μόνον ὅτι τὴν ἠγάπα ἐμμανῶς. Τίς ἡδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι αὕτη, καίπερ διὰ τοῦ δόλου ἀπαχθεῖσα ὑπ’ αὐτοῦ, ἔμελλεν οὐχὶ νὰ τὸν ἀποστραφῇ, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀγαπήσῃ; Καὶ ὅμως τὸν ἠγάπα ἤδη. Δὲν εἶναι ταῦτα μυστήρια; Ἀλλ’ ὄχι, δὲν εἶναι μυστήρια. Εἶναι ἡ αἰωνία τάσις τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας εἰς τὸ ν’ ἀγαπᾶ πᾶν τὸ μισητόν. Μὴ ἀνακράξητε κατὰ τῆς βλασφημίας ταύτης, δὲν εἶναι βλασφημία. Εἶναι ἀλήθεια. Ἐρευνήσατε ὑμᾶς αὐτούς. Οὐδεὶς ἔχει πεποιθησιν πρὸς πάντα, ὅσα λέγετε ἐκτὸς τοῦ στόματος. Ὅσα λέγετε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ἐκεῖνα εἶναι ἀληθῆ. Τίς ἀγαπᾶ τὴν ἀρετήν; Οὐδεὶς. Πάντες ἀγαπᾶτε τὴν κακίαν.

Οὐχὶ μόνον τὴν ἀγαπᾶτε, ἀλλὰ τὴν θαυμάζετε. Οὐχὶ μόνον τὴν θαυμάζετε, ἀλλὰ τὴν θυμιᾶτε. Καλῶς ἔχει. Οὐδεὶς φθόνος. Οὐδόλως μᾶς ἐνδ *ι α φ έ ρ ε ι* τοῦτο. Ἄλλως δέ, ἀρκεῖ ὅτι πάντες, ὡς πρὸς τοῦτο ἔχομεν ἀποχρῶντας λόγους ἵνα θαυμάζωμεν ἡμᾶς αὐτούς.

Ἐπέστη ὁ καιρὸς τῆς αὐτολατρείας καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι θρησκείαι κατηργήθησαν. Ἄρκεῖ νὰ τρέφη τὰ πάθη του ἕκαστος, καὶ πρὸς τί χρησιμεύουσιν αἱ ἄλλαι λέξεις;

Ἐν τούτοις ἡ ἀτυχὴς Αὐγούστα δὲν εἶχε πάθη οὐδ' ἔτρεφε τοιαῦτα. Ἦτο ἀθῶα. Ἀλλὰ ποία βάσκανος μοῖρα, παρέστησεν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν της τὸν Βενετὸν ἐκεῖνον; Οὗτος τὴν ἐκυρίευσεν ὡς ἐξ ἐφόδου, τὴν ἔλαβεν ἄνευ ὄρων. Τὴν ἠχμαλώτισε χωρὶς νὰ δέχεται λύτρα. Αὐτὴ ἔθαψε πᾶσαν ἀνάμνησιν, ἐπέβαλε σιγὴν εἰς πᾶσαν τύψιν, καὶ ἦτο εὐτυχὴς νὰ μένη παρ' αὐτῷ. Ἄλλ' ἐντὸς ὀλίγου ἐνόησεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ πληρώσῃ τὸ κενὸν καρδίας πλεούσης ἐν τῷ ἀχανεῖ καὶ ἀκούσης. Ἐνόησεν ὅτι ἐκεῖνος ἦτο ἄπιστος, ὅτι δὲν ἠγάπα, ὅτι ἐφέρετο *π α ν τ α χ ό σ ε*. Τότε δὲν ἠδύνατο νὰ μένη παρ' αὐτῷ, δὲν ἠδύνατο ὡσαύτως νὰ ἐπανέλθῃ πρὸς τὸν σύζυγόν της. Ποῦ νὰ καταφύγῃ; Πᾶσαι αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι πρὸς αὐτήν. Ὑπῆρχε κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους μία πύλη εὐρύχωρος, πανδέγμων, ἐν κοῖλον ἀμέτρητον.

Ἦτο τὸ μοναστήριον. Διηθύνθη ἐκεῖσε, ἐλπίσασα ὅτι ἔμελλε νὰ λησμονήσῃ τὸν κόσμον καὶ ὅτι θὰ ἦτο εὐτυχὴς ἐν τῇ μοναξίᾳ της. Ματαίᾳ ἦτο ἡ ἐλπίς αὕτη. Ἡ ἀτυχὴς Αὐγούστα ἦτο τοῦ λοιποῦ προωρισμένη νὰ εἶναι θῦμα δύο ἀντιθέτων ἀναμνήσεων, ὧν ἡ μία τὴν ἠπειλεῖ *κ α ι ἡ ἄλλη* τὴν ἐβασάνιζεν. Ἡ μὲν ἦτο τύραννος, ἡ δὲ διώκτης. Ἠγωνίσθη, ἀντέστη, ἐβασανίσθη, ἐμαρτύρησεν. Εἰς μάτην. Ἡ Αὐγούστα ἐξήντησε πᾶν μέσον. Ποῦ νὰ καταφύγῃ τοῦ λοιποῦ, ἀφοῦ τὸ ἄσουλόν της θρησκείας ἦτο ἀνεπαρκὲς πρὸς αὐτήν;

Τ ό τ ε συνέβη ἐν τῇ ψυχῇ τῆς γυναικὸς ταύτης γενικὴ ἀναστάτῳσις. Ἦτό τι ὡς μετανάστευσις τοῦ λογικοῦ, ὡς προσωρινὸς θάνατος. Ἀπεφάσισε νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὴν ὡς προσκαίρως νεκράν, περιμένουσα τὴν ὀριστικὴν νέκρωσιν. Καὶ ἐπειδὴ παρὰ πᾶσαν ταύτην τὴν ἐνδόμυχον ἀνατ *ρ ο π ῆ ν*, οὐχ ἦττον ἐξηκολούθει νὰ ζῆ εἰσέτι, ἡ δὲ ζωὴ εἶναι ἐν χώρῳ, μὴ δυναμένη νὰ ζήσῃ ἐν τῷ στενῷ αἰθέρι τοῦ μοναστηρίου, ὅπου εἶχε καταφύγει ὡς εἰς προσωρινὸν τάφον, μὴ ἀνεχομένη τοῦ λοιποῦ νὰ ζῆ ἐν αὐτῷ, ἐσκέφθη, — ἀλλ' οὐχί, δὲν ἐσκέφθη, μᾶλλον ἐξ ὀρμεμ *φ ύ τ ο υ* ἠσθάνθη— νὰ καταφύγῃ... ποῦ; Ἀκριβῶς ἐκεῖ, ὅθεν προήρχετο πᾶσα ἡ δυστυχία της. Καὶ ἐγερθεῖσα τὴν νύκτα, διότι ἡ νύξ εἶναι ἡ σκοτεινὴ καὶ ἀπαισία σύμβουλος τῶν δυστυχῶν, κατὰ τὴν νύκτα δὲ ἡ φαντασία πολλαπλασιάζεται, τὸ δὲ λογικὸν ἀποδημεῖ εἰς τὴν χώραν τῶν ὀνείρων — νύκτα καθ' ἣν δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ὑποφέρῃ ἑαυτήν, ἐγερθεῖσα, λέγω, ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν ἐκείνου. Ὁμοίαζε μὲ τὸν ἄσωτον ἐκεῖνον τῆς Παραβολῆς, ὅστις «ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν». Ἄλλ' οὐχί, ἡ Αὐγούστα δὲν μετέβη εἰς μεμακρυσμένον τόπον. *Τ ο ὑναντίον*· ἀπῆλθεν εἰς μέρος ἐγγὺς κείμενον. Ἀλλὰ φεῦ, ἡ Αὐγούστα πρὸ πολλοῦ ἀπεδήμει. Καὶ δὲν ἔχρηζε μακρᾶς ὁδοιπορίας, ὅπως ἀπομακρυνθῆ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ εὐρίσκετο. Εἶχεν ἐπανέλθει μάλιστα ἀρτίως εἰς τὸν τόπον, ὅστις ἦτο μάρτυς τῆς ἀρχαίας εὐτυχίας της καὶ τῆς μοιραίας ἐκείνης λιποταξίας. Ἄλλ' ἀπεδήμει, ἡ δυστυχὴς Αὐγούστα, ἀπεδήμει εἰς χώραν μακράν.

Οἴμοι! ὅτε ἐπανῆλθεν εἰς τὴν νῆσον ταύτην, εἰς τὴν σκηνὴν τῆς ἀθῶας ἐκείνης καὶ μακαρίας διαγωγῆς! Ποίαν συγκίνησιν ὑπέστη ἄρα ἡ Αὐγούστα; Πόσους σπαραγμοὺς ἠσθάνθη ἐντὸς της; Φεῦ, ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, πᾶς βράχος ἦτο ἄφωνος θεατῆς τῆς ἀγνῆς ἐκείνης εὐτυχίας. Ἐν τῇ παραλίᾳ

ταύτη, πᾶν κῦμα ἦτο λάλος μάρτυς τῆς σεπτῆς ἐκείνης ἀθωότητος. Καὶ τί ἡδύνατο ἡ Αὐγούστα ν' ἀπολογηθῆ πρὸς τοὺς ἀφώνους τούτους μάρτυρας; Καὶ πῶς ἡδύνατο νὰ σιγήσῃ πρὸς τοὺς ψιθυρίζοντας τούτους καταμηνυτάς; Τί ἡδύνατο ν' ἀντείπῃ; Οὐδέν, ἐσιώπησε. Καὶ διότι ἐσιώπη, καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ λαλήσῃ, ἦτο ἐπόμενον ὅτι ἔμελλε νὰ συμβῆ ἔκρηξις ἐν αὐτῇ. Ἡ ἔκρηξις αὕτη ἦτο ἀφευκτος. Ἡ ἔκρηξις αὕτη συνέβη.

Τοῦ λοιποῦ ἡ Αὐγούστα περὶ οὐδενὸς ἐμερίμνα πλέον. Ἦρκει ὅτι ἦτο καταδεδικασμένη νὰ ζῆ, σύρουσα τὸ ἄχθος τοῦ βίου, ὡς θῦμα ὄπερ ἐζήτει μέρος ἵνα θάψῃ, μέρος μὴ φωτιζόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Διότι δὲν εἶχε «μοῖραν εἰς τὸν ἥλιον», κατὰ τὴν παροιμίαν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι '

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Α

Ὁ κόμης Σανοῦτος εἶχε φθάσει εἰς Νάξον ἡμέραν τινὰ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου.

Πᾶσαι σχεδὸν αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου εἶχον ὑποταχθῆ. Ἄλλως δέ, οὐδὲν καλύτερον ἐζήτουν ἢ νὰ εὐρωσίν τινα, εἰς ὃν νὰ ὑποταχθῶσιν. Ὡς φαίνεται ἡ δουλεία εἶναι πάντοτε προτιμότερα τῆς ἀναρχίας, ὅπως ἡ λέπρα εἶναι προτιμότερα τῆς πανώλους. Οὐδεὶς ὑπῆρχε πλέον δεσπότης διὰ τὰς νήσους. Διότι πᾶσα χώρα ἐν τῇ Ἀνατολῇ εἶχε πέσει εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τυχόντος. Ἡ Κωνσταντινούπολις ἀνήκεν ἀπὸ πολλοῦ εἰς τοὺς Φράγκους. Οἱ δὲ Βενετοὶ ἦσαν συνάρχοντες αὐτῶν. Ὑπῆρχεν ἐν Κωνσταντινουπόλει εἷς βασιλεὺς Φράγκος καὶ εἷς ἀρμοστής τοῦ Δόγη τῆς Βενετίας. Ἄδηλον πῶς συνεβιβάζοντο πάντα ταῦτα. Ὑπῆρχε πρὸς τούτους ἐν αὐτῇ εἷς Πατριάρχης ὀρθόδοξος, ἕτερος ἡμιορθόδοξος καὶ ἡμιλατῖνος, ἕτερος καθαρῶς παπιστής, καὶ τέταρτος ἐκ Βενετίας διοριζόμενος, ὁ Θωμᾶς Μοροζίνης, ἃν δὲν ἀπατῶμαι. Ὡστε οἱ τέσσαρες οὗτοι ἀρχιποίμενες ἤρκουν ἵνα ποιμαίνωσιν οὐχὶ μόνον τὰ πρόβατα καὶ τὰ ἐρίφια, ἀλλὰ καὶ τὰς ὄρνιθας καὶ τὰς χῆνας προσέτι. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐτρέφοντο κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἐν τῇ πόλει τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τὰ τέσσαρα ταῦτα εἶδη τῶν ζώων, ὅπως σήμερον οἱ κύνες εἶναι ἐν πλειονοψηφίᾳ ἐν αὐτῇ, ἀπολαύοντες προνομίων μακαριότητος, καὶ τιμώμενοι ὡς ἅγιοι παρὰ τοῖς Μουσουλμάνοις. Ὑπῆρξε δὲ εὐτύχημα ὅτι ἀνεφάνησαν οἱ Μουσουλμάνοι, καὶ ἐκυρίευσαν ἐπὶ τέλους τὴν πόλιν ταύτην, ἀφοῦ εἶχεν ἀποδειχθῆ ὅτι οἱ τῆς κατέχοντες αὐτὴν διηροῦντο εἰς τέσσαρα στρατόπεδα καὶ ἐξεπροσώπων τέσσαρα εἶδη ζώων. Καὶ ἂν προσθέσωμεν εἰς ταῦτα τὸν λέοντα τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ὅστις ἦτο ζῶον πανίσχυρον καὶ ἐβρυχᾶτο ἐπὶ πέντε καὶ ἕξ αἰῶνας λίαν κραταιῶς, ἐωσότου ἐψόφησε, καὶ ἐκ τοῦ δέρου τὸς του κατεσκευάσθησαν τέσσαρα ἢ πέντε κράτη, τότε τὰ ζῶα ἐκεῖνα, τὰ ἐκπέμποντα διαφόρους φωνάς, ὡμοίαζον πρὸς τοὺς «μυκωμένους θεοὺς», the bleating gods, καθὼς λέγει ὁ Μίλτων, οἵτινες ἐψόφησαν, καὶ κατόπιν τούτων ἦλθεν ὁ χριστιανισμός. Οὕτως ἦλθον οἱ Τοῦρκοι κατόπιν τοῦ ἀγόνου καὶ μακροῦ ἐκείνου ἀνταγωνισμοῦ, οὗ κονίστρα ἦτο ἡ Ἀνατολή τότε. Σήμερον ὅμως ἂν ψοφήσῃ ὁ «ταυροκύων» δὲν βλέπομέν τινα ὅστις νὰ φιλονικήσῃ τὸ ἄθλον τῆς οἰκουμένης πρὸς τὸν «ἐρυθρὸν χοῖρον», διότι οὗτος πιθανὸν νὰ συμβιβασθῆ εἰρηκῶς πρὸς τὴν «κίσσαν», τὴν λαλοῦσαν ποικίλας φωνάς καὶ παίζουσαν διάφορα ὄργανα. Ἄλλ' ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ προκείμενον.

Τὸν Σανοῦτον εἶχον ἀκολουθήσει εἰς τὴν ἐκστρατείαν πολλοὶ εὐπατρίδαι, οἷον ὁ Μαρίνος Δάνδολος, ὁ Λεονάρδος Φόσκολος, ὁ Ἰάκωβος Βαρότσης, ὁ Ἰωάννης Κουϊρίνης, ὁ Φιλόκαλος Ναυϊγαλιούζος, ὁ Ἀνδρέας Γίζης, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰερεμίας καὶ ἄλλοι. Εἴπομεν ὅτι αἱ πλεῖστα τῶν νήσων ὑπετάχθησαν ἄνευ ἀντιστάσεως, καὶ ἦτο ἐπόμενον, διότι οὐδεὶς ἐκ τῶν κατοίκων ἦτο ἐν

θέσει νὰ διοργανώσῃ καὶ νὰ διευθύνῃ ἀντίστασιν. Ἄλλ' ἐν Νάξῳ οἱ Γενουαῖοι, οἱ ἀγαθοὶ ἐκεῖνοι πειραταὶ οἵτινες ἤρχον ἐξωδίκως τῆς Μεσογείου, εἶχον καταλάβει τὸ φρούριον, ἐν ἐκ τῶν ὀλίγων, ἅτινα οἱ Βυζαντινοὶ εἶχόν ποτε κτίσει. Λοιπὸν ὁ Σανοῦτος ἀπήντησεν ἀντίστασιν ἐνταῦθα. Καὶ τῷ ἐφάνη τοῦτο ὡς παίγνιον τῆς Μοίρας, ὡς ἀκουσία ἐκδίκησις τοῦ ἐδάφους ἐκείνου, πρὸς ὃ τὸν συνώδευεν, ἢ μᾶλλον, ἀφ' οὗ τὸν ἀπεμάκρυνε ἢ ἐν ἔγκλημα...

Οἱ Γενουαῖοι ἦσαν ἰσχυροί. Εἶχον προβλέψει τὴν περίπτωσιν καὶ εἶχον ἐνεργῆσαι ἐκτεταμένας ὀχυρώσεις. Εἶχον ἐφόδια ἀρκοῦντα διὰ τρεῖς μῆνας. Ὁ Σανοῦτος ἐνόησεν ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἄνευ προδοσίας ἢ ἄνευ παραβόλου τινὸς κινήματος δὲν ἤθελε ποτὲ γίνεαι κύριος τοῦ φρουρίου τούτου. Ἄλλ' ἢ ἀντίστασις ἐξήπτε τὴν φιλοπόλεμον μανίαν αὐτοῦ. Οἱ σύντροφοὶ του εἶχον ἀποθαρρυνθῆ. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐψυχράνθησαν ἐντελῶς καὶ ἦσαν πρόθυμοι νὰ συνθηκολογήσωσιν. Ὁ Φόσκολος μάλιστα καὶ ὁ Ναυῖγαγιούζος εἶχον κάμει διαβήματα πρὸς τοῦτο. Ἄλλ' ὁ Σανοῦτος εἶχε σκοπὸν νὰ ἐπιμείνῃ. Ἄλλως δέ, ὀλίγον τὸν ἔμελλε περὶ τῆς ψυχρότητος τῶν ἄλλων. Πλὴν τοῦ Κουϊρίνη καὶ τῶν ἀδελφῶν Γίζη, οὐδεὶς συνεισήνεγκέ τι εἰς τὴν ἐκστρατείαν πλὴν ὀλίγων μισθωτῶν. Οἱ τρεῖς οὗτοι εἶχον τρεῖς γαλέρας, ἀπὸ μίαν ἕκαστος, ὁ δὲ Σανοῦτος εἶχε μόνος ὀκτώ γαλέρας καὶ ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους μισθοφόρους, ἔπαιζε τὴν περιουσίαν του καὶ τὴν τύχην του.

Καθ' ἐκάστην, ἐπὶ τῇ ἐωθινῇ ἀναφορᾷ, ἤκουε καὶ νέα παράπονα παρὰ τῶν ἐταίρων του. Ἀλλὰ ταῦτα ἦσαν διὰ τὰς ἀκοὰς τοῦ Σανούτου ὡς πνοὴ ἀνέμου. Τῷ ἦτο ὅλως ἀδιάφορον ἂν οἱ ἐταῖροι αὐτοῦ δυσηρεστοῦντο, ἤρκει νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν ἐκστρατείαν του. Ἡ εὐκολία, μεθ' ἧς προχείρως ἐκυρίευσεν τοσαύτας νήσους, τῷ εἶχεν ἐμποιήσει ἀηδίαν ἀντὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ. Εἶχεν ἀνάγκην νίκης τινὸς ἵνα μεθυσθῆ. Τὰ τετριμμένα ἐκεῖνα καὶ ἐπιούσια τῆς Βενετίας ὄργια τὸν εἶχον ἐκνευρίσει. Ἐχρηζεν ἄλλου εἴδους ὀργίων ὅπως εὐφρανθῆ. Νίκη τῆς ἀκριβᾶ ἀγοραζομένη, θρίαμβός τις αἱματηρός, ἐρυθρὰ τις ἐξ αἵματος ἡμέρα ἢ νύξ, ἐρυθρός τις ἡλιος ἢ ἐρυθρὰ σελήνη, ὅπως ὠνόμαζε τοῦτο, ἠδύνατο νὰ ἐμποιήσῃ νέαν ζωὴν εἰς αὐτόν. Τὸ αἷμα τὸ μέλλον νὰ χυθῆ τῷ ἐφαίνετο ὅτι ἔμελλε νὰ μεταγγισθῆ εἰς τὰς φλέβας του, ὅπως ἀποδώσῃ αὐτῷ τὴν νεότητα, ἢν τοσοῦτον ἀκράτως εἶχε καταχρασθῆ. Ἐφαντάζετο καθ' ἐκάστην σχέδια στρατηγικά, τὸ ἐν ἄλλοκοτώτερον καὶ παραλογώτερον τοῦ ἄλλου, καὶ ἀφοῦ τὰ ἐκυοφόρει, τὰ ἀπέρριπτεν ὡς ἐξαμβλώματα. Ἦλπιζε νὰ ἐπινοήσῃ τι παραβολώτερον.

Τὴν πρωίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐπανεύρομεν τὴν Αὐγούσταν ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ, ὁ Σανοῦτος εἶχεν ἀφυπνισθῆ λίαν πρωί.

Πρότινων ἡμερῶν εἶχεν ἐπανεύρει τὴν Αὐγούσταν, ἥτις ἄπαξ μόνον συνήνεσε νὰ τὸν δεχθῆ εἰς ἀκρόασιν, καὶ εἶχεν ἔλθει εἰς Νάξον ἀγνοοῦσα καὶ αὐτὴ τί ἐζήτηι. Ὁ Σανοῦτος τῇ εἶχε πέμψει δεκαπέντε ἐπιστολάς, εἰς ἃς αὕτη δὲν ἀπῆντα. Εἶχε παρακαλέσει τὴν Ἡγουμένην Φηλικίτην νὰ συνηγορῆ παρὰ τῇ Αὐγούστῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ὑπισχνούμενος εἰς ἀντάλλαγμα νὰ φροντίσῃ μετὰ ταῦτα περὶ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς του καὶ νὰ ἀπονεύμῃ ἀτέλειαν εἰς τὰ προϊόντα τῶν κτημάτων τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ, ἅμα ὡς καθίστατο κύριος τῆς νήσου. Ἡ Φηλικίτη τὸν ὑπὲρ ἔπεισεν, ὅσον ἠδύνατο καὶ προσηνέχθη διπλωματικωτάτη καὶ πρὸς τὸν Σανοῦτον καὶ πρὸς τὴν Αὐγούσταν. Ἡ γυνὴ αὕτη ἐνήργει τὰ πάντα τοσοῦτον τεχνικῶς, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τὴν συλλάβῃ ἐπ' αὐτοφώρῳ ψευδομένην. Κατάρθωσε δὲ νὰ εὐχαριστήσῃ ἀμφοτέρω τὰ μέρη. Πρὸς μὲν τὴν Αὐγούσταν ἔλεγεν ὅτι ὠφείλει νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς μετανοίας της καὶ περὶ κατακτήσεως τοῦ μέλλοντος βίου, καὶ ν' ἀπαλλαχθῆ δι' ἠρωικῆς ἀποφάσεως τῆς ματαιότητος τοῦ κόσμου. Τὸν δὲ

Σανοῦτον ἐβεβαίῳ ὅτι ὁ παρῶν βίος εἶναι λίαν ἐπωφελής, ἀρκεῖ νὰ ἡξεύρη τις πῶς νὰ τὸν ἐκμεταλλεῖται. Τέλος ἡ Φηλικίτη κατ' οὐδὲν προεβίβασε παρὰ τῆ Αὐγούστη τὴν πρὸς τὸν Σανοῦτον συμπάθειαν. Ἄλλ' οὐχ ἦττον ἐκείνη δὲν εἶχεν ἀνάγκην παροτρύνσεων· τὰ πάντα ἦσαν ἀνωφελῆ πρὸς αὐτήν. Ἀφοῦ ἀντέσχεν εἰς τὸν πειρασμὸν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, οἴκοθεν μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν παραινέσεων τῆς Φηλικίτης, ἐπὶ τέλους τὴν πρωίαν τῆς ρηθείσης ἡμέρας ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Σανοῦτον, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ ἔλθῃ, ἂν ἠυκαίρει, ἐντὸς τῆς ἡμέρας.

Ἔλεγε πρὸς ἑαυτὴν ὅτι προτίθεται νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ συγγνώμην παρ' αὐτοῦ, τὸ ὕστατον. Περὶ τούτου ἐβεβαίῳ καὶ τὴν Φηλικίτην, ἥτις δὲν τὴν ἐπίστευε. Διότι εὐρίσκετο ἐν τοιαύτῃ ψυχολογικῇ καταστάσει, ὥστε εἶχεν ἀνάγκην νὰ διαβεβαιώσῃ τοὺς ἄλλους, ἵνα πείσῃ ἑαυτήν. Καὶ ὅμως οὐδέτερον κατώρθου.

Ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ὁ Σανοῦτος δὲν ἦλθεν ὄλην τὴν ἡμέραν. Συνέπεσεν ἡ ἡμέρα ἐκείνη νὰ εἶναι ἡμέρα ἐπιθεωρήσεων, λογαριασμῶν, πληρωμῶν καὶ παντοίων διευθετήσεων ἐν τῷ στρατῷ καὶ τῷ στόλῳ. Ὁ Σανοῦτος τὴν ἐδαπάνησεν ὄλην εἰς τὰς ἐργασίας ταύτας. Ἐκάλεσε τὸν Μαῦρον καὶ τῷ παρήγγειλεν ἵνα πέμψῃ τινὰ πρὸς τὴν ἡγουμένην, ὅπως τῆ ἀναγγείλῃ ὅτι τὴν νύκτα ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἅγιον Κοσμᾶν. Ἄλλ' ὁ Μαῦρος ἡμέλησεν, ἢ ἴσως δὲν ἐπροθυμήθη νὰ φροντίσῃ περὶ τούτου. Ἄλλως δέ, γνωρίζομεν ὅτι πρὸς τὸν Σανοῦτον μᾶλλον ψυχρῶς διέκειτο.

Οὐδὲν ἦττον ἡ Αὐγούστα περιέμενε μέχρι βαθείας νυκτὸς καὶ εἶχε παρακαλέσει τὴν ἡγουμένην νὰ δώσῃ ἐντολὴν πρὸς τὴν θυρωρόν, ὅπως ἀνοίξῃ τὰς πύλας πρὸς τὸν Σανοῦτον, εἰς οἰανδήποτε ὥραν τῆς νυκτὸς καὶ ἂν ἤθελεν ἔλθει.

Ὁ Σανοῦτος ἔμεινεν ἐπὶ ἑπτὰ ὥρας ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος. Περὶ δὲ τὴν δείλην ἐπανῆλθεν εἰς τὸ κατάλυμά του, καὶ προσκαλέσας τὸν Μαῦρον, τὸν ἠρώτησεν.

— Ἔστειλες εἰς τὸν Ἅγιον Κοσμᾶν νὰ εἰδοποιήσῃς ὅπως σοὶ εἶπα;

— Ἔστειλα, ἀπήντησεν ὁ Μαῦρος, ὅστις ἐψεύδετο προχειρότατα.

Καὶ καταβιάσας τὴν ὀμιχλώδη αὐτοῦ μορφήν, ἐκινήθη, ὅπως ἐξέλθῃ. Ἄλλ' ὁ Σανοῦτος, ὅστις ἐφαίνετο κατεχόμενος ὑπὸ σταθεροῦ τινος διαλογισμοῦ, τῷ εἶπε:

— Μεῖνε.

Καὶ ὁ Μαῦρος ἔμεινεν.

— Ἄκουσε, Μαῦρε· εἶπεν ὁ Σανοῦτος· θέλω νὰ σοὶ εἶπω κάτι πολὺ σπουδαῖον.

— Πολὺ σπουδαῖον; εἶπεν ὁ Μαῦρος διαστέλλων τὰ χεῖλη.

Ὁ Σανοῦτος, βλέπων ἀτενῶς, παρετήρησε τοῦτο, καὶ ἤξευρεν ὅτι εἶναι σημεῖον εἰρωνείας. Ὅπως δείξῃ ὁ Μαῦρος ἀπορίαν ἢ θαυμασμὸν τινα, συνήθιζε νὰ διαστέλλῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ὄχι τὰ χεῖλη.

— Δὲν πείθεσαι, βλέπω, εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

Ὁ Μαῦρος οὐδὲν ἀπήντησε.

— Θέλω νὰ σοὶ εἶπω ἔν πρᾶγμα, ἐπανελάβεν ὁ Σανοῦτος. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἶσαι δυσηρεστημένος κατ' ἐμοῦ, καὶ ἴσως ἔχεις πολλὰ δίκαια. Ἄλλ' ἐπιθυμῶ νὰ σοὶ δώσω εὐκαιρίαν νὰ ἰκανοποιηθῆς, καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ προκειμένη περίστασις. Θέλω νὰ σοῦ ἐκριζώσω τὴν μνησικακίαν. Ἐγώ, ἂν θέλω νὰ σὲ βλάψω, εἶμαι καὶ τώρα ὁ ἰσχυρότερος ἐκ τῶν δύο μας, καὶ ὁπότεν ἀποφασίσω, δύναμαι νὰ διατάξω νὰ σὲ κρεμάσουν, ἂν μὲ ἐνοχλῆς. Ἀλλὰ ποτὲ δὲν θὰ πράξω τοῦτο. Προτιμῶ νὰ σοὶ δώσω στάδιον ἐνεργείας τοιοῦτον, ὥστε νὰ εὐχαριστηθῆς, φίλε Μιρχάν. Καὶ ἂν καὶ πάλιν ἐξακολουθῆς νὰ ἀντιπαθῆς κατ' ἐμοῦ, εἶσαι ἐλεύθερος. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι θὰ σκεφθῆς καλύτερον καὶ δὲν θὰ θελήσῃς ποτὲ τὸ κακόν μου.

Ὁ Μαῦρος ἐσίγα.

— Διὰ τοῦτο σοὶ δίδω αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν διὰ νὰ μὲ δοκιμάσῃς, Μιρχάν, ἐπανελάβεν ὁ Σανοῦτος. Διότι βεβαίως θὰ παραπονῆσαι ὅτι δὲν σοὶ ἐπέτρεψα ποτὲ νὰ μὲ δοκιμάσῃς, καὶ ἐσχημάτισες ὅποιανδήποτε γνώμην περὶ ἐμοῦ μόνος σου. Ἄλλ' ἡ γνώμη σου αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, τόσον, ὅσον ἢ περὶ σοῦ ἰδική μου εἶναι ὀρθή. Διότι ἐγὼ σ' ἐδοκίμασα καὶ σὺ δὲν μ' ἐδοκίμασες.

Ὁ Μαῦρος δὲν ἐφαίνετο πεισθεὶς.

— Τί λέγεις πρὸς ταῦτα; τῷ εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

— Δὲν θέλω νὰ εἶπω ψεύματα, ἀπήντησεν ὁ Μαῦρος.

— Καλά. Χαίρω διότι εἶσαι εὐλικρινὴς πρὸς ἐμέ. Δι' αὐτό σου τὸ προτέρημα σοὶ ὀφείλω μεγαλυτέραν εὐγνωμοσύνην παρὰ δι' ὅλας τὰς πρὸς ἐμέ ἐκδουλεύσεις σου.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Λοιπὸν τώρα, εἰπέ μοι, εἶσαι πρόθυμος νὰ πράξῃς ὅ,τι σοὶ εἶπω;

— Εἰπέ μοι πρῶτον τί εἶναι.

— Εἶναι κάτι, τὸ ὅποῖον βεβαίως θὰ εἶναι ὑπηρεσία πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ συγχρόνως θὰ εἶναι τιμὴ διὰ σὲ ἂν τὸ κατορθώσῃς.

Τὴν φορὰν ταύτην ὁ Μαῦρος ἔδειξεν ἐλαφρὰν διαστολὴν περὶ τὰ βλέφαρα. Ὁ Σανοῦτος εὐχαριστήθη ἐκ τῆς παρατηρήσεως ταύτης.

— Εἰπέ μοι, ἔχεις ἀνθρώπους εὐφυεῖς καὶ δραστηρίους, οἵτινες νὰ δύνανται νὰ κάμωσιν ἔν τὸλμημα;

- Ποῖον τόλμημα;
- Θὰ σοὶ εἶπω.
- Ἔχω, τὸν Καρτάτην.
- Τὸν γνωρίζω, ἄλλον;
- Ἔχω τὸν Σκιάχτην.
- Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Σκιάχτης;
- Εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις μᾶς ἔφερε τὸ πτώμα ἐκεῖνο εἰς τὴν Βενετίαν.
- Ἄ!... ναί, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πτώμα δὲν ἦτο ἐκεῖνο, ὅπου ἐζητοῦμεν.
- Ἀδιάφορον. Ἦτο κάτι, τὸ ὁποῖον ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην.
- Ἦτο ἀπόδειξις μεγαλυτέρας ἰκανότητος, εἶπεν ὁ Σανοῦτος.
- Βεβαίως.
- Ἄλλον δὲν ἔχεις;
- Χρειάζονται πολλοί;
- Πρέπει νὰ εἶναι πέντε ἢ ἕξ.
- Θὰ εὕρω.
- Ποῦ θὰ τοὺς εὕρῃς;
- Ὁ Καρτάτης καὶ ὁ Σκιάχτης ἔχουν.
- Εἰπέ μοι, Μαῦρε, πῶς ὁ Σκιάχτης ἦλθε μαζί μας;
- Ἐγὼ τὸν ἐστρατολόγησα.
- Καὶ εἶναι ἀνδρεῖος;
- Τολμηρότατος καὶ σκληρότατος.

— Λοιπὸν εἶπέ, τί ἔλεγες;

— Ἔλεγα ὅτι ὁ Καρτάσης καὶ ὁ Σκιάχτης ἔχουν ὀλόκληρον συμμορίαν. Εἶναι μία συντροφία πολὺ ἀξιότιμος καθ' ὅλα. Πίνουν ἓνα διάβολον, ἀλλ' εἰς τὸ ἔργον εἶναι τρομάρα. Πολὺ διασκεδαστικὴ συντροφία. Ἐνίστε περνῶ τὴν ὥραν μου μαζί των.

— Λοιπὸν ἀπόψε, ὅταν νυκτώσῃ νὰ τοὺς ἀνταμώσῃς, εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

— Πολὺ καλά.

— Καὶ νὰ τοὺς προδιαθέσῃς ὅτι θὰ ἔχουν ἕκτακτον ἐργασίαν μετὰ τὰ μεσάνυκτα.

— Μετὰ τὰ μεσάνυκτα;

— Ναί.

— Διὰ ποῦ;

— Τώρα θὰ σοῦ εἶπω.

— Καλά.

— Ἄς μὴ πίουν πολὺ.

— Ἐννοεῖται.

— Ἐργασίαν τολμηράν, ἀλλ' ὄχι καὶ δύσκολον, πιστεύω.

— Βεβαίως.

— Ἀφ' ἑσπέρας, νὰ φροντίσῃς, ἐξ ὀνόματός μου, νὰ διατάξῃς τοὺς σκοποὺς νὰ ἐγκαταλίπουν τὰ πλοῖα.

— Νὰ ἐγκαταλίπουν τὰ πλοῖα!

— Ναί.

— Δὲν ἐννοῶ.

— Νὰ κοιμηθοῦν ὅλοι εἰς τὰ στρώματα, εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς ξηρᾶς.

— Διατί τοῦτο;

— Θὰ σοὶ εἶπω· ψυχὴ νὰ μὴ μείνῃ εἰς τὰς γαλέρας.

— Ἀλλὰ πῶς θὰ μὲ ὑπακούσουν;

— Ἴδού, λάβε τοῦτο.

Κ α ἰ ὁ Σανοῦτος ἔδωκε πρὸς τὸ Μαῦρον περγαμηνήν τινα φέρουσαν τὴν ἐπίσημον σφραγίδα τῆς Βενετίας.

— Μὲ τοῦτο θὰ σὲ ἀναγνωρίσωσι.

— Τὸ ἤξεύρω, εἶπεν ὁ Μαῦρος διπλώσας τὸ ἔγγραφον καὶ θέσας αὐτὸ εἰς τὸν κόλπον του.

— Καὶ κανεὶς νὰ μὴ μείνη, εἶπα, εἰς τὰς γαλέρας· ἐκτὸς ἂν ἔχῃς κανένα ἐχθρόν.

— Δὲν ἔχω κανένα, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Καὶ νὰ φροντίσης νὰ ἐτοιμάσης ἐνωρὶς ἐμπρηστικὰς ὕλας.

— Ἐμπρηστικὰς ὕλας;

— Ναί. Δαδιά, πίσσαν, ἄσφαλτον, ρητίνην, καὶ ὅ,τι ἄλλο εὔρης.

— Καλά.

— Τὰς ὕλας ταύτας νὰ κρύψῃς εἰς μέρος τι γνωστὸν εἰς μόνον σέ.

— Πολὺ καλά.

— Καὶ νὰ μὴ εἴπῃς εἰς κανένα περὶ τίνος πρόκειται.

— Βέβαια.

— Εἰπέ μόνον, ἐκ μέρους μου, ὅτι ἐγὼ σὲ διέταξα, καὶ ὅτι θὰ μοὶ κάμουν μεγάλην ὑπηρεσίαν.

— Ἔσο ἡσυχος.

— Καὶ δύνασαι νὰ τοὺς ὑποσχεθῆς ὅποιανδήποτε ἀμοιβὴν ἐκ μέρους μου, μέχρι πεντακοσίων φλωρίων.

— Ἐχει καλῶς.

— Σοὶ δίδω πληρεξουσιότητα.

— Καλῶς.

- Καὶ ἀφοῦ φροντίσης νὰ εἶναι μετρίως μεθυσμένοι, τοὺς λέγεις νὰ σὲ περιμείνουν καὶ τοὺς ἀφήνεις εἰς καπηλεῖόν τι, περὶ τὸ μεσονύκτιον.
- Νὰ τοὺς ἀφήσω;
- Ναί. Καὶ νὰ ἔλθῃς νὰ μ' ἀνταμώσης.
- Ἐδῶ;
- Ὅχι.
- Ποῦ;
- Εἰς τὸ μοναστήριον.
- Ποῖον μοναστήριον;
- Τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ.
- Ἡ ἀύθεντία σας θὰ υπάγῃ ἐκεῖ;
- Ναί. Δὲν σοὶ εἶπα ὅτι θὰ υπάγω τὴν νύκτα ἐκεῖ;
- Ναί, τὸ ἐλησμόνησα.
- Ἐλα λοιπὸν νὰ μ' ἀνταμώσης. Κτυπᾶς τὴν θύραν, καὶ θὰ σοῦ ἀνοίξουν, ἂν εἴπῃς τὸ ὄνομά μου.
- Καλῶς.
- Θὰ εἶμαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν πιθανῶς. Διότι θὰ εἶναι ἡ ὥρα τῆς προσευχῆς τῶν καλογραιῶν. Εἰσέρχεσαι ἐκεῖ καὶ μ' εὐρίσκεις.
- Μάλιστα.
- Θὰ σοὶ δώσω περαιτέρω διαταγὰς.
- Καλῶς ἔχει.
- Καὶ ἐν τῷ μεταξύ οἱ ἄνθρωποι σου νὰ σὲ περιμένουν εἰς τὸ καπηλεῖον.
- Ἐννοεῖται.
- Σοὶ δίδω διαταγὰς, ἐπιστρέφεις, τοὺς εὐρίσκεις καὶ ἐκτελεῖς τὰς διαταγὰς μου.

— Καλῶς.

— Εἴμεθα συνεννοημένοι;

— Ἐντελῶς.

— Λοιπὸν ὕπαγε νὰ στρατολογήσης τοὺς ἀνθρώπους σου.

— Ὑπάγω.

Ὁ Μαῦρος ἀπῆλθε καὶ ὁ Σανοῦτος ἔμεινε μόνος. Περιῆλθε ἐν τῷ θαλάμῳ του καὶ τρίβων τὰς χεῖρας ὡμίλει μεγαλοφώνως πρὸς ἑαυτὸν.

— Ἄ, θέλεις νὰ φύγης, Κουῖρινη, θέλεις νὰ λιποτακτήσης, Βαρότση; Θὰ ἴδωμεν, ἂν θὰ εἴσθε ἱκανοὶ νὰ πέσητε εἰς τὴν θάλασσαν καὶ νὰ φύγητε κολυμβῶντες, καὶ σεῖς, καὶ ὁ Ναυῖγαγιοῦζος καὶ ὁ Φόσκολος καὶ ὅλοι σας. Δὲν ἐναυπήγησα ἐγὼ γαλέρας διὰ νὰ φεύγητε, ἀλλὰ δὲ νὰ μὲ ἀκολουθήτε. Ὅσον διὰ τὸν Κουῖρινην καὶ τοὺς δύο Γίζας, δύναμαι νὰ τοὺς πληρώσω τὰς τρεῖς γαλέρας των, ἂν κοστίζουν κάτι. Διὰ νὰ τὰς φεισθῶ ὅμως ὄχι, διότι ἀρκοῦν τρεῖς γαλέραι, ὅπως περιλάβουν ὀκτῶ ἢ δέκα Βενετοὺς εὐπατρίδας ἐτοίμους εἰς φυγὴν. Ὁ Μαῦρος θὰ φροντίσῃ περὶ τούτου. Καὶ ποτὲ ἐκδούλευσις τοῦ Μαύρου δὲν μοὶ ἦτο πολυτιμότερα, ἐκτὸς ἐκείνης τῆς περιφήμου καὶ μοναδικῆς νυκτός. Ἀλλὰ ποῖαν νύκτα ἐννοῶ, ὑπάρχουσι δύο νύκτες, ἢ μᾶλλον ὑπάρχουσιν ἀπειράριθμοι τοιαῦται. Ἐκαστον ἔτος ἔχει τριακοσίας ἐξήκοντα πέντε. Τί κρῖμα ὅτι δὲν δύναται τις νὰ ἔχη τριακοσίας ἐξήκοντα πέντε ἐρωμένας, μίαν δι' ἐκάστην νύκτα. Ἀλλὰ τί λέγω; Παραληρῶ. Παρῆλθεν ὁ καιρὸς ἐκεῖνος δι' ἐμέ. Τώρα πρέπει νὰ πράξωμεν γενναιότερόν τι, διὰ νὰ μὴ εἴπωσιν ὅτι ὁ Σανοῦτος ὑπῆγεν ὄλως διόλου ἄψαλτος. Καὶ ἐν τῷ μεταξύ θὰ φροντίσωμεν καὶ περὶ τῶν μικροτέρων ὑποθέσεων. Ἀλλ' ἄς ὑπάγω νὰ εὔρω αὐτούς.

Καὶ ἐξῆλθε πρὸς ἀναζήτησιν τῶν συντρόφων του εὐπατριδῶν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Α'

Σ Κ Ι Α Χ Τ Η Σ

Ἐν προκεχωρηκυῖα ὥρᾳ τῆς νυκτός ἀνευρίσκομεν τὸν Μαῦρον ἐν τινι πλησίον τῆς παραλίας καπηλείῳ ἐν συντροφίᾳ μετὰ τοῦ καλοῦ φίλου ἡμῶν Σκιάχτη, ὃν πρὸ τοσούτου χρόνου δὲν συνηντήσαμεν. Ὁ Μαῦρος παρήγγειλεν τέσσαρας φιάλας οἴνου εἰς τὸν κάπηλον, ὅστις ἀφοῦ ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη ἠναγκάζετο νὰ νηστεύῃ δις τῆς ἡμέρας, ἐλλείψει θαμώνων, δὲν ἠδύνατο δὲ νὰ μεταχειρισθῇ οὐδὲ ὡς ὄξος τὸν οἶνον ὃν δὲν ἐπώλει, ὡς μὴ ἔχων ὄψον τι ἵνα τὸ ἀρτύσῃ δι' αὐτοῦ, εὔρε τέλος τὴν τύχην του ἔνεκα τῆς ἐπιστρατείας τῶν Βενετῶν, διότι οὗτοι ἐφαίνοντο πολὺ διψασμένοι, καὶ εἰς εἴκοσιν ἡμέρας ἔκαμε τοσαύτην οἴνου κατανάλωσιν, ὅσῃν δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ εἰς εἴκοσιν ἔτη.

Ὁ Σκιάχτης ἐφαίνετο λίαν εὐχαριστημένος ἐκ τοῦ βίου, καὶ πολὺ φαιδρότερος ἢ τὴν πρώτην φοράν, καθ' ἣν τὸν ἀπηντήσαμεν. Ἦτο παχὺς, δροσερός, εὔρωστος καὶ οἱ χαρακτῆρές του εἶχον ἡμερεύσει

καὶ ἐξανθρωπισθῆ, ἀπὸ τοῦ φόνου τοῦ Μορώζη καὶ ἐντεῦθεν. Ἀπόδειξις ὅτι ἡ ἀν δὲν κακουργήση τις, δὲν δύναται νὰ βελτιώσῃ τὴν τύχην του ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Καὶ ὅμως ὁ Σκιάχτης δὲν εἶχεν ὠφελῆθῆ ὅσον ἠλπίζεν ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκείνης· εἰ δὲ μή, ἂν ἦτο ἐντελῶς ἱκανοποιημένος, δὲν ἤθελε δεχθῆ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην. Ἡ γραῖα Κοκκινου τοῦ εἶχε καταφάγει τὰ δύο τρίτα τῶν κερδῶν του, ἐκ τοῦ αὐτοσχεδίου ἐκείνου ἐμπορίου, ὅπερ εἶχεν ἐπιχειρήσει διὰ τοῦ πτώματος τοῦ Μορώζη ὡς ἐμπορεύματος. Ἡ γραῖα αὕτη ἦτο λίαν πανοῦργος, καὶ εἶχεν ἐκθάψει παλαιὰ κατάστιχα χρεῶν, ἅτινα ὁ Σκιάχτης εἶχε πληρώσει δις καὶ τρίς ἴσως. Οὕτως εἰς τὸν Σκιάχτην οὐδὲν σχεδὸν ἔμελεν ἐκ τοῦ κέρδους. Ὅθεν ἠναγκάσθη ν' ἀναλάβῃ καὶ νέαν ἐπιχείρησιν, καὶ ἐστρατολογήθη παρὰ τοῦ Μαύρου, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι κρείττονος τύχης. Ἡ Κοκκινου εἶχεν ὀσφρανθῆ τί συνέβη μεταξύ τοῦ Μορώζη καὶ τοῦ Σκιάχτη καὶ εἶχεν εἰς τοῦτον ὑποσχεθῆ νὰ σιωπήσῃ πρὸς πάντας ὑποψίας της, ἂν τῇ ἔδιδε μέρος, ἢ καὶ τὸ ὅλον τῶν ὠφελειῶν του. Εἰ δ' ἄλλως, τὸν ἠπέλκει ὅτι ἤθελε καταστήσει τὰ πάντα γνωστὰ εἰς πάντας τοὺς ἐν τῷ καπηλείῳ διημερεύοντας. Ἄνευ τούτου, θὰ κατώρθου εὐκόλως ὁ Σκιάχτης νὰ πείσῃ πάντας ὅτι ἡ ἀφάνεια τοῦ Μορώζη προήρχετο ἐξ ἀποδημίας ἢ νόσου ἢ αἰφνιδίου θανάτου. Ἀλλ' ἡ γραῖα Κοκκινου < δὲν > ἦτο ἀκίνδυνος γυνή. Οὐδεὶς ἐκ τῶν μεθύσων ἐκείνων τῶν συσσωρευμένων περὶ τὰς τραπέζας τοῦ καπηλείου εἶχεν ἐννοήσει ἢ ὑποπτεῦσει ἢ φαντασθῆ ὅτι ὁ Σκιάχτης ἦτο δυνατὸν νὰ φονεύσῃ ποτὲ τὸν στενὸν φίλον αὐτοῦ Μορώζη, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ πωλήσῃ τὸ πτώμα του. Ἀλλ' ἡ Κοκκινου, ὡς γυνή καὶ ὡς κάπηλος, ἦτο πλήρης νηφαλιότητος καὶ πονηρίας. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τὴν φενაკίσῃ εὐκόλως, καὶ οὐδὲν τῇ ἐφαίνετο παράδοξον.

Ὁ δυστυχὴς Σκιάχτης ἠναγκάσθη ν' ἀναγνωρίσῃ ὅτι, καίπερ ἐκ τοῦ προχείρου παρασκευάσας τὰ πάντα μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς ψυχραιμίας, καὶ δεξιότητος, ἐνώπιον ὅμως τῆς πονηρίας τῆς γραίας ταύτης Μεγαίρας ἦτο νήπιον καὶ οὐδὲν πλέον. Ἀφοῦ ἐξηπάτησε τὸν Σανοῦτον καὶ τὸν Μαῦρον, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀφοῦ ἐξηπάτησε σχεδὸν ἑαυτὸν, δὲν κατώρθωσεν ὅμως νὰ διαλάθῃ τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἄγρυπνον ὄμμα τῆς πονηρᾶς ταύτης γυναικός. Καὶ ἐξηπάτησεν ἑαυτὸν τῷ ὄντι, διότι ὁ κίνδυνος προῆλθεν ἐκεῖθεν, ὅθεν δὲν περιέμενεν. Ὁ Σκιάχτης εἶχεν αὐτοσχεδιάσει τὰ πάντα θαυμασίως· ἀλλὰ τίς ἠλπίζεν ὅτι, μόλις ἐνόμισεν ἐξασφαλισθεῖσαν τὴν κατοχὴν τῶν πεντήκοντα φλωρίων, καὶ ἡ Κοκκινου ἔμελλε νὰ ἐμφανισθῆ ὡς ἀπαιτήτρια, ὡς μέτοχος ζητοῦσα κέρδη, χωρὶς μηδὲν κεφάλαιον νὰ καταβάλλῃ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν; Ὁ Σκιάχτης εἶχεν ἐργασθῆ μόνος. Αὐτὸς ἀνεδέχθη τὴν ἐργασίαν καὶ συνεφώνησε πρὸς τὸν Μαῦρον. Αὐτὸς προσεκάλεσε τὸν Μορώζη ὡς συνέταιρον, αὐτὸς ἐπρότεινε τὴν νυκτερινὴν ἐκείνην ἐπὶ τῆς λέμβου ἐκδρομὴν καὶ τὴν ἐν δαδουχίᾳ ἐκείνην ὑποβρύχιον ζήτησιν. Αὐτὸς συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ φονεύσῃ τὸν Μορώζη, ὅπως εὖρη ὅσον τάχιστα τὸ ζητούμενον πτώμα. Αὐτὸς ἐξετέλεσε μόνος τὴν ἰδέαν, ἣν συνέλαβε. Προυνόησε δὲ πρὸς τούτοις νὰ κρύψῃ ἐν ἀσφαλεῖ τόπῳ τὸ πτώμα τοῦ ἀγαπητοῦ φίλου του, οὐχὶ μόνον ὅπως ἐξασφαλίσῃ αὐτὸ κατὰ παντὸς πειναλέου κήτους ἢ φώκης, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον ὅπως ἢ ἐπὶ τινος ἡμέρας ἐν τῇ ἄλμῃ τῆς θαλάσσης διατήρησις τοῦ πτώματος προφυλάξῃ καὶ παραμορφώσῃ αὐτὸ ἀρκούντως, ὅπως μὴ ἀναγνωρισθῆ παρὰ μηδενός. Τέλος δὲ ἐξέλεξεν ἵνα προσενέγκῃ πρὸς τὸν Σανοῦτον τὸ δῶρον τοῦτο τὴν νύκτα ἐκείνην, καθ' ἣν ἤξευρεν ὅτι ἐκ τῆς μέθης καὶ τῶν ὀργίων δὲν ἤθελε γνωρίσει οὐδ' ὑποπτεῦσει τι ἐκεῖνος. Καὶ τοῦτο ἦτο τόλμημα μεῖζον καὶ ἐκπληκτικώτερον ἢ τὸ ἐγχείρημα αὐτὸ καθ' αὐτό· διότι τὸ νὰ εἰσέλθῃ τις μετὰ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸ μέγαρον Βενετοῦ πατρικίου κομίζων ἐν πτώμα μεθ' ἑαυτοῦ, ἐσήμαινεν ὅτι ἐβαρύνθη νὰ ζῆ καὶ ὅτι προώριζεν ἑαυτὸν διὰ τὴν γέφυραν τῶν στεναγμῶν, τὴν περίφημον εἰς τὸ εἶδός της, ἣτις ἦτο ἡ γέφυρα δι' ἣς μετέβαινέ τις ἀσφαλῶς ἀπὸ τοῦ παρόντος κόσμου εἰς τὴν αἰωνίον. Οὐδεὶς παρὰ τὸν

Σκιάχτην ἠδύνατο νὰ συλλάβῃ ἐν νῶ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τοῦτο. Καὶ ὁμως ὁ Σκιάχτης ἔγινε θῦμα τῆς γραΐας Κοκκινουῆς!

Ἐντεῦθεν ὁ Σκιάχτης κατήντησεν εἰς λυπηρὰς σκέψεις περὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Ἦρχισε ν' ἀπαισιοδοξῆ καὶ ν' ἀπογινώσκῃ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ ἤθελε παντελῶς ἀπελπισθῆ, ἂν ὁ Μαῦρος, ὅστις εἶχεν ὁμοίως ἐννοήσῃ τὸ παίγνιον, ὅπερ εἶχε παίξει ὁ Σκιάχτης, δὲν ἐσχημάτιζεν ἀγαθὴν γνώμην περὶ αὐτοῦ καὶ δὲν καθίστατο προστάτης του. Εἶχεν ὁμως πολλῶ πλείονα διάκρισιν καὶ ὑπερηφάνειαν ἢ ἡ γραΐα κάπηλος, καὶ δὲν κατεδέχθη οὐχὶ μόνον νὰ ζητήσῃ μερίδιον παρὰ τοῦ Σκιάχτη, ὅπερ ἄλλως περιεφρόνει ὡς ἀναξίαν ἑαυτοῦ πρᾶξιν, ἀλλ' οὐδὲ νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτὸν λέξιν περὶ τῶν ὑπονοιῶν του, καὶ τοῦτο ἦτο βέβαίως πολὺ λεπτότερον.

Τὴν ἐσπέραν ὁμως ταύτην ὁ Μαῦρος, ἅμα λαβὼν τὴν παραγγελίαν παρὰ τοῦ Σανούτου, μετέβη πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Σκιάχτη, καὶ εἶχεν ἀποφασίσει νὰ τὸν ἀνακρίνῃ, χάριν ψυχολογικῆς του ὀρέξεως. Εὔρεν ἐπίσης τὸν Καρτάτην, πρὸς ὃν παρήγγειλε νὰ τὸν εὔρῃ καθ' ὠρισμένην ὥραν τῆς ἐσπέρας ἐν τῷ καπηλείῳ, ἀφοῦ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τέσσαρας ἄλλους τολμηροὺς ἄνδρας, καὶ προέλαβε μεταβάς μετὰ τοῦ Σκιάχτη εἰς τὸ καπηλεῖον. Συνεδείπνησε μετ' αὐτοῦ πλουσίως καὶ μετὰ τὴν δευτέραν φιάλην τοῦ οἴνου, ἤρχισε νὰ τῷ ἐκμυστηρεύηται.

— Φίλε Σκιάχτη, τῷ εἶπεν, ἡξεύρεις ὅτι σὲ ἀγαπῶ παραπολύ;

— Ἡ αὐθεντία σας μὲ τιμᾶ, εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

— Σὲ ἀγαπῶ τόσον πολὺ, ὥστε οὐδὲ τὸ ὑποπτεύεις.

— Καὶ αὐτὸ γίνεται.

— Ἐχω ἀποφασίσει νὰ κάμω τὴν τύχην σου.

— Πιστεύω.

— Ἀπόψε ἔχομεν ἐργασίαν.

— Τί ἐργασίαν;

— Ἀπόψε θὰ σὲ δοκιμάσω.

— Τί πρέπει νὰ κάμω;

— Θὰ σοῦ εἴπω. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἡξεύρω ἀκόμη.

— Τότε λοιπὸν τί μοι λέγεις;

— Θὰ τὸ μάθω ὁμως ἐντὸς ὀλίγου.

— Βεβαίως.

— Ἄλλ' εἶναι ἐργασία τολμηρά.

— Τολμηρά;

— Ναί. Δειλιᾶς;

— Ἐγώ; Ὁ διάβολος ἤξεύρει.

— Λοιπὸν θὰ σέ ἴδω.

— Θὰ μὲ ἴδῃς.

— Ἀπὸ ἐκείνην τὴν νύκτα, εἶπεν ὁ Μαῦρος καμμύων τὸν ὀφθαλμόν, σὲ ἐπῆρα εἰς μεγάλην ὑπόληψιν.

— Τὸ ἀξίζω, εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

— Ἐκείνην τὴν νύκτα μοῦ ἐμβῆκες πολὺ εἰς τὴν καρδιάν, εἶπεν ὁ Μαῦρος. Μοὶ ἐφάνης ὡς ὄν ὑπεράνθρωπον.

— Ποίαν νύκτα; εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

— Τὴν νύκτα, ὅπου μᾶς ἔφερες ἓνα ἀποθαμένον, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Ἄ, ναί, εἶπεν ὁ Σκιάχτης, εἶναι ἀλήθεια ὅτι εἶμαι τρομερὸς βουτηχτής.

— Ἄφησε αὐτό· ἀλλ' ἔχεις καὶ ἄλλα προτερήματα.

— Εἶμαι πιστὸς εἰς τὸν φίλον μου, εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

— Βέβαια· ἀφοῦ δύνασαι νὰ πωλήσῃς καὶ τὸ δέρμα του.

Ὁ Σκιάχτης οὐδεμίαν ἔδειξε ταραχήν· ἀλλ' ἐφάνη ἀπορῶν καὶ μὴ ἐννοῶν τὴν τελευταίαν φράσιν τοῦ Μαύρου.

— Τί λέγεις, Μαῦρε; τῷ εἶπεν· ὁμίλει καλά. Δὲν καταλαμβάνω τί θέλεις νὰ εἰπῇς.

— Ἄ, ναί, ἀπήντησεν ὁ Μαῦρος, καὶ τοῦτο πάλιν εἶναι ἄλλο προτέρημα.

— Ποῖον προτέρημα;

— Τὸ προτέρημα νὰ μὴ καταλαμβάνῃς.

— Δὲν ἐννοῶ. Μήπως ἐμέθυσσα; εἶπεν ὁ Σκιάχτης φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον.

—“Ὅχι δά.

— Τί διάβολον; Μ’ ἔφερες ἐδῶ νὰ με μεθύσης;

— Δὲν εἶμαι ἄξιος, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Μήπως ὀμιλεῖς ἄλλην γλῶσσαν; εἶπεν ὁ Σκιάχτης. Διότι τὴν γλῶσσάν μας ἐγὼ τὴν ἤξευρα ἕως τώρα. Ἀλλὰ βλέπω ὅτι τώρα δὲν ἐννοῶ λέξιν.

— Καὶ καλὰ κάμνεις.

— Λοιπὸν μὴ με κάμνης νὰ σκοτώνω τὸν νοῦν μου, Μαῦρε.

—“Α, δὲν τὸν ἔχεις διὰ σκότωμα. Διότι ἂν ἦτον διὰ σκότωμα, θὰ τὸν εἶχες σκοτωμένον.”Ἐπειτα σὺ δὲν ἤξεύρεις νὰ σκοτώνης.

— Τί λέγεις Μαῦρε;

Τὴν φορὰν ταύτην ὁ Σκιάχτης δὲν ἐκρατήθη. Ἠγέρθη, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξέπεμψαν ἀστράπας, καὶ ἐφαίνετο ἐτοιμαζόμενος ν’ ἀρπάσῃ τὸν Μαῦρον ἐκ τοῦ λαίμοῦ.

— Ἡσύχασε, εἶπεν ἀταράχως ὁ Μαῦρος, δὲν ἐπεμβαίνω εἰς τὰ μυστικά σου. Τὸ κάτω κάτω τί με μέλει ἐμέ, ἂν ἐσκότωσης τὸν Μορώζην ἢ ὄχι. Τὴν δουλειάν σου ἔκαμες. Ὁ καθεὶς πρέπει νὰ κοιτάζῃ τὸν ἑαυτὸν του καὶ νὰ μὴ τὸν μέλῃ διὰ τοὺς ἄλλους. Αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη μου. Καὶ ἔπειτα, ἂν τὸν ἐσκότωσης, μήπως τάχα θὰ γυρίσῃ ὀπίσω; Καὶ ἀφοῦ, ὅπως καὶ ἂν εἶναι, ἔμελλε ν’ ἀποθάνῃ, καθὼς καὶ ὅλοι μας, καλῆτερον δι’ αὐτὸν εἶναι ὅτι ὑπῆγεν ἀπὸ τὰς χεῖρας φίλου, ὅπου δὲν τοῦ ἠθελε κακόν. Νὰ ἤξευρα ὅτι μέλλω ν’ ἀποθάνω τώρα γρήγορα, καλῆτερα εἶχα νὰ με ξεμπερδεύσῃ ἕνας φίλος μου μὲ μίαν μαχαιριάν, παρὰ νὰ με κρεμάσῃ ὁ δήμιος τῆς Βενετίας. Διότι ἡ δίκη μου ἔμελλε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ συμβούλιον τῶν Δέκα, καὶ ἕως νὰ ἐγκρίνῃ τὴν ποινὴν μου ὁ ἐκλαμπρότατος Δόγης, ἠθελε σαπίσει εἰς τὰ βασανιστήρια.

Ὁ Μαῦρος ἔρριψε τὰς λέξεις ταύτας ὡς κατασβεστικὸν εἰς τὴν ἐξαφθεῖσαν ὀργὴν τοῦ Σκιάχτη.

Ὁ ὕτος δὲ ἔλαβε καιρὸν νὰ συνέλθῃ, καὶ νὰ σκεφθῇ ὅτι ὁ Μαῦρος, ἂν τοῦ ἠθελε κακόν, πρὸ πολλοῦ ἠδύνατο νὰ τὸν βλάψῃ, ἀφοῦ εἶχεν ὑποψίας. Ὅθεν ὁ Σκιάχτης κατεβίβασε τὸ πρόσωπον, ἔστριψε τὸν μύστακα καὶ ἐκάθισε παρὰ τὴν τράπεζαν ἐκ νέου. Ἐκέρασεν εἰς τὰ δύο ποτήρια οἶνον.

— Πίετε, φίλε Μαῦρε, εἶπεν· ἡ ἀφεντιά σας καὶ ἐγὼ πρέπει νὰ πίνωμεν. Ἀλλὰ τί νὰ σᾶς τὰ εἶπω; Ἀφοῦ τὰ ἤξεύρετε.

Καὶ ἐκένωσεν ἀπνευστὶ τὸ ποτήριον.

— Είναι πολλά πράγματα, φίλε Μαῦρε, ἐπανελάβην, ὅπου καλύτερα ἐννοοῦνται παρὰ λέγονται. Νά, πῶς νὰ εἰπῆ; Ἡμεῖς οἱ δύο γνωριζόμεθα. Εἴμεθα φίλοι. Ὑποθέσατε διὰ μίαν στιγμήν. Ἔρχεται ἕνας τρίτος, ἕνας ἄλλος διάβολος, καὶ μοῦ λέγει, ἐπάνω εἰς τὸ κρασί ἐνῶ πίνομεν, μοῦ λέγει... καὶ ἡ Κοκκινού δὲν ἐχωράτευσεν, μᾶς ἔτρωγεν ὅλους ὡς τὸ κόκκαλον, ἡ στρίγλα. Δι' αὐτὴν ἐδούλευα τόσον καιρόν. Καὶ δουλειά, δουλειά, σκύλος. Καὶ ὅσα ἔπαιρνα, τὰ ἔπινα. Ἔβλεπα ὅτι ἐγὼ ἔπινα τὸ κρασί τῆς Κοκκινού, καὶ ἡ Κοκκινού μ' ἔπινεν, ἐμὲ τὸν ἴδιον. Ποτὲ δὲν ἐσκέφθην διὰ προκοπήν. Δὲν σοῦ λέγω, ἀπὸ καμμίαν φοράν μοῦ ἤρχετο μυῖγα εἰς τὸ κεφάλι καὶ ἔλεγα μόνος μου, ἐγὼ ὁ Σκιάχτης, εἰς τὸν ἴδιον Σκιάχτην, ἔλεγα· Βρὲ σύ, Σκιάχτη, ἐσύ δὲν ἠξεύρεις, καημένε, τὸ κάμωμά σου. Τί δουλεύεις τάχα; Ἡξεύρεις διὰτί δουλεύεις; Ἄφοῦ τὰ πίνεις ὅλα, καὶ μπαίνεις καὶ μέσα. Ὅχι μέσα εἰς τὸ βαρέλι, ἀλλὰ μέσα εἰς τὸ συρτάρι τῆς γραΐας Κοκκινού. Καὶ ἠξεύρεις ἐσύ, καημένε, διὰ τί δουλεύεις; Ἄφοῦ ἡ Κοκκινού σοῦ παίρνει ὅλα σου τὰ χρήματα, καὶ μένεις καὶ χρέος.

Μὲ τέτοιες νυχιὲς ἐξοῦσα καμμιά φορά τὸ κεφάλι μου. Ἄλλ' αὐτὸ ἤθελε κτύπημα εἰς τὸν τοῖχον, καὶ ὄχι ξύσιμον. Τὰ ἔλεγα αὐτά, ἀλλὰ δὲν μοῦ ἔμενε τίποτε μέσα. Καὶ ὕστερα ἔλεγα πάλιν· διὰτί νὰ σκοτίζωμαι; Δὲν εἶναι καλύτερα νὰ μὴ σκέπτομαι τίποτε; Εἰς τί χρησιμεύει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ νὰ σκέπτηται; Ἄφοῦ δὲν ἠμπορῶ νὰ διορθωθῶ, τί μὲ μέλει; Καλύτερον εἶναι νὰ εἶναι κανεὶς αἰώνια μεθυσμένος, διὰ νὰ μὴν ἔχη καιρόν νὰ σκέπτηται τίποτε μὲ τὸν ἑαυτὸν του. Καὶ ἐπάνω εἰς μίαν τέτοιαν στιγμήν, ὅπου εὐρισκόμην εἰς τὸ καπηλεῖον μὲ τὸν Μορώζην τὸν φίλον μου, ἤλθες ἡ ἀφεντιά σου, κύριε Μαῦρε. Καὶ μοι εἶπες κάτι τι, μοι εἶπες ὅτι θὰ μᾶς δώσης πενήντα φλωρία, εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν Μορώζην, ἂν ἐβγάλωμεν ἀπὸ τὸν πάτον τῆς θαλάσσης ἕνα ἄνθρωπον πνιγμένον ἢ σκοτωμένον, δὲν ἐνθυμοῦμαι. Λοιπὸν ἐπῆρα τὸν Μορώζην καὶ ὑπήγαμεν εἰς τὴν θάλασσαν τὴν νύκτα. Καὶ ἐγὼ ὄλον τὸν δρόμον ἔλεγα μέσα μου, χωρὶς νὰ ἔχω ἀκόμη ἀπόφασιν μήτε σκοπὸν, ἔλεγα μέσα μου ὄλον τὸν δρόμον.

«— Πενήντα φλωρία! Μὲ πενήντα φλωρία ἠμπορῶ ν' ἀγοράσω μίαν τράταν, ἠμπορῶ ν' ἀποκατασταθῶ, νὰ γίνω ἄνθρωπος». Αὐτὸ ἔλεγα εἰς ὄλον τὸν δρόμον. Καὶ ὁ Μορώζης ἔπινεν μέσα εἰς τὴν βάρκαν, καὶ ἐτραγουδοῦσε. Καὶ ἐγὼ ὠμιλοῦσα μοναχός μου, ὡς τρελός. Ἐκεῖ, δὲν ἠξεύρω πῶς μοῦ ἤλθε, καὶ ὅταν ὁ Μορώζης ἐβούτηξε πρῶτος, διὰ νὰ ἐβγάλη τὸ πτῶμα, τὸ ὅποιον δὲν ὑπῆρχε, — διότι τὸ ἠξευρα ἐγὼ αὐτὸ καλά, ὅτι δὲν θὰ εὐρίσκομεν οὔτε ἀποθαμένον οὔτε ζωντανὸν ἐκεῖ μέσα εἰς τὸν πάτον τῆς θαλάσσης. Καὶ ἡ ἐργασία ὅπου μοῦ ἀνέθεσες, Μαῦρε, ἦτον τοιαύτη, ὥστε νὰ ἀνάπτῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν χρημάτων καὶ νὰ μὴν ἔχη κανεὶς βεβαιότητα πῶς νὰ τὰ ἀποκτήσῃ αὐτὰ τὰ χρήματα. Ἔβλεπα ἐκεῖ, μὲ τὴν φαντασίαν μου, εἰς τὸν πάτον τοῦ νεροῦ πενήντα φλωρία, ὠραῖα, λαμπρά, στρογγυλοκομμένα, ὅπου ἔφεγγαν εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης. Ἀλλὰ ποῖος νὰ βουτήξῃ, διὰ νὰ τὰ πάρῃ; Ἦσαν ἀπατηλά, καὶ ὠμοιάζαν μὲ τὸν νυκτερινὸν φωσφορισμὸν τοῦ κύματος. Ἦσαν ἄπιαστα, κανεὶς δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὰ συλλάβῃ. Διότι διὰ νὰ ψαρεύσῃς πνιγμένον ἢ σκοτωμένον εἰς τὴν θάλασσαν, πρέπει πρῶτον νὰ πνίξῃς ἢ νὰ σκοτώσῃς. Ἡ θάλασσα εἶναι πολὺ μεγάλη, καὶ ὅσον ἐπιτήδειος βουτηχτής καὶ ἂν εἶσαι, δὲν ἠμπορεῖς νὰ τὰ βάλῃς μὲ τοὺς καλύτερους σου, δηλαδὴ μὲ τὴν φώκην καὶ μὲ τὸν ξιφίαν. Καὶ ὄχι μόνον μὲ αὐτοὺς τοὺς δύο, ἀλλ' οὔτε μὲ τὰ μικρὰ ὀψάρια. Τί νὰ κάμω; Τὰ πενήντα φλωρία μοῦ ἔφευγαν, δὲν ἠμποροῦσα νὰ τὰ πιάσω. Ἐσκέφθην ὅτι ἄφοῦ δὲν ἠμποροῦσα νὰ τὰ μοιρασθῶ μὲ τὸν ἀγαπημένον μου φίλον Μορώζην, διότι δὲν θὰ τὰ ἀπεκτῶμεν ποτὲ μαζί, εἶναι καλὸν νὰ τὰ ἀποκτήσω μόνος μου. Καὶ ἄλλος τρόπος δὲν ἦτον, εἰμὴ νὰ ἀποκοιμίσω τὸν φίλον μου Μορώζην, εἰς τὸν τρόπον, ὥστε νὰ μὴν ἐξυπνήσῃ ποτέ, καὶ νὰ λάβω ἐγὼ τὰ πενήντα φλωρία, μὲ σκοπὸν ὥστε, εἰς τὸν ἄλλον κόσμον ἂν τὸν

ένταμώσω, νὰ τοῦ χρεωστῶ τὰ εἰκοσιπέντε, καὶ νὰ τῷ τὰ ἀποδώσω ἐκεῖ, ἂν μοῦ τὰ ζητήσῃ. Ὡστε δὲ ν πιστεύω ὅτι ἔκαμα κακόν, διότι δὲν ἤμποροῦσα νὰ κάμω καὶ χειρότερα. Μοῦ ἤλθε μία σκοτούρα τρομερά, δὲν ἤμποροῦσα νὰ σκεφθῶ, μ' ἔσπρωξεν ἡ τύχη καὶ ἔπεσα, δὲν κατῶρθωσα νὰ βασταχθῶ. Δὲν ἤξευρα τί ἔκαμνα, ἤμουν καὶ μεθυσμένος, ἀλλ' εἶχον πολὺ πλειότερον τῆ ν μέθην τοῦ πεπρωμένου παρὰ τὴν μέθην τοῦ οἴνου. Καὶ ὕστερα, ὕστερα, ἄκουσε νὰ σοῦ εἰπῶ, Μαῦρε, (ἐπανελάβεν ὁ Σκιάχτης ἐξαπτόμενος αἴφνης, καὶ τὸ βλέμμα του κατέστη βλοσυρὸν καὶ ἄγριον), νομίζεις ὅτι μέλει ἐμένα δι' αὐτά, ὅπου μὲ λέγεις; Νομίζεις ὅτι ἰδρῶν εἰ τὸ μάτι μου; Πιστεύεις ὅτι θὰ σὲ φοβηθῶ, καὶ ἂν μὲ ἀπειλήσῃς ὅτι θὰ μὲ καταγγείλῃς; Ἐγὼ (γιὰ ἄκουσε νὰ σοῦ πῶ), ἐγὼ ἤξεύρω ὅτι ὁ κόσμος τοιοῦτος εἶναι κατεσκευασμένος, διὰ νὰ κλέφτη κανεὶς καὶ νὰ σκοτώνῃ. Καὶ αὐτοὶ ὅπου κάμνουν τὸν ἀφέντην ἔχουν κλέψει κ αὶ σκοτώσει πολὺ περισσότερα. Δὲν μὲ μέλει ἐμένα ἂν ἐκλειψα ἢ ἐσκοτώσα. Διότι διὰ τοῦτο ὁ αὐθέντης ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν κόσμον καὶ ἐχώρισε τὸ φῶς ἀπὸ τὸ σκότος. Τὸ φῶς εἶναι ἡ ἡμέρα καὶ τὸ σκότος εἶναι ἡ νύκτα. Τὴν ἡμέραν τὴν ἔκαμε διὰ νὰ κλέφτωμεν καὶ τὴν νύκ τ α διὰ νὰ σκοτώνωμεν. Αὐτὰ σοῦ τὰ λέγω ἐγὼ, καὶ μὴ σὲ μέλη, τίποτε περισσότερο. Ἄς πῖωμεν τώρα μίαν! Καὶ ὁ Σκιάχτης ἔχυσεν οἶνον εἰς τὸ ποτήριον καὶ ἔπιεν, ἵνα βρέξῃ τὸν λάρυγγά του. Εἶχε δὲ δίκαιον ἵνα κάμη τοῦτο, διότι πάντες οἱ ῥήτορες, ὡς γνωστόν, χρή ζ ο υ σ ι ποτοῦ τινος ὅπως ὑγραίνωσι τὸ στόμα καὶ μὴ στειρεύῃ ὁ σίελος.

Ὁ Μαῦρος ἤκουσε τὴν ἀγόρευσίν του μετὰ προσοχῆς, ἂν καὶ ἐφαίνετο κατοπτριζόμενος μᾶλλον εἰς τὸ μελαμβραθὲς τοῦ ἐν τῷ ποτηρίῳ οἴνου. Ἀλλ' ἴσως ἔπραττε τοῦτο ἀναγκαζόμενος νὰ ταπεινοῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν πίεσιν τοῦ ἀκτινοβολοῦντος βλέμματος τοῦ Σκιά χ τ η .

— Δὲν σημαίνει τίποτε, φίλε μου Σκιάχτη, τῷ εἶπεν, ὅτε ἐτελείωσεν. Ἐγὼ ἐννοεῖς δὲν εἶμαι ἀδιάκριτος, ἀλλ' εἶμαι περιεργὸς μόνον. Σοῦ ἔφερα λόγον δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, ὅχι διὰ πείραξιν, ἀλλ' ἀπὸ συμπάθειαν. Μὴ φοβῆσαι τίποτε ἀπὸ ἐμέ.

— Ἀπὸ κανένα ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι, ἀπήντησεν ὁ Σκιάχτης, κενώσας καὶ ἄλλο ποτήριον.

— Ἔτσι σὲ θέλω καὶ ἐγὼ, φίλε μου· ἐγὼ ἀγαπῶ τοὺς τολμηροὺς ἀνθρώπους.

— Ὀλίγον μὲ μέλει, ἂν μὲ ἀγαπᾷς ἢ δὲν μὲ ἀγαπᾷς, εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

Ὁ Μαῦρος ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ καθ' ἑαυτὸν ὅτι ὁ Σκιάχτης ἦτον ἰσχυρότερος ἑαυτοῦ. Εἶχεν ἐπιδείξει τοσαύτην τέχνην καὶ ἀταραξίαν κατὰ τὴν ἐξέτασιν ταύτην, εἰς ἣν τὸν εἶχεν ὑποβάλει ὁ Μαῦρος, ὥστε οὗτος τὸν ἐθαύμασεν εἰλικρινῶς. Ἀλλ' οὐχ ἦττον τὸ ἀφρικανικὸν αὐτοῦ ἔνστικτον τὸν ἐβίαζε νὰ μὴ ἀναγνωρίζῃ ὑπεροχὴν καὶ νὰ μὴ καταβάλληται εὐκόλως.

— Ἄλλο τόσο μὲ μέλει καὶ ἐμέ, εἶπεν ὁ Μαῦρος. Τί νομίζεις ὅτι ἔχεις νὰ κάμῃς ἐδῶ μὲ καμμίαν ἀρσενικὴν γραῖαν; Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀπὸ τὴν Βενετίαν, εἶμαι ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν.

— Καὶ ἐγὼ δὲν ἤξεύρω ἀπὸ ποῦ εἶμαι, ἀπήντησεν ὁ Σκιάχτης.

— Λοιπὸν θὰ εἰπῇ ὅτι τὰ ἔχεις χαμένα, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Χαμένα τὰ ἔχεις ἐσύ, Μαῦρε, εἶπεν ὁ Σκιάχτης ἐκτοξεύσας πρὸς αὐτὸν ὀργίλον βλέμμα.

Ὁ Μαῦρος ἔλαβε καιρὸν νὰ σκεφθῆ ὅτι πιθανῶς ἔμελλε νὰ ἐκτραχυνθῆ ἡ φιλονικία, καὶ ἐφοβήθη μήπως κινδυνεύσῃ νὰ ναυαγήσῃ ἡ ἐπιχείρησις, δι' ἣν εἶχε στρατολογήσει τὸν Σκιάχτην. Ὅθεν ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ τὸ παράδειγμα τῆς πραότητος.

— Δὲν ἤλθομεν ἐδῶ διὰ νὰ μαλώσωμεν, Σκιάχτη, εἶπε μειδιῶν. Ἐννοεῖς, ἂν δὲν ἦτον σπουδαία ὑπόθεσις, δὲν θὰ σὲ προσκαλοῦσα.

— Ὑστερα; εἶπεν ὁ Σκιάχτης προσβλέπων αὐτὸν ἀτενῶς.

— Θὰ σὲ ἀφήσω δι' ὀλίγην ὥραν νὰ μὲ περιμένῃς ἐδῶ.

— Καὶ ποῦ θὰ ὑπάγῃς;

— Θὰ ὑπάγω νὰ εὔρω τὸν ἀρχηγόν, τὸν κόμητα Σανοῦτον.

— Μακρὰν ἀπ' ἐδῶ;

— Ὅχι πολὺ μακρὰν. Ἐπειτα σοὶ τὸ προεῖπα ὅτι ὤφειλα νὰ σ' ἀφήσω μόνον δι' ὀλίγην ὥραν.

— Δὲν ἐνθυμοῦμαι.

— Καὶ ἂν ἔλθῃ ἐν τῷ μεταξύ ὁ Καρτάτης μὲ δύο τρεῖς ἄλλους, εἰπέ τους νὰ περιμένουν καὶ ἔφθασα.

— Καλά.

— Πίε ἐν τῷ μεταξύ, ἀλλ' ὄχι ὅμως πολὺ. Σοὶ εἶπα ἔχομεν σπουδαίαν ἐργασίαν ἀπόψε, θὰ κάμῃς τὴν τύχην σου.

— Στὸν διάβολον! ἐμορμύρισεν ὑπούλως ὁ Σκιάχτης.

Ὁ Μαῦρος ἠγέρθη καὶ ἠτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ. Αἴφνης ὁ Σκιάχτης ἐκινήθη βιαίως καὶ τὸν συνέλαβεν ἐκ τοῦ ὤμου λίαν σφοδρῶς.

— Μαῦρε, μήπως μ' ἔφερες ἐδῶ διὰ νὰ μὲ ψάξῃς καὶ πάγεις νὰ μὲ προδώσῃς εἰς τὸν Σανοῦτον; Ποῖος ἤξεύρει ποίαν ἀμοιβὴν θὰ λάβῃς < δ ι ἄ > τὴν προδοσίαν σου.

— Ἐτρελάθης Σκιάχτη, ἀπήντησεν ὁ Μαῦρος. Ἄν ἤθελα νὰ σὲ προδώσω δὲν θὰ σ' ἔλεγα ὅτι ὑπάγω νὰ εὔρω τὸν Σανοῦτον. Ἐπειτα ὁ Σανοῦτος ἤξεύρει ἐπάνω κάτω τὰ κατὰ σέ.

— Ἡξεύρει; εἶπεν ὁ Σκιάχτης πτοηθεὶς.

— Μὴ σὲ μέλη, ἤξεύρει ὄχι πολλὰ πράγματα, καὶ δὲν θέλει τὸ κακὸ σου.

— Ἔτσι; εἶπεν ὁ Σκιαχτής.

— Καί ὅσον δι' ἀμοιβήν, σοί εἶπα, νομίζω, ὅτι ὁ Μαῦρος δέν εἶναι ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ πωλεῖ τὰ μυστικά του διὰ χρήματα.

Ὁ Σκιαχτής ἀφῆκε τὸν Μαῦρον ἐλεύθερον καὶ οὔτος ἐξῆλθε.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Β'

Ε Ν Τ Ω Ν Α Ω

Ἡ Αὐγούστα εἶχε νομίσει ὅτι ὁ Σανοῦτος θὰ εἰσῆρχετο εἰς τὸν περίβολον τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Κοσμά διὰ τῆς μεγάλης πύλης, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὑπὸ τῆς ἡγουμένης δοθείσης ἐντολῆς εἰς τὴν θυρωρόν, ἵνα τῷ ἀνοιξῆ οἰανδήποτε ὥραν τῆς νυκτός. Ἄλλ' οὔτος, ἄδηλον ἂν παρὰ τῆς ἡγουμένης εἶχεν ἀπολαύσει τὴν εὐνοίαν ταύτην ἢ ἀλλαχόθεν ἐπορίσθη αὐτήν, εἶχεν ἀποκτήσει κλεῖδά τινα τῆς μικρᾶς πύλης, καὶ ἠδύνατο νὰ εἰσέρχηται εἰς τὸ μοναστήριον ὅποτε ἤθελεν. Ἄλλως δέ, αὐτόθι εἶχεν ἐγκαταστήσει ἀπὸ δύο ἡμερῶν τὰς δύο αὐτοῦ φίλας Φορτούναν καὶ Πρόνοιαν, ἡ δὲ Αὐγούστα ἠγνόει τοῦτο, διότι εἶχεν αὐστηρῶς ἀπαγορευθῆ πρὸς τὴν Φηλικίτην νὰ ἀκριτομυθήσῃ πρὸς αὐτὴν τὴν ἐμπιστευτικὴν ταύτην περίστασιν.

Ὅθεν περὶ τὸ μεσονύκτιον, ὅτε ὁ Σανοῦτος εἶχε καταλίπει τὸν Κουίρίνην, τοὺς δύο Γίζας καὶ τὸν Ναυϊγαλιούζον οἵτινες ἐπανειλημμένως ἐδήλουν αὐτῷ, ὅτι ἔμελλον νὰ τὸν ἀφήσωσι μόνον εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ φρουρίου, ὡς ἀπεγνωσμένων τῶν πραγμάτων κατ' αὐτούς, ἔλαβεν ὁ Σανοῦτος τὴν μικρὰν ἐκείνην κλεῖδα καὶ ἐπορεύθη τὴν πρὸς τὸ μοναστήριον ἄγουσαν, ἀκολουθούμενος ὑφ' ἑνὸς μόνου ὡπλισμένου θεράποντος, εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν βημάτων, ὃν εἶχε διατάξει ν' ἀπομακρυνθῆ ἅμα τὸν ἔβλεπε προσεγγίζοντα εἰς τὰ τεῖχη τοῦ μοναστηρίου.

Ὁ Σανοῦτος ἔστριψε δις τὴν κλεῖδα ἐν τῷ κλειθρῷ, καὶ ἡ θυρὶς ἠνοιχθή. Εἰσῆλθε καὶ διηυθύνθη εἰς τὸν ναόν, διότι ἀρτίως εἶχε σημάνει ὁ κώδων τὸν ὄρθρον, εἶχε δὲ δώσει ἐντολὴν εἰς τὸν Μαῦρον νὰ τὸν ζητήσῃ ἐντὸς τοῦ ναοῦ.

Ὅτε ἡ Αὐγούστα ἠνοιξε διὰ δόλου τὴν ὀρσοθύραν τῆς πύλης τοῦ μοναστηρίου καὶ ἀπέδρα, ὡς εἶδομεν, διὰ τοῦ ἱεροῦ περιβόλου κατὰ τὴν τριαύτην τῆς νυκτός ὥραν, ὁ Σανοῦτος εἶχεν εἰσέλθει ἤδη εἰς τὸν ναόν. Ἀλλὰ τίς ἠδύνατο νὰ τὴν πληροφορήσῃ περὶ τῆς παρουσίας τοῦ Σανούτου, ἀφοῦ αὐτὴ αὕτη δέν ἦτο προφήτις ὅπως μαντεύσῃ; Ἡ μήτηρ Φηλικίτη ἠδύνατο βεβαίως νὰ πράξῃ τοῦτο, ἀλλ' ὁ Σανοῦτος δέν ἔσπευσε, διότι ἦτο προαπησχολημένος εἰς ἄλλο τι, καὶ ἀπηγόρευσε εἰς τὴν ἡγουμένην νὰ τῆ ἀναγγείλῃ τὴν ἀφίξίν του.

Ἐἰσελθὼν ὁ Σανοῦτος εἰς τὸν ναόν ἔμεινε κατὰ μέρος ὑπὸ κιονά τινα μαρμάρινον τοῦ χοροῦ. Ἡ ἡγουμένη, ὡς τὸν εἶδεν, ἔσπευσε πρὸς αὐτόν.

— Λοιπὸν ἦλθατε, τῷ εἶπεν.

— Ἦλθα.

— Νὰ παραγγείλω εἰς τὴν Αὐγούσταν ὅτι εἴσθε ἐδῶ;

— Ὅχι ἀκόμη.

— Πῶς; Μήπως ζητεῖτε τὴν Φορτούναν; εἶπεν ἡ ἡγουμένη μειδιῶσα.

Κ α τ ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀνεγινώσκετο ἐν τῷ χορῷ ὁ ἐξάψαλμος. Σκότος ὑπῆρχεν ἐντὸς τοῦ ναοῦ, αἱ δὲ θρυαλλίδες τῶν κανδηλίων, καταβιβασμέναι καὶ ἀσθενές φῶς ἔχουσαι, μόλις ἔφεγγον. Διεκρίνοντο εἰς τὸ ἀμυδρὸν τοῦτο φῶς ἀσθενεῖς τινες ἀνταύγεια τῶν ἀγίων εἰκό ν ω ν , χεῖρες εὐλογοῦσαι, ἄγγελοι πτερωτοί, ἀργυροῖ στέφανοι. Ἐπὶ τῶν στασιδίων ἐφαίνοντο τῆδε κάκεισε ἀνθρώπινοί τινες ὑπάρξεις καλογραιῶν, ἀκίνητοι ὡς ἀγάλματα, μὲ τὰ κουκούλια καταβιβασμένα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἄνευ ἀναπνοῆς, ἄνευ βλέμματος, ἄνευ φαινομένης ζωῆς. Καὶ ὅμως τίς οἶδε ποῖαι λῦπαι καὶ ποῖα πάθη ἐκρύπτοντο ὑπὸ τὰ κουκούλια ἐκεῖνα.

Ὁ γηραιὸς ἱερεὺς, ὅστις ἐξετέλει χρέη ἐφημερίου ἐν τῇ μονῇ, μόλις εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἀναγινώσκη τὸν ἐξάψαλμον μὲ σιγανὴν φωνήν, ὅτε εἰσῆλθεν ὁ Σανούτος καὶ εἶχε προσέλθει πρὸς αὐτὸν ἡ ἡγουμένη. Ἡ φωνὴ ἐκείνη ἦτο σοβαρά, μονότονος, μελαγχολικὴ καὶ ἠκούετο ὡς ὁ φλοῖσβος τοῦ ρύακος ἐν μέσῳ ἄκρας σιγῆς καὶ ἡρεμίας.

Ὅτε ἤρχισεν ἡ μετὰ τοῦ Σανούτου ἐμπιστευτικὴ συνδιάλεξις τῆς Φηλικίτης, ἡ φωνὴ τοῦ γηραίου ἀναγνώστου ἔλεγε τοὺς ἐξῆς κατασκευτικoὺς στίχους.

«Ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα, ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου.

Κ ὕ ρ ι ε , ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου, καὶ ὁ στεναγμός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβη.

Ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχὺς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ.

Οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξεναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν, καὶ οἱ ἔγγιστά μου ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν.

Κ α ἰ ἐξεβιάζοντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου».

Σ υ γ χ ρ ὀ ν ω ς δὲ ἐξηκολούθει ὁ κατ' ἰδίαν διάλογος μεταξὺ τῆς ἡγουμένης καὶ τοῦ Σανούτου.

— Ὅχι, ἀπήντησεν οὗτος πρὸς τὴν ἐρώτησιν τῆς ἡγουμένης, δὲν ζητῶ τὴν Φορτούναν, ἥτις ἄλλως μοι εἶναι πολὺ προσφιλῆς· ἦλθα διὰ τὴν Αὐγούσταν, πρὸς ἣν πολλὰ μὲ συνδέουσι.

— Τότε διατί δὲν πηγαίνετε κατ' εὐθεῖαν ἐπάνω εἰς τὰ κελλία μου νὰ τὴν εὔρητε; Δὲν θὰ ἐκοιμήθη ἀκόμη. Σᾶς περιέμενεν ὅλην τὴν ἡμέραν σήμερον.

— Δὲν πηγαίνω ἀκόμη, διότι περιμένω κάποιον ἐδῶ.

- Περιμένετε κάποιον;
 - Ναί, διὰ μίαν σπουδαίαν υπόθεσιν.
 - Καὶ θὰ ἔλθῃ τώρα;
 - Βεβαίως. Τῷ ἔχω εἰπεῖ νὰ εἴπῃ τὸ ὄνομά μου πρὸς τὴν θυρωρόν σας.
 - Περὶ τούτου μὴ ἀμφιβάλλετε, θὰ τῷ ἀνοίξῃ, ἀρκεῖ νὰ εἴπῃ τὸ ὄνομά σας.
 - Καὶ πῶς ἔχει ἡ Αὐγούστα; εἶπεν ὁ Σανοῦτος.
 - Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι εἶναι καλά. Πάσχει αὐτὴ ἡ γυνή.
 - Καὶ τί ἔχει;
 - Ὡ, ἔχει, ἔχει..., ἔχει πόνους πολλούς.
 - Τί εἶδους πόνους;
 - Ἐγὼ εἶμαι μοναχὴ καὶ δὲν ἤξεύρω, εἶπεν ἡ Φηλικίτη, ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι μικρὸν πρᾶγμα νὰ ἀφήσῃ μία γυνὴ τὸν σύζυγόν της. Ἡ τύψις τῆς συνειδήσεως εἶναι τὸ μεγαλύτερον βασανιστήριον, τὸ ὁποῖον κανεὶς τύραννος δὲν ἐφαντάσθη ποτέ, διότι ὅλοι των τί π ο τ ε ἄλλο δὲν βασανίζουσι παρὰ τὴν σάρκα, ἀλλὰ καθεὶς ἄνθρωπος ὅμως τὸ φαντάζεται διὰ τὸν ἑαυτὸν του, ὡς τὸ ἀσφαλέστερον μέσον τοῦ νὰ βασανίζεται μόνος του.
 - Λοιπὸν ἔχει τύψεις συνειδήσεως! εἶπεν ὁ Σανοῦτος ὑποπτεύων τὴν εἰλικρίνειαν τῆς ἡγουμένης.
 - Τί ἄλλο; εἶπεν αὐτὴ.
- Ἡ φωνὴ τοῦ γέροντος ἱερέως ἐξηκολούθει συγχρόνως τοὺς στίχους τοῦ ἑξαψάλμου.
- «Εδίψησέ σε ἡ ψυχὴ μου, ποσαπλῶς σοὶ ἡ σὰρξ μου ἐν γῆ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ.
- Ὅπως ἐν τῷ ἀγίῳ ὤφθην σοὶ τοῦ ἰδεῖν τὴν δυνάμιν σου καὶ τὴν δόξαν σου.
- Ὅτι κρεῖσσον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωάς, τὰ χεῖλη μου ἐπαινέσουσί σε.
- Ὅπως εὐλογήσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀρῶ τὰς χεῖράς μου.
- Ὡς ἐκ στέατος καὶ πιότητος ἐμπλησθεὶ ἡ ψυχὴ μου, καὶ χεῖλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου.
- Εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς σέ.

“Ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι.

Ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ δὲ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου.»

Ἦκούετο ἡ φωνὴ αὐτῆ, ἧς οἱ φθόγγοι μόλις διεκρίνοντο, καὶ συγχρόνως ἠκούετο ὁ ψιθυρισμὸς τοῦ μεταξὺ τῆς Φηλικίτης καὶ τοῦ Σανούτου διαλόγου.

— Οὕτω λοιπὸν πάσχει ἡ Αὐγούστα; ἔλεγεν ὁ Σανοῦτος.

— Πάσχει, δὲν θὰ τὴν ἐπισκεφθῆτε;

— Εὐθύς κατόπιν, ἀφοῦ ἔλθῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον περιμένω.

— Θὰ εἶναι πολὺ εὐτυχής, ὅταν σᾶς ἴδῃ.

— Δὲν θὰ τῆς ἀρνηθῶ τὴν εὐτυχίαν ταύτην.

Τὴν στιγμὴν ταύτην εἰσῆλθέ τις εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὃν παρετήρησεν ἡ ἡγουμένη, καὶ ἐννοήσασα ὅτι οὗτος ἦτο ὁ περιμενόμενος παρὰ τοῦ Σανούτου, ἀπεμακρύνθη μὲ βήματα βωβὰ καὶ μὴ ἠχοῦντα ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ ἐδάφους.

Ὁ εἰσελθὼν ἦτο ὁ Μαῦρος. Εἰσῆλθε καὶ δὲν ἔβλεπεν οὔτε πρὸς τὸ εἰκονοστάσιον, οὔτε πρὸς τὸν θόλον, οὔτε πρὸς τὸ ἔδαφος, ἀλλὰ περιέφερε τὸ βλέμμα εἰς τὰ στασίδια ἀναζητῶν νὰ ἴδῃ ποῦ ἦτον ὁ Σανοῦτος. Οὗτος δὲ ὑψωσε τὴν χεῖρα ἐν τῇ σκιᾷ, τῇ σχηματιζομένη ὀπισθὲν τοῦ κίονος, ἔνθα ἴστατο, καὶ ἔνευσε πρὸς τὸν Μαῦρον νὰ πλησιάσῃ πρὸς αὐτόν.

— Ἐδῶ εἴσθε; εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Ὅμιλοι σιγανώτερα, εἶπεν ὁ Σανοῦτος, εἶναι ἐκκλησία ἐδῶ.

— Βέβαια ἐκκλησία εἶναι, εἶπεν ὁ Μαῦρος, ἀλλὰ διατί νὰ μὲ προσκαλέσης εἰς τὴν ἐκκλησίαν; Μήπως διὰ νὰ προσευχηθῶ; Δὲν ἠξεύρεις λοιπὸν ὅτι ἐγὼ δὲν προσευχήθην ποτὲ οὐδὲ εἰς τζαμίον;

— Δὲν βλέπεις· δὲν σὲ βιάζω νὰ προσευχηθῆς. Ἀλλὰ μὴ φωνάζῃς. Βλέπεις ὅτι σὲ ἤκουσαν.

Τί ν' ἐς ἐκ τῶν καλογραιῶν ἀκούσασαι τὴν σαρκαστικὴν ἐκείνην καὶ κρυσταλλίνην φωνὴν τοῦ Μαύρου εἶχον στραφῆ στιγμιαίως νὰ ἴδωσιν. Ἀλλ' ἡ ἡγουμένη ἔνευσε πρὸς ταύτας ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσέχῃσι τὸν νοῦν εἰς τὰ γινόμενα ἐκτὸς τῆς ἀκολουθίας.

— Λοιπὸν λέγε, τί εἶναι; εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Μαῦρε, Μαῦρε, εἶπεν ὁ Σανοῦτος, βλέπω ὅτι ἐπεράσατε καλὰ μὲ τὸν φίλον σου Καρτάτην.

— Διατί τὸ λέγεις αὐτό;

— Μοὶ φαίνεσαι πολὺ ζωηρός.

— Καὶ νομίζεις ὅτι εἶμαι μεθυσμένος;

— Δὲν λέγω τοῦτο· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἔχετε ἀδειάσει φιάλας τινάς.

— Μὴ σὲ μέλη, εἶπεν ὁ Μαῦρος ψυχρῶς.

— Μὲ μέλει, διότι δὲν θέλω νὰ ναυαγήσῃ ἢ ὑπόθεσις, τὴν ὁποίαν θὰ σ' ἀναθέσω.

— Ἐναυάγησε ποτὲ καμμία ὑπόθεσις σου ἐξ αἰτίας μου;

— Ὅχι, ἔχω πολλὴν ἐμπιστοσύνην. Ἀλλὰ κοίταξε μὴ μεθύσουν παραπολύ, καὶ ὕστερα δὲν εἶναι διὰ τίποτε.

— Ἐγὼ ἐγγυῶμαι.

— Λοιπὸν ἄκουσε.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ φωνὴ τοῦ γέροντος ἱερέως, ὅστις ἀνεγίνωσκε μετὰ μεγίστης βραδύτητος, ἀπήγγελλε τοὺς ἐπομένους στίχους τοῦ ψαλμωδοῦ.

«Ἐκέκραξα πρὸς σέ, Κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν, διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου.

Μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμάσια; ἢ ἰατροὶ ἀναστήσουσι καὶ ἐξομολογήσονται σοι;

Μὴ διηγήσεται τις ἐν τῷ τάφῳ τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῇ ἀπωλείᾳ;

Μὴ γνωσθήσεται ἐν τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῆ ἐπιλελησμένη;

Κἀγὼ πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα καὶ τὸ πρῶτὴ ἡ προσευχὴ μου προφθάσει σε.

Ἴνα τί, Κύριε, ἀπῶθῃ τὴν ψυχὴν μου, ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;

Π τ ω χ ὅς εἰμι ἐγὼ καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου, ὑψωθεὶς δὲ ἐταπεινώθην καὶ ἐξηπορήθην.

Ἐπ' ἐμέ διήλθον αἱ ὄργαι σου, καὶ οἱ φοβερισμοὶ σου ἐξετάραζάν με.

Ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ ὕδωρ, ὅλην τὴν ἡμέραν, περιέσχον με ἅμα.

Ἐμάκρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον καὶ πλησίον καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ ταλαιπωρίας.

Κύριε, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναντίον σου.

Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ἢ προσευχή μου, κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησίν μου.»

Καὶ ἡ συνδιάλεξις τοῦ Σανούτου μετὰ τὸν Μαῦρον ἐξηκολούθει.

— Ἔχεις ἔτοιμα ὅλα, ὅσα σοὶ εἶπα; ἠρώτησεν ὁ Σανούτος.

— Ἔτοιμα.

— Ἐφυγαν ὅλοι ἀπὸ τὰ πλοῖα;

— Ἐφυγαν.

— Κανεῖς δὲν εἶναι μέσα;

— Κανεῖς.

— Ἡτοίμασας τὰς ἐμπρηστικὰς ὕλας;

— Τὰς ἠτοίμασα.

— Εἶναι πολλαί;

— Εἶναι ἀρκεταὶ διὰ νὰ καύσωσιν αὐτὸ τὸ μοναστήριον, καὶ ἄλλα δέκα.

— Ἡξεύρεις ἂν εἰς τὴν ναυαρχίδα μου ἔμεινε μέσα πολύτιμόν τι;

— Ἡξεύρω ὅτι ὅλα τὰ ἔχομεν πρὸ καιροῦ μεταφέρει ἔξω εἰς τὸ στρατηγεῖόν σας.

— Ὅλα ἀνεξαιρέτως;

— Ἐμεινε μόνον ἐν ἀρμάρι κλεισμένον, τὸ ὁποῖον δὲν ἠξεύρω τί περιέχει, καὶ τὸ κλειδί θὰ τὸ ἔχη μία τῶν δύο γυναικῶν.

— Ἄ, τῆς Φορτούνας ἀθύρματα! Μὴν ἀνησυχῆς δι' αὐτά.

— Δὲν ἀνησυχῶ διὰ τίποτε.

— Λοιπὸν ἄκουσε. Ἡξεύρεις τί θὰ κάμης;

— Λέγετε.

— Θὰ πάρης τοὺς πέντε ἀνθρώπους σου, θὰ ἐπιβίβασῃς εἰς μίαν φελούκαν αὐτούς, καὶ τὰς ἐμπρηστικὰς ὕλας, καὶ θὰ βάλετε φωτιὰν εἰς τὰ πλοῖά μου.

- Τώρα;
- Τώρα άμέσως· εἶναι ἡ κατάλληλος ὥρα.
- Πολύ καλά, εἶναι τίποτε ἄλλο;
- Ὅχι. Ἀλλά βλέπω ὅτι δέν σοι ἔκαμαν καμμίαν ἐντύπωσιν αὐτά ὅπου σέ εἶπα.
- Ποίαν ἐντύπωσιν ἤθελες νά κάμης;
- Φαίνεται ὡς νά τὰ ἤξευρες.
- Εἶχα πρό πολλοῦ μαντεύσει τὸ σχέδιον τῆς ἐξοχότητός σας, εἶπε ψυχρῶς ὁ Μαῦρος.
- Τρομερὸς εἶναι, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Σανοῦτος. Ἐγὼ ἐπερίμενα νά ἐκπλαγῆ, καὶ τώρα μὲ ἀναγκάζει νά ἐκπλαγῶ ἐγώ.
- Λοιπὸν νά πηγαίνω; ἠρώτησεν ὁ Μαῦρος.
- Πήγαινε· ἀλλὰ φρόνησις καὶ ἐπιτηδειότης. Θέλω νά καοῦν ἐντελῶς τὰ πλοῖά μου.
- Ἦσυχάσατε, οὐδὲ στάκτη δέν θὰ μείνη.
- Διότι μὲ πνίγουν αὐτοὶ οἱ μικροί· θέλουν νά μὲ βιάσουν νά λύσω τὴν πολιορκίαν, καὶ ν' ἀφήσω εἰς τοὺς Γενοουσίους τὸ φρούριον.
- Πηγαίνω, εἶπεν ὁ Μαῦρος.
- Πήγαινε. Θ' ἀναβῶ εἰς τὸ ὑπερῶν τοῦ μοναστηρίου καὶ θ' ἀνοίξω τὸ παράθυρον. Θὰ ἴδω ἂν θὰ κάμης μεγάλην φωτιάν.
- Θὰ κάμω τόσην, ὥστε νά ψηθοῦν ὅλα τὰ ψάρια, καὶ νά βράσῃ ἡ θάλασσα, εἶπεν ὁ Μαῦρος.
- Εἰς μίαν ὥραν θέλω νά ἔχῃς τελειωμένην τὴν ἐργασίαν.
- Σᾶς τὸ ὑπόσχομαι.

Ὁ Μαῦρος ἐγένεν ἄφαντος.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Γ'

Α Ι ΔΥΟ ΦΟΡΤΟΥΝΑΙ

Ὁ Σανοῦτος ἔστη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς διαλογιζόμενος. Ἐσκέπτετο καθ' ἑαυτὸν ὅτι ἔπρεπε νά εἶναι λίαν εὐχαριστημένος, διότι ἀπεφάσισε νά ἐκτελέσῃ πρᾶξιν, ἣτις ἠδύνατο νά νομισθῆ παρὰ πάντων

ήρωική· συνάμα δὲ ἡ Βενετία πιθανῶς ἐμελλε νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ, διὰ τὴν πυρπόλησιν τῶν γαλερῶν, παρέχουσα αὐτῷ πανταχοῦσάν τινα γενικῆς φορολογίας ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει.

Τῷ ὄντι δὲ τὰ τῆς ἐκστρατείας εἶχον περιέλθει εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε ἡδύνατο ἴσως νὰ ἔχη λογικόν τι ἢ παράβολος αὕτη ἀπόφασις τοῦ Σανούτου. Ὁ Κουϊρίνης, οἱ Γίζαι, ὁ Ναυίγαγιούζος καὶ οἱ λοιποί, ἀφοῦ καθ' ἐκάστην ἠνώχλουν αὐτὸν ἀπαιτοῦντες τὴν διάλυσιν τῆς πολιορκίας, εἶχον ἀποφασίσει ἐπὶ τέλους ν' ἀποπλεύσωσι μετὰ τῶν ἐταίρων των, καταλείποντες αὐτὸν μόνον μετὰ τῶν διακοσίων στρατιωτῶν καὶ τῶν ὀκτῶ γαλερῶν του. Μὲ τόσον μικρὸν πλῆθος ὁ Σανοῦτος οὐδέποτε ἡδύνατο νὰ κυριεύσῃ τὸ φρούριον, καὶ τοῦτο ἐνόμιζεν ὡς κατασχύνῃ αὐτοῦ, ἂν ἠναγκάζετο νὰ τὸ ἀφήσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶν Γενουαίων, τῶν ἀσπόνδων τούτων ἐχθρῶν. Μὴ δυνάμενος ἄλλως νὰ δεσπόσῃ τῆς πολυκεφάλου ἐκείνης ὑδρας τῶν ἐταίρων αὐτοῦ, ἐβουλεύθη νὰ τοὺς ἀφαιρέσῃ τὰ μέσα τῆς φυγῆς καὶ νὰ βιάσῃ οὕτως αὐτοὺς νὰ συμπράξωσι μετ' αὐτοῦ. Καλύτερον τρόπον δὲν κατώρθωσε νὰ εὔρῃ. Ἄλλως δέ, ἡ δίψα τοῦ παραδόξου καὶ τοῦ ἀλλοκότου, ὑφ' ἧς κατείχετο, ἡ ἐσωτερικὴ βία πρὸς γενναίας πράξεις καὶ ἡ μανιώδης αὐτοῦ φιλοδοξία συνετέλεσαν πολὺ εἰς τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν.

Ἐπεὶ ἀνεχώρησεν ὁ Μαῦρος, ἠσθάνθη ἑαυτὸν θερμαινόμενον καὶ ἀνυπομονοῦντα ὅπως ἴδῃ ἰδίους ὀφθαλμοῖς τὴν πυρπόλησιν τοῦ στόλου του καὶ εἶπεν.

«Ἄς ὑπάγω τώρα νὰ ἐξυπνίσω τὴν φίλην μου Φορτούναν, διὰ νὰ ἴδῃ καὶ αὕτη καιομένας τὰς γαλέρας μου. Θὰ τῆς εἶπω ὅτι δύο Φορτούνας δὲν ἡδυνάμην νὰ ἔχω καὶ ἔπρεπε νὰ θυσιάσω τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην. Ἡ Αὐγούστα θὰ κοιμᾶται τώρα, τὸ πρωὶ τὴν βλέπω.» Ἐπειτα αὕτη πᾶσχε ἡ δυστυχής.»

Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ.

Ἡ ἡγουμένη ἐνόμισεν ὅτι μετέβαινε πρὸς τὴν Αὐγούσταν καὶ ἐσιώπησεν.

Ἐν τούτοις μόλις παρήλθον στιγμαί τινες, καὶ Ζηνοβία ἡ θυρωρός, ἦλθε νὰ τῆς εἶπῃ τὰς παραλόγους ἀπαιτήσεις τῆς Αὐγούστας, ὡς εἶδομεν. Ἦτο ἀκριβῶς ἡ στιγμή καθ' ἣν ἀπέδρα αὕτη, χωρὶς νὰ ὑποπτεύσῃ μηδὲ πόρρωθεν τὴν ἐν τῇ μονῇ παρουσίαν τοῦ Μάρκου Σανούτου.

Ἡ μήτηρ Φηλικίτη ἀκούσασα ταῦτα εἶπε πρὸς τὴν Ζηνοβίαν.

— Εἰπέ της νὰ μὴν ὑπάγῃ πουθενά, εἶναι ἐδῶ ὁ Σανοῦτος. Τώρα ἐβγήκεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὑπάγει νὰ τὴν εὔρῃ εἰς τὸ κελλίον. Εἰπέ της ν' ἀναβῇ ἐπάνω νὰ τὸν προφθάσῃ.

— Ποῖος Σανοῦτος; εἶπεν ἡ Ζηνοβία.

— Ὁ κόμης Σανοῦτος, εἶπεν ἡ Φηλικίτη.

— Ἀλλὰ πῶς ἐμβῆκεν ὁ κόμης Σανοῦτος, ἀφοῦ ἐγὼ δὲν τοῦ ἤνοιξα;

— Δὲν ἤξεύρω πῶς ἐμβῆκε· δὲν εἶναι αὐτὸ τῆς παρουσίας ὥρας. Κάμε τώρα ὑπακοήν.

Ἡ Ζηνοβία ἔστρεψε τὰ νῶτα καὶ ἀπῆλθεν. Ἀλλὰ μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐπανῆλθε κομίζουσα τὴν παράδοξον εἶδησιν ὅτι ἐσβέσθη ἡ κανδήλα εἰς τὸ κελλίον τῆς, ὅτι ἡ Αὐγούστα ἐγένεν ἄφαντος καὶ ἡ πύλη τοῦ μοναστηρίου παρεβιάσθη.

— Τί τρέχει; εἶπεν ἡ ἡγουμένη.

— Καὶ ἐγὼ δὲν ἤξεύρω.

〈— Καὶ αἱ κλεῖδες;〉

— Τὰς ἡῦρα ψηλαφητὰ εἰς τὸ σκότος, εἰς τὸ κλεῖθρον τῆς μικρᾶς θύρας.

— Ὑπάγωμεν νὰ ἰδῶμεν.

Καὶ ἐξῆλθον ἀμφότεραι ἐκ τοῦ ναοῦ. Τότε δὲ ἡ Φηλικίτη ἐγένεν αὐτόπτις τοῦ παραβιασμοῦ τῆς πύλης.

Ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἐπίστευσεν ὅτι ὁ Σανοῦτος εἶχε συναντήσει ἐν τῷ μεταξύ τὴν Αὐγούσταν καὶ ἀμφότεροι ἔφυγον. Ἀλλὰ παραχρῆμα ἡ ἰδέα αὕτη τῇ ἐφάνη παράλογος. Πρῶτον ὁ Σανοῦτος εἶχε κλειδίον τι πρὸς χρῆσίν του, καὶ δὲν ἤθελε καταφύγει εἰς τὸ νὰ κλέψῃ τὸν ἐν τῷ κελλίῳ τῆς Ζηνοβίας ὄρμαθόν. Ἐπειτα ποῦ ἤθελον μεταβῆ, καὶ πρὸς τί; Ἡ Φηλικίτη ἐνόησε λοιπὸν ὅτι μόνῃ ἡ Αὐγούστα ἔφυγε. Καὶ τότε ἐδιχάσθη μεταξύ δύο γνωμῶν· νὰ δράμῃ κατόπιν τῆς Αὐγούστης ὅπως τὴν προλάβῃ καὶ τὴν ἀνακαλέσῃ ἀναγγέλλουσα αὐτῇ ὅτι ὁ κόμης Σανουῦτος ἦτο ἐν τῇ μονῇ, ἢ νὰ ζητήσῃ ἐντὸς τῆς μονῆς τὸν κόμητα καὶ νὰ τὸν πέμψῃ πρὸς ἀνεύρεσιν αὐτῆς, ἂν ἐπεθύμει νὰ ὑπάγῃ; Ἡ δευτέρα αὕτη γνώμη ὑπερίσχυσε καὶ ἀνέβη εἰς τὰ κελλία τῆς, νομίζουσα ὅτι θὰ εὔρισκεν ἐκεῖ τὸν Σανοῦτον (ἢ ἴσως καὶ τὴν Αὐγούσταν αὐτῆς, τίς οἶδεν, ἐνδεχόμενον νὰ ὠνειρεύθῃ ἡ Ζηνοβία, δυνατὸν νὰ ἦτο ὑπνοβάτις καὶ ἠνοιξεν αὐτῇ αὕτη ἀσυνειδήτως τὴν ὄρσοθύραν τῆς πύλης, δυνατὸν νὰ τὴν ἠνοιξε τρίτος τις). Ἀλλ' οὔτε τὸν Σανοῦτον εὔρεν ἐκεῖ, οὔτε τὴν Αὐγούσταν. Τί νὰ πράξῃ; Ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὴν προτέραν γνώμην τῆς καὶ ὑπώπτευσεν ὅτι ἔφυγον ἀμφότεροι ὁμοῦ. Ἀλλ' ὄχι, ἀδύνατον· ἂν συνήντα τὸν Σανοῦτον ἢ Αὐγούστα, ἤθελε μείνει μᾶλλον, δὲν ἤθελε φύγει, ἀφοῦ αὐτὸν ἐζητεῖ, καὶ διότι δὲν τὸν εὔρισκεν, ἔφυγε, πιθανῶς. Τί συνέβη λοιπὸν;

— Ἄ, ἤξεύρω, εἶπεν ἡ ἡγουμένη. Καὶ ἐνθυμήθη τὴν Φορτούναν καὶ τὴν Πρόνοιαν, τὰς δύο ταύτας ἐστιάδας τῆς Βενετίας, αἵτινες ἐξενίζοντο ἐν τῇ μονῇ.

— Ἄς ὑπάγω νὰ τὸν ζητήσω, ἐκεῖ θὰ εἶναι ὁ κόμης.

Καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῶον, ὅπου κατώκουν ἀμφότεραι. Ἀνῆλθε τέσσαρας ἢ πέντε κλίμακας καὶ φθάσασα ἔκρουσε τὴν θύραν τῆς Φορτούνας, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς δειλίας. Οὐδεὶς ἀπήντησε. Δυνατὸν νὰ μὴ ἤκουσαν. Καὶ ὁμως ἔβλεπε φῶς διὰ τοῦ φεγγίτου ἐν τῷ καταλύματι τῆς Φορτούνας. Ἐκρούσε τῆς Πρόνοιᾶς τὴν θύραν. Οὐδεὶς. Ἐσκέφθη. Τί νὰ κάμω; Νὰ φανῶ ὄχληρά; Ἐπειτα τώρα τί χρειάζεται ὁ Σανοῦτος; Ἡ Αὐγούστα εἶναι μακρὰν, καὶ δὲν τὴν προφθάνει. Καὶ ἀφοῦ τὴν ἀγαπᾷ τόσο, ὥστε προτιμᾷ αὐτῆς τὴν Φορτούναν, ποῖαν προθυμίαν θὰ δείξῃ νὰ τρέξῃ κατόπιν

τὴν νύκτα εἰς τὴν ἐρημίαν, ἀφοῦ εἶναι ἀπὸ δύο ὥρῶν εἰς τὸ μοναστήριον καὶ δὲν ἔδειξεν ἀρκετὴν προθυμίαν ὅπως τὴν ἐπισκεφθῆ; Ἄς ἀφήσω τὰ πράγματα ὅπως εἶναι. Τί μὲ μέλει; Καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸν ναόν, ὅπως συμπληρώσῃ τὴν προσευχὴν τῆς.

Ἐν τούτοις ὁ Μαῦρος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ καπηλεῖον καὶ ἐπανεῦρε περιμένοντας αὐτόν, πλὴν τοῦ Σκιάχτη, τὸν Καρτάτην καὶ δύο ἢ τρεῖς ἄλλους συντρόφους.

— Λοιπὸν ἐμεθύσατε ἀρκετά, παλληκάρια μου; τοῖς εἶπεν.

— Ἐγὼ εἶμαι στουπί, ἀπήντησεν ὁ Σκιάχτης.

— Καὶ σύ, Καρτάτη;

— Ἐγὼ ἔμεινα νηστικός, ἀπήντησεν ὁ Καρτάτης, ἕωσοῦ μάθω περὶ τίνος πρόκειται. Διότι δὲν ἀγαπῶ νὰ μοῦ λέγουν ἱστορίας, ὅταν εἶμαι μεθυσμένος, καὶ νὰ μὲ μεταχειρίζονται ὡς βόδι εἰς τὸν ζυγόν.

— Θὰ σᾶς εἶπω τί θὰ κάμωμεν, εἶπεν ὁ Μαῦρος. Ἀλλὰ μὴ σᾶς φανῆ παράξενον;

— Ὅχι.

— Ἴδού, ἰδέτε αὐτό.

— Τί εἶναι αὐτό;

— Εἶναι αὐτὸ ἡ σφραγὶς τοῦ Ἁγίου Μάρκου;

Κ α ἰ τοῖς ἔδειξε τὴν περγαμνὴν, ἣν τῷ εἶχε δώσει ὁ Σανοῦτος.

— Εἶναι, εἶπον οἱ πέντε ἄνδρες, ὧν τινες μόλις ἔβλεπον τὴν ρινὰ των ἐκ τῆς μέθης.

— Εἶναι καὶ αὐτὸ ἡ ὑπογραφή τοῦ κόμητος Σανούτου;

— Ἀπὸ ὑπογραφὰς δὲν γνωρίζομεν, εἶπεν ὁ Σκιάχτης.

— Γνωρίζω ἐγώ, εἶπεν ὁ Καρτάτης.

Ὁ Μαῦρος ἀνέπτυξε τὴν περγαμνὴν καὶ τῷ ἔδειξε τὴν ὑπογραφὴν τοῦ κόμητος Σανούτου.

— Αὐτὴ εἶναι ἡ ὑπογραφή του τωόντι, εἶπεν ὁ Καρτάτης.

— Λοιπὸν, ἐπανεῖλαβεν ὁ Μαῦρος, ἂν θέλῃς λάβε τὸν κόπον νὰ διαβάσῃς τὸ κείμενον αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου, νὰ ἰδῆς τί λέγει.

— Τί μᾶς διηγεῖται αὐτός ὁ Μαῦρος; εἶπεν ὁ Σκιάχτης ἀνυπομονῶν· μήπως θέλει νὰ μᾶς μάθῃ γράμματα αὐτὴν τὴν φορὰν;

— Δὲν θέλω νὰ σᾶς μάθω γράμματα, ἀπήντησεν ὁ Μαῦρος, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ λάβητε γνῶσιν αὐτῆς τῆς διαταγῆς, διὰ νὰ μὴν περιπατῶμεν εἰς τὰ τυφλά.

— Ἡμεῖς ἔχομεν ἐμπιστοσύνην, εἶπεν ὁ Σκιάχτης. Εἰπέ μας τί τρέχει καὶ τοῦτο ἀρκεῖ.

Ὁ προβλεπτικός Μαῦρος εἶχε σκεφθῆ, ὅτι, ἂν τοῖς ἔλεγεν ὀλόκληρον τὴν ἀλήθειαν, τούτέστιν ὅτι ὁ Σανουῦτος εἶχεν ἀποφασίσει νὰ καύσῃ τὸν στόλον του καὶ ἐξέλεξεν αὐτούς ὡς ἐκτελεστάς τῆς ἀποφάσεώς του ταύτης, τὸ πρᾶγμα ἤθελε κριθῆ τερατῶδες καὶ χιμαιρικὸν ὄλωσ, καὶ δυσκόλως ἤθελον πιστεύσει τοὺς λόγους του. Ὁθεν ἔκρινεν εὐλογον νὰ εὕρῃ μεσαῖόν τινα τρόπον πρὸς ἀνακοίνωσιν τῶν ιδεῶν του, καὶ τοῖς εἶπε τὰ ἐξῆς.

— Ἀκούσατε λοιπόν· ὁ κόμης Σανουῦτος, ὁ κύριός μου, ἔχει ἐμπιστοσύνην εἰς ὅλους ἐσᾶς, καὶ με διέταξε νὰ σᾶς προσκαλέσω νὰ λάβητε μέρος ἂν θέλετε, εἰς τὴν ἔνδοξον πρᾶξιν, ὅπου με διέταξε νὰ ἐκτελέσω ἀπόψε. Ἐκτὸς τῆς εὐγνωμοσύνης του, ὁ κύριός μου, ὁ κόμης Σαν ο ῦτος, τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς χρεωστῆ, με διέταξε πρὸς τούτοις νὰ σᾶς ὑποσχεθῶ χρήματα δι' ἀμοιβὴν σας, μέχρι πενήντα ἢ καὶ ἑβδομήντα φλωρίων εἰς ἕκαστον, καὶ μοὶ ἐπέτρεψε νὰ σᾶς δώσω προκαταβολήν.

Καὶ ἐκβαλὼν βαλάντιον ἐκ τοῦ κόλπου ἐμέτρησε πενήντα φλωρία, καὶ ἐνεχείρισεν ἀνὰ δέκα εἰς ἕκαστον τῶν πέντε συντρόφων, οἵτινες ἐγλυκάνθησαν καὶ ὁ σιελός των ἔρρεε πλημμυρίσας καὶ οὔτε τοὺς ὀφθαλμούς οὔτε τὰς χεῖράς των ἐπίστευον.

— Δὲν χωρατεύει, βλέπω, ὁ Μαῦρος, παρετήρησεν ὁ Καρτάτης.

— Ὁ Μαῦρος πληρώνει καλά, εἶπεν ὁ Σκιάχτης· ἂς ὀψεται ἐκείνη ἡ Κοκκινού, ὑπετονθόρυσεν με φωνὴν μὴ ἀκουομένην.

— Τώρα, ἐπανελάβεν ὁ Μαῦρος, ἰδοὺ με δύο λέξεις ἡ ἐργασία ὅπου θὰ κάμωμεν αὐτὴν τὴν νύκτα· ἀλλὰ νὰ μὴ παραξενευθῆτε ὅ,τι καὶ ἂν εἶναι, μηδὲ νὰ φοβηθῆτε. Ὁ κόμης Σανουῦτος μᾶς ἐξασφαλίζει ὅλους ἐναντίον ὄλου τοῦ κόσμου. Καὶ μοὶ εἶπε νὰ σᾶς ἐγγυηθῶ ὅτι δὲν θὰ πάθωμεν τίποτε, καὶ μὴ φοβεῖσθε, αὐτὸς ἔχει τὴν εὐθύνην. Μὴ σᾶς μέλη τέσσερα, αὐτὸς εἶναι ἐδῶ.

— Δὲν φοβούμεθα ἡμεῖς τίποτε, ἀπήντησεν ὁ Σκιάχτης.

— Λέγε, εἶπεν ὁ Καρτάτης.

— Μὲ δύο λέξεις, πρόκειται νὰ καύσωμεν ἀπόψε τὰς τρεῖς γαλέρας, ὅπου δὲν εἶναι τοῦ κόμητος Σανουῦτου· δηλ. τὴν μίαν τοῦ Κουϊρίνη, καὶ τὰς δύο τῶν ἀδελφῶν Γίζη. Αὐτὰς τὰς τρεῖς γαλέρας θὰ ὑπάγωμεν τώρα νὰ βάλωμεν φωτιὰν νὰ τὰς καύσωμεν. Πῶς σᾶς φαίνεται; Βαστᾶ ἡ καρδιά σας;

Οἱ πέντε ἄνδρες προσεδόκων βεβαίως ἐξ ἀρχῆς νὰ ἀκούσωσι τολμηρόν τι σχέδιον προτεινόμενον αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Μαύρου, καὶ ὁ Καρτάτης μάλιστα, ὅστις ἦτο πανουργότατος τῶν λοιπῶν, εἶχεν

έννοήσει κατὰ τὸ ἥμισυ, ἐκ τῶν παρασκευῶν τοῦ Μαύρου, εἰς ἃς τὸν εἶδε ἀσχολοῦμενον τὴν ἡμέραν, περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Ἄλλ' οὐχ ἦττον, καίτοι διετέλουν ἤδη ἐν μέσῃ τῇ καταστάσει μεταξὺ μέθης καὶ νηφαλιότητος, ἡ ἀνακοίνωσις αὐτῆ τοῦ Μαύρου τοῖς ἐπροξένησεν ἔκπληξιν τινα.

— Δὲν εἶναι τίποτε καὶ μὴ ξιππάζεσθε, εἶπεν ὁ Μαῦρος. Σᾶς εἶπον ὅτι ὁ κόμης Σανοῦτος μᾶς ἐξασφαλίζει καὶ δὲν ἔχομεν νὰ πάθωμεν τίποτε. Ἔχω ἐτοιμάσει σήμερον ὄλας τὰς ὕλας διὰ τὴν πυρπόλησιν, πίσσαν καὶ ἄσφαλτον ἄφθονα, δᾶδας καὶ ρητίνην. Θὰ ὑπάγωμεν νὰ κολλήσωμεν τὴν φωτιὰν εἰς τὰ τρία πλοῖα, καὶ θὰ ὑπάγωμεν νὰ κοιμηθῶμεν ἡσυχοί· θὰ κάμωμεν μάλιστα ὠραίαν διασκέδασιν αὐτὴν τὴν νύκτα. Εἶναι θεατρικὴ παράστασις, τὴν ὁποίαν δὲν εὐρίσκει εὐκόλα κανεῖς.

— Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι ὅπου θὰ εἶναι μέσα εἰς τὰς γαλέρας; παρετήρησεν εἷς ἐκ τῶν τριῶν προσηλύτων τοῦ Καρτάτη, ὅστις ἐκαλεῖτο Φιάμμης.

— Δὲν εἶναι κανεὶς ἄνθρωπος μέσα, ἀπήντησεν ὁ Μαῦρος. Αὐτὸ ἐννοεῖται ὅτι ἐφρόντισα σήμερον, κατὰ διαταγὴν τοῦ κόμητος, νὰ ἀφήσω τὰ πλοῖα ἔρημα ἀνθρώπων, ὄχι μόνον τὰ τρία ὅπου θὰ καύσωμεν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὀκτὼ ἐπίλοιπα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν κόμητα Σανοῦτον. Δὲν θὰ πάρωμεν ἡμεῖς ἀνθρωπίνην ψυχὴν εἰς τὸν λαιμόν μας. Τὰ ξύλα καὶ τὰ σχοινία θὰ καύσωμεν μόνον, τὰ ὁποῖα ἔγιναν διὰ νὰ καίωνται. Καὶ θὰ κάμωμεν ὡς πρὸς τοῦτο ὠραίαν παρτίδα. Φαντασθῆτε τὸ πῦρ ν' ἀνεβαίνει μὲ βρόντον εἰς τοὺς ἰστούς καὶ τὰ ἐξάρτια, φαντασθῆτε τὸ φῶς ὅπου θὰ φωτίσῃ τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης, φαντασθῆτε τὸν καπνόν, ὅστις θὰ ἀνεβαίνει εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ θὰ ζητῆ νὰ σβῆσῃ τὰ ἄστρα! Καὶ ὅταν θὰ ἐξυπνήσουν αὔριον ὁ Κουϊρίνης καὶ οἱ δύο Γίζαι, θὰ νομίσουν ὅτι ἡ θάλασσα ἔφαγε τὰς γαλέρας των. Θὰ τρίβου τὰ ὄμματα των καὶ δὲν θὰ δύνανται νὰ ἐννοήσουν πῶς ἔγινεν αὐτὸ τὸ θαῦμα.

— Ἄλλ' εἶπέ μοι, Μαῦρε, εἶπεν ὁ Καρτάτης, τί συμφέρον ἔχει ὁ ἀφέντης σου διὰ νὰ καύσῃ αὐτὰς τὰς τρεῖς γαλέρας;

— Αὐτὸ δὲν τὸ ἠξεύρω οὐδ' ἐγώ, ἀπήντησεν ὁ Μαῦρος. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ τρεῖς οὔτοι σύντροφοι τοῦ φέρουν μεγάλας δυσκολίας, καὶ ζητοῦν νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ φύγουν μὲ τοὺς μισθωτοὺς των. Καὶ διὰ νὰ μὴ φύγουν καὶ δώσουν τὸ κακὸν παράδειγμα εἰς τὸν στρατόν, ὁ κόμης ἀπεφάσισε νὰ καύσῃ τὰς γαλέρας των.

— Καὶ αὐτὸ θὰ εἶναι, εἶπεν ὁ Καρτάτης.

Ὁ Μαῦρος τῷ ἔκλεισε τὸν ὀφθαλμὸν κοιτάζας αὐτόν, εἰς σημεῖον ὅτι ἠθέλε νὰ τῷ εἴπῃ τι ἴδια.

— Ὑπάγωμεν λοιπόν, εἶπεν ὁ Καρτάτης.

— Ὑπάγωμεν, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

Καὶ οἱ λοιποὶ τέσσαρες ἠγέρθησαν καὶ τοὺς ἠκολούθησαν.

Ὅτε ἐξῆλθον, ὁ Μαῦρος ἐκίνησε τὸν βραχίονα τοῦ Καρτάτη, καὶ ἔμεινε μετ' αὐτοῦ βήματά τινα ὀπίσω τῶν ἄλλων.

— Ἐννοεῖς τί εἶναι; τῷ εἶπεν ὁ Μαῦρος ταπεινῇ τῇ φωνῇ. Δὲν ἐτόλμησα νὰ τὰ εἶπω ὅλα εἰς τοὺς ἄλλους διὰ νὰ μὴν ἀπορήσουν.

— Τί εἶναι; εἶπεν ὁ Καρτάτης.

— Εἶναι ὅτι δὲν πρόκειται νὰ καύσωμεν τὰς τρεῖς γαλέρας μόνον.

— Ἀλλά;

— Ἀλλὰ καὶ τὰς ἑνδεκα.

— Καὶ τὰς ἑνδεκα;

— Ναί.

— Τὰς γαλέρας τοῦ Σανούτου;

— Ναί.

— Τὸν στόλον ὀλόκληρον;

— Ναί.

〈— Ἀπίστευτον!〉

— Αὐτὸ ὅπου σοῦ λέγω.

— Διὰ ποῖον λόγον;

— Διὰ τὸν λόγον τοῦ νὰ μὴ δυνηθῇ κανεὶς νὰ φύγη μέχρις οὔ παραδοθῇ τὸ φρούριον.

— Καὶ σοὶ ἔδωκε τοιαύτην παραγγελίαν ὁ κόμης Σανοῦτος, ὁ ἴδιος;

— Μάλιστα.

— Ἀληθινά;

— Ἀληθέστατα.

— Ἄπορον μοὶ φαίνεται.

- Εἰς ἐμέ ὄχι.
- Θὰ χάσω τὸν νοῦν μου.
- Μή, διότι θὰ μετανοήσης.
- Μὲ ἐμπαίζεις, Μαῦρε;
- Ὅχι, μὰ τὸν Ἀλλάχ.
- Ἐχεις πεποιθήσιν δι' ὅσα λέγεις;
- Στερεὰν καὶ ἀκλόνητον.
- Καὶ ὑπάγομεν τώρα νὰ πράξωμεν τοῦτο;
- Μοὶ φαίνεται. Ἄλλ' ἄκουσε, σὺ εἶσαι τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Σανούτου. Μοὶ εἶπε πολλὰ διὰ σέ, δὲν σέ πολιτεύομαι. Μοὶ εἶπε μάλιστα ὅτι θὰ σοὶ δώσῃ πολλὰ χρήματα, ἀρκεῖ νὰ ἐπιτύχη ἡ ἐργασία.
- ὦ, διάβολε!
- Ἄλλὰ κοίταξε καλά, ὅταν θ' ἀρχίσωμεν νὰ καίωμεν, ἂν μᾶς φέρουν οἱ ἄλλοι δυσκολίας, νὰ μὲ βοηθήσης.
- Τί νὰ σέ βοηθήσω;
- Βεβαίως θὰ τοὺς φανῆ παράδοξον, ὅταν μὲ ἴδουν νὰ βάλω φωτιὰν εἰς τὴν Φορτούναν, τὴν ναυαρχίδα τοῦ Σανούτου. Λοιπὸν ἐκεῖ σέ θέλω. Πρέπει νὰ τοὺς πείσωμεν ὅτι δὲν εἶναι τίποτε.
- Ἡσύχασε, θὰ προσπαθήσω.
- Ἰδοῦ, λάβε καὶ τοῦτο, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

Κ α ἰ τῷ ἔδωκε τὸ βαλάντιόν του, ὅπερ ὁ Καρτάτης ἔκρυψε ταχέως εἰς τοὺς κόλπους του. Εἶτα ἐτάχυναν τὸ βῆμα, καὶ ἔφθασαν τὸν Σκιάχτην καὶ τοὺς τρεῖς προσηλύτους, οἵτινες προεπορεύοντο.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Δ'

Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Ὁ Ἰωάννης Βενδίκης καὶ ὁ Μηνᾶς εἶχον καθίσει ἐπὶ βράχου τινὸς κατὰ τὴν παραλίαν, καὶ εἶδον τὴν φελούκαν, ἐν ἧ εὐρίσκετο ἡ Αὐγούστα, προσεγγίσασαν εἰς τὴν ναυαρχίδα τοῦ κόμητος Σανούτου. Εἶδον τὴν γυναῖκα ταύτην ἀναβαίνουσαν τὴν κλίμακα καὶ γενομένην ἄφαντο ν' ὀπισθεν τῶν ὑψηλῶν κωπαστῶν τῆς γαλέρας, καὶ εἶδον τὴν φελούκαν μετὰ τῶν δύο ναυτῶν ἀπομακρυνομένην καὶ ἐπιστρέφουσαν διὰ τῆς αὐτῆς καμπύλης ὁδοῦ, ὅπως ἐπανεῖλθε εἰς τὴν βρατσέραν, εἰς ἣν ἀνῆκε.

Τὰ ὕδατα ἦσαν βαθέα ἐν τῷ ὄρμῳ καὶ δὲν ἀπεῖχε πλείοτερον τῶν ἐπτὰ ὄργυιῶν ἢ ναυαρχίς, καὶ τὰ λοιπὰ πλοῖα ἐφεξῆς, ἀπὸ τῆς ξηρᾶς. Ὅθεν ὁ Βενδίκης καὶ ὁ σύντροφός του, ὑπὸ τὴν ἀνταύγειαν τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ γαλαξίου, ὅστις ἔλαμπεν ἐξόχως κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, διέκριναν ὅπως οὖν καλῶς τὰ ἀντικείμενα.

Ἡ ψυχὴ τοῦ Ἰωάννου Βενδίκη ἐφαίνετο μεταβάσα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του. Ὁ δὲ Μηνᾶς τὸν ἔβλεπεν ἐγκαρσίως καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ τῷ ἀποτείνῃ τὸν λόγον.

Ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Μηνᾶς εἶχον φθάσει τὴν νύκτα ἐκείνην εἰς Νάξον. Πρὸ πολλοῦ βεβαίως θὰ εἶχον ἐκτελέσει τὸν πλοῦν τοῦτον, ἀλλ' ἄς ἐνθυμηθῶσιν οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν τὴν περιπλοκὴν, ἣτις τοῖς εἶχε συμβῆ ὅτε ἠτοιμάζοντο νὰ ἀποπλευσῶσιν ἐκ Πάτμου. Καὶ ἀπηλλάχθησαν μὲν τῆς καταδιώξεως τῆς ἀλλοκότου ἐκείνης γυναικός, ἣτις ἐνήργησε κατὰ παραγγελίαν τοῦ Σανούτου, ἀλλ' ἐτραυματίσθησαν ἀμφοτέρωθεν ἐν τῇ συμπλοκῇ καὶ ἔχρηζον νοσηλείας. Ἀλλὰ τοῦτο μόνον δὲν θὰ ἦρκει ὅπως ἀναβάλλῃ τὸν ἀπόπλου των, ἀφοῦ εἶχον ναυλώσει ἤδη τὸ πλοῖον· ἄλλη τις ἐναντιότης ἐπῆλθεν. Ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, μοναχὸς καὶ αὐτός, ὅστις ἠδρευεν ἐν τῷ ἐπινεῖῳ, πληροφορηθεὶς περὶ τῶν συμβάντων, μετεκάλεσε παρ' ἑαυτῷ τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Μηνᾶν καὶ τοὺς ἀνέκρινε. Διέταξε δὲ νὰ μείνωσιν ὑπὸ ἀσφαλῆ φύλαξιν, μέχρις οὔ ἐκθέσει τὰ συμβάντα πρὸς τὸν λεγόμενον δικαῖον· ἦτο δὲ οὗτος ὁ ἀνώτατος ὑπάλληλος τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐν τῇ αὐτονομουμένῃ πολιτείᾳ τῶν μοναχῶν τῆς Πάτμου. Ὁ δικαῖος ἦλθε τῇ ἐπιούσῃ καὶ τοὺς ἐξήτασε καὶ αὐτός. Ὅσον διὰ τὴν *Καϊκίλιαν* καὶ τοὺς στρατιώτας της, εἶχον γίνεαι ἄφαντοι καὶ ἀπέπλευσαν ἀπὸ τοῦ ὄρμου, εἰς ὃν εἶχον προσορμισθῆ, πλησίον ἀκατοικήτου τινὸς παραλίας. Ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Μηνᾶς οὐδὲν εἶχον ν' ἀποκαλύψωσι πρὸς τοὺς ἀνακρίναντας αὐτοὺς μοναχοὺς, ἢ συμπεράσματα μόνον ἀρκούντως πιθανά. Τέλος αἱ διατυπώσεις αὗται διήρκεσαν ἡμέρας τινάς, καθ' ἃς ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Μηνᾶς ἐπεμελήθησαν τὰς πληγὰς των, ἀπολαύσαντες τῆς προθύμου τῶν κατοίκων συνδρομῆς. Καὶ μετὰ τοῦτο τοῖς ἀπεδόθη ἡ ἐλευθερία καὶ ἀπέπλευσαν ἐκ Πάτμου. Ἀλλ' ἔνεκα τῆς ἀντιπνοίας τῶν ἀνέμων ὁ διάπλους διήρκεσεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.

Κατὰ τὴν ἐν Πάτμῳ διαμονὴν του, ἐφρόντισε νὰ πληροφορηθῆ, ἂν καὶ μετὰ σπαραγμοῦ καρδίας, πολλὰ περὶ τῆς Αὐγούστης. Ἐγνώρισε τὸν ἀδελφὸν Νεεμίαν, ὅστις τὴν ὑπηρετεῖ, ἐγνώρισε καὶ τὸν ἀββᾶν Ἀμμοῦν, ὅστις τὴν ἐξωμολόγει. Ἔμαθε παρὰ τοῦ πρώτου περὶ τῆς φυσικῆς νόσου, ἣτις τὴν κατεῖχε, καὶ παρὰ τοῦ δευτέρου, περὶ τῆς ἠθικῆς νόσου, ἣτις τὴν ἐβασάνιζεν. Ὁ Ἰωάννης Βενδίκης δὲν παρέστη εἰς τοὺς δύο τούτους μοναχοὺς ὡς πρῶτον σύζυγος, ἀλλ' ὡς μεμακρυσμένος συγγενὴς τῆς γυναικὸς ταύτης, καὶ οὕτως ἀμφοτέρωθεν δὲν ἐδυσπίστησαν πρὸς αὐτόν, καὶ τῷ εἶπον μέγα μέρος τῆς ἀπάσης ἀληθείας. Ὁ ἀββᾶς Ἀμμοῦν ἐδήλωσε διαρρήδην ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη ἔπασχεν ὑπὸ σφοδροτάτης μανίας, καὶ ἦτο τὸ παίγνιον τοῦ πονηροτάτου καὶ θραυστάτου τῶν δαιμόνων τῆς κολάσεως, ὅστις μὴ εὐρίσκων φορβὴν ἵνα βόσκη ἐν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ, συνέτριψε τὰς πύλας τῆς εἰρκτικῆς του καὶ ἀνεπήδησεν ἀποφασιστικῶς εἰς τὸν παρόντα κόσμον, ὅπως εὖρη καταφύγιον εἰς σῶμα γυναικὸς τινος, διότι ἐν τοῖς τοιοῦτοις, κατὰ τὸν ἀββᾶν Ἀμμοῦν, κατοικοῦσιν ἀνέτως ἅπαντα τὰ εἶδη τῶν πονηρῶν δαιμόνων. Ὅσον διὰ τὸν ἀδελφὸν Νεεμίαν, ἐσταυροκοπεῖτο ἐξ αὐτομάτου κινήματος, ὡς ἂν ἐνθυμεῖτο τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἣς ὁμοίαν οὐδεμίαν ἄλλην εἶχεν ἰδεῖ ποτέ. Οὗτος διηγήθη πρὸς τὸν Ἰωάννην Βενδίκην ὅτι νύκτα τινά, ἐνῶ ἐκοιμᾶτο ἐν τῷ κελίῳ του, εἶδε παράδοξον ὄπτασιν. Τῷ ἐφάνη ὅτι εὐρίσκετο ἐν τῷ νάρθηκι τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, καὶ προσήχετο καθ' ἑαυτὸν εὐλαβῶς, χωρὶς ν' ἀκούηται ἢ φωνὴ του. Αἶφνης ἐπὶ τοῦ ἐνώπιόν του τοίχου, ἐφ' οὗ ἦτο ἐζωγραφημένος ὁ Ἄδης, ἐν μορφῇ ἀδηφάγου

θηρίου καταβιβρώσκοντες τὰς εἰς τὸ ἀνοικτὸν στόμα του ριπτομένης ἀμαρτωλοῦς ψυχάς, βλέπει ὅτι τοῦ θηρίου ἡ μορφή μετεβλήθη ἐξαίφνης, ἔγινεν ἄνθρωπος, ἔχων ὄψιν ὡραίας ἀλλὰ κολασμένης γυναικός, ἥς οἱ χαρακτῆρες ὡμοιάζον ἐκπληκτικῶς μὲ τὴν ἀδελφὴν Ἀγάπην. Τὸ στόμα ἐκεῖνο, ὅπερ ἀπέβαλε πᾶν τὸ εἶδεχθὲς καὶ θηριῶδες καὶ ἔγινεν ὡραῖον στόμα νέας γυναικός, ἔπαυσε πλέον νὰ ἀδηφαγῇ, δὲν κατεβρόχθιζεν ἀμαρτωλοῦς πλέον, ἀλλὰ τούναντίον ἐξήμει, ἐξήμει ἀδιαλείπτως. Καὶ δὲν ἐξήμει ἀνθρώπους, ἀλλὰ (καὶ τοῦτο ἐξέπληξε τὸν Νεεμίαν, κατανόησα ντα μετὰ τρόμου ὅτι ἐν τῷ Ἄδῃ οἱ ἀμαρτωλοὶ μεταμορφοῦνται εἰς δαίμονας) ἀλλ' ἐξήμει δαίμονας. Δαίμονας δυσμόρφους, ἔχοντας κέρατα καὶ οὐράς, καὶ ὁμοιάζοντας μὲ διάφορα ζῶα. Καὶ ἡ ὄπτασία αὕτη συνετέλεσε τὰ μάλιστα εἰς τὸ ν' ἀπαλλάξῃ τὸν ἀδελφὸν Νεεμίαν ἀπὸ τῆς ἐπηρείας τοῦ δαίμονος τῆς λαγνείας (δαίμονος λίαν κραταιοῦ καὶ ἐπικινδύνου, ὅστις ἔχει τοσαύτην κεράτων πληθύν, ὥστε δύναται νὰ κερατίζη σχεδὸν ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα)· διότι ἔκτοτε, καὶ τοῦτο, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὄπτασίας, ἦτο παραδοξότερον ἢ ἡ ὄπτασία αὕτη καθ' αὐτήν, δὲν ἔβλεπε πλέον τὴν ἀδελφὴν Ἀγάπην ὑπὸ τὴν περικαλλῆ καὶ λίαν ἑλκυστικὴν αὐτῆς μορφήν, ἀλλὰ τῷ ἐφαίνετο ὡς γραῦς δυσειδῆς καὶ ἔχουσα ρυτίδας. Ὅθεν διὰ τοῦ ὑπὲρ φύσιν τούτου θαύματος ἠλευθερώθη ἔσαει ἀπὸ τῶν ἐπιφοιτήσεων τοῦ πονηροῦ καὶ ἀκαθάρτου δαίμονος. Καὶ κατέστη τοῦ λοιποῦ ἱκανὸς ὅπως ὑπηρετῇ ἐκ φιλανθρωπίας τὴν δυστυχεῖν ταύτην καὶ ἀποπλανημένην ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀληθείας ἀμαρτωλὴν, χάριν παραμυθίας τοῦ προσκαίρου σώματος, καὶ χωρὶς νὰ ὑπόκειται εἰς τοὺς κινδύνους τοὺς ἀδιακόπως πολιορκοῦντας τὸ πῆλινον τοῦτο σκεῦος, μηδὲ νὰ φοβῆται τὰς παγίδας, ἃς ὁ ἄγγελος Σατὰν ἔχει στήσει εἰς τὰ βήματα τῶν ἀναχωρητῶν τοῦ ματαίου τούτου κόσμου.

Ταύτας τὰς πληροφορίας ἠδυνήθη νὰ λάβῃ ὁ Ἰωάννης Βενδίκης ἐν καιρῷ τῆς ἐν Πάτμῳ διαμονῆς αὐτοῦ. Τέλος ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς νήσου ταύτης καὶ ἦλθε μὲ τὴν καρδίαν συντετριμμένην εἰς Νάξον, ὅπου εὐρίσκετο ἡ ἔπαυλις ἐκεῖνη, ἡ αἰτία τῆς δυστυχίας του, ἣν εἶχεν ὀρκισθῆναι νὰ μὴ ἐπανίδῃ. Καὶ ὅμως ὦ! πεπρωμένον! Ὁ νυκτερινὸς ἐκεῖνος πλοῦς τῆς γυναικός, ἣν ἀπῆντησεν ἅμα ἀποβιβασθεῖς, ὁ ἀπίθανος, ὁ φοβερός, ὁ σκότιος ἐκεῖνος πλοῦς, ὠδήγησε τὸ βῆμά του ἀκριβῶς ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἠθέλε νὰ ὑπάγῃ. Διότι ἡ ἔπαυλις ἐκεῖτο ἀντικρὺ τοῦ βράχου, ἐφ' οὗ ἔσθη κατασκοπεύων τὴν κίνησιν τῆς λέμβου, ἐν ἧ εὐρίσκετο ἡ Αὐγούστα. Καὶ εὐρίσκετο ἀντικρὺ ἀλλήλων οἱ τρεῖς οὔτοι μάρτυρες, οἵτινες ἐφαίνοντο καταμαρτυροῦντες ἀλλήλων, ἂν καὶ ὁ εἶς ἦτο φύσει βωβός, οἱ δὲ δύο ἦσαν θέσει ἄφωνοι· ἦτοι ἡ ἔπαυλις τοῦ Μούχρα, ὁ Μούχρας αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ τοῦ Μούχρα.

Ὅσον διὰ τὴν Αὐγούσταν, αὕτη εἶχεν ἀναβῆ ὡς εἶπομεν ἤδη εἰς τὴν ναυαρχίδα τοῦ Σανούτου. Οἱ δύο κωπηλάται, οἵτινες μετήνεγκον αὐτὴν ἐκεῖ, εἶχον ἤδη ἐκπλαγῆ ἐκ τοῦ ὅτι οὐδεὶς σκοπὸς ἀπηυθύνθη πρὸς αὐτοὺς νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ τίνες ἦσαν, ὅτε ἐπλησίασαν εἰς τὸν στόλον, οὐδ' ἐνεφανίσθη τις ζητῶν νὰ ἐμποδίσῃ αὐτοὺς νὰ πλησιάσωσι. Ἄκρα σιγὴ ἐπεκράτει, ψυχὴ δὲν ἐφαίνετο, οὐδ' ἠκούετο κρότος τις. Καὶ ἄλλη δὲ τις περίστασις προσέτι ἐξέπληξεν αὐτοὺς· αἱ γαλέραι ἐφαίνοντο λίαν πλησίον ἀλλήλων ὠρμισμέναι, τοσοῦτον πλησίον, ὥστε ἔψαυον ἀλλήλας. Ἦτο δὲ τοῦτο ἔργον προνοίας τοῦ Μαύρου, ὅστις εἶχεν ἀφ' ἐσπέρας φροντίσει νὰ προσεγγίσῃ πρὸς ἀλλήλας τὰς γαλέρας, ἔνδεκα οὔσας τὸν ἀριθμὸν, ὅπως καταστήσῃ εὐχερεστέραν τὴν μελετωμένην πυρπόλησιν. Οἱ δύο ἐρέται εὐχαριστήθησαν ἐκ τοῦ ὅτι οὐδεὶς ἐφάνη ζητῶν νὰ ἐμποδίσῃ αὐτοὺς, οὐδ' ἀπῆντησαν ἄλλο τι πρόσκομμα. Ἡ δ' ἐκπληξίς των οὐδένα κόπον τοῖς ἐπροξένει. Ἡ δὲ Αὐγούστα ἦτο τόσον καλῶς ὠχυρωμένη εἰς τὸ σάλι τῆς, ὥστε οὐδὲ παρετήρησεν ὅτι εἶχον πλησιάσει εἰς τὸν στόλον ἤδη. Ἐκυπτε κάτω, ἔκρουπε τὸ πρόσωπον καὶ οὐδὲν ἔβλεπεν.

“Ότε ανέβη εἰς τὴν ναυαρχίδα, καὶ ἡ λέμβος ἀπεμακρύνθη ἐπανερχομένη εἰς τὸν ἕτερον ὄρμον, ὅθεν εἶχεν ἔλθει, ἡ Αὐγούστα ἠπόρησε ἐκ τῆς νεκρικῆς σιγῆς ἣτις ἐπεκράτει ἐπὶ τοῦ πλοίου. Διευθύνθη πρὸς τὴν πρύμνην καὶ κατέβη μὲ παλλομένην σφοδρῶς τὴν καρδίαν εἰς τὸν θάλαμον. Ἐρημία ἐβασίλευεν ἐν αὐτῷ καὶ γύμνωσις. Δὲν ὑπῆρχον ἐπιπλα, δὲν ὑπῆρχον στρώματα. Πάντα εἶχον γίνεαι ἄφαντα. Ἐν φῶς ὑπῆρχεν εὐτυχῶς, ἀλλὰ γύμνωσιν καὶ κενὸν ἐφώτιζε μόνον. Ἦτο δὲ τοῦτο ἡ κανδήλα, ἡ καίουσα ἐνώπιον τῆς εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἣν ὁ Μαῦρος εἶχεν ἀφήσει κατὰ μέρος, ὡς καὶ τὴν κανδήλαν, διανοούμενος ὅτι ἀφοῦ ἡ ναυαρχὶς ἔμελλε νὰ καῖ, δὲν ἔβλαπτεν ἂν συνεκαίετο μετ’ αὐτῆς καὶ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τοῦ πολιούχου τῆς Βενετίας, ἡ εἰκὼν. Ἡ Αὐγούστα εὔρε σιδηρᾶν τινα κλίνην ὅπως καθίσῃ ἐπ’ αὐτῆς, διότι ἔτρεμεν ὅλη ἐφώνησε.

— Ποῦ εἴσθε; Δὲν εἶναι κανεὶς ἐδῶ;

Οὐδεὶς ἀπήντησεν. Ἐπανέλαβε πολλάκις κρᾶζουσα.

— Δὲν εἶναι ἄνθρωπος ἐδῶ; Ἐλάτε!

Οὕτε φωνὴ οὔτ’ ἀκρόασις. Ἐκραξε πάλιν.

— Κόμη Σανοῦτε! Μᾶρκε! Μᾶρκε!

Οὐδεὶς Μᾶρκος ὑπῆρχε πλὴν τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ὡς εἴπομεν.

Τότε ἡ Αὐγούστα ἤρχισε ν’ ἀνησυχῆ, νὰ φοβῆται, νὰ τρέμη. Τί συνέβη; Διὰ τί εἶχον ἐγκαταλίπει τὸ πλοῖον τοῦτο; Τόσοι στρατιῶται, τόσον πλήρωμα τί ἐγένεν; Ὁ Σανοῦτος ποῦ ἦτο; Ἐφοβήθη καὶ ἀνέβη πάλιν εἰς τὸ κατάστρωμα. Ἦθελε νὰ καλέσῃ τοὺς ἐρέτας, ὅπως ἐπανέλθωσι μὲ τὴν λέμβον των καὶ τὴν παραλάβωσιν. Ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον καιρὸς. Ἡ λέμβος εἶχε γίνεαι ἄφαντος· εἶχε κάμψει τὴν ἀκτὴν καὶ ἐπανέλθει εἰς τὸν ὄρμον. Οὐδὲν ἔβλεπε πλέον ἡ Αὐγούστα. Ἡσθάνθη ἑαυτὴν ἐν ἐγκαταλείψει. Περιέβλεψε κύκλω καὶ δὲν ἐφαίνετο ψυχὴ. Ἐκραξε μὲ δειλὴν φωνὴν πρὸς τὰ ἄλλα πλοῖα, τὰ κείμενα ἐγγύτατα τῆς ναυαρχίδος.

— Δὲν εἶναι ἐδῶ κανεὶς; Ἄνθρωποι, ποῦ εἴσθε;

Οὐδεὶς ἀπήντησεν. Ἄλλως δέ, δὲν ἐτόλμα νὰ κρᾶξῃ γεγωνότερον, διότι ἐφοβεῖτο τὴν ἠχὴ τῆς ἰδίας αὐτῆς φωνῆς. Τότε ἐστράφη πρὸς δυσμᾶς, πρὸς τὸν ἀντικρὺ αὐτῆς βράχον, ἐφ’ οὗ εἶδε δύο μελαίνας σκιάς, αἰτίνες ὡμοίαζον μὲ ἀνθρώπους καὶ ἂν ἦσαν ἄνθρωποι, ἐφαίνοντο παρατηροῦντες αὐτήν. Τίνες νὰ ἦσαν ἄρά γε; Ἡ Αὐγούστα ἐπεθύμει νὰ κρᾶξῃ πρὸς αὐτοὺς καὶ δὲν ἐτόλμα. Παράδοξος ἰδέα τῇ ἐπήλθε. Μήπως ἦτο ἐκεῖνος... ὁ σύζυγός της; Ἐκεῖνος ὃν τῇ ἐφάνη ὅτι ἀνεγνώρισε πρὸ μικροῦ ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ τὸν παρετήρησεν ἀκολουθοῦντα αὐτήν κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς, ἣν παρέπλεεν; Ἀλλ’ ὄχι, δὲν θὰ ἦτο ὁ σύζυγός της, ἦτο μᾶλλον ἡ σκιά τοῦ συζύγου της. Διότι ἡ Αὐγούστα δὲν ἤξευρεν ἂν ἔζη, πολλάκις ἐπεθύμει νὰ ζητήσῃ πληροφορίας περὶ αὐτοῦ καὶ δὲν ἐτόλμα, περιέμενε νὰ τὴν πληροφορήσῃ τις οἴκοθεν. Ἀλλ’ οἱ ἄλλοι δὲν ἐτόλμων ὡσαύτως, καὶ πολλῶν μᾶλλον, νὰ ἀναφέρωσιν ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῆς τὸ ὄνομα τοῦ συζύγου της. Ὅχι, δὲν ἦτο βεβαίως ἐκεῖνος. Ἦτο ἡ σκιά αὐτοῦ. Σκιά τεθλιμμένη καὶ γογγύζουσα, ἣτις εἶχεν ἐκφύγει ἐκ τοῦ

Ἄδου, καὶ περιεπλανᾶτο ἐπὶ τῆς γῆς, ἀκολουθουμένη ὑπὸ τοῦ προστάτου αὐτῆς ἀγγέλου, ἢ μᾶλλον ξεναγωγουμένη παρ' αὐτοῦ, εἰς τοὺς τόπους, μεθ' ὧν δυστυχία τις συνέδεε τὰς ἀναμνήσεις της. Τὴν εἶδεν, ὡς φαίνεται, τὴν ἀνεγνώρισε, καὶ συλλαβοῦσα αὐτὴν ἐπ' αὐτοφώρῳ εἰς ἀμφιβόλου ἐννοίας ἐκδρομὴν, οὐχ ἥττον δὲν ἀπέστρεψεν ἀπ' αὐτῆς τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ τὴν ἠκολούθησε μετὰ καρτερίας καὶ ἀνοχῆς, ἥτις εἶναι ἡ ἀρετὴ τῶν μεταστάντων ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Διότι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ζώντων τοσαύτη ὑπεράνθρωπος ἀνοχή!

Ἡ Αὐγούστα μὴ δυναμένη ἐπὶ πλέον νὰ ἀντιμετωπίζῃ τὴν σκιὰν ταύτην, κατέβη αὖθις εἰς τὸν θάλαμον. Ἡ κανδήλα τοῦ Ἁγίου Μάρκου τὸν ἐφώτιζεν εἰσέτι, οὐδ' ὑπῆρχεν ἄλλη τις παραμυθία πλὴν αὐτῆς διὰ τὴν δυστυχῆ ταύτην γυναῖκα.

Ἦρχισε νὰ σκέπτηται τί νὰ πράξῃ. Ἡ ἔρημος αὕτη γαλέρα τῇ ἐφαίνετο ὡς τάφος, ὃν εὔρε τέλος κατόπιν τοσοῦτων περιπλανήσεων ἐν τῷ κόσμῳ. Ἦτο ἡ τελευταία λέξις τῆς ἱστορίας της, τὸ σύμβολον τοῦτο τῆς ἐρημώσεως καὶ τῆς καταστροφῆς, ἣτο ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος ὃ π ε ρ εἶχε προτείνει αὐτῇ τὸ πεπρωμένον της. Ἦτο ἐκεῖ ὡς ἀπαίσιος εἰρωνεῖα τῆς τύχης της, ἣτο παγίς συλλαβοῦσα αὐτὴν τέλος καὶ μὴ δυναμένη νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ φύγῃ. Τὴν συνεῖχεν ὡς κύφων καὶ τῇ ἐφαίνετο λέγουσα πρὸς αὐτὴν μυστηριωδῶς· σὲ κρατῶ!

Ἡ Αὐγούστα ἠρνήθη ἐπὶ μίαν στιγμὴν πᾶσαν φιλαυτίαν καὶ ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι, ἂν ἔμελλε νὰ χαθῇ ἐνταῦθα κατὰ τὴν νύκτα ταύτην, ἂν ἔμελλε νὰ εὔρῃ τὸν θάνατον, τοῦτο ἦτο ἐπὶ τέλους δικαιοσύνη ἀπὸ πολλοῦ καθυστεροῦσα. Ἐτυλίχθη εἰς τὸ σάλι της, κατεκλίθη ἐπὶ τῆς σιδηρᾶς κλίνης καὶ προσεπάθησε νὰ ἀπέλθῃ εἰς προϋπάντησιν τοῦ θανάτου, ἦτοι νὰ ἀποκοιμηθῇ. Μὴ δυναμένη δὲ νὰ σκεφθῇ, μὴ τολμῶσα νὰ ἀντιμετωπίσῃ γενναίως τὴν θέσιν της, ἐβυθίσθη εἰς κατάστασιν, ἥτις ἦτο χεῖρων καὶ τῆς ἐργηρόσεως καὶ τοῦ ὕπνου, ἦτο μ ε σ ο ν τι μετὰ τὸ ὄνειροπολήσεως καὶ ἀποκαρώσεως.

Ἄλλ' αἴφνης ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης ἀφυπνίσθη ἀποτόμως καὶ τρομερῶς. Παράδοξος καὶ ἀπαίσιος κρότος ἀντήχησεν ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτός· συγχρόνως δὲ φῶς ἄπλετον καὶ ἐκθαμβοῦν ἀνέλαμψεν. Ἡ Αὐγούστα ἠγέρθη μετὰ τρομώδους κινήματος, ἀφῆκε κραυγὴν καὶ ὥρμησε ν' ἀναβῆ εἰς τὸ κατάστρωμα.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Ε'

Τ Ο Ο ΛΟΚΑΥΤΩΜΑ

Ὁ Μαῦρος καὶ ἡ συμμορία αὐτοῦ κατέβησαν εἰς τὴν παραλίαν. Ἦνοιξαν τὸν νεώσοικον, μετέφερον εἰς τὴν φελούκαν τὴν πίσσαν, τὸ δαδίον, τὴν ἄσφαλτον καὶ τὴν ρητίνην, καὶ ἐπέβησαν καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τῆς φελούκας. Ἐλυσαν τὰ ἀπόγεια σχοινία αὐτῆς καὶ ἔπλευσαν κωπηλατοῦ ν τ ε ς, διευθυνόμενοι εἰς τὸν στόλον...

Ἐφθασαν εἰς τὴν ναυαρχίδα. Ὁ Μαῦρος ἠτοίμασε τὴν ἐσχάραν μετὰ τὰς ἐμπρηστικὰς ὕλας καὶ τὴν ἦναψεν. Ὑψωσε τὸν βραχίονα καὶ ἐκόλλησε τὸ πῦρ εἰς τὰ πλευρὰ τῆς ναυαρχίδος τοῦ Σανούτου. Ὁ Φιάμμης εἶδε μετ' ἀπορίας τὸ κίνημα τοῦτο, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι σύντροφοι, πλὴν ν τοῦ Καρτάτη, καὶ ἔκαμεν ἐντόνως παρατήρησιν.

- Τί κάμνεις, Μαῦρε; ἔκραξεν. Αὐτὴ εἶναι ἡ ναυαρχίς τοῦ Κόμητος Σανούτου! Θέλεις νὰ τὴν καύσης;
- Ἀπατᾶσαι, φίλε Φιάμμη, εἶπε σοβαρῶς ὁ Μαῦρος· αὐτὴ εἶναι ἡ γαλέρα τοῦ Κουϊρίνη.
- Ὅχι, σὺ ἀπατᾶσαι, ἀντεῖπεν ὁ Φιάμμης, εἶναι ἡ Φορτούνα, ἡ ναυαρχίς!
- Ἐμέθυσες, φίλε μου Φιάμμη, εἶπε μετ' ἄκρας ἀφελείας ὁ Μαῦρος.
- Ἡσύχασε, Φιάμμη, τῷ εἶπε σιγανῆ τῆ φωνῆ ὁ Καρτάτης. Ἐγὼ σοῦ ἐγγυῶμαι. Μὴ σὲ μέλη τίποτε.
- Καὶ ἡμᾶς δὲν μᾶς ἐρωτοῦν; ἐμορμούρισεν ὁ Σκιάχτης, ὅστις μόλις ἐνόει περὶ τίνος ἐπρόκειτο.
- Ἀρκεῖ ὅτι εἴσθε ἐδῶ παρόντες, εἶπεν ὁ Καρτάτης.
- Μὴ παραπονεῖσαι, φίλε Σκιάχτη, εἶπεν ὁ Μαῦρος. Ἡμεῖς ὅλοι ἐκ συμφώνου θὰ κάμωμεν, ὅ,τι θὰ κάμωμεν.

Καὶ μεταξύ λεγόντων, τὸ πῦρ εἶχε προσκολληθῆ εἰς τὰς πισσωμένας σανίδας τῶν πλευρῶν τῆς Φορτούνης, καὶ ἤρχισε νὰ βρέμη καὶ νὰ ἤχη. Συγχρόνως δὲ διὰ δύο ἢ τριῶν κωπηλατήσεων ἡ λέμβος μετέβη εἰς τὴν ἑτέραν πλευρὰν τῆς γαλέρας, καὶ ὁ Μαῦρος ἐκόλλησε καὶ ἐπ' αὐτῆς τὴν πυροφόρον ἐσχάραν του. Ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν ἡ ναυαρχίς, νεοπίσωτος οὔσα, περιεζώσθη τρομερῶς ὑπὸ τῶν φλογῶν. Ὁ Μαῦρος καὶ οἱ σύντροφοί του δὲν ἔχασαν καιρόν. Μετέβησαν ἐπὶ τῆς λέμβου εἰς τὰ λοιπὰ πλοῖα, καὶ τότε οἱ γογγυσμοὶ τοῦ Σκιάχτη καὶ τὰ παρᾶπὼνα τοῦ Φιάμμη ἐπνίγησαν ἐντὸς τοῦ φλογίνου ἐκείνου καταρράκτου, ὅστις εἶχε περιζώσει καὶ καταπλημμυρήσει πάντα τὰ ξύλινα σκάφη. Ἡ ναυαρχίς, ἥτις πρώτη εἶχεν ἀναφλεχθῆ, ἐσημάτισεν ἐντὸς ὀλίγου φωτεινὴν πυραμίδα καταφωτίζουσαν πάντα τὰ πέριξ, θάλασσαν, γῆν καὶ οὐρανόν. Τὸ ἔρπετόν τερας εἶχεν ἐντὸς μικροῦ χρόνου εἰσδύσει πανταχοῦ, καὶ ἐφαίνετο εὐρὸν θῦμα, ὅπερ ἐκ τῶν παρατεταμένων ἀύχμων τοῦ θέρους ἦτο πρὸ πολλοῦ δι' αὐτὸ προωρισμένον. Ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν κατεκυρίευσεν τὰς σανίδας ἐκείνης, τὰς σχεδίας, τὰ σκάφη, τοὺς κάλους, τοὺς ἰστούς. Ὁ πύρινος ὄφιν ἐσύριζε, συνεσπειροῦτο, διεκλάτο, ἀνέβαινε καὶ κατέβαινε καὶ δὲν ἤθελε ν' ἀφήσῃ τὴν λείαν του. Οὐδεμίαν σωτηρίαν ἦτο πλέον δυνατὴ διὰ τὰ σκάφη ἐκεῖνα, πλην ἂν ἡ θάλασσα ἦτο δυνατὸν ν' ἀναβῆ εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ἰστῶν καὶ τὰ πλοῖα νὰ ὑποκύψωσιν ὑπ' αὐτήν, ὡς ὁ πυθμὴν τῆς. Ἄλλ' οὐδὲν ἄλλο ἔπιπτεν εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς, πλην τῶν θραυομένων καὶ κατακαιομένων ἰστῶν, τῶν μαδερίων καὶ τῶν ἐξαρτίων, ἅτινα μετὰ πατάγου μὴ ἀκουομένου πλέον, ἐν μέσῳ τοῦ φοβεροῦ βρόμου τοῦ πυρός, ἐβυθίζοντο καὶ ἐσβήνοντο εἰς τὸ κῦμα, καὶ τῶν ἀλύσεων, αἵτινες πυρούμεναι, ἔπιπτον, ἅμα ὡς αἱ θυρίδες καὶ τὰ ὀπαῖα, ἐφ' ὧν ἦσαν προσδεδεμένοι, κατεφλέγοντο. Παμμιγῆς βοῆ βροντωδῶν ἐκπυρσοκροτήσεων ἀνεφέρετο εἰς τὸν αἰθέρα καὶ μέλας σίφων καπνοῦ διασχίζόμενος ὑπὸ δραγμῶν σπινθήρων, οἵτινες ὡς διάττοντες ἐφαίνοντο ἅμα καὶ ἐσβήνοντο, κατεκάλυψε τὸν ὀρίζοντα. Τὸ πῦρ ἐγλωσσοῦτο, ἐσωματοῦτο, ἐνεπνέετο, ἐψυχοῦτο, ἐλύσσα, ἐφρύαττε. Ἡ θάλασσα ἔβραζε σχεδὸν ὑπ' αὐτό, ὡς εἶχε κομπορρημονήσει ὁ Μαῦρος. Ἐν μέσῳ τῆς ἠφαιστείου ἐκείνης συντελείας, ἐν μέσῳ τοῦ κυκλωπέου ἐκείνου τυφῶνος, ὑπὸ τοὺς μνηθμοὺς τοῦ χθονίου κεραυνοῦ, ἐνώπιον τῆς φρίκης τοῦ σχάζοντος καὶ διεγειρομένου πελάγους, τίς

ἡδύνατο νὰ διακρίνη, ἢ νὰ μαντεύσῃ, ἢ νὰ φαντασθῆ, ὅτι ὑπῆρχεν ἐν ψυχορράγῃ *μ α*, ἀγωνία ψυχῆς ἀνθρωπίνης;...

Μό ν ο ν εἶς. Ὅτε ἡ φελούκα ἐπλησίασε καὶ ὁ Μαῦρος ἐκόλλησε τὸν πρῶτον δαυλὸν εἰς τὴν ναυαρχίδα, ὁ Ἰωάννης Βενδίκης εἶδεν, ἐνόησε, καὶ μὴ κρατηθεὶς πλέον ἀνέκραξε:

— Μὴ καίετε ἀκόμη! Εἶναι ἄνθρωπος ἐκεῖ μέσα!

Ἄλλ' ὁ ἄνεμος, ἔνεκα τῆς ὥρας τῆς νυκτός, ἣτις ἔκλινε σχεδὸν εἰς ὄρθρον βαθύν, εἶχεν ἀρχίσει νὰ πνέῃ ἐκ τῆς ξηρᾶς, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Ἰωάννου Βενδίκη ἐπνίγη καὶ δὲν ἠκούσθη, παρασυρθεῖσα εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, πρὸς βορρᾶν, ἐνῶ ὁ στόλος ἴστατο πρὸς ἀνατολάς. Ὁ Μηνᾶς ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ὁ Ἰωάννης δὲν ἐπειράθη νὰ τὸν ἐμποδίσῃ. Ἐπὶ τέλους δὲ καὶ αὐτὸς οὗτος, λησμονήσας τὴν σκοτεινὴν περιπέτριον θεωρίαν, ἐβυθίσθη μέχρι τῆς ὀσφύος εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἤρχισε νὰ κολυμβᾷ, ἐλπίσας ὅτι ἡδύνατο νὰ προλάβῃ *κ α ἰ* νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τῆς Αὐγούστης. Ἄλλ' εἰς μάτην. Δὲν ἦτο καιρὸς πλέον. Αἱ φλόγες εἶχον περιζώσει ἀστραπηδὸν τὸ σκάφος. Ὅτε δὲ ἡ ἀτυχὴς γυνὴ ἀνένηψεν ἐκ τοῦ προδρόμου τοῦ θανάτου ληθάργου της, καὶ ἤκουσε τὸν φοβερὸν βρόμον τοῦ πυρὸς καὶ εἶδε τὰς φλόγας *ἀ ν ε ρ π ο ὑ σ α ς* καὶ περιβαλλούσας πανταχόθεν τὸ σκάφος, οὐδὲν ἄλλο προέλαβε νὰ κάμῃ, ἢ ν' ἀναβῆ εἰς τὸ κατάστρωμα καὶ νὰ περιβλέψῃ περίξ ζητοῦσα σανίδα τινὰ σωτηρίας. Ἄλλ' οὐδεμίαν τοιαύτην ὑπῆρχε· διότι ἐκείνη, εἰς ἣν εἶχε καταφύγει, ἐκαίετο...

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην παρετήρησε τὸν Ἰωάννην Βενδίκην ὄρθιον ἐντὸς τῶν κυμάτων, παρὰ τὸν αἰγιαλόν, καὶ ἐτοιμαζόμενον νὰ κολυμβήσῃ. Ἡ ἀνταύγεια τοῦ καίοντος αὐτὴν πυρὸς ἐφώτισε τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰωάννου Βενδίκη, καὶ τὸν ἀνεγνώρισεν, ἦτο ὁ σύζυγός της. Ἐπάτησεν ἐφ' ὕψους τῆς κωπαστῆς, ἐκρατήθη ἐκ σχοινίου τινός, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πολιορκουσῶν αὐτὴν φλογῶν, ἀνωρθώθη καὶ τὸ ἀνάστημά της ἐφάνη μεγαλοπρεπὲς ἐν μέσῳ τῆς ἀπειλούσης αὐτὴν καταστροφῆς, καὶ τὸ πρόσωπόν της κατελάμφθη τὸ τελευταῖον ὑπὸ τῆς μορσίμου ἐκείνης *λ ᾶ μ φ ε ω ς*. Ἐκαμε διὰ τῆς δεξιᾶς νεῦμα ἀποχαιρετισμοῦ καὶ ἰκεσίας πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις ἤρχετο πρὸς αὐτὴν κολυμβῶν, καὶ ἔκραξεν ἐλπίζουσα, ὅτι ἡδύνατο ν' ἀκουσθῆ.

— Ἰωάννη, σύζυγέ μου, συγχώρησόν με!

— Σὲ συγχωρῶ ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἀπήντησεν ὁ Ἰωάννης, ἐνοήσας τὸ νεῦμά της.

Κ α ἰ αἱ φλόγες περιεκύκλωσαν αὐτὴν. Περιέφλεξαν τὴν χρυσοῦν της κόμην, περιέφλεξαν τὰς χεῖράς της, εἰσέδυσαν εἰς τὰς σάρκας της, καὶ μετέβαλον τὸ ὠραῖον τοῦτο σῶμα εἰς μέλαν καὶ καπνίζον ἐρείπιον ἐμπρησμοῦ.

Κ α ἰ ἐρείπιον, ὅπερ οὐδὲ ἡδύνατο νὰ διακριθῆ τοῦλάχιστον, ἐν μέσῳ τῶν τοσοῦτων ἐρειπίων.

Ὁ Ἰωάννης τρέμων ἐξ ἄλλους καὶ συγκινήσεως, εἶδε τὴν φοβερὰν ἀγωνίαν της, καὶ συνεχώρησε τὸ πλάσμα ἐκεῖνο, ὅπερ ἦτο φύσει ἀγαθόν, ἀλλ' ἤμαρτε καὶ ἐτιμωρήθη.

.....

Ἐντὸς δύο ὠρῶν τὸ πῦρ συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς. Ὅτε ἡ Ἥως ἀνέτειλε ροδίζουσα τὸν ὀρίζοντα, οὐδὲν ἐφώτισε πλέον ἐν τῷ ὄρμῳ τῆς Νάξου εἰμὴ γῆν καὶ θάλασσαν.

.....

Π ε ρ ἰ τὴν μεσημβρίαν ὁ Καρτάτης συνήνησε τὸν Μαῦρον παρὰ τὸν αἰγιαλόν.

— Ἐμαθες τίποτε; τῷ εἶπεν, ὁ κόμης Σανοῦτος νίπτει τὰς χεῖρας.

— Τὸ ἔμαθα, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Δὲν ἀφήνει ποτὲ τὴν συνηθισμένην πολιτικὴν του.

— Τὴν πολιτικὴν του; εἶπεν ὁ Μαῦρος. Πολιτικὴ εἶναι αὐτό, νὰ μὲ διατάξῃ νὰ καύσω τὸν στόλον καὶ ὕστερα νὰ λέγῃ εἰς τὸν Κουῖρίνην καὶ εἰς τὸν Γίζην, ὅτι ἐγὼ μόνος μου τὸν ἔκαυσα!

Κ α ἰ ἀπελθὼν καθ' ἑαυτὸν εἶπε.

— Δὲν ἤξεύρω εἰς τί νὰ ὀρκισθῶ, ἀλλ' ὀρκίζομαι νὰ ἐκδικηθῶ!...

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Μ ε τ ἄ δύο ἔτη, ὁ κόμης Σανοῦτος, ὁ κύριος τῆς Νάξου καὶ πολλῶν ἄλλων νήσων, ὅστις εἶχεν ἐκβάλει τοὺς Γενουαίους ἐκ τοῦ τελευταίου καταφυγίου των, εἰσία τοὺς φίλους του ἐν τῇ αὐτῇ ἐκείνῃ ἐπαύλει τοῦ Ἰωάννου Μούχρα, ἐν ᾗ ἤρχισεν ἡ παροῦσα ἱστορία.

Π ε ρ ἰ τὸ μεσονύκτιον ὁ Σανοῦτος εἶχε ἀναβῆ εἰς τὸν γνωστὸν πύργον τοῦ Πραγότση καὶ ἐθεᾶτο τὸν οὐρανὸν καὶ τοὺς ἀστέρας.

Ὁ Μαῦρος τὸν ἠκολούθησε χωρὶς νὰ ἐννοηθῇ ὑπ' αὐτοῦ.

Ὁ Σανοῦτος ἐθώπευε τὰς ἀναμνήσεις του. Ἀνεπόλει τὴν πρώτην ἐκείνην σκηνὴν τῆς μετὰ τῆς Αὐγούστης πρώτης συναντήσεώς του ἐπὶ τοῦ πύργου τούτου. Ἐστέναξε καὶ ἐψέλλισε.

— Ποῦ εἶσαι, δυστυχοῦς γυνή! Πολὺ κακὸν σοῦ ἔκαμα.

— Εἶναι καὶ εἷς ἄλλος ἐδῶ, εἶπεν ἡ σαρκαστικὴ φωνὴ τοῦ Μαύρου.

— Τί θέλεις; εἶπεν ὁ Σανοῦτος.

Ὁ Μαῦρος τὸν ἤρπασεν ἐκ τοῦ λαίμοῦ.

— Πρὸ δύο ἐτῶν, τῷ εἶπεν, ὠρκίσθην νὰ ἐκδικηθῶ. Ἄρκετὰ ἐπερίμενα, θὰ σὲ πνίξω.

Ὁ Σανοῦτος δὲν ἠδύνατο νὰ λαλήσῃ, πιεζόμενος τὸν λαιμὸν ὑπὸ τοῦ Μαύρου. Προσεπάθει νὰ ἐκφύγῃ. Ἄλλ' ὁ Μαῦρος ἦτο εὐρωστότερος.

— Καὶ ἀφοῦ σὲ πνίξω, ἐπανελάβεν οὗτος, θὰ σὲ ρίψω εἰς αὐτὸν τὸν κρημνόν, νὰ ταφῆς εἰς τὰ κύματα.

Κ α ἰ ἄμ' ἔπος ἄμ' ἔργον. Ὁ Μαῦρος συνέσφιγξεν ἰσχυρῶς τὸν λαιμὸν τοῦ Σανούτου καὶ τὸν ἔπνιξε. Πνίξας δὲ αὐτόν, τὸν ἐκύλισεν εἰς τὸ κάταντες τοῦ ὑψηλοῦ ἐκείνου κρημοῦ.

.....

Π ε ρ ἰ δὲ τοῦ Ἰωάννου Μούχρα, εἶναι γνωστὸν ἐκ τοῦ χειρογράφου ἐκείνου τοῦ εὐρεθέντος ἔν τι μωνῆ, καὶ δοθέντος εἰς τὸν ἐκδότην πρὸς ἀντιγραφὴν καὶ δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ἱστορήματος, ὅτι ἔγινε μοναχός, μὴ ἔχων τι καλύτερον νὰ πράξῃ. Φαίνεται δὲ ὅτι αὐτὸς οὗτος ἦτο καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ ρηθέντος χειρογράφου καὶ καλῶς τὸ συνέγραψεν.

.....

Ἀναφέρεται ἔν τι ἀνεκδότῳ χρονικῷ, ἄλλῳ παρὰ τὸ ρηθὲν σύγγραμμα, ὅτι ὁ Μηνᾶς εἶχεν ὀπλίσει γαλέραν τινά, καὶ ὅτι ἐπολέμει ἐπὶ πολὺ κατὰ τῶν Βενετῶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει. Πρὸς τούτοις δὲ ἀναφέρεται, ὅτι κληρονομήσας παρὰ τοῦ Ἰωάννου Μούχρα τὴν ἰδέαν τῆς κ α τ ἄ τοῦ Σανούτου ἐκδικήσεως, ἐπολιόρκησε τὴν ἔπαυλιν, κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν νύκτα καθ' ἣν τὸν ἐθανάτωσεν ὁ Μαῦρος. Οὗτος δὲ ἐλπίζων νὰ τύχῃ ἀμνηστίας παρὰ τῷ Μηνᾶ, ὠμολόγησεν, ὅτι αὐτὸς ἐφόνευσε τὸν Σανοῦτον. Ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, ὁ Μηνᾶς διέταξε καὶ τὸν ἐκρέμασαν ἐκ τῆς κεραίας τοῦ προσθίου ἱστοῦ τῆς γαλέρας του. Ὁ ἐκτελεστὴς τῆς ποινῆς του, ὑπερβὰς τὴν διαταγὴν τοῦ Μηνᾶ, τοῦ ἐπέρασε δῆθεν τὸν βρόχον οὐχὶ εἰς τὸν λαιμὸν μόνον, ἀλλὰ περιέδεσε δι' αὐτοῦ τὸν λαιμὸν καὶ τὴν δεξιὰν μασχάλην ἅμα, λίαν σφι γ κ τ ῶς, εἰς τρόπον ὥστε ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἠωρεῖτο καὶ ἐσείετο ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, κρεμάμενος ὡς ἀράχνη ἐν τῷ ἱστῷ αὐτῆς, καὶ ἐβασανίζετο μὴ δυνάμενος ν' ἀποθάνῃ. Ἄλλ' ἡ πληροφορία αὕτη τοῦ εἰρημένου χρονικοῦ ἐλαχίστην μοὶ φαίνεται ἔχουσα πιθανότητα.

.....

Οὐδεμίαν πληροφορίαν ἠδυνήθην νὰ συλλέξω περὶ τοῦ Σκιάχτη καὶ περὶ τινων ἄλλων προσώπων τοῦ δράματος.

Τ Ε Λ Ο Σ